

K 1879
3

ლიჩსისა მამისა ჩვენი
ილანე [სილი]

ს ი ნ ა მ თ ი ს მ ა მ ა ს ა ს ლ ი ს ი ს ა .

279

3

წმ. ათონის მთა

კლემენტის

რ მ მ ე ლ - ა რ ს

კ ზ ა პ ი ბ ე .
 ზ ე - ზ ი - ზ ი ს ა .

კ ა მ ო ტ ე მ ე ლ ა
 ათონის წმიდის მთის ასაღ-ქართუელთ წმიდის იონეს დუთას-
 მეტეველის სავანის.

აქონარგაიხაზა

ფ ო თ ი

სტამბა ლ. მ ტულუშისა
 1902

კლემენტის მამის ჩვენი
 ილანე
 1899 წლის
 აგვისტოს 15-ს
 თბილისში
 ა. მ. მ.

озволяється напечатать сію рукопись Протоірей Георгій Хелідзе
20 Сентября 1901 г. Тифлисъ.

ესე საცნაურ იყავნ ყოველთა რომელნი იკითხვი-
 დეთ, ანუ სწერდეთ წმიდასა ამას წიგნსა წმიდანო
 მეთისანო, ვ'დ ნეტარსა ამას მამასა, რ-ლსა ესე სულთა
 განმანათლებელი წიგნი უთქვამს, არათუ კლემაქსი ეწო-
 დების, ნუ იყოფინ, ა'დ იოანე არს სახელი მისი; ხოლო
 კლემაქსი წიგნსა ეწოდების, და არს კლემაქსი ბერძული-
 თა ენითა, ვითარმედ ღიბეო.

ჲ ამისთვის ეწოდების წიგნსა ამას კიბე, რ'ვ'აკიბე სათ-
 ნოებათა შექმნა წიგნი ესე, და მდაბალთა საქმეთაგან
 იწყებს, დათ'ა და თ'ა მაღალთა მართ აღვალს, ვ'ა
 თვით აღსასრულსა წიგნისასა ჰპოოთ გამოსახული ღიბ-
 ნათნოებათა.

ჲ რ'ლსა გამოკრებული იგი მცირედი პ'ლ ეთარგმ-
 ნა, ღლემაქსი ეთქვა მის წ'ისადა. აწ, უკეთუ ვინმე წიგ-
 ნისა სახელსა იტყოდეს, ჰთქუნ' კლემაქსი, რ'ლ არს ღი-
 ბე; ხოლო უკეთუ წმიდისა მის სახელსა იტყოდეს თქუნ
 იოანე.

მინადგან უკვე ბირველსა მას თარგმანსა მრავალი
 მრუდად დაეწერა, და მრავალი დაეგდო; ამისთვის მე
 გლახაკმან ჟფთვიმე, ბრძანებითა წმიდისა მამისა ჩემისა
 იოანესითა ვთარგმნე ესე, ვ'ა თვით მას წმიდასა ეთქვა
 ბერძულად, რამეთუ ბერძენი იყო იგი ნათესავით.

წუ უკვე, რომელნიცა ამას წმიდასა წიგნსა იკითხვი-
 დეთ ლოცვა ჰყავთ წმიდათა მამათა ჩვენთათვის იოანეს
 თვის და იოანე სვინკელისათვის და ჩემთვისცა ცოდვი-
 ლისა მფთვიმესა, და რომელნი სწერდეთ, ვითარცა აქა
 ჰპოოთ ეგრეთ დაწერეთ. და თავნი ვითარცა აქა იყვნენ,
 ეგრეთ დასხენით, რამეთუ მეცა, ვითარცა მიპოვნიან, ეგ-
 რეთ დამისხამნ, ყოველნი წითლითა; და ამათცა სიტყვა-
 თა ნუ ვინ დააგდებთ, არამედ დასწერდით მეთისათვის,
 და ჩემსაცა ცოდვილისასა სახელსა.

სიბე სათნოებათა ცათ აღმყვანებელი თქმული
ღანილ მონაზონისა რაითელისა, წიგნისა ამის-
თვის სულთა განმანათლებელისა, რომელსა ეწო-
დების კლემასნი, რლ არს სიბე.

ბომელთა ჰნებავს ჩიგნსა მას ცხოვრებისასა ცათა-
შინა დაწერად სახელები მათი, და ისწრაფიან კე-
თილთა მათ მიმართ ზეცისა ნეტარებისათა აღჰსლვათ
კეთილი სახე და სწავლა სრბისა მის მათისა უჩვე-
ნოს წმიდამან ამან წიგმან.

ბ რლნიცა ამას აღმოიკითხვიდენ, პოონ წინამძღვა-
ლი უცდომელი, რლი უძლოდის სასუფეველისა მიმართ
ცათასა, ყთა რლნი შეუდგენ მას, და ყლთავე შემაბრ-
კოლებელთა ქვათაგან დაიცვნეს იგინი შეუბრკოლებე-
ლად, და ექმნას კიბე ქვეყანით ცად აღმართებული, და
ძიმყვანებელი ქვეყანით წმიდისა მის მიმართ წასა, რლი
გამოაჩინებს იმერთსა თავსა თვისსა ზედა მდგომარედ.

შა მზგავსი არს კიბისა მის, რლი ოდესმე ვნებათა
დამთრგუნველმან იაკობ იხილა განრარისვენებდა სარეცე-
ლსა მას ზედა მოღვაწებისასა.

ჴმისთვის უკვე გევედრები ძმანო, აღვხდეთ ჩვენცა,
სარწმუნოებით და სიყვარულით, სულიერსა ამას და ცად
აღმომყვანებელსა კიბესა, რომლისა პირველი აღსავალი
კიბისა გვასწავებს კეთილად.

- ჲ. სოფლისა ამის ამოჯსა განშორებისათჳს.
- ჳ. ხიძულილისათვის სოფლისა და საქმეთა მისთა.
- ჴ. ოცხოვებისათვის, რლსა შა იტყვის სიზმართა თსცა
ცუდთა.
- ჴ. ჩამებისა მის თს რლი იქმნების მორჩილებისა მიერ.
- ჴ. ხინანულიისათვის, რლსა შა იტყვის დილეგისა მისთს

1. **ჩ.** ჩსენებისათვის სიკვდილისა.

2. **ც.** ცოდვათა განმწმედელისა გლოვისათვის.

3. **ძ.** ძირისხველობისათვის.

4. **წ.** წვირის ხსენებისათვის.

5. **ჩ.** ძვირის ძრახვისათვის.

6. **ც.** შუმილისათვის.

7. **ძ.** ღყუილისათვის.

8. **წ.** ზოწყინებისათვის.

9. **ჭ.** ჩაყროვნებისათვის.

10. **ყ.** ნიძვიისათვის.

11. **ყ.** გეცხლის მოყვარებისათვის.

12. **ჩ.** ოპოვარებისათვის.

13. **ც.** ოლმობელობისათვის.

14. **ძ.** ჭალობისათვის კრებულთა შს.

15. **წ.** ჭღვიძარებისათვის.

16. **ჭ.** ზოშიშებისათვის.

17. **ყ.** ზვაობისათვის.

18. **ყ.** ჭმპარტავენებისათვის, რლსათა იტყვის გმობისათვისცა

19. **ჭ.** ნიმშიდისათვის და სიწრფოებისა.

20. **ყ.** სიმდაბლისათვის

21. **ყ.** ჭანკითხვისა და გულის ხმის ყოფისათვის.

22. **ჩ.** შაყუდებისათვის და განშორებისა და დაცვისა გონებისა

23. **ც.** ზოცვისათვის გონებითა შემოკრებულთა.

24. **ძ.** ოვნებელობისათვის.

25. **წ.** ნიყვარულისათვის და სარწმუნოებისა და სასოებისა.

26. **ჭ.** ისწრაფა კეთილად იმერთ შემოსილმან მან მამამან
მოანე და ყოველივე სამონაზნასა ცხოვრებისა სა-
ქმე შემოკრიბა წიგნსა ამასა შინა. და ჰყო რიცხვი
კიბეთა ამათ სულიერთა, შემსგავსებულად უფლი-
სა ხორციელისა ჰასაკისა წელთა, რამეთუ ოცდა ათისა
წლისამან, ნათელ-ილო ოთხალმან **ესო ჭრისტემან**, და
ეგრეთვე ამან ოცდა-ათისა აღსავალისა კიბე გამოგვისა
რომლისაცა უკეთუ თავსა მივიწივნნეთ ვიყვნეთ მიერთ-

გან სრულ და დაუცემელ.

რომელი ჯერეთ არღა აღსრულ-იყოს ჴიბესა ამას ზე-
და, არს იგი ჩვილ და ყოველსავე წამებასა ზედა გული-
სასა უხმარ და არა სარწმუნო. ხოლო ჩვენ-ჯერ ვიჩინეთ,
რათა პირველად აქა დავაწესოთ ყოვლად ბრძნისა ამის
ცხოვრება მოკლედ, ძალისა-ებრ ჩემისა, ვითარცა მივწ-
ვედ, ცნობად, რათა ვხედვიდეთ შრომათა მისთა, და არა
ურწმუნო ვიქმნეთ სიტყვათა მისთა.

გსოვრება ჩვილისა და ნეტარისა მამისა ჩვენისა
იოანე სინელ მამასახლისისა, მოძღვრებით განთქ-
მულისა, სულთა განმანათლებელისა, და ჭეშმარი-
ტად სანატრელისა, რომელი ესე აღწერა განიულ
მოწაზონებან რაითელმან.

ავარელნო ძმანო, ვერ შემძლებელ არს სიტყვა
ჩემი თქმად, თუ რომელი იყო ქალაქი, რომელსა-
შინა იშვა და აღიზარდა ახოვანი ესე მხედარი ივ-
თის-მსახურებისა, პირველ შესვლისა მისისა მოღ-
ვაწებისა სარბიელსა, რამეთუ არა უწყი იგი ჭეშმა-
რიტებით, ხოლო თუ რომელი არს, რომელსა შინა აწ
იყოფის, და უკტავებისა ნეტარებითა იშვებს, ყოვლად
ქებული იგი, მას ქალაქსა ყოვლადვე არა უმეცარ ვარ,
რამეთუ იყოფის იგი აწ მას ქალაქსა შინა, რომელსა
შინა მკვიდრ არიან იგინი, რომელთათვის ხმა მალალი
იგი ნესტჳი ეკლესიისა საველე ქადაგებს, ვითარმედ
რომელთა იგი მოქალაქობა ცათა შინა არს.

ჴუნ იყოფის ესე სანატრელი და იშვებს საცნაურად
განუძღომელთა მათ კეთილთა შინა. დაუხილავსა მას სი-
კეთესა და მიუწოდომელსა გონებითა განიცდის; და ღირს-
ნი ოფლითა მისთა სასყიდელნი მოეფინებიან მის ზედა.
და შრომათა მისთათვის პატივი მოუღებებს ზეცისა სასუ-
ფეველი, და არს და იყოს უკუნისამდე, მათთანა რომე-

ლთან იფეხნი დგანან სიწრფელესა შინა. ხოლო თუ ვითარ უნივთოთა მათ თანა შეერთო ნივთიერი ესე, მიგიტხრა თქვენ კეთილად.

იყო ათექვსმეტისა წლისა ხორციელითა ჰასაკითა, სანატრელი იგი, ხოლო ათასის წლის იყო გონებისა სიბრძნითა. რაჟამს იგი შესწირა ესრეთ, თავი თვისი მსხვერპლად, ნებსით შეწირულად, დიდისა მის მღვდელ-მოძღვრისა, რომლისა მიმართ შესწირნა ხორცი მთასა მას სინასა, ხოლო სული მთასა მას ზეცისასა.

შა ესრეთ უცხოებისა მის მიერ, რომელი წინამძღვარი არს სათნოებათა, აღმოფხვრა კადნიერებისა ვნება ძირითურთ, და მოიგო სიმდაბლე შევნიერი, და წარსდევნა კეთილად მაცდური იგი ვნება თვით რჩულობისა და ნებისა თვისისა შედგომისა; რამეთუ მოუდრიკა ქედი მოძღვარსა სულიერსა, რათა უშრომელად და უდღელვლად ვიდოდის ფიცხელსა მას ზღვასა შინა, ამის ცხოვრებისასა.

შა ესრედ დაამორჩილა. თავი თვისი მოძღვარსა, ვითარმცა უსიტყველი და ნებისაგან განშორებული სული აქვდა.

შა საკვირველი ესე იყო, ვითარმედ რომელი იგი სწავლულ იყო სიბრძნითა ფილოსოფოსობისათა, დაემოწაჟა კაცსა ლიტონსა სწავლათა შინა ხორციელთა.

ხოლო ზეცისასა გონებითა და სიმდაბლითა განსდევნა ფილოსოფოსობისა ზეობაჲ, შა იყო სახელი მოძღვრისა მისისა, რომელმან აღკვეცა იგი მარტვირი, რელი დამკვიდრებული იყო უშინაგანესსა უდაბნოსა წმიდასა მამისა წეტონისა, რომელი იგი ახლოს არს ზღვასა მეწამულსა. შაშინ დაესხნეს მონასტერსა ამათსა წარმართნი, რომელნი იგი იყოფებიან მათათა მათ შინა, და მოაოხრნეს მონასტერნი და მოკლნეს ექვსნი მამათაგანნი; და ერთსა მას მოკლულთაგანსა ერქვა სახელი ლონონ, და დაფარულთა მცნობელიყო, და იყო მისთანა მადლი წინასწარ-მეტყველებისა.

ჴოლო მამამან მარტვირი აღიხვნა გუამნი მათნი, და დამარხნა ქვაბსა შინა ერთსა, და დაჰყო კარი ქვაბისა მის დიდ-დიდითა ლოდებითა, და დაგოზა კირითა, და დასწერა მას ზედა სახელები ჟმიდათა მათ.

შა შემდგომად ორისა დღისა მივიდა ხილვად საფლავისა მათისა, ნუ უკვე გამოორასმე ეთხაროს მხეცთაგანსა, და ჰპოვა ზედა წერილი იგი შეუხებელად, და ნიშანი იგი სასწავლელად საფლავსა მას ზედა დაეგნეს შეუცვალებელად. მაშინ განაღო და შევიდა შინაგან, რათამცა გამოიხვნა იგინი, და შერავიდა შინა, არა პოვნა ორნი გუამნი მათგანნი, რამეთუ მიეცვალნეს ბრძანებასა ივთისასა, ვინაცა უნდა მას, გვამი ამბა ჴონონისი, და გვამი სხვისა ძმისა დიდისა. ხოლო კვალად პირველსავე სიტყვასა ჩვენსა მოვიდეთ.

ქ რაჟამს ნეტარი მამა ჩვენი იოანე მონაზონ იქმნა, იყო ათექსმეტის წლისა, და წარიყვანა იგი მამამან მარტვირი იოანეს თანა კურთხეულისა მის ბერისა, რომელი დამკვიდრებულიყო უდაბნოს გარე კედარისასა, და მისთანა მოწაფე მისი სტეფანე.

შა ვითარ იხილნა იგინი ბერმან, აღსდგა და წყალი შთაასხა ფილსა მცირესა, და დაბანნა ფერხნი მოწაფისანი და ამბორს უყოხელთა მისთა, და არა დაჰბანნა ფერხნი მოძღვრისა მისისანი; ხოლო სტეფანე მოწაფე ბერისა დაბრკოლდა გულსა შინა თვისსა, რაჟამს იხილა ესე.

შა ვითარცა წარვიდა ამბა მარტვირი, და მოწაფე მისი, სცნა ბერმან მამამან იოანე, რამეთუ დაფარულთა მცნობელი იყო, ვითარმედ მოწაფე გულსა შინა თვისსა დაბრკოლებულ არს; და რქვა მას ბერმან: რასათვის დაბრკოლებულ ხარ შვილო, ჰეშმარიტად გეტყვი, ვითარმედ, არა უწყი ყრმა ესე, გარნა მამასახლისად მთისა სინისა, და ფერხნი მამასახლისისანი დამიბანიან; და შენდგომად ორმოცდა სამისა წლისა მამასახლის იქმნა ყმა იგი მთასა სინისა, ვითარცა წინასწარ-მეტყველა მისთვის ბერმან. და არა ხოლო თუ ამან ბერმან ოდენ წინასწარ-მეტყველა მისთ-

ვის, არამედ **მესტრატია**ცა მარტოდ მყოფმან, რომელი იგი არავე გამოვიდის გარე დღიდგან, რომელსა შინა აკურთხა იგი მონაზონად მამამან **ანასტასი** მამასახლისმან სინისამან. ამან იხილა გარდამომავალი მთით წმიდით მოძღვრისა მისისა თანა, და მოუწოდა ბერმან მამასა ამა მარტვირის და ყრმასაცა და რქვა ბერსა: მითხარ მე მამაო, ვინ არს ყრმა ესე, ანუ ვინ არს რომელმან აღკვეცა ესე. რქვა მას მამამან მარტვირი, მონა შენი არს მამაო, და მოწაფე ჩემი. რქვა მას წმიდამან მამამან **მესტრათი**: ნეტარ ხარ შენ მამაო მარტვირი, და ვინმე მივიდეს და უთხრას მამასა ანასტასის სინელ მამასახლისსა, ედ მამასახლისი მთისა სინისა აღიკვეცა დღეს. და ჭეშმარიტად ვითარცა წინასწარმეტყველეს წმიდათა მამათა ნეტარისა მამისა ჩვენისა კურთხეულისა **იოანეს**თვის, ეგრეთცა იყო სრული და ღირსი მისთვის, და ყოველთავე სახითა თვითო ფერთა კეთილთა სათნოებათაგან სრული იყო, ამისთვისცა მამანი მთისა სინისანი მეორედ მოსედ უწოდდეს.

ჴოლო ვითარცა იქმნა ნეტარი ესე ათვრამეტის წლის მიავლინა ჭეუფისა ზეცათასა მოძღვარი და მასწავლელი მისი, ვითარცა მეოხი და მვედრებელი. **ხოლო** თვით განვიდა ბრძოლად უდაბნოსა, და ვითარცა რა საჭურველნი ხელთა თვისთა, აქვნდეს ლოცვანი თვისნი, და ესრეთ შევიდა ღვაწლსა დაყუდებისასა განშორებულათ მონასტრისაგან დიდისა, ვითარ ხუთ მილიონ; და აღაშენა საყოფელი თვისი, ადგილსა რომელს ეწოდების თულის, და მუნ დაყო ორმეოცი წელი, თვინიერ ყოვლისავე სულმოკლებისა; და მძაფრითა მით სიყვარულითა **ივთის**ათა, ვითარცა ცეცხლითა აღეტყინებოდა მარადის. არამედ ვინმე შეუძლოს სიტყვით გამოცხადებად ღვაწლთა მათ, რომელთა იგი მუნ აღასრულებდა, ანუ ვინ გამოსტქენეს საქმენი მისნი, რომლისა სათნოებანი ყოველნი, კაცთაგან დაფარულათ აღესრულებოდეს. **ძამეთუ** საჭამადი მისი იყო ესე ვითარი, რომლისა თვინიერ შეუძლებელ არს ყოფა, და იგიცა მცირედ, და ფრიად ნაკლულევენებითა მით მძ-

ლავრსა მას მუცელსა მოაყმობდა და აღვირ ასხმიდა. და უდაბნოს ყოფითა და უხილავობითა პირისათა აღი სახმილისა მის ვნებათასა სრულიად დაშრიტა, ვიდრემდის სრულიად ავლად და მტვერად გარდააქცია იგი.

ჴოლო კერპთ მსახურებასა, რომელ არს ვერცხლის და ოქროს სიყვარული, სასოებითა **ივთისათა**, და უბოვარებისა სათნოებითა ახოვნად მძლე ექმნა. და დახსნილობა სულისა საწერტელითა ხსენებისა სიკვდილისათა, უჩინო ყო. ხოლო სიყვარული ნათესავთა, გინათუ სხვათა სოფლისა საქმეთა, უნივთოთა მათ და საუკუნეთა კეთილთა ხსენებითა და ხსნა და წარსდევნა.

ჴოლო მძლავრება გულის-წყრომისა, პირველვე მოკლულიყო მის მიერ მახვილითა მით მორჩილებისათა. და დაყუდებისა და ღუმილისა სიმრავლითა, მაჩვენებლობისა და ზვაობისა ბადენი განხეთქნა. **შინ** გამოსთქვას ღირსად მისისა მის სიმდაბლისა საზომი, ანუ სრულისა მის სიწმიდისა მისისა სიმაღლე რომელი დაიწყო მორჩილებისა ბესელიელ, ხოლო აღასრულა ზეცისა **იერუსალიმისა** **ოფალმან** მოსვლითა თვისითა, რომლისა თვინიერ არა დაეცემის ეშმაკი და მრავალ ღონენი იგი ძალნი მისნი.

ხადა დავაწესო ჩვენსა ამას გვირგვინისა თხზვასა **შინა** ცრემლთა მისთა წყარო, და საქმე რომელი არა მრავალთა თანა არს, რომლისა დაფარული სენაკი აქამომდე ჰვიგეს, ქვაბი მცირე აღვილსა **შინა** კლდოვანსა, რომელი შორავს სენაკს მისსა მცირედ, რომელ ოდენ ხმა არა ისმოდა. ხოლო მახლობელ იყო იგი ცათა გოდებათა მისთა ხმა მაღლობითა, და აღვიდოდა ლოცვა მისი სასამენელად **ჴვთისა**. **ომხურვალეს** იყვნეს ცრემლნი მისნი მათსა, რომელნი მახვილითა დაიჭრებოდინ; ანუ ცეცხლითა შეიწვოდინ; ანუ თვალთა ვინმე აღმიხდიდეს. ხოლო ძილსა ესრეთ იხმევდა რაოდენ გონებასა ფრიალისაგან მღვიძარებისა არა ევნოს, და უწინარეს ძილისა ფრიადილოცის, და სწერენ წიგნებსა, რამეთუ ესე აქვნდა ხელთ-საქმარად და დამხსნელად მოწყინებისა.

ჩოლო სრბა მისი ყლივე იყო ლოცვა მაღალი და
მეტისა მიმართ ტრფიალება უზომო, რამეთუ ღამე და
დღე სიწმიდითა მით ქალწულებისათა განწმედლისა სარ-
კესა სულსა შინა თვისსა ხედვიდა მას და არა განძღებო-
და შთახედვითა მისითა, რომლისა თვისცა შური აღილო
ძმამან ვინმე სახელით მოსე, და ვვედრა რათამცა იქმნა
მოწაფე მისა, მსახურებათცა, რათა ისწაოს მისგან ჭეშმა-
რიტი იგი საღთონი სიბრძნენი; და აღძრნა მრავალნი მე-
ოხებად მისა მიმართ, რათა აღუსრულოს თხოვა თვისი.

ჩაშინ შეიწყნარა იგი მმერთ-შემოსილმან მან ვედ-
რებისა მისისათვის, და ასწავებდა მას ყოველსა კეთილსა.
და დღესა ერთსა უბრძანა ნეტარმან მან ძმასა მოსეს, რათა
მოუქმას ქვეყანა მცირე ბოსტნად სამხლედ; ხოლო იგი
წარვიდა ადგილსა მას რომელი უბრძანა და აღასრულებ-
და სიტყვასა მისსა.

ჩოლო ვითარცა იყო შუადღე ოდენ და განძლიერდა
სიცხე, შევიდა მოსე დიდს ლოდსა ქვეშე და მიიძინა. ხო-
ლო **ო**ფაღსა, რომელსა არავისი ნებავს შეწუხება მონა-
თა მისთაგანისა, ისწრაფა შეწვევნად მისა; რამეთუ იყო რა
ნეტარი **ი**ოანე სენაკსა შინა თვისსა და ილოცვიდა, და
მიერულა ძილითა, და იხილა ვითარცა კაცი ვინმე მღვ-
დელი შვენერი, რომელი განაღვიძებდა მას და ეტყოდა
და აყვედრებდა ძილისა მისთვის: **ე**ი **ი**ოანე ვითარ შენ
უზრუნველად გძინავს; ხოლო მოწაფე შენი მოსე, ჭირსა
შინა არს; და მეყვსეულად განიღვიძა, და ილოცვიდა.
მოწაფისა მისთვის, ხოლო ჟამსა მწუხრისასა მორავიდა
იგი ჰკითხავდა მას ნეტარი იგი ვითარმედ ნუ უკვე ჭი-
რი რაამე მოიწია შენზედა შეილო.

ჩოლო მან ჰრქვა მას ვითარმედ ლოდსა დიდსა ეგუ-
ლებოდა დაცემად ჩემზედა მამაო, რამეთუ ქვეშე მისსა
მეძინა, არამედ ხმა შენი მესმა, ვითარმცა მიხმობდი და
ესრეთ გამოვედ ადგილისა მისგან სრბით, და ვითარცა
გამოვედ მეყვსეულად დაეცა დიდი ლოდი იგი. ხოლო
მდაბალმან გონებითა არა უთხრა მას ხილვა იგი, არამედ

ფარულად გალობითა სულიერითა უგალობდა და აღიდებდა სახიერსა იმერთსა.

ჴოლო იყო ნეტარი იგი სახე კეთილისა და მკურნალ სულიერთა წყლულებათა, ამისთვისცა მოვიდა ოდესმე წმიდისა მის მიმართ მონაზონი ვინმე სახელით ისაკ, რომელი იმძლავრებოდა იგი ბრძოლათაგან ხორცთასა, და სულ მოკლე ქმნილ-იყო იგი ბრძოლად მათდა.

შა მოუხდა იმთ შემოსილსა მას და გამოუცხადებდა იგი ბრძოლათა მათ ტირილითა და ცრემლითა; ხოლო სარწუნოება მისი დაუკვირდა ნეტარსა მას და რქვა: დავსდგეთ ორნივე ლოცვად საყვარელო, და ვითარცა აღასრულეს ლოცვა და მოიდრიკნა მუხლნი ისაკმან, მაშინ აღასრულა იმერთმან, ნება მოშიშისა მისისა, სიტყვისაებრ დავითისა. და გველი იგი ივლტოდა ლოცვითა განდევნილი, ხოლო სნეული იგი ხედვიდა თავსა თვისსა განკურნებულად და მადლობდ იმერთსა მადიდებელსა მადიდებულთა მისთასა, და თაყვანსცემდა მკურნალსა მას ნეტარსა.

ჴოლო ვიეთნიმე კაცნი შეპყრობილნი შურითა, მრავალ-მეტყველად უწოდდეს მას და მზვაობრად, რომელნიცა საქმით განსწავლნა, რათა დაარწმუნოს ვითარმედ ყოველივე ძალ უძს განმაძლიერებელისა მისისა ჴარისტეს მიერ და დადუმნა სწავლისაგან წელიწად ერთ, რამეთუ ყოველნივე მისა მივიდოდინ, ვითარცა მკურნალისა მიმართ და განათლდებოდენ.

ჴოლო მაშინ დადუმნა ვიდრემდის თვით მაბრალობელნი იგი მვედრებელ იყვნეს მისდა, და იტყოდეს, ვითარმედ წყაროს სარგებელთა სულისათა აღმომდინარე, დაყოფილ-არს და წარწყმდების მრავალთა ცხოვრება. და ესრეთ მრავალთა მიერ იძულებათა დაემორჩილა კვალად, და იყო ვითარცა პირველ ასწავებდა და განანათლებდა ყოველთა.

შა ესრეთ ხედვიდეს რა ყოველნი სათნოებათა მისთა სიმრავლესა, და მოძღვრებისა მისისა სიღრმესა. და შემ-

დგომათ ორმოციისა წლისა დაყუდებისა მისისა, ვითარცა
ახლად გამოჩინებული მოსე, იძულებითა დიდითა წინამ-
ძღვრობასა ძმათასა აღიყვანეს მონაზონთა მათ სინისათა,
და ბრწყინვალე იგი სანთელი სასანთლესა მას ზედა წი-
ნამძღვრობისასა აღამაღლეს. **შა** არა სცდეს რომელთაცა
მეორედ მოსედ სახელ სდევს მას, რამეთუ იგიცა შევიდა
მთად უხილავსა მას ნისლსა და მოიღო **ი**ვთივ-წერილი
სჯულის-დება, და სიტყვითა **ი**ვთისათა აღაღო პირი და
მიიღო სული, და აღმოსტქვა სიტყვა კეთილი, და უფ-
როსლა სიტყვანი კეთილისა მის საუნჯისაგან გულისა მისისა

შა ესრეთ აღასრულა წაიგი ცხოვრება მისი წინამ-
ძღვრო-ბასა შა ჭეშმარიტთა მათ ისრაიტელთასა, რლ
არიან მონაზონნი, და მიიცვალა **ი**ვთისა სასუფეველსა
ცათასა. და ერთითა ოდენ არა იქმნა მზგავს მოსესსა რომელ
არა მოიწია მის ზა ვერ შესღვა ზეცისა იერუსალიმსა,
ვრ იგი მოსე ქვეყანისა იერუსალიმსა ვერ შევიდა, ად მი-
წია ესე ზეცისა მას იერუსალიმსა დიდსა მასვე მოსესთა.
შა მოწამე არიან სათნოებათა მისთა მრავალნი, რლნი
სცხოვრდეს საღმრთოთა მათ სიტყვათა მისთა მრ და ცხო-
ვნდებიან, და რლთა უხილავს იგი და იცნობენ. მოწამე
არს მამა დავით განშორებული სიბრძნეთა და ცხოვრება-
სა მის ნეტარისასა, მწამე არს კდ ნეტარი იოანე ჩნ
რაითელთა მწყემსი, რიცა ევედრა **ი**მერთ-შემოსილსა მას,
რა დაგვიწერნეს სწავლანი მონაზონებისანი, დაგარდამოზ
და ახალი იგი **ი**ვთის მხილველი ჩნდა მიმართ გონებითა
მთით სინით, და გვიჩვენა ჩნ მანცა **ი**ვთივ წერილნი იგი
ფიცარნი, რლთა შ-აწერილიყო გარეთ სწავლანი საქმი-
სანი და შინაგან სწავლანი ზედვისანი, სადიდებლად ღისა.
რისა არს დიდება, აწდა მარადის და უკრ უკრ. ამინ.

ჟ უ ლ ს ზ ო უ ჟ

ჩიღისა მამისა იოანე რაითელ მამასახლისისა, ნებაჲისა იოანეს მიმართ სინელ მამასახლისისა.

ვთივ სანატრელსა ჭნგელოზსთა თანა-სწორსა, მამა-
 სა მამათასა და მოძღვარსა ჩვენ ყოველთასა: ცო-
 დვილი იოანე რაითელ მამასახლისი. **ო.**ფლისა მრ-
 გახარებ. **ო.**წყით ჩვენ გლახაკთა ამათ შეუორგუ-
 ლებელი შენი მორჩილება, სხვათა ყოველთავე სათნოე-
 ბათა თანა, და უფროსდა სადა ჳვთივ მოცემულისა მის
 შენდა ტალანტისა აღორძინება და განმრავლება იქმნებო-
 დის. ჳმისთვისცა მოუწეროთ სიწმიდესა შენსა, სიტყვისა
 მისებრ წერილისა, რლსა იტყვის ვითარმედ: კითხე მა-
 მასა შენსა და გითხრას შენ, და მოხუცებულთა გაუწყონ
 შენ. ამის თვისცა ვა ზიარსა ყოველთა მამასა და მოხუ-
 ცებულსა უფროს ყოველთასა მოღვაწებითაცა და სწავ-
 ლულებითა, და მოძღვარსა კეთილსა, ვევედრებით სათნოე-
 ბათა შენთა სიმაღლესა, რათა მოგვიწერო ჩვენ, უსწავ-
 ლელთა ამათ, რა იგი ჳის მხილველობასა შენსა მსგავ-
 სად დიდისა მოსესსა მაგასვე მთასა ზედა გიხილავს. **შა.**
 ვითარცა ფიცართა სულიერთა შინა, შენ მიერ აღწერი-
 ლსა წიგნსა შთასწერენ სწავლად ახლისა ამის ისრაილისა,
 რომელნი აწდა გამოსრულ არიან უხილავთა მათ მეგვიბ-
 ტელთა, და ზღვისაგან ამის სოფლისა. **შა** ვითარცა იგი
 კვერთხისა წილღვთის მეტყველითა მაგით ენითა შენითა, და
 მადლითა ჳვთისათა მრავალნი სასწაულნი გიქმნიან, და
 მრავალნი გიხსნიან ზღვისაგან ამის სოფლისა; და აწცა ნუ
 უღირს გვყოფ გვევედრებით, არამედ რაჲ იგი შეგავს მო-
 ნაზონთა ცხოვრებასა, აღწერე კეთილად **ო.**ფლისა მიერ,
 ვითარცა დიდმან მოძღვარმან, ყოველთა-თვის, რომელნი
 შემოვიდენ ანგელოზებრსა ამას მოქალაქობასა. **შა** ნუ
 გონებ, ვითარმედ ზაკვით და ორგულებით რასმე ვიტყვი
 სიტყვათა ამათ, რამეთუ უწყი წმიდაო მამაო, ვითარმედ

5
10
15
20
25
30

შორს არს ჩვენგან ესე ვითარი საქმე, არამედ ვითარცა არს ჭეშმარიტი, და ყოველთა მიერ რწმუნებული ვიტყვით. ჴმისთვისცა ვესავთ ჴმერთსა, ვითარმედ აღრემოვიხვნეთ, რომელთაცა მოველით სულიერთა ფიცართა, რათა უძლოდინ უცდომელად ყოველნი რომელნი შეუდგენ მათ; და რათა იყვნენ სწავლანი იგი, ვითარცა კიბე აღმყვანებელი ზეცისა ბჭეთა, ყოველნი რომელნი შეუდგენ მათ და ისწრაფდენ მუნ აღსლვად, და რათა დაუყენებულად წარვიდენ იგინი, სწავლითა შენითა, სულთა მათგან უკეთურთა, და სოფლის მყოფელთა ბნელისათა და მთავართა ჰავრისათა.

ჩამეთუ იაკობ ცხოვართა მწყემსი იყო, და ესე ვითარი საშინელი ხილვა იხილა კიბესა მას ზედა, არა უფროსათ შენ, რომელი ეგე სიტყვიერთა ცხოვართა მწყემსი ხარ, არა ხილვით ოდენ, არამედ საქმიფ და ჭეშმარიტებით უცდომელი ჴვთისა მიმართ გზა გვიჩვენო. და იყოფოდე ცოცხლებით ოფლისა მიერ პატიოსანო და წმიდაო მამაო.

ჴისიტოლე წმიდისა და ნებარისა იოანე სინელ მამასახლისისა, რომელსა ზედა წერილი ესე არს ფიცარნი სულიარნი იოანე, იოანეს ახარებს.

ოიწია ჩვენდა პატიოსანი წიგნი შენი, რომელი ვითარცა შევენოდა უვენებელსა მას და სათნოებითა საესესა ცხოვრებასა შენსა და წმიდასა მას და მდაბალსა გულსა შენსა. მოგვიწერე ჩვენ გლახაკთა ამათ სათნოებითა, რამეთუ ვითარცა მარადის ჩვეულ არს სიწმიდე შენი სახისა მოცემად ჩვენდა სიმდაბლისა, ამისთვის ქმენ ესეცა, რომელ ჩვენგან უსწავლელთა ამათ საქმიტცა და სიტყვით ითხოვე სიტყვა სწავლისა, და გვიბრძანე საქმე უზესთაესი ძალისა ჩვენისა. ჴარნა მე ამას ვიტყვი, ვითარმედ უკეთუმცა არა შიში იყო ჩემზედა დე-

დისა მისგან ყოველთა სათნოებათასა, რმელ არს მორჩი-
ლება, ნუ უკვე განვაგდო უღელი მისი ჩემგან, არამცა
შევჰკადრე საქმესა უადრესსა ძალისა ჩემისასა.

ქ ჯერიყო შენდა ჰი საკვირველო მამაო, რათა უკე-
თუ ესე ვითართა საქმეთა გამოეძიებ მათ მიერმცა ისწავე,
რომელთა კეთილად უწყიან სათნოებისა საქმე, რამეთუ
ჩვენ ჯერეთ მოწაფეთა საზომსა ვართ, და არა მოძღვარ-
თასა. ჭრამედ ვინადგან მმერთ შემოსილნი მამანი და მო-
ძღვარნი მორჩილებისანი, მორჩილებად ამას იტყვიან,
რათა ძალისა უზესთაესთა საქმეთა შეუორგულლებელად
ხელყოფდეს კაცი სიტყვისათვის წინამძღვართასა.

ღმისთვის უზესთაეს ძალისა ჩემისა საქმესა სიმდაბ-
ლით ხელყავ, არათუ რათამცა შენ რაიმე სახმარ გეყო
ჩემ მიერ თქმული ესე; რამეთუ უწყი მეცა ჰი წმიდაო მა-
მაო, და ყოველთა რომელთა თანა არს სიბრძნე გონები-
სა, რამეთუ ვითარმედ წმიდა არს გონება შენი ყოვლი-
საგანვე სიბნელისა ვნებითასა, დაუყენებელათ მივალს სა-
ღმრთოსა მას ნათელსა თანა და მის მიერ გაბრწყინდების

ღრამედ რამეთუ სიკვდილსა მას ურჩებისასა ვეშიშვო-
დე, და ამისთვის მორჩილებად მოვედ ბრძანებისა შენისა
წმიდისა, შიშით და სურვილით, ვითარცა მორჩილი, ერ-
თგული და მონა გლახაკი და უხმარი, მხატვარისა ხელოვ-
ნისა, მცირედითა ამით და უნდოთა გულის-ხმის-ყოფითა
ჩემითა, და ხმა წვლილითა სიტყვითა; მელნითა ოდენ
ცხოველნი სიტყვანი გამომისახავნ, ხოლო შენდა დამიტე-
ვებიეს, ჰი მოძვართა წინამძღვარო, რათა შენ კეთილად
შეამკო, და განაცხადო ჩემ მიერ გამოსახული ესე, და
ყოველივე ნაკლულევანი, ვითარცა აღმასრულებელმან
სულიერთა ფიცართამან სრულ-ჰყო.

ღ ვითარცა ვსთქუ არათუ შენდა მომართ სწავლად
წარმომიცემია აღწერილი ესე ნუ იყოფინ, რამეთუ შენ
წმიდაო ძალგიდს მრავალთა და თვით ჩვენდაცა სწავლად
და დამტკიცებად საღმრთოთა შინა საქმეთა და სწავლათა,
არამედ საღმროფსა მაგის კრებულისა მომართ მომიწერი-

ეს, რომელი ჩვენ თანა არს მორჩილებასა შინა შენსა, ჳი მოძღვართა მოძღვარო!

ძომლისა თვისცა შენითა და მათითა ლოცვითა და სასოებითა ოფლისათა აღესუბუქნე მცირედ სიმძიმისაგან უსწავლელობისა, და კალმისა ჩემისა აფრაჲ აღეჰმართე, და საჭე ჩვენისა სიტყვისა მიმიცემიეს ხელთა ლოცვათა თქვენთასა. დავიწყებ სიტყვად სიტყვისათვის თქვენისა.

ჴოლო ვითხოვ თქვენ ყოველთა მიერ, რომელნი მიემთხვივნენ სიტყვათა ამათ ჩემ მიერ თქმულთა, უკეთუ ვინმე სარგებელისა რაჲმე სიტყვათა პოვონ, მათ შინა, ნაყოფი მისი ჩვენისა ამის წმიდისა მამისად შერაცხეთ, რომელმანცა გვიბრძანა ამისი ქმნა. და მე, ხელყოფისათვის ოდენ მილოცეთ, და ნუ სიტყვათა ამათ ხედავთ, რამეთუ უნდონი არიან ჳეშმარიტად, და ყოველითავე უსწავლელობათა საესენი.

ჴდ გულს მოდგინებისა ჩემისათვის მილოცეთ, რამეთუ არა სიმრავლისაებრ ძღვენთა და შრომათასა, არამედ სიმრავლისაებრ გულს მოდგინებისა მიაგებს ჴმერთი სასყიდელსა.

რომლისა არს დიდება უკუნითი უკუნისამდე. ამინ.

მოვედით ჩემდა ყოველნი მაშერაღნი და ტვირთ მძიმენი და **ჩე** განგისვენო თქვენ

ყლოთა შთანთქმელი ჯოჯოხეთი

სულთა მაცხოვრებელი და ზეცად ამყვანებელი **სიბე**

სწავლანი ჩმილისა და ნებარისა მამისა ჩრნისა ჴო-
საე სინელ მამასახლისისანი.

ქმელნი მიუძღვნა მამასა იოანეს ჩაითელ მამასახლი-
სსა, ჩამეთუ ითხოვა მისგან ჩათა აღწამნეს სწავლანი
მონაჯონთა მიმართ.

თ ა ვ ი ზ ი რ გ ე ლ ი .

გამოსიღვისათვის სოფლათ.

ა.

ქვევნითა სახიერისა და კაცთ მოყვარისა და მოწყა-
ლისა ღვთისა და მეუფისა ჩვენისათა; ვიწყით სიტყ-
ვად, რამეთუ კეთილ არს, რათა **ი**თი ვყოთ დასაბამად სიტყვი
სა მონათა მიმართ **ი**ვთისათა; რამეთუ ყლნივე რომელნიცა
დაბადნა სახიერმან მან და დიდებულმან **ი**თნ სიტყვიერ-
ნი, და თვით მფლობელობითა პატრის-ჰსცა; და ამისთს
რომელნიმე არიან მისა მეგობარ, და რლნიმე ერთგულ-
ნი მონანი, და რლნიმე უხმარნი, და რლნიმე სდ უცხო-
ქმნილნი და სხვანი დაღაცათუ უძღურ არიან, ად წინა-
აღმდგომვე.

ხოლო მეგობრად **ი**ვთისა გულის-ხმა-ვყოფთ ჩრ უს-
წავლელნი ესე, **ჰ**ი წაო მამაო, უხორცოთა მათ და საც-
ნაურთა ბუნებათა, რლნი გარემოს მისსა არიან; ხოლო
მონად ერთგულად ყლნი რლნი იქმან მოსწრაფებით
ნებასა მისსა; და მონად უხმარად, ყლთა რთა მიუღე-
ბიეს ნათლისღება და აღთქმანი იგი ნათლისღებასა შინა
მათ მიერ **ი**ვთისა მიმართ აღთქმულნი, და არა დაუმარ-
ხვან კეთილად.

ბ. **ჴ**ოლო უცხოდ და მტერად **ი**ვთისა მათ გულის-ხმა
ვყოფთ, რომელნი ანუ უნათლავნი და ურწმუნონი არიან

ქამოსკლისათვის სოფლით

ანუ ბორბოტად მორწმუნენი; ხოლო მბრძოლ და წინააღ-
მდგომ იგინი არიან, რომელთა არათუ თვით ოდენ განუ-
გდებიეს თავთა მათთაგან შიში **ო**ფლისა, არამედ ყოველ-
თაცა რომელნი ყოფენ ნებასა **ი**ვთისასა, ფიცხლად ბრ-
ძვანან მათ და წინა-აღუდგებიან.

შა ვინათგან ამათ ყოველთათვის, რომელნი ვსთქვე-
ნით თითოეულისა თვის განყოფილი და განთვისებული
სიტყვა არს, ხოლო ჩვენ გლახაკთა ამათ და უსწავლელ-
თა ვერძალ გვიც მათ ყოველთათვის თითოეულად თქმად,

ჴმისთვის მოვედით ერთგულთა მათ მიმართ მონათა
ივთისათა, რომელთა კეთილად გვაიძულეს უღირსი, ხე-
ლი ჩვენი განვმარტოთ მორჩილებითა შეუორგულებელი-
თა, და მათისა გულის-ხმის-ყოფისაგან მოვიდოთ სიტყვისა
ჩვენისა კალამი, და მკმუნვარესა მას და ბრწყინვალესა
სიმდაბლესა შინა მათსა, ვითარცა რა მეღანსა შინა აღ-
მოვაწოთ და სათნოებითა განგლესილთა და სპეტაკთა
გულთა მათთა ზედა, ვითარცა ქარტათა, და უფროსად,
ვითარცა ფიცართა ზედა სულიერთა ვიწყოთ წერად სა-
ღმრთოთა მათ სიტყვათა და თესლთა სათნოებისათა, და
ვიტყოდეთ ესრეთ:

ბ. ყოველთა რომელთა ენებოს და ეძიებდეს **ი**მერ-
თსა ებოების მათ, რამეთუ იგი არს ყოველთა **ი**მერთი,
და ცხოვრება ყოველთა ურწმუნოთა და მორწმუნეთა,
მართალთა და ცოდვილთა; უვნებელთა და ვნებულთა;
ივთის-მსახურთა და უსჯულოთა ერისგანთა და მონაზო-
ნთა; ბრძენთა და უსწავლელთა; მრთელთა და უძღურ-
თა; ჭაბუკთა და მოხუცებულთა. ვითარცა სივრცე ნათ-
ლისა და ხილვა მხისა, და ბუნება ჰაერისათა ყოველთა
ზედა არს, ეგრეთვე იგი არს ყოველთა ცხოვრება, და
ამის ყოველისა მომცემელი, და რომელნიცა ეძიებდენ ებო-
ების მათ, რამეთუ არა არს შეცვალება მის თანა; არცა
თვალდება წინაშე **ი**ვთისა. (ქამოსკლით. 2. 11).

თ ა გ ი 1.

შ. ორწმუნო არს ბუნება სიტყვიერი, და მოკვდავი, რომელი ნებსით ცხოვრებისაგან ივლტოდის და თვისსა ღამბადებელსა, რომელი იგი არს მარადის, არა არსად ჰგონებდეს,

ჟ. ორჩულო იგი არს, რომელსა სჯული ივთისა თვისითა უკეთურებითა ეპყრას და წვალებითა წინაღმდგომითა და ჰგონებდეს თუ ვითარმედ ჰსწამს მას ღმერთი

ზ. ღირსტეანე არს მსგავსება ღირსტესი, ძალისაებრ კაცობრივისა, და რათა საქმით და სიტყვით და გონებით მართლიად და უბიწოთ ჰრწმუნეს ზმიდა ხამება.

ზ. ღვთის-მოყვარე იგი არს, რომელსა ბუნებითნი იგი და უცოდველნი საქმენი აქენდენ შეუცვალებელად, და არა რომელსა კეთილსა ზედა, რომელი მისგან შესაძლებელ იყოს უღებ იქმნას.

ც. ღანკრძალული იგი არს, რომელი შორის განსაცდელთა და საბრხეთა და ამბოხებათა ისწრაფდეს აღსრულებად საქმეთა მათთა, რომელნი განშორებულ არიან ყოველისავე ესე ვითარისაგან.

ძ. მონაზონება არს წესი და საქმე ოხორცოთა აღსრულებული ხორცთა შინა ნივთიერთა და მოკვდავთა.

წ. მონაზონი იგი არს რომელი ღვთისასა ოდენ იქმოდის და ზედვიდეს ყოველსა შინა ჟამსა, ადგილსა და საქმესა.

ჩა. მონაზონება ესე არს, რომელმან ნება თავისა თვისისა დაუტეოს, და შეიკრიბნეს ყოველნი გულის სიტყვანი თვისნი განბნეულნი და ეკრძალებოდეს ყოვლადვე.

ჩბ. მონაზონება არს იძულება ბუნებისა სამარადისო, და დაცვა საცნობელთა დაუკლებელი.

ჩგ. მონაზონება არს გვამი შეუგინებელი, პირი წმიდა, და გონება განათლებული და მხედვარი.

ჩდ. მონაზონი არს სული მჭმუნვარე, სამარადისო მათა ხსენებითა სიკვდილისათა შეურვებული, ეძინოს თუ ანუ ეღვიძოს.

ქამოსღვისათვის სოფლით.

ივ. **ქანშორება***) სოფლისა არს ნებსით მოძულება და უარყოფა ბუნებისა, სურვილისათვის კეთილთა მათ უხესთაესთა ბუნებისათა.

იჟ. შოველთავე რომელთაცა სოფლისა საქმენი დაუტევნეს, ანუ სიმრავლისათვის ცოდვათა მათთასა, ანუ სასუფეველისათვის ცათასა, ანუ სიყვარულისათვის ივთისა ქმნეს. უკეთუ კულა არცა ერთი ამათ სამთა გულის სიტყვათაგანი იქმნა მათთა წინა-მძღვარ, პირუტყული არს გამოსღვა მათი, გარნა ყოველსავე ზედა აღსასრულსა მას საქმისასა, თუ ვითარი ყოფად არს, მოელის კეთილი იგი მეუფე ჩვენი.

იხ. ძომელი გამოსრულ იყოს სოფლით განბნევად ტვირთისა ცოდვათა თვისთასა, მიემსგავსნენ მსხდომარეთა საფლავებსა თანა გარეგან ქალაქისა, და ნუმცა დასცხრების მხურვალეთა მათ და ცეცხლებრ მოტყინარეთა ცრემლთაგან და დაფარულთა მათ გოდებათაგან გულისათა, ვიდრემდის იხილოს მანცა **იესო** მოსრული მისა, და რათა ლოდი იგი გულფიცხელობისა, გულისა-

*) თარგმანი. **ძა** არს უარის-ყოფაჲდა მოძულებაჲ ბუნებისა, გარნა ამას იტყვიან წმიდა ესე მამა, რამეთუ ბუნება ჩვენი პირველ დაბადა ლმერთმან უვნებელად და წმიდად და მოგვცა ძალი მოგონებისა, რათა ფოგონებდეთ კეთილსა და სათნოებსა; და ძალი გულის წყრომისა, რაჲ მრთსსანე ვიყვნეთ უშმაკთა მიმართ და ვნებათა; და ძალი გულის თქმისა, რათა გულისთქმა და სურვილი სასუფეველისა მიმართ ცათასა გავჩვენდეს ხოლო შევსცვალებით ჩნ ესე ძალნი ცოდვისა შრთ, და გულისთქმა მოვიგეთ ბილწებათა, და გულის წყრომა მათა მიმართ და მოგონება უკეთურებისა და შევცვალებით კეთილნი იგი ბუნებისა ჩნის საქმენი ბოროტისა მიმართ, და ვქმენათ ვნება ბუნებად ჩვენდა. აწ უკვე რომელმან ესე ვითარნი ესე ვნებანი, უდგებითა ჩვენითა ჩვენ შორის დანერგულნი განსდევნეს, და მძლე ექმნეს მათ, მას მოუძულებიეს და უარ უყოფიეს ჭეშმარიტად ვნებული იგი ბუნებაჲ; და ესე არს ჭეშმარიტი გამოსღვა სოფლით უარის-ყოფა ვნებულისა მის ბუნებისა და გამოსღვაჲ ძიებათ პირველისა მის უვნებულისა ბუნებისა, რომელი მოგვცა ლმერთმან.

თ ა გ ი 1.

გან მისისა გარდააგორვოს; და ლაზარესებრ შეკრული იგი გონება მისი საკვრელთაგან ცოდვისათა განხსნას; უბრძანოს რა ანგელოსთა მისთა, ვითარმედ განხსენით ეგე ვნებათაგან (საქმ. 11, 44) და განუტევეთ სლვად, ნეტარისა მის უვნებელობისა გზასა. ხოლო უკეთუ არა ესრედ იქმნას, არა რად სადმე სარგებელ ეყოს მას გამოსლვა სოფლით.

იქი. ძაოდენთაცა გვნებაეს ეგვიპტით გამოსლვა და მწარისა მის თარაოს მონებისაგან სივლტოლად, უეჭველად ჩვენდაცა მოსე ვინმე სახმარ არს შუამდგომელად ივთისა მიმართ, რათა დადგეს იგი ჩვენთვის, შორის საქმისა და ხედვისა; და განიპყრნეს ხელნი ივთისა მიმართ, რათა რომელნი იგი შეუდგეთ მას წიაღვლოთ ზღვა იგი ცოდვათა, და ამაღეკსა მას ვნებათასა მძლე ვექმნეთ, რამეთუ სცდეს ყოველნივე რომელი მისცემენ თავთა თვისთა ესე ვითართა მათ ბრძოლათა, და გონებენ თუ არა სახმარ არს მათთა წინამძღვარი.

იოი. რომელნი*) ეგვიპტით გამოვიდეს, მოსე იყო წინამძღვარ მათდა ხოლო რომელნი სოდომით გამოვიდეს ანგელოსი. და აწცა რომელნი სულიერთა ვნებათა კურ-

*) თარგმანი სულიერნი ვნებანი ესე არიან; ცუდად მსვარობაჲ, აშხარტავნებაჲ, შრისხსნებაჲ, მწუსარებაჲ, მოწყინება, სიძულიანი და სხვანი; ესეკითარნი; სოლო ხორციელნი ვნებანი: ნაყრფანება, ვეცხლის მოყვარება, სიძვა, სიუვარული სოფლისა საქმეთა. რწნიცა უკვე სულიერთა მათ ვნებათაგან იძლეოდინ, უხმს მათ წინამძღვარი გულის-სმისმყოფელი, რწ მტრედცა ხორციელად ნუგეშინის სცემდეს, რწ არა ვწ მმარსველნი და მოსწრაფენი ზვარობდენ, და ესრეთ ოდესმე მარსვითა და ოდესმე განსვენებითა. გულის ხმის ეოფით კურნებდეს სენთა მათთა, და ესე ვწნი მსკავს-არიან ეგვიპტით გამოსრულთა, რწლთა უძლრად მოსე. სოლო რწნი ხორციელთა ვნებათაგან იძლეოდინ უხმს მათ კაცი წინამძღვრად, რომელსა კინიდა და უხორცოთა ანგელოსთა მსკავსნი ცხოვრება აქენდეს მარსვითა და სიფიცხითა და უწყადოებითა სორცათთა. და მსკავს არიან ივთის სოდომით გამოსრულთა, რამეთუ ეგვიპტე სულიერთა ვნებათა სხედ მოიღო და სოდომი სორციელთა, მამამან იოანემ.

ქამოსლისათვის სოფლით.

ნებასა ეძიებენ, იგინი მსგავს არიან ეგვიპტით გამოსრულთა, რომელთაცა მოსეს-ებრი უხმს მკურნალი; ხოლო რომელთა სურის უბადრუკთა ამათ ხორცთა არა წმიდებისა აღძარცვა, ზნელოსი, ესე იგი არს, ვითარმედ ჰნგელოსის სწორი, რათა ესრეთ ვსთქვა, უხმს მათ შემწე, რამეთუ სიდიდისაებრ და შეყროლებისა წყლულებათასა გვიხმს ხელოვანიცა მკურნალი.

14. **ჴ**ეშმარიტად დიდი ჳირი და დაუცადებელი შრომა უხმს, რომელთა ხელ-ჳყვეს ხორცითა ზეცად აღსლვად, და უფროსდა დაწყებასა მას და დასაბამსა სოფლით გამოსლვისა მათისასა, ვიდრემდის გემოთ მოყვარებისა იგი ჩვეულება ჩვენი, და უღმობელი იგი გული, **მ**თის მოყვარებად და სიწმიდედ გლოვისა მიერ მოვიდენ. რამეთუ ჳეშმარიტად დიდი შრომაჲ ჯერ-არს და ფრიადი სიმწარე და უფროსდა რომელნი ვნებათა შინა ჩვეულ ვიყვნეთ, ვიდრემდის გონება ესე ჩვენი ძაღლებრ ხორცის მოყვარე დამწვირის მოყვარე, სიწმიდის მოყვარე და სიბრძნის მოყვარე ვყოთ სიმშვიდისა მიერ და სიმტკიცისა და ურისხველობისა. გარნა ნუმცა უსასო ვართ ვნებულნი ესე და უძლურნი, არამედ სარწმუნოებითა შეუორგულე-ბელითა ჩვენი უძლურება და უსუსურება სულისა, მარჯვენითა ხელითა ჩვენიტა **ხ**რისტეს მიუბყრათ და აღუარებდეთ, და უეჭველად მოვილოთ მის მიერ შეწევნა უზესთავს ღირსებისა ჩვენისა. უკეთუ ოდენ უფსკრულსა სიმდაბლისასა შთავიყვანებდეთ დაუცადებელად თავთა ჩნთა.

25 **კ**ა. **ა**წყოდეთ ^ჴ) ყოველთა რომელნი კეთილსა ამას

^ჴ) **თ**არგმანი. **ჴ**იიარ არს იგი ფიცხელი და იწრო და სუბუქი კანა ესრეთ რამეთუ ფიცხელ არს დაცვისათვის სსცნობელთასა, რომელთა დაცვა ფიცხელ არს მათათვის, რომელნი დაჩვეულ იყვნენ მათსა მიშკებასა. ხოლო იწრო არს მოღვაწებათათვის და დამდაბლებისათვის ხორცთასა და ჩვეულებათა მათ შრავალ უსმეულთა მოკვეთისათვის. ხოლო სუბუქ არს იგი სსსრებისათვის **მ**გათისა და სსუკუნეთათვის კეთილთა.

მ ა ვ ე ლ

ღვაწლსა ფიცხელსა და იწროსა, და სუბუქსა მოუხდებთან, ვითარმედ ცეცხლსა მოსრულ არიან შესლვად, ვინათგან უნიეთოსა მას ცეცხლსა მოელიან თავთა შორის თვისთა შეწყნარებად. ხოლო გამოიციადენით თითოეულმან თავი თვისი და ესრეთ ნაყოფისა მისგან ველის ყრდელსა*) თანა შერეულისა ჭამენ, დასასმელისაგან მისისა ცრემლითა განზავებულისა სუნ, რათა არა დასასჯელად თავისა თვისისა იყოს მხედრობა მისი.

145. **145.** **ო**კეთუ ყოველი ნათელ-ღებული არა ცხოვნებულ-არს შემდგომი ამისი დავიდუმო.

150. **146.** **ყ**ოველთა რომელთა ნებავს მონაზონება, ყოველივემცა საქმე სოფლისა დაუტევებებს, და ყოველივემცა შეურაცხ-უყოფიეს, ყოველივემცა უარ-უყოფიეს მორავიღოდინ მონაზონებად, რათა კეთილი საფუძველი დადვან

155. **147.** **კ**ეთილი საფუძველი არს სამთა მათ სათნოებისა სვეტთა, უმანკოება, მარხვა და სიწმიდე, და ყოველნი ღირსტეს მიმართ ჩჩვილნი, ამათმცა საქმეთა მიერ ჰყოფენ დასაბამსა მათსა, და სახედ აქვნიდინ ხილულნი ჩჩვილნი, რამეთუ არა სადა იბოების მათ თანა მზაკვარება და გვლარძნილება, არცა სიმძღვრე უძღვები, არცა მუცელი განუძღომელი, არცა ხორცი განხურვებულნი, ანუ გამხეცებულნი, ხოლო მე ვითარ ვგონებ, აღორძინებასა თანა ზრდილობისა მათისასა მხურვალებასაცა მიიღებენ.

160. **148.** **ს**ადულველ არს ჭეშმარიტად და დასანთქმელ, რაჟამს შერავიდის მხედარი ბრძოლად, და მეყვსეულად შესლვასა თანა დაიხსნას და მისცის ყოველთავე სახე სიკვდილისა თვისისა, რამეთუ ხედვიდიან რა სხვანი, ვითარმედ შერავიდა მოიკლა და არღარა სურინ შესლვად ბრძოლასა მას.

165. **149.** **ო**ეჭველად კეთილად და ფიცხლად დაწყებისაგან შრომათასა, შერავიდეთ მონაზონებად, ფრიად სარ-

*) ველის ყრდელი? სახე არს სიფიცხისა სათნოებათსა.

ქამოსკლისათვის სოფლით

გებელი გვეყოს, უკეთუ შემდგომად რავდენისამე უამისა არა დავიხსნენთ; რამეთუ სული რომელი განხნობილ იყოს, და კვალად დაიხსნას ხსენებითა პირველისა მის მოსწრაფებისათა, ვითარცა დეზითა იწერტებოდის, ამისთვისცა მრავალ გზის საქმისა ამისგან მრავალთა თავნი თვისნი ფრთოვან-ყვნეს, რამეთუ იყვნეს ვითარცა არწივნი, რომელთა დაჰხდეს ფრთენი მათნი; და კვალად შემდგომად მისა გამოიხსნეს ფრთენი და ამაღლდეს სიმაღლესა ცისასა.

10
15
ქს. ჩაყამს სულმან განსცეს თავი თვისი და წარწყმიდოს სანატრელი იგი და საწადელი მხურვალეობა მისი, გამოიძიენ მოსწრაფებით, თუ რომლისა მიზეზისაგან წარსწყმიდა იგი და მისა მიმართ ყავნ, ყოველივე მოსწრაფება მისი, რამეთუ არა შესაძლებელ არს სხვით კარით მიქცევა მისი გარნა ვინაიცა გამოვიდა.

20
ქლ. ძომელმან*) შიშისაგან სატანჯველთასა ყოს სოფლით გამოსლვა მისი, მრავალ გზის ცეცხლსა შთაგდებულსა საკმეველსა მიემსგავსების, რომელმან პირველ იწყის სუნნელებად, და უკანასკნელ გარდაიქცის კვამლად. ხოლო რომელი სასყიდლის მოღებისათვის გამოვიდის, წისქვილი არს იგი ვირით საფქვავი, რომელი მარადის ვალნ, ხედავენ რაჲ სასყიდელსა, და მარადის ერთსა ზაიქცევენ. ხოლო რომლისა განშორება სიყვარულისათვის იღვთისა იყოს, მას მეყვსეულად გამოსლვასავე თვისსა თა-

*) (ჩარგმანი. ორკეცი არს შიში: ერთი ახალთა და ერთი სრულთა. ხოლო ამას ადგილს ახალთას მას იტყვიან მამა ესე დიდი, რამეთუ რაჲმს კაცი ცოდვითა შინა იყოს, და შეეშინოს სუ უკვე ცოდვასა შინა ეწიოს მას სიკვდილი, და ამისთვის განჯადის სოფლით, რა არა ჰარკელთა მათვე ბოროტთა შინა შთავარდეს, და აღვიწინ კეთილითა მოღვაწეობით; და რაჲმს შაშა იგი მცირედ განუქარდის, რამეთუ არა მტკიცე არიან მერმე კვალად უღებ იქმნეს და მიემგზავნის საკმეველსა განქარვებულსა, რამეთუ მოღვაწეობით იწყო და უღებებთ მოჰიდა.

თ ა ჯ 1.

ნა ცეცხლი იგი სანატრელი მოუგებიეს, და შერავიდეს ცეცხლი იგი ნივთსა შინა, რავდენცა წარემართებოდეს, ალი თვისი უმაღლესად აღატყინოს.

ლმ. ჴრიან *) ვიეთნიმე რომელნი ქვათა ზედა აღიზითა აღაშენებენ, და არიან სხვანი, რომელნი ქვიშათა ზედა სვეტთა აღმართებენ; და არიან სხვანი, რომელთა მცირედ ფერხითა მათითა ირბინნეს და ძარღვნი და ნასხამნი მათნი მოღბეს, და მერმე უმაღლესად რბიოდეს. რომელი გულის ხმა ყოფს გულის-ხმა-ყავნ სიტყვა იგავითი:

ლმ. ჴითარცა ივთისა მიერ და მეუფისა წოდებულნი, გულს მოდგინეთ ვრბიოდეთ, ნუ უკვე მცირედ ჟამ. იყოს ცხოვრება ჩვენი ამას სოფელსა, და დღესა მას სიკვდილისასა უნაყოფო ვიპოვნნეთ და სიყმილითა მოვსწყდეთ.

ლმ. ხათრო ვეყვნეთ ოფალსა, ვითარცა მხედარნი მეფესა, რამეთუ შემდგომად მხედრობად შესლვისა იძიების ჩვენგან ერთგული მონება მისი.

ლმ. ჴვეშინოდენ ოფლისა, ვითარცა გვეშინის მხეცთაგან; რამეთუ ვიხილენ კაცნი, რომელნი წარვიდეს პარვად, და ივთისაგან არა შეიშინეს, ხოლო ხმა რომელი ესმათ ძაღლთა ადგილსა მას, შეშინდეს და მეყვსეულად შეიქცეს, რომელი იგი ვერ ქმნა მათ თანა შიშმან ივთისამან ქმნა იგი შიშმან ძაღლთამან.

*) **ქარგმანი.** ქომელნი ქვათა ზედა აღიზსა ალაგებენ, იგინი არიან რომელნი განრავიდეს სოფლით თვინიერად მორჩილებათ შესლვისა, იწვეს დიდ-დიდთა სათნაკებათა შენებად, და რამეთუ არა უფა წინამძღვარი, მოუძღუდეს და ვერ სრულ-უვეს საფუძველი მათი, არამედ იწვეს დიდ-დიდთა საქმეთა, და მიიწინეს უღებებად. ჴოლო რომელთა ქვიშასა ზედა სვეტნი აღმართნეს, მათ იტუვის, რომელნი განრავიდეს სოფლით განშორებული ცხოვრება მობიგეს, და ვინათგან საფუძველი მორჩილებისა არა აქნდა, ამისთვის ვერ წარემართნეს. ჴ რომელნია ფერხითა რბიოდეს და განხურდეს მათ იტუვის, რომელნი კეთილსა მას მორჩილებისა საბბელსა შევიდეს და კეთილად წარემართნეს.

მამოსლვისათვის სოფლით.

15 **1003.** მვეიცვაროთ **O**ფალი ვითარ ხორციელნი მოყვარენი, რამეთუ ვიხილენ კაცნი, რომელთა მერტ განარისხეს, და არცა ერთი საურავი აქვნდა; და კვალად ვიხილენ იგინივე, რომელთა მეგობარნი მათნი მცირესა რასა საქმესა ზედა განამწარნეს, და ყოველივე ღონე იძიეს, და ყოველი სახე ქმნეს, და ყოველი მწუხარება აჩვენეს, და ყოველი აღსარება თავისა თვისისა მიერ, და მეგობართა მიერ, და ნათესავთა მიერ, და ძღვენითა და ქრთამითა, რათამცა პირველსავე საქმესა მოიყვანეს მოყვარე იგი.

15 **1004.** **წ**ასაბამსა გამოსლვისა ჩვენისასა სოფლით უეცვლად შრომით და ჭირით და სიმწარით ვიქმთ სათნობათა, და წარრავემართნეთ მათ შინა მერმე შეუწუხებელად, ანუ თუ მცირედ მწუხარებით და შრომით ვიყვნეთ; ხოლო რაჟამს მოკვდავი ბუნება ჩვენი დაინთქას და უფლებულ იქმნას გულ-მოდგინებისა მიერ, მერმე ყოვლითა მოსწრაფებითა და სიხარულითა და სურვილითა და აღი-
15 თა საღმრთოთა ვიქმოდეთ მათ.

15 **1005.** **ძ**აოდენ საქებელ არიან რომელნი პირველითგანვე ყოველთავე სიხარულთა და გულს მოდგინებითა მცნებათა აღასრულებენ: ეგოდენ საწყალობელ არიან, რომელთა მრავალ ჟამი დაეყოს მონაზონებასა შინა და ჯერეთ შრომით იქმოდინ მას, დაღაცათუ იქმოდინ.

1006. **რ**უცა *) იძულებით და ჭირით რაისათვისმე ქმ-

*) **ქ**არგმანი. **ჩ**განებ თუ, ესე ვითართა კაცთათვის იტყვის, რწნი იგი შეთვისკან განდევნილნი ექსორია ქმნილ იყვნენ მამულთკან მათთა ცთობის რსსათვისმე, და მიწავიდის მეფე ქვეყანას მას სდა ექსორია ქმნილ იყვნინ იგინი. და შესმენილ იქმნის ვინმე მათგანი შეთვის მწთ, ვითარმცა ბოროტსა რსსამე ზრახვიდა მისთვის. მაშინ ბრძანის უნებლიეთ მიუვანება მისი წინაშე მისსა. ხოლო მორაიყვანისან გამოიძიის და ვერა რად ზოვის მისთანა აუგი, მოაქციას ექსორიობისკან და ზატოვ-სტის მას და დასვის თვისსა ტაბლას ზედა. — ამის უკვე ესე ვითარისა სსხედ მოიღო უნებლიეთ განსლვად სოფლით; და ჭირისა რსსათვის მე, ვითარმედ მრავალ გზის იგიცა კეთილ იქმნის.

თ ა ვ ი 1.

ნილისა სოფლით გამოსლვასა მოვიდაგებთ რამეთუ ვიხილენ ვიეთნიმე ლტოლვილნი, რომელნი უნებლიეთ მოუხდეს მე ფესა და შეემთხვინეს მას, და მერმე ნებსით მისთანა წარყვეს და პალატად მივიდეს და მისთანა ტაბლასა დასხდეს.

ქი. **ქ**იხილენ თესლნი უნებლიეთ ქვეყანად დავრდომილი და აღმოსცენდა და განიშვა და ფრიადი ნაყოფი გამოიღო; და სხვა ნებსით დათესილ იყო, და იქმნა იგი უნაყოფო.

ქიხილევინ მე სამკურნალოდ მისრული სხვისა რასამე სახმარისათვის და შეპყრობილ იქმნა სიმკვირცხლითა მით. მკურნალისათა და განიკურნა და აღმური თვალთა მისთა ზედა მიფენილი მოეძარცვა, და იქმნეს უნებლიეთი ესე მრავალ გზის, რომელთამე ნებსითთა უმტკიცეს და უჭეშმარიტეს.

ქი. **ჰ**უმცა ვინ მიზეზობს სიმძიმესა და სიმრავლესა ცოდვათასა და იტყვის თავსა თვისსა უღირსად მოქალაქობასა მას მონაზონებისასა, და გემოთ მოყვარებისათვის გონებდეს თუ თავსა თვისსა დაიმდაბლებს, (ქი. 140 4) და მიზეზობდეს მიზეზითა ცოდვისათა, რამეთუ სადა ფდ არს წყლულება მუნ კურნებაცა ფრიადი ჯერ არს, რათა გესლი იგი განიწმიდოს, რამეთუ არა მრთელნი, არამედ სნეულნი მოვლენ სამკურნალოდ.

ქი. **ო**კეთუმცა ქვეყანისა მეფემან გვიწოდა, რათამცა წინაშე პირსა მისსა ვმსახურებდით მას, არამცა დავადროებდით მას, არამცა ვმიზეზობდით, არამედ ყოველივემცა დაუტევეთ და მუნცა მივისწრაფდით. ხოლო ვეკრძალნეთ თავთა ჩვენთა დაწოდებასა მას ძეუფისა მეუფეთასა, და **ო**ფლისა უფლებათასა, და **ო**ვთისა ღმერთთასა, რელი ზეცისა წესსა მიგვიწოდს, ნუმცა შეურაცხყოფთ, და ნუმცა ვიჯმნით მისგან უღებებისა და ზარმაცობისა ჩნისათვის, რა არა ვიბოვნეთ წინაშე დიდისა მის საყდრისა უსიტყველ და სირცხვილეულ.

ქამოსღვისათვის სოფლით.

2. შესაძლებელ არს შეკრულისაცა სოფლისა საქმეთაგან შებორკილებულისა ბორკილითა ზრუნვათათა სვლად, გარნა ძნად, რა რაღთა ბორკილნი ასხენ ფერხთა იგინიცა ვლენან, ად ზედას ზა დაეცემიან და წყლულე-
5 ბაცა შეემთხვევის მისგან.

24. ჩომელი უქორწინებელ იყოს სოფელსა შინა და საქმეთაგან მისთა ოდენ შეკრულ, მსგავს არს იგი კაცსა, რომლისანი ხელნი ოდენ შეკრულ იყვნინ, ამისთვისცა ოდეს ინების სრბა მონაზონებისა გზასა, არა დაყენებულ-
10 არნ; ხოლო რომელსა ექორწინის მსგავს არს იგი ხელით და ფერხით შეკრულსა.

25. ჩესმა ვიეთნიმე რაღნი სოფელსა შა უდებად იყოფებოდეს, რაღთა მრქვეს მე: ვითარ უძლოთ რომელნი ესე მუღლეთადა შეყოფილ ვართ და სამეფოთა საქმეთა მონებასა შა ვართ, რა მონაზონებისა ცხოვრებასა შევიდეთ? ხოლო მე მიუგე და ვარქე მათ, ვდ ყოველი რავდენი ძალ გიცს კეთილი ქმენით: ნუ ვის შეასმენთ, ნურას იპარავთ, ნუ ვის უტყუვით, ნუ ვის ზა აღზვავნებით, ნუ ვის მოიძულებთ, ეკკლესიასა ნუ დააკლდებით, გლახაკთა სწყალობდით, ნუ ვის დააბრკოლებთ; სხვის ნაწილს ნუ მოიტაცებთ და ნუ შეეხებით გვამსა. უტხოსა, და კმა გეყვნედ მუღლენი თქვენნი. უკეთუ ამას ყოველსა ყოფდეთ, არა შორს ხართ სასუფეველისაგან ცათასა.

26. 26. ჩაუხდეთ. *) სიხარულით და შიშით კეთილსა მას ღვაწლსა, და ნუმცა გვეშინის მტერთა ჩვენთაგან, რამეთუ პირსა სულისა ჩვენისასა განიცდიან, დაღაცათუ

*) მარკმანი. შინად სულის ძალთა და საქმეთა სულისათა იტყვის, რამეთუ სხეთაგან და საქმეთა დაგვევათაგან კაცისათა სცნობენ კულის სიტყვათა მტერნი ჩვენნი კშაკნი, თუ არა თავით თვისით არა რად იციან გონება ჩვენი, რამეთუ დასთესენ სულსა შინა ჩვენსა იგინი, თვისსა უკეთურებას, დაელიან რათამცა ცხეს თუ ვითარცა სხისთა შევიწინარეთ მათი თესლი, და საქმეთაგან და ქცევათა სცნობენ თუ ვითარ შევიწინარეთ.

ვტრ ხედვენ; და უკეთუ იხილონ პირი იგი სულისა შიშისაგან შეცვალეული, მაშინ უმწარესად აღიჭურვიან ჩვენ ზედა, რამეთუ სცნიან მზაკვართა მათ, ვითარმედ შევშინდით.

ქვ. ჭხოვნად აღვიჭურნეთ მათდა მიმართ, რამეთუ გულს მოდგინედ მბრძოლსა არავინ ბრძავს.

ქჟ. ჭანგებულებით **ო**ნ ახლად მოსრულთა ბრძოლანი აღასუბუქნა, რა არა დასაბამსავე მეყვსეულად სოფლად მიიქცენ. ამისთვის გუნ **ო**ნისა მრ მარადის ყლთა მონათა **ქ**ნესთა, და ესე მიიღეთ პდ სასწაულად სიყვარულისა მის მეუფისასა, რლ აქვს თქვენდა მომართ, და გულ სავსე იქმნენით, ვითარმედ მან გიწოდა თქვენ.

ქი. ჭა ამასცა იქმს **ი**რი მრავალ გზის, რ იხილნის სულნი ახოვანნი, და დასაბამსავე მიუშვნის მათ ზა ბრძოლანი, რამცა მალიად გვირგვინოსან ყვნა იგინი

ქი. ჭათარა **ო**ნ ერის კაცთაგან სარბიელისა ამის სიძნელე, და უფროსდა სიადვილე, რ უკეთუმცა ყთა იცოდეს იგი არამცა მრავალ მონაზონ იქმნეს.

ქი. ჭისცენ შრომანი სიჭაბუკისა შენისანი გულს მოდგინეთ **ქ**ნესა, და სიბერესა შენსა გუნ, სიმდიდრესა ზა უვნებელობისასა.

ქი. სიჭაბუკესა შა შეკრებულნი შრომანი, სიბერეთა შა მოუძღურებულთა ზრდიან და ნუგეშინისცემენ; ვშვრეთ ჭაბუკნო მხურვალედ დავრბიოდით კეთილად, რამეთუ ჟამი სიკვდილისა უცნაურ არს.

ქი. ჭტად ბოროტნი და უკეთურნი მზაკვარნი და მრავალ ღონენი, უძილნი და მანქანნი, უხორცონი და უხილავნი მტერნი გვისხენ, რლთა აქვს ცეცხლი ხელთა და ტაძარსა **ი**ნისასა ისწრაფინ დაწვად ალითა მით მათითა.

ქი. ჭუმცა ვინ ჭაბუკი შეიწყნარებს მტერთა განზრახვასა, ეტყოდის რა, ვდ ნუ შემუსრავ და განლევ ესრეთ ხორცთა შენთა, რა არა სენთა და უძღურებათა ში-

გამოსკდისათვის სოფლად

ნა შთავარდე; რ ამას ნათესავსა მცირედ ვინ იპოვოს, რლსა სდ მოკვდინება მათი ენებოს, რამცა მრავალთა და ჰამოთა ჰამადთაგან ოდენ განაყენა თავი თსი. ხ ეშმაკისა მის, რნი ესე ვრსა განზრახვასა აზრახებდეს. გულის სიტყვა ესე არს, რამცა დასაბამი და შემოსლვაჲ, ბრძოლითა დახსნილ ყო და მერმე აღსასრულიმცა იქმნა შემსგავსებული დასაბამისა.

სყ. წლისა უბირატეს ესე იძიონ, რლთა კეთილად წეს მონება ნებაეს, რა ადგილნიცა და საქმენი და წესნი სულიერთა მამათა განზრახვითა და ფდითა გამონახვითა ესე ვრნი მოიგნენ, ვა თითოეულისა ცხოვრებასა მოეზავებოდინ, რ არა ყთა თს კეთილ არიან კრებულნი ნაყროვნებისა თს, არცა ყლთა თს უმჯობეს არიან სადაყუდებულონი გულისწყრომისათვის, ხოლო თითოეულმან გულის-ხმა-ყავნ თუ რომლისაგან იძლევს.

სყ. ხამთა სახეთა შინა-ჯდომისათა შემოკრებულ არს ყოველივე სამონაზენო ცხოვრება, ანუ რა განშორებულად იყოს და მარტოებით იღვწიდეს, ანუ ერთსა თანა, გინა თუ ორთათა და დაყუდებით, ანუ რა კრებულსა შსსჯდეს მოთშინებით

სწ. *Какъ бѣхъхлѣву бѣхъхлѣву хѣхѣ бѣхъхлѣву* იტყვის სოლომონ ეკკლესიასტესა შინა. არამედ გზასა სამეფუფოსა ვიდოდე, რამეთუ მრავალთათვის საშუალი იგი პლ თქმულთა მათ მომზავებელ არს.

სყ. ერთისათვის თქმულ არს, ვდ *ყოფი უყითოხუ ბიხ*, რამეთუ ოდეს იგი *ყოფიყოხუბიხ*, მოწყინებასა, ანუ ძილსა, ანუ დახსნილობასა, ანუ *სუხაყოფიყოფითოყოფესიუ* (ეკკლესიასტე 4 10.) და არავინ ყავს კაცი აღმადგინებელი. ხოლო *სუბუღუ იყოფიქს ათიხ, ჟასიუ სუბსი ყოქსიყოფით სუღყოფიუ ბოქსიუთიქს, ბიქს იყოფი ბოქ ყასიქს ბუთიუ*, იტყვის *ოათალი* (შატთ. 18, 20)

სყ. წინმე არს მონაზონი იგი ბრძენი და სარწმუნო და სანატრელი, რლმან მხურვალება თვისი დაიცვა და-

თავა I.

უშრეტელად ვიდრე დღედმდე განსლვისა მისისა ხორც-
თაგან, და მარად დღე არა დასცხრა. დართვად ცეცხლი
ცეცხლსა ზა, და სურვილი სურვილსა ზა, და მხურვალე-
ბა მხურვალეებასა ზედა, და მოსწრაფება მოსწრაფებაზა
ვიდრემდის მივიდეს წინაშე **ო**ფლისა წმიდად და უბიწოდ, ^ს
რომლისა არს დიდება აწდა მარადის და უკრი უკრე. ამინ.

სირველი აღსავალი სათნოებათა კიბისა, რწლი აღ-
სრულ იყოს ამას ზა ნუმცა გარეიქცევის უკუდმართ.

მოვედით ჩემდა ყოველნი მასურალნი და ტვირთ მიმინი და **ჩე** განგისვენო თქვენ

განათხილეს იქცია, მათ, რომ.

ყ^რლოა შთანთქმელი ჯოჯოხეთი სულთა მაცხოვრებელი და ზეცად ამყვანებელი **ქ**ობე.

ქვეყნის მისვე ნებარისა მამისა ჩვენისა იოანესი.

სიძულისათვის სოფლითა და მონაგებთა მისთა

ნ ე ვ ი ყ.

რომელმან ქვეყნითად შეიყვაროს **ო**ფალი, და რომელ ქვეყნითად ეძიებდეს მიმთხვევად საუკუნესა მას სასუფეველსა, და რომელმან ქვეყნითად ტკივილი მოიგოს თვისთა ცოდვათათვის, რომელმან ქვეყნითად ხსენება მოიგოს სატანჯველისა და საუკუნო სასჯელისა, და რომელმან ქვეყნითად შიში განსლვისა მისისა ხორცთაგან დაამტკიცოს გულსა თვისსა, მან არღარა შეიყვაროს, არცა იზრუნოს, არცა იურვოდეს სახმართათვის, ანუ მონაგებთა, ანუ ნათესავთა, ანუ დიდებისათვის სოფლისა; ანუ მეგობართა, ანუ ძმათა, ანუ რაიცა რა არს საქმეთაგან ქვეყნისათა, არამედ ყოველივე სიყვარული, და ყოველივე ზრუნვა ამის ყოვლისავე, განაგდოს და მოიძულოს და პირველ ამის ყოვლისა თვისნი ხორცნი, და შიშვლად და უზრუნველად და სიმხნით **ქ**არისტესა შეუდგეს, და მარადის ზეცად ხედვიდეს, და მის მიერსა შეწევნასა მოელოდის, სიტყვისაებრ **ქ**მიდისა მის: **ქ**უჭყყუჭუ ხოყო ხოყო ყოჭყყაძუჭ ყოქსოუ ჳუ ჳო ყოჭყოქსოუძოუ ჳოქყოქსოუძოუ ყოქსოუ (ქსოუ. 62 9) და სხვა რელი იგი იტყოდა სანატრელი: **ყ**უჭ ჳო უხოუ ჳოყოყოქსოუ ყოჭყყაძუჭ ყოქსოუ ჳუ სოქოუჭ ჳუ უქსოყოქსოუყოქსოუქსოუ, უხოუ ჳოყოქსოუქსოუქსოუქსოუქსოუ **ო**უა.

ყ. სირცხვილება დიდ არს, უკეთუ ყოველი იგი პირველ თქმული დაუტეოთ, და შერწოდებისა მის, რომლითა გვიწოდა **ო**ფალმან და არა კაცმან. ვზრუნვიდეთ რასმე საქმესა, რელი ვერ შემძლებელ იყოს კეთილის-ყოფად

სიმუღლისათვის სოფლისა.

რასამე ჩვენდა, ჟამსა მას ჳირისა ჩვენისასა, რ'ლ არს სიკვდილი; რამეთუ ესე არს რომლისათვის თქვა **ო**რ ვ'დ მამყოფი ღუჭყოფის ჳახითი-სიქაჲს, იყოს ქოქიუბდითიას სიქსაჲყოფიოხუ ღუჯოხუ.

5
10
ჟ. **ო**წყოდა **ო**რ მსწრაფლ კეთილისაგან წესისა მიდრეკა ჩვენი ახლად გამოსრულთა სოფლით; და ვითარმედ, უკეთუ ვიქცეოდეთ ერისგანთა თანა, კვალად აღვილად მივიქცევით სოფლად, ამისთვის რქვა მას, რომელმან კითხა, ვ'დ **ჰ**ყმისიუ, რათა წარვიდე და დავმარხო მამა ჩემი. და რქვა მას **ო**რ, ვ'დ **ა**ღყოფის მყოფდითი, ჳჯყოფიუ ჰყოფიუ მყოფდითი.

15
20
ზ. ეშმაკნი შემდგომად გამოსლვისა ჩვენისა სოფლით, დაგვარწმუნებენ მოწყალეთა და ლმობიერთა ერისაგანთა ნატრად, და თავთა ჩვენთა ბრალობად, ვითარმედ ყოვლისაგანვე სათნოებისა მათისა თავნი ჩვენნი გამოგვიხვამნ, ხოლო ესე არს გულის სიტყვა მტერთა ჩვენთა რათა სიმდაბლითა მით ამოთა და არა ჳეშმარიტითა, ანუ სოფლადვე მიგვაქცინენ, ანუ დაღაცათუ მონაზონებასა შინა ვიყვნეთ სასოწარკვეთილებასა შთაგვყარნეს.

25
ჩ. ჳრს შეურაცხება ერისაგანთა ამპარტავნებისათვის და არს კვალად შეურაცხება მათი, რაჟამს მათ არა ესმოდის სივლტოლისათვის სასოწარკვეთილებისაგან და მოგებად სასოებისა.

30
ც. ჳისმინოთ რასა ეტყვის **ო**რ ქაბუკსა მას, რომელი იტყოდა ყოველთა მცნებათა დამარხვასა, ვ'დ **ი**სითიოჲ **ი**ჯიჲსი, რათა განყიდო ყოველი მონაგები შენი და მისცე გლახაკთა, და გლახაკ იქმენ, და მიიღებდე სხვათაგან ქველის საქმესა.

ს. **ბ**ომელთა ჳ) გნებავეს სურვილით და მოსწრაფედ სე-

ჳ). **ბ**არგმანი. **ჳ** **ო**რ კეტი არს სიკვდილი, ხილული და უხილავი რამეთუ არს მკვლარი რომელი მოკვდეს სორციულად, და არს მკვლარი რომელი მოკვდარ იყოს სულითა რამეთუ არა. **ჳ** ედგომილ არს ცხოვრებისადა.

თ ა ვ ი 2.

ლად, გულის ხმა ვყოთ გონიერად, ვითარმედ **ო** ან სოფელს მყოფთა ცოცხალთაცა მკვდრად სახელსდვა, და რქვა ვისმე ვ'დ უტევენ მკვდარნი ერისაგანნი, რა მათ დამარხნენ ხორციელად მკვდარნი მათ შორის მყოფნი.

ბ ჳრა რას აყენებდა ჭაბუკსა მას სიმდიდრე იგი ნათლისღებად, და ამისთვის სცდეს სადამე ვიეთნიმე, რომელნი იტყოდეს, ვითარმედ ნათლისღებად მოსლვისათვის ეტყოდა მას **ო** ან, ვ'დ განყიდე მონაგები შენი დაკმა არს ჩნდა ესე ვითარი ესე გულსავსება დასარწმუნებელად დიდისა მის დიდებისა მოქალაქობისა ამის ჩვენისა.

გ. ნაძიებელ არს *) თუ ვითარ სოფელსა შინა მყოფნი რომელნი იმყოფებოდნენ მღვიძარებით, მარხვით, და შრომით მოვიდოდენ რა მონაზონებად და განეშორნენ სოფლით, და შემოვიდნენ გამოსაცდელსა მას საქმისა მათისასა, პირველსა მას მტყუანსა და მპოვნებულსა ცუდად მოღვაწებასა მათსა ვერ იქმოდნენ.

დ. ჩიხილენ მრავალნი და თითო სახენი ნერგნი სათნოებათანი, სოფელსა შინა მყოფთა მიერ დანერგულნი, და ვითარცა რუსაგან მწვირისა ირწყვებოდეს, ცუდად ზვაობისაგან და მაჩვენებლობისაგან მოითხრებოდეს, და სკორე იგი ქვიშათა და ისხმოდა ძირთა მათთა და გაირგნეს რა ქვეყანასა ტკებნილსა და სავალსა ერისკაცთაგან და მორწყულსა წყლისა მისგან, ცუდად ზვაობისა და მერალიისა, მეყვსეულად განხმეს, რამეთუ ესე ვითარსა რწყევასა დაჩვეულნი ნერგნი არა იშვებენ, ქვეყანასა შინა ფიცხელსა და ურწყულსა გამომცდელსა ქეშმარიტისა მოღვაწებისასა.

*) **ხარგმანი**. მტყუანი მოღვაწება ესე არს რაჟამს კაცი იღვწოდეს ქებასათვის კაცთასა, ხელსა ქეშმარიტ არს, რ'ლი იგონისათვის და სატყუითა მამათათა იქმნებოდის მსკავსად მისა, რ'ლი იტყუას ვ'დ: მე თავათ თვისათ არა რას ვაქმ, რ'ლი იგი სრულიცა არს და აღუზვავებელად დაიფუტის, რამელი მამათა განზრახვითა იქმნებოდის.

სიმკლესისათვის სოფლისა.

5 **13.** **ქ**ომელმან ნებსით სოფელი მოიძულა, იგი მწუხარებათაგან განერა; ხოლო რომელსა ხილულთაგანისა რაისამე მიმართ სიყვარული აქვნდეს, ჯერეთ არა განრომილ არს მწუხარებისაგან, რამეთუ ვითარ არა შეწუხნეს დაკლებასა ზედა საყვარელისა მის.

14. **ჟ**ოველსა ზა ფრიადი სიფრთხილვე სახმარ არს ჩვენდა, რამეთუ ყოველისა უპირატეს ამას ვეკრძალნეთ გონებითა ფრთხილითა, რომლის მეგულების თქმად.

40 **15.** **ბ**რავალნი ^ჰ) მიხილავნ სოფელსა შინა, რომელნი საურავთაგან და ზრუნვათა და შრომათა და მღვიძარებათა მიერ ხორციელთა ხორცთა მათთა ხურვებასა და ბორგასა განერნეს; ხოლო მორავიდეს ესე ვითარნი მონაზონებად, და უზრუნველ იქმნეს და საწყალობელნი ხორცთა აღძვრისაგან შეიგინებოდეს.

15 **16.** **ჟ**ეკრძალნეთ თავთა თვისთა, ნუ უკვე ვჰგონებდეთ თუ იწროსა მას და საჭიროსა გზასა ვალთ, და ჩვენ ფართო და ვრცელი გზა გვეპყრას და ვსცთებოდეთ.

20 **17.** **ჟ**ზა იწრო ესე არს მოყმოზა მუცლისა, ზედგომა ღამე ყოველ გალობითა; სმა წყლისა სასწორითა, ნაკლულევანება პურისა, დათმენა კდემისა და ყვედრებისა; შეწყნარება ბასრობისა და კიცხვისა, მოწყვედა ნებათა თვისთა, შეურაცხებასა ზა უდრტვინელობა, ჭრთა მოთმინება, გინებათა თავსდება, ძვირის ხილვათა ტვირთვა, შეურაცხებასა ზედა არა განრისხება, და თუ ვინმე მიგვიხვეჭდეს მიუტეოთ უსიტყველად; და უკეთუ ვინმე ძვირსა გვიზრახვიდეს არა შევსწუხდეთ და მოთმინებით მოვითმინდეთ, მიუტეოთ და ნაცვალსა არა ვეძიებდეთ, გინათუ ვინმე განგვიკითხვიდენ წინაშე მათსა დავმდაბლ-

ჰ). **ბ**არემანი. **ჟ**სე იქმნების უღებებისკან და უკრძალველობასა და სიმაღლისა და თავით წსულობისა; და მიშეებითა **ი**ვთისათა ზა განგისწავლნეთ და დავმდაბლდეთ.

დეთ უსიტყველად, და ესე არს იწრო გზა მონაზონებისა.

17. ჩეტარ არიან რომელნი ვილოდინ გზასა ამას პირველ თქმულთა საქმეთასა, რამეთუ მათი არს სასუფეველი ცათა.

18. უერვინ შევიდეს ზეცისა სასძლოსა გვირგვინოსანი, უკეთუ არა მოიგოს პირველი და მეორე და მესამე განშორება, ესე იგი არს პირველი სოფლისაგან და მონაგებთა და ნათესავთა; და მეორე ნებისაგან თვისისა, და მესამე განშორება ცუდად ზვაობისაგან, და განშორება მისი შეიქმს მორჩილებასა.

19. *საქმეჲთა**) ყათხის ბჟოსიჲ ჳჲ უჯსიყყასიყჩიოთ ჳჲ აძსიყჲთაჳყყაჳსჲ სოფლისასა სიყ ყოყყყათ, უთყყის ოაჲჲოთ რამეთუ ვინ სადა მათგანმან ქმნა სასწაულნი, ვინ აღადგინა მკვდარნი, ვინ განსდევნა ეშმაკნი; არავინ. რამეთუ ესე ყოველნი მონაზონთა საქმენი არიან, რლთა სოფელი ვერ დაიტევს და ვერცა შეუძლებს, რ უკეთუმცა შეეძლო უხმარ და ნამეტნავცა იყო განშორება და მონაზონება.

20. ძაჲამს ეშმაკნი უდ გამოსლვისა ჩნისა ხსენებითა მშობელთა და ძმათა ჩნთათა გულთა ჩნთა განახურვებდენ, მაშინ ჩნ ლოცვითა აღვიჭურნეთ მათდა მიმართ და საუკუნოსა მის ცეცხლისა ხსენებითა თავნი ჩნნი განვახურნვეთ, რა მისითა ხსენებითა უჯერო იგი გულისა ჩნისა ცეცხლი დავშრიტოთ და საღთო ცეცხლი აღვატყინოთ ჩვენ შორის.

21. ძლი გონებდეს თუ შეურაცყოფიეს საქმე რაიმე და მოკლებასა ჳა მისსა მწუხარე იქმნეს, ესე ვრი სდ თავსსა თვისსა აცდუნებს.

22. ძავდენნიცა ჳაბუკნი ტრფიალებისა მრთ ხორცთასა და შეგებისა მიღრეკილ არიან, და მონაზონებად

*) (ძარგმანი. ჳარა წმიდეჲს სოფლისა აქს გემთ. მოყვარება დასხმართ მოყვარება და ჳბის მოყვარება.

სამუღლისათვის სოფლისა.

ენებოს მოსლვა, ყლითა მოსწრაფებითა განიფრთხონ, და განაშორნენ თავნი მათნი ყლისაგანვე შვეებისა და უკეთურებისა, რა არა იქმნეს უკანასკნელი მათი უძვირეს პირველისა.

ჟვ. ჩავთ*) საყუდელი ცხოვრებისაცა და დანთქმისაცა იქმნების მომატყვებელ, და ესე უწყიან ყლითა რწნი ვლენან ხილულსა მას ზღვისა შა და რწნი ვლენან უხილავსა.

კვ. საწყალობელ არს საქმე ესე, რაჟამს რწნი იგი გულისაგან ზღვისა განერნიან და ნავთ საყუდელსა შინა დანთქმიან.

მაგორე აღსავალი სათნოებათა ლიბისა რწსა დაგიდგამს ფერხი ამს შა ნუ მეუღლესა, ა დ შოთსა მიემსგავსე სიელტოლითა.

*) (ჩაკმანი. ჩავთ საყუდელი სუღიერი განუბით ცსფრების მომატყვებელ არს. სრ იქნების დანთქმისაცა მომატყვებელ, განსა არს თუ იგი იქმს დანთქმასა, ად უდებებს მათ შა მოფითა. ხ რწლი მოსწრაფე იყოს, მან ცსფრებს ზოთს და არს დანთქმაჲ.

მოვედით ჩემდა ყოველნი მაშვარალნი და ტვირთ მიძიენი და **ჩაგ** განგისვენო თქვენ

ყლთა შთანთქმელი ჯოჯოხეთი

სულთა მაცხოვრებელი და ზეცად აყვანებელი **ჩიბე**.

ო. ც ხ ო ე ბ ი ს ა თ ვ ი ს

(ჩ. ლ. ლ. მ.)

დ. **ო**ცხოება,*) დატევება არს გარეშე უქცეველი, მშობელთა და ყოველთავე, რომელნიცა იყვნენ ქვეყანასა ჩვენსა, წინამდღომ და დამაბრკოლებელ კეთილისა მის გულის სიტყვისა ჩვენისა.

ე. **ო**ცხოება ესე არს განშორება კადნიერებისაგან, სიბრძნე უცნაური, მეცნიერება გამოუცხადებელი, ცხოვრება დაფარული, გულის-ხმის-ყოფა უხილავი, გულის სიტყვა უჩინო, სურვილი კდემისა და ყვედრებისათვის, გულისთქმა ჭირისა და იწროებისა, აღორძინება საღმრთოსა სურვილისა, განმრავლება სიყვარულისა **ი**ვთისა, უარისყოფა ზვაობისა, უფსკრული დუმილისა.

ვ. **ი**სეცა გულის-სიტყვა, რომელ არს თვისთაგან განშორება მრავალ-გზის დასაბამსა ცეცხლითა მით **ი**ვთისა მიერთთა, ტრფიალთა **ი**ვთისათა ძლიერად აიძულენ სურვილისათვის ჭირთა და მწუხარებათა, გარნა რაოდენ დიდ და საწადელ არს საქმე ესე, ეგოდენ ფრიადიცა განკითხვა და გულის ხმის ყოფა უხმს, რამეთუ არათუ ყოველი უცხოება კეთილ არს.

ზ. **ო**კეთუ**) ყლი წინასწარმეტყველი თვისსა ქალაქსა და მამულსა შეეურაცხ არს სიტყვისამებრ **ო**ფლისა, მაშა ვეკრძალნეთ ჩვენცა, ნუ უკვე გვექმნას ჩვენ უცხოება მომატყვებელ ცუდად დიდებისა.

*) **(ჩარგმანი. ძანი ანის ჩვენის გულის სიტყვის წინა-აღმდგომნი, გარნა სსმარნი, მონაკებნი, ჭამადნი, ნებანი, განცხრომანი და ვნებანი.**

) **(ჩარგმანი. **ოცხოება მაშინ იქმნების ცუდად დიდების მომატყვებელ, რა ვაჟს კაცი აჩვენებდეს თავსა ოვისსა დიდთა შეილად დაკადნაერებდეს და ამხარტავან იყოს.**

უცხოებასათვის.

ჟ. **ოცხოება***) არს განშორება ყოველთაგანვე რა-
ჟამს გონება განუშორებელ ქმნილ არს მთისაგან.

ჟ. **ოცხოება** ჭეშმარიტი არს დაუვიწყებელი გლო-
ვისა ტრფიალება და საქმე.

ჟ. **ოცხოება****) იგი არს, რომელი ყოველთა თვის-
თა და უცხოთა სიყვარულისაგან ივლტოდეს.

ღ. **ჩუ** ელი განრაზვიდოდე მონაზონებად, გინა უცხო-
ებად სოფლის მოყვარეთა სულთა, რამეთუ მბარავი იგი რომ-
მელ არს სიკვდილი, სულ მოკლე არს და არა მადროებელი.

ი. **ძრავალთა** ენება ცხოვნება უდებთა, და იგი-
ნიცა მათ თანა წარწყმდეს, რაჟამს სიგრძესა ჟამისასა ცეცხლი
იგი სულისა მათისაგან დაშრტა და მხურვალება განგრი-
ლდა.

ი. **ძიილო** რა აღი საღმთო რბიოდე, რამეთუ არა
უწყი თუ ოდეს დაშრტეს და ბნელსა შინა დაგიტეოს.

ი. **ხვათათვის** არა ყნი განვიკითხვით, თუ რად
არა ვაცხოვნენით, ხოლო თავთა თვისთა თს უეჭველად
ყოველნივე, რამეთუ იტყვის მოციქული, ვითარმედ
თითაჟამსა იტყვის: **მამაჟამსა იტყვი სიყვარულსა მისსა
და კვალად იტყვის: მამაჟამსა იტყვი სიყვარულსა მისსა
და კვალად იტყვის: მამაჟამსა იტყვი სიყვარულსა მისსა**

ი. **იმყოფებოდე** რა უცხოებასა, ეკრძალე მიმოსვ-
ლისა და გემოთ მოყვარებისა ეშმაკსა, რამეთუ უცხოება
მიზეზ-ჰსცემს მას.

ი. **ჩეთილ** არს შეურაცხება მონაგებთა, ხოლო
მისი დედა უცხოება არს.

*) **ცარგმანი**. **ქოველთაგან** განშორებასა იტყვის **გულის-სიტყვა-**
თაგან და ნებათა, რამეთუ უკეთუ ესენი თანა იფსენ უსარგებლო არს
უცხოება იგი.

) **ცარგმანი. **ცვისად** იტყვის ნებათა, ხოლო უცხოდ კარეჟეთა
საქმეთა, ვითარ ჭამათა და სათესვითა და მეგობართა, და სხვათა ესე
ვითართა.

თავი 3.

15. **ქ.** მოველი რომელი უცხო იქმნეს ოფლისათვის ნულარამცა მოიგებს სიყვარულსა ხორციელსა და უსარგებლოსა, გინა თუ მონაგებთა, გინა თუ კაცისა მიმართ, რათა არა ვნებათათვის მიმოსვლა იყოს საქმე მისი და არა უცხოება.

16. **ქ.** რომელი უცხო იქმნეს სოფლისაგან ნულარამცა შეეხების სოფელსა, რამეთუ ვნებანი მოქცევის. მოყვარე არიან.

17. **ქ.** ჭანიდევნა სამოთხისაგან ევა უნებლიეთ, და მონაზონი ნებსით მამულისაგან და ქვეყანისა თვისისა, რამეთუ მას კდ ძელისა მისგან ურჩებისა გულის-თქმა ეგულვებოდა, ხოლო ამას მარადღე ვნება შეემთხვეოდა ნათესავთაგან და მეგობართა.

18. **ქ.** ზღოტოდე ვითარცა ცეცხლისაგან აღვილთა მათგან დაცემისათა, სადა შემთხვეულ-იყოს შენდა ცოდვა, რამეთუ რაჟამს არა სადა ვხედვიდეთ ნაყოფთა მათ სიმწარისათა, არა ზედას-ზედა გული გვითქმიდეს

19. **ქ.** ხუმცა ამას ღონესა და მზაკვარებასა ბოროტთა მათ მთავართასა უმეცარ ხარ, რამეთუ გვაწვევდიან არა განშორებად ერის კაცთაგან, ვითარმცა დიდი სასყიდელი მოგვეცემოდა, უკეთუ ვხედვიდეთ დედათა, და აღვირვასხნეთ თავთა ჩვენთა, ად ნუმცა შეგვაცთუნებენ, გარნა უფროსლა წინა-აღმდგომსა ვიქმოდით.

20. **ქ.** ჩა ჟამს თვისთაგან ჟამ რავდენმე განვეშორნეთ, და მცირედი რაიმე ღმობიერება ანუ კრძალულება მოვიგოთ, მაშინ უკვე გულის სიტყვანი იგი ამაონი ზვაგობისანი მოგვიხდებიან და გვეტყვიან, კვალად თვისსავე ქვეყანასა მიქცევად სარგებელად მრავალთაო, და სახედ კეთილისა და აღსაშენებელად მათდა, რომელნი მეცნიერი იყვნეს საქმეთა ჩვენთა ბოროტთა და დაბრკოლებულ მათ თვის, და უკეთუ სიტყვა რაიმე სწავლისა, ანუ მცირედი რაიმე გულის-ხმის-ყოფა გვაქვნიდეს, მერმე ვითარ-

უცხოებისათვის.

ცა მაცხოვართა სულთა ჩვენთასა სოფლად მიქცევად გვაწვევენ, რა რა იგი ნავთსადგურსა შინა კეთილად შეგვიკრებიეს გულსა ზღვისასა ბოროტად განვაბნიოთ.

14. რუ ცოლსა ლოთისასა, არამედ ლოთსა ვემსგავსნეთ სივლტოლითა, რამეთუ სული რომელი მიიქცეს ვინაჲ განვიდა, დადნეს ვითარცა მარილი, და იქმნეს ძეგლ შეუძრველ.

10 14. 'ვლტოდე*) ეგვიპტით, რამეთუ, გულნი რომელნი კვალად იქცეს ეგვიპტედვე ქვეყანა იგი უნებელლობისა იერუსალიმი ვერ იხილეს.

15. 'ქმნების ესეცა, რამეთუ რა ჟამს ჩჩვილნი ვინმე გამოსრულ იყვნეს ქვეყანით თვისით, და ს'დ განწმედილ იყვნენ, კ'დ მუნვე მიქცევა კეთილად ამით გულის სიტყვითა, რათა შ'დ თვისისა ცხოვნებისა სხვანიცა აცხოვნენ, რამეთუ მოსეცა ივთის მხილველი იგი, მირაივლინებოდა ირისა—მიერ, გამოყვანებად თვისთა მრავალნი ნათესავნი ესხნეს ეგვიპტესა შინა, რომელ არს სიბნელე.

20 15. ომჯობეს არს შეწუხება მშობელთა ვიდრეღა ოფლისა, რამეთუ მან დაგვბადნა და გვაცხოვნნა ჩვენ, ხოლო მათ მრავალ გზის რომელნი შეიყვარნეს წარსწყმიდნეს და სატანჯველად მისცნეს.

16. 'იგი არს ჭეშმარიტი უცხოება, რომელი უცხოთა ენათა შორის უენოდ სჯდეს გულის-ხმის ყოფით.

25 16. მრათუ სიძულილისათვის თვისთა და ქვეყანათა ჩვენთასა წარვალთ მიერ, ნუ იყოფინ, არამედ მათ მიერ

*) **ჩარგმანი.** 'ხილე ვითარ გულის სიტყვაჲთა დასჯის და გულის თქმანი, რამეთუ არათუ სჯიმის მიმართ მიქცევისათვის ა'დ გულისთქმისათვის დასჯის იგინი, რამეთუ არათუ სარცითა შთავიგია ეგვიპტედ ური იგი, არამედ დასჯის გულისთქმა შექქნა მუნ მისდგად, და ამისთვის დასჯის ადრად შესდგად ქვეყანას მას აღთქმისას. ამისთვის სეტარი ესე მამა იოანე განგვაკრძალეს, რათა ვკრძალნეთ გულის თქმათა ბოროტთა.

თავი 3.

ჩვენ ზედაცა მომავალისა ვნებისა, და დახრწვევისათვის მოღვაწებისაგან.

კჳრ. ჩითარცა იგი ყოველსავე ზა. კეთილსა, სახე გვექმნა ჩრისტე, ვგრეთვე ამასცა ზა, რამეთუ მანცა მრავალ გზის დაუტევნის ხორციელნი ნათესაენი მისნი, ამისთვისცა ოდესმე რქვეს რა, ვითარმედ: **ჭყბუე შჳლსო. ზუე იძუღსო შჳლსო უჳიოჳიუჳიქს შჳლს: შა მეყსა შინა კეთილმან მან მოძღვარმან და ოთხალმან ჩვენმან აჩვენა უვნებელი სიძულილი, და რქვა მათ, ვითარმედ შჳტუე. სიქში ზუე იძუღსო სიქში უჳიოჳი უჳიოჳი, ძრჳსო ყაჳჭჳინ სიუჳღსუე ჰუბჳიუე სიქშისუე სეღღოღსუე.**

კჳს. იყავნ მამა შენი რომელი ტვირთვასა შინა ცოდვათა შენთასა შენთანავე დაშვრებოდის, და შეგეწეოდის, და განგაძლიერებდეს; ხოლო დედა შენი ღმობიერება და ტირილი, რომელსა ძალუძს მწიკვლევანებისაგან ცოდვათა შენთასა განბანად შენდა; ხოლო ძმად შენდა, რომელი სრბასა მას შინა ზეცად აღმყვანებელისა გზისასა შვრებოდის და რბიოდეს შენთანა.

კჳლ. ზოიგე მეუღლე-განუშორებელი ხსენება სიკვდილისა: და შევილნი შენნი საყვარელნი იყვენნ სულთქმანი გულისანი, და მონად მოიგენ ხორცინი შენნი. ხოლო მეგობრად წმიდანი იგი ძალნი, რომელთა ძალ-უც ჟამსა სიკვდილისასა დიდათ სარგებელი შენი, უკეთუ მეგობარ შენდა იქმნენ, **ჭუე ჳსიუ ჳსის სუთჳიუღჳიუ იძოთი უჳიოჳიქს ოჳჳიუღსუე, უჳიოჳიქს ჳიოთჳიუღჳ ჳიოღსუე ორჳიუღ სუღჳაღღსუე.**

კჳთ. ხურვილმან ოთისამან დაშრიტის სურვილი მშობელთა, ხოლო რომელი იტყოდეს ვითარმედ ძალმიც ორისავე დამჭირვადო, იგი თავსა თვისსა აცთუნებს, რამეთუ არა გულის-ხმა ყოფს, რასა იტყვის ორნი, ვითარმედ ვერვის ხელე-წიფების სახთუე: **იუჳიოთუე ჰასიოჳიუღჳ.**

კჳთ. იტყვის ორნი ვდ ჳიოუე ჰაიოჳიუღჳ იჳიოჳიუღჳ ჰაიოჳიუღჳ ჰეჳიოჳიუღჳ, მამა დედათა შეილთა მიმართ, და

უცხოებისათვის.

ძმათა ძმათა შრთ, რომელთა ენებოს მონება ჩემი, ღმრთობა და ჰქუყუყუყუ, განყოფად მეთის-მოყვარეთა სოფლის მოყვარეთაგან; ნივთიერთა უნი-ვთოთაგან; და დიდების მოყვარეთა მდაბალთაგან. რა-მეთუ უხარის ორა განყოფისათს. რლი მისისა სიყვარუ-ლისათვის იქმნებოდის.

10 **104.** იხილე იხილე და განეკრძალე, ნუ უკვე რაჟამს იგი წყლითა აღივსებოდის ყოველი სოფელი იქმნე შენ თვის-სთა და მშობელთა შენთა თანა-ყოფისა მოყვარე, და არა შეხვიდე კიდობანსა მას მოღვაწებისასა, და წარსწყმდე წყლით რღვნასა მას თანა სოფლის მოყვარებისასა.

105. ჩუ გეწყალიან მშობელთა ანუ მეგობართა ცრემლნი, რათა არა საუკუნოდ სცრემლეოდე.

15 **106.** ძაჟამს გარემოგადგენ შენ, ვითარცა ფუტკარ-ნი, და უფროსლა თანა, ვითარცა ბზიკნი, თვისნი შენნი; და გოდებასა ყოფდენ შენ ზედა, მაშინ ძლიერად თვალ-ნი სულისა შენისანი საქმეთა შენთა, და სიკვდილისა შე-ნისა მიმართ მიიყვანენ მიუღრეკელად, რათა ტკივილითა ტკივილსა უძლო განგდებად შენგან.

20 **107.** ღვიქადაგებდიან*) ჩვენ ზაკვით ჩვენნი იგი, და არა ჩვენნი, ვითარმედ: ყოველი ვითარცა გნებავს და რა-იცა გიყვარს ვქმნათ: ხოლო ესე არნ მათი იგი გულის სიტყვა, რათამცა ჩვენი იგი კეთილი სრბა დაგვიხრწიეს, და მერმემცა თვისისა ნებისა მიმართ მიგვიყვანნეს ღო-ნისძიებით.

25 **108.** მარსლვამ ქვეყანით ჩვენით იყავნ ადგილთა მიმართ

*) მარგმანი: ჩვენნი ვითარ იტუვის ჩვენად ნათესავთა ჩნთა თვისობისათვის ხარციელის. ხოლო არა ჩვენად, რ არა სულის ჩვენისა შემჯობესა იტუვიან. და კ დ გულის სიტყვანიცა ბოროტნი ჩნნი არიან და არა ჩვენნი, ამისთს რ ჩენ შს არიან, ს არა ჩნნი; რ უმჯავთა მიერმოფუნ

ღვიბტეს მთადებს სასუდ სოფლის ამის, რლი სავსე არს სი-ბსუელითა ვსებათათა.

თავი 3.

ფიცხელთა, სადა არა იპოვებოდეს ნუგეშინისცემა ხორციელი, და არცა გვექმნებოდეს მუნ ცუდად დიდება, არამედ უფროსად დამდაბლება, ხოლო უკეთუ არა ესრეთ ვქმნეთ, ვნებათა ფრთითა ვფრინავთ.

თჳს. **ჴ**ვლტოდე ხელმწიფეთა შვილობისა და დიდებულებისა გამოცხადებად, რათა არა იპოვოს სხვისა მეტყველი პირითა და სხვისა გამომაჩინებელი საქმით.

თჳს. **წ**რავის ესრეთ შეუორგულეებლად მიუცემივს თავი თვისი უცხოებად, ვითარ დიდსა მას, რომელსა ესმა, ვითარმედ **უაბაყოუჭ ყოყოყდსოსოყდსი ყოყოსუ, ჳუ ჩუაოყდყოყდყოყდსი ყოყოსუ ჳუ სოყდყოყდყოყდსი ჳუბოსუ ყოყოსუ,** რომელი იგი უცხოსა ენასა და ბარბაროსთა ქვეყანასა მიიწოდებოდა.

თჳს. **ჩ**რავალ გზის იქმნის ესეცა, რომელ მსგავსად დიდისა მის აბრაჰამისა აღიდის **ო**, უცხოებად განსრული, სახელისა მისისათვის; გარნა დაღაცათუ დიდება იგი **ი**ვთივ-მონიჭებული იყოს, ად კეთილვე არს ფართთა სიმდაბლისათა გარე მიქცევა მისი.

თჳს. **ძ**აჟამს ეშმაკნი, ვითარცა დიდსა რასმე სათნოებასა ზედა გვაქებდენ, ანუ თუ კაცნიცა უცხოებისა ჩვენისათვის, მაშინ ჩვენ მოვიხსენოთ ზეცით ქვეყანად მოსრული **წ**გი, და ჩვენთვის უცხოქმნილი, და ვჰპოვნეთ თავნი ჩვენნი, ვითარმედ დაღაცათუ უკი უკე ჟამთაცა ვიდვწიდეთ და უცხო ვიქმნეთ, ნაცვალსა **ჩ**ისსა ვერ აღვასრულებთ.

თჳს. **ძ**ინელ არს და ბოროტ ფრიად სიყვარული ხორციელი, გინათუ თვისთა, გინათუ უცხოთაგანისა ვისამე მიმართ, რი იგი შემძლებელ არს ჩვენდა მიქცევად სოფლადვე, და სრულიად დაშრეტად ცეცხლსა მას ღმობიერებისა ჩნისასა, უკეთუ ვსცეთ მას ადგილი.

შ. **ჴ**ითარცა შეუძლებელ არს ერთითა თვალითა ზეცად მიხედვად, და მეორითა ქვეყანად, ეგრეთვე შეუ-

უცხოებასათვის.

ძლებელ არს თუმცა არა ევნო სულსა რომელი არა უცხო იქმნეს სრულიად თვისთაგან გონებითა, ანუ თუ ხორციელადცა.

5 მჟ. ძირავლითა შრომითა და მოსწრაფებითა წარმართების ჩვენ შორის ჩვეულება კეთილი, და მრავალთა ჟამთა შრომითა წარმართებული იგი შესაძლებელ არს, ერთისა ჟამისა წამსა წარწყმედაჲ; რამეთუ განხრწნიან გონებათა ტკბილთა და წესთა კეთილთა: ზრახვანი ბოროტნი, და უშვერნი სოფლისანი.

10 მკ. ძომელი შემდგომად სოფლით გამოსვლისა სოფლისავე თანა იქცეოდის, ანუ მახლობელ მათსა იყო, უეჭველად ანუ მათვე საბრხეთა შთავარდეს, რომელთა შინა შთავრდომილ იყო, ანუ თუ ხედვითა და სმენითა მათითა გული მისი შეიგინებოდის ანუ უკეთუ თვით არა 15 შეიგინებოდის, რომელნი შეიგინებოდინ, მათ განიკითხვიდეს. და ესრეთ შეიგინებოდის.

სიზმართათვის.

20 მუ. ბენისა გულის-ხმის ყოფისა გონება უნდო არს, და ყოვლითავე უგულისხმოებითა სავესე, და შეუძლებელ არს ამისი დაფარვა; რამეთუ სასა ჭამადთა განარჩევს, და სასმენელი გულის-ხმის-ყოფასა სიტყვათასა იცნობს; რამეთუ უძლურება თვალთა გამოაჩინის მზემან; ხოლო უგულის-ხმოება სულისა გამოაჩინის სიტყვათა; გარნა სიყვარული ძალისაებრ კაცისა მაიძულებელ არს. და ამისთვის 25 ვსთქვა, ვითარცა გულის-ხმა ვყოფ, რამეთუ ვგონებ, არათუ განვაჩინებ და დავამტკიცებ, ვითარმედ შემდგომად უცხოებად განსლვისა სიზმარნი გვებრძვიან, ამისთვის ვინებუ უცხოებისა თავსა თანა მცირედი სიზმართათვის-ცა თქმად, რათა ამასცა ღონესა მზაკვართა მათ მტერთა 30 ჩვენთასა არა უმეცარ ვიყვნეთ.

თავი 3.

პჟ. სიზმარი არს აღძვრა გონებისა უმწრაობასა შინა ხორცთასა.

პყ. მცნება არს ცთომილება თვალთა მძინარესა გონებასა შინა

პყრ. მცნება არს განცვიფრება გონებისა, მღვიძარებასა შინა ხორცთასა.

პწ. მცნება არს ხილვა უგვამო და არა არსი.

პქ. ჭიხეზი თუ რაისათვის უცხოებისა თავსა თანა ვინებე თქმად სიზმართათვის-განაღა საცნაურ არს

პჩა და დაუტევნით მფლისათვის თვისნი სახლნი და ნათესავნი და სხვანი ჩვენნი, და მივსცნით თავნი ჩვენნი უცხოებად სიყვარულისათვის ივთისა: მაშინ ეშმაკნი სიზმართა მიერ შეგვაშფოთებდიან ჩვენ, და გვიჩვენებდიან თვისთა ჩვენთა, ვითარცა მგლოვარედ, ანუ ვითარცა მომკვდრად, ანუ ვითარცა ჩვენთვის შეპყრობილნი და ჭირვეულნი.

ჩ. ძომელი სიზმართა ირწმუნებდეს მსგავსარს იგი კაცსა მას, რომელი აჩრდილსა თვისსა სდევდეს და ენებოს შეპყრობა მისი.

ჩჟ. იშმაკნი ცუდად დიდებისანი—ძილსა შინა წინასწარმეტყველ იქმნიან, რამეთუ მომავალთა საქმეთა გვახარებდიან, არამედ არა მომავალთაგანი არა რაჲ უწყიან, გარნა თუ ტყუოდინ, ანუთუ იქმნის საქმე იგი და სხვითა რაჲთმე ეცნის, ანუ თუ ასმიოდის რაჲმე სხვასა აღგილსა მისთვის, ანუ ენახის, და ვითარცა მანქანათა ეცნის, და მოვიდიან მსწრაფლ და გვითხრობდიან, და იგიცა ჰაზრით, და უკეთუ იქმნის სიტყვა მათი, მათ უხარინ, და უკეთუ არა იქმნას, მათ არა ეურვების.

ჩყ. ძა ჟამს ჩვენ მიერ ხილულნი სიზმარნი იქმნიან ჩვენ განვკვირდით, და ვითარმცა მახლობელ ქმნილ ვიყვენით, მადლსა მას წინასწარ—მცნობელობისასა და ფრიად—აღვზავნით.

უცხოებისათვის.

ლი. ძომელნი ირწმუნებდინ ეშმაკისასა, მათ მრავალ გზის წინასწარმეტყველ ექმნის, ხოლო შეურაცხის მყოფელთა მისთა მარადის მტყუენად გამოჩნდის.

მზ. ხულ-არს იგი და შინაგან ჰაერისა ამის ქმნილნი საქმენი იხილნის, და სცნის სიკვდილი მომკვდრისა მის და მივიდის და უთხრობნ უგუნურთა, და გამოსჩნდის მათ თანა წინასწარ მეტყველად.

მი. ჭრა რაჟ მომავალთა საქმეთაგანი იციან წინასწარ-მცნობელობით, თუ არა გრძნეულნი წინასწარმცა სიკვდილისა თხრობად შემძლებელ იყვნეს.

ნი. ჭნგელოსად ნათლისა და სახედ მოწამეთა შეიცვალეზიან მრავალ გზის, და ჩვენ გვაჩვენებდიან ძილსა შინა, ვითარმცა მათდა მიმართ მივიდოდეთ, და განრავველვიდის სიხარულითა და ზვაეობითა აღგვაესნიან.

ნო. ხასწაული საცთურებისა მათისა ესე იყავნ, რამეთუ ჰეშმარიტნი ჭნგელოსნი სატანჯველთა და სასჯელთა და განშორებასა სულისასა ხორცთაგან გვიჩვენებდიან—განრავილვიდით შეძრწუნებულ, შეშინებულ და შეკმუნებულ ვიქმნებით.

ნი. ძაჟამს ძილსა შინა ეშმაკთასა ვიწყოთ დარწმუნებად, მაშინ მღვიძარედცა რა ვიყენეთ გვემღერიან.

ნო. ძომელი სიზმართასა ირწმუნებდეს, ყოვლითურთ გამოუცდელ-არს, ხოლო რომელი ურწმუნო იყოს მათდა ყოვლადვე იგი ყოვლად ბრძენ არს.

პ. ყოველთავე რომელნი სასჯელსა და სატანჯველთა გიჩვენებდენ, მათი გრწმენეს; ხოლო უკეთეს სასაწარკვეთილება გბრძავს, იგიცა ეშმაკთა მიერ არს.

ძესამე აღსავალი სათნოებათა კიბისა, ძლითა მშიდისა ხამებისათა. რომელი აღსრულ ხარ მშიდასა ამას დალიქსა ზედა, სურდარა მისედავ მარჯულ, გინა მარცხულ.

მოვედით ჩემდა ყოველნი მაშვრალნი და ტვირთ მძიმენი და **ძე** განგისვენო თქვენ

ყალბა შთანთქმელი ჯოჯოხეთი სულთა მაცხოვრებელი და ზეცად ამყვანებელი **სიბე**

**ქვეყნისა და ნებარისა მამისა ჩვენისა.
იოანესი.**

და ზე უ. შ.

აორჩილებისათვის ყდ ქეულისა და შვენიერისა.

ღ.

აწვეულ-არს სიტყვა ჟამსა თვისსა, მოსწრაფეთა მათ მიმართ და მოღვაწეთა ჴარისტესთა, რამეთუ ყოველსავე წინა ნაყოფსა—უძღვინ ყვავილი, და ყოველსავე მორჩილებასა **ოცხოება**; ანუ ხორცითაცა, ანუ ნებისა უეჭველად, რამეთუ ამით ორითა სათნოებითა, ვითარცა ორითა ფრთითა ოქროსათა დაუყენებელად ზეცად აღვალს სანატრელი მორჩილება; და ნუუკვე მისთვის იტყოდა სულითა შემოასილი იგი წინასწარმეტყველი გალობდა რა ვითარმედ: **ყოცხელე შქსელე ბუ ყოსთოქს, ყოთოდელე უხეჭვისელე, ჳელე ჳოდელე-ყოფოდისე** საქმისა მიერ, **ჳელე ჳელეყოფისა** ხედვისა მიერ და სიმდაბლისა.

ჟ. ჩუცამცა სახესა ახოვანთა მათ მხედართასა, თანა წარვხდებით, საცნაურ ყოფად სიტყვისა მიერ ჩვენისა, ვითარ იგი უბყრიეს ფარი **მვთისა-მიმართ** სარწმუნოებისა და თვისისა მოძღვრისა, და მის მიერ ყოველსავე ურწმუნოებისა ანუ მიმოსღვისა გულის სიტყვასა გარე მიაქცევენ; და მახვილსა მას სულისასა აღმოიხდინან, და ყოველსავე ნებასა თვისსა მოსწყვედენ; და შემოსილ არიან ჯაჭვითა სიმშვიდისა და მოთმინებისათა, და ყოველისავე გინებისა და შეურაცხებისა ისართაგან მოუწყველელად ჰგიან; და აქვს ჩაფხუტი ცხოვრებისა, რომელ არს საფარველი მოძღვრისა ლოცვათა; ხოლო შეწყობილად ფერხითა, არა ოდენ დგანან, არამედ ერთი მსა-

5

10

15

20

25

ძორჩილებისათვის.

ხურებისა მიმართ განუმარტებიეს, და მეორელოცვისაგან აქვს შეუძვრელად.

ჟს. ძორჩილება არს უარის-ყოფა სულისა თვისისა, სრულიად ხორცთა მიერ გამოჩინებული განცხადებულად. გინა თუ ესრეთ; ძორჩილება არს მოკვდინება ასოთა გონებითა ცხოველითა.

ჟვ. ძორჩილება არს გამოუწვლილველი აღძრვა და ნებისთ სიკვდილი, განუკითხველი ცხოვრება, უზრუნველი ჭირი, უწვრთელი ივეთისა სიტყვის გება. უშიშოება არს სიკვდილისა, სავალი არს ზღვასა შინა დაუნთქმელი; და მოგზაურობა არს ძილსა შინა.

ჟუ. ძორჩილება საფლავი არს ნებისა და აღდგომა სიმდაბლისა.

ჟფ. ჳრა სიტყვას უგებნ მკვდარი იგი ძორჩილებისა მიერი, არცა განარჩვენ კეთილსა, ანუ რომელნი იგი ბოროტად საგონებელ არიან მისსა, რამეთუ რომელსა იგი მოუკვდინებიეს ივეთის მოშიშებით სული თვისი, მან მისცეს სიტყვა მისთვის.

ჟი. ძორჩილება არს განშორება სიმდიდრეთა სიბრძნისა და გულის ხმის ყოფისა, სიმდიდრითა.

ჟი. შასაბამი მოკვდინებისა ასოთაცა ხორცთასა, და ნებათაცა სულისათა; არს ჭირი და ტკივილი, ხოლო საშვალისა ოდესმე ტკივილი, და ოდესმე უტკივარობა; ხოლო დასასრული სრულიად უტკივარობა, უცნაურობა ტკივილისა. რაჟამს მაშინ ოდენ სტკივინ და ელმინ ცხოველსა მას და სანატრელსა მკვდარსა, ოდეს იხილის თავი თვისი თვისისა ნებისა აღმასრულებელად, რამეთუ ეშინინ ტვირთვად თვისსა სასჯელსა.

ჟი. ჴოველნი რომელნი განმზადებულ ხართ შესვლად ასპარეზსა ამას სულიერისა მის წამებისასა, რაოდენთაცა უღელსა ოფლისასა ქედთა ზედა გნებავეს ტვირთვად, რაოდენნიცა წინასწარ ისწრაფით თვისსა ტვირთსა, სხვისა ბეჭთა ზედა დადებად; რომელთაცა ნებისთ

თავი 4.

ხელით წერილი მონებისა დაწერად გასურის, და მის-
წილ აზნაურებისა დაწერად თავთა თვისთათვის გნე-
ბავს, რავდენნიცა ხელთა ზედა სხვათასა ამაღლებულნი
დიდსა ამას ზღვასა ზედა წიალ-ხვალთ, უწყოდეთ ეგე
ვითართა მაგათ, ვითარმედ გზასა მოკლესა და ფიცხელ-
სა გიწყიეს სლვად, რომელსა შინა არა არს საცთური,
გარნა ერთი რომელსა ჰქვიან თვით რჩულობა, ხოლო
რომელმან ესე სრულიად უარ ყოს, და არცა თუ რომე-
ლი რა კეთილად და სულიერად უჩნდეს, მას ზედა ჰყოს
თვისი ნება იგი პირველ სვლისა მიწვენულ არს, რამეთუ
მორჩილება თავისა თვისისა ყოველსავე ზედა ურწმუნო-
ება არს მისა, ვიდრე აღსასრულადმდე ცხოვრებისა.

11. **ძაჟამს** გვეგვულებოდეს **ოფლისა** მიერ ქედთა
თვისთა მოდრეკა გულის სიტყვითა სიმდაბლისა და საღ-
მრთოსა ცხოვრებისათა, მაშინ პირველ შესლვისა ჩვენი-
სა, უკეთუ იყოს ჩვენ თანა სიბრძნე რაჲმე, და სიმახვი-
ლე გონებისა გამოვიძიოთ და გამოვიკვლიოთ. — და რათა
ესეცა ვსთქვა: გამოვსცადოთ წინამძღვარი იგი, რომელ-
სა თანა შევიდოდით, რათა არა მენავესა თანა, ვითარ-
ცა მენავეთ მოძღვარსა, და სნეულსა თანა, ვითარცა
მკურნალსა, და ვნებულსათანა, ვითარცა უვნებელ-
სა მივიდეთ, და ზღვისა გულსა, ვითარცა ნავთსადგურსა
შევიდეთ, და ადრე ვპოვოთ დანთქმა.

12. **ხოლო** შემდგომად შესვლისა ასპარეზსა მას
ღვთის-მსახურებისა და **მორჩილებისასა**, ნულარამცა მო-
ძღვარსა და წინამძღვარსა კეთილისა მის ჩვენისასა, გან-
ვიკითხავთ რასაცა ზედა ყოვლადვე, დაღაცათუ რაჲმე
დაკლებაჲ ვიხილოთ, მის თანა, ვითარცა კაცისა; თუ
არა უკეთუ რასაცა ზედა განვიკითხვიდეთ მას, უწყო-
დეთ ვითარმედ არა რაჲ სარგებელ გვეყოფის მორჩი-
ლებისა მისგან.

13. **პერ** არს მათდა რომელთა ენებოს წინამ-

მორჩალებისათვის.

ძღვართა მიმართ შეუორგულებელისა სარწმუნოებისა დამარხვად მარადის, რათა მათნი სათნოებანი გულთა შინა თვისთა აღუხოცელად და სამარადისოდ სახსენებელად აქვნდენ, რათა რაჟამს ეშმაკნი ურწმუნოებასა მოუვლენდენ, იგინი საქმეთა მათ კეთილთა ხსენებითა, უკუნ აქცევდენ მათ, რამეთუ რავდენ სარწმუნოება განმრავლდებოდის გულსა შინა, ეგოდენცა ხორცინი მხნე და მოსწრაფე არნ მსახურებასა შინა. ხოლო რაჟამს ურწმუნოებითა შეუბრკმეს დაეცემის. **ძაღბჟთაჲ ყაყუჟთა მამბჟთა ჯიჲ სჯი-
ქმაჟსაჲყთა იყასი, უამბჟთა ჯიჲ, ვითარცა მოციქული
იტყვის.**

იუ. ძაჟამს მოგიხდეს გულის სიტყვა განკითხვად მოძღვრისა, ვითარცა სიძვისაგან ივლტოდე მისგან, და ნუ სცემ ყოვლადვე ადგილსა გველსა ამას. არამედ მიუგე ვეშაპსა მას და არქვ: ზი მაცთურო, არათუ მე მთავრისა მის, არამედ იგი ჩემდა არს მსაჯული, რამეთუ არათუ მე მისი, არამედ მას ჩემი ტვირთი უტვირთავს.

ივ. მინდათა*) მამათა მარხვა თქვეს საჭურველად, და ლოცვა ზღუდედ. და უბიწონი იგი ცრემლნი საბანელად. ხოლო სანატრელი მორჩილება წამებად ქადაგეს, და თვინიერ მისა ვერ ვინ ცოდვათა და ვნებათა შინა შეთხზულთაგანმან იხილოს პირი **ო**რისა.

*) **(**ხარკმანი. **ჴ**ითარ იტყვის თუ თვინიერად მორჩილებისა აჩაჟის იხილოს **ო**რთაჲ. და ვითარ იხილა მარიაჲ ეკვიპტელმან და მამამან ანტონი, და სხვათა მრავალთა: გარსა ესრეთ გულის-სმა-ჟეოთ, სიტყვაჲ ესე, ვითარმედ რელი იქმნას ესრეთ მსურვალე და დაამორჩილეს სორცნი სულსა, და მხილებს იგი სკინიდაისისა, რელი არს გონება მამხილებელი ბორცთ უოს მსაჯულ თავისა თსისა. და ადგესნას მის შორის მძაფრი სიუვარულისა **ი**კეთისა, ცუცხლი იგი მორჩილ-ქმნა სადმრთოთა მცნებათა. და პირველ ხილულისა მორჩილებისა მიიწია უხილავსა მას, მათ უკვე წმიდათა, რამელნი თვინიერ მორჩილებისა წარემარონეს. ვინადგან ესე ვითარი იგი ცუცხლი სადმრთო მოიგეს, ამისთავის

თავი 4.

111. **ქომელი*)** მორჩილებასა შინა იყო, იგი თვით ყოფს თავისა თვისისა განჩინებასა. რამეთუ უკეთუ **ივთისათვის** სრულიად დაემორჩილოს, დაღაცათუ მას ესრეთ უჩნდეს თუ არა აღუძრცვია ტვირთი თვისი, არამედ სრულიად განუგდებიეს იგი. უკეთუ კულანებასა თვისსა აღასრულებდეს, რომელთამე საქმეთა ზედა. დაღაცათუ მას ეგონოს თუ აღუძრცვია ტვირთი თვისი, არამედ თვითვე ჰკიდავს იგი. და უფროსლა უკეთუ არა დაეცადოს მოძღვარსა მხილება მისი. უკეთუ კულა დაეცადოს და დაეტეოს იგი უმხილებელად, არა ვუწყი თუ რა ვსთქვა ამას ზედა.

112. **ქომელი**)** სიწორფოებით მორჩილობენ **ოფლისა** მიერ, კეთილსა გზასა ვლენ, რამეთუ არა აღძრვენ მანქანებისა და გამოწვლილვისა მიერ თავთა ზედა თვისთა მანქანებასა ეშმაკისასა.

იქმნეს ესე ვითარნი, არამედ ძნელ-არს და ძნად სხზონელ ესე ვითარი საქმე, და რომელსა ესე ვითარი გულის სიტყვა და საქმე არა მოეგოს, იგი თვინიერ მორჩილებისა ვერ იხილავს ზირსა **ი**თისსა. **ქ** ანუ ჯერ არს რა **ი**ვთისა მცნებათა მორჩილ იქმნას კაცი, და მისწვთეს ესე ვრსა სხზომას. ანუ მოეგოს მოძღვრისა მორჩილება, და მის მრ მიიწიოს **ი**თისა მორჩილება, და თვით მოძღვრის მორჩილება **ი**ვთისა მორჩილება არს, რამეთუ მისისა მცნებისათვის მორჩილობს, მორჩილი მოძღვარსა.

*) **თარგმანი.** ძდაბალი არა სდა დაიწმუხებს თუ კეთილად ვმორჩილობ, არცა თუ მიზონიეს შენდობა ცოდვათა და ესე ვითარსა მას ჰქმნარიტად უზონიეს შენდობა. **ჴოლო** რომელი ამხარტავან იქონ იგი ურჩ-არს და გონებნ თუ კეთილად მორჩილობს და უზონიეს შენდობა ცოდვათა, ად არა სდა უზონიეს ესე ვითარსა მას შენდობა.

) **თარგმანი. **ჴამწვლილვას** მას იტყვის, რაჟამს მოწაფე გამოწვლილვდეს სიტყვათა მოძღვრისათა, თუ ესე რად მრქვა მე, ანუ მას რასამე რად იტყოდა.

ძირწილები სათვის.

5
11. ყოველისა პირველად აღუარნეთ ცოდვანი ჩვენნი კეთილსა მას წინამძღვარსა ჩვენსა ხოლო; და უკეთუ გვიბრძანოს წინაშე ყოველთადა აღვიარნეთ, რამეთუ წყლულებანი რაზომცა გამოჩნდებოდინ არა განფიცხნებიან, არამედ განიკურნებიან.

10
15
20
12. ჩივედ ოდესმე ერთსა მონასტერსა, და ვიხილე მუნ სასჯელი საშინელი კეთილისა მსაჯულისა და მწყემსისა. რამეთუ რაჟამს იგი მუნ ვიყავ, მოვიდა ვინმე კრებულისაგან ავაზაკთასა მონაზონებად. და ბრძანა მისთვის კეთილმან მან მწყემსმან და მკურნალმან, შვიდ დღე ყოვლითა განსვენებითა განსვენებად, რათა ოდენ ხედვიდეს წესსა მას მონასტრისასა, და შემდგომად შვიდეულისა მის მოუწოდა მწყემსმან მან თვისაგან, და კითხვიდა; უკეთუ სთნავსა მათ თანა ყოფაჲ. და ვითარცა იხილა რამეთუ გულის მოდგინედ აღუთქმიდა; კვალად კითხა საქმეთა თვის, რომელნი სოფელსა შინა ექმნნეს, და იხილა რაჲ ვითარმედ მოსწრაფებით და მხურვალედ აღუარებდა. კვალად ეტყოდა გამოცდით ვითარმედ მნებაჲს რათა ყოველთა ძმათა წინაშე აღმიარნე ყოველნი უგე ცოდვანი.

25
30
13. ყოლო მას ჭეშმარიტად მოეძულნეს ცოდვანი მისნი და შეურაცხ-ყყო ყოველი სირცხვილი, და ამისთვის შეუორგულებელად აღუთქვა საქმე იგი, და რქვა ვითარმედ უკეთუ გნებაჲს ქალაქსადა შინა აღექსანდრისა ვჰსთქვენ. მაშინ უკვე შემოკრიბნა მწყემსმან მან ეკლესიასა, ყოველნივე იგი პირმეტყველნი ცხოვარნი, რიცხვით ორას ოცდა ათნი. და რაჟამს წმიდა იგი ჟამისწირვასა აღასრულებდეს, რამეთუ იყო კვირიაკე დღე იგი და შემდგომად სახარების წარკითხვისა შემოიყვანა განქიქებული იგი უბიწოდ; და მოითრევდეს მას რავდენიმე ძმანი და სცემდეს მას ნელიად; და ხელნი უკუღმართ შეეკრნეს და ძაძა ბანლისა შეემოსა მისდა; და თავსა ზედა

თავა 4.

მისსა ესხა ნაცარი, ვიდრელა ხილვისაგან ოდენ განკვირ-
დენ ყოველნივე, და ტირილით გოდებდეს, რამეთუ არა-
ვინ იცოდა რაჲ იგი ჰნებაეს მას ყოფად.

14. **წა** ვითარცა მოეახლა ბჭეთა ეკკლესიისათა, ხმა
უყო ნეტარმან მან და წმიდამან მამამან ხმითა დიდითა
და რქვა: დევ მანდა, რამეთუ არა ღირს-ხარ აქა შემოსვ-
ლად. ხოლო იგი განჰკრთა ხმასა მას ზედა მწყემსისასა,
რაჟამს იგი ესმა საკურთხეველით; რამეთუ ვითარცა მან
თვით უკანასკნელ ფიციტ გულ სავსე გვყო: ვითარმედ
ხმა ქუხილისა მეგონა, და არა ხმა კაცისა. და დავარდა
მეყვსეულად პირსა ზედა შეძრწუნებული და შეურვებუ-
ლი შიშითა, და მდებარე ქვეყანასა ზედა დაალტობდა
ადგილსა მას ცრემლითა. და უბრძანა კვალად საკვირვე-
ლმა მან მკურნალმან, რომელმან იგი ყოველსავე შინა
ცხოვრება მისი იძია და სარკედ ცხოვრებისა და სახედ
სიმდაბლისა ჭეშმარიტისა ჰყო იგი, და რქვა მას მაშინ
თქმად საქმეთა თვისთა წინაშე ყოველთასა.

18. **ჴოლო** იგი აღიარებდა ძრწოლით ყოველსავე
თითოეულად საქმეთა განსაკვირვებელთა, არაოდენ ხორ-
ციელთა ოდენ და ბუნებითთა, არამედ გარეშეთაცა ბუ-
ნებისა, და მწამლველობათა და კაცის კვლათა, და სხვა-
თა რომელთა არა ჯერ-არს სმენად; და შემდგომად აღსა-
რებისა, ბრძანა მისი აღკვეცა, და ძმათა თანა შერაცხვაჲ.

19. **ჴოლო** მე დამიკვირდა წმიდისა მის სიბრძნე, და
ვკითხვედი თვისაგან, თუ რაისათვის ქმნა უცხო იგი სახე.
ხოლო ჭეშმარიტმან მან მკურნალმან მომიგო და მრქვა.
მე; ვითარმედ ორთა სახეთათვის ვქმენ ესე.

20. **სირველად** რათა ესე ვითარითა ამით სირცხვი-
ლითა საუკუნოსა მის სირცხვილისაგან ვიხსნა იგი,
და ესრეთცა იქმნა. რამეთუ არლა აღდგომილ იყო ქვე-
ყანით, ძმაო იოანე, ვიდრემდის ყოველისავე შენდობა
ჰპოვა.

თავი 4.

მონასტერსა შინა ხილული და უხილავი ეშმაკი.

ქქ. უიხილენ მე მათ ღმირდათა თანა განკვირვებულნი და სარგებელითა სავსენი საქმენი, კრებული ივთივ—შეკრებული, და სიყვარულითა შეკრული რომელთა საკვირველი იყო საქმეცა და ხილვაცა, რამეთუ ესრეთ სწვრთიდეს და მწყსიდეს თავთა თვისთა სათნოებათა შინა, რომელთა არცა თუ უხმდა მხილება მამასახლისისა, არამედ თავით თვისით განაღვიძებდეს ურთიერთ-არს საღმრთოთა მათ საქმეთა მიმართ, რამეთუ აქვნდეს განწესებულად და განმტკიცებულად წესნი და საქმენი საღმრთონი.

ქმ. შა უკეთუ არა არნ მუნ მამასახლისი; და იწყის ვინმე ძვირის ზრახვასა, ანუ განკითხვასა, ანუ ცუდად მეტყველებასა წამის-ყოფითა ფარულად მოახსენის მას მეორემან და დააცხვრის, და უკეთუ არა ცნის, ანუ არა უსმინის მეყვსეულად აღდგის წამის მყოფელი იგი და მოიღრიკნის მუხლნი და წარვიდის.

ქმ. ღოლო იყო მათდა დაუვიწყებელი და ვსთქვა თუ დაუცხრომელიცა ზრახვა, ხსენება სიკვდილისა სრულიად, და სიტყვა საუკუნოსა სასჯელისა.

ქმ. ღრა დავიდუმო თხრობად თქვენდა, საქმესა მზარეულისა მათისასა, რამეთუ ვხედვედი რა მას, ვითარმედ შეუცვალელებელი მქმუნვარება აქვნდა, და სამარადისო ცრემლი, მსახურებასა მას შინა თვისსა; და ვევედრე რათამცა მითხრა თუ ვინაჲ, ღირს ქმნილ-არს, ესე ვითარსა მას მადლსა; ხოლო ვაიძულე რა მრქვა მე ვითარმედ არაოდეს მომიგონებია თუ კაცთა ვმსახურებ, ანდ იმერთსა, და ყოვლისავე დაყუდებისა, უღირსად მიჩენია თავი ჩემი, და მაქვს ხედვა ესე ამის ცეცხლისა სახსენებელად საუკუნოსა მის ცეცხლისა.

ქმ. სხვა საკვირველი სათნოება მათი ვისმინოთ; რამეთუ არცა თუ ტაბლასა ზედა დასცხრებოდეს საქმეთაგან და ხედვათა სულიერთა, არამედ დაწესებულითა

თავა 4.

მეთქვეს ვითარმედ მიწვენილ არიან უფსკრულსა სიმდაბ-
ლისასა, რომლისა მიერ ყოველსავე ბრძოლასა გარემიაქ-
ცევენ, და სხვანი სრულსა უღმობელოებასა და უტკივრო-
ბასა, გინებათა შინა და შეურაცხებათა იტყოდეს ქონე-
ბად.

თქი. ჴიხილენ სხვანი მათ კეთილად მოხსენებულთა-
განნი მხეცთა მათ შინა ჴნგელოსთა მიმსგავსებულთა,
სიღრმესა სიწრფოებისა და უმანკოებისასა, და სიბრძნით
მოპოვნებულისა, და ნებსითისა და მვთივ-წარმატებუ-
ლისასა მიწვენილად, არათუ პირუტყვებრივისა და უგუ-
ნურისა რაჟსამე მსგავსად ცოფთა მათ ბერთა სოფლისა-
თა, რომელთაცა ცოფად უწოდენ კაცნი, არამედ იყვნეს
იგინი გარეგან ტკბილ, ბრწყინვალე და სახიერ, და
სიტყვა და წესი მათი არა მოპოვნებული და გვლარძნი-
ლი, არამედ მარტივი და მხიარული, რომელი ესე არა
მრავალთა თანა იპოვების; ხოლო შინაგან სულითა, მვთი-
სა და წინამძღვრისა მათისა მიმართ იყო ყნოსაჲ მათი,
ვითარცა ყრმათა უმანკოთა, და თვალნი გონებათა მათ-
თანი მღვიძარე და მტკიცე ეშმაკთა მიმართ და ვნე-
ბათა.

თქი. შამაკლებს მე ჟამი ცხოვრებისა ჩემისა ჴი წმი-
დაო მამაო და კრებულო მვთის-მოყვარეო თხრობად
სათნოებასა, და ჴნგელოსთა მიმსგავსებულსა ცხოვრება-
სა მათ სანატრელთასა, გარნა კეთილ-არს რათა მათთა
ოფლითა და შრომათაგან შევამკოთ თქვენდა მომართ
სიტყვა ესე ჩვენნი, და შურად მვთის-მოყვარებისა აღვა-
დგინნეთ, ვიდრედა თვისთა სიტყვათა და სწავლათა მიერ,
რამეთუ უეჭველად უდარესი უადრესისაგან შეიმკვების.
ხოლო ამას გვედრები თქვენ, რათა არავინ მოიგონოს
ტყუვილით რაჟმე ჩვენ მიერ დაწერილი, რამეთუ მცი-
რედ მორწმუნეობასა ჩვეულება აქვს განწყენად სარგე-
ბელისა; ხოლო აწ ვიქცეთ პირველსავე სიტყვასა
ჩვენსა.

თქი. იყო კაცი ვინმე და სახელი მისი ისიდორე
მთავართაგანი ქალაქისა აღექსანდრიისათა, და მონაზონ

მორჩალებასათვის.

იქმნა იგი პირველ თქმულსა მას. მონასტერსა შინა, რომელსა მეცა ვეწიფე მუნ; ხოლო შეიწყნარა იგი მწყემსმან მან ჩმიდამან, და იხილა იგი სიფიცხესა შინა და უდებებასა, და მზვაობარ, და მოქადულ და ღონის ძიება ყო ნეტარმან მან სიმარჯვითა კაცობრივითა მანქანებასა ზედა ეშმაკთასა; და რქვა ისიდორეს: უკეთუ გნებავს აღებად უღელი ღირსტესი ქედსა შენსა ზედა, ყოვლისა პირველად მორჩილებისა მნებავს მოგება შენი. ხოლო მან რქვა მას: ვითარცა რკინა ერჩინ მჭედელსა, ეგრეთ მე, მიმიცემიეს თავი ჩემი მორჩილებად შენდა ჩმიდაო წეთისაო.

შ. ჩ ნეტარსა მას სახეცა. იგი მის მიერ თქმული ჰსთნდა, და მისცა მეყვსეულად საქმე გამოსაცდელი, რკინის მიმსგავსებულსა მას ისიდორეს და რქვა: მნებავს შენი ძმაო, რათა სდგე კართა თანა მონასტრისათა, და ყოველთავე შემავალთა და განმავალთა მოუდრეკდე მუხლთა და ეტყოდე ლოცვა ყავთ ჩემთვის მამანო, რცოფ ვარ და ნაღვლიანი.

შჲ. ჩ იგი ერჩდა მას. ვითარცა იგი მორჩილ არს ჩნგელოსი ოფლისა და დაყო რა შვიდი წელი საქმესა მას შინა, და სიღრმესა სიმდაბლისა და ღმობიერებისასა მიიწია, და ინება ნეტარმან მან შემდგომად შვიდეულისა მის წელთასა, და მისისა მის ძლიერად მოთმინებისა ძმათა თანა შერაცხვა მისი და კურთხევისა ღირს ყოფად.

ჩ მან მრავალნი აღადგინნა, და მეცა უძლური მწყემსისა მის ვედრებად რათა შეუნდოს მასვე საქმესა შინა ყოფად, და აღსრულებად სრბისა თვისისა. და მოასწავებდა წამის ყოფითა სიტყვისა მისისათა განსვლვასა ამის სოფლისაგან, და აღსრულებასა ცხოვრებისა მისისასა, და ეგრეცა იყო.

შაშინ დაუტევა იგი მამასახლისმან მასვე საქმესა შინა, და შემდგომად ათისა დღისა მიიცვალა ოფლისა, შეურაცხებისაგან დიდებად, და მეშვიდესა დღესა შემდგო-

თავი 4.

მად მიცვალებისა მისისა, მეკარეცა მონასტრისა **ო**ფლისა წარიყვანა, რამეთუ აღეთქვა მისდა ნეტარსა მას, ვითარმედ უკეთუ ვჰპოო კადნიერება **ო**ფლისა მიმართ, განუშორებელ იყო ჩემგან მას საუკუნოსა, და ადრე წარგიყვანო, და ეგრეთცა ყო სასწაულად მისისა მის ურცხვენელისა მორჩილებისა, და **ქ**რისტეს მიმსგავსებულისა სიმდაბლისა.

მკ. **ქ**რითხე მე დიდსა მას ისიდორეს ვიდრეღა ჯერეთ ჩვენთანა იყო, თუ რაჲ საქმე ეპყრა გონებასა მისსა, ჯდა რა კართა მათ თანა მონასტრისათა, და არა დაფარა სარგებელი იგი კეთილად მოხსენებულმან მან; არამედ მრქვა ვითარმედ დასაბამსა ამას ვიწვრთიდი ვითარმედ ცოდვათა ჩემთათვის განსყიდულ ვარ, და ამისთვის ჭირითა და შრომითა და სისხლითა ვყოფდი მუხლთა-დრეკასა.

ქ აღესრულა რა წელიწადი ერთი შეუწუხებელად იყო გული ჩემი, და მოველოდი **წ**ვთისაგან სასყიდელსა შრომისა და მორჩილებისა ჩემისასა, და აღესრულა რა ერთი წელიწადი, სხვა მაქენდა დამტკიცებულად გულსა ჩემსა, ვითარმედ არა ღირს ვარ მონასტერსა შინა ყოფად და ხედვად და ზრახვად მამათა და მოღებად წმიდათა საიდუმლოთა, და მიხედვად პირსა ვისსამე, და ამისთვის ვჰყოფდი ესრეთ მუხლთ მოდრეკასა შემომავალთა და გამომავალთა, და თვალნი ჩემნი ქვეყანასა ხედვიდეს, და გონება ჩემი განამრავლებდა სიმდაბლესა და ვითხოვდი ყოველთაგან მხურვალითა გულითა ლოცვასა.

მჯ. **ქ**ჯედი დღესა ერთსა ტაბლასა ამის მოძღვრისა დიდისათანა; და მომაახლა წმიდა პირი მისი ყურსა ჩემსა და მრქვა მე: გნებავსა რათა გიჩვენო მოხუცებულისა და მოდღვენებულისა თანა გონებაჲ სამღრთო? და მე ვითხოვე რათა ყო სესე, მაშინ მოუწოდა წმიდამან მან მეორისა ტაბლისაგან კაცსა ვისმე, რომლისა სახელი ლავრენტი, რომელსა აქენდა მონაზონებასა შინა ორმეოცდარვა წელი და იყო შემდგომი მღვდელთა უხუცესისა ხუ-

ძორწილებსათვის.

ცესი, და მორავიდა მოუდრიკნა მუხლნი მამასახლისსა, და აკურთხა იგი მამასახლისმან, და ვითარცა აღსდგა არღარა მიუგო, არამედ უტევა იგი ზე დგომად წინაშე ტაბლისა უჭმელად, და ესე იყო დაგებასა ოდენ ტაბლისასა, და დაყო ზე მდგომარემან ვიდრე აღკრებადმდე ტაბლისა, და მე მრცხვენოდა პირსა მისსა მიხედვად, რამეთუ იყო იგი ფრიად მოხუცებულნი, ვითარ ოთხმეოცდა ორის წლისა; და ვითარცა აღვსდევით რა ტაბლით წარავლინა იგი მამამან, პირველ მოხსენებულისა მის დიდისა ისიდორეს მიმართ თქმად მისდა ოცდამეათ ცხრამეტისა ფსალმუნისა თავსა **მ**მენით დაუთმე **ო**რა.

მ მე არა უღებ ვყავ ესე, არამედ ვინებე გამოცხადება ბერისა მის და ვკითხე მას, რასა ზრახვიდა გულსა თვისსა; დგა რა წინაშე ტაბლისა მის, ხოლო მან მრქვა მე: ესრეთ დავიდევ, და გამოვხატე გონებასა ჩემსა, მწყემსი ვითარცა **ჩ**რისტე, მრავლისა სარწმუნოებისა ჩემისაგან მისა მიმართ. **შ** არა მოვიღე გონებასა ჩემსა ყოვლადვე, ვითარმედ იგი მიბრძანებს მე არამედ **მ**მერთი. და ამისთვის მამაო **ო**რანე, არა ვითარცა წინაშე ტაბლისა კაცთასა ვსდევ, არამედ ვითარცა წინაშე საკურთხეველსა **მ**ვთისა ლოცვად **მ**ვთისა მიმართ, და არა მოვიგონე ყოვლადვე გულის-სიტყვა ბოროტი მწყემსისა მიმართ, სიმრავლისაგან სარწმუნოებისა და სიყვარულისა ჩემისა მისა მიმართ, ვითარცა წერილ არს, ვითარმედ სიყვარული ბოროტსა არა იგონებს; და ესე უწყოდე მამაო **ო**რანე, ვითარმედ კაცმან ოდეს თავი თვისი სიწრფოებასა მისცეს ნებისით თვისით, არა პოოს მტერმან მისთანა ადგილი, და არცა ჟამი.

მწ. **ო**ფალმან მართალმან, ვითარიც იყო მწყემსი იგი კეთილი ესე ვითარიმე იკონომოსი მოსცა, კაცი-**მ**მიდა და მშვიდი, რომელ მცირედ იპოვების ესე ვითარი. ხოლო ერთსა დღესა განრისხნა ამის მოხსენებულისა ზედა მამა იგი დიდი უმიზეზოდ, და ბრძანა განძება მისი ეკკლესიით; ხოლო მე ვსცან ვითარმედ უბრალო

თავი 4.

იყო იგი, მიზეზისა მისგან, რომლისათვის ეტყოდა მას მწყემსი, და თვისაგან ვეტყოდი მამასა იკონომოსისათვის ვითარმედ უბრალო არს იგი.

მე ნეტარმან მან მრქვა მე, ვითარმედ მეცა უწყი მამაო, რომელ უბრალო არს, გარნა ვითარცა არა-ჯერ-
არს გამოტაცებად პური პირისაგან ყრმისა მცირისა მშიე-
რისა, ეგრეთვე იზღვინენ სულისაგან მწყემსისა, სულნი
მოღვაწეთანი, რომელნი იყენეს ქვეშე ხელსა მისსა, უკე-
თუ არა მოსწრაფე იყოს, რათა უძიოს მათ მიზეზი გვირ-
გვინოსნებისა, ყოველსა ჟამსა შინა, რაზომცა იგი შეუძ-
ლებდენ თავს-დებად.

მნუ გინებითა, ანუ ყვედრებითა, ანუ შეურაცხები-
თა, ანუ კდებითა, რამეთუ სამითა საქმითა დიდითა ავ-
ნებს: პირველად რამეთუ დააკლებს მას სასყიდელსა მას,
რომელი მიეცემის შერისხვისა მიერ მწყემსისა; მეორედ:
რამეთუ ძალედვა სხვისა სათნოებისაგან, სხვათა სარგე-
ბელი და არა ქმნა. მესამედ რომელიცა უფიცხლესი არს
ამათსა, ვითარმედ ნუ უკვე, რომელნი იგი აგონებდენ-
თუ მოთმინე არიან და მტირთველ და უდებ ყვენს იგინი
მწყემსმან მან, ჟამ რავდენ მე, ვითარცა სათნონი და არა
ამხილებდეს, არცა კდემდეს, და ესრეთ წარწყმიდონ მათ
სიმშვიდე იგი და მოთმინება, რომელი აქენდა მათ, რა-
მეთუ დაღაცათუ ქვეყანა კეთილ და ნაყოფიერ და პოხილ
იყოს. არამედ მრავალ გზის ნაკლულევანებამან წყლისა,
გინებისა და კდემისამან, აღმოაცენის მის შორის ეკალი
და კუროს თავი ზვაობისა და სიძვისა და უშიშოებისა.

მა ესე უწყოდა დიდმან მან მოციქულმან პავლე და
ამისთვის მიუწერს ტიმოთეს, ვითარმედ *ἄβυσσος* *πυλῶν*
ἔστιν, ὅθεν ἔκχυται ἕρως *ὅθεν ἀκλύπητος*. და მე
ვარქვე უხუცესსა მას ვითარმედ ნათესავი ესე ჩვენი უძ-
ლური არს და მრავალნი მხილებისაგან არა ქეშმარიტი-
სა, გინა თუ ქეშმარიტისაცა დაბრკოლდებიან და სრუ-
ლიად სამწყოსსაგან განემორებიან.

მორჩილებისათვის.

5
15
30
45
60
75
90
105
120
135
150
165
180
195
210
225
240
255
270
285
300
315
330
345
360
375
390
405
420
435
450
465
480
495
510
525
540
555
570
585
600
615
630
645
660
675
690
705
720
735
750
765
780
795
810
825
840
855
870
885
900
915
930
945
960
975
990
1005
1020
1035
1050
1065
1080
1095
1110
1125
1140
1155
1170
1185
1200
1215
1230
1245
1260
1275
1290
1305
1320
1335
1350
1365
1380
1395
1410
1425
1440
1455
1470
1485
1500
1515
1530
1545
1560
1575
1590
1605
1620
1635
1650
1665
1680
1695
1710
1725
1740
1755
1770
1785
1800
1815
1830
1845
1860
1875
1890
1905
1920
1935
1950
1965
1980
1995
2010
2025
2040
2055
2070
2085
2100
2115
2130
2145
2160
2175
2190
2205
2220
2235
2250
2265
2280
2295
2310
2325
2340
2355
2370
2385
2400
2415
2430
2445
2460
2475
2490
2505
2520
2535
2550
2565
2580
2595
2610
2625
2640
2655
2670
2685
2700
2715
2730
2745
2760
2775
2790
2805
2820
2835
2850
2865
2880
2895
2910
2925
2940
2955
2970
2985
3000

ჰოლო მან ყდ-ბრძენმან, მომიგო და მრქვა მე, სული რომელი შეკრულ-იყოს სიყვარულსა მწყემსისასა სიყვარულისათვის ჭრისტესისა, და აღვსებულ იყოს სარწმუნოებითა მისა მიმართ არა განეშოროს იგი მისგან სიკვდილამდე; და უფროსად უკეთუ რგებულცა იყოს მისგან კურნებითა წყლულებათა მისთათა, არამედ იხსენებდეს მარადის სიტყვასა მას, ვითარმედ **ჴსი- ჴყოსასთჴ, ჴსილჴ ძილთთჴ ყჴბოხოთასი ჴიჴიჴსი ჴჴსიჴჴსიჴ- ცჴშ სიჴჴჴსიჴჴსიჴ ჴჴს ჴბოხსიჴსიჴ.**

ჰოლო რომელი არა ესრეთ მოკიდულ იყოს და შეკრულ და შემსჭვალულ სიყვარულსა მას, მე ვპგონებთუ ცუდად და უსარგებლოდ არს ეგე ვითარისა მის ადგილსა მას ჰყოფაჲ, რამეთუ შეყოფილ არს შეცთომილსა და არა ჰეშმარიტსა მორჩილებასა; და არა ტყუოდა ამას ზედა დიდი იგი, არამედ ძლიერად მასწავლელ იყო და აღმასრულებელ და შემწირველ ჭრისტესა მსხვერპლთა უბიწოთა.

ჰჴ. ჴისმინოთ სიბრძნე მეთისა, და დაგვიკვირდინ პოენილი კეცის ჴურებითა; რამეთუ ვიყავ რაჲ მუნ მიკვირდა მოთმინება მრავალთა, ახალ მოსრულთა, რომელსა აჩვენებდეს კდემათა ზედა და გინებათა წინამძღვრისათა; და მრავალ გზის დევნათაცა და არა წინამძღვრისა მიერ ოდენ, არამედ უმრწემესთაგანცა. — და ამისთვის ვკითხე ძმასა ერთსა სარგებელისათვის, რომელსა აქვდა მონასტერსა მას შინა ათხუთმეტი წელი; და იყო სახელი მისი ჴვიროს, რამეთუ ვხედვედი მას ვითარმედ მარადის სტანჯვიდეს ძმანი, და გამოაძიან იგი მსახურთა მრავალ გზის ტაბლით, რამეთუ იყო ძმა იგი ბუნებით, ფრიად მცირედ რამე ვერ დამჭირველ ენისა.

ჰოლო მე ვარქვ მას, რასათვის ესრეთ გხედავ ყოველთა დღეთა გამოძებულად ტაბლისაგან, ძმაო ჴვიროს, და ოდესმე დაიძინი უჭმელადცა? და მან, მრქვა მე: გრწმენინ მამაო, გამომცდიან მე, მამანი ესე, უკეთუ სახ-

თავი 4.

მარი ვარ მონაზონებად, და არათუ გულისად მიზმენ ამას, და მე მიცნობიეს განზრახვა მათი და უხუცესისა, და ამისთვის ყოველსავე უტკივარად მოვითმენ. **შა** აჰა ესერა ათხუთმეტსა წელსა ამას ვიგონებ, ვითარცა მრქვეს დასაბამსავე შემორაჲ მიყვანებდეს მონასტრად, ვითარმედ გამოსცდიან მათ რომელნი მონაზონ იქმნებოდინ ვიდრე ოცდა ათ წლამდე, და სამართლად ყოფენ მამაო **იოანე**, რამეთუ ოქროჲცა გამოუცდელად არავე სრულ იქმნების.

შა შემდგომად გამოსვლისა ჩემისა მონასტრისა მისგან დაყო მხნემან მან **ჴვიროს** ორი წელი და მერმე მივიდა **ო.ფლისა**, და რქვა მამათა მათ, სულის აღმოსვლისა ჟამსა: ვმადლობ **ქრისტესსა**, მამანო ჩემო და მადლიერ ვარ თქვენდაცა, რამეთუ ვინადგან თქვენ გამომცდილით ცხოვრებისათვის ჩემისა, დავრჩი გამოუცდელად ეშმაკთაგან ათჩვიდმეტსა ამას წელსა. და აღესრულა, ვითარცა რა მარტვილი და დამარხა კეთილმან მან მწყემსმან, ღირსად მუნ დამარხულთა წმიდათა თანა.

ჰუი. **შა**ვაკლებ მათ რომელთა აქვს შური კეთილთა მიმართ უკეთუ დავიდუმო სათნოება **ჰაკედონოს** მთავარ დიაკონისა მის მონასტრისა. ესე ღირსი ქებისა, ევედრა ოდესმე მწყემსსა წინა ორითა დღითა დღესასწაულსა განცხადებისასა, რამცა წარავლინა იგი ქალაქად აღექსანდრიისა სახმრისა რაისათვისმე თვისისა, და აღუთქვა უკუმოსლვაჲ უწინარეს დღესასწაულისა გარდახდისათვის.

ჴოლო ეშმაკმან კეთილის მოძულემან დააყენა მთავარ დიაკონი იგი, და არა უკმოვიდა ვითარ იგი, აღუთქვა მამასახლისსა; და შემდგომად დღესასწაულისა დღითა ერთითა მოვიდა მონასტრად; და განაყენა იგი მამასახლისმან პატივისა თვისისაგან, და დაადგინა იგი ადგილსა ახლად მოსრულთასა; ხოლო მთავარ დიაკონმან მან შეიწყნარა ბრძანება მამისა მოთმინებით. **შა** სიხარული-

ძაღწილუბასათვის.

თა. შეუწუხებელად, ვითარღამცა სხვასა ვისმე მოხდიდა პატიჟსა და არა მას, და დაადგრა მას წესსა შინა ორმეოც დღე და აღიყვანა იგი კვალად მამასახლისმან პატივისავე თვისსა; და შემდგომად დღისა ერთისა, ვევედრა მამასახლისსა, რათა კვალად აქციოს იგი. შეურაცხებასა მასვე პირველსა, და იტყოდა ვითარმედ მიცოდავს ქალაქსა შინა ცოდვა მძიმე, ხოლო უხუცესმან იცოდა. ვითარმედ სიმდაბლისათვის ეძიებდა ამას და ნება სცა წმიდამან მან გულის თქმასა მას მისსა კეთილსა, და ვხედვედი მხცეთა მათ ღირსთა პატივისათა მდგომარედ ჭაბუკთა და ახალ-მოსრულთა თანა, და ვევედრებოდა თითოეულსა, რათა ლოცვა ყონ მისთვის, და იტყვნ ვითარმედ სიძვითა ურჩებისათა დავეციო.

ჴოლო მე მითხრა თვისაგან დიდმან მან ძაკედონი-ოს თუ რასათვის ინება წესი ესე სიმდაბლისა, და იტყოდა ვითარმედ: არაოდეს სადა ვიხილე თავსა ჩემსა შინა ლხინება ბრძოლათა, და სიტკბოება ნათლისა მის საღმრთოსა, ვითარ ესე ვიხილე დღეთა ამათ შინა.

შწ. ჴნგელოსთა არს ყდვე არა დაცემა, ხ კაცთა არს დაცემა და მეყვსეულად აღდგომა; რავდენ გზისცა მოიწიოს; ხოლო ეშმაკთა არს, შდ დაცემისა ყოვლადვე არა აღდგომა.

შქ. ძომლისადა*) იგი რწმუნებულ იყო იკონომოსობა მონასტრისა, იგი მითხრობდა ვითარმედ ჭაბუკ რავიყავ მსახურებასა შინა ჯორთასა ვიყოფოდი, და შემემთხვია ბრალი რადმე სულიერი და ცთომა, ხოლო მე მაქვნიდა ჩვეულება არა დაფარვად შინაგან ჩემსა გველისა მის, და უბყარ ბოლოსა მისსა, და გამოუცხადე იგი მკურნალსა. ჴ მან განიღიმა და მიხეთქნა ყვრიმალსა მცირედ.

*) (ძარგმანი. ძაჲ იყო ცთომა იგი, ვარსა ფარულად ჭამა, რამეთუ ტვირთისა მისგან ვარსთას რაიმე ეჭამა და აღუარა, და არათუ სიძვისა იტყვის, ვითარცა ვიქიმე უგუნურთა მოიგონეს, თუ არა ვითარმცა დიმიდით იტყოდა სიძვისათს მოძღვარი იგი.

VII

თავა 4.

და მრქვა მე: ვიდოდე შეილო მსახურებასავე შენსა, ვითარ იგი იყოფოდი, და ნუ გეშინინ ყოვლადვე. ხოლო მე დავირწმუნე მხურვალითა სარწმუნოებითა, და მცირედთა დღეთა შემდგომად გულსავე ვიქმენ, ვითარმედ განკურნებულ-ვარ, და ვიდოდი მე მსახურებასავე ჩემსა სიხარულით და ძრწოლით.

მთ. მოველსავე წესსა და საქმესა დაბადებულთასა აქვს განყოფილება, და ეგრეთვე კრებულსა შს მათ ძმათასა იყვნეს განყოფანი საქმეთა და გონებათანი. ამისთვისცა მკურნალმან მან ოდეს შეატყვის ვიეთმე ვდ, მოსვლასა ერის კაცთასა მაჩვენებლობენ; რა ჟამს მოიწიოს ჟამი ესე ვითარი, განაქიქებნ მათ წინაშე მოსრულთა მათ, და კდემით აყვედრებნ და განაწბილებნ, და მსახურებასა შეურაცხსა დაადგინის. და ეგრე განხადნის იგინი ვიდრემდის: ოდეს იხილნიან ერის კაცი, ივლტიედ მათგან; და იხილვებოდა საქმე უაღრესი ბუნებისა, რამეთუ ცუდი დიდება განაძებდა თავსა თვისსა, და დაიმაღვოდა კაცთაგან.

მ. რუ დამაკლებს მე ორი ლოცვასა მის მამისა სულიერისასა, რამეთუ უწინარეს გამოსვლისა ჩემისა, ადგილისა მისგან წმიდისა, კვირიაკით ერთით: შეისვენა ოფლისა მიერ მეორედმან მის მწყემსისამან, და იყო კაცი ესე საკვირველი, და სახელი მისი ჰინა, და დაეყო მას მონასტერსა მას შინა ორმეოცდაათცხრამეტი წელი, და მსახურებულ-იყო ყოველსავე მსახურებასა. შა მესამესა დღესა ჩვენ ჟამსა გარდავიხდიდით შესვენებულისა მისთვის წესისაებრ, და ცისკრისა ლოცვასა აღმოუტევა მეყსა. შინა სული სუნნელებისა, და აღავსო ადგილი იგი ყოველივე, რომელსა შინა დამარხულ იყო წმიდა იგი მინა. მაშინ ბრძანა მამამან განღებად საფლავისა მის, და ვიხილეთ ვითარმედ ორთავე ფერხთა მისთაგან, ვითარცა ორთა წყაროთაგან გამოსდიოდა ევლოგია.

ჰაშინ რქვა მამასახლისმან კრებულსა მას, იხილეთ

მორჩილებისათვის.

რამეთუ ოფლნი ფერხთა მისთანი და შრომა მისი შეწირულ-არს წინაშე ივთისა ვითარცა მირონი ქვემარტი — და სხვანიცა მრავალნი კეთილნი საქმენი მითხრნეს მათ მამათა მის წმიდის ჰონასთვის, და იტყოდეს ამასცა, ვითარმედ ოდესმე მამასახლისსა ენება გამოცდა მოთმინებისა მისისა, რომელი იგი მონიჭებულ იყო მისდა ივთისა-მიერ. **შა** ვა აღვიდა იგი მამასახლისისა თანა მწუხრსა, და თაყვანისცა ქვე დავრდომით, და ითხოვდა, მისგან ლოცვასა, ვითარცა იგი ჩვეულება აქვდა — ხოლო მან უდებ-ყო იგი ქვეყანასა დავრდომილი ვიდრე ცისკრისა რეკადმდე, და მაშინლა აკურთხა იგი; და მაჩვენებელად და უთმინოდ ხადოდა მას, და ესრეთ აღადგინა, რამეთუ იცოდა წმიდამან მან ვითარმედ სიმხნით მოითმენდა, ამისთვის უყო ესე სარგებელად მრავალთა.

ჴოლო მოწათე მის წმიდისა ჰინასი მითხრობდა, ვდ ვკითხე მას უკეთუ ძილი მოუხდა მას ქვე-მდებარესა მუხლ-მოდრეკილსა წინაშე მამასახლისისა. ხოლო მან მითხრა ვითარმედ ყოველი დავითი დავასრულე მდებარემან ქვეყანასა ზედა.

ჩუ. **ჴრა** დაუტევებ შეუმკობელად გვირგვინსა ამას სიტყვისასა ამითცა სამარაგდოჲთა, რამეთუ ვიწყე მე ოდესმე სიტყვად დაყუდებისათვის ვიეთმე მათ წმიდათა **ჴერთაგან**, ხ მათ მხიარულითა პირითა და კეთილითა სახითა მომიგეს მე ვითარმედ ჩვენ მამაო **იოანე**, ვინათგან უძლურნი ვართ და ნივთიერნი, საზომისა ჩვენისა შემსგავსებულიცა ცხოვრება მოვიგეთ, და ვსაჯეთ ესრეთ: რამეთუ საზომისაებრ უძლურებისა ჩვენისა, შევიდეთ ბრძოლასაცა, და უსუბუქესად შევრაცხეთ ბრძოლაჲ კაცთა, რომელნი ოდესმე განრისხნებიან, და ოდესმე დამშვიდდებიან და ნუგეშინის გვცემენ, ვიდრეღა ეშმაკთა, რომელნი მარადის აღჭურვილ არიან გულის წყრომითა ჩვენზედა.

ჴოლო ერთმან მათ წმიდათაგანმან, რომელსა აქვდა

თავი 4.

წიგ. უიყვენით ოდესმე ლოცვასა შინა მდგომარენი და მიხედნა მწყემსმან მან რომელთამე ძმათა მიმართ, რომელნი ზრახვიდეს ეკკლესიასა შინა, და განაყენნა ეკკლესიისაგან შვიდ ღღე, და უბრძანა მათ რათა მარადის მუხლსა უდრეკდენ შემომავალთა და გამომავალთა, და საკვირველი ესე იყო, რამეთუ ორნივე მღვდელნი იყვნეს.

წიგ. ერთსა ძმასა ვხედვედ ლოცვასა შინა უფროს ყოველთა მხურვალთა გულითა მდგომარედ, და უფროსად დაწყებასა ლოცვისასა ვითარმცა ვიეთმე ზრახვიდა, და ვპკითხე გულის სიტყვა მისი, ხოლო მან სარგებელისათვის არა დაჰფარა რა, არამედ მრქვა მე: ჩვეულება მაქვს მამაო იოანე, შემოკრებად გულის სიტყვათა და გონებისა, სულისა თანა ჩემისა, პირველსავე დაწყებასა გალობისასა, და ვლაღადებ მათდა მიმართ, და მოუწოდ მათ და ვიტყვი: *შაჟაჟჷთ თაჟაჟღისის ოღჟთ ჳჷ ყაჟაჟღ-ისჷჟთ თაჟთ ჳისისღჟსჷ, ჳაჟაჟაჟჟსჷ ჳჷ იჳჟისთსჷ სოჟჟისო!*

წიგ. უიხილე მეჭურჭლე მათი, რამეთუ სარტყელსა ფიცარნი ჩამოეკიდნეს მკირენი ხოლო მე გამოვიძიე და ვსცან ვითარმედ გულის-სიტყვათა-თვისთა წერდა მათ შინა, და მიუპყრის წინაშე მწყემსისა მის, და არათუ იგი ხოლო ყოფდა ამას საქმესა. გარნა სხვანიცა მრავალნი იქმოდეს, რომელნი იყვნეს მუნ, რამეთუ მცნება იყო ესე უხუცესისა.

წიგ. უანაძო ოდესმე მწყემსმან მან ერთი ძმათაგანი, რამეთუ უძრახა ძმასა მისთანა, ვითარმედ ენოანი არსო და მრავლის მეტყველი, და დადგა ძმა იგი გარემოს მონასტრისა შვიდ ღღე, და ევედრებოდა რათა შეუნდოს მას, და შეიყვანოს მონასტრადვე. ხოლო ეუწყა მამასახლისსა მას სულთა მოყვარესა, ვითარმედ არა რაჲ უჭამია მას შვიდთა მათ ღღეთა ყოვლადვე, მაშინ მიუვლინა მას და რქვა ვითარმედ უკეთუ გნებავს მონასტერსა შინა

მარწილებისათვის.

ყოფა, დაგადგინო შენ წესსა მონანულთასა და რა ჟამს იხილა, ვითარმედ სიხარულით შეიწყენარებს, ბრძანა წარყვანება მისი მონასტერსა მას განშორებულსა, სადა იყვნეს რომელნი იგლოვდეს ცოდვათა მათთა თვის, ხოლო ვინათგან მონასტერი იგი ვახსენე, მნებავს მცირედ სიტყვა მისთსცა.

ჩქ. 'ყო ადგილი რომელი შორვიდა მონასტრისაგან დიდისა, ვითარ ერთ მილიონ, რომლისა სახელი იყო საპყრობილედ და არს ადგილი იგი უნუგეშინისცემოდ, არა იხილვების მას შინა კვამლი ყოვლადვე, არცა ღვინო, არცა ზეთი, არცა სხვა რაჲ, თვინიერ პური და უმგბარი მხალი, და მას მონასტერსა შეაყენნის, რომელნი შემდგომად მონაზონებად მოსვლისა დაეცნიან ცოდვასა თითოეული თვისაგან, გინა ორ-ორი ვიდრემდის იმერთმან გულსავე ყვის თვითოეულისა-თვის; და დაედგინა მათ ზედა კაცი დიდი სახელით ისაკ, რომელი იგი ასწრაფობნ ლოცვად სამარადისოდ, რომელნიცა მიეცნიან მას, და აქვნდა ბაია, რომელსა მისცემნ მათ, რათა იქმოდინ მას განსადევნელად მოწყინებისა.

ესე არს საქმე და ცხოვრება და მოქალაქობა, რომელნი ჭეშმარიტად უძყოფებჱს უყოფებჱს უიხილუ ორთხლუ 'ოქყაცისსუ.

ჩქ. რომელსა უკვირდენ ღვაწლნი წმიდათანი-კეთილად იქმს, და რომელი ეშურვებოდის საქმეთა მათთა, აცხოვნებს თავსა თვისსა; ხოლო რომელსა ენებოს თუმცა ერთბამად ყოველნი საქმენი მათნი წარმართნა, სცთების რამეთუ ვერ შეუძლებს.

ჩმ. ძიჟამს სიტყვათა ზედა კდემისათა გველმოდის, ცოდვანი ჩვენნი მრავისხენნეთ ვიდრემდის ხედვიდეს ოფალი ჭირსა ჩვენსა, რომელსა თავს-ვიდებთ მისისა სახელისათვის, და აღხოცნეს ხელით წერილნი ბრალთა ჩვენთანი, და გარდააქცინეს საღმობანი იგი დამწველნი გულთა ჩვენთანი სიხარულად, რამეთუ წერილ არს ვი-

მორჩიდებისათვის.

შინა შეცთომილარს, და თავსა თვისსა მოიკლავს.

აჟრ. **ძ**ომელსა ნებავეს ცნობად საზომსა ძმათ-მოყვარებისა მისისასა გულის ხმა ყოფდინ კეთილად, და მაშინ სცნას, რაჟამს იხილოს გული თვისი ჭეშმარიტად მგლოვარე, ცთომასა ზა ძმისასა, და მხიარული წარმართებასა ზა და კეთილსა მისსა.

ა'ი. **ჴ**ოველსა რომელსა უნდეს დამტკიცება სიტყვისა თვისისა, დაღათუ ჭეშმარიტსა იტყოდის უწყოდენ ვითარმედ. ვნებულ და სნეულცა არს მტერისაგან სენითა საეშმაკოთა; და უკეთუ სწორთა თვისთა მიმართ ყოფდეს ამას, ნუ უკვე განიკურნოს იგი უხუცესთა შერისხვითა; უკეთუ კულა უხუცესთა და სულიერთა მიმართ იქმოდის ესრეთი იგი კაცთაგან უკურნებელ არს.

აქი. **ძ**ომელი სიტყვათა ზედა არა მორჩილ იყოს, საცნაურ არს ვითარმედ, არცა საქმესა ზედა მორჩილ არს, რამეთუ რომელი მცირესა ზედა ურწმუნო იყოს, მრავალსაცა ზა ურწმუნო არს, და ცუდად შვრების და არა რას მიიღებს მორჩილებისაგან თვისისა, გარნა სასჯელსა.

აჟმ. **ძ**ომელმან სვინილისი თვისი წმიდა-ჰყო მორჩილებასა შინა მამისა სულიერისასა, უწყებულ იყავნ ვ'დ ხედვიდეს იგი სიკვდილსა ვითარცა ძილსა, და უფროსლა ვა ცხოვრებასა, და დაუდგამნ ფერხნი გზასა სასუფეველისასა; და უწყებულ იყავნ ჭეშმარიტად ვითარმედ: ეგე ვითარი არა მიეცეს განკითხვასა, ა'დ მოძღვარმან მისმან მისცეს სიტყვა მისთვის.

აჟნ. **ჴ**ოველმან რომელმან მოიღოს უძულეებელად მოძღვრისაგან საქმე, და შერაჟმე-ემთხვიოს მას შინა ვნება; ნუ მას აბრალოზნ, რომელმან მისცა მას საჭურველი იგი, არამედ თავსა თვისსა, რომელმან ბოროტად იხმარა; რამეთუ მან მოსცა საჭურველი ბრძოლად მტერისა, ხოლო მან დაისვა გულსა თვისსა; უკეთუ კულა იძულეებულ იქმნა და აიძულა თავი თვისი **ო**ფლისათვის, და აიძულა უძლურება თვისი და უთხრა პირველვე მოძღვარსა თვის-

თავი 4.

სა, მინდობილიყავნ რამეთუ დაღაცათუ დაეცეს, არავე მოკვდეს.

საჲ. შამავიწყდა ჳი საყვარელნო, დაგებად თქვენდა ესეცა პური სათნოებისა. რამეთუ ვიხილენ მორჩილნი, რომელნი თვით შინაგან გინებითა და შეურაცხებითა შეიმუსრვიდეს თავთა თვისთა, რათა განმზადებულ იყვნენ ესრეთ არა აღშფოთებად, რაჟამს გარეგან მოიწეოდინ მათ ზა გინებანი და შეურაცხებანი.

საჲ. ყოველსა რომელსა აქენდეს დამტკიცებულად, ვითარმედ აღსარება თანა აც, ექმნას მას ესე გულის-სიტყვა აღვირ ყოვლისავე ცოდვისავე მიმართ; რამეთუ რომელსა აღსარებისა გულის სიტყვა არა აქენდეს, ეგე ვითარი უშიშად ცოდავს, ვითარცა ბნელსა შინა.

საჲ. ძაჟამს კიდე ვიყვნეთ მოძღვრისაგან ჩვენისა, და პირსა მისსა გამოვხატვიდეთ წინაშე ჩვენსა, და ესრეთ ვიგონებდეთ ვითარმცა ჩვენთანა იყო, და ყრვლისაგანვე სიტყვისა და ზრახვისა, ანუ ჳამადისა, ანუ ძილისა რომელსა ზა ვიცოდით, ვითარმედ მას არა ნებავეს განვეშორებოდით მაშინ გვიცნობიეს მორჩილება უზაკველი.

საშ. ბოწაფე მზაკვარი იხარებნ კიდე ყოფასა მოძღვრისა თვისისასა, ხოლო რომელი შვილი არს ჳეშმარტი მას დაჭირვება უჩნ, კიდე ჳყოფაჲ მოძღვრისა თვისისაგან.

საჲ. ჴკითხე ოდესმე გამოცდილთაგანსა ვისმე დავარქე მას: ვითარ მოგიგიეს მორჩილებასა შინა სიმდაბლე მარადის თანა მკვიდრად. ხოლო მან მომიგო და მრქვა მე; ვითარმედ დაღაცათუ მკვდარნი აღადგინნეს ჳეშმარტიმან მან მორჩილმან, გინათუ ცრემლნი მოიპოვნეს, ანუ ბრძოლათაგან განთავისუთლდეს, ესრეთ იგონებს, ვითარმედ ლოცვითა მოძღვრისა თვისისათა, მოეცა მას მადლი იგი; და ესრეთ დაადგრების იგი უცხოდ ამაოსა მის ზვაობისაგან, რამეთუ ვითარმცა აღზვაუნა მას ზედა, რომელსა იტყოდის თუ არა მისგან ქმნილ არს,

მოწმობებისათვის.

არამედ სხვისა შეწვევითა.

აჲჲ. ჳრა უწყის დაყუდებასა შინა მყოფმან პირველ თქმულნი ესე, რამეთუ მიზეზნი მრავალნი ქონან მისსა მიმართ ზვაობასა დარწმუნებად, ვითარმედ თვისითა მოსწრაფებითა იქმს რასაცა იქმს.

აჲს. ქომელი*) მორჩილებასა შინა იყოს, უკეთუ ორთა ბორბოტთა მძლე ექმნეს ეგოს იგი მიერიდგან მონა ჴრისტესა მორჩილ საუკუნოდ.

აჲა. ეშმაკი ფ'დ ისწრაფის ბრძოლად მორჩილებასა შ'ა მყოფთა, და ოდესმე ოცნებითა შეაგინებნ და გულფიცხელ ყვნის, და აღძრავნ მათ თვინიერ ჩვეულებისა შფოთებად, და განუხმნის ცრემლნი და უნაყოფო ყვნის; ნაყოფიან და ლოცვასა შინა უდებ, მოძრლ და დაბნელებულ, რათამცა თქვეს თუ არა რაჲ სარგებელ მეყოფის ჩვენ მორჩილებისაგან, ა'დ უფროსად მართლ უკუნ ქცეულ ვართ. და ესრეთმცა გამოიტაცნა მოღვაწებისა მისგან, და არა შეუნდობს მათ გულის ხმის ყოფად: ვ'დ მრავალ გზის მიღება ჩვენგან საქმეთა მათ, რ'ლნი ჩ'ნ კეთილად გვიჩნდიან სიმდაბლისა მომატყვებელ—იქმნის ჩვენდა განგებითა ღვთისათა.

აჲბ. ჩარიდევნა მრავალ გზის მოთმინებისა მიერ ვიეთგანმე ესე ეშმაკი, და მერმე ვიდრელა იგი ამას იტყვინ, სხვა ქადაგი უკეთურებისა მოიწიის, და სხვითა სახითა ისწრაფინ ცთუნებად.

აჲ. ჴიხილენ ვიეთნიმე მორჩილებასა შ'ა, რ'ლნი იქმნეს ლოცვითა მოძღვრისათა ლმობიერ სახიერ, მმარხველ, მშვიდ და მოსწრაფე უბრძოლველ, და მხურვალე; რ'ლთა მოუხდეს ეშმაკნი და ეტყოდეს: ვითარმედ შემძლებელ ხართ აწ დაყუდებად, და ს'დ მოღვაწებად და უვნებელობად მიწევნად დაყუდებითა. და შესცდეს რაჲ, და განვიდეს ნავთ სადგურისაგან და შევიდეს გულად ზღვისა, აღსდგეს მათზედა ღელვანი სასტიკნი და სიმძაფრე ქართა, და არა პოვეს მენავეთ მოძღვარი, და წარსწყმ-

*) (ჩარგმანი. ოიწებებსა იტყვის და ამზარტავანებასა.

თავი 4.

დეს ზღვასა ამას შინა მწარესა და მყაროსა, საწყალო-
ბელად.

აჲ. ჴანვიცადოთ და ვიხილოთ ზღვასა შინა შემდ-
გომად მტკიცესა დაწყენარებისა, აღძრვა და ამაღლება
ღელვათა დიდი.

აჲ. ჴრა ეგების ზღვისაგან უკეთუმცა არა აღელვდა
და აღიმღვრა და აღშფოთნა, რათა განაგდოს მისგან ყლი
ძელი და თივა და ყლივე სიღნიოშე და სკორე, რომე-
ლიც შეედის მას შა მდინარეთა, რომელ არიან ვნებანი,
და შემდგომად ღელვისა მის იხილო მას შინა დაწყენარე-
ბა დიდი და დაყუდება მტკიცე.

აჲ. ჴოწათე რომელი ერთგზის მორჩილებდეს მამასა
თვისსა, და ერთგზის არა, მსგავს არს იგი კაცსა, რომელ-
მან ერთ გზის იოლნის თვალნი თვისნი საოლავეთა, და
ერთ გზის კირითა, ვა წერილ არს, *ყოთადიშუჭ იქყოთაყ
იხითო ჴოუყიქოცჭყს ჴე იხითო ჴედხითოიყოიჭყს, იხეი.
სედისეყეყოთ დისი, ვედხილე ეხიამე ციყჭა.*

აჲ. ჩუ აცთუნებ თავსა შენსა, ჴი შვილო მორჩილე-
ბისაო, სულითა ამპარტავანებისათა, რათამცა აღიარებდე.
რაე ცოდვათა შენთა მოძღვრისა თანა, სხვასამცა გარდას-
წამებდი საქმეთა შენთა; რამეთუ შეუძლებელ არს თვი-
ნიერ სირცხვილისა, სირცხვილისაგან განრომად.

აჲ. ჴამოუცხადენ წყლულებანი შენნი მკურნალსა,
განცხადებულად არქე მას, და ნუ გრცხვენინ, ვდ ჩემ
მიერ მოწევნულ არს ჩემზედა, სენი ესე მამაო; ჩემი არს
წყლულება ესე თვისისა უდებებისაგან, და არა სხვისა
ვისგანმე შემთხვეული, და არავინ ქმნილ არს სხვა მიზეზ.
ჩემისა ამის ბოროტისა, არცა კაცი, არცა ხორცი, არცა
სხვა რაამე თვინიერ უდებებისა და დახსნილებისა ჩემისა.
იქმენ სახითაცა და პირითა და გონებითა შენითა, ეამსა
აღსარებისა შენისასა, ვითარცა შეცოდებული და დასჯი-
ლი წინაშე მსაჯულისა დადგე თავ დადრეკილად ქვეყა-
ნად მიმართ, და უკეთუ შესაძლებელ იყოს მსაჯულისა

5

60

14

20

25

30

თავისუფლებისათვის.

მის და მკურნალისა ფერხთა, ვითარცა ჟარისტესთა ცრემლითა დაალტობდი, რამეთუ ესე ჩვეულება აქვს ეშმაკთა, რათამცა მოგვაგონოს, ანუ ყოვლადვე არა აღსარება, ანუ რათამცა სხვათა გარდავსწამენით ცოდვანი ჩვენნი, ანუ რათამცა ვიეთმე ვაბრალობდით ბრალთა ჩვენთათვის. ვითარცა ივინი ქმნილ იყენეს მიზეზ ჩვენდა.

აჟი. ოკეთუ ყოველი საქმე ჩვეულებასა შეუდგს, საცნაურ არს ვითარმედ უფროსად კეთილიცა ჩვეულებასავე შეუდგს, რამეთუ დიდი შეწვევნა აქვს მას მეთისაგან.

აჟი. ოკეთუ დაწყებასა მონაზონებისა შენისასა მისცე თავი თვისი მხურვალედ გინებათა და შეურაცხებათა მოთმინებასა, არა მრავალ ჟამ იყოს შვილო, შრომა მაჲ შენი დამკვიდრებად შენ შს სანატრელსა მას განსვენებასა, და უკანასკნელ მოწამეთა თანა დაემკვიდროს მორჩილებითა შენითა.

აჟი. ზღუარენ მოძღვარსა შენსა, ვითარცა მრთსა სახითა სიმდაბლისათა ცოდვანი შენნი. რამეთუ ვიხილენ დასჯილნი რომელთა სახითა საწყალობელითა და აღსარებითა და ვედრებითა სიფიცხე მსაჯულისა მოდრიკეს მოწყალებად, და გულის წყრომა მისი შესცვალეს სიტკბოებად; და ამისთვის ჴოანე ნათლისმცემელ ეძიებდა აღსარებასა პირველ ნათლისღებისა მისსა მიმავალთაგან, არათუ მას რადმე უხმდა იგი, ად ცხოვრებასა მათსა ეძიებდა.

აჟი. ჩუ გიკვირს უკეთუ შდ აღსარებისაცა, გვეწყვებოდინ ბრძოლანი ვნებათანი, რამეთუ უადვილეს არს სიძვისა ეშმაკისა და ბრძოლა, ვიდრე ამპარტავანებისა ბორცისა.

აჟი. ჩუ სცთები, ნუცა აღიტაცები ამბავთა მიმართ განშორებულთა და მოძღვართასა, რამეთუ შენ საყვარე-

თავი 4.

ლო, სტეფანეს გზასა ხვალ პირველ მოწამისასა, მორჩილებითა შენითა.

უფ. ჩუ ივლტი მორჩილებისაგან, დაღათუ დაცემა შეგემთხვიოს, რამეთუ თვით მას ჟამსა გიხმს მკურნალი.

უკ. ძომელსა ყვა შემწე და შეუბრკმა ფერხი, საცნაურ არს ვითარმედ ესე ვითარსა უკეთუმცა შემწე არა ქონებოდა, არა შებრკმა ოდენ, არამედ სიკვდილიცა ეგულვებოდა.

უკ. ძაჟამს შეგემთხვიოს დაცემა, მაშინა მოიწინიან ეშმაკნი ვითარმცა მიზეზი ებოვნა, და დაყუდებასა გვაწვევდიან, ხოლო გულის სიტყვა მათი ესე არიან, რათამცა წყლულება დაცემასა ჩვენსა ზედა შესძინეს.

უგ. ზაჟამს მკურნალი ჩვენი იტყოდის, ვითარმედ თუ ვერ ძალ-მიძს განკურნება შენი. მაშინ ჭირისა მისგან ჯერ-არს, რა სხვა მკურნალი მოვიძიოთ, რამეთუ თვინიერ მკურნალისა მცირედნი განიკურნებიან.

უყ. ჴინმე არს რომელმან სიტყვა მიგოს ამას ზედა, რომელსა ვიტყვით მტკიცედ და განჩინებით; ვითარმედ, ყოველი ნავი რომელსა ჰყვა მენავეთ-მოძღვარი და ღელვათა შთავარდა უეჭველად უკეთუმცა მენავეთ მოძღვარი არა ქონებოდა, სრულიადცა წარწყმედულ იყო იგი.

უყ. მორჩილებისაგან*)—სიმდაბლე; და სიმდაბლისაგან უვნებელობა, ვითარცა თქმულ არს; ვითარმედ სოფელსა იყოს ესე სოფელსა შაბრისოქისსა სოფელსა იყოს იყოს, შუა შრისსა სოფელსა შრისსა სოფელსა შრისსა, და ვინათგან ესრეთ არს, არა რაჲ სადმე დამაყენებელ არს თქმად, ვითარმედ მორჩილებისაგან უვნებელობა, რომლისა მიერ იქმნების

*) (ჩარგმანი. მორჩილება დასაბამი არს სიმდაბლისა, რამეთუ რომელმან არა იცნას თავი თვისი ვითარმედ ნაკლებეკან არს საინიუბათაკან, მორჩილებად სხვისა ვერ ძალ უცს, და ესრეთ ცნობაჲ თვისისა უძღურებისა სულსა მოიყვანებს მორჩილებად. ხოლო მორჩილება შიშითა ღვთისათა შეპრობილი შობს სიმდაბლესა, და სიმდაბლე განსდევნის სიმდაბლესა. ხოლო ესე ესრეთ იქმნების კაცი სისლ-უვნებელობისა.

მორჩილებისათვის.

აღსასრული სიმდაბლისა; რამეთუ იქმნების მორჩილება, დასაბამ სიმდაბლისა, ვითარცა იგი მოსე დასაბამ იყო სჯულისა, ხოლო ასული იგი დედასა თვისსა სრულყოფს, ვითარცა მარიამ*) სრულ-ჰყოფდა შესაკრებელსა.

5 იქ. ჩანჯვასა დიდსა ღირს არიან **ო**ფლისა მიერ სნეულნი, რომელნი მივიდეს მკურნალისა თანა, და გამოსცადეს და სცნეს მისგან ფრიადი სარგებელი სენთა მათთა, და შემდგომად ამისსა, ვიდრეღა არა სრულიად განკურნებულ იყვნეს. დაუტევეს იგი, და სხვასა მკურნალსა ეძიებდეს.

10 იქ. **ჰ**უ ივლტი საყვარელო ხელთა მათთაგან რომელთა შეგწირეს **ო**ფლისა; რამეთუ არა ირცხვი ესრეთ სხვისაგან, ვითარ ირცხვი მისგან ყოველთა დღეთა ცხოვრებისა შენისათა.

15 იქ. **წ**რა უღირს განშორებად გამოუცდელსა სიმრავლისაგან, და მარტოებით შესვლად, ბრძოლასა შინა წინააღმდეგობათასა; და ესრეთვე უჯერო არს პირველ გამოცდისა და კეთილად დამწყისისა, ვნებათა სულისათა შესლვად დაყუდებასა; რამეთუ პირველი იგი ხორციელად, ხოლო მეორე იგი-სულიერად მოკვდეს.

20 იქ. **ი**ტყვის წერილი ვითარმედ **აყბაყყის** **აჰიოჰი** **აჰიჰი**, **აყბისას** **აჰიოჰის**, ესე იგი არს ვითარმედ, რათა იყოს შვილი მამასა თანა-მბრძოლად წინააღმდეგობათა, ძალითა სულისა წმიდისათა.

25 იქ. **ყ**რმა რომელი ივლტოდის-წინამძღვრისაგან თვისისა; და სამწყსო-მწყემსისაგან: და შეცთომილი-მასწავლელისაგან; და ყრმა-მამისაგან თვისისა; და სნეული-მკურნალისაგან; და ნავი-მენავეთ მოძღვრისაგან, — მოიწიოს ამათ ყოველთა ზედა წარწყმედა, და რომელი ეწყვებოდის ეშმაკთა თვინიერ შემწისა, ეგე ვითარი მოიკლას მათგან.

30 იქ. **ძ**ომელი სამკურნალოდ მივლენან კურნებად, ეგე ვითართა აღსუბუქება ტკივილთა აქენდინ, სასწაუ-

*) მარიაჲ დაჲ მოსესი.

თავი 4.

ლად კურნებისა; ხოლო რომელნი მორჩილებასა შევლენ; მათ სიმდაბლე აქენდინ სასწაულად, ვნებათა განხსნისა მათისა; რამეთუ ხორციელთა სნეულთა, ტკივილთა აღსუბუქება; ხოლო სულიერთა-სიმდაბლისა განმრავლება არს სასწაული სიმრთელისა.

ძუ. ხვინიდისი შენი იყავნ სარკე მორჩილებისა შენისა, და კმა არს ესე.

ძუ. ძომელნი დაყუდებასა შინა მორჩილებენ მამასა სულიერსა ეგე ვითართა ეშმაკნი ოდენ ბრძენან; ხოლო რომელნი კრებულსა შინა იყვენ, ეგე ვითართა ეშმაკნი და კაცნი ეწყებთან ბრძოლად; და პირველნი იგი სამარადისოდ ხედვითა მოძღვრისა მათისათა, უაღრესადცა დაიცვენ მცნებათა მისთა; ხოლო მეორენი იგი ოდესვე მოძღვრისა მათისა კიდევოფითა უდებ ყოფენ მცირედ მცნებათა მისთა; გარნა უკეთუ მოსწრაფენი იყვენ და მოთმინენი აღასრულებენ დაკლებულსა მას მორჩილებისა მათისასა მოთმინებითა ჭირთათა და მოიღებენ გვირგვინსა ორ წილად.

ძუ. ყოვლითავე დაცვითა დავიცვნეთ თავნი ჩვენნი; რამეთუ ნავთსაყუდელი სავსე ნავებითა აღვილად შემძლებელ-არს შემუსრვად ნავთა მათ, და უფროსად გულის წყრომისა მიერ და კანნიერებისა, ვითარცა ჭიისა მიერ შესჭამს ფარულად ძელებსა მათსა და განხვრეტს.

ძუ. უშილი სრული და უმეცრება მოვიპოოთ წინაშე მოძღვრისა ჩვენისა, რათუ კაცი მდუმარე შვილი არს სიბრძნისა, და მეცნიერება პოვა ფრიადი.

ძუ. უიხილენ ვიეთნიმე მორჩილებასა შინა, რომელთა მიიტაცეს სიტყვა პირისაგან მოძღვრისა მათისა, და უსახო ვიქმენ მორჩილებისაგან მათისა, რამეთუ ამბარტავანება ვიხილე მოპოვნებული მორჩილებისაგან მათისა, და არა სიმდაბლე.

ძუ. ყოვლითა სიფრთხილითა განვიფრთხოთ, და ყოვლითა კრძალულებითა ვეკრძალნეთ, და ყოვლითა

ძირწაღებისათვის.

გულის-ხმის-ყოფითა გულის-ხმა ვყვნეთ, თუ ოდეს ჯერ-
არს საქმისა პატივ-ცემად უფროს ლოცვისა, რომელნი
ესე ვიყვნეთ მორჩილებასა შინა, რამეთუ ესე არა ყოველ-
სა ჟამსა გვიღირს ყოფად.

5
10
15
ძოი. 'უკრძალე თავსა შენსა რაჟამს იყო ძმათა თანა,
და ნუ ისწრაფი, რათამცა აჩვენე თუ საქმესა რასმე უმე-
ტეს მათსა ჰყოფ; რამეთუ ორთა ბოროტთა იქმ უკეთუ
ესე ჰქმნა: ერთად რამეთუ ავნებ მათ, მიჩვენებლობითა
შენითა და მოსწყლავ გულთა მათთა, ხოლო მეორედ
მოატყვებ თავსა შენსა ამპარტავანებასა უეჭველად.

20
25
30
ძოი. 'უყავ*) მოსწრაფე სულითა და ხორცითა, ნუ ინე-
ბებ ჩვენებად სხვათა, ნუცა სახითა, ნუცა სიტყვითა, და
ამასცა მაშინ იქმოდე უკეთუ ოდეს დაცხრომილ იყო
განკითხვისაგან და შეურაცხებისა მოყვისსა. უკეთუ კუ-
ლა მოსწრაფე ხარ განკითხვისა მიმართ, იყავ მსგავს ძმა-
თა შენთა, და ნუ უხდები მათ ამპარტავანებითა.

35
40
45
ძოი. 'ჩიხილე მოწათე გამოუცდელი, იქადოდა წი-
ნაშე კაცთა სიკეთესა მოძღვრისა თვისისასა; და გონებ-
და თუ ამითმცა მიიღო ქება, და მოიგო უფროსად შეუ-
რაცხება, რამეთუ ყოველთა რქვეს მას, და ვითარ ხემან
კეთილმან გამოიღო რტო უნაყოფოა.

50
55
60
ძოი. 'რათუ რაჟამს მამისაგან ჩვენისა თავს ვიდებ-
დეთ კდემასა და შეურაცხებასა მაშინ მოთმინე ვიწოდ-
ნეთ, ანდ რაჟამს ყლთა კაცთა მიერ თავს ვიდებდეთ,

*) **თარგმანი.** შესაკრებელთა შორის შეფთფათფას იტყვის ამას
ვითარმედ უკეთუ მდაბალი იყო, იქმოდე საქმეთა სუფიერთა კუფსა ში-
ნა შენსა, და სუცა სიტყვითა, და სუცა სახითა გამაჩინებ მას. ხოლო
საქმესა ლოცვისა იტყვის განკუბასა შინა დანერგულსა; უკეთუ კულა მ-
ბრადებელ იყო სხვათა, რამელნი უდებად იუვენს, მასა უმჯობეს არს რა-
თა არცა გაქნდენ საქმენი იგი, არცა აბრადობდე ძმთა მიმართ, არამედ
რათა იყო მსგავს მათთა ვიდრედა ამპარტავან და აღსვავებულ მტირეთა
მათ საქმეთა სუცა შენთა.

თავი 4.

რამეთუ მამისაგან ჩვენისა გვრცხვენისცა და თანა-მდებარეცა გვაც მოთმინება.

ძიუ. სვემდი წადიერებით კდემასა, ვითარცა წყალსა ცხოველსა ყოველისაგანვე კაცისა, რომელსა ენებოს შესმად შენდა წამალი იგი განმწმედელი ბილწებათა, და მაშინ გამობრწყინდეს სიღრმე სიწმიდისა სულსა შენსა, და ნათელი მცეთისა არა მოაკლდეს გულსა შენსა.

ძიუ. ნუ ვინ იქადის თავით თვისით, რაჟამს იხილოს სიმრავლე ძმათა, განსვენებულად, მსახურებასა ზედა მისსა, რამეთუ მპარავთა გარეშეუცავთ ჩვენ, და ისწრაფიან წარწყმედად შრომათა და მოსწრაფებათა ჩვენთა.

ძიუ. უსენებით მოიხსენებდ, რომელმან იგი თქვა ვითარმედ ძიუიუჲში იქსიუთ ყაიუიუი უსიძსიუცაიუი თიქიუიწუჲ; ჰუყის სთიქსაუთ, იუთიუიხუჲ ჰასიძსი იუიუიუი სუცუჲძსიუ, იხაბიუიუ თიუიუ ჰუიუიუჲ ყაიუიუჲ იუიუიუი, ხოლო სასჯელი შრომათა ჩვენთა-ჟამსა განსვლისასა სოფლით გვეუწყოს.

ძიუ. ზონასტერი ცაჲ არს ქვეყანასა ზედა, ამისთვის ესრეთ ვყვნეთ გულნი ჩვენნი, ვა ანგელოსნი, რომელნი მსახურებენ ოსლსა.

ძიუ. ოდესმე გულნი ამას ცასა შინა მყოფთანი იქმნებიან ვითარცა ქვანი, და ოდესმე კვალად ლმობიერებითა ნუგეშინის იცემებიან, რათა ამპარტავანებასაცა განერნენ და შრომათაცა მათთა ნუგეშინის ეცეს ცრემლთა მიერ.

ძიუ. ცეცხლმან მცირემან მოალბის ცვილი, და შეურაცხებამან მცირემან, მრავალ გზის ყოველივე სიფიცხე და ულმობელობა გულისა მეყსა შინა მოალბის, და აღხოცის და დაატკბის.

ძიუ. უხილენ ოდესმე ორნი, რომელნი დაიმაღებოდენ დაფარულ ადგილში და ისმენდენ სულთქმათა და შრომათა მოღვაწეთასა, არამედ ერთი იგი ამისთვის იქმოდა, რათა ემსგავსოს მათ; ხოლო მეორე რათა ოდეს ჟამი პოოს ეკიცხვიდეს, და გამოაცხადოს იგი წინაშე

მორჩილებისათვის

მისსა, და მუშაკი იგი ივეთისა კეთილისა მისგან საქმისა დააბრკოლის

5 ძიქ. **ნ**უ იქმნები მღუმარე პირუტყვებრ, სადა იგი არა ჯერ იყოს დუმილი, და მოატყვებდე სხვათა შფოთსა და განმწარებასა, და ნუმცა გვიანობ სახითა და სლვითა, რაჟამს გიბრძანებდენ სწრაფსა უკეთუ არა მაშა ცოფთა და უგუნურთა უძვირეს ქმნილ ხარ.

10 ძიქჲ. **მ**იხილენ ესე ვითარნი, ვითარცა იტყვის **ი**ობ სულნი აღვსებულნი საღმობითა და დახსნილობითა თვისი თა და მრავალ გზის ნებსითცა იჩემებდიან, და დამიკვირდა ვითარ მრავალ ღონე არს უკეთურება, და მრავალ ფერ.

15 ძიქჲ. **რ**ომელი კრებულსა შორისიყოს, ვერ შემძლებელ არს ესრეთ შეძინებად გალობისაგან, ვითარ შეიძენს ლოცვისაგან თვისისა, რომელსა აღასრულებდეს სენაკსა შინა თვისსა, რამეთუ შრომაცა უმეტესი აქვს ლოცვასა, ვიდრეღა გალობასა.

20 ძიქჲ. **მ**ბრძოდე დაუცადებელად, შენდავე შემოკრებად გონებისა განბნეულისა, და ნუ სასოწარკვეთილ ხარ, დაღაცათუ ფრიად მიმოიტაცებოდის გონება, რომელი¹⁾ არა ეძიებს მორჩილებასა შინა მყოფთაგან ლოცვასა, წარუტაცებელითა გონებითა.

25 ძიქჲ. **ნ**უ მწუხარე იქნები რაჟამს მიიტაცოს გონება შენი, არამედ გიხაროდენ რაჟამს მოაქციო იგი შენდავე, რამეთუ ანგელოსთა ოდენ არს სრულიად წარუტყვენელობა.

30 ძიქჲ. **ქ**ომელსა დაურწმუნებია თავისა თვისისდა არა განშორებად ადგილისა მისგან მოღვაწებისა თვისისა, ვიდრე უკანასკნელად დღედმდე მისა, დაღაცათუ შეემთხვიოს მას ათას გზის სიკვდილი სულისა და ხორცთა, არა შეემთხვიოს მას ადვილად, ესე ვითარი რაიმე; რამეთუ მარადის დაცემათა და დაბრკოლებათა, მიზეზ-ორგულება გულისა და ურწმუნოება ადგილისა იქმნების.

¹⁾ **ქ**ომელი. ე. ი. რამეთუ იმერთი.

თავა 4.

ძსკჟ. ძომელნი მოსწრაფე არიან ადგილითი ადგილად მიმოსვლასა, ეგე ვითარნი ყოველსავე ზედა გამოუცდელ არიან, რამეთუ არა რა იქმს ესრეთ უნაყოფოებასა, ვითარ უთმინოება.

ძსკჩ. ოაკეთუ უცნაურსა სამკურნალოსა მიხვიდე, ემსგავსე მოგზაურს და თარულად გამოსცადე ყოველივე საქმე მუნ მყოფი და რაჟამს შეატყვა ხელოანთაგანცა და მსახურთაგანცა სარგებელი სენთა შენთა და წყლულებათა მათ სულისათა, მაშინ წარმოდეგ, და განყიდე თავი შენი ოქროდ სიმდაბლისა, და ქარტითა მორჩილებისათა და წერილითა მსახურებისათა, და მოწამებითა ანგელოსთათა.

ძსკქ. ზანხეთქით განხეთქე მას ჟამსა ხელით წერილი იგი ნებისა შენისა, რომელი იგი უკუნ აქცევს და დახსნის სასყიდელსა მას, რომლითა მოგიყიდა ზარისტემან ოფალმან.

ძსკლ. საფლავ შენდა იყავნ პირველ დაფლვისა ადგილი რომელსა დაემკვიდრო, რამეთუ არავინ გამოვალს საფლავისაგან, პირველ ყოველთა აღდგომისა; და უკეთუმცა ვიეთნიმე გამოვიდეს იხილე, რამეთუ მოკვდეს, რომლისათვის ვევედრნეთ ოფალსა, რათა არა მოიწიოს ესე ჩვენზედა.

ძსკმ. ძაჟამს საქმენი მსახურებისანი მძიმე იყვნენ, მაშინ უდებნი ლოცვასა აღიორჩევნ, და ოდეს მსახურებანი სუბუქ იყვნენ, მაშინ ივლტინ იგინი ლოცვისაგან, ვითარცა ცეცხლისაგან.

ძსკნ. ზრს რომელი იქმნ საქმესა რასმე და თხოვისათვის და განსვენებისა, სხვისა ძმისა დაუტევის იგი; და სხვამან მცონარებითა თვისითა დაუტევის იგი; და სხვამან არა დაუტევის იგი ამპარტავანებითა თვისითა; და სხვამან არა დაუტევის მოსწრაფებისა და გულსმოდგინებისა მისისაგან.

ძსკო. ოაკეთუ მიხვიდე ადგილსა რომელსამე, და გამოუწვლილველად აღიტაცე და შეხვედ მუნ, და ჰყავ

მორჩილებისათვის.

5 აღთქმაჲ, და მერმე ხედავ მას შინა საქმეთა წარმწყმედელთა სულისათა და უკურნებელთა; ნუ უდებ იქმნები განშორებად მიერ; ხოლო გამოცდილი ყოველსავე შინა გამოცდილ არს, ვითარცა იგი გამოუცდელი ყოველსა შინა გამოუცდელარს.

10 ძიოჲჟ. ძვირის ზრახვამან და ენოვნებამან მრავალნი განშორებანი ქმნა სოფელსა შინა, ხოლო ნაყოფიერება კრებულსა შორის ძმათასა, მრავალთა დაცემათა და შეურაცხებათა იქმს.

15 ძიოჲშ. ოაკეთუ მუცელსა შენსა ეუფლო, ყოველსავე ადგილსა ჯდომისა შენისასა უვნებელობა პოვო; ხოლო ვიდრემდის იგი უფლებდეს შენზედა თვინიერ საფლავისა, სადაცა მიხვიდე ყოველთაგან ჭირი პოვო.

20 ძიოჲჟ. ოფალი განანათლებს თვალთა მორჩილებასა შინა მყოფთასა ხედვად სათნოებათა მოძღვრისათა: დაკვალად ეშმაკი დააბნელებს თვალთა ურჩითასა ხედვად ნაკლულევანებასა მოძღვრისასა, რამეთუ ესე ვითარი ხედვა ჭეშმარიტად სიბრმე არს.

25 ძიოჲჟ. სეთილი სახე სიმდაბლისა და მორჩილებისა არს, ზი ძმანო ვეცხლ-წყალი, რომელი იგი ყოველსავე ქვეშე გორავნ, და ყოვლისაგანვე ბიწისა შეუხებელად ეგის.

30 ძიოჲს. ზოსწრაფენი ეკრძალებოდედ თავთა თვისთა, რათა არა განიკითხვიდენ უდებთა; და უმეტეს მათსა დაისაჯნენ, რამეთუ ვითარ ვჰგონებ, ამისთვის იქმნა ლოთ მართალი, რამეთუ შორის ესე ვითართა კაცთასა დამკვიდრებულ იყო, და არა სადა გამოჩინებულ-არს თუ განიკითხვიდა მათ.

35 ძიოჲქ. ყოველსავე ჟამსა და უფროსად ჟამსა ლოცვისასა მოვიგოთ დუმილი, და მყუდროება, რამეთუ ეშმაკნი ისწრაფიან განრყვნად ლოცვისა შფოთებითა.

ძიოჲმ. ძომელი მსახურებდეს მსახურებათა მორჩილებისათა, იგი ხორციითა დგას წინაშე კაცთა; ხოლო

თავი 4.

გონებითა ლოცვისა მიერ, ჰრეკს კართა ცისათა..

ძიძ. ჟინება და ყვედრება და მსგავსი ამათი სულსა შინა მორჩილისასა იქმნების მიმსგავსებულ სიმწარესა აფსინდისასა; ხოლო ქებანი და პატივნი თაფლის სახედ ტკბილ არიან, სულსა შინა, გემოთ მოყვარისასა; აწ უკვე გულის-ხმა-ვეყოთ ბუნება ამათ ორთავე, ვითარ აფსინდი განმწმედელი არს ნაღვლისა და თელგმისა გვამისაგან; ხოლო თაფლი აღმარძინებელი და განმამრავლებელი არს ნაღვლისა.

ძიძუ. ჰერ არს ჩვენდა რათა მივენდუნეთ უზრუნველად მათ, რომელთა შეიწყნარეს ზრუნვა ჩვენი ითვისათვის და გვრწმენეს მათი დაღათუ ვგონებდეთ, ვითარმედ სავენებელსა რასმე სულისა ჩვენისასა იტყვიან. რემეთუ მაშინ გამოიციდების მათდა მიმართ სარწმუნოება ჩნი; ვა ბრძმედსა შინა სიმდაბლისასა.

ძიძუ. ესე არს სასწაული სარწმუნოებისა ჭეშმარიტისა, რაჟამს ვხედვიდეთ მოძღვრისაგან საქმეთა, რომელთა ჩვენ არა ვესვიდეთ, არცა მოველოდით, და ამასცა ზედა დაუბრკოლებელად ვმორჩილობდეთ მას.

ძიძუ. ზორჩილებისაგან სიმდაბლე, ვა პირველ ვსთქუ, და სიმდაბლისაგან განკითხვა, ვა სთქვა დიდმან ღასსიანე⁰ განკითხვისა თავსა შინა, და განკითხვისაგან დაფარულთა-ცნობა და დაფარულთა ცნობისაგან-წინასწარ ცნობა მომავალთა საქმეთა, — და ვინ არა რბიოდეს ესე; ვითარსა ამას კეთილსა, მორჩილებისა სარბიელსა, რომლისა წინაშე არიან ესოდენნი კეთილთა სიმრავლენი.

ძიძუ. ჴმისთვის იტყოდა, დიდი იგი მგალობელი, ვითარმედ უფჩაქშოჯუ სოცკაყოყო უყოფელსო ჰესი შახსოოხოხი იპოხოთა მოსვლა; შენი გულად მისა.

ძიძუ. რუ დაივიწყებ ყოველთა დღეთა ცხოვრებისა შენისათა მოღვაწესა მას დიდსა, რომელსა ათვრამეტსა წელსა არა ესმინა მოძღვრისაგან ხორციელითა სასმენელითა თუ: „უკანაშ“, ხოლო შინაგანთა მათ ყურთა მა-

მორჩილებისათვის.

რადის ესმოდა **ო**ფლისაგან, არათუ „**ს**ლასიშ“ რამეთუ ესე სიტყვა არს ლოცვისა და უცნაური, არამედ ესრეთ ესმოდა ვითარმედ „**ს**ლასიშ“, რომელი ესე განჩინებულნი არს და მტკიცე.

5 **იშჳა.** **წ**ტუნნეს თავნი თვისნი ვიეთმე მორჩილებასა შინა მყოფთა, რამეთუ შეატყვეს სიღბოსა მოძღვრისა მათისასა, და ეძიებდეს მისგან საქმეთა, რომელნი ნები-
10 საებრ მათისა იყვნეს, და ნებასა მათსა მიუშვის მოძღვარ-
მან და არა დაეყენის საქმისა მისგან, რომელსა ითხოვ-
დიან; ხოლო იგინი გონებდიან, ვითარმედ სიტყვისათვის
მოძღვრისა იქმან მას, არამედ გულსავსე იყვნედ ესე ვი-
თარნი, რომელ გვირგვინისა მისგან მორჩილებასა, სრუ-
ლიად დაცემულ არიან, რამეთუ მორჩილებაჲ უცხოება
არს ორგულებისა და ნებათა აღსრულებისა.

15 **იშს.** **წ**რს კაცი რომელმან მიიღოს ბრძანებაჲ მოძღ-
ვრისაგან და სცნის ნება მისი, ვითარმედ არა განსვენე-
ბულ არს ქმნასა ზედა მის საქმისასა და არა ქმნის იგი;
და არს სხვა რომელმან სცნის თუ არა არს განსვენებაჲ
20 მისი მას ზედა, და შეუორგულებელად დამორჩილდის და
ქმნის სიტყვა მისი, საძიებელ-არს თუ რომელმან ამათ-
განმან უმჯობესად ქმნა?

25 **იშქ.** **წ**სე შეუძლებელ-არს თუმცა ეშმაკი ნებასა
თვისსა წინააღუდგებოდა, და ესე გულის-ხმა-ყავ მათგან,
რომელნი უდებებით იყოფებიან; და სხენან ერთსა ად-
გილსა სადაყუდებულოსა, გინათუ კრებულსა აღუძვრე-
ლად.

30 **იშთ.** **წ**ყავნ ჩვენდა ადგილთაგან ჩვენთა წასრულისა
ბრძოლაჲ, სასწაულ ჩვენისა მას შინა წარმართებისა, რა-
მეთუ უკეთუმცა არა ხედვიდა მტერი თუ ვბრძავთ მას;
რადმცა გვბრძოდა ჩვენ.

იში. **წ**რა ჯერ-არს ჩემდა დაფარვა და დუმილი, რო-
მელსა ზედა არა შეგავს დუმილი: რამეთუ **ი**ოანე საბაი-
ტელმან, რომელი იყო საბერძნეთით კაცი **მ**ის-მოშიში

თავი 4.

ჩმიდა და უბიწო, გვითხრობდა იგი საქმეთა, რომელთა ჯერ-არს სმენა. ხოლო შენ, ჭი წმიდაო! უწყი თვით ვ'დ კაცი ესე აღმადლებულ იყო ყოველთა სენთაგან ვნებათასა, და ტყუილისა სიტყვათაგან, და ყოვლისა საქმისა უჯეროჲსა. ესე მითხრობდა ვითარმედ მონასტერსა მისსა შსიას, რამეთუ ასიელი იყო წმიდა იგი. იყო ვინმე ბერიო, ფრიად უღები, არათუ მას განვიკითხავ: არამედ რათა ჭ'ტი მიგიტხრა.

შა იყო ბერისა მისთანა მოწაფე ვინმე ჭაბუკი სახელით ჭკაკი, წრფელი ბუნებითა და ბრძენი გონებითა; რომელმან ეგოდენნი ბოროტნი თავს იხსნა ბერისა მისგან ბოროტისა, რომელნი მრავალნი სასმენელადცა საკვირველ-არიან, რამეთუ არათუ ოდენ გინებითა და შეურაცხებითა, არამედ ცემითა და გვემითა მარადღე სტანჯვიდა მას.

ჩ მე ვხედვედ მას მარადღე გვემასა შინა ფრიადსა და ჭირსა მსგავსად მონისა, სყიდულისა, და რაჟამს შევევითხვევი, ვრქვი მას ძმაო ჭკაკი! ვითარ გარდავლე დღე ესე? და ოდესმე მიჩვენის თვალი მისი, განსივებული, და ოდესმე ქედი მისი განბძარული, გინა თავი მისი დაბებული; ხოლო მე ვიცოდი ვითარმედ მუშაკი არს სათნოებისა კეთილი და ვრქვი: საყვარელო, მოთმინე იქმენ და სულ-გრძელ, რამეთუ სარგებელ გეყოს.

ჩ მან დაყო ბერისა მისთანა, რომელსა არა აქვნდა წყალობა ცხრა წელი, და ამისა შემდგომად გარდაიცვალა ძმა იგი ჭკაკი, და მივიდა ოფლისა, და დამარხეს იგი სამარხოსა მამათასა. ხოლო შემდგომად ხუთისა დღისა წარვიდა მოძღვარი იგი ჭკაკისა ბერისა ვისამე დიდისა, რომელი იყო მასვე ადგილსა, და რქვა მას: მამაო, ძმა ჭკაკი გარდაიცვალა. და ვითარ ესმა ესე ბერსა მას, რქვა მას: გრწმენინ ბერო, არა მრწამს თუშცა მომკვდარ იყო იგი.

ჩქვა მას მოძღვარმან ჭკაკისამან: მოვედ და იხილე.

მორჩილებისათვის.

და აღსდგა ბერი იგი, და წარვიდა მისთანა; და ვითარ-
 ორნივე მიიწივნეს საფლავსა ზედა მისსა. ხმა უყო წმი-
 დამან მან ბერმან, ვითარცა ცხოველსა, რომელი ჭეშმა-
 რიტად შემდგომად სიკვდილისაცა ცხოველ-იყო, და
 5 ჰრქვა მას: ძმაო ჭკაკი, მოკვდება? ხოლო მოწაფემან მან
 მორჩილმან, აჩვენა მორჩილება თვისი, შემდგომად სიკვ-
 დილისაცა. ხმა უყო ბერსა მას და რქვა: ვითარ შესა-
 ძლებელ არს მამაო სიკვდილი მორჩილისა.

10 **ქ** ესმა რა ესე მოძღვარსა ჭკაკისსა, დავარდა პირსა
 ზედა თვისსა დიდითა ტირილითა, და ევედრებოდა მამა-
 სახლისსა მონასტრისასა შენებად სენაკი მახლობელად
 სამარხოსა მის, და მუნ აღასრულნა მიერიდგან დღენი
 მისნი სიწმიდით, და მარადის სიმდაბლით. და ეტყუოდა
 მამათა ვითარმედ კაცის კვლა მიქმნის.

15 **ხ**ოლო მე ვგონებ მამაო იოანე, ვითარმედ თვით ესე
 დიდი იოანე იყო რომელმან უწოდა მკვდარსა, და სიტყ-
 ვა უგო მას მკვდარმან; რამეთუ იგი მითხრობდა ამბავსა
 სხვასაცა და გარდასწამებდა სხვასა, არამედ თვით იგი
 იყო მოქმედი საქმისა მის, ვითარცა უკანასკნელ მეთუწყა
 20 ჭეშმარიტად.

25 **ძ**ილი. **შ**ა იტყოდა,*) ვითარმედ იყო მასვე მონასტერ-
 სა ჭსიას შინა მოწაფე ერთი მონაზონისა ვისმე მშვიდი-
 სა ფრიად და სახიერისა და მყუდროდსა, და იხილა რაჲ
 მოწაფემან მან თავი თვისი, ვითარმედ პატივ. იცემებოდა
 და შეურაცხ-იქმნებოდა ბერისა მის მიერ. და განიზრახა
 კეთილი განზრახვა, რომელი მრავალთათვის საცთურ
 არს, და ევედრა ბერსა დაითხოვა განტევება, რამეთუ
 იყო სხვაცა მოწაფე, და ამისთვის არა ფრიად შესაწუხე-
 ბელ იყო საქმე იგი, და განვიდა უკვე მიერ, და აღიღო

*) **მ**არკმანა ჭმას იტყვის ვითარმედ პატივ-იცემებოდა ხორციე-
 ლად და შეურაცხ იქმნებოდა სუფიურად, რამეთუ არა ზრუნვიდა სუფისა
 მისისათვის.

თხზა 4.

წიგნი მოძღვრისაგან, და მივიდა მონასტერსა ერთსა ქვენასა პონტოსასა.

შა პირველსავე ღამესა შერავიდა მონასტრად, იხილა ჩვენებასა შინა ღამისასა თავი თვისი, ვითარმედ პასუხი-მიეხდებოდა კაცთა ვიეთგანმე, და შემდგომ საშინელისა მის პასუხის-მიხდისა, იხილა თავი თვისი, რამეთუ იყო მას ზედა დაშთომილი ვალისა ასი ლიტრა ოქროჲ, და ვითარცა განიღვიძა ძილისაგან, განიზრახვიდა ხილვისა მისთვის და ჰრქვა თავსა თვისსა: ჭი საწყალობელო ანტიოხოზ, რამეთუ ესრეთ ეწოდებოდაო ვითარმედ ფრიადლა ზედა გვაც ვალისა ჩვენისა.

შა ვითარცა დაყო მას მონასტერსა შინა სამი წელი დიდითა მორჩილებითა, რამეთუ ფრიად შეურაცხად ექცეოდეს ყოველნი იგი ძმანი და აჭირვებდეს, ვითარცა უცხოასა; და არა იყო მას მონასტერსა შინა უცხოჲ თვინიერ მისსა. და იხილა კვალად ჩვენებასა შინა ღამისასა, ვითარმედ კაცმან ვინმე მისცა ხელით წერილი შენდობისა ათისა ლიტრისა ვალისა მისგან.

შა ვითარცა განიღვიძა გულის ხმა ყო რაჲ იგი იხილა, და რქვა თავსა თვისსა, ვიდრე აქამომდე ათიღალიტრა გარდამიხდიეს, მაშა ოდესღა გარდახდად მიცხვა იგი დაშთომილი. და ეტყვიან თავსა თვისსა, ჭი საწყალობელო ანტიოხოზ, გვიღირს შრომაჲ და ყვედრებაჲ უმეტესი, და მიერითგან იჩემებდა სისულელესა და მსახურებისაგან არა დასცხრებოდა. და ვითარცა ხედვიდეს მამანი იგი, რომელთა არა აქენდა წყალობა, ეგე ვითარსა მას მორჩილებასა შინა, ყოველნივე მას უბრძანებდეს, ყოველსავე საქმესა მონასტრისასა, და იგი იქმოდა მდუმარიად.

შა ვითარ დაადგრა ეგე ვითარსა სახესა შინა ათსამეტ წელ, იგივე კაცნი იხილნა რომელნი ჰარობდეს (პასუხს-მიხდიდენ) პირველ ჩვენებასა შინა, და აჰა კვალადცა მოუხდეს, და ხელით წერილი დაუწერეს განტევები-

მორჩილებისათვის.

სა, ყოვლისა მის ვალისა; და ესრეთ იტყოდაო, ვითარ-
მედ რავდენ გზისცა შემაწუხიან მე მყოფთა მის. მონასტ-
რისათა, მოვიხსენი ვალი იგი ჩემი თანამდები, და მოვით
მენდი სიმხნით.

ესე ყოველი ყოვლად ბრძენმან მან იოანე" მითხრა,
მამაო იოანე, ვითარცა სხვისა მაგიერ, ამისთვისცა წინ-
ტიოხოზ უწოდა თავსა თვისსა, არამედ თვით იგი იყო,
რომელმან განხეთქა ხელით წერილი იგი ახოვნად მოთმი-
ნებითა.

ისც. მისმინოთ კვალადცა ვითარი გულის ხმის ყო-
ფა მოიგო მან მორჩილებისა მიერ მისისა, რამეთუ ჯდა
რამ იგი წმიდისა საბას ლავრასა შინა, და მოუხდეს მას
სამნი მონაზონნი ჭაბუკნი, დაენება მისდა დამოწაფება,
ხოლო მან შეიწყნარნა იგინი სიხარულით და განუსვენა
მათ შრომისა მისგან გზისა მათისა, და შემდგომად სამისა
დღისა რქვა მათ ბერმან: ჭეშმარიტსა გეტყვი თქვენ
ძმანო, მე კაცი ვარ უძლური, და ვიძლვევი სიძვისაგან,
და ვერ შემძლებელ ვარ შეწყნარებად თქვენგანისა ერთი-
საცა.

ხოლო იგინი არავე დაბრკოლდეს უწყოდეს საქმე
ბერისა თუ ვითარი იყო, და ვითარცა ფრიად ევედრნეს,
და არა შეიწყნარნა იგინი ბერმან, მაშინ შეუვრდეს ფერხ-
თა მისთა, და ევედრებოდეს მას რათა ასწაოს მათ თუ
ვითარ იყვნენ, ანუ სადა შეჰგავს დაჯდომამა მათი; და
შეატყვა ბერმან ვითარმედ სარწმუნოებით და მორჩილე-
ბით შეიწყნარებენ, მაშინ რქვა ერთსა მათგანსა, ვითარ-
მედ ოფალსა ნებავეს შენი შვილო, რათა დასჯდე ერთსა
ადგილსა დაყუდებით და მორჩილებით მამისა ერთისა
თანა. და რქვა მეორესა მას წარვედ ძმანო, და განყიდე
ნება შენი, და მიეც იგი მშერთსა, და აღიდე ჯვარი
შენი და მოითმენდი შორის კრებულსა ძმათასა და საუნ-
ჯე დიდ ძალი გედვას ცათა შინა.

რქვა მესამესაცა მოიგე შენ განუშორებელად შენ-

თავი 4.

გან, ვითარცა ფშვინვაჲ შენი, სიტყვა იგი რომლისათვის იტყვის **ო**ფალი, ვითარმედ რომელმან მოითმინოს იგი სრულიად ცხონდეს, და წარვედ და მოიძიე, და თუ შესაძლებელ იყოს ნუ დაუტეობ ბუნებასა შინა კაცთასა, უფიცხლესსა დაუმაძხილებლესსა მოძღვრისა შენისასა, და დაადგერ მისთანა, და სვემდი მარადღე ჯდემასა და გინებასა, ვითარცა თაფლსა და სძესა.

ჴოლო ძმამან მან რქვა დიდსა **იოანეს**, და უკეთუ კაცი იგი უდებ იყოს მამაო, რაჲმე ვყო? რქვა მას ბერმან: დაღაცათუ სიძვასა შინა იხილო იგი, ნუ განეშორები მას, არამედ ეტყოდე თავსა თვისსა, მოყვასო რასა თვისცა მოხვედ, და მაშინ იხილო ამპარტავანება განშორებული შენგან და გულფიცხელობა უჩინო ქმნილი.

ილიჴ. **ჴი**ლვაწოთ ყოვლითა ძალითა, რომელთა ესე გვენებას მოშიშება **ო**რისაგან, რათა არა მოვიპოოთ ადგილსა მას სათნოებათა მოსაგებელსა, უფროსად უკეთურება და სიბოროტე, და მანქანება, და მზაკვარება, და გულის წყრომა, რამეთუ იქმნების ესე, და არა საკვირველ არს; რამეთუ ვიდრემდის კაცი მუშაკი იყოს ქვეყანის მოქმედი, ანუ მენავე, არად შერაცხიან იგი მტერთა მეფისათა, არცა აღიჭურნიან მის ზედა; ხოლო რაჲმს იხილნიან, ვითარმედ ბეჭედი მიიღო, და ხრმალი აღიღო, და ფარი და ლახვარი, მაშინ კბილ-ღრჭენით მოიწინიან მის ზედა, და ნებაენ რათამცა მოკლეს იგი, ახისთვის გვიღირს რათა ფრთხილ და მღვიძარე ვიყვნეთ და არი დავიძინოთ.

ილიჴ. **ჴი**ხილენ ყრმანი უმანკონი და კეთილნი, რომელნი მივიდეს სასწავლოდ, რათამცა ისწავეს სიბრძნე და სწავლულება და სარგებელ-ეყომცა. ხოლო ვერა შეიძინეს მუნ გარნა მანქანება და უკეთურება და სიგვესე, სხვათა თანა აღრევითა, რომელსა აქვენ გონება გულისხმა ჰყაენ.

ილიჴ. **ჴო**მელნი ხელოვნებასა ისწავლიან შეუძლე-

ძორჩილებისათვის

ბელ-არს თუმცა არა დღითი დღე წარმატებოდეს მას შინა, და რომელნიმე სცნობენ წარმატებასა მას, და რომელნიმე განგებულებით უმეცარ მისა არიან.

იხიჲ. ^{*)}ჩაჭარმან^{*)} ხელოანმან ყოველთა მწუხრთა აღრაცხის შეძინებული მის დღისა, ანუ დაჭირვებული, ხოლო ვერ შემძლებელ არს ამისცნობად, უკეთუ არა ყოველსა ჟამსა დასწერდეს, და ესრეთ დაისწავლიდეს სარგებელსა მას ვაჭრობისასა, ეგრეთვე უკვე ჩვენ გვიღირს ქმნად. რამეთუ მარადღე გამოძიება თაჯისა თვისისა განანათლებს გონებასა.

იხი'ხ. ძაჟამს იკდემებოდის, ანუ იყვედრებოდის უგუნური და ელმოდის, მაშინ ანუ სიტყვის-გებად იწყებს, ანუ ადრე მუხლთა მოიდრეკს არათუ სიმდაბლისათვის, არამედ რათამცა კდემა იგი დააცხრო.

იხი'ღ. ოკეთუ იცემებოდე მოძღვრისაგან ღუმენ და თავს იდებდ წამალთა მათ სულისათა, და უფროსლა მნათობთა სიწმინდისათა.

იხი'ი. ძაჟამს დამშვიდნეს მკურნალი, მაშინლა შეუვრდი მას; ნუ უკვე გულის წყრომისა ჟამსა არა მიითვალოს სინანულით შევრდომა შენი.

იხი. ძომელნი კრებულსა შორის არიან ყოვლისავე ვნებისა მიმართ წინააღუდგებოდედ, ხოლო უფროს ყოვლისა ნაყოფენებასა და მრისხანებასა, რამეთუ ამათ ვნებათა ერსა შორის ებოების ნივთი თვისი.

იხი'ჟ. ძორჩილებასა შინა მყოფთა ეშმაკმან შთაუგდის სურვილი სათნოებათა, რომელთა ვერ შემძლებელ იყვნინან აღსრულებად, და ეგრეთვე დაყუდებულთა მაგონებენ საქმეთა, რომელნი უჯერო იყვნინან მათ მიერ საქმედ.

*) იარგმანი: (ძამული მარადღე გამოიძიებდეს თავსა თვისსა და განიკითხვიდეს, და ტკივილით და ხრუნვით იუფს ცხიფრება მისი, და თუ ვითარ გარდაიხსნა და დღე იგი და ღამე, იგი არს კეთილი ვაჭარი საქმეთა თვისთა.

თავი 4.

ილყ. ჴამოაცხადენ გონებანი მოწაფეთა გამოუცდელთანი და პოენე მათ შორის გულის სიტყვანი ცთომილნი; გულის თქმა დაყუდებისა და მარხვისა ფიცხლისა და ლოცვისა, წარუტაცებელითა გონებითა, სიძულილი ცუდად დიდებისა, და ხსენებისათვის სიკვდილისა დაუვიწყებელად, და მარადის ტირილისათვის, და ურისხველობისათვის, სრულისა დუმილისა ფრიადისა და სიწმიდისა სრულისა, რომელნი ესე განგებულებით დასაბამსავე არა მოეცემიან, და ამისთვის შესცთეს, და ამაოდ განვიდეს ვიეთნიმე მორჩილებისაგან, რამეთუ მტერმან აცთუნა რწმუნებად ამის ყოვლისა ძიებად პირველ ქამისა, და ამისთვის ჰყო ესე მტერმან ნუ უკვე დაითმინონ, და ქამსა თვისსა მიიღონ ესე ყოველი.

ილყ. წრწმუნებნ მაცთური იგი დაყუდებასა შინა მყოფთა ნატრად მათდა, რომელნი მორჩილებასა შინა არიან, უცხოთ მოყვარებასა მათსა, და მსახურებასა და სიყვარულსა ძმათსა, და სნეულთა მსახურებასა, რათა იგინიცა უთმინოებასა შეყარნეს, მაცთურმან მან, ვითარცა იგი პირველნი, და რათამცა არა სრულ ყვეს მოღვაწება იგი და მოთმინება მათი.

ილყ. მცირედნი იპოებიან ჴეშმარიტად, რომელნი იყოფებიან ჯერისაებრ დაყუდებასა შინა, და მათ ოდენ მოუგის საღთო ნუგეშინის ცემა აღსუბუქებად შრომათა და შემწედ ბრძოლათა შინა.

ილყ. ბუნებათაებრ და სახეთა ვნებათა ჩვენთასა, მორჩილებაჲცა მოვიგოთ.

ილყ. ოკეთუ მხურვალებისაგან ხორცთასა იძლევი, იყავნ მოძღვარი შენი მოღვაწე, და მცირედ ნუგეშინის მცემელ საზრდელითა, და არა სასწაულთა მოქმედი, და შემწყნარებელი მრავალთა ტაბლათა ზედა; უკეთუ კულა ზვაუობისა და ქედ ფიცხელობისაგან იძლევი, იყავნ მოძღვარიცა შენი ფიცხელ, და მიუშვებელ, და ნუ მშვიდ და ტკბილ.

მარხილებისათვის.

იხა'ნი. ნუ ვეძიებთ დაფარულთა მცნობელთა და წინასწარმეტყველთა, არამედ ყოვლისა პირველად მდაბალთა და სენისა ჩვენისა კურნებად მომზავებელთა, ადგილისაგანცა და მოქალაქობისა მათისა.

5 იხა'ნი. **Q**აკეთუ მოიპოო გულის სიტყვა ნეტარისა მის ღვიროზ პირველ მოხსენებულისა, იგიცა კეთილ არს, რათა მარადის იგონებდე ამას, ვითარმედ გამოგცდის წინამძღვარი, და არა ოდეს მოგეწყინოს, არცა სულ მოკლე იქმნე.

10 იხა'ნი. **ქ**აჟამს განამრავლოს მოძღვარმან შენდა მობართ მხილებაჲ და შეურაცხებაჲ, და სარწმუნოება და სიყვარული შენი გამრავლდებოდის მისა მიმართ, მაშინ უწყოდე საყვარელო, ვითარმედ სული წმიდა უხილავად დამკვიდრებულ არს სულსა შენსა და ძალი მადლისა გფარავს შენ. არამედ ნუ იქადი, ნუცა გიხარის, რაჟამს ახოვნად თავს იღებდე შეურაცხებათა, არამედ უფროსად იგლოვდ, რამეთუ ღირსი გინებისა საქმე ჰქმენ, და შეაწუხე სული მოძღვრისა შენისა.

15 **ჩ**უ გიკვირს რომელსა ესე ვიტყვი, რამეთუ მოსე წინასწარმეტყველი მეწამების მე, რამეთუ უმჯობეს არს თუ ვინმე იმერთსა შესცოდოს, ვიდრე მოძღვარსა; რამეთუ უკეთუ იმერთი განვარისხოთ, შემძლებელ არს მოძღვარი ჩვენი დაგებად ივთისა, ითხოვდეს რა ჩვენთვის; ხოლო უკეთუ უხუცესი ჩვენი განვარისხოთ, არავინ-არს რომელიმცა ევედრებოდა ჩვენთვის; ხოლო მე ვიტყვი ვითარმედ ორივე ესე ერთ-არს განრისხება ივთისა და განრისხება მოძღვრისა.

20 იხა'ნი. **უ**ანვიფრთხოთ და განვიკითხოთ და გულის-ხმა ვყოთ თუ რაჟამს შესმენილ-ვიქმნეთ მამისა მიმართ, ოდეს გვიღირს მადლობით და დუმილით მოთმინება, ანუ ოდეს თანა გვაც გულსავესე ყოფად მისა, რამეთუ მე ვგონებ თუ ყოველსა რომელსა ზედა შეურაცხება ჩვენი იქმნებოდის, დუმილი ჯერ არს, რამეთუ ჟამი არს მაშინ სარ-

თავი 4.

გებელისა; ხოლო რომელსა ზედა სხვისა ძმისა ბრალ-
ბა იქმნებოდის მისთვის გულსავსე ვცოთ საკვირველისა
მისთვის სიყვარულისა და მშვიდობისა.

იხაჲ. ძავდენიცა განვიდეს მორჩილებისაგან, მათ მი-
გითხრან სარგებელი მისი, რამეთუ რაჟამს განემორნეს,
მას, მაშინდა ცნეს თუ რომელსა ცა შინა დგეს პირველ.

იხაჲ. ყოველი რომელი უვნებლობასა და მმერთსა
ეძიებდეს მას ყოველივე დღე, რომელსა შინა არა იგო-
ნოს და შეურაცხ იქმნას, დაჭირვებად შეურაცხიეს იგი.

იხაჲ. შითარცა ხენი ქართა მიერ შერყეულნი
უფროსად განიმტკიცებენ ძირთა; ეგრეთვე მორჩილებასა
შინა მყოფნი ძლიერთა და შეურყეველთა სულთა მოი-
გებენ.

იხაშ. ჩომელიცა დაყუდებასა შინა იყოს და სცნას
თვისი უძლურება. და მოვიდეს და განყიდოს თავითვისი
მორჩილებითა, ეგე ვითარი იგი ბრმა იყო, და უშრომე-
ლად ჭრისტეს მიმართ აღიხილნა.

იხაჲ. საყვარელნო! მტკიცეთ დევით, და კვალადცა
ვიტყვი, დევით სრბასა შინა თქვენსა, ძმანო, რომელნი
ეგე ღვაწლსა შინა ხართ, და ისმინეთ რასა იგი იტყვის
თქვენთვის, ყოვლად ბრძენი იგი, ვითარმედ, ყრთხილ-
აქისა უხიბუქისუ ყრთხ რომელ არს მონასტერი, ყუბასილ-
შისუ ყუბისი ოაფთომუხს, ზუ ყრთხილს სუღუაფთისი შისუ-
ყრთხ შ ყრთხილთისი ყრთხისისუ ყუბისი რაფთაფთის-
თუ. ძამეთუ ზ'ნ'ს' არს დიდება და სიმტკიცე უკუნითი
უკუნისამდე. ამინ.

ესე ზიბე არს შესწორებული რიტხუსა ზასარებულთასა. ზოდ-
ვაწე ეკე, რომელი მღვთმარე სარ ამარ ზედა უშიშრად რბილად ცად-მი-
მართ. ოსწრო ოდესმე საფლავად მისღვასა სუტრეს მონასტის. და
ეგრეთვე აქა დაწესებულ არს, ჰირველ სინანულისა ჰორჩილება, რამეთუ
რომელმან იგი უსწრა საფლავად ჰორჩილებისა სისე არს, ხოლო მყო-
რე იგი სინანულისა, რომელმანცა შეინანა უარის უოფაჲ ცრემლითა.

მოვედით ჩემდა ყოველნი მაშურალნი და ტვირთ მძიმენი და **ტე** განგისვენო თქვენ

ყ^რლთა შთახტქელი ჯოჯოხეთი სულთა მაცხოვნებელი და ზეცად აყვანებელი **სიბე**

ქმული მისივე სინანულისათვის. **ზ**ა ცხოვრებაცა
ჩმიდათა მათ რომელი დიღუგსა მას შეუენებულ
იყვნეს.

ქ ჯ უ ნ ყ.

ჯ.

ბინანული განმაახლებელი-არს ნათლის-ღებისა,
სინანული აღთქმა-არს ივთისა-მიმართ ახლისა
ცხოვრებისა.

ყ. ბონანული ვაჭარი არს სიმდაბლისა მომსყიდ-
ველი.

უ. სინანული არს მოწყვეტა სრულიადი ხორციელ-
თა ნუგეშინის-ცემათა.

ზ. სინანული არს თავისა თვისისა დამსჯელი: გუ-
ლის-სიტყვა და უზრუნველობა ყოველისაგან, და ზრუნვა
სულისა თვისისა.

ჩ. სინანული ასული არს სასოებისა, და უარის-ყო-
ფაჲ სასო წარკვეთილებისა.

ც. სინანული დასჯა არს თავისა თვისისა ურცხვე-
ნელი.

ძ. სინანული დაგება არს ივთისა მიმართ, შესწო-
რებულად ცოდვათასა, ქმნითა სიმართლისათა.

წ. სინანული გაწმენდა არს სვინილისა, რომელი იგი
მამხილებელად ბორბისა დაუბადებებს იმერთსა კაცი-
სა-თანა.

ჭ. სინანული არს კარი ნუგეშინის ცემისა, რათა
უარ ყოს ნება თვისი, და უკეთურება თვისი.

ყ. სინანული მოთმენა არს ნებსითი ყოველთ ჳირთა
და განსაცდელთა.

ფ. მონანული არს მომპოვნებელი ტანჯვათა. თავისა

სინანულისათვის.

თვისისათა, ცოდვათა თვისთა თვის სოფელსა ამას.

15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30
15. სინანული არს მოყმობაჲ მუცლისა თვისისა ძლიერად, და მარადის ბრალობა და კდემა სულისა თვისისა, მხურვალეებითა გულისათა მტკიცითა.

16. სინანული მიმაახლებელი არს ივთისა, და განმაშორებელი არს ცოდვათა.

17. შემოკრბით და მომეახლენით, მოვედით და ისმინეთ და გითხრა თქვენ ყოველთა, რომელთა იმერთი განგირისხებია; შემოკრბით და იხილეთ რავდენი მიჩვენა იმერთმან. სარგებელად სულთა თქვენთა და ჩემთა. დავაწესოთ აქა პირველ ყოვლისა, და პატივსცეთ პატიოსნად, შეურაცხ-ქმნილთა მუშაკთა საქმესა. ვისმინოთ და დავიმარხოთ და ვქნათ, რომელთადაცა შემთხვეულად არს მოულოდებელი რაჲმე დაცემა, აღემართენით და დასხედით, რომელნი დაცემათაგან ქვემდებარე-ხართ; ისმინეთ ძმანო ჩემნო სიტყვანი ჩემნი, და მოყავთ ყური თქვენი, რომელთაცა გნებაჲს, მოქცევითა. ჭეშმარიტითა დაგებად იმერთი თავთა თქვენთა მიმართ.

18. მესმა მე უძღურსა ამას უცხო რაჲმე მოქალაქობაჲ და საქმე მათი, რომელნი მკვიდრ იყვნეს მონასტერსა მას განშორებულსა, რომელსა ეწოდებოდა დილეგი, რომელი იყო ქვემო კერძო პირველ ხსენებულისა მის მნათობთა მნათობისა, რომელი ვახსენეთ მორჩილებისა თავსა შინა, და ვიყავ რაჲ ჯერეთ მუნ, ვევედრე დიდსა მას წინამძღვარსა, რათამცა წარვედ მუნ და ნება მცა ნეტარმან მან, რომელსა არაოდეს ენება შეწუხება სულისა. ხალო მივიწიე რა მონასტერსა მას მონანულთასა, და ადგილსა ჭეშმარიტთა მათ მგლოვარეთასა, და ვიხილენ მუნ საქმენი, რომელნი ვიკადრო და ვსთქვა, ვითარმედ თვალსა კაცისა უდებისასა არა უხილავნ, და ყურთა დახსნილისათა არა ასმიან, და გულსა მცონარისასა და ვნებათა მოყვარისასა არა მოსრულ არიან.

19. საქმენი და სიტყვანი, რომელი შემძლებელ იყვნეს

თავა 5.

იძულებად სახიერებისა **მ**ვთისასა, და ღონენი და სახენი შემძლებელნი კაცთ-მოყვარებისა მისისა ადრე მოდრეკად.

ქამეთუ რომელნიმე უბრალოდ დასჯილთა მათგანნი, მწუხრითგან ვიდრე განთენებადმდე, დგიან ჰაერთა გარე დაწყობილნი ფერთა შეურყეველად, და ძილისაგან შეიმუხროვდეს; და ირწეოდეს საწყალობელად იძულებითა ამის ბუნებისათა; და არცა ერთსა განსვენებასა მისცემდეს თავთა თვისთა, არამედ რისხვიდეს და აყვედრებდეს თავთა თვისთა კდემითა და შეურაცხებითა. **ს**ხვანი ზეცად მიმართ ხედვიდეს სურვილით და ვედრებით, და ითხოვდეს მიერ შეწვენასა ტირილითა და გოდებითა; და კვალად სხვანი მდგომარე იყვნეს, ვითარცა დასჯილნი, და ხელნი უკუდმართ შეეკრნეს, ვითარცა ავაზაკთა, და პირნი მათნი დაედრიკნეს ქვეყანად, და აქვნდეს თავნი თვისნი უღირსად ზეცად აღზილვასა, და სიმრავლისაგან მწუხარებისა გულთა მათთასა, არა იცოდეს თუ რაჲ ილოცონ, ანუ რაჲ სთქვან **მ**ვთისა-მიმართ, ანუ თუ ვინა იწყონ ყოფად ვედრებისა, არამედ ოდენ სულნი მათნი დაგონებანი უსიტყველად წარედგინნეს წინაშე **მ**ვთისა, და სასო წარკვეთილნი იყვნეს ყოვლისაგანვე, არამედ **მ**ვთისა მიმართ ოდენ აქვნდათ სასოება.

სხვანი ნაცარსა ზედა და მამასა მსხდომარე იყვნეს და პირნი მათნი მუხლთა მათთა დაეფარნეს, და თავები ქვეყნად დაედრიკნეს.

სხვანი კვალად დაუცადებელად მკერდსა იცემდეს და გოდებდეს ტირილითა დიდითა ცხოვრებასა მათსა: **შ**ა რომელთამე დაელტვნეს იატაკნი სენაკთა მათთანი ცრემლითა. **შ**ა რომელთამე ცრემლნი არა აქვნდეს, და თავთა თვისთა სცემდეს და იტყებდეს სულთა ზედა მათთა, ვითარცა მკვდართა, რამეთუ ვერღარა თავს იდებდეს ურვასა მას გულისა მათისასა.

შა რომელნიმე იღრჭენდეს კბილთა მათთა ტკივი-

5

10

15

20

25

30

სინსულასათვის.

ლისაგან გულისა, და არა უტევებდეს რათამცა ხმა გოდებისა მათისა ისმოდა, და მრავალ გზის ვერ უძლიან თავს-დებად და მეყვსეულად ხმა ყვიან გოდებით.

5 **¶**ჩიხილენ მე მუნ კაცნი, რომელნი ვითარცა განცვიფრებულნი, და განლიგებულნი იყვნეს სახითა და მკმუნვარებითა, და ვითარცა გონება მიღებულნი, მრავლისა მისგან ურვისა გულთა მათთასა, და დანთქმულ-იყვნეს გონებანი მათნი, უფსკრულსა სიმდაბლისასა, და ცეცხლითა მით ტკივილისა გულისა მათისათა, ცრემლნი თვალთანი შეეწვნეს, და თვალნი მათნი ცრემლთაგან მწარეთა დამწვარ იყვნეს.

15 **ხ**ხვანი მსხდომარე იყვნეს მკმუნვარედ და ქვეყანად ხედვიდეს, და თავთა დაუცადებელად ამძვრევდენ, ვითარცა ლომნი სიღრმეთაგან გულისათა იღრჭენდეს და სულთ ითქმიდენ, და რომელნიმე მათგანნი ითხოვდეს **ი**ვთისაგან შენდობასა დიდითა სასოებითა; და სხვანი იტყოდეს სიმდაბლითა დიდითა, ვითარმედ არა ღირს ვართ შენდობასა ცოდვათასა, და არცა გვაქვს სიტყვა, რათამცა მიუგეთ **ი**მერთსა.

20 **ხ**ხვანი ითხოვდეს **ი**ვთისაგან, რათა იტანჯნენ აქა, და მუნ ჰპოონ წყალობა საუკუნოსა მას.

25 **ზ**ა რომელნიმე შემუსრვილნი სიმძიმისაგან სენილისისა, ევედრებოდეს, ვითარმედ დაღაცათუ სასუფეველსა არა ღირს-ვართ, მხოლოდ ნუ დაგვტანჯავ, და კმა-არს ჩვენდა.

30 **ვი**ხილენ მუნ სულნი მდაბალნი და შემუსრვილნი, და თავ-დადრეკილნი სიმძიმისაგან ტვირთთასა, და ქვათაცა ლმობიერ ჰყოფად შემძლებელ იყვნეს ხმათა მათ და სიტყვათა მიერ, რომელთა იგინი სიტყვათა დაღადებდეს **ი**ვთისა მიმართ, რამეთუ იტყოდეს ქვე დადრეკილნი ესრეთ: **¶**უწყით ვითარმედ ღირს ყოვლისავე სატანჯველისა ვართ სამართლად, და არცა შემძლებელ ვართ სიტყვის მიცემად ჩვენისა მის, თანა-ნადებისათვის;

თავი 5.

არცა თუმცა ყოველნი დაბადებულნი შემოვკრიბნეთ. ჩვენთვის გლოვად, არამედ შეგვირდებით და მრავლისა მის წყალობისა შენისათვის კადნიერ ვიქმნებით და გვედრებით, **ჩიო ზუაყოის რყისაშთოჲ შიქითოჲ ზუბუაოიყ** ჩვენ, **სიყლე იხისღყოთოჲ შიქითოჲ ზსოუყოიო** ჩვენ, და ნუმცა ღირსად საქმეთა ჩვენთა დაგესჯი, არამედ წყალობით, და კმა არს ჩვენდა; რაჟამს მრავლისა მის რისხვისა შენისაგან, და სატანჯველთაგან მიუთხრობელთა და დაფარულთა განვერნეთ, რამეთუ სრულიად შენდობისა თხოვად ვერ ვიკადრებთ, და ვითარმცა ვიკადროთ, რომელთა ესე აღიქმა ჩვენი არა დავიმარხეთ უბიწოდ, არამედ შევაგინეთ იგი შემდგომად პირველისა მის კაცთ მოყვარებისა შენისა პირველ ქმნილთა მათ შენდობისა.

ბუნ იხილვებოდეს განცხადებულად ჭი საყვარელნი სიტყვანი დავითისნი, რამეთუ ვხედვედი მუნ კაცთა ყოყასიასღო-ციყოთოჲ ზუ ზუბუღყოიყყოიყოჲ ფიხოჲ, **ყოჲსიო ლისესიოიყოიოჲ ზუბუ** ცხოვრებისა მათისა; **ზუ ზუხოჲ ზოიო ზოიო** ზუ-ყოიო-ყოიოისი ქედ-დადრეკილნი და ჭირვეულნი ყაყოიოთოჲ ზოიოთოჲ ზუთოთოჲ, ყოყისაოიყყოიოისი ზუ ყოიოთაოიყოიოისი რყოთაოიყოიოთოჲ ზუსი ცასილთოჲ ზუთოთოჲ, და იყვნეს იგინი უღვაწად კაცთა მიერ. **ლოლო** სიმრავლითა ურვათა მათთათა **ზუყოიოყოიყოიო** იყა ცუბუ **აოიოისი, ზუთოისი ზუ რყოიოისი ზუთოისი ზუსისიყოიოჲ** ცსიქშოთოჲ ზუ **აოიოისი** რიო, მიწასა ზუ **სილესიო** სესუბუ; **ზუ ყოქისიო** იყოიოისი ცასილნი **ზუთიო** იყოიოთოჲ ზუთოთოჲ, **ზუ ზუყოიოისი ზუთიო** ზუსიქყოიოყოიოისი, **ყოიოთილუ თოიოისი ზუსიქყოიოისი**. **ლო** რაჲ ისმოდა სხვა მათგან, გარნა ესე სიტყვანი: ვაჲმე, ვაჲმე! რა შემემთხვია მე უბადრუქსა ამას. სამართლად, სამართლად! მილხინე. მილხინე, **ჩეუფეო!** წყალობა ყავ მოწყალეო, და შენდობა ყავ მაცხოვარ ყლთაო, **ომანო** მუნ მოტყინარენი ენანი ვიხილენ, რომელთა გამოეყვნეს პირთა მათთაგან, ვითარცა მხეცთა. რომელნიმე სიტყესა შინა სტანჯვიდეს თავთა თვისთა. რომელნიმე ყინელითა

5

10

15

20

25

30

სინანულისაივას

იგვემებოდეს. **შ**ა რომელნიმე გემოსა იხილვიდეს წყლი-
სასა მცირედ, რომელ ოდენ არა მოკვდებოდეს წყურვი-
ლისაგან; და პურისაგან მცირედ რაჲმე მიიღიან, მეყვსე-
ულად დაუტევებდენ და იტყოდენ, ვითარმედ ჩვენ არა
ღირს ვართ საზრდელსა კაცთასა, რომელთა გვიქმნიეს
საქმენი პირუტყვთანი.

ჟინმცა იხილა მათ თანა ღიმილი და განცხრომაჲ,
ანუ სიტყვა ცუდი, ანუ გულის-წყრომა, ანუ რისხვა;
რამეთუ სრულიად დავიწყებოდათ რისხვა, რომელ არცა
თუ ახსობდათ თუ. კაცთა შორის არს მრისხანება, რამე-
თუ გლოვასა სრულიად გულის წყრომა წარეწყმიდა.

ხადამცა იბოვა მათ შორის სიტყვის გება, ანუ კად-
ნიერება, ანუ განსვენება რაჲმე ხორცთა; სადამცა იხილა
მუნ კვალი ზვაგობისა. ანუ სასოება შვებისა, ანუ მოგო-
ნება ღვინისა, ანუ გემოს ხილვა ხილისა, ანუ ნუგეშინის-
ცემა გბოლვილისა (მოხარშულისა), ანუ სიტკბოება სა-
ხისა, რამეთუ ამის ყოვლისავე სასოება მათგან უჩინო
ქმნილ იყო ამას საწუთროსა.

ხადამცა იყო მათ შორის ზრუნვა სახმრისა რაისამე
სოფლიოსა, ანუ განკითხვა კაცისა ნუ იყოფინ, არამედ
ესე სიტყვანი და ღალადებანი იყვნეს მათ შორის მა-
რადის.

ქომელნიმე ხელითა მკერდსა იცემდეს ძლიერად,
და ვითარმცა ბჭეთა თანა ცისათა დგეს, და იტყოდეს
ღვთისა მიმართ, განგვიღე ჩვენ ჰი მსაჯულო სახიერო,
განგვიღე, განგვიღე ჩვენ კარი წყალობისა, რომელი
ცოდვითა ჩვენითა დავხშით, განგვიღე.

შა სხვანი იტყოდეს, **უ**რძაუდუხიყოიყო ზყოყყო
აიხო შილი ჯყოინ **ჩ**რ **შ**რ უსიღწანიშყო. **შ**რ სხვამან
სთქვის: **უ**რძაუდუხიყო სიყოიყო შილი **ქ**რ ზყოყყო, გლა-
ხაკთა ამათ **ზ**ა, **შ**რ შიღწაძდუხიყოუ ვსიყოიყო ვსიღ, **შ**რ
უღსიშყოიყო სიყოიყოიყოიყო. სხვამან სხვა სთქვის, მით-
ყოუღ **ბ**ყოიყოინ სიყოინ რყოიყოიყოიყო შილი **ო**რ, რამეთუ

თავი 5.

წარვსწყმდებით და განვიწირენით, **პე შაიყუღიოჭაი** **ყისოუჭ.** **შა** სხვანი იტყოდეს ძმანო გამომცაჩინა **ო**ნ ამიერიტგან ნათელი მისი ჩვენ ზედა. **შა** სხვა იტყვიან ძმანო. **უფსიყოთა შიუ სიყოიბუნ ჩემმან უიყუღოი უყუ თანა-** ნადებთა ჩვენთა **პეაიჭყისაბიოი.**

შა სხვანი იტყოდნან, საყვარელნო ძმანო, შენდობა მეყოსაა ამიერიტგან **ო**ფალმან ჩვენ ზედა? ანუ გვესმასა ხმა მისი? რომელი იტყოდეს ჩვენდა მომართ, ვითარმედ თქვენ რომელნი ეგე **ხისაიოი უფიოი ხეჩიყიოიოიოიოი** **შიო** განუხსნელითა, — **უფშაიყუჭაი,** და რომელნი ეგე შთავ- რდომილ ხარ **ჯოჯოხეთსა შინა სინანულისა თქვენისათ-** ვის შემინდობია.

შემესრულ არსა ხმა ჩვენი ყურთა **ო**ფლისათა? და ყოველთა წინაშე თვალთა მათთა აქვნდა სიკვდილი, და იტყვიედ: ეჰა რაიმე ყოფად არს აღსასრული ჩვენი? ეჰა რაიმე განჩინება მოსლვად არს ჩვენ ზედა, ანუ რომელ- თამე ადგილთა მისვლად ვართ ყოფად მე არსა შენდობა ჩვენი გლახაკთა ამათ და დაბნელებულთა და დასჯილთა? ანუ მიიწია მება ვედრება ჩვენი წინაშე **ო**ფლისა? გინათუ მართლ უკუნიქცა სირცხვილეული და დამდაბლებულნი, და უკეთუ მიიწიაცა და შევიდა წინაშე **ო**ფლისა, რაიმე ჰყო, რაზომ მოწყალე ჰყო იგი ჩვენზედა, და რავდენ- სარგებელ იქმნა, რამეთუ არა წმიდათა პირთა და გვამ- თაგან განვიდა და არა რაჲ არს მისთანა ძალი.

წინუ სრულიად მოწყალე ყოა მსაჯული იგი ჩვენ ზედა, გინა თუ მცირედ რაიმე, ანუ ნახევარსა ზედა წყლულებათა ჩვენთასა, რამეთუ დიდ არიან ესენი ფრიად, და მრავალთა შრომათა და ოფლთა ღირს არიან.

შომეახლებულ-არიანა მცველნი ჩვენნი **წ**ნგელოსნი, ანუ ჯერეთ შორს არიანა ჩვენგან? რამეთუ უკეთუ იგინი არა მოგვეახლნენ, ყოველი შრომა ჩვენი ცუდ და უსარ- გებლო არს, რამეთუ არა აქვს ძალი კადნიერებისა

სინანულისათვის

ლოცვასა ჩვენსა, არცა ფრთენი სიწმიდისანი შესლვად წინაშე **ო**ფლისა, უკეთუ არა ჭნგელოსნი ჩვენნი მოგვე-ახლნენ ჩვენ, და მიიღონ იგი და შესწირონ წინაშე **ო**ფლისა.

5 **შ**ა კვალად ურთიერთ-არს მრავალ-გზის საკვირველებით იტყვიედ, ეჰა ძმანო, რასა იტყვით მივემთხვევით მება, რომელსა იგი ვეძიებთ? მოგვეცემინ მება თხოვანი ჩვენნი? შემეგვიწყნარებსა **ო**ფალი? განმეგვიღებსა წყალობასა თვისსა? და სხვათა მიუგიან და თქვიან, ვინ უწყის ვითარცა თქვეს ძმათა ჩვენთა ნინეველთა, ნუ უკვე შეინანოს **ო**ფალმან და მრავალთა მათგან სატანჯველთა გვიხსნეს ჩვენ.

15 **ჟ**არნა ჩვენ, ჩვენი ვყოთ, რავდენცა ძალგვიც. და უკეთუ განგვიღოს სიტკბოებითა თვისათა კეთილ, და უკეთუ არა კურთხეულ-არს **ო**ფალი, რომელმან დაგვიხშა ჩვენ სამართლად, არამედ დავადგრეთ და ვრეკდეთ ვიდრე აღსასრულადმდე ცხოვრებისა ჩვენისა. და ნუ უკვე მრავლისა მის წყინებისა ჩვენისათვის განგვიღოს ჩვენ წყალობითა თვისითა.

20 **შ**ა კვალად იტყოდენ ურთიერთ არს, ვრბიოდეთ ძმანო, ვრბიოდეთ, რამეთუ სრბა სახმარ არს ჩვენდა და სრბა ფრიადი, რამეთუ კეთილისა მის კრებულისა ჩვენი-საგან გამოვცვივით ვისწრაფოთ და არა შევიწყალნეთ ბოროტნი ესე და შეგინებულნი ხორცი ჩვენნი, არამედ მოვაკვდინნეთ ივინი, ვითარცა მათ მომაკვდინეს ჩვენ, და ესრეთცა იქმოდეს სანატრელნი იგი.

25 **ჰ**ე ვიხილენ ძმანო მათ-თანა მუხლნი დაკანებულნი სიმრავლისაგან მუხლთა ღრეკისა და თვალნი მათნი შემწვარ-იყვნეს ცრემლითა და სიღრმედ შთასრულ-იყვნეს, და თმანი მათნი დაეფრხვნეს, და ლაწვნი მათნი დაებრძარნეს, და მოეწყლნეს, სიმრავლესა მას მხურვალეთა მათ ცრემლთასა, და პირნი მათნი დამდნარ-იყვნეს და დაყვიტლებულ; და არა რაჟთა განყოფილ იყვნეს, მკვ-

თავი 5.

დართაგან; და მკერდნი მათნი მოეწყუნეს ცემითა; და სისხლსა მტკნარსა წარმოყრიდეს ზედას-ზედა-ცემითა მკერდისათა.

ხადა იპოებოდა მათ შორის განმზადება საწოლისა, ანუ შემოსა სამოსელთა კეთილთა, არამედ ყოვლადვე მოსიედ დაბებკული და შეურაცხი, სავსე ბაყლითა და ტილითა, რაჟყო მათსა მას ჭირსა თანა ჭირი-ეშმაკეულთა, ანუ თუ გლოვა მათი, რომელნი ჰგოდებდნ მკვდართა.

ღნუ თუ ჭირი მათი, რომელნი ექსორიობასა შინა არიედ, ანუ რომელნი კაცის-კვლასა ზედა შეპყრობილ იყვნენ.

ჰეშმარიტად არა რაჟ არს ამათ ყოველთა იძულებითი იგი ტანჯვა მათსა მას ნებსით გვემასა თანა თავისა თვისისა და ნუ ჰგონებთ ძმანო, თუ სიტყვანი ესე ჩემნი ცუდ-არიან.

ჰრავალ გზის ევედრებიედ იგინი წინამძღვარსა მას, და მწყემსსა მას დიდსა და ჰეშმარიტსა, ღნგელოსსა კაცთა შორის, რათა შებორკილნეს იგინი ხელით და ფერხით და ჯაჭვი მოაბას ქედსა, და ფერხნი ხუნდსა შინა დაუკრძალნეს, ვითარცა ეშმაკეულნი, და რათა არა განხსნეს მიერ, ვიდრემდის საფლავად მივიდოდენ.

ღრა დავფარო ესეცა მათი იგი სიმდაბლე შემუსრვილი, და სიყვარული მათისა მიმართ და სინანული. რამეთუ ეგულვებინ რაჟ ოფლისა მისვლა, და წარდგომა თვალ-უხვავსა მას საყდარსა მისსა წინაშე, კეთილთა მათ, ქვეყანისა მის სინანულისა მოქალაქეთა.

ძაჟამს იხილოს ვინმე თავი თვისი მათგანმან აღსასრულსა ზედა წინამძღვრისა მის მიერ მათისა, რომელი დადგინებულ-იყო მათ ზედა, მიავლინის მის მიერ ვედრება, დიდისა მის მამისა მიმართ, და აფუცებნ ვედრებით; რათა არა ღირს-ჰყოს იგი დამარხვად, ვითარცა კაცი, არამედ ვითარცა პირუტყვი დააგდოს იგი შესაჭმელად მხეტთა; ანუ თუ შთააგდოს იგი მდინარეთა, და

თავი 5.

მათგანთა თქვიან, ვითარმედ: **საყიხთღუაყოი ჟღის ოაზი, მახაჟიოძღის ჟღის შიძღნი სიყიხნი სიჭიხნი ჰყიხთოჲ შიძღოჲ.** შა სხვამან თქვის: **საყიხთღუაყოი ჟღის ოაზი, მახაჟიოძღნი ჟღის უღნიყასიჲ თაჟღიჲ სიყი, ში ჟღისჲ თაჟღიჲთაჲ ში სი სიყიჲღნი.** შა სხვამან თქვის საღმობით: **უღნიღუაჟიჲ** 5
საყოი სიყიხნი თაჟღისიჲ შიღი შიღიღუაჟიჲთაჲ, სულთა მათ შაჟღისათა, რამეთუ ჯერეთ არა მინღობიღ-არნ, არამედ მოღლინ თუ რაჲ ყოღად არს განსაკითხავსა მას შინა. შა სხვამან ამის უმწარესიღა თქვის, ვითარმედ ვაჲ სულისა მის. რომელმან არა დაიღვა აღთქმა თვისი უბი- 10
წოდ ამას ჟამსა სცნას მან თუ რაჲ განმზადღებულ არს, მისღა.

ჴოლო მე ვიხიღე რაჲ ესე ყოველი მათთანა კნიღა და სასოღება თაღისა ჩემისა განვიწირე; ვხე- 15
ღვეღ რაჲ ჩემსა უწესობასა და მათსა მას ღვაწლსა, რამეთუ ვითარი იყო შაჟღიღა აღღიღისა მის ყოველითურთ ბნელ, ყოველითურთ მყრალ და ბოროტ და შესაჭირვე- 20
ბელ, რამეთუ დიღეღ და საპრობიღე სამართღად ეწო-
ღებოღა, ვიღრეღა აღღიღისა ხიღვა ოღენ ყოველისავე სინანულისა და გლოღვისა მასწავღელ იყო.

ჴრამედ რაჲ იგი სხვათა ძნელად და მოუთმენელად 25
უჩნს იგი სულიღერისა სიმდიღრისაგან დაღემულთა, და
მისა მიმართ მოსურნეთა ტკბიღად და გემოღნად შეურა-
ცხიან. რამეთუ სულმან რომელმან წარწყმიღოს კაღნიე- 30
რება იგი შირველი, და სასოღებისაგან უღნებეღობისა და-
ეღეს, და ბეჭედი იგი სიწმიღისა განრყენას, და სიმდიღ-
რისაგან მაღლთასა დაღლახაკენს, დასაღთოსა ნუღეღმინის
ღემისაგან უცხო იქმენს, და აღთქმა თვისა შეურაღცხ-ყოს,
და ცეღხლი კეთიღთა მათ ცრემღთა მისთა დაშრიღტოს,
და ხსენებითა ამით ესე ვითართათა იწერტებოღდეს, მან 35
არა ხოლო თუ ესოღენნი, რომელ შირვე ვახსენეთ თავს
იღვას წაღიღრება, არამედ სიკვდიღლსაღა თაღისა თვისისასა
ღვთისათვის არა შრიღოს.

სინანულისათვის.

5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

აკეთუ იყოსდა მის შორის დაშთომილი ნაბერწყა-
ლი სიყვარულისა ანუ შიშისა მეთისა, ვითარცა იგი იყ-
ვნეს წმიდანი ესე, რომელნი ვახსენებით, რამეთუ ესე
ყოველი გონებასა აქვნდა, სიმაღლესა მას რომლისაგან
დაეცნეს იგონებდეს და იტყოდეს..

ბაარადსიყვარულით შიშისა იგი უახლოესი, და ცეცხლი
იგი მხურვალეებისა და მოსწრაფებისა ჩვენისა, ვითარ წა-
რსწყმდა დაუჩინო იქმნა იგი. შა სხვანი დაღადებდენ
მეთისა მიმართ ხეზე უხილესი ყოველივენი შიშისა უახ-
ლოესი ბაარადსი, რომელნი იგი უჩვენენ სულსა ჩვენსა
ყოველივენივენი შიშით. ბაარადსი ყოველივენი და
მოსწრაფებანი შიშით.

შა სხვა კვალად იტყვიან: ყოველივენი შიშისა უახ-
ლოესი, ბაარადსი შიშით უახლოესი, შიშით ყოველივენი
ყოველივენივენი შიშით, ბაარადსი უახლოესი, ბაარადსი
ნათლისა ბაარადსი შიშით გულისა ჩემისასა.

ესრეთ მოიხსენებდეს პირველთა მათ კეთილთა და
კეთილად დგომასა მათსა, და მათთვის ვითარცა მკვდარ-
თა ზედა შვილთა, მამანი ესრეთ გოდებდეს და იტყოდეს.

სადა არს სიწმიდე იგი ღოცვისა ჩვენისა. სადა არს
კანნიერება იგი მისი. სადა ირიან ტკბილნი იგი ცრემლ-
ნი, მწარეთა ამათ, წილ სადა არს სასოება იგი ქალწუ-
ლებისა, და სიწმიდე იგი სრული. სადა არს მოლოდება
იგი ნეტარისა მის, უვნებელობისა. სადა არს სარწმუნო-
ბა იგი, რომელი გვაქვნდა მწყემსისა მიმართ.

სადა არიან მადლნი იგი, რომელნი იყვნეს ჩვენ ზე-
და, ღოცვითა მისითა, წარვსწყმიდეთ იგი ყოველი, და
ვითარცა არაყოფილი ესრეთ უჩინო იქმნა.

შა მესამე ვითარმედ რომელნიმე მათგანნი ითხოვდ-
ეს ღვთისაგან, რათამცა მოუვლინა მათ ეშმაკეულება
ტანჯვად ხორცთა მათთა; და რომელნიმე ითხოვდეს წა-
რწყმდასა პირთა მათთასა, რათა საჩვენებელ იქმნენ ყო-
ველთა კაცთა, და ოდენ რაითამცა ღონითა საუკუნეთა

თავი 5.

მათ სატანჯველთა განერნენ; და რომელნიმე ითხოვდეს, რათა მოუვლინეს მათ სიგონჯე.

ჴოლო მე ძმანო, ვიხილე რაჲ საქმე მათი, და გლოვა იგი საკვირელი დამავიწყდა თავი ჩემი, და აღიტაცა გონება ჩემი და ვერ შემძლებელ ვიყავ ნუგეშინის ცემად სულისა ჩემის. და დავყავ საპყრობილესა მას მათ თანა ოცდა ათი დღე, და მივიქვეც კვალად უთმინო ესე დიდადვე მონასტრად, დიდისა მის მამისა მიმართ.

ჴოლო მან იხილა რაჲ შეცვალებული, და განლეული ფერი ჩემი, ცნა მიზეზი იგი შეცვალებისა ჩემისა და მრქვა მე, რაჲ არს მამაო იოანე! იხილენა მოღვაწეთა, მათ შრომანი? მიუგე და ვარქე მას: ჰე მამაო, ვიხილე ქეშმარიტად ხილვა საშინელი და დამიკვირდა, და ვნატრი მე მათ, რომელნი დაეცნეს და ინანინ და იგლოვენ თავთა თვისთა, ვიდრეღა რომელნი არა დაცემულ არიან და არცა იგლოვენ. რამეთუ რომელნი იგი იგლოვდეს აღსდგეს დაცემისაგან აღდგომითა მით დაუცემელითა. ხოლო მან მრქვა მე ეგრეთ არს ქეშმარიტად.

შა მითხრობდა უტყუველი იგი პირი მისი ვითარმედ იყო აქა ძმა უწინარეს ათისა წლისა, ფრიად მშრომელი და მოსწრაფე და ვხედვედ რაჲ ესე ვითარსა მხურვალეებასა სულისა მისისასა. მეშინოდა შურისაგან ეშმაკისა კეთილის მოძულისა. ნუ უკვე მალე სრბისა მისისაგან შეუბრკმეს ფერხი მისი ქვასა, რომელი მრავალ-გზის შეცაემთხვიეს მათ, რომელნი მოსწრაფედ რბიოდენ, და ეგრეთცა იქმნა.

ჩამეთუ ლამესა ერთსა აღმოვიდა ჩემდა, და გამომიცხადა მე წყლულება განცხადებულად, და ითხოვდა ჩემგან წამალსა საკურნებლად და დაწვასა, და შეურვებულ იყო ფრიად და ვინათგან ღირსი წყალობისა და შენდობისა იყოო, იხილა მან მკურნალი, რამეთუ არა ინება დამძიმება კანონისა მის ზედა.

ძაშინ დავარდა ქვეყანასა და მოეხვია ფერხთა, და

სინანულასთვის.

დაბანა იგინი ცრემლითა, და ითხოვდა მისვლასა საპრობილესა მას, რომელიცა იხილეს; და ღაღადებდა ვითარმედ შეუძლებელ-არს არა მუნ მისვლა ჩემი, და აიძულებდა მოწყალებასა მკურნალისასა შეცვალებად უწყალოებისა მიმართ, რომელი ესე მცირედ იპოების სნეულთა თანა.

მა ესრეთ წარვიდა მონანულთა მათ თანა, და იქმნა მოყვას მათი, და თანა ზიარ ღვაწლსა მათსა, და იწყლა გული მისი მწუხარებითა სიყვარულითა მათისათა, და მერვესა დღესა მიიცვალა ოფლისა მიმართ, და ითხოვა ვედრებით არა დამარხვად, არამედ განგდებად გარე.

ლოლო მე აქა მოვიყვანე იგი და დავმარხე მამათა თანა, ვითარცა ღირსი, და ამისთვის შემდგომად შეიდეულისა მის დღისა მონებისა მისისა მერვესა დღესა განიხსნა და მიიცვალა აზნაურებად საუკუნოდ. და არს აქა კაცი, რომელსა ეუწყა მისთვის განცხადებულად, ვითარმედ ჯერეთ არა აღდგომილ იყო ფერხთა ამათგან შეურაცხთა და უნდოთა, რაჟამს მიუტევა მგერთმან ცოდვა იგი.

მა არა საკვირველ არს ესე, რამეთუ რაჟამს მოიგო სარწმუნოება დედაკაცისა მის მეძვისა, და მსგავსად მისა გულსავსებით დაალტვნა უნდონი ესე ფერხნი ჩემნი ცრემლითა, ამისთვისცა ჰპოვა უნდობა, ვითარცა სთქვა ოფალმან ურთიხიშოქ ყაყოყოყო ყოხიხოყოფი-ფიხს ყაფიქ შიხ, ძაძიყოფი ძიძიქიქს.

ყო. მიხილენ სულნი შეგინებულნი, და განცოფებულნი ტრფიალებითა ბოროტითა ხორცთათა, და ამისა შემდგომად მოიპოვეს გულთა მათთა სინანულისა ცეცხლი, და ვინადგან გამოცდილ იყვნეს ტრფიალებასა. დაუტევეს ბოროტი იგი და მოიგეს მათისა მიმართ მართალი ტრფიალება შემსგავსებული პირველისა მის მხურვალებითა, და ყოველსავე შიშსა მეყვსეულად თანა წარხდეს და სიყვარულად მათისა მიიწინეს, ამისთვის ოფალმან

თავა 5.

არა თქვა მეძვისა მისთვის, ვითარმედ შეეშინა ფრიად, არამედ შეიყვარა ფრიადო, და შეუძლო ტრფიალღებითა ტრფიალებისა ადვილად განდევნად საღმრთოთა მით და წმიდითა, ზოროტისა მის და მედგრისა.

ქი. ღრა უმეცარ ვარ მე ჭი საყვარელნო ძმანო, ვითარმედ მრავალთა ურწმუნო უჩნ, და სხვათა სასოწარკვეთილებისა მომატყვებელად შეურაცხიან ღვაწლნი ესე, რომელნი გითხრენ, ხოლო კაცმან ახოვანმან და გონიერმან ამათ სიტყვათა მიერ მიიღის საწერტელი და ისარი ცეცხლისა, და შური კეთილი გულად მისა საქმით, და არა სიტყვით; ხოლო რომელსა საქმეთა მათ ქმნავერ ძალედვას, მან იცნას თვისი უძლურება და სიმდაბლე, უკეთუ ენებოს ადვილად მოიგოს, და ესრეთ პირველსა მას სდევდეს, ხოლო არა უწყი თუმცა ეწიოს. არამედ კაცი უდები ნუ შეეხებინ თქმულთა ამათ. ნუ უკვე რასა იქმს იგიცა სასოწარკვეთილებითა წარწყმოდოს, და აღესრულოს მის ზედა სიტყვა იგი, რომელი იტყვის ვითარმედ *დასაჟიოსუ ჟიოს ჟიჟისჭჟის შათხიჟიკჟ დასაჟიოსი ჟიჟისჭჟის უჯიღუ შაჟიჟიჟიჟი შისჯჟის.*

ქი. ოაწყოდეთ საყვარელნო ვითარმედ, რომელნიცა მთხრებლსა მას ცოდვისასა შთავცვივეთ, ვერ შესაძლებელ არს მიერ აღმოსვლა ჩვენი, არათუ ვიყურტუმოთ უფსკრულსა მას მონანულთა სიმდაბლისასა.

ქი. სხვა არს მონანულთა იგი მგლოვარე და მკმუნვარე სიმდაბლე მათი რომელნი ჯერეთ ცოდვასა შინა არიან და დაისჯებიან სვინიღისისაგან. და სხვა არს მეთისა მიერ სრულთა ზედა მომავალი იგი სანატრელი და სულთა განმამდიდრებელი სიმდაბლე.

ქი. რუმცა ვისწრაფით მესამისა ამის სიტყვით პოვნად. თუ არა ცუდად ვშვრებით, რამეთუ სიტყვით ცნობა მისი შეუძლებელ-არს, ხოლო პირველისა მის სასწაული არს მოთმინება გინებისა და შეურაცხებისა სამარადისოჲ.

ქი. შირველთა საქმეთა და ჩვეულებათა ბრძოლოჲ

სინანულისათვის.

მძლავრობს მრავალ გზის მგლოვარესაცა და არა საკვირველ არს.

45 კყ. სიტყვა სასჯელისა მის დაცემათსა დაფარულ არს და ვერ მისაწთომელ, თუ რომელნი არიან უღებები-საგან; ანუ რომელნი არიან მიშვებითა განგებულებისათა; ანუ რომელნი არიან გარე-მიქცევითა ივთისათა მოწვე-
ნული. გარნა ესე ვინმე მითხრა, ვითარმედ განგებულე-
ბით მოწვევულთა, ადრე აქვს მათგან მოქცევა, რამეთუ არა შეგვინდობს მყოვარ ჟამ ტანჯვად ეშმაკისაგან, რომელმან იგი მოგვცნა ჩვენ განსწავლად.

15 კყ. ძომელთა შეგვემთხვიოს დაცემაჲ, ვისწრაფოთ ბრძოლად ეშმაკისა, უფროს ყოვლისა ჟამსა ლოცვისასა; რამეთუ მაშინ მოგვიხდის იგი, და მოგვახსენებნ პირველ-სავე მას კადნიერებასა ჩვენსა ივთისა მიმართ, და ჰნე-
ბავნ რათამცა დავვახრწნა ლოცვისაგან და ვედრებისა ივთისა.

25 კჭ. ჩუ შეურვებულ იქმნები უსასოებითა, დაღაცა-თუ დაეცემოდე ყოველთა დღეთა; არამედ დეგ სიმხნით და გონიერად სინანულსავე შინა; და სთნდეს მოთმინება შენი წნგელოსსა მას, რომელი იგი დადგინებულ არს მცველად შენდა, და უეჭველად შეგეწიოს შენ.

25 კყ. ჩულოლება ვიდრედა ახალ იყოს, ადვილ არს საკურნებელად; ხოლო დაძველებულნი და უღებ ყოფილნი, ძნიად საკურნებელ-არიან; და ფრიადი შრომაჲ და მახვილი, წამალი და დაწვაჲ უხმს მათ, ამას საწუთო-სავე; რათა არა მუნ დაიწვას მათ მიერ თავადიცა იგი სული.

30 კყ. ძომელნიმე წყლულებანი ჟამთა სიგრძესა ვერ განიკურნიან, ხოლო ივთისაგან ყოველივე შესაძლებელ არს.

კჩ. სირველ შთავრდომადმდე ცოდვასა ეშმაკნი გვეტყოდნიან ვითარმედ; იმერთი, შემნდობელ არს ცოდ-
ვათა; და შემდგომად დაცემისა გვეტყოდნიან; ვითარმედ

თავა 5.

იმერთი მართლ-მსაჯულ არს.

ქქ. ჩუ ისმენ მისსა რომელი გეტყოდის მცირეთა ცთომათა ზედა, ვითარმედ ნეტარ თუმცა იგი რაამე დიდი არა გექმნა, თვარა ესე არა რაჲ არს; რამეთუ მრავალგზის მცირემან ძღვენმან, დიდი გულის-წყრომა მსაჯულისა დააცხვრის.

ქლ. რომელი ჭეშმარიტსა სინანულსა შინა იყოს იგი ყოველსა დღესა რომელსა შინა არა იგლოოს, ესრეთ შეეურაცხიეს ვითარმცა წარწყმიდა დღე იგი დაღაცათუ სხვა რაიმე კეთილი ექმნას მას შინა.

ქმ. ჩუ ვინ მონანულთაგანნი მოელის ჟამსა სიკვდილისასა კეთილად შენანებად, და შენდობისა მოღებად; რამეთუ ყოველი საქმე, რომელი უცნაურ იყოს და უჩინოჲ, არა მტკიცე არს.

ქნ. ზაოუჲსიჲ შუ გულის ხმის ყოფითა შენ მიერთთა, ისაოუჲ უფსიყოსიყოსიჲ უსიყოსიჲ ყოფისიყოფუჭჭუ ამიერ იქვეულად და შიშით.

ქო. აწყოდე ძმაო, ვითარმედ ვინაცა სული მეთისა იყოს მუნ ყოველნივე საკვრელნი ცოდვათანი განხსნილ-არიან.

ქი. რომლისა თანა იყოს სიმდაბლე სრული, მისთა ცოდვათა კრულებანი განხსნილ არიან; რამეთუ რომელნი ამათ ორთაგან რომელ ვსთქვენით შორს არიან, ნუცა სცთებიან, რამეთუ არა განხსნილ არიან.

ქკ. წრაოდეს განიკითხოს, ანუ აბრალოს სხვისა დაცემასა, რომელი თავსა თვისსა იგლოვდეს.

ქლ. აკბინის რა ძალსა მხეცმან, უმეტესად განფიცხნის ძალლი იგი მის ზედა, და ტკივილისა მისგან ნაკბენისა მის განცოფებულად ბრძვენ მას.

ქმ. ჴეკრძალნეთ ძმანო, ნუ უკვე არა სიწმიდისაგან დაცბრომილ არს სუინიდისი მხილებისაგან, ად მოეწყინა და ამისთვის არღარა გვამხილებს.

ქნ. ხასწაული მოტევებისა ესე არს, რათა მარადის

სანანულისათვის

კაცსა თანა-მდებად შეერაცხოს თავი თვისი.

1001. წრა რაჲ არს სწორი წყალობათა და სახიერებათა მეთისათა, ამისთვის უკვე რომელმან სასოება წარიკვეთა, მან ნებისთ მოიკლა თავი თვისი.

1002. ყოველსა რომელსა აქენდეს სიმდაბლე და გლოვა ცოდვათა თვისთა თვის, ესე ვითარი არა უდებ იქმნას, ვიდრე დღემდღე სიკვდილისა, ხოლო რომელნი ამათ ორთაგან კიდე არიან თავთა თვისთა აცთუნებენ.

1003. სასწაული ჭეშმარიტისა სინანულისა ესე არს, რათა ყოველთა ჭირთა და განსაცდელთა საჩინოთა და უჩინოთა ღირსად შეგვერაცხნენ თავნი ჩვენნი,

1004. ზოსე შემდგომად ხილვისა მეთისა, მაყლოვანსა შინა, კვალად ეგვიპტედ მიიქცა, რომელ არს სიბნელე, სადა იგი ალიზი ფარაოსი იქმნებოდა. არამედ კვალად აღვიდა მაყლოვანად და უზესთაესცა მიიწია. რწლი გულის ხმა ყოფდეს სიტყვასა ამას, არა ოდეს წარიკვეთოს მან სასოება.

1005. შაგლახანა იობცა, არამედ კვალად განმდიდრდა ორ წილად.

1006. მადებთა თვის ძნელ არიან შრდ აღთქმისა დაცემანი, რამეთუ უვნებელობისა სასოებასა წარწყმედენ. და სანატრელ არს მათ თვის მთხრებლისა მისგან აღდგომა ოდენ.

1007. წრა ვიქცეთ კვალად მასვე გზასა რომელსა შინა ვსცეთით, არამედ მოვედით და სხვა წარვლოთ მოკლე და ახლო.

1008. მოხილენ ორნი ვინმე ერთსა ჟამსა შინა, და ერთსა გზასა შინა მეთისასა მიმავალნი, და ერთი იგი მოხუცებული იყო, და უპირატესი შრომითა, და მეორე იგი მოწათე იყო შუხ იხუაშუხ იყროსი იხიუს ბერისა მის, მოწათე იგი, შუხ იყროსია იხუა სუჟიოიუიუიუ შ სიმდაბლისა.

1009. მევრძალნეთ ყოველნი და უფროს ხოლო და-

თავი 5.

ცემულნი, რათა არა დაემკვიდროს გულთა ჩვენთა უღმრთო ორიგენის სენი, რამეთუ **მ**ვთისა კაცთ მოყვარებასა წინა-ჰყოფს ბილწი იგი, და შესაწყნარებელ იქმნების გემოთ მოყვარეთა და უღებთა მიერ.

მს. **ხ**ოსტოფოს სოქოს, და უფროსდა სინანულსა ჩემსა შინა **ფ**ოტოფიუსი **ქ**ოქსოუსი ლოცვისა, შემწველინივთსა ვნებათასა.

მქ. **ს**ახლვარ, და წეს, და სახე სინანულისა, იყვნედ შენდა პირველ ხსენებულნი იგი წმინდანი, დილეგსა შინა მყოფნი; და არა ფრიად გეხმაროს წიგნი, ვიდრემდის გამოვიჩინდეს შენ **ქ**არისტე ძე **მ**ვთისა, აღდგომასა მას სინანულისასა რამეთუ მისი არს დიდება თანა მამით და ხულით წმიდითურთ აწდა მარადის და უკი უკუნისამდე. ამინ.

ქუთნი კიბენი აღვიფლიან ზი მონასულო, რამეთუ ხუთნი იგი სცნობელნი კანკიწმედის სინანულის მიერ, და იძულებითის მისჯან საუკუნოს სცანჯველის ნებისით ამსვე საწუთროს, და ტანჯვითა თავის შენისათა განრომილი ხარ.

მოველი ზედა ყოველი მაშვრალი და ტვირთ მიმინი და ძე განვისვენო თქვენ

ყ ლთა შთანქმელი ჯოჯოხეთი სულთა მაცხოვრებელი და ზეცად ამყვანებელი ლიბე

ქართული მისივე ხსენებისათვის-სიკვდილისა.

ა ბ ვ ლ ჟ.

ოვლისა სიტყვისა წინა-მძღვარი არს მოგონება. და ყოვლისა ტირილისა და გლოვისა წინა-მძღვარი არს ხსენება სიკვდილისა და ცოდვათა თვისთა, ამისთვისცა წესისაებრ თვისისა სიტყვასაცა შინა ჩვენსა და ვაწესეთ.

ბ. **ა**სენება სიკვდილისა არს, მარად-დღე სიკვდილი.

ვ. **ა**სენება სიკვდილისა არს, სულთქმა სამარადისო.

შიში სიკვდილისა არს საქმე ბუნებითი, ურჩებისაგან მოწვევული; ხოლო ძრწოლა სიკვდილისაგან, სახე არს შეუნანებელთა ცოდვათა.

ჴ. **ა**ქეშინა **ა**რისტესა სიკვდილისაგან, გარნა არა შეძრწუნდა, რათა ორთავე ბუნებათა თვითებანი გამოაჩინნეს.

ჟ. **ა**ითარცა პური უსახმარეს არს ყოველთა უფროს საზრდელთა, ეგრეთვე ხსენება სიკვდილისა უაღრეს არს ყოველთავე გულის სიტყვათა და წვრთათა.

ი. **ა**სენება სიკვდილისა ერსა შორის მყოფთა თანა ჰშობს შრომათა და მოღვაწებათა, და შეურაცხებისა თავს-დებასა; ხოლო მარტოდ მყოფთა თანა ტკივილსა გულისა, და დედა მისსა არს სიტკბოება სანატრელი, რომლისაგან იქმნების ზრუნვათა დატევება, და ლოცვა სამარადისო, და დაცვა გონებისა, და ესე საქმენი არიან მშობელნიცა და ასულნიცა მისნი.

იი. **ა**ითარცა ცხადად საცნაურ არს განყოფილება ბრპენისა ვეცხლისაგან, დაღაცათუ მსგავს მისა არს; ეგ-

ხსენებისათვის სიკვდილისა.

რეთვე ცხადად საცნაურ-არს გულის-ხმის-მყოფელთა მიერ ბუნებითი, და გარეგან ბუნებისა შიში სიკვდილისა.

5 5. ესე არს სახე და სასწაული ჭეშმარიტისა სიკვდილის ხსენებისა, შეურაცხება ყოველთა საქმეთა სოფლისათა, და ნებისა თვისისა სრულიად დატევება.

iii. ძამელი მარად-დღე სიკვდილსა მოელოდეს იგი ჭეშმარიტად გამოცდილი არს; ხოლო რომელსა მარად-დღე სუროდეს სიკვდილისათვის, იგი სამართლად წმიდა და სრულ-არს.

10 6. ჳრა ყოველი გულის-თქმა სიკვდილისა კეთილ არს, რამეთუ არიან რომელნი მარადის სცთებიან მძლავრებითა ჩვეულებისათა, და სიმდაბლით სურის, რათამცა მოიწია სიკვდილი და განერნესცა საქმისა მისგან. და არიან სხვანი რომელნი უგულის-ხმოებით ინატრიან სიკვდილსა უგუნურებით. და არიან სხვანი, რომელთა სინანული არ ნებავსთ, და სასოწარკვეთილებისაგან სიკვდილად მიისწრაფიან. და არიან სხვანი რომელთა ამპარტავენებისაგან უვნებელად შეურაცხიან თავნი მათნი, და ამისათვის არა ეშინისთ სიკვდილისაგან. და არიან სხვანი, 15 20 უკეთუ ოდენ არიან, სადა აწ ესე ვითარნი, რომელთა შორის სული ჰმიდა დამკვიდრებულ არს, და ძალითა მისითა ჰსურისთ განსლვისათვის ამიერ სოფლით.

25 7. მიეთნიმე გამოეძიებენ და იტყვიან თუ, ვინათგან ესრეთ სარგებელ მეყოფვის ჩვენ სიკვდილისა ხსენება, რასათვის დაფარა იმერთმან ცნობა ჟამისა მის წინასწარვე ჩვენ მიერ, და არა იციან? ვითარმედ ესე ქმნა ცხოვრებისათვის ჩვენისა საკვირველად, რამეთუ უკეთუმცა კაცთა სიკვდილი თვისი წინასწარ იცოდეს, არამცა ვინ მოვიდოდა პირველ მრავლისა ჟამისა ნათლის-ღებად, ანუ მონაზონებად, არამედ ყოველთამცა დღეთა მათთა გარდაიხდიდეს კაცნი უსჯულოებითა; და ჟამსაცა სიკვდილისასა მოვიდოდეს ნათლის-ღებად და სინანულად.

30 8. ძაჟამს იგლოვდე, ნუ შეიწყნარებ ეშმაკსა მას,

თავა 6.

რომელი მოგიხდეს და გეტყოდის, ვითარმედ რად იგლოვ, რამეთუ **მ**მერთი-კაცთ მოყვარე არს, და თვინიერ გლოვისაცა შეგინდობს. რამეთუ ესე არს განზრახვა მისი, რათამცა გლოვა და შიში **მ**ვთისა განაშოროს შენგან; გარნა უკეთუ სული სასო წარკვეთილებისა გმძლავრობდეს, მაშინ ნუ ერიდები ამას გულის სიტყვასა.

5

უგ. **ქ**ომელსა ენებოს მოგება ხსენებისა სიკვდილისა, და ხსენებისა **მ**ვთისა, და მისცეს თავი თვისი ზრუნვათა და უცალოებათა ხორციელთა, მსგავს არს იგი კაცსა, რომელმან შეიკრნის ხელნი თვისნი და ენების ცურვაჲ.

10

უგ. **ჴ**სენებამან სიკვდილისამან განკვეთის გემონი ჰამადთანი, ხოლო რაჟამს ესე ვითარნი იგი გემონი სიმდაბლით განიკვეთიან მათთანა განიკვეთიან ენებანიცა.

უჟ. **ო**ლმობელობამან გულისამან განაფიცხის გონება, ხოლო სიმრავლემან ჰამადთამან განახმნის ცრემლთაწყარონი.

15

უჟ. **რ**ყურვილმან და მღვიძარებამან შეაიწრიან გული, ხოლო რაჟამს გული შეიწრდეს მგლოვარე არნ და იწყიან ცრემლთა დინებად.

20

უი. **მ**სე სიტყვანი ფიცხელ და მძიმე არიან ნაყოფიანთათვის და ურწმუნო მცონართათვის, ხოლო კაცმან მუშაკმან სიმართლისამან გამოსცადის და პოვის საქმე კეთილისა.

უც. **ქ**ომელმან გამოცდით პოოს, მხიარულ-იყოს ამას ზედა; ხოლო რომელი ჯერეთ ეძიებდეს, მწუხარე იყოს ვიდრემდის პოოს.

25

უთ. **წ**ითარცა სრულსა სიყვარულსა იტყვიან მამანი, ვითარმედ არა სადა დაეცემის, ეგრეთვე მე სრულსა სიკვდილისა ხსენებასა, უშიშად სახელვსდებ.

30

ჴ. **ბ**რავალნი არიან მოღვაწეთა გონებისა საქმენი, ვითარ სიყვარული **მ**ვთისა, ხსენება **მ**ვთისა, ხსენება სასუფეველისა, ხსენება შურისა წმიდათა მოწამეთასა, ხსენება

ხსენებისათვის სიკვდილისა.

ნება ხედვისა ივთისა, ვითარცა იტყვის, ვითარმედ **Ἐπιφ-**
ῶντος-ἡμεῖς Ὁμοῦτος, ἰσχυρῶς ἰσχυρῶς ἰσχυρῶς ἰσχυρῶς
3 ხსენება წმიდათა მათ და უხილავთა ძალთა, ხსენება
სიკვდილისა შემთხვევისა ივთისა, სატანჯველთა და მერ-
მისა მის განჩინებისა, დიდთა საზომთაგან ვიწყეთ, ხოლო
უცთომელთა და დაუცემელთა ზედა დავასრულეთ.

10 **ლვ.** შითხრობდა ძმა ერთი მეგვიპტელი, ვითარმედ
შემდგომად მტკიცედ დანერგვისა გულად ჩემდა ხსენები-
სა მის სიკვდილისა, ვინებე ოდესმე ნუგეშინის ცემაჯხო-
რცთა ჩემთა მცირედ; რამეთუ ესრეთ ჯერ იყო, არამედ
ხსენებამან მან, ვითარცა აღვირმან დამიმჭირა, და დამაყენა
საქმისა მისგან, და საკვირველი ესე არს, რომელ ვინებე-
ცა განშორება მისი, და ვერ შეუძლევ.

15 **ლვ.** შა სხვა ძმაო იყო აქა დამკვიდრებული, ადგილ-
სა მას რომელსა რქვიან თოლა, და მრავალ გზის ამის
გულის სიტყვისაგან განლიგნის, და ვითარცა ცნობა მი-
ღებულ იქმნის; ანუ ვითარცა გულ-შედებული, და ვა
უსულთა: აღიღიან იგი ძმათა, რომელნი მუნ იპოვნიან.

20 **ლვ.** შრა დავიდუმო მითხრობად შენდა **Ἐκ**
ῶντος ἰσχυρῶς ἰσχυρῶς ἰσχυρῶς ἰσχυρῶς
შოზიბელისა მაქმე, რამეთუ ესე პირველად იყოფებოდა
უღებებით, და არა ზრუნვიდა სულისა თვისისათვის ყო-
ვლადვე, და ვითარ იყო ესე ესრეთ: მოიწია მის ზედა
სენი ფიცხელი და აღტაცებულ იქმნა იგი, და ჟამ ერთ
ჭეშმარიტებით განვიდა მისგან სული მისი, და მერმე მო-
25 ეგო კვალად თავსავე თვისსა, და მევედრა ჩვენ რომელ-
ნი ვიყვნით მუნ, რათა განვედეთ გარე, და ვითარცა გა-
ნვედით გარე, აღსდგა მეყვსეულად და დაყო კარი
სენაკისა თვისისა და დასჯდა მუნ შინა შეყენებულად
ათორმეტ წელ.

30 **შა** არავის მიუგო სიტყვა ყოვლადვე არცა მცირე
არცა დიდი, არამედ პურსა ოდენ და წყალსა მიიღებდა
ღუმლით, და ზინ მარადის, და გონება მისი აღტაცე-
ბულ არნ, ხილვათა მათ მიმართ, რომელნი იხილნა და

თავი 6

არნ ესრეთ მგლოვარედ და მჭმუნვარედ, რომელ არა ოდეს შეეცვალა, უწყის ოფალმან წესი და სახე თვისი. არამედ მარადის, ვითარცა განლიგებულო სდგა, და ცრემლნი მხურვალენი მდუმრიად სდიოდნიან.

ჴოლო ოდეს მოიწია აღსასრული მისი განვადეთ კარი და შევედით, და ფრიად ვევედრენით რათამცა მოგვიგო სიტყვა და სხვა არა რა მოგვიგო, გარნა ესეოდენ, ვითარმედ შემინდვეთ მამანო. რამეთუ არა ვინ არს, რომელმანცა მოიგო ხსენება სიკვდილისა, და შეუძლომცა მან, ქმნად ცოდვისა ოდესმე. ხოლო ჩვენ გვიკვირდა, რაჟამს ვხედავდით მას, რომელი პირველ ესე ვითარი იყო და ესრეთ მეყსა შინა, შეიცვალა შეცვალეებითა მით სანატრელითა.

ჴოლო მიიცვალა რა წმიდა იგი და დავმარხეთ გვაში მისი სამარხოსა მას, რომელ არს მახლობელად მონასტრისა, და შემდგომად დღეთა მცირედთა მოვხადეთ საფლავსა მას, და ვერღარა ვპოეთ წმიდა იგი გვაში მისი. რამეთუ ოფალმან მისცვალა იგი ვინაჲცა ენება, რათამცა ამასცა ზედა გულ-სავსე-ყვნა იგინი ყოველნი, ვითარმედ შეუწირავს სინანული მისი, რათა არა უსასო იყვნენ ყოველთა რომელთა ნებაჲს შემდგომად უდებებისაცა მოსვლა სინანულად.

ქვ. ვითარცა უფსკრულისათვის ზღვათასა იტყვიან, ვითარმედ მიუწოთმელ არს, ვგრეთვე ხსენებისა სიკვდილისა სიწმინდეცა და საქმეცა მიუწოთმელ არს, და გულ-სავსე გყოს ამას ზედა პირველ თქმულმან ამან წმიდამან.

ქჟ. შიშითა-შიშსა მოიგებენ ესე ვითარნი, დაუცადებელად ვიდრემდის ძვალთაცა მათთა ძალი არა განილიოს.

ქღ. ჴულის ხმა ვყოთ ვითარმედ ესეცა ნიჭი არს მეთისა სხვათა მათ ყოველთა ნიჭთა თანა მისთა, თუ არა ვითარ მრავალ-გზის საფლავებსაცა მივიდეთ და უცრემლოდ და განფიცებულად ვეგნეთ; და მრავალ გზის

ხსენებისათვის სიკვდილისა,

თვინიერ ხილვისა რაახამე ესე ვითარისა ლმობიერ ვიქმ-
ნით და ვსცნით ვითარმედ **ი**ვთისა ნიჭი არს იგი ჟამი.

15 **ქ**ს. ძამელი ყოვლისაგანვე ხორციელისა საქმისა
მოკვდეს, მან მოიგოს ხსენება სიკვდილისა; ხოლო რა-
მელი ჯერეთ შეკრულ არს სიყვარულსა, საქმეთა და
ზრუნვათაცა ვერ შემძლებელ არს დადგომად ხსენებასა
შინა სიკვდილისასა ესე ვითარი რამეთუ მტერი არს იგი
თავისა თვისისა.

10 **28.** **ჩ**უ ვნებავენ ყოველთა სიტყვით გულ სავსე ყო-
ფად, შენისა მათდა მიმართ სიყვარულისათვის; არამედ
უფროსად **ი**ვთისაგან ითხოვდი, რათა მან გულსავსე
ყვნეს იგინი გამოუთქმელად, თუ არა ვერ კმა გეყვნენ
15 ჟამნი შენნი ხორციელისაცა სიყვარულისა ქონებად, და
გლოვადცა; რამეთუ ესე ორნივე ზოგად ძნიად იპოე-
ბიან.

20 **29.** **ჩ**უ აცთუნებ თავსა შენსა ჰი უდებო, და უგუ-
ნურო მუშაკო, რათამცა დღეს უდებ იქმნებოდე და ხვა-
ლემცა აღასრულე დღესისაცა. რამეთუ არა კმა არს დღე
თვისსავე თანა ნადებსა აღსრულებად, ვითარცა ჯერ-არს
მეუფისა მიმართ.

25 **30.** **ჩ**ერ შემძლებელ არიან კაცნი სიმართლით გარ-
დახდად დღისა ერთისაცა, გარნა ესრეთ რათა ყოველსა
დღესა ვიტყოდეთ თვითოეული, ვითარმედ ესე დღე
აღსასრული არს ჟამთა და წელთა ჩემთა, და მივალ წი-
ნაშე საყდართა და დალიქსა საშინელსა და შევემთხვე-
ვი მსაჯულსა სიმართლისასა.

30 **31.** ხაკვირველ არს ვითარ წარმართთაცა ესრეთ
სთნდა ესე, ვიდრეღა სთქვეს, ვითარმედ სიბრძნე ხსენება
არს სიკვდილისა, რომელსა შინა წმიდადმცა ვიპოვებით
ჩვენ მორწმუნენი მადლითა **ო**ფლისათა. რომლისა არს
დიდება უკუნითი უკუნისამდე. ამინ.

ჩსე შეეძქეს ყიბე არს, რომელი მიიწიფს ამას ზედა, მან არდაცხ სიდა:
სტოდოს, რამეთუ წერილ არს ვითარმედ ისხენებდი უკანასკნელსა მას
დღესა სიკვდილისა შენისასა, და უკუნისამდე არს სტოდო.

მოვედით ჩემდა ყოველნი მაშურალნი და ტვირთ მიმინი და **ძე** განვისვენო თქვენ

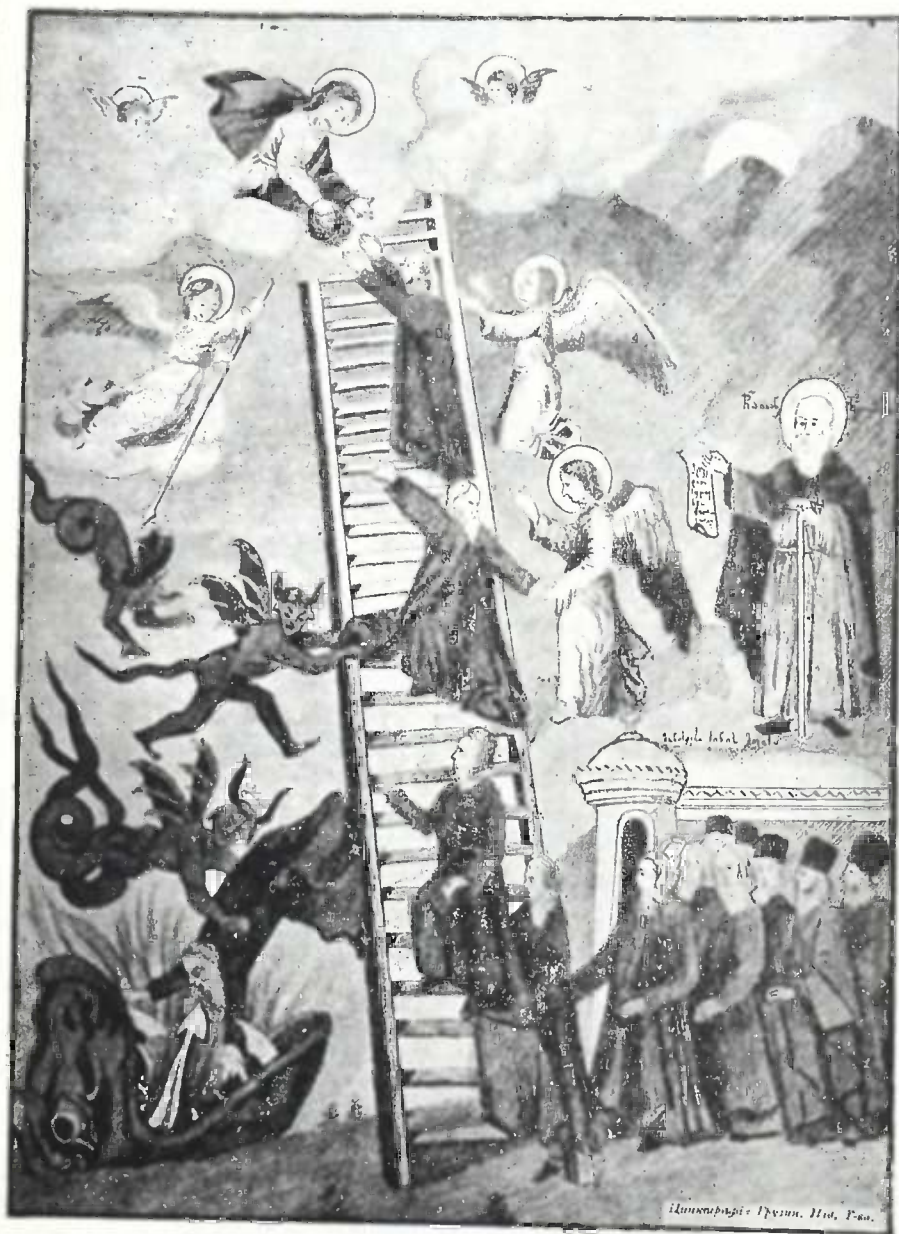

Иллюстрация Д. С. С. С. С.

ყ^რლთა შთანთქმელი ჯოჯოხეთი სულთა მაცხოვრებელი და ზეცად ამყვანებელი **ჴ**იბე

ქომაშული მისივე ჩმიღისა მამისა ჩვენისა იოანესი.

ქსოქსლქს

ქ ს ქ ს

ს.

ლოვა ქეშმარიტი საღმრთოჲ ესე არს მქმუნვა-
რება სულისა და გული მწუხარე, რომელი მა-
რადის იურვებნ საქმეთა თვის სატკივართა, და ყოველსა
ჟამსა ტრფიალისა მის მიმართ თვისისა, წყურიელ არიან,
და რაჟამს ვერ ეწიის ეძიებნ მას ტკივილითა გულისათა,
და შემდგომად მისსა გოდებით ხმოზნ კვნესით და სულ-
თქმით.

5
10

ჴ. ლოვა ქეშმარიტი დეზი არს ოქროჲსა, რომე-
ლი ყოველსა ჟამსა უწერტნ სულსა, და იგი განშიშვლე-
ბულ არს ყოვლისაგან ამის სოფლისა სიყვარულისა, და
ხორციელისა ნუგეშინის ცემისა, და ყოველთა ნათესავ-
თა და თვისთაგან, და იგი ოდენ არნ მისდა საქმე, რომე-
ლი დანერგა გულსა მისსა მწუხარებაჲმან ამან მეთის-
მოყვარეჲმან.

15
20

ჵ. ლოვა ტანჯვა არს სვინიდისისა, დაუცადებელი,
რომელი აღსარებისა მიერ სულიერისა ადაგზებნ ცეცხლ-
სა მას გულისასა.

ჶ. ლოვა დავიწყება არს ბუნებისა, ვითარცა მას
ნეტარსა მას დაავიწყდა ყუძმუჭ უაიქსა, რომელიცა
გალობს ამას.

ჷ. ხინანული ქეშმარიტი ესე არს, განშორება ყო-
ვისავე ნუგეშინისცემისაგან ხორციელისა შეუწუხებე-
ლად.

25

თავა 7.

ჟ. ბლოვა ჭეშმარიტი ესე არს სული მკმუნვარე, მტკივნეული მხურვალეებითა გულისათა, და წყურიელი ყოველსა ჟამსა ძიებასა მისსა, და ოდეს გამოუბრწყინდეს შრომით მისდევნ მას და ჭირით და მწუხარებით სულთითქვამნ უკანა მისსა, და რომელი ესრეთ იყოს იგი არს გლოვა.

5

ი. ბლოვა განშიშვლება არს ყოვლისაგან მოსაკიდებელისა ამის სოფლისა, და განშორება და განყენება ყოვლისაგან, და შედგომა სრულსა მას მწუხარებასა კეთილთა მომატყვებელსა, და რათა იყოს გული მისი, ვითარცა ისრისაგან მოწყლული განუკურნებელად, და მოსურნე საწადელისა მის მიმართ

10

ი. ბლოვა მიმდემი გულის-სიტყვა არს, რომელი მარადის უწერტნ გულსა ღმობიერებით აღსარებად ცოდვათა, მოტყინარებისაგან მხურვალეებისა მისისა.

15

iii. რომელი ახლად შესრულ იყვნენ გლოვასა ამას შინა სანატრელსა და ეწყოს წარმატებად საქმე მათი არს მარხვა და დუმილი; ხოლო რომელნი წარმატებულ იყვნეს მას შინა, მათი სასწაული არს ურისხველობა და ძვირ-უხსენებლობა. ხოლო რომელნი განსრულებულიყვნენ მას შინა. მათი სასწაული არს სიმდაბლე და წყურვილი, სმისათვის კდემისა, და შიმშილი ნებსით ჭირთათვის და განსაცდელთა უნებლიეთთა, და სურვილი იწროებისა, და დაცვა განკითხვისაგან ცოდვილთასა, და ტკივილით თანა ზიარ-ყოფა ძმათა, რომელი ჭირსა შინა იყვნენ.

20

25

iv. შესაწყნარებელ არიან პირველნი იგი; და საქებელ მეორენი; ხოლო ნეტარ არიან მესამენი და სახარულევენ, რომელნი იგი ნებსით თვისით მშიერ არიან იწროებისათვის; და წყურვილ-კდემისა და ყვედრებისათვის, რამეთუ ჭეშმარიტად განსძღენ იგინი საშვეებელთა მათგან განუძლომელთა.

30

v. ზოი ეგე რომელსა შეგიკრძალავს გლოვა, დაი

გლოვისათვის.

5 ცევ იგი ყოვლითა ძალითა შენითა, და მოეკიდე მას ტრ-
ცხელად, რამეთუ უწინარეს დანერგვისა მისისა შენ შო-
რის და ძირთა დაბმადმდე მსწრაფლ განგეშოროს და ივლ-
ტოდის, არათუ კეთილად შეიკრძალო, რამეთუ შფოთი-
საგანცა და ზრუნვათაგანცა ხორციელთა, და ხუროთაგან
ცხოვრებისაგანცა, და შევებისა; და უფროს ხოლო მრავალ
მეტყველებისაგან და განცხრომისა; ვითარცა ცვი-
ლი ცეცხლისაგან, ესრეთ მსწრაფლ დადნების და წარ-
ვალს.

10 —**113.** ჩუარონი ცრემლთანი უდიდეს ნათლის ღებისა
არიან, შემდგომად ნათლის ღებისა; დადაცათუ კადნიერ
არს სიტყვა ესე: რამეთუ ნათლისღება პირველ ქმნულთა
ცოდვათა ჩვენთა გამწმედელი არს, ხოლო ცრემლნი შემ-
15 დგომად ნათლის-ღებისა ჩვენისა ქმნულთა ცოდვათა ჩვე-
ნთა მომტევევებელ არიან. და ნათლის-ღება, რომელთა სიჩ-
ხოჲსა მოვიღეთ, შევაგინეთ, ხოლო ცრემლთა მიერ მას-
ცა განვაახლებთ, ხოლო რომელ ესე უკეთუმცა არა მო-
ცემულ იყვნეს **114** თისა-მიერ მცირედნიმცა იყვნეს, რომე-
ლთამცა პოვეს ცხოვრება.

20 **114.** ხულთქმანი და გლოვა დაღადებენ **115** თისა მიმართ,
ხოლო სატანჯველთა შიშისაგან მოსრულნი ცრემლნი
მეოხ არიან ჩვენთვის ხოლო ყოვლად წმიდისა მის სიყ-
ვარულისა მიერ მომავალნი გამოგვიცხადებენ და გულ
სავსე გვყოფენ შეწირვასა ლოცვათა ჩვენთასა.

25 **115.** **116** თუ არა რაჲ ესრეთ თანა შემწე ექმნების
სიმდაბლესა, ვითარ გლოვა საცნაურ არს, ვითარმედ არა
რაჲ ესრეთ წინა-აღუღებების მას ვითარ სიცილი.

30 **116.** შამოეკიდე საყვარელო ყოვლითა ძალითა შე-
ნითა გლოვასა, და ღმობიერებასა მას სანატრელსა, და
ნუ დასცხრები მისგან ვიდრემდის აღგამადლოს ყოველ-
თაგან სოფლისა საქმეთა და განწმედილი **117** რისტესდა
წარგადგინოს.

117. ჩუ დასცხრები გამოსახვად გონებასა შინა შენსა

თავი 7.

და წვრთად უფსკრულსა მას ცეცხლისა მის ბნელი-
 სასა, და მსახურთა მათ უწყალოთა, რომელნი მუნ არი-
 ან; და მსაჯულსა მას საშინელსა და შესაძრწუნებელსა
 და თვალ-უხვავსა; და მღვიმეთა მათდა ჯურღმულთა
 მიუწოთმელთა, აღისა მის ქვესკნელისათა; და წყვიად-
 თა მათ საშინელთა ადგილთა; და იწროთა მათ შთასავა-
 ლთა და ბორბოტთა, და ყოველთა ამათ ესე ვითართა
 იხსენებდი. რათა ფრიადისა მისგან შიშისა და ძრწოლისა
 დაშრტეს მხურვალება იგი ხორცთა, და შეერთოს გუ-
 ლი ჩვენი უხრწნელსა მას სიწმიდესა, რომელი ბრწყინ-
 ვიდეს უფროს ცეცხლისა, და განანათლებდეს სულსა.

vi. შადგე ლოცვასა შინა შენსა ძრწოლით, ვითარ-
 ცა ავაზაკი დასჯილი წინაშე მსაჯულისა, რათა გარეგა-
 ნითაცა სახითა და შინაგანითა გულის-სიტყვითა დაშრი-
 ტო გულის-წყრომა მართლისა მის მსაჯულისა, რამეთუ
 არა უგულვებელს ყოფს იგი სულსა მგლოვარესა, რომე-
 ლი ვითარცა ქვრივი მწუხარებით დგეს წინაშე მისა და
 აწყინებდეს მოუწყინებელსა მას.

vii. ქომელმან მოიგოს გლოვა სულიერი, მისდა ყო-
 ველივე ადგილი მარჯვე არს გლოვისა და სულთქმისათ-
 ვის, უკეთუ კ'ულა გარეგანითა სახითა აღასრულებდეს
 გლოვასა, მაშინ ჩუ დასცხრების გამოძიებად, ადგილთა
 და სახეთა მომატყვებელთა გლოვისათა.

viii. ჩითარცა საუნჯე დაფარული უფროს შეკრძა-
 ლული არს, ვიდრეღა სავაჭროსა უბანთა ზედა მიფენი-
 ლი, ეგრეთვე პირველ თქმული ესე გლოვისა სახე გუ-
 ლის-ხმა ყაენ.

ix. ჩუ ემსგავსები მათ რომელთა მკვდარნი დაემარხ-
 ნიან და ოდესმე გოდებდენ მათ ზედა, და ოდესმე სმი-
 დენ და დაითვრებოდენ მათთვის, არამედ მიემსგავსე მათ,
 რომელნი საპყრობილესა შინა არიან, და მარად დღე
 მტარვალთა მიერ იტანჯებიან.

x. ქომელი ერთ გზის იგლოვდეს, და ერთ გზის

გლოგისათვის.

იცინოდეს და განსცხრებოდეს, მსგავს არს იგი კაცსა მას, რომელი პურთა ესვრინ ძალსა მას გემოთ-მოყვარებისასა, რომელი იგი სახითა განაძებს მას, ხოლო საქმითა აწვევს მისა მოსვლად.

5 კვ. ექმენ საყვარელო მჭმუნვარე და ნუ მაჩვენებელ, არამედ გულსა შინა შენსა ოდენ იყავ მჭმუნვარე, რამეთუ ძრწიან ეშმაკნი მწუხარებისაგან, ვითარცა მპარავნი ძალთაგან.

10 კუ. ჭრათუ აქა არს ქორწილად წოდება ჩვენი ზი საყვარელნო, არამედ მას საუკუნესა, ხოლო აქა რომელნი იგი გვიწოდა ჩვენ, გლოვად თავთა თვისთა თვის გვიწოდა.

15 კვ. ძომელნიმე სტრემლეოდინ რა და ტირდინ, აიძულებენ თავთა თვისთა ამაოდ, რათამცა არა რაჲ აქენდა გულის-სიტყვა ჟამსა მას სანატრელსა, და არა იციან ვითარმედ ტრემლნი რომელნი იყვნენ თვინიერ გულის-სიტყვისა, პირუტყვისა და არა პირმეტყველისა ბუნებისა საქმენი არიან.

20 კუ. ჩაშობი კეთილთა გულის სიტყვათა არს ტირილი, ხოლო მამაკეთილთა გულის სიტყვათა არს გონება პირმეტყველი შიშითა ივთისათა განხურვებული.

25 კუ. იყავნ შენდა სარეცელსა ზედა დაწოლა შენი საფლავსა შინა დაწოლისა გამომსახველ, და მცირედ დაიძინო, და დაჯდომა ტაბლასა ზედა, იყავნ შენდა მწარისა მის უკვდავთა მათ მატლთა ტაბლისა მომახსენებელ, და მცირედ და ზომით უძლო ჟამა.

30 კხ. ჩუმცა რაჟამს წყალსა შენსა შესმიდე, ნუ დავიწყებ წყურვილსა მას აღისა საუკუნოსასა, და შექველად აიძულო ბუნება შენი.

35 კქ. ჴამსა შერისხვისა და შეურაცხებისა მოძღვრისა ჩვენისასა; მსაჯულისა მის საშინელი განჩინება მოვიხსენოთ, და ესრეთ შეუძლოთ მწუხარებისა მის და მრისხანებისა პირუტყვებრივისა სიმშვიდითა და მოთმინებითა, ვითარცა ორ პირითა მახვილითა მოწყვედად.

თავი 7.

ლმ. ჟამითა მოაკლდების ზღვასა, ვითარცა იტყვის
ობ, და ეგრეთვე ჟამითა და მოთმინებითა, მცირედ მცი-
რედ თქმულნი ესე ჩვენ შორის დაემკვიდრებიან, და
სრულ იქმნებიან, და ჩვენ სრულ გვყოფენ.

ლნ. ჴსენება ცეცხლისა მის საუკუნოჲსა მარადის
დაწვებოდენ და აღდგებოდენ შენთანა, და ვეროდეს
გეუფლოს შენ დახსნილება ჟამსა ლოცვისასა.

ლო. ზოგიყვანენ შენ გლოვად სახემანცა სამოსლი-
სა შენისამან, რამეთუ შავი გმოსიეს, რომელ ეგე სახე
არს გლოვისა, რამეთუ ყოველნი რომელნი მკვდართა-
თვის იგლოვდენ, შავსა შეიმოსენ.

ლი. ოაკეთ არა გაქვს გლოვა, თვით ამისთვის იგ-
ლოვდი, რომელ არა გაქვს გლოვაჲ, უკეთუ კულა გაქვს
გლოვა, ამისთვის იგლოვდი, რამეთუ გარდამოიყვანე
თავი შენი უშრომელისა მისგან და პატიოსნისა და სახა-
რულევიანისა წესისა, საქმედ და სადგურად ჭირისა და
ტანჯვისა, ცოდვათა შენთათვის, და ამისთვის გიღირს
მრავალი გლოვა და ტირილი და გოდება.

ლი. ვითარცა ყოველსავე საქმესა ზედა სამართალ-
სა სასჯელსა სჯის ოფალი ჩვენი, ეგრეთვე ცრემლთაცა
ზედა ბუნებისა ძალსა განიკითხავს; რამეთუ ვიხილენ მე
ცრემლნი მცირენი, რომელნი ვითარცა სისხლნი ტკივი-
ლით დაითხეოდეს. შა ვიხილენ კვალად ცრემლნი რო-
მელნი ვითარცა წყარონი გარდამოდოდეს უშრომელად,
ხოლო მე შრომისა ებრ და ტკივილისა ვნატრიდი მოლ-
ვაწეთა მათ, და არათუ სიმრავლისა ებრ ცრემლთასა, და
ვგონებ თუ იმერთსაცა ეგრეთვე იგინი უფროს სათნო
ეყოფიან, რომელნი შრომით და ტკივილით მცირედ
ცრემლოიან, ვიდრელა რომელნი იგი უშრომელად
ფრიად დასთხევენ ცრემლთა.

ლი. ჳრა სარგებელ-არს მგლოვარეთა თვის ითვის-
მეტყველებეჲ და ზრახვა საქმეთა ზეცისათა, და საქმეთა
სჯულისათა, რამეთუ დახსნის ესე ყოველი გლოვასა მათ-

გლოვისათვის.

სა, რამეთუ ესე მსგავს არს საყდართა ზა მჯდომარისა; ხოლო რომელი გლოვასა შინა იყოს მსგავს არს ნაცარსა ზედა და ძაძასა მსხდომარეთა, და ამისთვისცა დავით და-
 5 იტყოდა ესრეთ, ვითარმედ **יְהוָה יִשְׁמַע הַשָּׁמַיִם וְיִשְׁמַע הָאָרֶץ** **וְיִשְׁמַע הַיָּם** **וְיִשְׁמַע הַבְּרִיָּה** **וְיִשְׁמַע הַשָּׁמַיִם** **וְיִשְׁמַע הָאָרֶץ** **וְיִשְׁמַע הַיָּם** **וְיִשְׁמַע הַבְּרִיָּה**, რომელ არიან ვნებანი წარმტყვენელნი სულისანი.

იქ. ძაჟამს სული თავით თვისით, თვინიერ მოსწრაფებისა და შრომისა ჩვენისა ღმობიერ და მტირალ იქმნის,
 10 და მოსდიოდინ თვალთა ჩვენთა აღვილად ცრემლნი, მაშინ ვისწრაფოთ, რამეთუ **ღ**ფალი ჩვენი უხდელად¹⁾ მოვიდა და მოგვცა ჩვენ ღრუბელი განსასვენებელად და წყალი ცხოვრებისა, რომელ არიან ცრემლნი განბანად ცოდვათა ჩვენთა, რომელნი არიან დაწერილ ხელთ წერილსა მას საქმეთა ჩვენთასა.

იჲ. შითარცა გუგა თვალისა. შეიკრძალე ძმაო ეგე ვითარი ჟამი, ვიდრე მიფარვადმდე თავით თვისით, რამეთუ ფრიად უმეტესი ძალი აქვს მას სარგებელად ჩვენდა, ვიდრელა მოსწრაფებითა ჩვენითა მოგებულსა.

ბ. ჭრათუ რომელი ოდესცა ენებოს იგლოვდეს იგი მიწვეულ არს სიკეთესა გლოვისასა, არამედ რომელი რომელსაცა საქმესა ზედა ენებოს, არამედ რომელი, ვითარცა ღმერთსა ენებოს ეგრეთ იგლოვდეს-მას აქვს ჭეშმარიტი გლოვა.

გ. ჭრავალ-გზის საღმრთოსა მას გლოვასა ჩვენსა თანა შეერთვის უმაღლო იგი ცუდად ზვაგობისა ვნება, ხოლო ესე მაშინ გულის ხმა ვყოთ კეთილად, რაჟამს ვიგლოვდეთ და ვნებანი გვძლევდენვე, მაშინ ვსცნათ, ვითარმედ ზვაგობისა ვნება არს ჩვენ თანა.

დ. გლოვა ჭეშმარიტი არს ტკივილი გულისა, რათა ყოვლადვე არა მიდრკებოდის შვებასა და განცხრომასა, და გემოთა განსასვენებელთა საქმელთასა, არამედ ოდენ ყოველსა ჟამსა სიკვდილსა თვისსა ხედვიდეს, და

¹⁾ ხადა—მოუწოდა.

თავი 7.

ნუგეშინის ცემასა მას ივთისასა, რომელი ნუგეშინის-
ცემს მდაბალთა მონაზონთა-მოელოდის, ვითარცა წყალ-
სა გრილსა-წყურთიელი.

ჩომელთაცა ტკივილითა გულისათა ჭეშმარიტი
გლოვა მოიგეს, მათ ცხოვრებაცა ესე მოიძულეს, ვი-
თარცა საჭირო რაიმე, და ცრემლთა და საღმობათა მო-
მატყუებელი; ხოლო ხორცთა თვისთა მიმართ, ვითარცა
მტერნი იყვნეს მაჭირვებელ.

შუ. *ჩაჟამს ვიხილოთ მგლოვარეთა თანა მრისხანება.*
და ამპარტავანება, მათნი ცრემლნი და გლოვა ცთომი-
ლად შევრაცხოთ, *იძჱყოთჱ იძჱს 'სოჱსოჱცჱ ჯძის სოჱს-*
თოხჱ კსოჱთოხჱ შუბჱსთ.

შჱ. შვილი-გლოვისა ცთომილისა და მტყუარისა.
არს ზვაობა; ხოლო შვილი ჭეშმარიტისა გლოვისა არს
ნუგეშინისცემა ივთისა მიერი.

შჲ. *წითარცა ცეცხლი დამწველი და უჩინო მყო-*
ფელ-არს ლელწმისა, ეგრეთვე ცრემლნი წმიდანი ყოვ-
ლისავე გესლისა და ვნებისა სულიერისა.

შჳ. *იტყვიან მამანი ვითარმედ ცრემლნი ჭეშმარიტ-*
ნი ძნიად მოსაპოვნებელ-არიან, და უფროსად ახალ-მოს-
რულთა მიერ. რამეთუ მრავალთა და თითო ფერთა სახე-
თაგან იქმნებიან, ვითარ ბუნებისაგან, და ივთისაგან; და
განსაცდელთა მიერ და მწუხარებისაგან წინააღმდეგომი-
საცა და კეთილისაცა; და ზვაობისაგან, და სიძვისაგან და
სიყვარულისაგან და ხსენებისაგან სიკვდილისა, და სხვა-
თა მრავალთაგან, ხოლო ჩვენ რაჟამს ესე ყოველი გამო-
ვიძიოთ წმიდანი იგი და უზაკველნი ცრემლნი მოვიპოვ-
ნეთ, რომელნი იყვნენ ხსენებისაგან სიკვდილისა, რამე-
თუ არა არს მათ შინა ცთომად ანუ ზვაობად, არამედ
უფროსად გაწმენდა და აღორძინება სიყვარულისა ივთი-
სა, და ცოდვათა აღხოცად და ვნებათაგან უვნებელო-
ბად.

შჴ. *ჩაჟამს იწყიან ცრემლთა კეთილისაგან, და*

გლოვისთვის.

გარდაიქციან ბოროტად, არა საკვირველ-არს, არამედ
ესე არს საკვირველ და ღირს ქებისა, რაჟამს ბოროტთა
ცრემლთა იწყონ დინებად; გინათუ ბუნებითთა, და მერ-
მე გარდაიქცენ იგინი კეთილად, და ესე სიტყვა კეთი-
ლად იციან მათ, რომელნი ამპარტავნებისაგან იძლე-
ვიან.

ქი. ჩუ მიენდობი ცრემლთა შენთა პირველ სრუ-
ლიადისა სიწმიდისა, რამეთუ არა სარწმუნო არს ღვინო,
რაჟამს ოდენ საწნეხელისაგან დიოდის, არამედ რაჟამს
დაძველდეს და განურყვნელად ეგოს.

ქო. ჴმას ზედა არავინ მაცილობელ არს, ვითარმედ
ყოველნივე საღმრთონი ცრემლნი ჩვენნი სარგებელ-
არიან, გარნა თუ რაჲ არს სარგებელი მათი ჟამსა სიკვდი-
ლისასა გულის-ხმა-ვყოთ.

ქი. ძომელი სამარადისოსა გლოვასა შინა იყოს სოფელ-
სა ამას ნებისაებრ ივთისა, ეგე ვითარი მარადღე სულიერად
დღესასწაულობს; ხოლო რომელი ხორციელთა დღესასწაულ-
თაგან არა დასცხრების, ეგე ვითარსა-საუკუნო გლოვა მიელის.

ქი. ჴრა არს ავაზაკთა საპყრობილესა შინა სიხარუ-
ლი, და არცა ჭეშმარიტთა მონაზონთა დღესასწაული
ქვეყანასა ზედა. და ნუ უკვე, ამისთვის იტყოდა სულ-
თქმით კეთილად მგლოვარე იგი ვითარმედ ჯომარყოფილი
სუაყისაყოითი საყოი ჯიჴი, რათა იხარებდეს იგი გამო-
უთქმელითა მით ნათლითა შენითა.

ქი. Ⴖყავ ვითარცა მეუფე გულსა შინა შენსა მჯდო-
მარე, აღმაღლებული ხიმდაბლისა მიერ და უბრძანებდი
ხელმწიფებით; სიცილსა მას მწარესა-წარსლვად და წარ-
ვიდეს, და ტირილსა მას ტკბილსა მოსლვად და მოვი-
დეს, და მონათა ამათ, და მძლავრთა ხორცთა ჩვენთა-
ქმენ ესე და ქმნის.

ქი. ძომელი შებლარდნილ-არს გლოვითა ამით
სანატრელითა და სახარულევანითა; ვითარცა სიძე ზეწ-

თავი 7.

რითა, ესე ვითარსა მოუგვის ჭეშმარიტი იგი სიხარული სულიერი.

წვ. უინმე არს ესე ვითარი მონაზონი. რომელმან განვლნა დღენი ცხოვრებისა მისისანი მონაზონებასა შინა მისსა, მოშიშებითა ივთისათა, და ჭეშმარიტითა სინანულითა და კეთილად მსახურებითა, და არცა დღე ერთი, და არცა ჟამი ერთი დააკლო. და არცა წამსაცა შინა თვალისასა არა დასჭირდა სარგებელი თვისი. არამედ ყოველნი ჟამნი და დღენი თვისნი საღმრთოდ აღასრულნა, და გულის ხმა ყოფნ მარადღე, ვითარმედ შეუძლებელ არს მის დღისა. კვალად მოსვლაჲ, რომელი გარდავალს, და ამისთვის იწრაფინ, რათა არა ცუდად გარდაიხადოს იგი.

წყ. ჩეტარ არს მის მონაზონისა, რომელი დაშვრა ყოველთა დღეთა, და სიმდაბლითა და ივთის-მსახურებითა აღასრულნა ჟამნი თვისნი, და არა პოვა განსვენება ჟამ ერთცა, არამედ განიზრახავნ და იტყვიან ვითარმედ ესე არს უკანასკნელი დღე დღეთა ცხოვრებისა ჩემისათა სოფელსა ამას.

წყ. ჩეტარ არს მის მონაზონისა, რომელი შემძლებელ იყოს თვალითა გონებისათა ხედვად მარადის, ძალთა მათ უხილავთა. ხოლო სანატრელ არს ივინიცა და დაუცემელ ჭეშმარიტად, რომელი ხილულთა ამათ თვალთა მიერ მარადღე დაწვთათვისთა დაალტობდეს ხსენებისაგან სიკვდილისა, და ცოდვათა თვისთასა. ცრემლითა მით სანატრელითა. და, მე ვგონებ ვითარმედ არცა პირველ თქმული იგი საზომი იპოოს თვინიერ მეორისა ამის.

წწ. უინილენ გლახაკნი მაწყინებელნი სიტყვითა მკვირცხლითა რაჲმე, და აღრემოდრიკნეს გულნი მეფეთანი წყალობად, და ტკივილად მათ ზედა. და ვინილენ კვალად გლახაკნი და დავრდომილნი სათნოებათაგან, რომელთა არა მკვირცხლითა, არამედ უფროსად მდაბლითა და საწყალობელითა სიტყვითა ქენებისათა სიღრმეთაგან გულისათა, და

გლოვის თვის

ვითარცა სულისა მიერ განწირულისა მეუფისა მიმართ ზეცათასა ურცხვენელად და ტკივილით ლალადებდეს, და იძულებითა მით მათითა უიძულებელი იგი სახიერება და ბუნება მისი ტკილი. აიძულეს შეწყალებად მათდა.

5 სქ. ძომელი ცრემლთა თვისთა ზედა ზვაობდეს და განიკითხვიდეს მათ, რომელნი არა ტირიან, მსგავს არს იგი კაცსა, რომელმან მიიღო მახვილი მეფისაგან მოკლვად მტერთა თვისთა, და დაუტევა ბრძოლაჲ მტერთა, და მითვე საქურველითა სცა გულსა თვისსა და მოაკვდინა თავი თვისი.

10 სთ. ღრათუ იმერთსა უხმს საყვარელნო, რათამცა კაცი ტკივილითა გულისათა იგლოვდა და ტიროდა, არამედ უფროსად ნებავს რათა სიყვარულითა მისითა იხარებდეს სული მისი

15 ს. საყვარელო მოსპე ცოდვა სრულიად შენგან, და არლარა გიხმდენ ცრემლნი, რამეთუ არა ეხმარების კურნება, რომლისა თანა არა იყოს მიზეზი სენისა.

20 სჟ. ღრა იყო აღამს თანა პირველ მცნების გარდასლვისა ცრემლი, ვითარცა იგი არცა შემდგომად აღდგომისა ყოფად არს მართალთა თანა, რაჟამს განქარდეს ცოდვაჲ სრულიად, რამეთუ არა არს მუნ საღმობა და მწუხარება და სულთქმა.

25 სჟ. ყიხილე რომელთამე თანა გლოვაჲ და ვიხილე სხვათა თანა გლოვაჲ ამისთვის, რამეთუ არა აქვნდა გლოვაჲ, და აქვნდა მათ გლოვაჲ, და ჰგონებდეს თუ არა აქვს, და კეთილითა მით უმეცრებითა აღუზავნელად ეგნეს, და ესენი არიან რომელთა თვის თქმულ არს, ვითარმედ *Одъумъли удеиудисидиис елидъли*.

30 სჟ. ღრავალ გზის სუბუქნი გონებითა აღზავნებიან ცრემლთა ზედა; და ამისთვის ვიეთმე არა მიეცემის, რომელნიცა ძიებასა მათსა თავთა თვისთა აბრალებენ, და დასჯიან სულთქმითა და მკმუნვარებითა და მწუხარები-

თავა 7.

თა სულისათა, და ტკივილითა გულისათა, და ესე ვითარნი სახენი-შეერაცხებიან მათ წინაშე **ო**. ფლისა, ვითარცა ცრემლნი, დადაცათუ იგინი არა ესრეთ ჰგონებენ, და არცა რად შეურაცხიან ესე ვითარნი სახენი.

ს. **ო**. კეთუ განვიცადოთ ვჰპოოთ საქმე საცინელი, რომელსა იქმან ეშმაკნი ჩვენ ზედა, რამეთუ მრავალ-გზის რაჟამს განვძლით ლმობიერ გვეყვნიან, და რაჟამს ვიმარხვიდეთ განგვიფიცხნიან გულნი, რათამცა ამაოთა მათ და მტყუუვართა ცრემლთა მიერ ვსცეთით, და მივსცენითმცათა ვინი ჩვენნი შევებად, რომელ არს დედა ყოველთა ბოროტთა, ხოლო ჩვენ გვიღირს საყვარელნო, რათა არა შევიწყნარნეთ ზაკვა მათი, არცა მივერჩიდეთ, არამედ უფროსად წინა-აღუდგებოდეთ ყოვლითა გულითა და გონებითა ჩვენითა.

ს. **ჟ**. ულისა ხმა ვყოფ მე ბუნებასა მას ლმობიერებისასა და განკვირვებულ ვარ, ვითარ გლოვა და მწუხარება ეწოდების, და იგი სულსა შინა სიხარულითა და მხიარულებითა, შეხავებულ არს, და ვითარცა თაფლი გოლეული ტკბილ არს. ხოლო რაჟამს ვისწავებთ ამისგან, გარნა ამას ვითარმედ ჰეშმარიტად **ი** ვთისა ნიჭი არს ესე ვითარი იგი ლმობიერება სანატრელი.

ს. **ჟ**. **რა** იპოების მაშინ სულსა შინა სიტკბოება გულის-თქმისა მწარე, რაჟამს ნუგეშინის მცემელი **ი** გი სანატრელთა მათ შემუსრვილთა შინაგან გულსა შინა დამკვიდრებულ-არნ.

ს. **ი**. **ის** მინოთ ძმანო საქმე სარგებელი სულისა და მომყვანებელი ლმობიერებად და სინანულად: **ი** ყო უკვე აქა ბერი ვინმე სახელით სტეფანე, რომელსა აქვდა ცხოვრებაჲ მეუდაბნოებისა და დაყუდებისა, და დაეყვნეს მონაზონებასა შინა მრავალნი წელნი, და შემკობილ იყო მარხვითა და ცრემლითა, და სხვითა მრავლითა ქველის საქმითა სავსე იყო.

შა იყო სენაკი მისი მთასა სინასა საყოფელსა წმი-

გლოვისათვის.

დისა და ივთის მხილველისა ჯლია ჩინასწარმეტყველი-
სასა მთასა მას წმიდასა, ხოლო გულმან უთქვა მას სინა-
ნულსა უადრესსა და უზესთაესსა, და წარვიდა საყოფელ-
სა მძოვართასა, ადგილსა რომელსა ეწოდების სიდი, რო-
მელ არს ჭირი, რომელი შორავს მონასტერსა სინისათა
სამეოცდა ათითა მილიონითა, ადგილსა რომელსა არა
არს ყოვლადვე, ნუგეშინის საცემელი, არცა გზა კაცთა.
ყოვლადვე, და იყო მუნ იწროებით ცრემლითა და სინა-
ნულითა ფიცხელითა. **ჴოლო** შემდგომად ჟამთა მრავალ-
თა, მოვიდა რა იგი დიდად სიბერედ, კვალად იქცა თვის-
სავე სენაკსა ამას წმიდასა მთასა სინასა, სადა იგი ეხსნეს
ორნი მოწაფენი პალესტინელნი ივთის-მოშიშნი ფრიად,
რომელნი იმარხვიდეს თავთა მათთა სიწმიდით.

ჴოლო დაყენა რა ბერმან მუნ მცირედნი დღენი,
დასნეულდა რომელსაცა შინა შეისვენა. ხოლო უწინა-
რეს გარდაცვალებისა მისისა დღითა ერთითა აღტაცე-
ბულ იქმნა გონება მისი, და თვალნი მისნი ეხილნეს, და
ხედვიდა იგი მარჯვენით და მარცხენით ცხედრისა მის,
და რომელნი სხდეს მუნ ესმოდა ზრახვა მისი, რამეთუ
ვითარმცა ვიეთგანმე განისჯებოდა, ოდესმე სთქვის ვი-
თარმედ ჰე მართალ, გარნა ამისთვის მიმარხავნ ეგოდენ-
ნი წელნი; და კვალად თქვის: არა ჰეშმარიტსა იტყვით,
არამედ სტყუით რამეთუ არა მიქმნიეს ესე, რომელსა
მწამებთ; და კვალად თქვის მართლ, გარნა ამისთვის
ესტიროდი და ვმსახურებდ; და კვალად სთქვის, რამეთუ
არა მართალსა იტყვით, არამედ სტყუით ჩემზედა. **შა**
ოდესმე სთქვის: ჰე ჰეშმარიტად, ჰე მართალსა იტყვით.
და ამისთვის არა რაჲ მაქვს რაჲმცა მოგიგე, გარნა წყა-
ლობა ივთისა მაქვს შემწედ ჩემდა. და იყო ხილვა საში-
ნელი და შესაძრწუნებელი, სასჯელი შეუნდობელი, და
უხილავი, და უსაშინელესი ესე არს, რომელ რაჲ არა
ექმნა მასცა სწამებდეს.

ჴჳა საკვირველი, რამეთუ დაყუდებული იგი და გან-

თავი 7.

შორებული იტყოდა რომელთამე ცთომათა მისთა ზედა, ვითარმედ ამას ზედა არა რაჲ მაქვს რამცა მიგიგე, რომელსა დაეყო მონაზონებასა შინა ორმეოცი წელი და აქვნდა ტირილი და გლოვა ფრიადი,

¶**ჟ**აჲმე, ვაჲმე საყვარელნო, სადა იყო მაშინ სიტყვა. **ჟ**ზეკიელ წინასწარ-მეტყველისა, რათამცა ეთქვა მათდა, ვითარმედ რომელსაცა ზედა გბოვო განგიკითხო შენ თქვა **ო**ფალმან. ჭეშმარიტად ვერა რაჲ თქვა ესე ვითარი, რაისათვისმე ჭი ძმანო, დიდება მხოლოსა მის რომელმან უწყის.

¶**შ**ა ვიეთმე მითხრეს უწყის **ო**ფალმან, ვითარმედ თვისითა ჭელითა მისცემდა საზრდელსა ვეფხთა და ლომთა და აფთართა, უდაბნოსა გარე, და ესე ვითართა განკითხვითა განეშორა ხორცთაგან. და თუ რა იქმნა სასჯელი მისი, ანუ ვითარი განჩინება გამოვიდა მის ზედა, ანუ რაჲ იქმნა აღსასრული განკითხვისა მის, არა საცნაურ ჰყდ.

სჟ. **ჟ**ითარცა დედაკაცმან ქვრივმან, რომელმან ქმარი თვისი დაფლის, და ყავნ ძე მხოლოდ შობილი, და შემდგომად **ი**ვთისა იგი აქვნ ნუგეშინის საცემელად: ეგრეთვე სული რომელი შთავრდომილ იყოს ცოდვასა, არა არს სხვა ნუგეშინისცემაჲ მისი ჟამსა სიკვდილისასა, გარნა შრომაჲ შიმშილისა და წყურილისა და ცრემლნი.

სჟ. **რ**უმცა ოდეს გალობენ ხმა ტკბილობით, ესე ვითარნი ფავით თვისით, რამეთუ გლოვისა მავნებელნი არიან ესე ვითარნი საქმენი, და უკეთუ ესე ვითართა მიერ გენებოს მოწოდება გლოვისა, უმეტესად განგეშოროს; რამეთუ გლოვა არს განმტკიცებული ტკივილი სულისა მხურვალისა.

სწ. **ბ**რავალთა თანა წინა მორბედ უვნებელობისა იქმნა გლოვაჲ, რაჟამს მოსპო ვნებათა ნივთი და განსწმიდა სული.

კლავისარვის.

სქ. ჩითხრა ვინმე გლოვისა გამოცდილმან მუშაკმან, ვითარმედ ოდეს ვინებე მიდრეკად ცუდად დიდებისა მიმართ; ანუ გულისწყრომისა; ანუ მუცლისა აღვსებისა-გულის სიტყვა იგი გლოვისა მიწერტნ შინაგან და მეტყვინ, ნუ მიერჩი ამათ ესე ვითართა საქმეთა, თუ არა ვივლტოდე მე შენგან.—ხოლო მე მიუგი და ვრქვი მას. არა ურჩ გექმნე შენ ზი მოყვასო, ვიდრე არა წარმადგინო წინაშე ოფლისა ჩვენისა Ἰესო ღრისტესა.

ათ. ოფსკრულმან გლოვისამან ნუგეშინის ცემა პოვა, ხოლო სიწმიდემან გულრსამან შეიწყნარა ბრწყინვალეება საღმრთო, ხოლო ბრწყინვალეება არს ძალი გამაოუთქმელი, რომელი იცნობების უცნაურად, და იხილვების უხილავად.

ას. ნუგეშინისცემა არს განსვენება სულისა მტკივნეულისა და დამაშვრალისა, რომელი ვითარცა ჩიტილი ტირნ მას შინა, და ბრწყინვალედ იცინინ.

აჟ. ბანსვენება არს აღმართება სულისა და დადრეკილისა მწუხარებითა, რაჟამს ცრემლნი იგი საღმრთობისანი სიხარულად შეიცვალნიან საკვირველებით.

აყ. ცრემლთა რომელნი ხსენებითა სიკვდილისათა იყვნენ შვნიან შიში, და შიშმან შვის უშიშოება, და მერმე გამობრწყინდის სიხარული, და რაჟამს სიხარული იგი დაუსრულებელი სრულ იქმნის გამოჩნდის ყვავილი იგი ბრწყინვალისა მის სიყვარულისა.

აჟ. შემუსრე თავი თვისი სიმდაბლითა და იტყოდე გულსა შინა თვისსა, ვითარმედ არა ღირს ვარ სიხარულსა ამას, რომელი იგი მოიწეოდის შენ ზედა, რათა არა იყო ადვილად შემწყნარებელ, და შეიწყნარო მგელი, მწყემსისა წილ.

აჟ. ჩუ შეიწყნარებ ხილვათა, რაჟამს არა იყოს ჟამი ხილვათა, არამედ მოითმენდი, ვიდრემდის თვით იგი გეძიებდეს სიმდაბლისა შენისათვის, და მიგდევდენ, და გეწინენ, და მი-აღსასრულადმდე უკუნისამდე შენ თანა

თავი 7

იყვნენ, საქორწინესა მას წმიდასა და სულიერსა.

აჲ. სირველად ოდენ იცინის ყრმამან მცირემან შშობელი თვისი იშეგბნ და აღივისს სიხარულითა, ხოლო რაჟამს განეშორის მისგან ჟამ ერთ და კვალად მოვიდის, მაშინ აღივისს ყრმა იგი სიხარულითა და მწუხარებითა, სიხარულითა ამისთვის, რამეთუ იხილა სასურველი თვისი, ხოლო მწუხარებითა. რამეთუ მოაკლდა ჟამსა მას ყოველსა კიდე ყოფისასა სიხარული იგი.

აჲ. შაემალის დედა შვილისაგან თვისისა, და ეძიებნ რა იგი მწუხარებით, ხედავენ მას დედა იგი და იხარებნ, და ესრეთ ასწავის, რათა არა ოდეს განეშორებოდის მას. **ქაშჲოოსიჲ ფსდჲნი ყაყისი სჲჲნიჲჲ რსჲრისი,** სიტყვისაებრ **ო**ფლისა ჩვენისა.

აჲ. წრა აქენ ზრუნვა რომელსა ზედა გამოხდის ბრძანებაჲ სიკვდილისა, თუ ოდეს იქმნების მღერა, არცა მიერჩინ ჭეშმარიტი მონანული და მგლოვარე გემოთ მოყვარებასა, ანუ ცუდად დიდებასა, ანუ გულის-წყრომასა და მრისხანებასა.

აჲ. **ჲ**ლოვა ტკივილი არს მტკიცე სულსა შინა მონანულსა, რამეთუ დღითი დღე დართავნ ტკივილსა ტკივილთა ზედა, ვითარცა იგი საღმობა შობადისა დაერთვინ ტკივილსა ზედა.

აჲ. **ბ**ართალ არს **ო**ფალი და სიმართლე უყვარს, რამეთუ ჭეშმარიტსაცა დაყუდებულსა ჭეშმარიტსა გლოვასა მისცემს, და ჭეშმარიტსაცა მორჩილსა მარადღე ახარებს და ნუგეშინისცემს.

აჲ. **ბ**ომელი ამათ ორთავე წესთაგანსა, რომელსაცა ჯერისაებრ აღასრულებდეს, იგი გლოვისაგან საუკუნოსა განრომილ-არს.

აჲ. **ჲ**ანსდევნე ძალლი იგი, რომელი ჟამსა გლოვისა შენისასა მოგიხდეს, და იმერთსა უწყალოდ და შეუნდობელად სახელ-სდებდეს, რათამცა განწირულებასა შთაგადღო, რამეთუ იგივე უკეთუ გულის-ხმა-ყო პირველ-

გლოვისათვის.

კოდვისა მოგიხდების და იმერთსა-მოწყალედ და შემ-
ნდობელად უწესს.

5 აყ. ხამარადისოჲ ხსენება სიკვდილისა შობს შიშსა,
და შიში იგი მოიყვანებს გლოვასა, ხოლო რაჟამს გლო-
ვა ჩვეულებითა დაემტკიცოს სულსა შინა, ვითარცა ბუ-
ნებად შეექმნების და ძნიად წარმავალ არს.

10 აუ. შალაცათუ დიდთა მოღვაწებათა აღვასრულებ-
დეთ და გული ჩვენი უღმობელად იყოს, ვუწყითმცა
ვითარმედ ვსტებით, რამეთუ სამართალსა ვიტყვი ძმანო,
ვითარმედ რომელთა შემდგომად ნათლისღებისა ხორცი
მათნი შეაგინნეს, უდირს ეგვ ვითართა კვალად ნათლის-
ღება ცრემლითა სინანულისათა, და ცეცხლითა მხურვა-
ლებისათა, და წყალობითა ივთისათა.

15 აბ. ჩიხილე მე ვიეთმე თანა სრული იგი საზღვარი
გლოვისა, რამეთუ ტკივილისაგან გულისა მათისა, სისხ-
ლსა აღმოჰყრიდეს პირით ცემითა მკერდისათა; და მომეხ-
სენა სიტყვა იგი, რომელი იტყვის ვითარმედ: **იუჟიჟიძო
იუთიღისღო თიუღო, ჳო ჳოღსღო ჳიუიუი სიღო.**

20 აჟ. გრემლნი რომელნი შიშისაგან იყვნენ, მათ თა-
ვით თვისით აქვს ძრწოლა და დაცვა; ხოლო ცრემლნი
სიყვარულისანი, ვიდრე სრული იგი სიყვარული არა
მსრულ იყოს, ადვილადრე წარსაპარველ არიან, გარნა
თუ ცეცხლი იგი მხურვალეებისა უზომოდ ეგზებოდეს
25 გულსა შინა, ჟამსა დინებისა მათისასა, და საკვირველ
არს, ვითარ უმდაბლესი იგი საზომი უუცთომელს არს,
ჟამსა თვისსა.

30 აჟ. ჭრიან რომელნიმე ნივთნი, რომელნი განახმო-
ბენ წყაროთა ჩვენთა; და არიან სხვანი რომელნი არა
განახმობენ, არამედ მწვირესა და მხეცთა შობენ წყარო-
სა მას შინა. და პირველთა მათ ნივთთა მიერ ლოთ ასულ-
თა თვისთა თანა უსჯულოთ-დაეცა; ხოლო მეორეთა ამათ
მიერ ეშმაკი ზეცით გარდამოვარდა.

აჩ. ძავდენ მრავალ არიან უკეთურებანი მტერთა

თავი 7.

ჩვენთან, ვითარ მანქანებითა მათითა მრავალ გზის მშობელთა მათ სათნოებისათა, მშობელ უკეთურებისა ყოფენ, და სიმდაბლისა მომატყვებელთა მათ ნივთთა, ამპარტავნებისა მომატყვებელად გამოაჩინენ.

სს. ბრავალ გზის მომატყვებელ ცრემლთა და ღმობიერებისა გვექმნების უდაბნოს გარეყოფა და ისწავე ესე: **ი**ესოსგან **ო**რისა ჩვენისა, და **ი**ლიასაგან და **ი**ოანე ნათლის-მცემელისა, რამეთუ უდაბნოსა უკაცრულსა განეშორებოდეს ღოცვად.

სსს. **ი**ხილე მე შფოთთაცა შორის და ქალაქთა აღძრულნი ცრემლნი, ხოლო ამას ამისთვის იქმნენ მტერნი რათამცა ვგონებდეთ, ვითარმედ არა რაჲ გვევნების შფოთთაგან, და ესრეთ სოფელსამცა მივეახლენით, და ესე ჭეშმარიტად ზაკულება და ღონე არს ეშმაკთა.

სსსს. **ბ**რავალ გზის ერთმან სიტყვამან განაბნინის გლოვა, ხოლო საკვირველ-არს უკეთუ ერთმანდა სიტყვამან შემოკრიბოს იგი.

სსსსს. **წ**რა საბრალობელ ვიქმნეთ საყვარელნი ჟამსა სიკვდილისასა, ვითარმედ არა ვქმნენით სასწაულნი, და არა **ი**ვთის-ვმეტყველებდით და არა ვიყვენით უხილავთა მხილველნი, არამედ სიტყვა მიცემად გვიც **ი**ვთისა, თუ რად არა მარადის ვიგლოვდით, და ამისთვის გვიღირს ძმანო, რათა მარადის ვსტიროდეთ და ვიგლოვდეთ ცხოვრებისათვის ჩვენისა, და მივივლტოდეთ წინაშე **ი**ვთისა, რომლისა არს დიდება აწდა მარადის და უკუნითი უკუნისამდე. ამინ.

ისე შეჴედე **ს**ისე ანს, რომელი ამას ღირს ქმნილ ანს შეცა შეჴე შეჴავს, რამეთუ მას ანდაჲ ესმარების შეჴე. ვინაითგან შეჴედისა ამის **ს**იბისა მიერ შეჴედულთა ამის საწუთროს დღეთა შინა მოწევსულნი ვნებათა ბიღწეხანი განუბანან და წმიდა ქმნილ ანს.

მოვედით ჩემდა ყოველნი მაწერალნი და ტვირთ მძიმენი და ძე განგისვენო თქვენ

ყ^ალთა შთანთქმული ჯოჯოხეთი- სულთა მაცხოვრებელი და ზეტად ამყვანებელი **ს**იბე

ქართული მისივე ორისხველობისათვის და გულის- წყრომისა.

ა ბ გ დ ე ვ.

ითარცა წყალი დაშრეტს ალსა ცეცხლისასა, 5
ეგრეთვე ქეშმარიტისა გლოვისა ცრემლნი ყო-
ველსავე ალსა გულის-წყრომისა და მრისხანებისასა დაშ-
რეტენ. ამისთვისცა შეუდგინეთ გლოვისასა განშორება
გულის წყრომისა.

ყ. ორისხველობა არს გულის თქმა ყვედრებისა და 10
კდემისა განუძლომელი, ვითარცა იგი რომელთა უყვარს
ცუდ-დიდება და არა განძლებიან ქებითა კაცთათა.

ჟ. ორისხველობა არს ძლევა ბუნებისა და უტკივარო- 15
ბა გინებათა თვის, მოგებული მრავლითა ოფლითა და
მოღვაწებითა ფრიალითა.

ზ. სიმშვიდე არს წესი აღუძრველი სულისა, რომე- 20
ლი გინებათა ზედა და ქებათა არიან ერთად.

წ. შასაბამი ურისხველობისა არს-დუმილი ბაგეთა 25
გულითა აღუძრველითა; და საშუვალი-არს-დადუმება
გულის სიტყვათა წვლილადითა აღძვრითა სულისათა;
ხოლო აღსასრული არს-აღუშფოთებელი დაწყნარება
ბერვასა შინა ქართა არა წმიდათასა.

ყი. ძისხვა აღძვრა არს სიძულილისა ფარულისა, 30
და ძვირის ხსენებისა უჩინოისა.

ყი. ჟულის წყრომა გულისთქმა არს ბოროტის ყო- 35
ფისათვის მარისხებელთა მიმართ მისთა.

ქი. სიცხარე განხურვება არს გულისა უყამო.

ყი. ჟანმწარება აღძვრა არს დანერგული სულსა ში-
ნა უგემური.

ურისხველობისათვის.

1. სულის წყრომა არს მეყვსეული აღშფოთება დაწყნარებულებისა, და უშვერება არს იგი სულისა.

5

1. უ. შითარცა იგი გამოჩინებითა ნათლისათა უჩინო იქმნების ბნელი, ეგრეთვე გამოჩინებითა სიმდაბლისათა ყოველი შფოთი და გულის წყრომა უჩინო იქმნების.

10

1. უ. ქომელნიმე კაცნი არიან, რაჟამს განრისხნენ მეყსა შინა კვალად დაწყნარდებიან, და ამისთვის უღებ არიან ღვაწლად და განკურნებად ვნებისა მის მათისა, და არა მოიხსენებენ უბადრუკნი სიტყვასა მას, რომელი წერილ არს ვითარმედ *იუჲშუ იუჲ ჯუაყიოისი იუყისაშისუ შუსისიჲ ჯისი ჯუღუჲშუ ჯისაჲ*.

15

1. უ. ქომელიმე წისკვილი მალე არს, და წამსა შინა უმეტეს დაფქავს ვიდრეღა სხვა დღე ყოველ, და მსწრაფლ შემუსრავს იფქლსა მას, და ყოველსავე ნაყოფსა სულისასა, და ამისთვის თანა გვაც კრძალვა ფრიადი.

20

1. უ. შრავალ გზის იქმნის აღტყინება აღისა დიდისა სიმძაფრისაგან ქარისა, რომელმან ერთსა წამსა უფრო მოწვის და მოაოხრის ყანა სულისა, ვიდრეღა სხვამან ნებიერად აღგზებულმან აღმან დღე ყლ.

25

1. უ. ზუმცა ამას უმეცარ ვართ ზი საყვარელნო, ვითარმედ მრავალ გზის ეშმაკნი განგვეშორნიან მეყსა შინა რათა დიდნი იგი ვნებანი, ვითარცა მცირენი უღებ ვყვნეთ და ესრეთ უკურნებელად მოუძღურდეთ მათ მიერ.

30

1. უ. შითარცა იგი ქვა მქისე ეკლოანი და კორძოანი, ოდეს გორვიდეს შორის ქვათა მრავალთა მოიგლისების და მოიქნების წრფელად სიმქისისა მისგან და უწრფელობისა, ეგრეთვე სული ცხარი და ფიცხელი და მრისხანე, ოდეს აღერიოს და იქცეოდის მრავალთა კაცთა თანა, ძლიერთა და ფიცხელთა მოღვაწეთა; ეგე ვითარი უცილებელად ამათ ორთაგანსა ერთსა საქმესა შეემთხვიოს, ანუ მოთმინებითა ვნებისა მისგან განიკურნოს; ანუ განეშოროს მათგან და იცნას უძღურება თვისი.

თავი 8.

ქი. **ს**აცი მრისხანე ნებსით თვისით განცოფებულ არს, რამეთუ ძლეულ არს ჩვეულებათაგან პირველთა, და თვინიერ ცნობისა მისისა ბორგს და დაეცემის.

ქი. **წ**რა რაი არს მონანულისათვის უბოროტეს გულის წყრომისა, რამეთუ სინანულისა ფრიადი სიმდაბლე, ეხმარების; ხოლო გულის წყრომაჲ ყოვლისავე ამპარტავანებისა სახე არს.

ქი. **ჟ**სე არს დიდი სიღრმე სიმშვიდისა, ოდეს მახლობელად იყოს მისსა შემაწუხებელი, და გული მისი იყოს მყუდროებით; და არა მოაკლებდეს სიყვარულსა მისსა; დაკვალად ესე არს დიდი სიბოროტე გულის წყრომისა, რომელ დაღაცათუ მარტოდ იყოს ბორგდეს, და ბრძოდის შემაწუხებელსა მას მისსა.

ქი. **ვ**ითარცა იგი **ხ**ული **მ**იდა **ბ**შვიდობა და **ბ**ყუდროება არს ხულისა, ეგრეთვე გულის წყრომა აღმაშფოთებელი და აღმამრღვეველი არს ხულისა, და ამისთვის არა რაჲ არს ესრეთ ხულისა მისისა ჩვენდა მოსლვისაგან დამაყენებელ, ვითარ გულის წყრომაჲ.

ქი. **ქ**ვენ უწყით ვითარმედ, მრავალ არიან და ბოროტ ნაშობნი გულის წყრომისანი, გარნა ერთი ნაშობთა მისთაგანი ოდენ, თვინიერ ნებისა მისისა დაღაცათუ მედგარ-არს, არამედ ოდესვე სარგებელ იყვის, რამეთუ ვიხილენ კაცნი აღბორგებულნი გულის წყრომითა, და ძვირის ხსენება რომელი იყო დაფარულ მრავლით ჟამითგან მათ შორის-გამოაცხადეს, და ვნებითა ვნებასა უძვირესსა განერნეს, რაჟამს შემაწუხებელმან მან გულსავე ყვნა იგინი საქმისა მისთვის, ანუ თუ შენდობა ითხოვა. და ვიხილენ სხვანი, რომელთა აქვნდათ სულგრძელება პირუტყული, და ღუმილითა მით ნივთებდეს და აღავსებდეს გულთა მათთა ძვირის ხსენებითა, და უძვირესად ეშმაკეულთა და ცოფთა შევრაცხენ უბადრუკი იგი, რამეთუ იქმნეს თავით თვისით მტერ კეთილისა, ვითარცა შავარდენი მტრედისა.

ქრასხველობისათვის.

45. საყვარელნო ფრიაღი ზრუნვა გვიღირს და კრძალ-
ვა გველისა ამისგან მრისხანებისა, რამეთუ ბუნებაცა,
თანა შემწედ აქვს ამას, ვითარცა იგი სიძვისასაცა.

5 46. მიხილეთ მრისხანენი, რომელნი სიმრავლისა
მისგან განმწარებისა მათისა, საზრდელსა განეყენეს, და
გესლსა ზედა გესლი დაურთეს, პირუტყულითა მით მარ-
ხვითა. და ვიხილენ სხვანი, რომელთა გულის წყრომა
იგი მიზეზად მოიპოვეს, და ნაყოფენებად მისცნეს თავნი
მათნი, და ვითარცა კლდისაგან მალლისა მთხრებლსა
10 ღრმასა გარდამოიჭრნეს. და ვიხილენ სხვანი გონიერნი,
რომელთა ვითარცა მკურნალთა ხელოვანთა, ორივე შე-
ზავეს, და ორივე ზომითისა მის ნუგეშინისცემისაგან დი-
დად სარგებელ ეყო.

15 47. ჭალობა ჟამობისა ზომითი, ოდესმე გულის
წყრომასა სულისასა დააწყნარებს, და ოდესმე გემოთ
მოყვარებასა შეეწევს, ოდეს უზომოებით იქმნებოდეს
და უჟამოდ, ამისთვის ჟამისა და საზომისაებრ. ვიხმარებ-
დეთ მას.

20 48. სიტყვის გება მდაბალი-დააწყნარებს გულის
წყრომასა, და სიტყვისგება ფიცხელი აღაორძინებს გუ-
ლის წყრომასა, და ამისთვის ჯერ არს, რათა ყოველსავე
ზედა სიმდაბლე თანა გვეყვეს.

25 49. შიყავ ოდესმე გარე სენაკისაგან ჩემისა სახმარის-
სა რაისათვისმე, და მესმა კაცთა ვიეთმე დაყუდებულთა,
რონელნი სიმრავლისაგან სიცხარისა და გულის წყრომი-
სა მათისა სენაკებსა შინა მათსა თავით თვისით, ვითარცა
კაკაბნი გალიათა შინა კორტნიდეს და იბორგებოდეს,
და მიმოიჭრებოდეს პირსა ზა მათსა მძვინვარებისაგან
მათისა, ვითარლამცა შემაწუხებელი იგი მათი თანა უდგა
30 წინაშე მათსა; ხოლო მე ვარქვ მათ და განვაზრახე ივთის
მოშიშებით, რათა არა დაეყუდნენ ყოვლადვე მარტოე-
ბით, რათა არა გარდაიქცნენ კაცთა ბუნებისაგან და
იქმნენ ეშმაკ.

თავი 8.

ქს. მიხილენ კვალად გულნი ვნებულნი და მწვირი-
 თა-სავსენი, ხორცთა მოყვარენი, დახსნილნი და მღერისა
 და განცხრომისა მოყვარენი, მიდრეკილნი მოყვასო-
 ბასა ჭაბუკთასა და პირთა შემკობისა მოყვარენი, რომელთა
 გამოუჩიე დაყუდება, ვითარცა მტერი ესე ვი-
 თართა ვნებათა და მწვირეთა, რათა არა კაცთა ბუნები-
 საგან, პირუტყვთა ბუნებად გარდაიქცენ.

ქლი. მიეთმე უკვე მრქვეს მე, ვითარმედ ამათ ორთა-
 განვე საწყალობელად იძლევიან, რომელნი იგი სრუ-
 ლიად დავაყენენ ნებასა შინა თვისსა ყოფისაგან, და გან-
 ვაზრახე მოძღვართა მათთა სიყვარულით, რათა ოდესმე
 დაყუდებით, და ოდესმე ერსა შორის განაგებდენ ყოფასა
 მათსა, და ყოველივე მოძღვრისა მიმართ მივაგდეთ, რა-
 თა ვითარცა ენებოს ვნებათა მათთაებრ განაგებდენ.

ქლი. ღემოს მოყვარებამან თავსა თვისსა ოდენ, და ნუ
 უკვე ერთსა ზედა მზრახველსა მისსა სხვასაცა ავინს; ხო-
 ლო მრისხანებამან მრავალ-გზის ვითარცა მგელმან ყო-
 ველივე სამწყსო აღაშფოთის, და მრავალნი სულნი მდა-
 ბალნი მოსწყლნის.

ქლი. ღოროტ არს გულის წყრომისა მიერ დაბნელება
 თვალთა სულისათა, ვითარცა იტყვის მეტყველი იგი,
 ვითარმედ ყყყაათნიჲ უყოთის რყისაშითჲ თაჲჲთი სჲჲჲ;
 და უძვირეს არს რაჲჲამს ბაგეთა მიერცა გამოსჩნდეს მრის-
 ხანება იგი სულისა; ხოლო ხელთა განმარტება, ყოვ-
 ლადვე მტერ და უცხო არს მონაზონთ, მოქალაქობისაგან.

ქლი. ოკეთუ გნებავს აღმოღებად წველისა თვალისა-
 გან ძმისა შენისა, ეკრძაღე რათა არა საოლავისა წილ,
 უოლნე ისრითა: ესე იგი არს, სიტყვის გება, და სახე
 ფიცხელი და ბოროტი; ხოლო საოლავი არს მოძღვრება
 სიმშვიდით, და მხილება სულგრძელებით.

ქლი. სიტყვის მოციქული ვითარმედ. ზჲჲჲჲჲ, ყყყის-
 ჲჲჲ შჲ სოჲჲჲჲჲჲჲ-ჲჲ, და არა თქვა თუ გვემე; ხოლო
 უკეთუ არა ეგების თვინიერ ცემისა, ზი წინამძღვარო,

ურისხველობისათვის.

მაშა ჟამითი ჟამად ნუ ხელითა თვისითა, არამედ სხვათათა.

5 **III.** ოკეთუ გამოვეძიებდეთ, ვიბოვნეთ მრავალნი მრისხანენი, გულს-მოდგინებით აღმასრულებელნი, მარხვისა და მღვიძარებისა და დაყუდებისა; რამეთუ ესე არს ნება ეშმაკისა, რათამცა აღმაორძინებელნი იგი მის ვნებისა ნივთნი დაარწმუნნა. ვითარცა სინანულისა და მოღვაწებისა მიზეზითა განმრავლებად მათ შორის.

10 **III.** ოკეთუ ერთი მგელი, ვითარცა ვსთქუთ, შემძლებელ არს სამწყსოსა ყოვლისავე აღშფოთებად, თანა შეწევნითა ეშმაკისათა; შემძლებელ არს სადმე ერთიცა ძმა ბრძენი, ვითარცა თხიერი ზეთითა სავესე დაწყნარებად ღელვათა, თანა შემწეობითა წნველოსისათა, და ვითარცა პირველი იგი მიიღებს დიდსა სასჯელსა, ეგრეთვე ამან მოიღოს იეთისაგან დიდი სასყიდელი და სახე სარგებელის ექმნას ყოველთავე.

15 **III.** შასაბამი სანატრელისა ურისხველობისა არს სიმწარითა და ტკივილითა გულისათა მოთმინება: კდემისა და ყვედრებისა და გინებისა; ხოლო საშუვალი—რათა შეუწუხებელად იყოს მათ შორის; ხოლო სისრულე ესე არს, თუ ოდეს იბოლოს ვინ, რათა ვითარცა ქება შეერაცხოს გინება.

20 **III.** უხიხაროდენ პირველო; ცოცხლებით იყავ მეორეო ნეტარ ხარ ოფლისა მიერ; და მხიარულ იყავ მესამეო სრულო საზომითა.

25 **III.** უხიხილე საწყალობელი მრისხანეთა შორის ხილვა რომელი ამპარტავენებისაგან ფარულად მოიწეოდა მათ ზედა, რამეთუ განრისხნებოდეს, და მერმე რამეთუ იძლინეს მრისხანებისაგან, და კვალად განრისხნეს, და მიკვირდა ვხედვედ რა, ვითარმედ დაცემითა-დაცემასა სჯიდეს, და ცოდვითა ცოდვასა ზედა შურს იგებდეს, და შემეწყალნეს იგინი; და მანქანებათა თვის ეშმაკისათა

თავი 8.

ესრეთ დამიკვირდა, რომელ კნინლა და სასოება თავისა ჩემისა განვიწირე.

მჩ. ძომელიცა ხედვიდეს თავსა თვისსა ძლეულსა. მრისხანებისაგან და ამპარტავანებისა, უკეთურებისაგან და ორგულებისა, და ენებოს რათამცა აღმოიხადა მათ-ზედა მახვილი ხიმშვიდისა ორ-პირი: მივედინ ეგე ვითარ-რი იგი კრებულსა ძმათა ფიცხელთასა, და შევედინ მუნ, ვითარცა სახლსა სამურკვენლოსა, განბანელსა ბილწება-თასა, და მაცხოვრებელსა სულისასა, და მუნ იყოფოდენ; უკეთუ ნებავეს, რათა სრულიად განწმდეს ვნებათა მათ-გან. რაჟამს იგი გინებათაგან და შეურაცხებათა იგვემე-ბოდეს გონება მისი, გინათუ ხორცნიცა დაითრგუნოდეს და იწიხნებოდეს, ვითარცა სამოსელი, და შეიმუსვრო-დეს, და ესრეთ ყოველივე ბილწება, რომელი არს სამო-სელსა მას სულისა მისისასა განწმდეს და განირცხას კე-თილად.

მთ. შაგარწმუნენ სიტყვამანცა სოფლიომან, და სცან ვითარმედ უბატოება და კდემა და გინება, განმბა-ნელ არს ვნებათა სულისათა; რამეთუ იტყოდინ სოფ-ლიონი სიქადულით ურთიერთარს რაჟამს ვისდამე ფრიად-ეგინის, ვითარმედ იგი ვინმე განვრეცხე განვბანე, და-ქეშმარიტად ესრეთ არს.

შ. სხვა არს ახლად მოსრულთა თანა მყოფი იგი. გლოვისა მიერ ურისხველობა; და სხვა არს სრულთა იგი. სრულიადი მოსპოლვა გულის წყრომისა და აღუძრვე-ლობა, რამეთუ პირველთა მათ მიერ, ვითარცა ჭიმითა და აღვირითა შეკრულ არს ცრემლთაგან, და გლოვისა ვნება იგი; ხოლო მეორეთა ამათ მიერ, ვითარცა გველი მახვილითა მით უვნებელობისათა მომკვდარ არს.

შ. იხილენ სამნი მონაზონნი, რომელნი ერთბა-მად იგინნეს ვიეთგანმე; და ერთი იგი შეწუხდა, რამე-თუ იგინა, გარნა დადუმნა; ხოლო მეორე მხიარულ იქმნა თავისა თვისისა გინებისათვის, ხოლო შეწუხნა მაგინე-

ურისხველარისათვის.

ბელისა მისთვის, რამეთუ ევნო მას; ხოლო მესამემან გულსა თვისსა გამოისახა ვნება მოყვისსა მის და ცრემლოდა მხურვალედ, და იყო მათ სამთა შორის ხილვა მუშაკთა, შიშისა სასყიდლისა და სიყვარულისათა.

5 შუ. **¶**ითარცა იგი მხურვალეა თავქედისა ერთად იტქმის სახელითა, ხოლო მრავალნი და არა ერთი აქვს მიზეზი აღძრვისა მისისა, ეგრეთვე არს აღძვრა იგი გულის-წყრომისა და სხვათა მათ ვნებათა ჩვენთა, რამეთუ მრავალნი და თითო ფერნი მიზეზნი ჰქონან თვითოეულსა, და ამისთვის ვერ შესაძლებელ არს, რათამცა კურნებისა მათისა საქმე, ერთ სახედ განვაგეთ, არამედ ამას ვიტყვით, რათა ისწრაფოს, რომელსა სენი იგი აქვნდეს, და სენისა მისებრ და მიზეზთა მისთაებრ ყოს კურნებაცა.

15 შუ. **¶**ოვლისა უბირატეს ჯერ-არს, რათა მიზეზი გამოიძიოს სენისა თვისისა თვითოეულმან, რათა რაჟამს მიზეზი პოოს მას ზედა, მიიღოს წამალიცა დაკურნება მოღვაწეებითა მეთისათა და მოსწრაფეებითა მკურნალთა სულიერთათა.

20 შუ. **¶**ითარცა სახით და იგავით შემოვკრბეთ სულითა და ვყოთ გამოძიება მიზეზთა ამის სენისათა, თუ ვინა მოვალს, ანუ რაჲ არს კურნებისა მისისა სახე, და რომელთაცა გნებავს მოვედით სულიერსა ამას, და უხილავსა სამსჯავროსა ჩვენსა, დავსხდეთ, და გამოვიძიოთ პირველ თქმულისა ამის ვნებისათვის მრისხანებისა.

25 შუ. **¶**ითარმე ვპოვნეთ მიზეზნი ამის სენისანი ჰიძმანო, ანუ ვითარ ვსცნათ მშობელი ამის უხილავისა მტერისა, გარნა მოვედით და ვიღვაწოთ და შევეკრათ, გულის-წყრომა ესე მძლავრი, და უხილავსა მას უხილავნიცა საკვრელნი მოუძინეთ, და ვაჭირვოთ სიმშვიდითა, რამეთუ ესე არს მომზავებელი საკრველი მისი; დავსცეთ და ვგვემოთ სულ-გრძელებითა, და მივსცეთ იგი ხელთ ყოვლად წმიდისა სიყვარულისათა, და მან წარმოით-

თავა 8:

როს და დაადგინოს იგი სამსჯავროსა მას უხილავსა, და მერმე ვჰკითხოთ პირითა მით გონებისათა, და ვრქვათ.

შჳ. ჴვითხარ ჩვენ ჰი უცნობელო და უგუნურო და უბატოლო. და დაუწყნარებელო, გვითხარ ჩვენ რაჲ არს სახელი მამისა შენისა, და რაჲ ეწოდების უკეთურსა მას. დედასა შენსა, რომელმან იგი ბოროტად გშვა შენ. ანუ რა არს სახელები ბოროტთა მათ და ბილწთა ძეთა და ასულთა შენთა, ანუთუ რომელნი საქმენი არიან, რომელნი ბრძვანან და მოაკვდინებენ მედგრობასა შენსა.

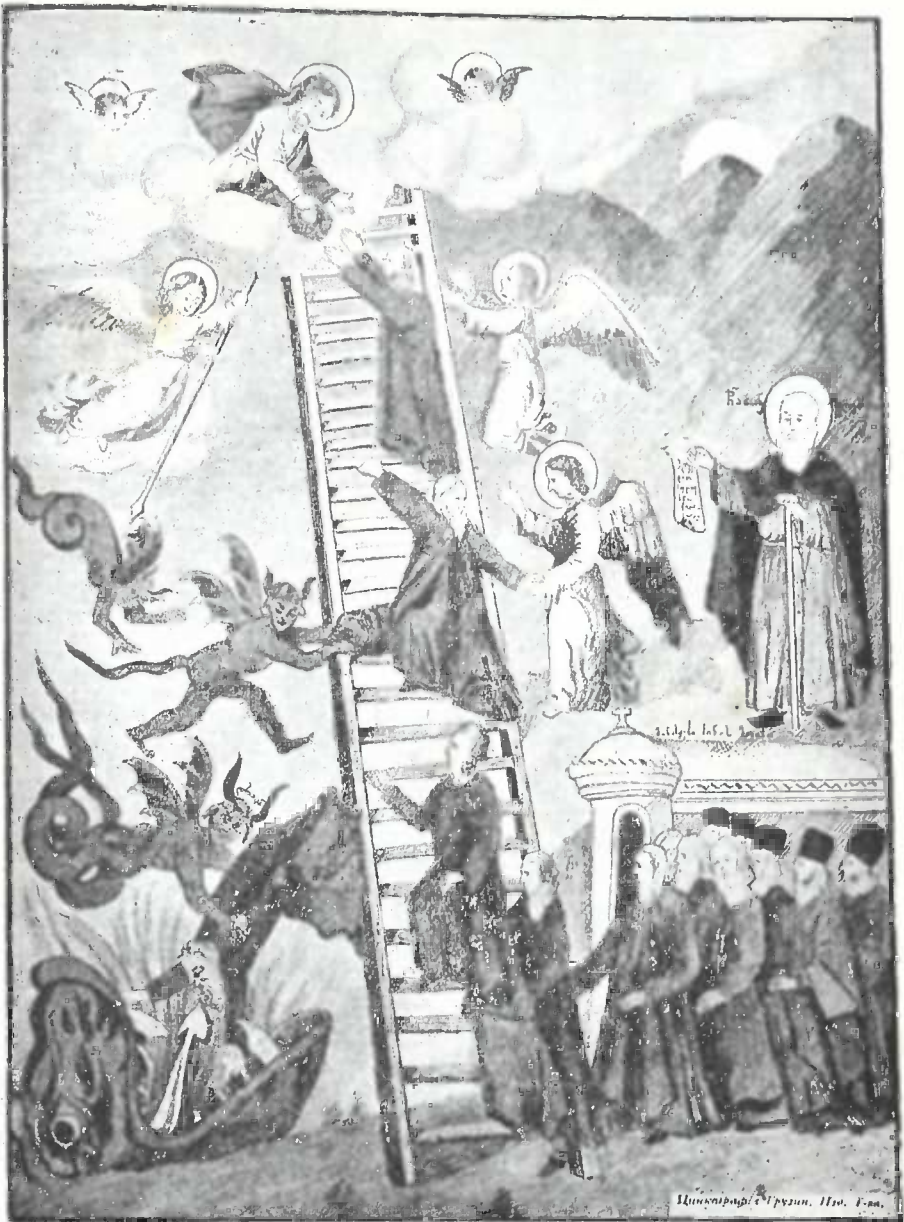
ჴოლო მან მომიგოს და მრქვას ჩვენ, ვითარმედ მშობელნი ჩემნი მრავალ-არიან, და მამა ჩემი არა ერთი არს; რამეთუ დედანი ჩემნი არიან ცუდად მზვობრობა, და ვეცხლის-მოყვარება, და ნაყოფანება და ოდესმე სიძვა-ცა. ხოლო მამანი ჩემნი არიან სიმაღლე და ვახში, ხოლო შვილნი ჩემნი არიან: ძვირის ხსენება, სიძულილი, მტერობა და სიტყვისა თვისისა დამტკიცება.

შჴ. ჴოლო მტერნი ჩემნი, რომელთა მიერ, აწ შეკარულ ვარ არიან ოარისხველობა და სიმშვიდე. და მბრძოლი და წარმწყმედელი ჩემი სიმდაბლე არს; ხოლო თუ ვინ არს მშობელი მისი, თვისსა ადგილსა თვით მას ჰკითხეთ:

იმერთმან მოგვეცინ ჩვენ ძმანო სიმდაბლე წარმწყმედელი ამის ვნებისა, მაღლითა იეთისათა, რომლისა არს დიდება უკუნითი უკუნისამდე. ამინ.

ჴერგეს მას ჴიბეს შანს იბოების გვირგვინა ორასხულობისა, და რომელსა ბუნებით აქნდეს ესე გვირგვინი, სუ უკვე და არა აქვს სხვაცა; ხოლო რომელსა ოფლათ და შრომით მოეკოს, მას რვათავე უოველთა ამათ ვნებათადა უძლევიეს.

მოვედით ჩემდა ყოველნი მაშურალნი და ტვირთ მძიმენი და ძაე განგისვენო თქვენ

ყ'ღთა შთანთქმელი ჯოჯოხეთი, სულთა მაცხოვრებელი და ზეცად ამყვანებელი ყიბე

ქართული მისივე ნებაარისა მამისა ჩვენისა იოანესი.

ქვირის-ხსენებისათვის

Ⲡ ⲗ Ⲙ ⲙ Ⲏ

ათნოებანი **ს**მიდათანი მსგავს არიან კიბესა მას რომელი იხილა იაკობ^ბ, რამეთუ შემდგომითი შემდგომად შესლვითა მათშინა აღამაღლებენ კაცსა ცამდე; ხოლო ბოროტნი საქმენი მსგავს არიან ჯაჭვთა მათ, რომელნი დასცვივებს მოციქულისა პეტრესგან. რამეთუ ესრეთ ვნებანი ერთი-ერთსა დამოკიდებულ-არიან, და შთაიყვანებენ სულსა ჯოჯოხეთად; ამისთვისცა გვესმა გულის წყრომისა არა წმიდისა მიერ იტყოდა რა, ვითარმედ ნაშობი მისი არს ქვირის ხსენება, ამისთვისცა აწ შემდგომად მშობელისა შვილისაცა მისისა უკეთურისათვის ვსთქვათ.

ჟ. ქვირის ხსენება არს გულის-წყრომისა გესლი ცოდვათა დამმარხველი, სიმართლისა სიძულილი, სათნოებათა წარმწყმედელი. გესლი არს სულისა მომაკვდინებელი, მატლი არს გონებისა მჭამელი.

ჟ. სირცხვილი^ჰ) არს ლოცვისა, დამახრწვეველი არს ვედრებათა, უცხოება არს სიყვარულისაგან, სამსკვალი არს სულისა, საქმე არს, უგემური სიტკბოებითა სიმწარისათა მრისხანეთა მიერ საყვარელი, ცოდვა არს სამარადისო უსჯულოება არს დაუძინებელი, უკეთურება არს ყოველსა ჟამსა და ყოვლადღვე.

^ჰ) სირცხვილი არს იგი ლოცვისა, რამეთუ რაჟამს ვიტყოდით, ვითარმედ მოგვიტყვენ თანა ხაღებნი ჩვენნი, ვითარცა ჩვენ მიუტყვებთ თანამდებთა მათ ჩვენსა: მაშინ ქვირის-ხსენება სირცხვილი არს ლოცვის მის ჩვენისა.

მგარის-ხსენებასათვის.

8. **ჟ.** **ჟრთი***) არს ესეცა ბნელთა მათ და ბორბოტთა ვნებათაგანი: ძვირის-ხსენებასა ვიტყვი, ნაშობთაგანი და არა მშობელთა და უფროსად მშობელთაგანიცა, ამისთვის არა მნებავს მისთვის მრავლის-მეტყველება. რომელი მძლე ექმნა გულის წყრომასა, მან მოსპო ძვირის ხსენება, ხოლო ვიდრემდისდა მამა ცოცხალ იყოს, შეუძლებელ არს თუმცა არა შვილ ესხნეს მას.

9. **ი.** **ქომელმან** მოიგის სიყვარული, იგი უცხო იქმნა შურისაგან, ხოლო რომელსა აქვდეს მტერობა არა დაელოოს მას შრომა ცუდი და წარწყმედა სულისა.

10. **იჟ.** **ჩაბლამან** სიყვარულისამან დაჰხსნის სიძულილი, და ნიკმან წმიდამან მოამდოვრის და დააწყნარის სული.

11. **იხ.** **ჩაბლა** განუკრძალველი დედა არს კადნიერებისა, და სარკმლით სიყვარულისათ შევიდის ნაყროვანება.

12. **იყ.** **ჩიხილე** სიძულილი, რომელმან დახსნა სიძვისა კრულება დაძველებული; და მუნვე ვიხილე ძვირის ხსენება, რომელმან საკვრელი იგი სიძვისა შეუკვრელად დაიცვა მიერთგან, და დამიკვირდა ვითარ ეშმაკმან ეშმაკი განდევნა, და ნუ უკვე საქმე არს ესე განგებულებებისა **ივთისა**, და არა ეშმაკთაგან.

13. **იყ.** **სიყვარული** მტკიცე ბუნებითი განშორებულ არს ძვირის-ხსენებისაგან, არამედ საკრძალავ-არს, რამეთუ სიძვა ადვილად მიეახლების მას, და გამოჩნდების ფარულად ტრედსა მას შორის სიყვარულისასა ტილი იგი სიძვისა.

14. **იყ.** **ოკეთუ** ძვირის მოხსენე ხარ, ძვირ მოხსენე იყავ ეშმაკთათვის, და უკეთუ ემტერები, მტერ იყავ ხორცთა შენთა მარადის

15. **იყ.** **ომადლო** და მზაკვარი მეგობარი არს გვამი, რამეთუ რაზომცა განუსვენებდეთ უმეტესად გვავენებს.

*) **ქმისთვის** არს მშობელთაგანი, რამეთუ ზგაობითი გულასწერამა შობს ძვირის ხსენებას; ხოლო ძვირის ხსენება შობს შურსა და კიტის კვლას.

თავი 9.

113. **ჟორჯი** თარგმანი არს წიგნთა ძვირის ხსენება რამეთუ თვისისა უკეთურებისა წამებად მოიყვანებს მათ.

114. **წრცხენდინ** მას ლოცვა **ოფლისა** **ესოსი**, რომლისა თქმად ვერ-ძალ-გვიც, უკეთუ იგი გვაქვდეს ჩვენ თანა.

115. **ქაქამს** ფრიად ისწრაფო, და ვნებისა მის სრულიად გულისაგან აღმოგდებად ვერ-უძლო, მაშინ ზედას ზედა შეურდებოდე შემაწუხებელსა მას, და გარევეან აჩვენებდე მისა მიმართ სიყვარულსა, რათა ესრეთ. რა იქმოდე, შეგრცხენდეს მხილებითა სვინიდისისათა, და სრულიად შეიწყნარო სიყვარული მისი გულადცა:

116. **ქნებავს** თუ ცნობა, უკეთუსრულიად განკურნებულ ხარ ვნებისა მისგან, ესე გაქვდინ სასწაულად; არათუ ოდეს შემაწუხებელისა მისთვის ილოცვიდე. არცა ოდესმე ახარო ძღვნითა, არცა რაქამს პატივის-ცემად მიხადო; არამედ რაქამს გესმას მის ზედა მოწევნული სულიერი გინა ხორციელი განსაცდელი, და ვითარმცა შენ ზედა მოწევნულ იყო ესრეთ გელმოდეს და სცრემლოდე, მაშინ უწყოდე, ვითარმედ განთავისუფლებულ ხარ ძვირის ხსენებისაგან.

117. **შაყუდებული** ძვირის-მოხსენე-ასპირტი არს დამალული და გესლი მისი სასიკვდინე თავსა შორის თვისსა უტვირთავს

118. **ქსენებამ** **ჟორისტეს** ვნებათამან, განკურნოს ძვირის ხსენება, რამეთუ ძვირუხსენებლობისა მისისაგან და სიმშვიდისა, სირცხვილეულ იქმნას იგი.

119. **ქეშასა** ლბილსა შინაგან იშვებიან ჭიანი, და დაყუდებულთა, დახსნილთა, და მედგრად მღუმარეთა შეუხდების ძვირის-ხსენება.

120. **ქომელმან** განიშოროს იგი, პოოს მან შენდობა. ცოდვათა, ხოლო რომელი შეეყოს მას, შორის არს იგი წყალობისაგან ივთისა.

121. **ჭრავალთა** მისცნეს თავნი თვისნი შრომათა ფიციხელთა რათა შეენდვნენ ცოდვანი, ხოლო კაცმან ძვირ-

ძვირის ხსენებისათვის.

უხსენებელმან უსწროს მათ; რამეთუ იტყვის **ღათალი** ვითარმედ მიუტევეთ და მოგეტევნენ თქვენ ცოდვანი.

5 **ქუ.** ხასწაული ჭეშმარიტისა სინანულისა არს ძვირ-უხსენებლობა; ხოლო რომელსა აქვდეს იგი და ჰგონებდეს თუ ინანის მსგავს არს იგი კაცსა რომელსა ენებოს ძილსა შინა სირბილი ჭეშმარიტი.

10 **ქუ.** მიხილენ ძვირის მოხსენენი, რომელნი ამხილებდეს სხვათა ძვირის მოხსენეთა, ძვირის ხსენებისათვის, და სიტყვათა თვისთაგან სირცხვილეულ-იქმნეს, და ვნებისა მისგან დასცხრეს.

15 **ქუ.** ჩუმცა ვინ ჰგონებს თუ, მცირე ვნება არს ესე უკეთური, რამეთუ ესრეთ დიდ არს, ვიდრედა მრავალ გზის მოღვაწეთაცა და სულიერთა დასცემს. ხოლო ჩვენ ვხადოდეთ **ღათალსა**, რათა გვიხსნეს მისგან. რამეთუ მისი არს დიდება უკუნითი უკუნისამდე ამინ.

ქსე მეცხრე სიბე არს, რომელმან მოიგოს ესე, კადნიერებით ითხოვდინ იგი **ქარისტესგან** შენდობას ცოდვასათვის.

მოვედით ჩემდა ყოველნი მაშვარაღნი და ტვირთ მძიმენი და ძეგ განგისვენო თქვენ

ყ ლთა შთანთქმელი ჯოჯოხეთი სულთა მაცხოვრებელი და ზეცად იმყვანებელი სიბე

ქართული მისივე ძვირის ზრახვისა და განკითხვისათვის.

ა ლ რ ე ე

სრეთ ვჰგონებ ვითარმედ არავინ უმეცარ არს გონიერთაგანი, რამეთუ სიძულილისა და ძვირის ხსენებისაგან იშვების ძვირის-ზრახვა, ამისთვის შეუდგინე ნაშობი იგი, მშობელთა მისთა წესისა ებრ.

ყ. ძვირის ზრახვა ნაშობი არს-სიძულილისა; სენი არს წვრილი დაფარული და იდუმალ შემავალი, და წურბელი არს გამომწოველი სისხლსა სიყვარულისასა, და უჩინო მყოფელი მისი; ორგულება არს გულისა და მომატყვებელი არს ბილწებათა და სიმძიმეთა და უჩინო მყოფელი არს სიწმინდისა.

უ. ზესმა ოდესმე ვითარმედ კაცნი უზრახვიდეს ვიეთმე, ხოლო მე შევრისხენ და ვამცენ მათ რათა დასცხრენ, ხოლო მოქმედთა მათ ბოროტისათა მომიგეს და მრქვეს მე ესრეთ, ვითარმედ სიყვარულისა მისისათვის და ზრუნვისა, რომელი გვაქვს მისა მიმართ, ვყოფთ ამას. და მიუგე და ვარქვ მათ: დასცხერით ესე ვითარისა სიყვარულისაგან ხენეშისა და მედგრისა, რათა არა განაცრუოთ წინასწარ-მეტყველი რომელი იტყვის, ვითარმედ ძაძიოთი უყაშჳე უჭიქჳიო შაყიქიოთი თქიქიოთი ძიქიქიოთი, უჳე უჳიქიოთი-უჳიქიოთი უქიქიოთი.

შ. ოკეთუ გიყვარს იგი ულოცვედ მას, და ნუ ძვირსა უზრახავ, რამეთუ იმერთი ლოცვითა შეეწვევის მას და შეიწყალებს.

ჟ. ღულის ხმა ყავ ძმაო! და იხილე, რამეთუ იუდა კრებულსა შორის მოწაფეთასა იყო, და ავაზაკი კრე-

თავა 10.

ბუღსა შორის კაცის მკვლელთასა; და ერთსა წამსა საკვირველებით იგი ცხონდა, და იგი წარწყმდა; და ამას თუ გულის-ხმა-ჰყოფდე მარადის, დიდად სარგებელ გეყოს, არა განკითხვად მოყვსისა.

ჟი. ძომელსა ენებოს ძლევად განკითხვისა, ნუ ძმასა თვისსა მიაჩემებნ ცთომასა მას, რომელი იხილოს მის თანა, არამედ ეშმაკსა, რომელმან მოაგონა მას იგი, რამეთუ არავის ჰნებავენ შეცოდება მისისა, დადაცათუ უღებებითა ჩვენითა ვიძლევით, და არა ვინ არს იძულებით ძლევული.

ჟი. უიხილენ კაცი რომელთა სცოდეს ცხადად, და შეინანეს ფარულად, და რომელნი იგი ვითარცა მეძავნი განვიკითხენ, იყვენ წინაშე მისისა, ვითარცა წმიდანი, რამეთუ სინანულისა მიერ განწმედილ იყვენს.

ქი. ჩუ ერიდები მას, რომელი შენდა მომართ ძვირსა უზრახვიდეს ძმასა, არამედ არქე მას, ვითარმედ დასცხერ ძმაო, რამეთუ მე მარად დღე უჭვირესთა საქმეთა ვიქმ, და ვითარ უძლო მისსა განკითხვად, და გრი სარგებელი ჰქმნე, რამეთუ სულსაცა შენსა არგო და მოყვასიცა განჰკურნო.

მი. ესეცა გზა ერთი არს მოკლედ ცხოვრებად მიმყვანებელთა გზათაგან, ესე იგი არს; არა განკითხვა მოყვსისა, რამეთუ იტყვის ოფალი: *საჲ უფლისყოფილყოფი, შუ უფილ უფლისყოფილყოფი*, და ამისთვის ვისწრაფოთ საყვარელნო, რათა არა განვიკითხნეთ ძმანი ჩვენნი, რადცა ცთომად ვიხილოთ მათ თანა.

ნი. უითარცა წყალი უცხო არს ცეცხლისაგან, ვგრეთვე განკითხვა მოყვსისა სინანულისაგან.

იჲ. შალაცათუ ჟამსა სიკვდილისასა იხილო ვინმე ცოდვასა შინა ნუვე განიკითხავ, რამეთუ სასჯელი მისისა უცნაურ-არს კაცთაგან.

იჲ. მრავალთა ქმნეს დიდნი ბოროტნი ცხადად, ხოლო ქმნენს უმეტესნი კეთილნი ფარულად, და შესცთეს

ძვირის-ხსენებისათვის,

განკითხვის მოყვარენი, და მზისაწილ კვამლი ეპყრა მათ.

100. **109.** ისმინეთ ჩემი, ისმინეთ ჭი ბოროტნი განკითხველნი, კაცთა ცოდვილთანი, უკეთუ ჭეშმარიტ არს; ვითარცა ჭეშმარიტ არს სიტყვა იგი რომელი თქვა **10** **11** **12** **13** **14** **15** **16** **17** **18** **19** **20** **21** **22** **23** **24** **25** **26** **27** **28** **29** **30** **31** **32** **33** **34** **35** **36** **37** **38** **39** **40** **41** **42** **43** **44** **45** **46** **47** **48** **49** **50** **51** **52** **53** **54** **55** **56** **57** **58** **59** **60** **61** **62** **63** **64** **65** **66** **67** **68** **69** **70** **71** **72** **73** **74** **75** **76** **77** **78** **79** **80** **81** **82** **83** **84** **85** **86** **87** **88** **89** **90** **91** **92** **93** **94** **95** **96** **97** **98** **99** **100** **101** **102** **103** **104** **105** **106** **107** **108** **109** **110** **111** **112** **113** **114** **115** **116** **117** **118** **119** **120** **121** **122** **123** **124** **125** **126** **127** **128** **129** **130** **131** **132** **133** **134** **135** **136** **137** **138** **139** **140** **141** **142** **143** **144** **145** **146** **147** **148** **149** **150** **151** **152** **153** **154** **155** **156** **157** **158** **159** **160** **161** **162** **163** **164** **165** **166** **167** **168** **169** **170** **171** **172** **173** **174** **175** **176** **177** **178** **179** **180** **181** **182** **183** **184** **185** **186** **187** **188** **189** **190** **191** **192** **193** **194** **195** **196** **197** **198** **199** **200** **201** **202** **203** **204** **205** **206** **207** **208** **209** **210** **211** **212** **213** **214** **215** **216** **217** **218** **219** **220** **221** **222** **223** **224** **225** **226** **227** **228** **229** **230** **231** **232** **233** **234** **235** **236** **237** **238** **239** **240** **241** **242** **243** **244** **245** **246** **247** **248** **249** **250** **251** **252** **253** **254** **255** **256** **257** **258** **259** **260** **261** **262** **263** **264** **265** **266** **267** **268** **269** **270** **271** **272** **273** **274** **275** **276** **277** **278** **279** **280** **281** **282** **283** **284** **285** **286** **287** **288** **289** **290** **291** **292** **293** **294** **295** **296** **297** **298** **299** **300** **301** **302** **303** **304** **305** **306** **307** **308** **309** **310** **311** **312** **313** **314** **315** **316** **317** **318** **319** **320** **321** **322** **323** **324** **325** **326** **327** **328** **329** **330** **331** **332** **333** **334** **335** **336** **337** **338** **339** **340** **341** **342** **343** **344** **345** **346** **347** **348** **349** **350** **351** **352** **353** **354** **355** **356** **357** **358** **359** **360** **361** **362** **363** **364** **365** **366** **367** **368** **369** **370** **371** **372** **373** **374** **375** **376** **377** **378** **379** **380** **381** **382** **383** **384** **385** **386** **387** **388** **389** **390** **391** **392** **393** **394** **395** **396** **397** **398** **399** **400** **401** **402** **403** **404** **405** **406** **407** **408** **409** **410** **411** **412** **413** **414** **415** **416** **417** **418** **419** **420** **421** **422** **423** **424** **425** **426** **427** **428** **429** **430** **431** **432** **433** **434** **435** **436** **437** **438** **439** **440** **441** **442** **443** **444** **445** **446** **447** **448** **449** **450** **451** **452** **453** **454** **455** **456** **457** **458** **459** **460** **461** **462** **463** **464** **465** **466** **467** **468** **469** **470** **471** **472** **473** **474** **475** **476** **477** **478** **479** **480** **481** **482** **483** **484** **485** **486** **487** **488** **489** **490** **491** **492** **493** **494** **495** **496** **497** **498** **499** **500** **501** **502** **503** **504** **505** **506** **507** **508** **509** **510** **511** **512** **513** **514** **515** **516** **517** **518** **519** **520** **521** **522** **523** **524** **525** **526** **527** **528** **529** **530** **531** **532** **533** **534** **535** **536** **537** **538** **539** **540** **541** **542** **543** **544** **545** **546** **547** **548** **549** **550** **551** **552** **553** **554** **555** **556** **557** **558** **559** **560** **561** **562** **563** **564** **565** **566** **567** **568** **569** **570** **571** **572** **573** **574** **575** **576** **577** **578** **579** **580** **581** **582** **583** **584** **585** **586** **587** **588** **589** **590** **591** **592** **593** **594** **595** **596** **597** **598** **599** **600** **601** **602** **603** **604** **605** **606** **607** **608** **609** **610** **611** **612** **613** **614** **615** **616** **617** **618** **619** **620** **621** **622** **623** **624** **625** **626** **627** **628** **629** **630** **631** **632** **633** **634** **635** **636** **637** **638** **639** **640** **641** **642** **643** **644** **645** **646** **647** **648** **649** **650** **651** **652** **653** **654** **655** **656** **657** **658** **659** **660** **661** **662** **663** **664** **665** **666** **667** **668** **669** **670** **671** **672** **673** **674** **675** **676** **677** **678** **679** **680** **681** **682** **683** **684** **685** **686** **687** **688** **689** **690** **691** **692** **693** **694** **695** **696** **697** **698** **699** **700** **701** **702** **703** **704** **705** **706** **707** **708** **709** **710** **711** **712** **713** **714** **715** **716** **717** **718** **719** **720** **721** **722** **723** **724** **725** **726** **727** **728** **729** **730** **731** **732** **733** **734** **735** **736** **737** **738** **739** **740** **741** **742** **743** **744** **745** **746** **747** **748** **749** **750** **751** **752** **753** **754** **755** **756** **757** **758** **759** **760** **761** **762** **763** **764** **765** **766** **767** **768** **769** **770** **771** **772** **773** **774** **775** **776** **777** **778** **779** **780** **781** **782** **783** **784** **785** **786** **787** **788** **789** **790** **791** **792** **793** **794** **795** **796** **797** **798** **799** **800** **801** **802** **803** **804** **805** **806** **807** **808** **809** **810** **811** **812** **813** **814** **815** **816** **817** **818** **819** **820** **821** **822** **823** **824** **825** **826** **827** **828** **829** **830** **831** **832** **833** **834** **835** **836** **837** **838** **839** **840** **841** **842** **843** **844** **845** **846** **847** **848** **849** **850** **851** **852** **853** **854** **855** **856** **857** **858** **859** **860** **861** **862** **863** **864** **865** **866** **867** **868** **869** **870** **871** **872** **873** **874** **875** **876** **877** **878** **879** **880** **881** **882** **883** **884** **885** **886** **887** **888** **889** **890** **891** **892** **893** **894** **895** **896** **897** **898** **899** **900** **901** **902** **903** **904** **905** **906** **907** **908** **909** **910** **911** **912** **913** **914** **915** **916** **917** **918** **919** **920** **921** **922** **923** **924** **925** **926** **927** **928** **929** **930** **931** **932** **933** **934** **935** **936** **937** **938** **939** **940** **941** **942** **943** **944** **945** **946** **947** **948** **949** **950** **951** **952** **953** **954** **955** **956** **957** **958** **959** **960** **961** **962** **963** **964** **965** **966** **967** **968** **969** **970** **971** **972** **973** **974** **975** **976** **977** **978** **979** **980** **981** **982** **983** **984** **985** **986** **987** **988** **989** **990** **991** **992** **993** **994** **995** **996** **997** **998** **999** **1000** **1001** **1002** **1003** **1004** **1005** **1006** **1007** **1008** **1009** **1010** **1011** **1012** **1013** **1014** **1015** **1016** **1017** **1018** **1019** **1020** **1021** **1022** **1023** **1024** **1025** **1026** **1027** **1028** **1029** **1030** **1031** **1032** **1033** **1034** **1035** **1036** **1037** **1038** **1039** **1040** **1041** **1042** **1043** **1044** **1045** **1046** **1047** **1048** **1049** **1050** **1051** **1052** **1053** **1054** **1055** **1056** **1057** **1058** **1059** **1060** **1061** **1062** **1063** **1064** **1065** **1066** **1067** **1068** **1069** **1070** **1071** **1072** **1073** **1074** **1075** **1076** **1077** **1078** **1079** **1080** **1081** **1082** **1083** **1084** **1085** **1086** **1087** **1088** **1089** **1090** **1091** **1092** **1093** **1094** **1095** **1096** **1097** **1098** **1099** **1100** **1101** **1102** **1103** **1104** **1105** **1106** **1107** **1108** **1109** **1110** **1111** **1112** **1113** **1114** **1115** **1116** **1117** **1118** **1119** **1120** **1121** **1122** **1123** **1124** **1125** **1126** **1127** **1128** **1129** **1130** **1131** **1132** **1133** **1134** **1135** **1136** **1137** **1138** **1139** **1140** **1141** **1142** **1143** **1144** **1145** **1146** **1147** **1148** **1149** **1150** **1151** **1152** **1153** **1154** **1155** **1156** **1157** **1158** **1159** **1160** **1161** **1162** **1163** **1164** **1165** **1166** **1167** **1168** **1169** **1170** **1171** **1172** **1173** **1174** **1175** **1176** **1177** **1178** **1179** **1180** **1181** **1182** **1183** **1184** **1185** **1186** **1187** **1188** **1189** **1190** **1191** **1192** **1193** **1194** **1195** **1196** **1197** **1198** **1199** **1200** **1201** **1202** **1203** **1204** **1205** **1206** **1207** **1208** **1209** **1210** **1211** **1212** **1213** **1214** **1215** **1216** **1217** **1218** **1219** **1220** **1221** **1222** **1223** **1224** **1225** **1226** **1227** **1228** **1229** **1230** **1231** **1232** **1233** **1234** **1235** **1236** **1237** **1238** **1239** **1240** **1241** **1242** **1243** **1244** **1245** **1246** **1247** **1248** **1249** **1250** **1251** **1252** **1253** **1254** **1255** **1256** **1257** **1258** **1259** **1260** **1261** **1262** **1263** **1264** **1265** **1266** **1267** **1268** **1269** **1270** **1271** **1272** **1273** **1274** **1275** **1276** **1277** **1278** **1279** **1280** **1281** **1282** **1283** **1284** **1285** **1286** **1287** **1288** **1289** **1290** **1291** **1292** **1293** **1294** **1295** **1296** **1297** **1298** **1299** **1300** **1301** **1302** **1303** **1304** **1305** **1306** **1307** **1308** **1309** **1310** **1311** **1312** **1313** **1314** **1315** **1316** **1317** **1318** **1319** **1320** **1321** **1322** **1323** **1324** **1325** **1326** **1327** **1328**

თავი 10.

თა და დიდთა ბოროტთა იქმოდეს, და არავინ ხედვიდა მათ, და ვინათგან იჭვი სიწმიდისა აქვნდა ყოველთა მათ მათდა მიმართ, ამისთვის ფიცხელად ამხილებდეს და განიკითხვიდეს მოქმედთა მცირედისა ცთომისათა.

მ. განკითხვა მოტაცება არს. მხოლოდ შობილისა პატრივისა, და დამაქცეველი სულისა.

ჟ. ვითარცა ამბარტავანება თავით თვისით თვინიერ სხვისა ვნებისა შემძლებელ-არს წარწყმედად ჩვენდა, ეგრეთვე განკითხვა მოყვისისა მარტოდ შემძლებელ არს სრულიად წარწყმედად ჩვენდა, ვითარცა იგი ფარისეველი ამან ოდენ დასაჯა და წარწყმიდა.

ჰ. ჭრდენი მკრებელი მარცვალსა ყურძნისასა, მწიფეთა მათ მარცვალთა ჰამნ და მჰახთა არა მიხედავენ, და ეგრეთვე გონებამან ბრძენმან და მეცნიერმან, უკეთუ იხილნის ვიეთნიმე სათნოებანი, კეთილად გულად იხვნის იგინი, და ცთომათა არა მიხედავენ; ხოლო უგუნური ოდენ ცთომათა და ბოროტთა უმზირინ მოყვისისათა, რამეთუ მისთვის თქმული არს ვითარმედ **ჴუზბაოიჩნისი აყსაყოთაყუცისი, შუ ჴუცნი'სიხუცისი ჴუზბაოიყუც ჴუზბასიოიყუყოთიუ ბუთთიუ.** ხოლო შენ ძმაო დაღაცათუ თვალითა იხილო ცოდვა ძმისა ნუ განიკითხავ; რამეთუ თვალნიცა მრავალ გზის სცთებიან, არამედ **ოიფალსა უგალობდი,** რომლისა არს დიდება უკუნიითი უკუნისამდე. ამინ.

ესე მკათე კიბე არს, რამელი მძლე ექმნას ვნებას, იგი მუშაკი არს სიუვაწულისა გინათუ გლოვისა.

მოვედით ჩემდა ყოველნი მაშურალნი და ტვირთ მძიმენი და **ძე** განგისვენო თქვენ

ყ ლთა შთანთქმელი ჯოჯოხეთი

სულთა მაცხოვრებელი და ზეცადი აყუანებელი **ჩიბე**

ქვეყნის ჩინისა ჩინისა ჩინისა იოანესი.

შუმისათვის და მრავალ მეტყველებისათვის.

ქ ლ უ ნ ჯ.

სტყუთ პირველსა მას თქმულსა ჩვენსა შინა, ვრ-
თარმედ ბოროტ არს და მაცთურ განკითხვა. ხო-
ლო აწ ვჰსტყვათ მცირედ რაჲმე მრავლის-მეტყველე-
ბისათვისცა, რომელი იგი მიზეზი არს და კარი მისი,
რომლისა მიერ შემოვალს და უფროსად გამოვალს ძვი-
რის-ზრახვა და განკითხვა.

ყ. ზრავალ-მეტყველება საყდარი არს ცუდად მზვაო-
ბრობისა, რომელსა ზედა დაჯდების და გამოჩნდების
იგი.

უ. ზრავალ მეტყველება სახე არს უგულის ხმოები-
სა და კარი ძვირის ზრახვისა, წინამძღვარი კანდიერებისა,
და მსახური ტყუილისა, დამხსნელი ლმობიერებისა, და
მიმხადელი მოწყინებისა, წინა-მორბედი ძილისა, და გან-
მაბნეველი კეთილთა გულის სიტყვათა, უჩინო მყოფელი
გლოვისა, და განმაგრილებელი მხურვალებისა, და დამა-
ბნელებელი ლოცვისა.

ზ. შუმისი გულის-ხმის-ყოფითი დედა არს ლოცვი-
სა და შემკრებელი წარტყვენულობისა, და მცველი ცე-
ცხლისა მის საღმრთოსა, მასწავლელი გულის სიტყვათა-
საღმრთოთა დამმარხველი, მხურვალებისა ზედა მდგომე-
ლი გულის სიტყვათა, მსტოარი არს რომელი მარადის
უმზირინ მტერთა; საკრველი არს გლოვისა, და მეგობა-
რი ცრემლთა, მომანსენებელი არს სიკვდილისა და გამო-
მხატველი სატანჯველთა, მწვრთელ არს მომავალის სას-
ჯელისა, და მსახური წუხილისა საღმრთოსა, მტერი არს

თავი 11.

ვითარცა ცეცხლისაგან, ივლტოდის მრავალ მეტყველელებისაგან.

14. **ძომელმან** შეიყვარა დაყუდება, მან შეიკრძალა პირი, ხოლო რომელსა უყვარს მიმოსლვა, იგი განიდევნის ვნებისა მის მიერ სენაკით თვისით.

15. **ძომელსა** უხილავს გემო სიტკბოებისა **ოფლისა** ჩვენისა **ქესოსი** **ქარისტესი** და უყნოსიეს სუნნელება ცეცხლისა მის ზეცისა, იგი ვითარცა ფუტკარი კვამლისაგან, ესრეთ ივლტინ კაცთაგან, რამეთუ ვითარცა მას იოტებს კვამლი, ეგრეთვე ამისსა საქმისა წინა აღუდგების აღრევა კაცთა.

16. **წიციხელ** არს და ძნელ დაყენება წყლისა თვინიერ საპყრობისა და საგოზლისა, და უძნელეს ამისსა არს ღუმილი ენისა, თვინიერ მარხვისა, ხოლო **ივთისა** მიერ ყოველივე შესაძლებელ არს, რომლისა არს დიდება უკუნითი უკუნისამდე. ამინ.

17. **მეათერთმეტე** **წიხუ** არს, რომელმან სძლიოს ამას მტეკსა, მას სიმრავლე ვნებათა მოუსზღლავს თვისსაგან. თვისისა.

მოველით ზემდა ყოველნი მაშურაღნი და ტვირთ მიძიმენი და **ნაე** განგისვენო თქვენ

ყ^ნლოთა შთანთქმელი ჯოჯოხეთი სულთა მაცხოვნებელი და ზეცად ამყვებელი **სიბე**

ქართული მისივე. ღუუილისათვის.

ბ ჳ ჴ ჵ Ⴖ.

აშობი რკინისა დაქვისა არს ცეცხლი, და მრავალ-მეტყველებისა და განცხრომისა-ტყუილი არს.

ჟ. ღუუილი არს განმრყენელი სიყვარულისა, და მშობელი ცრუდ ფიცისა, რომელ არს ივთის უარის ყოფა.

ზ. ჩუ ვინ გონებენ რომელსა აქენ ცნობა, ვითარმედ ცოდვა ტყუილისა მცირე არს, რამეთუ სულმან წმიდამან საშინელად სთქვა მისთვის პირითა დავით წინასწარ-მეტყველისათა, ვითარმედ რომელი იტყვიან სიცრუესა მას არა წარემართოს წინაშე თვალთა ჩემთა.

წ. ოკეთუ წინასწარმეტყველი დავით იტყვის ივთისა-მიმართ, ვითარმედ, *რადისყოჲშისჲ ყჲსი ყაჲყოჲსი იხაშჲიჲსი იყჲყოჲსი სიღისაჲსი*, მაშა რამე ყონ მათ რომელნი ტყუილსა თანა ფიცსაცა წარსწმანსიან.

ყ. ჩიხილენ რომელნიმე კაცნი, ვითარმედ იხარებდეს ტყუილსა ზედა, და განცხრომითა და ცუდად მეტყველებითა ნივთებდეს სიცილსა, და წესსა მგლოვართასა განრყენიდეს.

ყი. ტაჲამს იხილიან ეშმაკთა ერთი ვინმე მათგანი, ვითარმედ ნებავენ წარსლვა მიერ შეკრებულთა მათგან, რომელნი სავსე იყვიან სიცილითა და ბასრობითა, მაშინ ეტყვიედ მას ზაკვით რა აცთუნებედ ორითა გულის-სიტყვითა: ერთად იტყვიედ, ვითარმედ ნუ შეაწუხებ მეტყველსა მას; და მეორედ, ვითარმედ ნუ უჩვენებ თავსა შენსა თუ იმერთი გიყვარს უმეტეს მოყვასთა შენთა.

ყი. ივლტოდე ესე ვითართაგან, და ნუ ყოვნი მუნ,

ტყუილისათვის.

თუ არა ლოცვასა შინა შენსა გულის სიტყვანი სიცილი-
სა და განცხრომისანი მოგიხდებოდენ და დაგაბნელონ.

15 **ii.** ჩუ ოდენ ივლტი, არამედ უკეთუ ძალ გედვას
დახსენცა ზრახვა იგი ბოროტი, და ხსენება სიკვდილისა
და სასჯელისა შორის შემოიღე, რამეთუ უმჯობეს არს
დაღაცათუ მცირედ რაიმე ზვაობა გესხუროს ამისგან,
ოდენ, ისწრაფე რათა სარგებელ-ეყო თავსაცა შენსა და
სხვათა მათ ყოველთაცა.

10 **iii.** ორგულება დედა არს ტყუილისა, და საქმე მისი,
რამეთუ ორგულება სხვა არა რაჲ არს გარნა წვრთნა
ტყუილისა, და მოპოვნება ფიცთა ცუდთა.

iv. ძომელმან შიში ოფლისა მოიგო, იგი უცხო იქმ-
ნა ტყუილისაგან, რაჟამს აქენ თავსა შორის თვისსა მსა-
ჯული თვალ უხვავი, რომელ-არს სვინიდიისი.

15 **v.** შითარცა ყოველთა ვნებათა ზედა განყოფილე-
ბანი არიან სასჯელთანი, ეგრეთვე ტყუილისათვის რამე-
თუ სხვა სასჯელი არს მისი, რომელმან შიშისათვის. ტან-
ჯვისა იტყუა; და სხვა არს მისი რომელმან თვინიერ ჭი-
რისა რაისამე ქმნა იგი უშიშოებისა იგთისათა.

20 **vi.** სხვამან იტყუა საზრდელისათვის; და სხვამან გე-
მთ მოყვარებისათვის; და სხვამან, რათა მისთანა მყოფ-
თა სიცილი მოატყვას; და სხვამან რათა ძმასა თვისსა
ბოროტი უყოს.

25 **vii.** ჩანჯვისაგან მთავართასა აღიხოცების ტყუილი,
ხოლო სიმრავლისაგან ცრემლთასა სრულიად წარწყმდე-
ბის და მოისპოვების.

viii. ჭიზეზობნ გულის-ხმის-ყოფით ქმნასა მეტყველი
იგი ტყუილისა, და სიმართლედ შეერაცხის წარწყმედა
იგი სულისა თვისისა.

30 **ix.** ძააბ შეძვისა საქმისა ქმნასა იჩემებს კაცი მტყუ-
ანი და წარწყმედითა თვისითა სხვათა ცხოვრებისა მოსყი-
დასა იტყვის.

x. ოკეთუ განვიწმიდოთ ტყუილი სრულიად ჩვენ-

თავი 11.

გან, მერმე დაღაცათუ მოიწიოს რაჲმე ქირი, და გვინ-
დეს მოწოდება ტყუილისა მაშინცა ივლტოდის იგი
ჩვენგან.

ჩხ. ყრმამან ჩჩვილმან არა იცის ტყუილი, არცა
სულმან განშორებულმან ბოროტებისაგან.

ჩქ. შა აჰა-მის რა ღვინომან გული კაცისა, თვინიერ-
ნებისა მისისა თქვის სამართალი, და რომელნი აღივსნენ
ღმობიერებითა ცრემლთათა, არა იციან ტყუილი, რამე-
თუ მარადის ოფალსა აღიდებდენ იგინი, რომლისა არს
დიდება, აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე. ამინ.

ესე შეათარმეტე ყიბე ანს, რომელი მძლე ექმნეს აჰას გველსა, მას
ძირი ყეთილთა მარუგია, რომელ-ანს ჭეშმარიტება.

შვედით ჩემდა ყოველნი მაშვრალნი და ტვირთ მძიმენი და ძე განგისვენო თქვენ

ყ ლთა შთანთქმელი ჯოჯოხეთი სულთა მაცხოვნებელი და ზეცად ამყვანებელი ნიბე

ქართული მისივე მოწყინებისა-თვის.

Ⲭ Ⲓ Ⲥ Ⲩ. Ⴀ Ⴁ

სეცა ვნება მოწყინებისა, ერთი არს მრავალ-
მეტყველებისა რტოთაგანი, ვითარცა ზემო ვსთ-
ქუთ, და უფროსად პირმოშო ნაშობი არს მისი, ამისთვის-
ცა ჯეროვანსა ადგილსა დავაწესეთ იგი, ბოროტსა მას.
ტანჯვასა შინა ვნებათასა.

2. ზოწყინება არს დახსნა სულისა, მოუძღურება
გონებისა, უგულვებელს ყოფა მოღვაწებისა, მოძულება მონ-
აზონებისა; მნატრელი ერის კაცთა, შემასმენელი მითისა,
ვითარცა უწყალოსა და არა სახიერისა; ფსალმუნებასა ში-
ნა დახსნილი, ლოცვასა შინა უძღური, ხორციელ მსახუ-
რებასა შინა დაუღალავი, ხელთ საქმარსა შინა დაუზარე-
ბელი, მორჩილებასა შინა პირმოთნე.

3. ღაცო მორჩილი გამოუცდელ არს-მოწყინებისა,
რამეთუ ხილვათა მიერ უხილავი მოუბოვბიეს მას.

4. ღრებული ზოგად-ცხოვრებულთა-მოწყინებისა წი-
ნა-აღმდგომ არს; ხოლო კაცი მარტოდ მყოფი-საუკუნე-

5. შირველ სიკვდილისა მისისა არა განეშოროს, და
პირველ საფლავად მისლვისა მარადღე ბრძოდის.

6. სენაკი მარტოდ მყოფისა იხილა ეშმაკმან მოწყი-
ნებისამან, და განიცინნა, და მახლობელად მისა მივიდა
და დაემკვიდრა მის თანა.

7. ზკურნალი სნეულთა განთიად მოიკითხავნ, და
მოწყინება დაყუდებულთა შუადღე მოუხდის.

8. ოცხოთ შეწყნარებასა მოაგონებნ მოწყინება და-
ყუდებულთა, და მოწყალებასა ხელთ-საქმრისა მიერ აწ-
ვევს ყოფად.

მოწყინების:თვის.

9 შიისლვად უძღურთა თანა აწვართის გულის-მოდ-
გინედ, და მოახსენებს სიტყვასა მას, რომელი იტყვის:
ვითარმედ უძღურ ვიყავ და მოხვედით ჩემდა.

10. შეწუხებულთა და სულ მოკლეთა მიმართ აწვე-
ვევნი წარსლვად და ნუგეშინისცემა სულ-მოკლეთა, სულ-
მოკლემან მან მოაგონის

11. 'ხოცვად რა დავდგით. საჭიროთა საქმეთა მოგ-
ვაგონებენ, და ყოვლისა ღონის ძიებითა ისწრაფინ: რა-
თამცა მიერ განგვაშოწნა, ვითარცა პირუტყვნი ხარტუ-
კით*) პირუტყვმან მან.

12. ცხრო, და თავქედი სიმხურვალე, და სტომაქისა
ტკივილი მოიყვანის ეშმაკმან მოწყინებისამან ვიდრე სამ
ჟამადმდე.

13. ძაჟამს ცხრა ჟამს. მიეახლოს მცირედ აღუსუბუ-
ქნის, და რაჟამს ტაბლა დააგიან ცხედრისაგან წარმოხლ-
დის, და რაჟამს ლოცვა მოიწიოს, კვალად გვამი დაუმ-
ძიმდის,

14. 'ხოცვასა რა წარვსდგეთ ძილითა დაგენტქის და
ზედას—ზედა მთქნარებითა, და მოგვტაცებნ მუხლსა პი-
რისაგან ჩვენისა.

15 სხვანი ვნებანი თითოეულნი წინა აღმდგომათა
თვისთა, სათნოებითა განქარდებიან, ხოლო მოწყინება
ყოვლით კერძო-სიკვდილი არს მონაზონისა.

16 ზხოვნებამან სულისამან გონება მომკვდარი აღა-
დგინის, ხოლო მოწყინებამან და მცონარებამან ყოველივე
სიმდიდრე განაზნის.

17 შინათგან ერთი არს ესეცა რვათა მათ უკეთურ-
ებისა გულის სიტყვათაგანი და უმძიმესი ყოველთასა ამ-
ისთვის მათისა წესისაებრ ამასაცა ზედა ვყოთ გამოძიება,
გარნა ჯერეთ ესელა ვსთქვა.

18 ძაჟამს ფსალმუნება არა იყოს, მოწყინება არა

*) ხარტუკი (ხრატუკი), არის ღატანს შუა კავი, ცხვირს გამოსდე-
ბენ და ორი კაცი გაათრევს. იხილეთ საბა სუფსან ორბელიანის ლექსიკონი.

თავი 12.

ჩანს, და ოდეს აღვასრულოთ კანონი ლოცვისა მაშინ აღგვეხილებიან თვალნი.

19 **ჟ**ამსა მოწყინებისასა გამოჩნდებიან მაძულებელნი თავთა თვისთანი, რამეთუ არა რაჲ მოატყვებს ესრეთ გვირგვინსა, ვითარ მოწყინება მონაზონსა, უკეთუ არა მიერჩდეს.

20 **ღ**ულისხმა ყავ და პოო, ვითარმედ გებრძოდის იგი მარადის ჟამსა ლოცვისა და დაჯდომისასა, გეტყოდის რა მიყრდნობასა. კედლისასა, და გარდახედვასა სარკმლით სენაკისათ, და გვაოცნებდეს სლვასა კაცისასა

21. **ღ**ომელმან მოიგოს ჭეშმარიტი, გლოვა, მას არა შეეხოს სული მოწყინებისა.

22 **ჰ**ოვედით საყვარელნო და შევკრათ ესეცა მძლავრი, ხსენებითასიკვდილისათა და ცოდვათათა, და გვემენ ხელთ-საქმართა და მოიზიდენ ხსენებითა საუკუნეთა კეთილთათა, და წარმოდგინ სამსჯავროსა მას სულიერსა, და ჰკითხეთ მას ვითარმედ. გვითხარ ჩვენ შენცა ჰი დახსნილო და უდებო! ვინ არს რომელმან გშვა შენ ბოროტად? და ვინ არიან ნაშობნი შენნი?

და ვინ არიან მბრძოლნი შენნი? ანუ ვინარს რომელი მოგაკვდინებს შენ? ხოლო იგი იტყვის ვითარმედ: ჭეშმარიტთა მორჩილთა შორის არა მაქვს სადამცა თავი მივიდრიკე, ხოლო მარტოდ მყოფთა თანა ვიქცევი, და მშობელნი ჩემნი მრავალნი არიან: ოდესმე უღმობელობა სულისა და ოდესმე დავიწყება ზეცისაკეთილთა, და ოდესმე გარდამატებულებამანცა შრომათამან მომიწოდის; და ნაშობნი ჩემნი მრავალნი არიან: მიმოსვლვა ადგილითი ადგილად ჩემ მიერ ქმნილი; და ურჩება მოძღვრისა; და დავიწყება სასჯელისა საუკუნოსა; და მრავალგზის განგდებაჲცა სრულიადი აღთქმისა მის მონაზონებისა. ხოლო წინააღმდეგომნი ჩემნი რომელთა მიერ აწ შეკრულ-ვარ, არს ფსალმუნება და ხელთ საქმარი; და ჩემი მტერი-სიკ-

მაწინებისათვის.

ვდილისა ხსენება.-ხოლო ჩემი მომაკვდინებელი არს-ლო-
ცვაჲ სასოებითა კეთილთა მათ საუკუნეთა.-და თუ ვინ
არს მშობელი ღოცვისა, თვით მას კითხეთ, რამეთუ იგი
5 ოფალსა უგალობს და ხადის. ძომლისა არს დიდება
უკუნითი უკუნისამდე. ამინ.

ესე შეათსამეტკა. ძლევა არს ვნებათა, რომელმან მოიკოს ესე ძლევა,
იგი ეოფელსავე შინა გამოცდილ-არს.

მოუდით ჩემდა ყოველნი მაშვარაღნი და ტვირთ მიიმენი და შეე განგისვენო თქვენ

ქართული წიგნი, 1897 წ.

ყლოთა შთანთქმელი ჯოჯოხეთი სულთა მაცხოვრებელი და ზეცად ამყვანებელი ღიბე

ქამული მისივე ჩმილისა მამისა ჩვენისა იოსებ
სინელისა. ნაყოფანებისათვის.

Ⲡ Ⲛ Ⲟ ⲛ ⲚⲞ.

ვნებავს მცირედ ნაყოფანებისა-თვისცა თქმად,
ვითარცა იგი სხვათა მათ ვნებათა თვის, გარნა
თავთა თვისთა მიმართ ვყოფთ სიტყვასა, რომელნიცა ესე
მუცლისა სიხარბისათვის ვიტყვით, რამეთუ მიკვირს,
უკეთუ ვინ თვინიერ საფლავის დამკვიდრებისა იქმნა მის-
გან თავის-უფალ.

ყ. ჩაყოფანება არს ორგულება მუცლისა, რამეთუ
მაძლარ რაჲ არნ ნაკლულეფანებასა იჩემებნ, და აღვსე-
ბულ რაჲ არნ და განსკდებინ შიმშილსა ლალადებნ, და
სხვისაცა სანოაგისა მიღებად ეძიებნ მოსწრაფედ.

ყ. ჩაყოფანება მიამბოვნებელი არს სანოაგეთა, და
წყარო არს გემოთ-მოყვარებისა.

შ. შაპყვი რაჲ ერთი თვალი მისი სხვით კერძო გა-
მოჩნდის, და რაჲმს იგიცა განაქარვი სხვით კერძო
გძლიის.

ჩ. ჩაყოფანება მაცთური არს თვალთა, რამეთუ
მცირედსა იტევნ მუცელი, ხოლო იგი მოაგონებნ, თუმ-
ცა ყოველივე ერთბამად შთანთქა.

ჩ. სიმაძლრე ჭამადთა მამა არს სიძვისა, ხოლო მოყ-
მოზა მუცლისა. წინამძღვარი არს სიწმიდისა.

ჩ. ქომელმან განუსვენოს ლომსა მრავალ გზის
მოამდოვრისცა, ხოლო რომელმან განუსვენოს ხორცთა
უფროსად განაფიცხენს.

ჩ. ოხარინ ჭრისა შაბათისა და დღესასწაულისათვის,
და ნაყოფანსა მონაზონსა შაბათისა და კვირიაკისათვის,

თავა 14.

მ. **ჩელიწდითა უწინარეს გამოითვალავნ აღვსებასა,**
და პირველ ჟამისა მოამზადნის სანოაგენი.

ი. **ბონა მუცლისა იგონებნ,** თუ რომლითა სანოა-
გითა იდღესასწაულოს, და მონა **ივთისა ჭეშმარიტი იგო-**
ნებნ, თუ რომლითა მადლითა საღმრთოთა განმდიდრ-
დეს.

იი. **ჩაყროვანსა** ოდეს მოუხდის უცხო შეიწყნარის
სიხარულით, და დააგის მეყსა შინა ტაბლაჲ, და სიყვა-
რულად ძმისა შეჭრაცხის დახსნა თვისი.

იჲ. **ბაჟამს მოვიეთნიმე ვიდენ ინების განხსნაჲ** ღვი-
ნისა, და ჰგონებნ თუ სათნოებასა ჰფარავს, ხოლო იგი
მონა არს ვნებისა.

იჳ. **ბარავალ გზის ემტერებინ ცუდი-დიდება** ნაყ-
როვნებასა, და ვითარცა სყიდულსა მონასა ზა, ესრეთ
ირჩოდინ უბადრუკსა მონაზონსა-ზედა.

იჴ. **ერთი იგი განხსნასა კანონისასა აიძულებნ,** ხო-
ლო მეორე გამოცხადებასა სათნოებისა. თვისისასა მძლავ-
რობნ.

იუ. **ბონაზონი ბრძენი** ორთაგანვე განერეს, რამეთუ
ჟამსა თვისსა ერთითა ერთი იოტოს.

იჵ. **ბაჟამს ხორცთა ბრძოლანი გემძლავრობდენ,**
მაშინ ყოველსა ჟამსა და ადგილსა ვტანჯნეთ იგინი, ხო-
ლო უკეთუ ხორცნი მოვაკვდინნეთ, რომელ ესე არა.
უწყი, თუმცა პირველ საფლავად მისვლისა იქმნა, მაშინ
დავფაროთ სათნოება თვისი.

იჶ. **ჩიხილენ მოხუცებულნი მღვდელნი,** რომელთა
ეკიცხვიდეს ეშმაკნი და აიძულებდიან ხადილთა შინა
ჭაბუკთა, რომელნი არა მათსა მორჩილებასა შინა იყუ-
ნიან, და კრულობითა და ჯვარის-წერითა განუხსნიდიან
მათ ღვინოსა, და სხვათა ჭამადთა, რომელთაგან განყუ-
ნებულ-იყვნინან

იჷ. **ბაკეთუ წამებულნი იყვნენ** ეგე ვითარნი. იგი
მღვდელნი ყოვლისაგან **ივთის-მოშიშებასა** და მოღვაწება-

საქრავნებისათვის.

სა ზედა ჯვარის წერისა მათისათვის, მცირედ რაჲმე გან-
ვხსნეთ წესი ჩვენი, ვიპოვნეთ რაჲ ესე ვითარსა ადგილსა;
უკეთუ კ'ულა უდებნი იყვნენ, ნურარადმცა შეგვირაცხი-
ეს ჯვარის წერა მათი, და უფროსად უკეთუ ცეცხლი
იგი ხორთა გვმძლავრობდეს.

10 III. ბონებდა უბადრუკი და საწყალობელი ევაგრე,
ვითარმედ უბრძნეს ბრძენთა არს სიტყვითა და გულის-
ხმის ყოფითა, არამედ სცთა უგულის-ხმო იგი, და უგუ-
ნურთა უუგუნურეს იბოვა მრავალთა საქმეთა ზედა; და
ერთად ამას ზედა, რამეთუ იტყვის ვითარმედ რაჲმს მრ-
ავალთა სანოაგეთა მიმართ სუროდის სულსა ჩვენსა, მა-
შინ შევაიწროთ იგი პურიტაცა და წყლიტაცა: ხოლო
ესე მსგავს არს ვითარმცა ვინ ჰრქვა მცირესა ყრმასა, ვი-
თარმედ ერთითა ნაბიჯითა აღვედ თავსა კიბისასა. ხო-
ლო ჩვენ წინა-აღუდგებით სიტყვასა მისსა და ვიტყვით,
ვითარმედ რაჲმს თითო ფერთა ჭამადთა მიმართ ჰსურო-
დის სულსა ჩვენსა, საქმესა ეძიებს ბუნებითსა, ამისთვის
უკვე ღონე ვიხმაროთ მრავალ ღონისა მის მიმართ, უკ-
ეთუ არა გვაქვდენ ოდენ მას-ჟამსა ბრძოლანი მძიმენი,
და შიში დაცემისა, და ესრეთ ვყოთ ღონე ჩვენი; მოვი-
წყვიდნეთ პირველად პოხილნი ჭამადნი, და მერმე მხურ-
ვალენი, და მერმე გემოანნი, და უკეთუ შესაძლებელ
იყოს ვცეთ მუცელსა ჭამადი განმაძლებელი და ადვილად
მოსადნობელი, რათა განძლომითა მით განუძლომელი
იგი გონება მისი ვიოტოთ; ხოლო ადრე მოდნობითა
მით მხურვალეებისაგან ხორცთასა, ვითარცა ცეცხლისაგან
განვერნეთ.

15 IV. ოკეთუ გამოვიძიოთ ვბოოთ, ვითარმედ ქარიანნი
ჭამადნი უმრავლესნი აღმძრველცა ხორცთა არიან.

20 V. მცინოდე ეშმაკსა მას, რომელი შემდგომად სე-
რობისა გეტყოდის რათამცა ჰყავ აღთქმა ხვალისა მარხ-
ვისათვის, რამეთუ მოიწიის რაჲ მეცხრე ჟამი ხვალისა,
უარ ყვის აღთქმა იგი თვისი.

თავი 14.

12. ხსვა არს მარხვა იგი მათი, რომელნი არა შთავრდომილ იყვნენ დაცემასა, და სხვა არს მათი, რომელნი შთავრდომილი იყვნენ; რამეთუ პირველთა მათ ხორცთა აღძრვისა მო კვდინება აქვს სასწაულად, ხოლო მეორენი ვიდრე სიკვდილად და აღსასრულადმდე დაუგებელ და უნუგეშინის ცემაჲ არიან ხორცთა მათთა და მუცლისა მიმართ.

13. პირველთა მათ უხმს რათა მარადის შეზავებულება ბუნებისა მათისა უვნებელად დაიცვან; ხოლო მეორენი იგი მკმუნვარებითა სულისათა და განლევითა ხორცთათა მოწყალე ჰყოფენ მმერთსა მათ ზედა.

14. ჟამი ნუგეშინისცემისა და სიხარულისა სრულთათვის არს. ჟამი უზრუნველობისა ყოველსავე შინა, ხოლო მოღვაწისათვის სიხარულ-არს ჟამი ბრძოლისა და ძლევა მტერთასა; ხოლო ვნებულისათვის ჟამი სიხარულისა არს დღესასწაული დღესასწაულთა და კრება კრებათა.

15. სიზმარნი და ხსენებანი ჭამადთა და სანოაგეთანი, გულისა შინა ნაყროანთასა; ხოლო სიზმარნი და ხსენებანი სასჯელთა და სატანჯველთანი საუკუნეთა, გულისა შინა მგლოვარეთასა.

16. ჟუფლე მუცელსა, ვიდრე არა უფლებულ არს იგი შენდა, და მაშინ იმარხვიდე სირცხვილით.

17. სციან თქმული ფსე, რომელნი იგი გამოუთქმელსა მას. მთხრებლსა სიძვისასა შთავრდომილ არიან, ხოლო კაცნი საჭურისნი გამოუცდელ არიან ამას.

18. ზღვირ-ვასხნეთ მუცელსა ჩვენსა ხსენებითა ცეცხლისა მის საუკუნოსათა, რამეთუ მრავალნი მორჩილიქმნეს მუცელისა თვისოსა და უკანასკნელ ასონიცა მათნი მოიკვეთნეს, და ორკერძობითავე სიკვდილითა მოკვდეს.

19. ჟამოვიძოთ და გულის ხმა ვყოთ და ვპოოთ უეჭველად, ვითარმედ ჩვენ შორის დამთქმანი იგი ბორცნი ამას ოდენ უქმნიეს.

20. ჟონება მმარხველისა ილოცავნ ფრთხილად, ხო-

ნაყოფანებისათვის.

ლო გონება ნაყოფანისა სავსე არს კერებითა-არა წმიდებითა.

15 **104.** სიმაძღრემან მუცლისამან განახმნის წყარონი თვალთანი, ხოლო მოყმობამან მუცლისამან გამოადინნის წყარონი ცრემლთანი.

105. ძომელი განუსვენებდეს მუცელსა თვისსა, და გონებდეს ვითარმედ მძლე ექმნეს ეშმაკსა სიძვისასა, მსგავს არს კაცსა, რომელი შრეტნ ზეთითა ცვეხლსა.

10 **106.** ძაჟამს შეიწრდის მუცელი, დამდაბლდის გული, ხოლო განისვენებნ რა იგი-მადლოინ გონება და განიბნინიან გულის-სიტყვანი.

107. ჭანიკითხე თავი შენი ძმაო განთიად, შუადღე და მწუხრი, და უწინარეს საზრდელის მიღებისა, და თვით გულის-ხმა-ყო სარგებელი მარხვისა.

15 **108.** ჭანთიად შფოთდებიან და განიბნეოდნიან გულის-სიტყვანი, ხოლო შუადღე რაჟ იქმნის მცირედ მოუძღურდიან, და რაჟამს მზე დავალს მაშინ სრულიად დამდაბლდიან.

20 **109.** ჭკირვე მუცელსა და უეჭველად დაადუმო პირი შენი, ხოლო განძლიერდების ენა სიმრავლისაგან ჭამადთასა, და იწყებს მრავალის-მეტყველებად.

110. სიფრთხილით-ფრთხილ იყავ მისა მიმართ, და ბრძოლით ბრძოდე მას, რამეთუ უკეთუ მცირედ დაშვრე, მეყვსეულად ოფალი შეგეწიოს შენ.

25 **111.** ცხიერნი რაზომცა იზილებოდნ, უმეტესად განვრცელდებიან, ხოლო უკეთუ შეურაცხ იქმნენ და მოუხეღელ იყვნენ ვერ დაიტონ ეგეოდნი.

30 **112.** ძომელი აიძულებდეს მარადღე მუცელსა თვისსა ჭამად განავრცნეს ნაწლავნი მისნი; ხოლო რომელმან იღვაწოს მარხვითა, მან შეაიწრნეს იგინი, და იგინი რაჟ შეიწრდენ ვერღარა იტევდინ ფრიად, და მაშინ ვიმარხოთ მარხვა ბუნებითი.

113. წყურილმან წყურილი მრავალ გზის დააცხვრის,

თავი 14.

ხოლო შიმშილითა შიმშილისა განკვეთაჲ ძნელ არს და შეუძლებელ.

შჲ. ჩაჲყამს მძლე გეჲქმნას შენ მუცელი, შრომითა მარხვისათა სძლე მას, უკეთუ კჲულა ამას ვერ შემძლებელ იყო, უძღურებისაგან, სტანჯე იგი მღვიძარებითა.

შჲ. შამძიმდენ რაჲ თვალნი შენნი ძილითა, აღიღე ხელთ-საქმარი, ხოლო უკეთუ არა გამძღავრობდეს ძილი, ნუ იქმ, არამედ ილოცევდ, რამათუ შეუძლებელ-არს ივთისა თანა და მამონასა, ესე იგი არს ივთისა თანა და ხელთ საქმარისა დამჲჭირვა გონებისა.

შჲ. ოწყებულ იყავ, ვითარმედ ოდესმე ეშმაკი, სტომაქსა ზედა კაცისასა დაადგრის, და უძღებ ქმნის იგი რომელ გონებნ, ვითარმედ თუმცა შეჲჲამა ყოველი ეგვიპტე, და შესვამცა მდინარე ნილოსი ვერმცა განძლა.

შჲ. შემდგომად განძლომისა წარვიდეს არა-წმიდა იგი ნაყროვნებისა ეშმაკი, და სიძვისა იგი მძღავრი მოგვივლინის, და უთხრის მას ყოველი საქმე ჩვენი, და რქვის მიისწრაფე აღრე უცუნდრუკებდლა შეაშფოთე იგი, რამეთუ მუცელი მისი სავსე არს, და ნუ ზრუნავ, არა ფრიად დაშვრე.

შჲ. ძოვიდის ეშმაკი იგი სიძვისა მრისხანებით ჩვენ ზედა, და მაძღარნი რა გვიხილნის განილიმნის, და ხელნი და ფერხნი შეგვიკრნის ძილითა, და რაჲცა ჰნებავენ ქმნის, რამათუ გვემდერის ვითარცა ნებავენ, და სული და ხორცინი შეაგინნის ოცნებითა და დინებითა ბილწებისათა.

შჲ. შჲ საკვირველი საქმე ძმანო! ვითარ უხორცო იგი და უნივთოჲ გონება, ხორცთა მიერ ნივთიერთა შეიგინების, და დაბნელდების; და კვალად თიხისა ამის მიერ უნივთო იგი განწმდების და დათხელდების, და კეთილად მხედველ იქმნების

შჲ. ოკეთუ აღთქმით აღგითჲვამს ივთისა, და რათა ხვიდლოდი გზასა იწროსა, შეაიწრე მუცელი შენი, რამე-

ნაყროვნებისათვის.

თუ ვიდრემდის იგი განისვენებდეს უწყოდე, ვითარმედ აღთქმასა შენსა გარდასრულ ხარ

შ.ს. მსმინე რასა იგი იტყვის ოთელი, ვითარმედ *ყოფითა დიხი უჯუ უჯუ* მუცლისა, *იხაბყოთა ბოყყოფსიყცსი* *იფისიფიყუბუჭყოფუჭ* სიძვისა, *ჭუ ბიხყოფიოსი დისოფსი ითა-ბყოთსი* *ყოფიყსი ბუთ ყოფი.*

შ.ს. ვითარ ვითა დიხი ცუყ, *ჭუ სეცისთა უჯუ მარ-ხვისა*, *იხაბყოთა ბოყყოფსიყცსი სიფბუჭიფ სეყოფსიფუჭ*, და მცირედნი არიან *იხაბყოთსი* *ყოფიყსიფსი ბუთ ყუ.*

შ.თ. ზათვარს ეშმაკთა არს ზეცით გარდამვრდომილი იგი მთიები, და მთავარი ვნებათა არს სიმაძღრე მუ-ცლისა.

ს. ხჯდე რა ტაბლასა ზედა სანოვაგითა სავსესა ხს-ენება სიკვდილისა და სასჯელისა შორის შემოიღე გო-ნებასა შენსა და ესრეთცა ძლით დააყენო მცირედ რაჲ-მე ვნება იგი ნაყროვნებისა.

ს.ფ. სასმელსა რა მიიღებდე, ნუ დაივიწყებ ხსენებასა ძმისა მის და ნაღვლისასა, რომელი მიიღო მეუფემან, შენმან, და განაღა ანუ იმარხო თუ, ანუ სულთ-ითქვენე დაამდაბლო გონება შენი, და დააბრალო თავსა შენსა.

ს.ფ. ჩუ ეკიცხევ თავსა შენსა ძმანო, რამეთუ ვერ განერე უხილავისა მის ფარაოსაგან ვერცა იხილო ზეცი-სა იგი ზადიკობა. უკეთუ არა უფორავი და ველის-ყრ-დელი სჭამო ამას სოფელსა შინა ყოველთა დღეთა შენ-თა.

ს.ფ. ვიელის-ყრდელი-არს სიმწირე იგი და შრომი და ტკივილი მარხვისა; ხოლო უფოვარი გონება მდაბა-ლი, რომელი არა სადა მიიღებს საფუარსა მას ზვაობი-სასა.

ს.წ. ქემსჭვალე გულის-სიტყვასა შენსა. სიტყვა იგი მეტყველისა მის. რომელი იტყვის, ვითარმედ *იხყოფსი* *უჯუ* *ბესიხაჭუხი* *ბუ* *ეშმაკნი* *ყოფიყსასი* *იფიფი*, *ჭუ* *ჭუ-ყოფსუყოთა* *ბიხიყოფიფი* *სიყოთა* *იყოთა*, *ჭუ* *იფიყოფი* *იყოთა*

თავი 14.

ქოღოთიჲ სიყოიოსი ქოქსიღთიჲ უღწიყსიყოყოთ იყა.

ჩყ. ზარხვა, იძულება არს ბუნებისა, და დამხსნელი გემოთა სასისათა, და მომსპოლველი ხორცთა ხურვებისა. და მომკვეთელი არს გულის სიტყვათა ბოროტთა; თავისუფლება არს სიზმართა ბილწთა, და სიწმიდე ლოცვისა, და მნათობი არს სულისა, და მცველი გონებისა, დამხსნელი გულფიცხელობისა, და კარი ლმობიერებისა, მომატყვებელი სულთქმათა მდაბალთა, და შემმუსრველი არს გულისა, კეთილი და უჩინო მყოფელი ცუდად მეტყველებისა, მიზეზი არს დაყუდებისა, და მცველი მორჩილებისა, და მათებელი ძილისა, სიმრთელე არს გვამისა, წინამძღვარი უვნებელობისა, მომტევებელი არს ცოდვათა და კარი არს სამოთხისა.

ჩყ. ჰოვედით ძმანო და ვკითხოთ ამასცა, და უფროსად ყოველთა უბირატესსა მას ბოროტსა ნაყროვნებისა ვნებასა წინამძღვარსა მას ბოროტთასა, დაცემასა ადამისასა, წარწყმედასა ესავისსა, მომსრველსა ისრაელთასა, ნოეს შეურაცხებასა, გომორელთა დამწველსა, ლოთისა ბრალობასა, ძეთა ელის მღვდლისა წარმწყმედელსა, და შეგინებათა მომატყვებელსა, ვკითხოთ მას და გამოვიძიოთ, რათა გვითხრას თუ ვინაჲ იშვების, და რანი არიან ნაშობნი მისნი, და ვინ არს შემმუსრველი მისო, ანუ ვინ არს წარმწყმედელი მისი სრულიად.

ჩხ. ჴვითხარ ჩვენ ზი ყოველთა ხორციელთა მოძღვარო, რომელმან ყოველნი მოიყიდენ ოქროთა უძღებებისათა, ვინაჲ გაქვს შენ შემოსვლა ჩვენ შორის, და შემდგომად შემოსვლისა ვითართა ნაშობთა შობ შენ ჩვენ შორის, და რაჲ არს შენი ჩვენგან განსვლა?

ი იგი უკეთური ესრეთ მოგვიგებს რომელნი ვკითხვიდეთ მას შეურაცხებით და გინებით, ვითარმედ რასა მაგინებთ და შეურაცხ-მყოფთ მე, თქვენ რომელნი ხელმწიფებასა ქვეშე ჩემსა ხართ, ანუ ვითარ ისწრაფით ჩემგან განშორებას; და მე ბუნებით თქვენთანა შეკრულ

საეროვნებისათვის.

ვარ: ჩემი კარი სიმრავლე ჭამადთა არს, და ჩემის უძლეუ-
ბების მიზეზი ჩვეულება არს დაძველებული, დაუღმობე-
ლობა სულისა, და დავიწყება სიკვდილისა. **ჴოლო** ნა-
შობთა ჩემთა სახელებისა ვითარ გნებავს ცნობად, აღვ-
რაცხნე ივინი, და უფროს ქვიშისა ზღვისა განმრავლდენ;
გარნა პირმშობთა მათ და საყვარელთა შვილთა ჩემთა
სახელები ისმინეთ: ძე პირმშო ჩემი არს სიძვა, და შემ-
დგომად მისა სიფიცხლე გულისა, და მესამე არს ძილი,
და მერმე ზღვა გულის სიტყვათა და ლელვანი და აღძვ-
რანი შეგინებისანი, და უფსკრული გამოუთქნელთა და
მიუთხრობელთა არა წმიდებათა ჩემგან გამოვალს. **ჴოლო**
ასულნი ჩემნი არიან:—მცონარება, მრავალ მეტყველება,
კადნიერება, განცხრომა, სიცილი, ცილობა, ქედფიცხე-
ლობა, ურჩება, უღმობელობა, წარტყვენილება გონები-
სა, და სიმაღლე და სიფუდულე, და სოფლის მოყვარეო-
ბა, რომელსა შეუდგს ლოცვა შეგინებული და განბნევა
გონებისა, და მრავალ გზის განსაცდელნი მოულოდებე-
ლნი, რომელთა შვიან სასო წარკვეთილება ყოველთა
უძვირესი; მე ვშობ ვნებათა და განვამრავლებ დაცემათა
და დავავიწყებ სიკვდილსა.

ჴე მებრძვის, გარნა ვერ მძლევს ხსენება. ცოდვათა;
და მემტერების, ძლიერად ხსენება სიკვდილისა, არამედ
სრულიად განმაქარვებელი ჩემი კაცთაგან, არა რაჲ
არს.

ჴოლო რომელმან მოიგოს **სული-ჩმიდა**, **ჴისა** მი-
მართ ჭრტინავნ ჩემთვის და ვევედრებინ და **იგი** მომაოხ-
რებს მე და არლარა მიტევებს, რათამცა ვნებულად რასმე
ვიქმოდე. ხოლო რომელთა მის ნუგეშინის მცემელისა
სიტკბოებისა გემო არა უხილავს, მათ თანა დატკბეს ჩე-
მი სიტკბოება უეჭველად, რამეთუ განმაქარვებელი ჩემი
იგი მხოლო არს, რომლისა არს დიდება უკუნითი უკუ-
ნისამდე. ამინ.

თავი 14.

ესე შეათხიხმეტე ლიბე არს ძლევას დიდი და ახლავანი ვნების მის ბოროტის, რომელმან შეუძღოს მის ძლევად, საცხაურ არს ვითარმედ სიწმიდის და უვნებლობის მიმართ სრულისა მივადს.

მოვედით ჩემდა ყოველნი მაშერაღნი და ტვირთ მძიმენი და **ჰე** განგისვენო თქვენ

ყლოთა შთანთქმელი ჯოჯოხეთი

სულთა მაცხოვრებელი და ზეცად ამევახებელი **ჰიბე**

ქმეული მისივე. ოხრწნელისა მისთვის უროგათა მიერ, და ოფლთა განხრწნაღთა კაცთა მიერ მოგებულინა სიწმინდისა და ქალწულუებისათვის.

ბ ლ უ ნ უ.

ვესმა აწლა უკეთურისა მის ნაყროვნებისა მძლავრისა, რამეთუ იტყოდა ვითარმედ მისი ნაშობი არს ბრძოლა ხორცთა, და არა საკვირველ არს, რამეთუ გვასწავლის ამას პირველიცა იგი მამა ჩვენი ადამ; რამეთუ უკეთუმცა არა ნაყროვნებითა ძლეულიყო, არამცა ეცნა მეუღლე თვისი ყოვლადვე, რომელი იგი იცნა გამოვარდა სამოთხით -და აწ უკვე რომელთა პირველი იგი მცნება დაიცვან, მეორითა მით დაცემითა არა დაეცემიან, არამედ დაადგრებიან შეურყეველად ძეობასა შინა ადამისსა, **შქოსიუჭ მოდებუ** დაკლებულნი **წსიგუოიასიოფუღსი**; და ესეცა ამისთვის რათა არა უკვდავად ეგოს ბოროტი იგი, ვითარცა იტყვის დიდი **ქ**რიგორი **მ**ვთის-მეტყველი, ვინადგან უკვე პირველ თქმულისა ამის ვნებისა ძლევისა, ესე შვენიერი სიწმიდე შეუდგს, ამისთვის ჯეროვანსა ადგილსა დავაწესეთ სიწმიდისათვის თქმად ძალისაებრ ჩვენისა.

ყ. სიწმიდე თვისება არს უხორცოთა ბუნებისა.

უ. სიწმიდე ტაძარი არს **ქ**რისტეს სათნო, და ცაჲ არს გულისა ქვეყანასა ზედა.

ჭ. სიწმიდე უარის ყოფა არს ბუნებისა, უადრეს ბუნებასა; და შური უხორცოთა, ხორცთა მოკვდავითა და განხრწნაღითა საკვირველად.

ყ. მზიდა იგი არს რომელმან ტრფიალებითა, ტრფია-

სიძვისათვის.

ლება განდევნა, და ცეცხლი ცეცხლითა უნივთოვთა და-
შრიტა.

5 უ. ჩმიდა იგი არს რომელი ძილსაცა შინა არცა
ერთსა შერყევასა გონებისასა და აღძრვასა შეიტყვებ-
დეს.

ხ. სიწმიდე ზიარი სახელი არს ყოველთავე სათნოე-
ბათა.

10 ლ. ჩმიდა არს იგი რომელმან სრული კრძალულება
მოიგო, და ყოვლადვე ვერ პოვბდეს თავისა თვისისა
თანა კვალსა ვნებათასა.

15 მ. ესე არს კანონი და საზღვარი სრულისა მის სიწ-
მიდისა, რათა არა რაითა შეიცვალებოდის გონება გან-
ყოფილებასა ზედა გვამთასა, არამედ ერთად იყოს სუ-
ლიერთა გვამთა მიმართ, და უსულოთა პირმეტყველთა
და პირუტყვთა.

ნ. ჩუმცა ვინ მომგებელთაგანი სიწმინდისათა გო-
ნებს თუ თვისითა ძალითა მოიგო იგი, რამეთუ თვისისა
ბუნებისა ძლევა შეუძლებელთა საქმეთაგანი არს.

20 ი. ჩადა ძლევა ბუნებისა იქმნა, მუნ უეჭველად ბუ-
ნებისა იგი უზესთავსი დაემკვიდრა, რამეთუ თვინიერ
ყოვლისა ცილობისა უდარესი იგი უდარესისა მის მიერ
განქარდების.

25 კ. შასაბამი სიწმიდისა არს გულის-სიტყვათა დაცვა
სრულიად, და წარწყმედა ოცნებათა, და ხატთა ბოროტ-
თა ხილვისა, და დინებათა ზედას ზედათა. გარნა თუ ჟამ-
თა სიგრძესა შინა იქმნებოდის თვინიერ ოცნებისა, დი-
ნება ძილსა შინა; და საშვალნი საზომი სიწმიდისა, ბუნე-
ბითნი აღძრვანი თვინიერ ოცნებათასა, და განშორე-
ბულნი დინებისაგან. ხოლო სრული საზომი სიწმიდისა
30 არს მოკვდინება ხორცთა, პირველვე მოკვდინებითა გუ-
ლის-სიტყვათათა:

ლ. ნეტარ არს ჭეშმარიტად იგი მონაზონი, რომე-
ლი ყოვლისავე ფერისა მიმართ, და ყოვლისა გვამისა,

თავი 15.

და ყოვლისა პირისა მიმართ და ყოვლისა სიკეთისა, სრულიად უმეცრება ვნებისა მოიგო, რათა ვერ სადა შეატყოს თავსა შორის თვისსა, ვნებისა რაჟსამე კვალი ესე ვითართა მიმართ საქმეთა.

13. **13.** ჭრათუ რომელმან თიხა ესე შეუფინებელად დაიკვას, იგი არს წმიდა, არამედ რომელმან ასონი მისნი სრულიად სულსა და უმორჩილნა.

14. **14.** შიდ არს რომელნი შეხებასა შინა, უვნებელად ეგოს, და უდიდეს მისა არს რომელი ხედვისაგან ეგოს მოუწყველად, და სძლოს ხედვასა ცეცხლისასა, ხსენებითა სიკეთეთა მათ, და შევნიერებათა ზეცისათა.

15. **15.** რომელი ლოცვითა განდევნიდეს ძაღლსა მას, მსგავს არს იგი კაცსა რომელი ჰბრძან ლომსა; ხოლო რომელი სიტყვის-გებითა; და წინააღმდგომითა გონებისათა ჰბრძოდის მას, მსგავს-არს იგი კაცსა, რომელი სდევნინ მტერსა თვისსა. ხოლო რომელსა უდებ უყოფიეს სრულიად ზედა მოსლვა მისი, იგი დაღაცათუ ხორცთა შინა იყოს საფლავისაგან აღდგომილვე არს.

16. **16.** ოკეთუ ესე ჰეშმარიტის სრწმიდისა სახე არს, რომელ აღუძრველად იყოს ოცნებათა შინა ძილისათა, მაშა ესე უეჭველად საზღვარი არს დიდისა მის ვნებულებისა და ბილწებისა, რომელ მღვიძარე რა იყოს დინება შეემთხვეოდის გულის-სიტყვისაგან.

17. **17.** რომელი შრომითა და ოფლითა ხორციელითა ბრძოდის ამას მძლავრსა, მსგავს არს იგი კაცსა, რომელმან შეკრა მტერი თვისი წველითა თივისათა; ხოლო რომელი მარხვითა და მღვიძარებითა ეწყვებოდის მას, იგი მსგავს არს მისი, რომელმან შებორკილა რკინითა წინააღმდგომი თვისი; ხოლო რომელი სიმდაბლითა და ურისხველობითა და წყურვილითა წინა აღუდგებოდის, იგი მსგავს არს მისსა რომელმან მოკლა მბრძოლი თვისი და დაფლა ქვიშასა შინა.

18. **18.** ჴვიშად გული-ხმა-ყო სიმდაბლვე, რამეთუ არა

სიმკას თკას.

ზრდის იგი საძოვარსა ვნებათასა, ანდ არს ყოვლითურთ მიწა და ნაცარი.

15 14. სხვა არს რომელსა მოღვაწებითა თვისითა; და სხვა არს, და სხვა არს, რომელსა სიმდაბლითა; და სხვა არს რომელსა საღმრთოთა ნიჭითა და გამოცხადებითა შეეკრას მძლავრი იგი. და ესრეთ იგი მთიებისა მსგავს არს, და მეორე დიდსა მას მთოვარესა, და მესამე ბრწყინვალესა მას მზესა, და ამათ ყოველთა საყოფელი ცათა შინა არს.

10 15. სირველად ცისკარი აღელის, და მერმე ნათელი მოეფინის, და მაშინლა გამობრწყინდის მზე, ეგრეთვე ზემო თქმულნი იგი გულის-ხმაყვენ.

15 16. შიგემბნ მელი ორგულებით ძილსა, და ეშმაკი სიძვისა დაცადებასა ბრძოლისასა; ერომან მან რათა ფრინველი შეიბყრას, და მეორემან ამან რათა სულნი კაცთანი მოინადირნეს და წადწყმიდნეს.

20 17. ზუ დაიჯერებ ძმაო ხორცთა შენთა ბრძოლისა დაცადებასა, და ნუ მიენდობი მათ ყოველთა დღეთა ცხოვრებისა შენისათა, ვიდრემდე წინაშე ზრისტესა წარგადგინონ.

48. ზუ მიენდობი მარხვასა თუმცა არა დაეცი მისგან, რამეთუ რომელი იგი ყოვლადვე არა რას სჭამდა, ზეცით გარდამოვარდა, და ნუ უკვე შენმცა უჭმელობამან დაგაყენაა.

25 18. ზეთმე გულის ხმის მყოფელთა კეთილად სთქვეს ვითარმედ, მონაზონება ესე არს: მტერობა ხორცთა თვისთა, და ბრძოლა მუცლისა თვისისა.

30 19. ზხლად მოსრულთა შორის შვებისა და განსვენებისა მიერ იქმნებიან დაცემანი ხორცთანი; ხოლო საშვალთა თანა სიმაღლისაგანცა და ახალთაცა შორის იქმნებიან სიმაღლისაგან; ხოლო რომელი სისრულესა მიახლებულ-იყვნენ, მათ განკითხვისაგან ოდენ მოყვასისა შემთხვევის.

თავი 15.

148. **1**იეთნიმე ნატრიან მათ, რომელნი ბუნებით სა-
ჭურისნი არიან დედის მუცლით მათითგან, ვითარმედ
განსვენებასა შინა არიან, ხორცთა ბრძოლისაგან; ხოლო
მე ვნატრი მათ, რომელნი დღითი დღე გამოისაჭურისკენ
თავით თვისით, და მოიკვეთნე მათგან გულის სიტყვათა.
ბილწებისათა, ვითარცა მახვილითა ორპირითა.

149. **2**იხილენ კაცნი რომელნიმე დაეცნეს თვინიერ
ნებისა მათისა; და ვიხილენ სხვანი, რომელთა ნებსით ენ-
ების დაცემის და ვერ ეძლო, და უფროსი უბადრუკება
მივეც მათ, ვიდრელა რომელნი დღითი დღე დაცემინ,
რამეთუ ვერ შეეძლო და სიმყრალისა მისთვის სურო-
დავე.

150. **3**აწყალობელ არს, რწლი დაეცეს; ხოლო უსაწყ-
ალობელესარს რომელმან მეორესაცა მოატყუას დაცე-
მაჲ, რამეთუ ორთავე დაცემისა და გულის თქმისა სიმ-
ძიმე მან იტვირთოს.

151. **4**უ გნებავს სიტყვის გებითა და ცილობითა.
უკუნქცევად ეშმაკსა მას სიძვისასა, რამეთუ მას მრავალ-
ნი მიზეზნი ჰქონან ჩვენდა მომართ, ვინაჲთგან ჩვენითავე
ბუნებითა გვბრძავს ჩვენ.

152. **5**ომელსა ენებოს ხორცთა თვისთა, ძალითა
თვისითა ბრძოლა და ძღვევა, ცუდად შვრების, რამეთუ
უკეთუ არა **6**აფალმან დაარღვიოს სახლი ხორცთა, და
აღაშენოს სახლი სულისა, ცუდად იღვიძებს და იმარხავს,
რომელსა ენებოს დარღვევა მისი.

153. **7**იჩვენე **8**აფალსა სენი იგი ბუნებისა შენისა,
დაიცან ყოველსა ჟამსა უძღურება თავისა შენისა, და
მიიღო **9**აფლისაგან მადლი იგი სიწმიდისა უხილავად.

154. **10**რს გემოთ მოყვარეთა თანა, ვითარცა მე ვინმე
მითხრა მას შინა შთავრდომილმან, შემდგომად განფრთ-
ხობისა, ვითარმედ იქმნებისო მათ შორის ცნობა რამე
ხორცთა ტრფიალებისა, და შევალს მათ თანა სული
რაიმე ურცხვინო და უკეთური, რომელი მჯდომარე არნ
საცნობელსა მას ზედა გულისასა, და ხორციელად მებრ

სიმებისათვის.

ტკივილითა გულისათა, ვითარცა სახმილისაგან ცეცხლისა მოატყვებნ კაცსა მას, რომელსა ღეთისაგან არა ეშინინ, და ხსენება სატანჯველთა, ვითარცა არა რაჟ შეურაცხ-ყვის, და ლოცვა სძაგნ, და ხილვა მკვდართა, ვითარცა უსულოთა მათ ქვათა ხედვა შეერაცხის, და ყვის კაცი იგი რომლისა თანა არნ, ვითარცა სულელი და ცნობა მიღებული, და დაათვრის გულის თქმითა გვაძთა მიმართ პირმეტყველთა და პირუტყვეთასა, რომელ უკეთუმცა არა შემოკლდეს ღღენი ესენი, ვითარისა მის*) ბრძოლისანი და სულისა მის უკეთურისანი, არამცა განერა ყოველი სული, რომელსა მოსიან თიხანი ესე ხორცი სისხლსა თანა და თელგამსა მყარლსა შერთულნი; რამეთუ ვითარმცა განერა, ვინათგან ყოველსა ნათესავსა თვისისა თვისებისა მიმართ განუძღომელად სურის, სისხლსა სისხლისა მიმართ, და მატლსა მატლისა მიმართ, და ეგრეთვე ხორცთა ხორცისა მიმართ; დადაცათუ ღონის ძიებით ვისწრაფით მატურისა მის ცთუნებად, ბუნებისა მაიძულებელნი ესე და სასუფეველის მოყვარენი.

მწ. ჩეტარ არიან რომელნი ყოვლადვე არა გამოცდილ არიან პირველსა ამას ბრძოლასა, რომელი ესე რა ვსთქუთ, და ვილოცოთ **ო**. ფლისა მიმართ, რათა არცა გამოვიცადნეთ მას, რამეთუ რომელნი მას მოხრებლსა შთავრდომილ-იყვნენ შიმშილი და შრომა დიდი უხმს, რათა შეუძლონ აღსლვად კიბესა მას სათნოებათასა.

მჩ. ჭულის-ხმა-ყვით და ვსცნათ ნუ უკვე ჩვენთა-ცა მათ მტერთა ეშმაკთა ბრძოლასა შინა მათსა, ჩვენდა მომართ თვითოეული მათი განწესებულ არს ერთსა და ერთსა საქმესა და ბრძოლასა ზედა, რომელ ესე საკვირველ არს.

მძ. შავიდევ გონებასა ჩემსა განცდად მათდა, რომელნი ბრძოლასა შინა არიან და ვიხილენ დაცემანი და-

(*) ქაშეთუ ფიცხლის ბრძოლის ღღენი შემოკლდებიან ძალითა სულისა ჩმიდისათა.

თავა 15.

ცემათა უდიდესნი: *იხაბუოსიჲ დსლეჲნი ყოყისი სძჲლიჲჲ* *ის-ბისიჲნი.*

ით.ს. ჭქვეს ჩვეულება ეშმაკთა და უფროსად მოღვაწეთა მიმართ მონაზონთა, რომელ მრავალ-გზის ყოველსავე მანქანებასა და ზაკულებასა, და ღონესა და მოსწრაფებასა თვისსა დასდებს ბუნებისა-გარეგანთა ვნებათა მიმართ, ბრძოლად მათდა, და არა ბუნებითა მიმართ, ამისთვისცა მრავალნი იყვნინ რაჲ დედათა თანა, ყოველადვე არა შეექმნის ბრძოლაჲ, და ამისთვის ნატრიდენთავთა თვისთა და ვერ გულის-ხმა-ყოფენ უბადრუკნი, ვითარმედ სადა უდიდესი დაცემა იქმნების, მუნ უღარესისათვის არა ისწრაფიან ეშმაკნი.

ით.ი. ჴგონებ*) თუ ამის ორისა მიზეზისათვის გვბრძვანან ბუნებისა გარეგანთა საქმეთა მიმართ უბადრუკთა ამათ მკვლელნი იგი ჩვენნი; ერთად რამეთუ ნივთი იგი დაცემისა მის ყოველთაგან გვებოების; და მეორედ რამეთუ სასჯელი დიდი და უზესთაესი აქვს.

ით.თ. იცის თქმული ესე მან, რომელი პირველ კანჯართა უბრძანებდა და ერჩდა მას, ხოლო უკანასკნელსულთა განმბრწნელთა მათ კანჯართა მიერ ეშმაკთა დამორჩილებულ, და მოკიცხულ იქმნა. და რომელი იგი ზეცისა პურითა იზარდებოდა, ხოლო უკანასკნელ კეთილისა მისგან გამოეხვა; და საკვირველი ესე არს, რომელ შემდგომად სინანულად მოსლვისა მისისა, იტყოდა მწუხარებით და სიმწარით წინამძღვარი ჩვენი ანტონი, ვითარმედ: „დიდი სვეტი დაეცაო;“ ხოლო სახე დაცემისა მისისა დაფარა, ყოვლად ბრძენმან მან, რამეთუ იცოდა ვითარმედ სიძვა იყო ხორცთა, და თვინიერ სხვისა ხორცთა შეხებისა.

შ. ჭრს ჩვენ შორის ერთი რაიმე სიკვდილი და წარწყმედა დაცემისა, რომელი ჩვენ შორის და ჩვენთანა იქ-

*) ბუნებისა გარეგანნი არიან მამათ-მავლობა და ჰირუტუჲთა თანა დაცემა; ხოლო ამთ თანა შეერთო სულითა დაცემაჲცა.

სიძვისათვის

ცვეის მარადის, და უფროსად ეამსა სიჭაბუკისასა, რომ-
ლისა მე დაწერად ვერ ვიკადრე, რამეთუ დააყენა ხელი
ჩემი მან, რომელი იტყვის. ვითარმედ იხუა იუჟი შუაფუ-
იხაიოუჭ ვიეთვანმე იქიშოყუი სუიხუჟყოი ფიხი თაქუჭ-
ლუ დაწერაჲ და სმენაჲ საქმეთა მიერ.

შუ. ჩემთა^{***}) ამათ და არა ჩემთა მტერ-მოყვარეთა
ხორცთა დიდმან პავლემ სიკვდილად სახელსდვა, რამე-
თუ იტყვის, ვითარმედ იქიშოყუ შუქსიჟი უსახლოჲ ზბუთ-
ჟუი სიქიჭოიოიხუთუ. ხოლო ნეტარმან ჟრიგორი ივთის-
მეტყველმან, ვნებულად უწოდა და მონად ბნელისად,
ხოლო თუ რასათვის ესე ვითარნი სახელნი უწოდნეს მას
წმიდათა მათ მწყუროდა ცნობად.

შუ. იაკეთუ ხორცი სიკვდილ-არიან, ვითარცა თქმულ
არს საცნაურ-არს, ვითარმედ რომელი მძლე ექმნას მას,
იგი არა მოკვდეს, შუ იქიშოყუ ფიხი იქლუ იუჟი, იხაჭოიოი
უქსიშოჟი შუ ფიხუ იქოთას სიქიჭოიოი შეგინებისა ხორც-
თა მისთასა.

შუ. ჩითხარ გვედრები, ვინ არს უდიდეს, რომელი
მოკვდა და აღსდვა, ანუ რომელი ყოვლადვე არა მოკვდა,
და რომელი მეორესა ამას ნატრის, იტყვის რამეთუ ჟარის-
ტე მოკვდა და აღსდვა. ხოლო რომელი პირველსა ნატ-
რის მკვდრეთით აღდგომილსა, მაშა ნუმცა ვის დაცემულსა
და მკვდართაგანსა წარუკვეთს სასოებასა.

შუ. ჯაცთ-მოყვარედ სახელ-სდებნ იმერთსა, კაცთ
მოძულე ესე მტერი სიძვისა ეშმაკი, და იტყვი ვითარ-
მედ ამას ვნებასა ვითარცა ბუნებითსა აღრე შეუნდობს;
ხოლო ჩვენ ვიხილნეთ მზაკვარებანი ეშმაკთანი, რამეთუ
შემდგომად დაცემისა მართლ მსაჯულად და უწყალოდ
იტყოდინ მას; რამეთუ პირველ დაცემისა იხმარეს იგი
ლონე, რათამცა მიგვზიდოს ცოდვისა მიმართ; ხოლო
შემდგომად დაცემისა კვალად მოიპოვეს ესე რათამცა

***) ჩემნი ამისთვის, რამეთუ სულსა. თანა შეკთულნი არიან; ხო-
ლო არა ჩემნი, რამეთუ მბრძოლნი არიან სულისანი.

თავი 15.

სასოწარკვეთილებად მოგვიყვანნეს.

შჟ. ¹⁵ **1**იიდრემდის მწუხარებისა იგი და სასოწარკვეთილებისა გულის სიტყვა გვბრძანენ, არა მივსცნით თავნი ჩვენნი დაცემად, ხოლო რაჟამს იგი განქარდეს, კვალად კაცთ მოყვარედ სახელმდებელი იგი მძლავრი მოიწიოს.

შჟჟ. **1**ითარცა იგი **1**თფალი უხრწნელ არს და ყოვლად წმიდა, ეგრეთვე სიწმიდესა და უხრწნელებასა ზედა ხორცთა ჩვენთასა იხარებს.

შჟს. ¹⁵ **1**რა რასა ზედა იხარებენ ესრეთ ეშმაკნი ვითარ სიმყრალესა ზედა სიძვისასა, და არა რომელი ვნება უყვარს მათ, ვითარ შეგინება ხორცთა.

შჟი. სიწმიდე თვისება არს მცთვისა და მსგავსება მისი ძალისაებრ კაცისა.

შჟთ. ¹⁵ **1**ედა სიტკბოებისა არს ქვეყანა და ცვარი, ხოლო დედა სიწმიდისა დაყუდება მორჩილებითურთ.

შჟთ. ²⁰ **1**ომელთა იგი სძლეს ხორცთა თვისთა დაყუდებითა და მოიგეს უვნებელობა ესე ვითარნი; უკეთუ მახლობელად სოფლისა მივიდნენ აღიძრნენ კვალად ვნებანი მათ ზედა; ხოლო მორჩილებისა მიერ მოგებული უვნებელობაჲ ყოველსა ადგილსა გამოცდილ-არს და მტკიცე და შეურყეველ.

შჟთ. ²⁵ **1**იხილეთ*) სიმაღლე სიმდაბლისა მომატყეველი; და სიტყვა იგი მოვიხსენე ვითარმედ **1**რწმუნე **1**სიყვარულე **1**მარტირი.

შჟთ. ²⁵ **1**თხრებლი და ნაშობი ამპარტავანებისა არს დაცემა, ხოლო დაცემა მრავალ გზის, რომელთა ენებოს სიმდაბლისა მიზეზ ექმნას.

შჟთ. ³⁰ **1**ომელსა ენებოს ნაყოფიანებითა და სიმაძღრითა ძლივად ეშმაკსა სიძვისასა, მსგავს არს იგი კაცსა, რომელი ავსებნ ზეთითა ცეცხლსა.

*) სიმდაბლე არს თავისა თავისისა ყოველთა უქვეყნესად შერაცხება. ხოლო იქმნების ესე ახრებებითა კონებისათა და შიშისაგან დუთისა; და იქმნების დაცემათაგანცა, რომელთა დედა არს ამპარტავანება.

სიძვისათვის.

15 წ. ძომელი მარხვითა ოდენ ისწრაფდეს დაცხრო-
მად ბრძოლისა ხორცთასა მსგავს არს იგი კაცსა, რომე-
ლი ერთითა ხელითა ცურავს, და ენების ზღვისა დიდისა
წიაღსლვად.

სიყ. შეზავე მარხვასა თანა სიმდაბლევცა, რამეთუ
თვინიერ მეორისა, პირველი იგი უსარგებლო არს.

სიყ. ძომელმანცა იხილოს თავი თვისი, ვითარმედ
იძლევის ვნებისა რაჲსამე მიერ, ყოვლისა პირველად მის-
სა მიმართ აღიჭურენ, და უფროსად ამის სიძვისა მტე-
რისა, რამეთუ უკეთუ იგი არა იძლიოს, არა რაჲ სარ-
გებელ არს, სხვათა ძლევისაგან; ხოლო უკეთუ შეუძ-
ლოთ ამის მეგვიბტელისა მოკვლად, მაშინ ჩვენცა ვიხი-
ლოთ იმერთი მაყლოანსა მას შინა სიმდაბლისასა.

სიწ. ძომელსამე ჟამსა გამოვიცადებოდე რაჲ გულის-
ხმა ვყოფდი მგელსა ამას სიძვისასა; ვითარმედ სიხარულ-
სა პირუტყვებრივისა და ცრემლთა და ნუგეშინისცემასა
შემოიღებდა სულსა შინა ზაკვით, და ვპგონებდი მე გო-
ნებითა ყრმებრითა, ვითარმედ ნაყოფი რაიმე მაქვს და
არა უნაყოფოება და ხრწნილება.

სიჩ. ჭეშმარიტად ყოველივე ცოდვა რომელი ქმნეს
კაცმან უჯისიუჯის ქაისილოჲ. ჯისი, ქაოთა იხაშჟიოშჟნი ისი-
ურასი ქაისილოჲ ყისიჲ თიქისილოჲ ქაშჟიჲის, ამისთვის რამეთუ
ბუნებასა მას და არსებასა ხორცთასა შეაგინებს დინები-
თა მით ბილწებისათა, რომელ ესე სხვასა ცოდვასა ზედა
არა იქმნების.

სიჩ. შეძიებ მე თუ ვითარ ყოვლისავე ცოდვისათვის
ვიტყვი, ვითარმედ იგი ვინმე სცთა, ხოლო სიძვისათ-
ვის ვიტყვი საწყალობელად, ვითარმედ იგი ვინმე
დაეცა.

სი. ზელტის თევზი სამკედურისაგან, და სული გემოთ-
მოყვარე დაყუდებისაგან.

სიჲ. ძაჟამს ენებოს შეკვრად ვიეთამე ურთიერთ
არს საკვრელითა ბოროტისა სიყვარულისათა, მაშინ

თავი 15.

ორივე კერძი გამოცადის, და ორთავე შთაუგდის სიყვარული ურთიერთ არს, და უკეთუ პირველითგანვე ვნებისა გულის სიტყვათა არა შეიწყნარებდიან, მაშინ პირველად სულიერისა სიყვარულისა მიზეზითა იწყის, და მერმე ნებისა თვისისა ებრ ალატყინის სახმილი იგი.

5

აჟ. ძირავალ გზის რომელნი იგი გემოთ მოყვარები-სა მიმართ მიდრეკილნი იყვნენ, მოწყალე და გულ ჩხვილ, და ცრემლ მრავალ და მოყვარულ იყვნინან; ხოლო რომელნი მოღვაწენი არიან სიწმიდისანი, არა ესრეთ ჰქონან მათ საქმენი ესე ვითარ პირველთა მათ.

10

აჟ. ჰკითხა ოდესმე კაცმან ბრძენმან და გონიერ-მან საკითხავი, და მრქვა მე: რომელი ცოდვა არს უმძიმეს ყოველთა ცოდვათა, შდ კაცის კვლისა და ივთისა უარის-ყოფისა? ხოლო მე ვარქვ მას, ვითარმედ შთავრდო-მაჲ წვალებასა. ხოლო მან მრქვა მე ვითარმედ და ვითარ! რაჟამს მწვალებელნი მოვიდნენ კათოლიკე ეკკლესიასა მართლ-მადიდებლობად და უარ-ყვიან და შეაჩვენებინან წვალება იგი ყოვლითა გულითა, მეყვსეულად ღირს ყოფს მათ ეკკლესია ზიარებასა წმიდათა საიდუმლოთა-სა, ხოლო რომელნი დაეცნენ სიძვითა და მორავიდენ აღსარებად, და საქმე იგი დაუტეონ ჟამ რავდენმე განაყენებს მათ კანონი მოციქულთა და მამათა ზიარებისაგან. ხოლო მე განვკვირდი დაფარულსა მას საქმესა ზედა, და დაფარული იგი დაფარულადვე ეგო და აღუხსნელად, თუ რომლისა მიზეზისათვის იქმნების ესე.

15

20

აჟ, უამოვიძიოთ და გამოვიწვლილოთ, და გულის-ხმა-ვყოთ- თუ გალობასა შინა ფსალმუნებისასა, რომელი არს სიტკბოება იგი, რომელი სიძვისა ეშმაკისაგან მოვალს ჩვენდა, ანუ რომელი არს, რომელი სიტყვათაგან

25

*) ტამეთუ წვალება განების განდრეკილება არს, დაენის საქმე. ხოლო სიძვა უოველთავე სანდობელთა ხორცთას და ძალთა სულისათა შესრვალებს არა არსებად არსებისაგან; და სიტკბას ივთისას რომელი არს ჩვენ ზედა განსწნის.

სამებისთვის.

სულისა ჩმდისათა, და მათ შინა მყოფისა მადლისა და ძალისაგან იქმნების.

სჟ. ჩუმცა სცთები ზი ძმაო, რომელი ეგე სიჭაბუკესა შინა ხარ, რამეთუ ვიხილენ ვიეთნიმე რომელნიმე, რომელნი ყოვლითა გულითა მათითა მოყვარეთა მათთა თვის ილოცვიდეს, და იქმოდეს ამას სიყვარულითა და გულის სიტყვითა სიძვისათა, და იგინი ჰგონებდეს თუ ხსენებასა და წესსა სიყვარულისასა აღასრულებენ.

სჟ. იქმნების შეხებითაცა შეგინება ხორციელად, რამეთუ უფროს თვალთასა, და უფროს სასმენელთასა, ესე საცნობელი შეხებისა უფრო მძიმე არს, და აღრე შემძლებელ არს ვნებად.

ს/ი. ჩოხისენე*) იგი რომელმან შეიხვია სახვეველითა ხელი თვისი, და გეშინოდენ შენცა ხელისა მიყოფად ბუნებითაცა, და არა ბუნებითა თვისთა და უცხოთა ხორცთა.

სქ. ჩგონებ თუ არავინ ითქმის ჭეშმარიტად ჩმიდა, ვიდრე არა შეცვალოს მიწა ესე, და თიხა ოქროდ, უკეთუ ოდენ შეუძლოს, რამეთუ ძნელ არს.

სამ. ჩაქამს სარეცელთა ზედა დაწვეთ, მაშინ ფრთხილად ვიყვნეთ, რამეთუ მაშინ გონება ოდენ თვინიერ ხორცთასა ჰბრძავს ეშმაკთა, და უკეთუ გემოთ მოყვარე იყოს, გონება იგი აღრე იქმნების შინა განმცემელ სულისა.

სა. ჩსენება სიკვდილისა დაწვებოდენ შენ თანა მარადის და ლოცვა ოფლისა მიმართ იესოსი, რამეთუ არა რაჲ არს სხვა ესე ვითარი შემწე ძილსა შინა, ვითარ ესენი, ვერცა რაჲ ჰპოო მსგავსი ამათი.

საჟ. ჩიეთნიმე იტყვიან თუ ჰამადთაგან ოდენ იქმნებიან ბრძოლანი და დინებანი, ხოლო მიხილავნ მრავალნი სნეულნი ფიცხლად, და მმარხველნიცა ძლიერად და

*) ჩოხისენე იგი. მას ძმას იტყვის, რა ღედას თნსა წყალსა წიადიყვანებად.

თავი 15.

ფრიად შეიგინებოდეს დინებითა და ბრძოლითა.

აყ. 'ჩკითხე ოდესმე ამის საქმისათვის გამოცდილსა ვისმე და გულის-ხმის მყოფელსა მონაზონსა, და მასწავა მე ნეტარმან მან კეთილად, ვითარმედ იქმნების დინება ძილსა შინა, სიმრავლისაგან ჭამადთასა და განსვენებისა; და ოდესმე იქმნების ამპარტავანებისაგან, რაჟამს მრავალ ჟამ დაუბრკოლებლობისა ჩვენისათვის ვზვაობდეთ; და იქმნების კვალად განკითხვისაგანცა მოყვისსა,-და ორნი იგი მოიწვიან სნეულთაცა ზედა, ხოლო ვგონებ თუ სამნივეცა:-უკეთუ კ'ულა იხილოს ვინმე თავი თვისი განწმედლილი ამათ მიზეზთაგან და შეემთხვევოდესვე დაცემად, ნეტარ არს მუშაკი იგი უვნებლობისა, რამეთუ შურისაგან ეშმაკთასა შეემთხვევის მას, ვინაჲთგან შეუნდობს იმერთი, რათა ჟამითი ჟამად შეემთხვეოდის ესე, რათა განსაცდელითა უცოდველითა მოიგოს მან სიმდაბლე მაღალი.

ოჟ. ჩუმცა ვინ იწვრთის დღისი ოცნებათა ძილსა შინა ხილულთა, რამეთუ ესეცა გულის-სიტყვა და ღონე ეშმაკისა არს, რათა სიზმართა მიერ მღვიძარედცა შეგვაგინებდენ.

აშ. 'ჩისმინოთ სხვაცა ღონე ეშმაკთა, რამეთუ ვითარცა ხორციელად მავნებელნი ჭამადნი, მრავალ გზის შემდგომად დღეთა და ჟამთასა გვავენებენ, ეგრეთვე ოდესმე იქმნების სულიერსაცა ზედა, რამეთუ ვიხილენ კაცნი, რომელნი იყენიან შვებასა და განსვენებასა შინა და სმასა ღვინისასა, და არა რაჲ აქენ ბრძოლად მას ჟამსა, და ესე მრავალ გზის ქმნიან, და მერმე ამითვე მიზეზითა შეაგინიან სული კაცისა მტერთა.

აჟ. 'ჩიხილენ კვალად კაცნი რომელნი ჭამდინ და იქცეოდინ დედათა თანა და არა რას იგრძნობდეს ყოვლადვე გულის სიტყვასა ბოროტსა გულსა შინა მათსა, და ვითარცა მიენდვნეს და უზრუნველ იქმნეს შეცთომილნი იგი, რა ჟამს იგი გონებდეს თუ მშვიდობა აქვს

სიძვისათვის.

და უცთომელობაჲ სენაკსა შინა თვისსა, მაშინ მეყსა შინა მოიწია მათ ზედა დაქცევაჲ. ხოლო თუ რომელი არს დაქცევა იგი, რომელი მარტოებით რა ვიყვნეთ მოიწევის ჩვენ ზედა სულიერად და ხორციელად, რომელი გამოცდილ არს მან იცის, ხოლო რომელი არა გამოცდილ არს, არა სახმარ არს მისდა ცნობა.

აჲ. **ჴ**გე ვითარსა ჟამსა შინა კეთილი შეწევნა არს ჩვენდა შემოსა ძაძისა, და ნაცარსა ზედა ჯდომა, და ზედგომა ძლიერად ხელ-აღპურობით ლოცვასა შინა, და შიმშილი პურისა, და ენისა განხმობა წყურილითა, რათა ზომით ოდენ დავასოვლებდეთ მას, და ყოფა საფლავთა შინა, და ყოვლისა უწინარეს სიმდაბლე გულისა, და თუ ღონე გვაქვდეს მას ჟამსა თანა შეიწიე მოძღვარი, ანუ ბერი ვინმე, გინა ძმა მოსწრაფე, რომელსა მოებოოს გონება ბერისა, რამეთუ მე მიკვირს, უკეთუ კაცმან მარტოდ შეუძლოს ნავისა დიდისა უფსკრულით ნავთსაყუდელად შეყვანებაჲ.

აჲ. **ბ**რავალ გზის ორთა შეემთხვევის ერთი რაჲმე ცოდვა და იგივე დაცემა ასწბლად უმძიმესი არნ, ერთისა მის ვიდრე მეორისა მის ადგილისაგან და ზრდილობისა და საზომისა, და სხვათაგან მრავალთა.

აჲ. **ბ**იზეზთა მრავალთაგან და თითო სახეთა იქმნებიან დაცემანი, რამეთუ რომელნიმე მახლობელად მავნებელთა პირთათა ყოფითა იქმნებიან, და ხედვითა მათითა; და სხვანი ჭამადთაგან; და სხვანი ზვაობისაგან; და სხვათა მრავალთა მიზეზთაგან.

აჲ. **ბ**ითხრა ვინმე საქმე საკვირველი, და საზომი სრული სიწმიდისა, და იტყოდა: ვითარმედ იხილა ვინმე პირი დედაკაცისა შვენიერი ფრიად, და დიდად აღიდა დამბადებელი, დაუკვირდა სიბრძნე იგი და ძალი შემოქმედისა თუ ვითარილა შვენიერება უქმნიეს მას თიხისა და არა რაჲსაგან; და ხილვითა ოდენ მისითა, მოვიდა დიდად სიყვარულად ივთისა, და მოსდიოდეს მას ნაკადულნი

თავი 15.

ცრემლთან; და იყო ხილვა საკვირველი საქმისა მის, რამეთუ რომელი იგი სხვათა წარმწყმედელი იყო და დამცემელი, მისთვის მიზეზ გვირგვინოსნებისა იქმნებოდა უაღრეს ბუნებისა.

უ. **ო.** აკეთუ ეგე ვითარსა მას, ეგე ვითართა საქმეთა ზედა მარადის ეგე ვითარი საზომი და გონება აქვს, მაშა აღდგომილი სადმე არს იგი აღდგომითა მით უხრწნელითა პირველ ყოველთა აღდგომისა.

უჟ. **ი.** სვეე სახე გალობათა და ჟამნობათა ზედა იქმნების, რამეთუ ივთის-მოყვარენი სიხარულად სულიერად. და სიყვარულად ივთისა და ცრემლად მოვლენ გალობისაგან, ხოლო გემოთ მოყვარენი ვნებულებად და ცთომად.

უჟ. **ი.** ძომელთამე ვითარცა პირველ ვსთქუთ განშორებულთა და უდაბნოს მყოფთა ბრძავს ფიცხლად ეშმაკი სიძვისა, და არა საკვირველ არს, რამეთუ ფრიად იყოფებიან ეშმაკნი უდაბნოთა. ვინადგან **ო.** ფალმან უდაბნოდ და უფსკრულად განხადნა იგინი ცხოვრებისათვის ჩვენისა.

უჟ. **კ.** რძვანან დაყუდებულსა ეშმაკნი ძლიერად, რათამცა დაარწმუნეს თუ არა რაჲ სარგებელ-ეყო უდაბნოს ყოფითა, და ესრეთმცა სოფლად წარიყვანეს.

უჟ. **ლ.** ხარვიდენ ჩვენგან ეშმაკნი მცირედ ჟამ, ვიყვენით რა ერისაგანთა თანა, რათამცა დავირწმუნეთ ვითარმედ არა რაჲ გვევნების, და მუნცა დავადგერით, რათამცა ესრეთ მომიმარჯვეს მტერთა ჟამი და აღვილადმცა და გვცნეს ჩვენ.

უჟ. **მ.** ძომელსაცა საქმესა და ადგილსა გვბრძოდიან ეშმაკნი მუნცა ჩვენ ვებრძოლნეთ მათ, რამეთუ უკეთუმცა არა უმძიმდა მათ საქმე იგი და ადგილი, რადმცა გვბრძოდეს მისთვის, უკეთუ კ'ულა რაჟამს იგინი გვბრძოდინ და ჩვენ არა ვებრძოდეთ, არამედ ვმორჩილობდეთ, საცნაურ არს ვითარმედ მეგობარ მათდა ვიქმნებიო.

სიძვისათვის.

აჲჲ. ჰრავალ გზის წარვიდით რაჲ სოფლად სახმრისა რაისათვისმე, და გვერავნ მარჯვენე **ი**ვთისა ლოცვითა მოძღვრისათა; ამისთვის რათა არა იგმოს სახელი **ი**ვთისა ჩვენ ძლით; და ოდესმე უღმობელოობისაგან გულისა ვერ ვსცნობთ ბრძოლასა ვიყვნეთ რა სოფელსა შინა, და რამეთუ განმძღარ-ვიყვენით ხედვითა და ზრახვითა მავნებელითა და ვერ შევიტყვებდით ვნებასა, რამეთუ სავსე ვიყვენით ვნებითა, გინათუ ვითარმედ ეშმაკნი იგი სიძვისანი ნებსით წარვიდიან ჩვენგან, და დაგვიტევიან ჩვენ ეშმაკი ზვაობისა აღმასრულებელად ადგილსა მათსა.

აჲი. **ი**სმინეთ კვალად მის მზაკვარისა ღონე და მანქანებანი, ყოველთა რომელთა ვნებაეს სიწმიდისა მოგება, რამეთუ მითხრა ვინმე გამოცდილმან მზაკვარებისა მათისამან, ვითარმედ მრავალ-გზის ეშმაკი სიძვისა განეშორების მონაზონისაგან, და ჟამსა მას დედათა-თანა ჯდომისასა, ღმობიერ ყოფს გულსა მისსა, და მოსცის წყარო ცრემლთა და მოაგონის რათამცა სწავლიდა მათ ხსენებისათვის სიკვდილისა და სასჯელისა და სიწმიდისათვის და მოღვაწებისა, რათა სიტყვითა მით ღმობიერებისა, და სახითა მით მაჩვენებლობისათა მირბიოდინ მგლისა მის თანა, ვითარცა მწყემსისა მიმართ და რაჟამს იქმნის ჩვეულება და კადნიერება, მაშინ მოიწიის დაცემაჲ უბადრუქსა მას ზედა.

აჲი. სივლტოლით ვივლტოდით ძმანო, არა ხედვად, არცა სმენად ნაყოფისა მის, რომლისა აღთქმა გვიქმნიეს, არა ხილვად გემო მისი; რამეთუ მე მიკვირს. უკეთუ თავნი ჩვენნი უდიდეს და უძლიერეს შეგვირაცხიან დავით წინასწარმეტყველისა, რომელ ესე შეუძლებელ არს.

აჲმ. **ი**სრეთ დიდ არს და მაღალ სათნოება იგი სიწმიდისა ვიდრეღა იკადრეს მამათა წათა და სახელ სდვეს მას **ი**ვენებელობად.

თავი 15.

11. **ჟ**იეთნიმე იტყოდეს, ვითარმედ შეუძლებელ არს რამცა ეწოდა კაცსა წმიდა შემდგომად ცოდვასა შინა დაცემისა, ხოლო მე წინა აღუდგები მათ, და ვიტყვი ვითარმედ: ჰე შესაძლებელ-არს, ვითარცა რომელსა ენებოს და ადვილ-არს ველურისა ზეთის-ხილისა შინაურ ყოფად დამყნითა, მას ზედა ტკბილისა მის და კეთილისა ზეთის ხილისა, ეგრეთვე შესაძლებელ არს შემდგომად ცოდვისა სიწმიდე.

12. **აკ**ეთუ ხორცითა ქალწულსა ერწმუნნეს კლიტენი სასუფეველისა*) ცათასანი, ნუ უკვე და მართალსა იტყოდეს პირველ თქმულნი იგი, გარნა არცხვენს მათ, რომელსა იგი სიღუდრი ესვა და წმიდა იქმნა და სასუფეველისა კლიტენი მიეცნეს.

13. **ბ**რავალ არიან ღონენი სიძვისა ეშმაკისანი და სიმანქანენი მისნი, რამეთუ რომელნი არა გამოცდილ-არიან დაცემითა ცოდვისათა მათ ასწავებნ და ეტყვიან ერთგზისდა გამოსცადე, და სხვასა კვალად ნურღარა მიეახლები; ხოლო რომელნი იგი დაცემულ არიან და გამოცდილ ცოდვითა, მათ მოახსენებნ გემოსა მას, რომელსა გამოცდილ იყვიან გემოს-ხილვითა.

14. **ბ**რავალნი გამოუცდელნი ცოდვისანი უმეცრებითა მის საქმისათა, არა სურვიელ არიან მისსა მიმართ, და მრავალნი არიან გამოცდილნი საქმესა მას ბილწები-სასა, რომელთა სძაგს იგი, და არა ნებაგს მიახლებაცა; და კვალად მრავალთა გამოუცდელთა მისთა სურის, რათამცა გამოიცადოს და გამოცდილთა აქეს ბრძოლაჲ გემოსა მის ხსენებითა და იმძლავრებიან მისგან.

15. **ბ**რავალ გზის დაგვეძინის ძილი კეთილი და აღვდგით მშვიდობით, რამეთუ ჭნგელოსნი წმიდანი უხილავად გვეარვიდიან და უფროსად რაჟამს ლოცვითა და ვედრებითა ფრიადითა დაგვეძინის და მრავალ გზის კვალად კეთილად დაგვეძინის, და ხილვათაგან ბოროტთა შეშფოთებულნი აღვდგით ეშმაკთა მიერ უკეთურთა.

*) **ს**ეტრეს მოციქულსა იტყვის.

სამგასათვის.

5 უყ. **ჟიუღიოიჟ იყიძიოთა ჟბჟიოიჟყაიოი ჳჳ ჟიბჟღიუ-**
ყაიოი და აღშფოთებული, და აღზვავებული ჩემ შო-
 რის **აყიხასი წიღიყოფ ჰეთ იოყღისიყოფ, ჳჳ თღწი**
იღიყოფ მარხვისა მიერ, ჳჳ ჟიოჳ იყა, ვითარცა პირ-
 ველ ჩემ შორის გულის წყრომა მისი, ჳჳ **იყიოიჟ**
 აღგილსა მისსა, დავამდაბლეთ რაჲ გონება ჩემი, ჳჳ **იღი**
იოიყოფ ჩემ შორის, კვალი მისი.

10 უყ. **ძომელიცა ხორცთა მძლე ექმნა, იგი ბუნებასა**
მძლე ექმნა. ხოლო რომელი იგი ბუნებასა მძლე ექმნა,
 იგი უზესთაეს-ბუნებისა ქმნილ არს. -ხოლო რომელი ამას
 საზომსა მიწვენილ არს, იგი მცირედლა დაკლებულ არს
 ანგელოსთაგან, და ნუ უკვე ყოვლადვე არა სადა დაკლ-
 ლებულ არს.

15 უქ. **წრა საკვირველ*)** არს უკეთუ უნივთონი უნივ-
 თოთა ბრძოდის, არამედ ესე არს ქვეშარიტად დიდი სა-
 კვირველი, რომელი ნივთიერი წინა აღმდგომითა ამით
 და მძიმითა ნივთითა, უნივთოთა და უხორცოთა მტერთა
 სძლეეს.

20 უქ. **ჟსეცა უწყოდეთ საყვარელნო,** ვითარმედ ესე-
 ცა მრავლითა ზრუნვითა და წყალობითა ჩვენითა განაგო
იმერთმან, რომელ დასდვა დედათა ზედა ზარი და სირ-
 ცხვილი და მიფარვა, და ვითარცა აღვირითა აღვირ ახს-
 ნა მათ ამით. რამეთუ უკეთუმცა აქვნდა მათ კადნიერება
 მძლავრებით მისვლად მამათა მიმართ, არამცა განერა მათ
 25 ყოველი ხორციელი.

30 უყ. **სხვა არს მოსლვა, გულის-სიტყვისა წვრილადი,**
 და სხვა არს თანა ზრახვა გონებისა გულის-სიტყვისა მის-
 თანა, და სხვა არს დამტკიცება, და სხვა არს ტყვეობა,
 და სხვა არს ბრძოლა, და სხვა არს რომელსა იგი ეწო-
 დების ვნება, ვითარცა წმიდინი მამანი იტყვიან; რამეთუ
 ესრეთ იტყვიან ნეტარი იგი ვითარმედ **იყოიოიჟ** მოს-

*) **ღნივთო** არს **წნგელისი** და **ემშაკი** და **სუღი**; **ხოლო** ნივთი-
 ჟს არიან **ხორცნი**.

თავი 15.

ღვა გულის-სიტყვისა ეს არს, რაჟამს სიტყვა რაიმე უნ-
 დო, ანუ ხატი რაჟ, ახლად ხილული მოუხდის გულსა;
 და **თაღსა-სისუღყოფა** გონებისა ესე არს, რაჟამს იწყოს
 გონებამან ზრახვად გულად მოსრულისა მის ხატისა მი-
 მართ ვნებულად, გინა უვნებელად. და **ზაქსუცყოფა** არს
 წამისყოფა გულის თქმითი სულისა ხილულისა მის მიმ-
 ართ. **ჴოლო უყოყაყა** ესე არს, ანუ იძულებითი და
 მძლავრებით მიტაცება გულისა, ანუ გულის სიტყვა და-
 დგრომილი ჩვენ თანა, და წესისა მის ჩვენისა კეთილისა
 განმრყენელი. და **კისისაყოფა** არს რაჟამს გულის სიტყვა
 იგი და კაცი სწორი-სწორ ბრძოლიან, ანუ სძლევედეს,
 ანუ იძლეოდეს. **ჴოლო უსიყაყა** იგი ითქმის, რომელ
 მრავალ ჟამ დაებუდოს სულსა შინა და გულის-სიტყვასა,
 ვითარცა ჩვეულებად მოსრულ იყოს გონება წვრთად მი-
 სა, და თავით თვისით მივალნ მისსა მიმართ. და ამათ
 ყოველთაგან პირველი იგი უცოდველ არს; ხოლო მეორე
 არა ფრიად; და მესამე საზომსა ზედა მის მოღვაწისა-
 სა **ჴ** ბრძოლას ანუ გვირგვინისა ანუ ტანჯვისა მომატ-
 ყვებელ ექმნების; და ტყვეობა სხვებრ განიკითხვის,
 ლოცვისა ჟამსა; და სხვებრ მოცალებისა ჟამსა, და სხვე-
 ბრ ბოროტთა გულის-სიტყვათა ზედა, და სხვებრ ცუდ-
 თა. **ჴოლო ვნებასა** უეჭველად ანუ შესწორებული მისდა
 სინანული უხმს, ანუ საუკუნოისა სატანჯველისა თანა-
 მდებ არს. **ჴწ** უკვე რომელი პირველსა მას უვნებელად
 იგონებდეს, სხვანი იგი ყოველნივე მოუწყვედიან ერთბა-
 მად.

iii. **ჴ**რს გულის-ხმის მყოფელთა მამათა მიერ თქმუ-
 ლი სხვადა ამათსა უწვლილადესი გულის სიტყვა, რომელსა
 ელმად გონებისა სახელ-სდებენ ვიეთნიმე, რომელნი იგი
 თვინიერ ჟამისა, და თვინიერ სიტყვისა, და თვინიერ
 ხატისა მოხსენებისა უძალესად ამის ყოვლისა ოდენ-
 ვნებისა სახესა რასმე უცნაურად სულსა უჩვენებენ
 და ქმნის მოსვლა თვისი ხსენებითა რამე წვლილითა და

სიძვისათვის

უჟამოჲთა და უბოვნელითა, და რომელთამე მიერ ყოვ-
ლაღვე არა საცნაურ იქმნების იგი.

15 **ისუ.** ძომელსაცა უბოვნიეს ესე ვითარი იგი სიწვლი-
ლედ მისი, მას ძალ უძს რათა გამოგვიცხადოს და გვას-
წაოს თუ ვინაჲ ანუ ვითარ იქმნების ხილვითა ოდენ
თვალთათა, და შეხებითა ხელისათა, და სმენითა ხმისათა,
თვინიერ გულის სიტყვისა რაჲსავე სიძვა სულისა ვნებუ-
ლაღ.

10 **ისუ.** ძომელნიმე იტყვიან ვითარმედ გულის-სიტყვა-
თაგან გულისათა მოვლენ ხორცინი ვნებად და აღძვრად;
და კვალად სხვანი იტყვიან, ვითარმედ საცნობელთაგან
ხორცთასა იშვებიან ბოროტნი გულის-სიტყვანი; და პირ-
ველნი იგი იტყვიან, ვითარმედ უკეთუმცა გონება არა
15 წინამძღვარ ქმნილ იყო ვნებისა, ხორციმცა არა მიყო-
ლილ-იყვნეს. ჴოლო მეორენი იგი ხორცთა ვნებისა სი-
ბოროტესა, შემწედ თვისისა სიტყვისა მოიღებენ, და
იტყვიან ვითარმედ მრავალ გზის ხილვითა პირისათა,
ანუ შეხებითა ხელისათა, ანუ ყნოსითა სუნწვლებისათა,
ანუ სმენითა ხმისა-ჰამოსათა, მოვლენ გულის სიტყვანი
20 გულად. ჴმათ საქმეთა ჭეშმარიტება, რომელსა ძალ ედ-
ვას ოფლისა მიერ გამოგვიცხადენ და გვასწავენ; რამე-
თუ ფრიად სარგებელ არს ესე ვითართა საქმეთა ცნობა
მათთვის რომელნი გულის-ხმის-ყოფით იღვწიან, ხოლო
რომელნი სიწრფოებით, და ლიტონად აღასრულებენ
25 ცხოვრებასა თვისსა, და სიმარტივითა გულისათა მათდა
არად სახმარ არიან ამათ ესე ვითართა გამოძიებანი; რა-
მეთუ არა ყოველთა არს გულის ხმის-ყოფა, არცა ყო-
ველთა არს სანატრელი სიწრფოება, არამედ ჯაჭვი მზაკ-
ვარებისა ებრ მტერთასა სახმარ-არს.

30 **ისუ.** ძომელნიმე ვნებანი გონებისაგან ხორცთა მო-
მართ მოვლენ, და რომელნიმე კვალად ხორცთაგან გო-
ნებად, და სოფლიოთა თანა მეორე ესე იქმნების; ხოლო
უდაბნოს მყოფთა თანა პირველი იგი, რამეთუ არა არი-

სამებისათვის.

თა, არა შიშველ იბოვნენ უმანკოებისა და სიმდაბლისა მათისაგან.

იხუ. ომზირის მარადის ესეცა ეშმაკი უფროს ყოველთა ეშმაკთასა, და უფროსად რაჟამს ვერ ძალგვედვას ხორცითა მოღვაწება, და კეთილად ლოცვა მაშინ გვბრძანენ ჩვენ არა წმიდა იგი.

იხს. ქომელთა არა მოეგოს ლოცვა გულისა ჭეშმარიტი, მათ დიდად შეეწვევის ხორციელად შრომაჲ ლოცვისა, ესე იგი არს განპყრობა ხელთა, ცემა მკერდსა თვისსა, ხედვა ცად მიმართ მხურვალითა გულითა, სულთქმა ფრიადი, და მუხლთ მოდრეკა ძლიერად, რომელსა ესე ვერ შემძლებელ იყვნენ კაცთა თანა ყოფად, და ამისთვის ესე ვითარსა ჟამსა აღადგინიან ეშმაკთა მათ ზედა ბრძოლაჲ, რომელთაცა ვერ ძალ ედვის ჯერეთ უხილავითა ძალითა ლოცვისათა და მკსინვარებითა გონებისათა ძლევად მათდა, და განძლიერებად თავთა თვისთა, და ამისთვის მრავალ გზის იძლინიან.

იხქ. ჴანეშორე მცირედ კაცთაგან მას ჟამსა უკეთუ შესაძლებელ იყოს, დაიმაღე მცირედ ჟამ, და აღიხილე თვალითა სულისათა; და თუ ესე ვერ გეძლოს, მაშა ხორციელთა, აღიხილენ ზეცად, განიპყრენ ხელნი ჯვარის სახედ შეუძგრელად, რათა სახისა მის მიერცა არცხვინო ამაღეკსა და მძლე ექმნა, ხმა ყავ შემძლებელისა მის მიმართ, შეწვენად შენდა ნუ სიტყვითა სოფლიოთა, არამედ სიტყვითა სიმდაბლისათა, დაღადებდ ყოვლისა პირველად ვითარმედ ყოძყოყოჲ შუ იხეშყოთჲ იყოთჲ იყოთჲ იყოთჲ შუ. მაშინ იხილო ძალი მაღლით გარდამო და უხილავნი იგი მტერნი უხილავად იოტნე, უხილავითა შეწვენითა, და რომელი დაეჩვიოს ესრეთ ბრძოლად მტერთა, მან აღრე ისწაოს სულითაცა ოდენ ძლევად მათდა თვინიერ ხორცთასა, რამეთუ სახეთ პირველისა მის მეორე ესე მოეცემის ივთისა მიერ მუშაკთა სიმართლისათა.

თავი 15.

მთ. ჰივედ ოდესმე შესაკრებელსა ძმათასა, და ვი-
ხილე მუნ ძმა ფრიად მოსწრაფე, რომელი შეაშფოთფს-
გულის-სიტყვათა სიძვისათა, და რამეთუ ვერ პოვა ადგი-
ლი ფარული ლოცვად მარჯვე ამისთვის მიზეზი ყო-
შესგლა ადგილსა გარეგან სავალსა სახმრისათვის ხორც-
თასა და მუნ დადგა, და მყოვარ ჟამ ილოცვიდა მტერთა
საბრძოლველად: ხოლო მე ვაბრალე მას, რამეთუ ესე
ვითარსა უწესოსა ადგილსა ილოცვიდა, და მან მრქვა მე
ვითარმედ განდევნისათვის არა წმიდათა გულის-სიტყვა-
თასა ესე ვითარსა, სიმყრალისა ალაგსა ვილოცე, რათა
განვერე სიმყრალისაგან.

მთ. შოველნივე ეშმაკნი პირველად გონებისა დაბ-
ნელებად ისწრაფიან და მერმე ვინადგან გონება დააბნე-
ლონ, რაიცა ენებოს აქმნევენ, რამეთუ უკეთუ გონები-
სა თვალნი არა დაიყვნიან, ვერ წარიპარონ საუნჯე იგი,
და უფროს ყოველთასა სიძვისა ეშმაკი იქმს ამას, რამე-
თუ მრავალ გზის დააბნელის მან მთავარი გონება, და
აქმნევენ წინაშე კაცთასა, და ათქმევენ საქმეთა და სიტყვა-
თა, რომელთა განცოფებულნიცა არა იქმან. ჭმისთვის-
ცა შემდგომად ამისა განიღვიძიან რაჟ გონებათა მათთა
არა ოდენ მათგან, რომელთა ეხილნიან, არამედ თავთა
თვისთაგანცა ჰრცხვენინ საქმეთა მათთვის და სიტყვათა.
და სახეთა მათ უშვერთა და უკვირნ დაბრძოლა იგი მათი,
და მრავალნი ესე ვითარითა ამით შეწუხებითა ბორო-
ტისა მისგან დასცხრეს.

მთ. ღარე მიაქციე და ნუ უსმენ უკეთურსა მას,
რომელი შემდგომად ცთომისა და ბოროტისა რაჟსამე
ქმნისა დაგაყენებდენ ლოცვად და მარხვად, და მღვიძა-
რებად და წარგიკვეთდეს სასოებასა, არამედ მოიხსენე.
შენ სიტყვა იგი ოფლისა რომელი სთქვა, ვითარმედ
წყინებისათვის სულისა მის ვნებათა მიერ მიმძლავრე-
ბულისა, და ჩვეულებათაგან ბოროტთა ჭირვეულისა
აქსიჯაჲ ძუს მტერთაგან მისთა.

სიძვისხოვას.

15 **ძიუყ.** ჴანსდევნე საყვარელო იგიცა უკეთური მტერი, რომელი გეტყოდის ვითარმედ აღასრულე გულის თქმა ეგე შენი, და კვალად შემძლებელ ხარ სინანულად, და ლოცვად, მარხვად და მღვიძარებად, და კვალად იგლოვდე და განაკეთო სული შენი, წარსდევნე იგი შენგან, რამეთუ მრავალთა ქმნეს ბოროტი და ვერღარა მოვიდეს სინანულად, რამეთუ გულის-თქმანი-ეუფლნეს რაჲ ვერღარა გამოიხსნეს მათგან, ანუ თუ მყის სიკვდილი ეწია მათ.

16 **ძიუყ.** სიძვა დამაბრკოლებელი არს ლოცვისა, და განმაქარვებელი არს კადნიერებისა წინაშე მითისა და დამაბნელებელი გონებისა.

16 **ძიუჭ.** ჴრავინ არს, რომელმან სძლო ხორცთა თვისთა, გარნა იგი რომელმან შემუსრა გული თვისი. და არავინ არს, რომელმან შემუსრა გული თვისი, გარნა რომელმან უარყო თავი თვისი, რამეთუ ვითარ არა შეიძმუსროს გული, რაჲმს ნებანი სრულიად მოკვდენ.

20 **ძიუყ.** ჴრს ვნებული, ვნებულისა უვნებულესი, რომელი თვით აღსარებასაცა ბილწებათა თვისთასა გემოვნებოთ და ვნებულად იქმს.

25 **ძიუყ.** ჴულის სიტყვანი ბოლწნი ყოველნივე სიძვისსა ეშმაკისაგან იშვებიან, რომელთაცა განკურნებს და იოტებს მარხვა, და რათა იგინი არა რად შეერაცხნენ, და მღვიძარება და სიმდაბლე გულისა, და დადგება თავისა წინაშე მითისა.

30 **ძიუხ.** ჴოლო მე აწ ამას ყოველსა ზედა რამე ვყო, რამეთუ თუ ვითარითა სახითა შევკრა მეგობარი ესე ჩემი, რომელ არიან ხორცნი და შემსგავსებულად სხვათა მათ მძლავრთასა განვიკითხო, არა უწყი რამეთუ პირველ შევკრისა განიხსენების, და ვიდრეღა არა მეტანჯოს, დავეგები, და ვიდრე არა დამესაჯოს მოვდრკები.

40 **ძიუთარ** მძლე ვექმნა, რომელი იგი ბუნებით მიყვარს, ვითარ განვთავისუფლდე მისგან რომლისადა საუკუნოდ

თავი 15.

შეკრულ ვარ. ვითარ მოვაკვდინო, რომელი იგი ჩემთანა აღდგომად არს. ვითარ უხრწნელ ვყო, რომელსა იგი განხრწნადი ბუნება მიუღებდეს. რაიმე მიზეზი ვპრქვა რომელსა იგი მრავალნი მიზეზნი ჰქონან. **აკეთუ** შევკრა იგი მარხვითა განვიკითხავ მოყვასსა, და კვალად მასვე მივეცემი. უკეთუ დავსცხრე განკითხვისაგან და ვსძლო ამას ზედა კვალად აღმომალღდების გული და მისთავე ხელთა შევევარდები, და შემწეცა არს და ბრძოლიცა, და მეგობარიცა არს და მტერიცა და ხელის აღმპყრობელიცა არს და წინა-აღმდგომიცა. **დაჟამს** განუსვენებდე მებრძვის, და რაჟამს ვაჭირვო მოუძღურდების. მივერჩდე თუ წარმწყმედს. და ვსტანჯო თუ არა თავსიდებს. უკეთუ შევაწუხო მეცა ჭირსა შთავარდები, და უკეთუ მოვაუძღურო იგი, არა მაქვს სხვა, რომლითამცა მოვიგენ სათნოებანი. მასვე ვპბრძავცა და მიყვარსცა. ვსდევნიცა და შევიტკობცა, ეჰა საკვირველი, რაჲ არს ჩემი ესე საიდუმლო, რაჲ არს სიტყვა ჩემისა მის შეზავებულებისა, ვითარ მტერიცა ვარ თავისა ჩემისა და მოყვარეცა.

იუქი. **ჴოლო** მეტყოდე შენვე მეტყოდე ჰი ჩემო მეუღლეო, ჰი ჩემო ბუნებაო, რამეთუ არა მნებავს სხვისაგან სწავლა შენთვის, გარნა შენვე მითხარ, ვითარ განვერე შენგან მოუწყვლელად, ვითარ შეუძლო ბუნებითა მათ ბრძოლათა შენ მიერთა განდევნად, ვინადგან შენდა მომართ მტერობაჲ აღმითქვამს **ჴრისტეს**და. ვითარ მძლე ვექმნე შენსა მძლავრებასა, ვინათგან მნებავს რათამცა მაიძულებელ შენდა ვიყავ.

იუზი. **ჴოლო** იგი სულისა მიმართ თვისისა ესრეთ იტყვის ვითარმედ არა რაჲ გითხრა ესე ვითარი, რომელსა შენ უმეცარ ხარ, არამედ რაჲ იგი ორთავე ვიციო, მე გარეგანისა მხურვალეებისა მამად მაქვს ჩემი განსვენება და შეება, ხოლო შინაგანისა აღძრვისა პირველ ქმნულნი საქმენი და ჩვეულებანი მე მიუდგე რაჲ ვშ-

სამკასათვის.

5 ობ დაცემათა, ხოლო იგინი იშვნენ რაჲ შობენ სასოწარ-
კვეთილებისა მიერ სიკვდილსა. **ო**კეთუ გულისხმა ყო
და ძცნა კეთილად ჩემი და შენი უძღურება, შეგიკრავნ
ხელნი ჩემნი, უკეთუ მოაყმო მუცელი, შეგიკრავნ ფერ-
ხნი ჩემნი, რათა წალმართ ვერღარა ვილოდი. უკეთუ
შეეყო მორჩილებასა, ჩემგან განშორებულ ხარ, და უკე-
თუ მოიგო სიმდაბლე, ჩემი თავი მოგიკვეთიეს, რამეთუ
გაქვს შეწევნა **ო**ფლისა მიერ, რომლისა არს დიდება
უკუნითი უკუნისამდე. ამინ.

ესე შეათუთსმეტე კიბე არს, რამელი ხარცთა შინა იყოს და ამას მიი-
წიოს სიწმიდისა კიბეს იგი მამკედარ არს და ადგომილ და საუკუნ-
სა მის უსრწნელებისა, სსსე აქავე მოუდებიეს.

მოვედით ჩემდა ყოველნი მაშვარლნი და ტვირთ მშიმენი და **ჩე** განგისვენო თქვენ

საბარაგოც ცუთი. იამ. 7-თ.

ყ^რლთა შთანთქმელი ჯოჯოხეთი სულთა მაცხოვრებელი და ზეცად ამყვანებელი **ს**იბე

ქართული მისივე. ვაცხლის მოყვარულისათვის.

ა ბ ვ ე ი იჟ.

რავალთა ბრძენთა და სულიერთა მოძღვართა
შემდგომად პირველ თქმულისა მის მძლავრისა,
ესე მრავალ-თავი ვეშაბი დააწესეს თქმულთა შინა მათთა,
და რათა არა შევცვალოთ წესი იგი ბრძენთა მათ ჩვენ
უგუნურთა, ამისთვის მათსავე წესსა შეუდევით. აწ,
უკვე მცირედი ვჰსთქვათ სენისა ამისთვის, და მერმე
ვჰსთქვათ სიმრთელისათვის.

ვ. **ჲ**ეცხლის მოყვარება, თაყვანისცემა არს კერბთა,
და ასული არს ურწმუნოებისა, წინასწარ-მეტყველი
არს უძღურებისა, ცრუ მოშიში არს სიბერისაგან, მაუწყე-
ბელი არს სიყმილისა, და მომახსენებელი უწვიმროებისა
და დედა არს ყოველთა ბოროტთა.

ვ. **ჲ**ეცხლის მოყვარება შეურაცხ-მყოფელი არს
სახარებისა და ნებსით გარდამავალი მცნებასა მისსა.

ვ. **ა**ომელმან მოიგო სიყვარული, მან განაბნინა
საფასენი, ხოლო რომელი იტყოდეს თუ ორივე მაქვნდე-
სო, იგი თავსა თვისსა აცთუნებს.

ჟ. **ა**ომელი იგლოვდეს თავსა თვისსა, მან მოიძულ-
ნეს ხორცნიცა თვისნი, და უკეთუ მოიწიოს უამი არცა
მათ ჰრიდოს.

ჟ. **ჩ**უ იტყვი თუ გლახაკთა თვის შევკრებ, რამეთუ
ორთა დანგთა სასუფეველი ცათა მოიყიდეს.

ი. **ა**ცხოთ-მოყვარე და სახმართ-მოყვარე ურთიერ-
თას შეიმთხვინეს, და მეორე იგი პირველსა მას უგუნუ-
რად და ამაოებით წარმგებელად სახელსდებდა.

ი. **ა**ომელი მძლე ექმნეს ამას ვნებასა, მან ზრუნვანი

მოვედით ჩემდა ყოველნი მაშვარალნი და ტვირთ მძიმენი და **ჩე** განგისვენო თქვენ

ყ^ალთა შთახტქელი ჯოჯოხეთი სულთა მაცხოვნებელი და ზეცად ამყვანებელი **ჩე**

ქვეყნის მისივე. ოკოვარებისათვის.

ქ ე ჯ ი ზ.

პოვარება განშორება არს ურვათაგან და უზრუნველობა არს ცხოვრებისა, მოგზაურობა არს დაუბრკოლებელი, და სარწმუნოება არს მცნებათა ოფლისათა, და უცხოება მწუხარებისაგან.

ვ. ჰონაზონი უპოვარი, მეფე არს ამის საწუთროდსა, და ზრუნვაჲ მისი ივთისა მიმართ არს, და სარწმუნოებითა მისითა ყოველნივე მონა მისა არიან, არავის რას ეტყვის სახმრისათვის, და ყოველსავე მოიღებნ ხელისაგან ივთისა.

ჟ. ჰონაზონი უპოვარი შვილი არს უვნებელობისა, რამეთუ რა იგი აქვენ ესრეთ შეერაცხის ვითარმცა არა ჰქონდა, და უკეთუ ვნება სულისა იხილის, მას ადგილსა სახმარნი იგი ნაგევად შეერაცხნის, ხოლო რომელსა აქვენ მწუხარებაჲ რომლისავე ხორციელისა საქმისათვის, იგი არა უპოვარი არს.

ზ. ჰონაზონისა უპოვარისა ლოცვა წმიდა არს, ხოლო სახმართ მოყვარე ნივთთა მიმართ სოფლისათა ილოცავნ.

ი. ჰორჩილებასა შინა მყოფნი ვეცხლის-მოყვარებისაგან, უცხო არიან, ხოლო რომელთა თავნი თვისნი უარუყოფიან, სხვამცა რაჲ მოიგეს თვისი.

იჟ. ღრთი ოდენ-არს უპოვართათვის საკრძალავ, რამეთუ მიმოსვლისაგან ადრე იძლევიან რომელთა არა აქვენდეს სიმრავლე სახმართა.

იხ. ღიხილენ სახმარნი რამეთუ მოთმინება ასწავეს მონაზონსა სიყვარულითა თვისითა, ხოლო მე მათ უმე-

უზოგარებისათვის.

ტესად ვნატრე, რომელნი **ა**ფლისათვის ვლენ, ვიდრელა რომელნი სახმართა თვის დგანან, უკეთუ კ^აულა **ა**ფლისა სიყვარულისათვის იყოს მოთმინება მათი იგინი სანატრელ-არიან.

5 **ქ.** **ა**ომელსა ეხილვოს გემო სიტკბოებისა მის ზეცათასა, მან ადვილად შეურაცხ-ყვნეს მონაგებნი, ხოლო რომელსა მისი გემო არა უხილავს, იგი საფასეთა ზედა იხარებნ.

10 **მ.** **ა**ომელი უმეცრებით და უგულის ხმოდ და ბირუტყვებრ გლახაკ იყოს, მას ორივე დასჭირდა, რამეთუ საწუთროჲ ესე წარწყმიდა და საუკუნოსა ვერ მიემთხვია.

15 **ნ.** **რ**უ ვიყოფით ზი მონაზონნო სარწმუნოებითა უნაკლულეს ფრინველთასა, რამეთუ არა ზრუნვენ იგინი, არცა შეიკრებენ და ჰსწამს მისი, რომელი იგი ზრდის მათ **ა**ფალი უფლებათა.

20 **ი.** **შ**იდ-არს რომელმან **ი**ვთისა-თვის დაუტევნეს მონაგებნი, ხოლო წმიდა არს რომელმან დაუტეოს ნება თვისი, რამეთუ მან ასი წილი მოიგოს, ანუ სახმარნი ანუ მადლნი, ხოლო ამან უზესთაესი დიდება დაიმკვიდროს ცხოვრებასა მას საუკუნესა.

იყ. **წ**რა მოაკლდენ ზღვასა ღელვანი, არცა ვეცხლის მოყვარესა რისხვა და მწუხარება.

25 **ი**რ. **ა**ომელმან შეურაცხყვნეს მონაგებნი, იგი განრომილ არს სიტყვის გებისა და ცილობისაგან და შფოთისა, ხოლო სახმართ მოყვარე ნემსისათვის, ვიდრე სიკვდიდმდე ირჩინ.

30 **ი**ვ. **ს**არწმუნოებამან მტკიცემან მოსპოლნეს ზრუნვანი, და ხსენებამან სიკვდილისამან უარაყოფინეს ხორცნიცა.

იჟ. **წ**რა იყო **ი**ობს თანა ყოვლადვე კვალიცა ვეცხლის მოყვარებისა, ამისთვის რაჟამს ყოველივე წარუხდა შეუწუხებელად ეგო.

თავი 17.

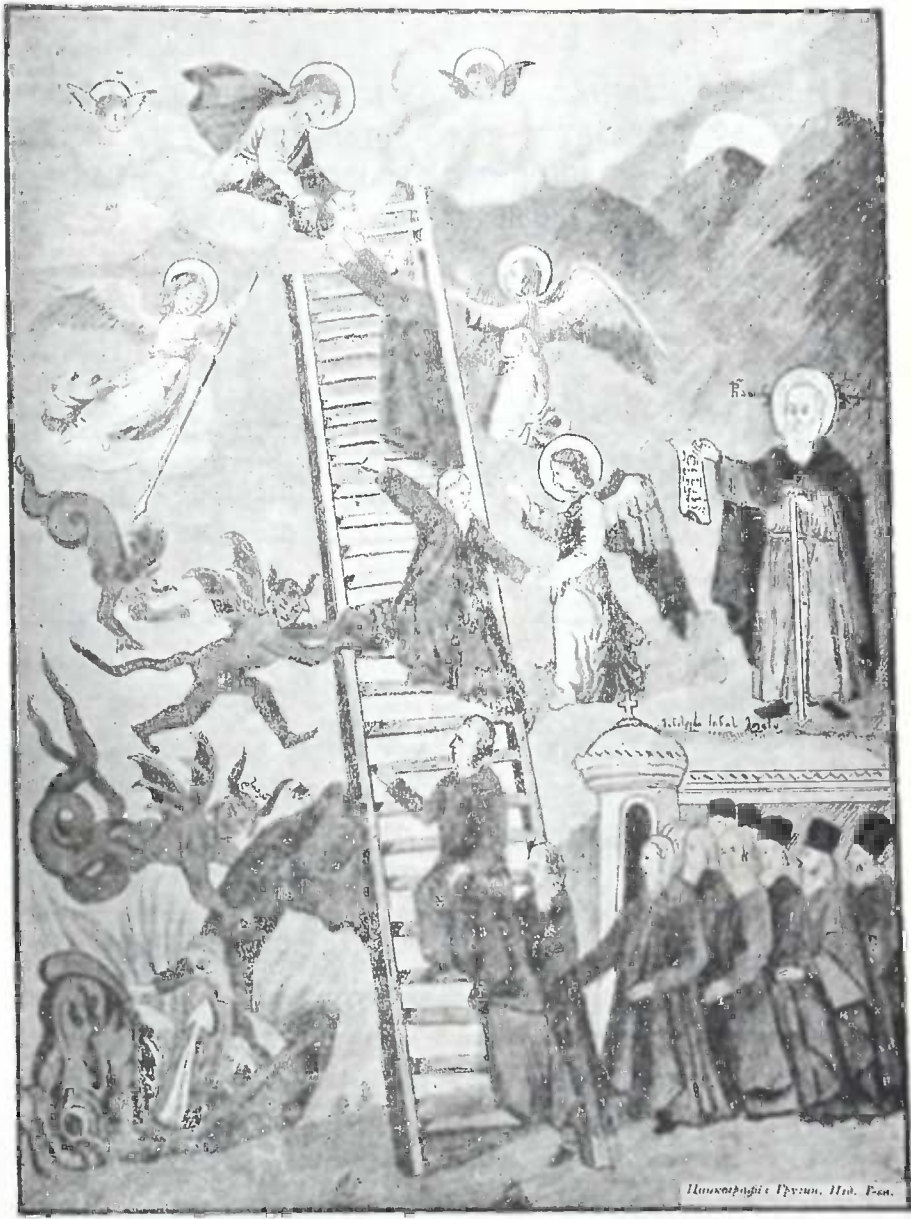
101. ძირი არს ყოველთა ბოროტთა ვეცხლის მოყვარება, და ესრეთცა ეწოდების, რამეთუ სიძულილი და მპარაობანი და კაცის კვლანი და შფოთნი და მტერობანი, და ძვირის ხსენებანი, და უწყალოებანი და შურიანი მან ქმნნა.

102. ჭკირითა ცეცხლითა ვიეთმე მრავალნი ნივთნი დასწვნეს, და ერთითა სათნოებითა მრავალნი ამათ ყოველთა ვნებათა განერნეს, და მას ეწოდების სიძულილი. მონაგებთა, ხოლო ესე იშვების გემოს. ხილვითა გულისხმის-ყოფისა: მეთისათა, და ზრუნვითა სიტყვის-გებისა მის რომელი ყოფად არს ჟამსა მას სიკვდილისა ჩვენისასა.

103. ჭრა უმეცარ არს, რომელსა კეთილად აღმოეკითხოს სიტყვა დედისა მის ყოველთა ბოროტთასა, რომელ არს ნაყროვანება, რამეთუ უკეთური იგი იტყოდა ვითარმედ მეორე ნაშობი მისი არს უღმობელოება და გულ-ფიცხელობა, ხოლო დამაყენა რათამცა თვისი წესი მიმეცა მისდა მრავალ-თავმან მან კერბთ მსახურებისა გველმან, რამეთუ მესამე ადგილი მიუღებებს მამათაგან რვათა მათ ბოროტთა ჯაჭვსა შინა, რომლისა თვისცა მცირედი ესე ვსთქუთ; და აწ გვენებავს თქმად გულ-ფიცხელობისათვის და უღმობელოობისა, და მერმე ძილისათვის და მღვიძარებისა; და კვალად მოშიშებისათვის ბოროტისა; რამეთუ ესე ყოველნი სენნი ახალ მოსრულთანი არიან, რომელთაგან გვიხსენინ **თან** ყოველნივე, რომლისა არს დიდება უკუნითი უკ. ამინ.

104. შეათშვიდმეტე კიბე ახს. რომელმან ესე მოიგოს იგი ზეტად დაუენებულად ადვიდეს.

მოვედით ჩემდა ყოველნი მაშურალნი და ტვირთ მძიმენი და **ტე** განგისვენო თქვენ

საინტერესო წყარო. 118. წ. 1.

ყალბო შთინთქმელი ჯოჯოხეთი სულთა შაცხოვნებელი და ზეცად იმეყახებელი **წიბე**

ქამული ჩიდიისა მამისა ჩვენისა იოანე სინელ-
მამასახლისისა გულფიცხელოზისათვის და ულმო-
ბელოზისა, რომელი იგი სიკვდილი არს სულისა
პირველ სიკვდილისა ხორცთასა.

ა ლ ე ე ე მ.

ულფიცხელობა სიკვდილი არს გონებისა და
მკვლელი არს სულისა.

ე. ულ ფიცხელობა იშვების მყოვარ ჟამისა უდე-
ბებისაგან, ხოლო უდებება გულის მოცალებისაგან და
სიყვარულისაგან და მცონარებისა.

უ. ოლმობელობა უდებება არს დამტკიცებული,
სობრმე არს გონებისა, და მშობელი ბოროტთა ჩვეულე-
ბათა, საბრხე მოსწრაფებისა, და მახე მოღვაწებისა, მტე-
რი ღმობიერებისა და კარი სასოწარკვეთილებისა, დედა-
დავიწყებისა, და შვილი უშიშოებისა ივთისა, და შემდ-
გომად შობისა დედა დედისა თვისისა.

შ. ულ-ფიცხელი და ულმობელი ფილაფოზი არს
უგუნური, მოძღვარი არს თვით დასჯილი თავისა თვისი-
სა წინააღმდეგომი მეტყველი, წინამძღვარი არს ბრმა,
თვით ვერ ხედავს, და სხვათაცა ხედავსა ასწავებნ, სიმრ-
თელისათვის წყლულებათასა იტყვიან, და თვით დაუცა-
დებელად თავსა თვისსა მოსწყლავნ, სენისა კურნებასა
იტყვიან, და მავნებელისა ჭამასა არა დააცადებნ; ვნებათა
შეაჩვენებნ, და მეყვსეულად მუნვე მიიქცის საქმესა ზედა
ბოროტსა განრისხნის, და თვისთა სიტყვათაგან არა რცხ-
ვენინ უბადრუკსა, ბოროტსა რაჲ იქმნ გულის-ხმა-ყოფნ
და მასვე შინა არნ, პირითა კეთილისა ქმნასა აღუთქვამნ,
და საქმით ბოროტსა იქმნ. სიკვდილისათვის სიბრძნის

5

10

15

20

25

უღმობელობისათვის.

მეტყველებენ, და ვითარცა უკვდავი ესრეთ იყოფებიან; ამი-
ერ განსვლისათვის სულთ ითქვამს და ვითარცა საუკუნესა
და წარუალსა რუღინ; მარხვისათვის იტყვის და ნაყოფენ-
ბისათვის იღვწინ; სასჯელისათვის იკითხავენ და ღიმილად
იწყოს. ზვაობისათვის იკითხავენ და კითხვასავე თანა ზვა-
ობენ; მღვიძარებისათვის ესმინ, დათავი თვისი ძილსა მის-
ცის; ლოცვასა შეასხამნ, და ვითარცა ცეცხლისაგან ივ-
ლტინ მისგან; მორჩილებასა ნატრინ, და ყოვლისა პირველ-
ად თვით ურჩ-არნ; მონაგებთ სიძულილისა-აქებნ, და ძო-
ნძისათვის შეურაცხისა, შფოთისა ყოფად არა ჰრცხვენის

ღმერთის რაჲ განრისხნის, და განრისხებისა მისთ-
ვის, კვალად განრისხნის, და ძღვევასა ზედა ძღვევასა შეს-
ძინებნ და ვერ-გულის-ხმა ჰყოფნ; განძლის რაჲ ინანინ,
და ვითარცა ერთი ჟამი გარდახდის კვალად ჭამნ; დუ-
მილსა ნატრინ, და მრავალ მეტყველებისა მიერ შეასხამნ
მას; სიმშვიდისათვის ასწავებნ, და ჰსწავლასავე შინა თვის-
სა განრისხნის; განიფრთხვის რა სულთ ითქვნის, და თა-
ვი დაიწონის და მასვე ვნებასა შინა არნ; სიცილსა სძა-
გენ, და სიცილით გლოვისათვის ასწავლინ; თავსა თვის-
სა წინაშე კაცთასა ვითარცა მზვაობარსა შეასმენნ, და
შესმენითა მით თვისითა კაცთაგან ქებასა მოიყიდინ. მინე-
ბულად პირსა ხედავენ და სიწმიდისათვის ასწავლინ; და-
ყუდებულთა აქებნ, და თვით სოფელსა შინა იქცევიან
და არა რცხვენიან; მოწყალეთა აღიდებნ, და გლახაკთა
აყვედრებნ; ყოვლადვე შემასმენელ თავისა თვისისა იქმ-
ნებინ, და გულის ხმის ყოფად მოსლვაჲ არა ჰნებავენ.

ჟ. მხილენ მე ესე ვითარნი მრავალნი, რამეთუ
ესმოდა სიკვდილისათვის და სატანჯველთა საუკუნეთა,
და ცრემლოოდეს, და ვიდრეღა ცრემლნი თვალთა მათ-
თა იყვნეს მოსწრაფედ ტაბლისა მიმართ. მირბიოდეს, და
დამიკვირდა თუ ვითარ გლოვასაცა მძლე ექმნა ესე მწა-
რე დედოფალი, და სიმყრალისა საუნჯე მუცელი, გან-
ძლიერებული უღმობელოობისა მიერ.

თავი 18.

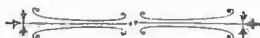
ჟი. ზიცირედსა ამის და უძღურისა ძალისა ჩემისა-
ებრ კლდის მსგავსისა ამის და რკინისა უფიცხლისა მძლ-
ავრისა მზაკვარებანი, და წყლულეზანი და საქმენი გამო-
მიცხადებიან, რამეთუ ფრიად მრავლის მეტყველებად მი-
სთვის ვერ ძალ მიძს, ხოლო რომელსა ძალუც ოფლისა
მიერ დადებად წამლისა წყლულეზათა მათ ზედა, მის მი-
ერთა, ნუ უდებ იქმნების დადებად, რამეთუ არა მრცხვე-
ნის ამას ზედა უძღურებისა შეწამებად, ვითარცა შებყ-
ოობილისა მის მიერ ძლიერად, არცა შეუძლე თავით ჩე-
მით, ღონეთა და მზაკვარებათა მისთა ცნობად, უკეთუძ-
ცა არა თვით მისდავემცა აღსარებად მეცა.-ხოლო რაჟამს
ვსტანჯე იგი ტანჯვითა შიშითა ოფლისათა, და დაუცა-
დებელისა ლოცვისა მიერ, ამისთვისცა იტყოდა მძღავრი
იგი და ბოროტის მოქმედი, ვითარმედ ჩემთა მეგობართა
იხილიან რაჲ მკვდარნი იცინოდნან, და ლოცვასა შინა
ვითარცა ქვანი იყვნიან გულ ფიცხელ და დაბნელებულ.
და წინაშე წმიდისა საკურთხეველისა დგიან რაჲ უგულის
ხმო იყვნიან, და მიიღებდნან რაჲ წმიდათა საიდუმლოთა,
ვითარცა ლიტონისა პურისა ჭამასა ზედა ესრეთ იყვნი-
ან. ზე ლმობიერებისა მტერი ვარ, და ყოველთავე მათ
კეთილთა რომელნი ახოვნებისა და მოსწრაფებისა მიერ
იშვებიან, მოკლვა მათი მისწავიეს მამისაგან ჩემისა. მე
სიცილისა დედა ვარ. მე მშობელი ვარ ძილისა, და მე-
გობარი სიმაძღრისა. მე მაჩვენებლობისა მოყვასი ვარ. მე
ვიყვედრებოდი რაჲ არა მეღმინ, არცა ვისმე სწავლასა.
ხოლო მესმა რაჲ ესე უბადრუკსა ამას, და დამიკვირდეს
სიტყვანი იგი მის ბორგვენულისანი, და ვიკითხვედი სა-
ხელსა დედისა მისისასა, ხოლო იგი იტყოდა ვითარმედ
მე ერთი შობა არა მაქვს, არამედ მრავალ ფერი არს და
დაუდგრომელი ჩემი შობა, მე ძალმცემს სიმაძღრე, მე
აღმაორძინებს ჟამისა სიგრძე, მე ვანმამტკიცებს ჩვეულე-
ბა ბოროტი, და რომელსა აქვნდეს იგი ვერ განთავისუ-
ფლდეს ჩემგან. ზრამედ იწვრთიდ მარადის მღვიძარებითა

უღმრთელობასათვის

ფრიადითა სასჯელსა საუკუნესა, ნუ უკვე მცირედ გილ-
ხინოს შენ, და გულის-ჰმა-ჰყოფდ შენ შორის დედასა
ჩემსა, თუ ვინა ვიშვები და მას ბრძოდე, რამეთუ არათუ
ერთისა დედისა მიერ ვიშვები ყოველთა შორის:

5 **საფლანთანა შინა ილოცვედ ზედას-ზედა და ხატებ-**
სა მკვდართასა გამოისახედ გულისა შენსა აღუხოცელად,
რამეთუ უკეთუ ესე არა დასწერო შენ შორის საწერელ-
ითა მარხვისათა, ვერ მძლო მე უკუნითი უკუნისამდე.

11 **ესე შეათურაშუტე კიბე ანს ძლევისა, რომელმან სძლოს მას მოუციეს**
გლგუა და ტრემლი.

მოვედით ჩემდა ყოველნი მაშურაღნი და ტვირთ მძიმენი და ჩაე განვისვენო თქვენ

Историческое изображение. Мад. Гора.

ყალბა შთანთქმელი ჯოჯოხეთი

სულთა მაცხოვნებელი და ზეცად აწყვანებელი **წიბე**

ქვეყნული მისივე ძილისათვის და მრავალთა თანა ლოცვისათვის.

ა ბ ლ ა

იღორ სიმტკიცე არს ბუნებისა, და ხატი არს სიკვდილისა და უქმოზ არს საცნობელთა.

ყ. ერთი არს ძილი და მრავალნი ჰქონან განყოფილებანი, ვითარცა იგი გულის თქმასაცა. რამეთუ იქმნების ბუნებისაგან და ჭამადთაგან და ეშმასკთაგან, და ოდესმე ფრიადისა მარხვისაგან რომლისა მიერ მოუძლოურიანი ხორცინი, და მერმე ძილისა მიერ ნუგეშინის რცემედ თავთა თვისთა.

ჯ. ვითარცა ფედ სმა სასმელისა ჩვეულებასა ზედა არს, ეგრეთვე ფრიადიცა მოძილობა ჩვეულებებისაგან იქმნების, ამისთვისცა უფრო ხოლო დასაბამსა მონაზონებისსა ვიდევნიდეთ მოსა მიმართ, რამეთუ ჩვეულებისა მოწყვედა ძნელ არს.

ზ. ულის ხმა ვყოთ და ვბოთ, რამეთუ რაჟამს იგი დასცენ ნესტვსა მას სულიერსა, რომელ არს ეამის რეკა, მაშინ ხილულად შეკრებოდინ ძმანი ლოცვად, და უხილავად შეკრებოდინ მტერნი ბრძოლად, ამისთვისცა შემდგომად რეკისა ზედა მოგვადვიან. ეშმაკნი, და გვეტყვიედ: წუთ ერთ განისვენე ვრდრე პირველისა ფსალმუნისა წართქუმადმდე და მერმე წარხვიდე ეკლესიად. და კვალად სხვანი ეშმაკნი არიან რომელ მივიდით რაჟ ლოცვად, დაგუნთქიან ძილითა, და სახმრისა მრმართ ხორცთასა ზედას-ზედა მიგვიზიდვიდენ განსლვად გარეგან ჩვეულებისა; სხვანი უბნობად გვაწვევდიან ეკლესიასა შინა, და სხვანი გონებასა ჩვენსა შეგინებულთა

თავი 19.

გულის-სიტყვათა-მიმართ წარიტაცებდიან, და სხვანი კედელსა მიგვაყრდნობდიან, ვითარცა მოუძღურებულთა, და მრავალგზის ფქნარებასა უზომოდ მოგვივლენდიან, და რომელნიმე მათგანნი სიცილისა ყოფად ისწრაფდიან ლოცვასა შინა, რათამცა მის მიერ რისხვად აღძრის მძებრთი ჩვენ ზედა; სხვანი გვაძულებდიან, სწრაფად დავითისა თქმასა შინა. სხვანი გვაზვაობედ ჟამნობასა ზედა; სხვანი გემოთ მოყვარებად აღგვძრვედ ჟამნობისა მიერ, და კვლად მათგანნი რომელნიმე პირთა ზედა ჩვენთა დაგვეცნიან, და არა შეგვინდობდიან აღებად პირისა და ლოცვად.

ჟ. ძომელმან დაიდვას გონებასა თვისსა სიმტკიცითა გულისათა და ესრეთ ხედვიდეს ვითარმედ ჭეშმარიტად წინაშე მღვთისა მდგომარე არს რაჟამს ილოცვიდეს ეგე ვითარი, ვითარცა სვეტი დგეს შეურყეველად, და არა ევნებოდის მას ერთისაცა ამათ პირველ თქმულთაგანისა.

ჟი. ჭეშმარიტი მორჩილი მრავალ გზის დარადვის ლოცვად ყოვლითურთ განათლებულ და სიხარულითა სავსე იქმნის, რამეთუ პირველვე განმზადებულ-იყო უზაკველითა მით მორჩილებითა და მსახურებითა, და განხურვებულ იყო მის მიერ მოღვაწე იგი.

ქ. ჴგონებ თუ სიმრავლესა თანა ლოცვა ყოველთა მიერ შესაძლებელ არს, ხოლო მრავალთასა უმჯობეს არს ერთისათანა ოდენ ლოცვა, რამეთუ მარტოდ ლოცვა მცირედთა არს ფრიად.

ქი. ძაჟამს სიმრავლისა თანა ილოცვიდე ვერ შეუძლო უნივთოსა მის და მადლისა ლოცვისა აღსრულებად, არამედ აქვნდინ გონებასა შენსა საქმედ გულის ხმის ყოფაჲ სიტყვათა მათ რომელთა გალობდე, ანუ თუ კვლად გაქვნდინ დაწესებული რაჟმე ლოცვა, რათა ვიდრემდის მოყვასი მუხლსა დაასრულებდეს შენ გულსა

ძილისათვის და მანგალთა თანა ლოცვისათვის.

შენსა მას იტყოდე, რაჟამს მუხლთ-პყრობით გალობდეთ.

მ. ყოვლადვე არავისთვის ჯერ არს რათამცა ლოცვასა შინა, საქმესა იქმოდა, რამეთუ ესე კეთილად გვასწავა ჭნეგლოსმან, რომელი ნეტარისა ჭნტონისა მოვიდა, რამეთუ იქმნ ხელთ-საქმარსა და მერმე აღდგის ლოცვად.

რ. ღამოსცდის ცეცხლი ოქროსა, და დგომამ ლოცვასა შინა კრძალვასა მონაზონისასა, და სიყვარულსა იუთისა მიმართ, რომლისა არს დიდება უკუნითი უკუნისამდე. ამინ.

ჴინც მოიხზა სანატრული ლოცვა, იგი დაქასლოვდების იმერტსა და განუკების ეშმაკთა.

**ჩამოული მისივე, მღვინაარეზისათვის ხორცთასა
რომლისაგან იზვეზის მღვინაარება სულისა.**

ა ღ ჳ ე

ინაშე მეფეთა ქვეყანისათა, რომელნიმე უჭურვე-
ლად დგანედ და პატივით, და რომელნიმე კვერ-
თხებითა, და რომელნიმე ხრმლოსანნი და შეჭურვილნი;
ხოლო ფრიადი განყოფილება არს პირველთა მათ უკანა-
სკნელთაგან, რამეთუ უზესთაესსა პატივსა და წესსა უაღ-
რესსა არიან ვიდრეღა მეორენი ესე, და მესამენი, რამე-
თუ საყვარელნი და გულითადნი არიან იგინი მეფისანი;
ხოლო ჩვენცა მოვედით და ვიხილოთ თუ ვითარ ვპყოფთ
დგომასა ჩვენსა წინაშე ღვთისა და ჭეუფისა. ლოცვათა
მათ შინა მწუხრისათა, დღისათა და ღამისათა. რამეთუ
ვიეთნიმე მღვინაარებასა შინა ღამისასა უნივთოდ და
შიშვლად ყოვლისაგანვე ზრუნვისა ხელგანპყრობით დგა-
ნან ლოცვასა შინა. სხვანი ფსალმუნებითა გარდაიხდიან
მღვინაარებასა მათსა, და სხვანი წიგნის კითხვასა შინა
არიედ, და სხვანი ხელთ-საქმრითა ეწყებებიან. ძილსა, და
სხვანი ხსენებითა სიკვდილისათა აღასრულებენ. დამესა,
რათა მის მიერ მოიპოონ ღმობიერება. მათ ყოველთა-
გან პირველნი და უკანასკნელნი დიდითა საზომითა სიყ-
ვარულისა მღვთისათა იღვიძებენ; ხოლო მეორენი იგი და
მესამენი, რომელნი ფსალმუნებენ და იკითხვენ. გზასა
ზედა მონაზონებისასავე არიან, ხოლო რომელნი ხელთ
საქმარსა შინა იღვიძებენ მათ უღარესი. გზაა უპყრიეს
გარნა მღვთი გულის-სიტყვისა და ძალისაებრ შეიწი-
რავს შრომათა და მისცემს მადლთა.

ჟ. **ღვალმან მღვინაარემან განწმიდა გონება, ხოლო**

თავი 20.

სიმრავლემან ძილისამან განაფიცხა გული და დააბნელა სული.

ჟ. ზონაზონი მღვიძარე მტერი არს სიძვისა, ხოლო მოძილი მეგობარი არს მისი.

ზ. ზღვიძარება შემუსრვა არს გულფიცხელობისა, და განთავისუფლება არს სიზმართაგან; მომხდელი არს ტირილისა, და დამამდაბლებელი არს გულისა; მცველი არს გულის-სიტყვათა, და მომადნობელი არს ჭამადთა; მტანჯველი ეშმაკთა; აღვირი ენისა, და მოატებელი ოცნებათა.

ჟი. ზონაზონი მღვიძარე მონადირე არს გულის სიტყვათა და აღვილად შეუძლის მყუდროებასა შინა ღამისასა, ხედვად და შეპყრობად მათდა.

ჟი. ზონაზონმან ივთის-მოყვარემან, რაჟამს რეკიან ჟამსა, თქვის: ვაშა, ვაშა, რამეთუ კეთილ; ხოლო უდებმან და მედგარმან თქვის: ვაჟმე, ვაჟმე, რამეთუ მცონის.

ქ. ჴანმზადებამან ტაბლისამან გამოცადნის ნაყროანნი; და მოღვაწებამან ლოცვისამან გამოსცადნის ივთის-მოყვარენი.

ქ. ჩაყროანმან ვითარცა იხილის ტაბლა ხლდომით მისწრაფინ, ხოლო რომელსა უყვარს ლოცვა გვიანობდ იგი მისლვად.

ჟი. ძილი ფრიადი მომატყვებელი არს დაფიწყებისა, ხოლო მღვიძარებაჲ განჰსწმედს გონებასა.

ჟი. სიმდიდრე მუშაკთა კალოსა და საწნეხელსა შინა შეკრებების, ხოლო სიმდიდრე და გულის-ხმის-ჰყოფაჲ მონაზონთაჲ ლოცვათა შინა ღამისათა; და ხედვათა გონებისათა შეკრებების.

ჟი. ძილი ფრიადი მეუღლე არს ბოროტი, რამეთუ ნახევარსა ცხოვრებისა მის უდებთასა წარიტაცებს მათგან.

ჟი. ზონაზონი გამოუცდელი-მღვიძარე არს ზღაპარ-

მღვანარებისათვის.

თა შინა; და რაჟამს ჟამი ლოცვისა მოიწიის თვალნი მისნი დამძიმდიან.

15 **115.** ზონაზონი დახსნილი მრავლის მეტყველებასა შინა გამოცდილ და მოსწრაფე არნ, და წიგნის კითხვა რა წარმოიდიან ვერლარა აღიხილნის თვალნი ძილისაგან ფრიადისა.

116. ჴმა საყვირისა მკვდართა აღადგენს, და სიტყვანი ცუდნი განაღვიძებენ უღებთაგან და დახსნილთა.

20 **117.** ზხაკვარი მეგობარი არს ძილისა-მძლავრი, რამეთუ ჭამისა და სმისა ჟამსა მიგვზიდის, და ჟამსა მარხვისა და ლოცვისასა გვბრძავნ ძლიერად.

118. ჴამსა ლოცვისასა მოაგონებნ ქმნად ხელთ საქმრისა, რათამცა მის მიერ იოტა ძილი.

25 **119.** ჴხლად მოსრულთა მონაზონებად ფიცხლად ბრძავნ, რათა ბირველითგანვე დახსნილობა ასწაოს, ანუ რათა სიძვისა ეშმაკსა მოუშზადნეს.

30 **120.** ჴიდრემდის ამისგან განთავისუფლდეთ, მრავალთა თანა ლოცვასა ნუ უღებ-ვყოფთ, რამეთუ მრავალგზის სირცხვილისაგან არა მივსცნით თავნი ჩვენნი ძილად.

121. ზტერი ყურდგლისა ძილი არს. და მტერი ძილისა-ზვაობისა ეშმაკი.

35 **122.** შემდგომად ვაჭრობისა აღრიცხის ვაჭარმან სარგებელი თვისი, და მღვიძარემან და მოსწრაფემან მონაზონმან შემდგომად კანონისა თვისისა აღრაცხის სარგებელი თვისი.

40 **123.** ჴანიფრთხვე შემდგომად ლოცვისა მოსწრაფებით, და ძაშინ იხილო სიმრავლე ეშმაკთა დასხმული ჩვენ ზედა, რათამცა დასთესეს ჩვენ შორის გულის სიტყვანი ბილწებისანი, რამეთუ შურის-იგებდიან მის წილ, რომელ ვეწყვებოდეთ ლოცვასა შინა.

124. ჴვალად დაჯედ მცველად, და იხილნე რომელნი

თავა 20.

მარადის განმზადებულ არიან აღტაცებად პირმშოთა ნაყოფთა სულისათა.

47. ზრავალ გზის ჩვეულებისაგან ძილსა შინა ვიწვრთილით სიტყვათა მათ ფსალმუნთასა, და კვალად მრავალ გზის ეშმაკთა ქმნიან ესე, რათამცა ამპარტავანებად მოგვიყვანნეს; ხოლო მესამისა მის თქმა არა მენება, არამედ მაიძულა ვინმე თქმად, ვითარმედ სული რომელი სიტყვათა **ოფლისათა** დაუცადებელად იწვრთიდეს ძილსაცა შინა, მასვე შინა არნ, რამეთუ **ოფალი** პირველისა მისთვის, მეორესა ამას მოჰმადლებს საოტებელად ოცნებათა სულთა ბოროტთასა.

48. **ოკეთუ** კრებულსა შორის ძმათასა იყოფებოდი, და მუნ აღასრულებდე მღვიძარებისა სათნოებასა. არა ფრიად გებრძოლოს შენ ეშმაკი მოშიშებისა, უკეთუ კვლა სადაყუდებულოთა ადგილთა განშორებულად იყოფები, ისწრაფე რათა არა გეუფლოს შენ ნაშობი იგი ცუდად მზვაობრობისა და ასული ურწმუნოებისა, რომელ არს მოშიშება, რომელსა მძლე ვექმნეთ, უკეთუ **ოფლისა** მივივლოდით მარადის. რომლისა არს დიდება უკუნითი უკუნისამდე. ამინ.

შეკვეს ღიბეს. აღმსჯეელი მას-ზედა შიიღებს გულის შინა ავისსა ნათელსა.

მოვედით ჩემდა ყოველნი მაშერაონი და ტვირთ მძიმენი და **ჩე** განგისვენო თქვენ

ყ^ალთა შთანთქმელი ჯოჯოხეთი სულთა მაცხოვრებელი და ზეცად ამყვანებელი **წიბე**

ჩამოშლი მისივე. ზოზიზიზისათვის.

ჩ ლ ჟ ნ ლ.

აოზიზება ჩვეულება არს ყრმებრი, სულსა შინა ცუდად მზვაობარსა.

ჟ. ზოზიზება მიდრეკა არს სარწმუნოებისაგან-მოლოდებითა მოულოდებელთათა.

ზ. ზოზიში უწინარეს შემთხვევისა იგონებნ ძნელოვანთა.

თ. ზოზიში შემუსრავს გულსა თვისსა შიშითა ოცნებათათა.

ი. ზოზიზება დამხსნელი არს სასოებისა.

იჟ. ხული ამპარტავანი მონაჟ არს მოზიზებისა, რამეთუ ესავს ძალსა თვისსა, და ესმინ რა ხმა რაჟმე, მეყვსეულად შეძრწუნდის.

იზ. ჰგლოვარეთა და ტკივნეულთა გულითა, არა იკიან შიში ყოვლადვე; ხოლო ამპარტავანი მრავალნი შიშისაგან განცვიფრდეს, რამეთუ სამართლად მისცემს ოფალი ამპარტავანთა განსწავლად, რათამცა სხვანიცა შეშინდენ მათ მიერ, და ისწაონ სიმდაბლე.

ით. ყოველი მოზიში ცუდად მზვაობარ-არს, ხოლო არათუ ყოველი რომელსა არა ეშინის მდაბალ-არს, რამეთუ ავაზაკნიცა და საფლავის მჭკვერველნი არა შეშინდებიან ადრე.

ით. ლღილთა რომელთა შინა გეშინოდის ნუ გცოწინის მუნ მისვლად ღამით, უკეთუ კწულა ადგილ ჰსცემდე ეშმაკსა ამას, დაბერდეს შენ თანა ყრმებური ესე და საკიცხელი სახე.

ით. ზირახვილოდი აღიჭურვე ლოცვითა, და მირაი-

ძალაშეხებასათვის

წიო ადგილსა მას, განიპყრენ ხელნი და სტანჯენ მტერნი სახელითა **ო**ფლისა ჩვენისა **ი**ესო **ქ**არისტესითა, რამეთუ არა არს ცათა შინა, არცა ქვეყანასა ზედა საჭურველი უძლიერესი მისსა.

5

იუ. ძაჲამს განთავისუფლდე სენისა მისგან, აღიდებდ მხსნელსა მას, რამეთუ უკეთუ მადლობდე მას უკუნისამდე დაგიცვას შენ.

10

იყ. **ქ**ერ უძლო ერთ გზის მუცლისა აღვსებად, რათამცა უკუნისამდე არღარა ეხმარებოდა ჭამად, და ვერცა შეუძლო ერთგზის ძღვევად მოშიშებისა, რათამცა არღარა ოდეს მოგიხდა

იუ. საზომისაებრ გლოვისა ესე წარიდევნების, და რაზომცა იგი მოგვაკლდებოდის მოშიშება განმრავლების.

15

იზ. **ქ**უჩქისთაჲ უყაჲბი **ქ**ოქბი **ჭ**ჲ ყოსოსიხოაქსი^შჲი **ო**ბჲ-
ლი **ქ**ოქში იტყოდა ელიფაზ მანქანებათა ზედა ამის მტერისათა, და ეგრეთვე მე ვიტყვი.

20

იყ. **ო**დესმე პირველად სული შეშინდის, და ოდესმე პირველად ხორცნი, და მეორე იგი ზიარ-ყვის ვნებისა მის, რომელმანცა პირველად მიიღის იგი.

25

იყ. ძაჲამს ხორცნი შექრწუნდენ, და შიში იგი სულად არა შევიდეს, მაშინ ახლოს არს განთავისუფლება სენისა მისგან, ხოლო რაჲამს ყოველთავე მოულოდებელთა ჭირთა და ოცნებათა შემუსრვილითა გულითა, უშიშად თავს ვიდებდით, და არა რად შეგვერაცხოს ყოველივე, მაშინ ჭეშმარიტად მოშიშებისაგან განრომილ ვართ.

30

იჩ. **წ**რათუ სიბნელე ღამისა, ანუ უდაბნოება ადგილისა განაძლიერებს ეშმაკთა ჩინ ზა, ად უნაყოფოება სულისა, და ოდესვე განგებულებით სწავლაცა მიშვებისა **ი**ვთისა.

იჩ. ძომელი მონა **ი**ვთისა იყოს მას თვისისა მეუფისაგან ოდენ ეშინინ, ხოლო რომელსა მისგან არა ეშინო-

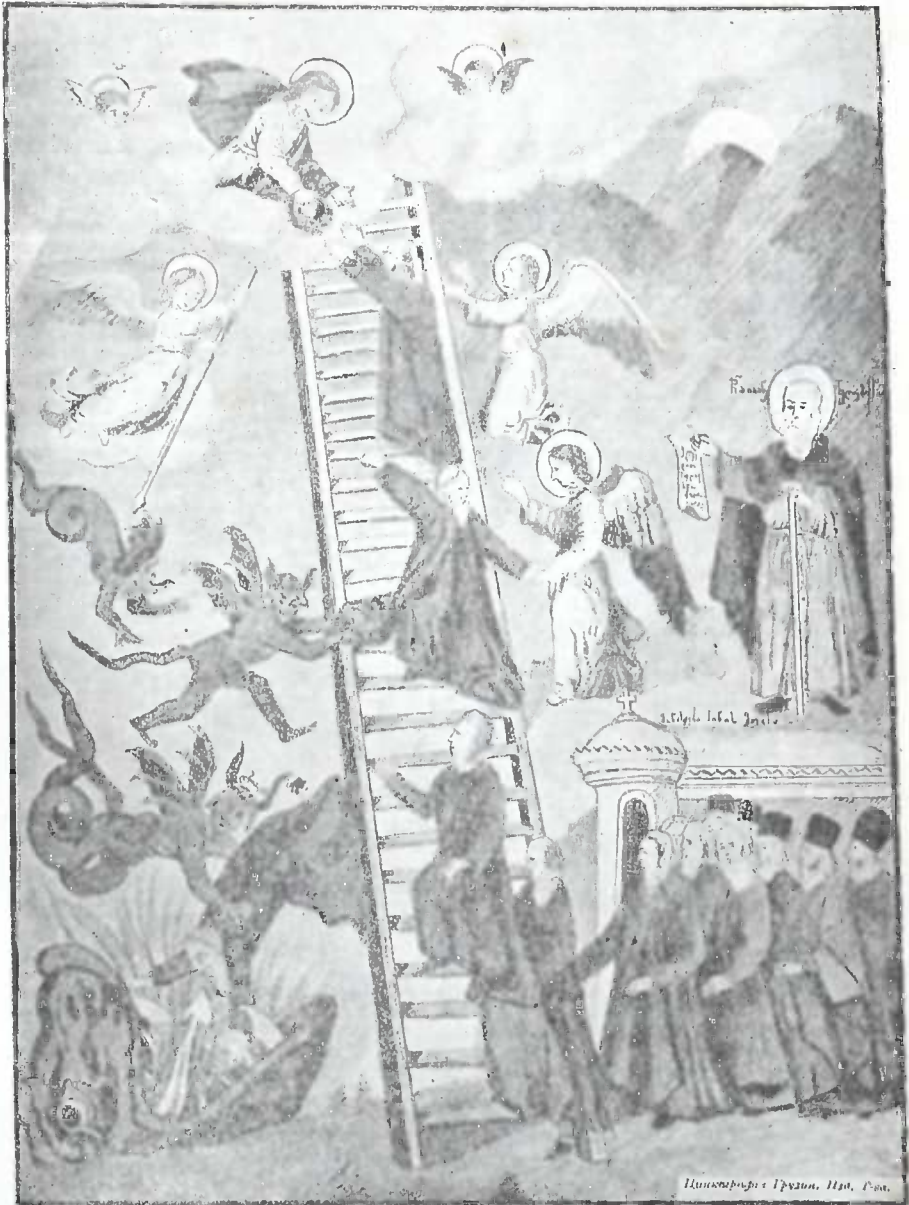
თავი 21.

დის, იგი თვისისა აჩრდილისაგანცა შეშინდეს.

მ. ძაყამს მოუხდის სული ბოროტი კაცსა შეძრწუნდიან ხორცნი; ხოლო მოუხდის რაჲ ანგელოსი იხარებნ სული სიმდაბლით; ამისთვისცა უკვე შეტყვება მოსლვისა მისისა, ამით სასწაულითა გვიღირს, და მას ჟამსა მივისწრაფდეთ მეყვსეულად ლოცვისა მიმართ, რამეთუ მცველი კეთილი მოვიდა ჩვენდა ოფლისა მიერ, რომლისა არს დიდება აწდა მარადის და უკუნითი უკუნისამდე ამინ.

მოვედით ჩემდა ყოველნი მაშერაღნი და ტვირთ მიიმენი და **ტე** განგისვენო თქვენ

ყლთა შთანთქმელი ჯოჯოხეთი

სულთა მაცხოვნებელი და ზეცად ამყვანებელი **წიბე**

ქამული ჩვიდისა მამისა ჩვენისა იოანესი, ცუდად მზვაობრობისათვის.

Ⲭ ⲗ Ⲓ ⲛ ⲛⲗ.

ომელიმე იტყვირნ, ვითარმედ ცუდად მზვაობრობა და ამპარტავანება განყოფილნი არიან ურთიერთ არს, ამისთვის რვად სახელ-სდებენ თავთა მათ ვნებათა: **ქამეთუ** პირველად ვნებად იტყვიან ნაყოთანებასა, და მეორედ სიძვასა; **ჰესამედ** ვეცხლის მოყვარებასა; **ჰეოთხედ** რისხვასა; **ჰეხუთედ** მოწყინებასა; **ჰეექვსედ** მწუხარებასა; **ჰეშვიდედ** ცუდად მზვაობრობასა; **ჰერვედ** ამპარტავანებასა. **ხოლო** მეთის-მეტყველი **ჴრიგორი**, და სხვანი მრავალნი, კვალად შვიდად იტყვიან ვნებათა მათ; **ქამეთუ** ცუდად მზვაობრობასა და ამპარტავანებასა ერთად იტყვიან, რომელთამე უფროსად სათნო მეყოფვის, რამეთუ არავინ არს რომელმანცა სძლო ცუდად მზვაობრობასა, და იგიმცა იძლია ამპარტავანებისაგან, რამეთუ ეგოდენი განყოფილებაჲ აქვს ამათ ორთავე ურთიერთ არს, რაზომი განყოფილება აქვს ბუნებითა მცირესა ყრმასა მამაკაცისაგან სრულისა, ანუ თუ იფქლსა ფქვილისაგან, რამეთუ დასაბამი არს პირველი იგი, ხოლო აღსასრული მეორე ესე:

ჴუ უკვე დასაბამისა მისთვის და აღსასრულისა ვნებათასა არა წმიდისა სიმაღლისათვის ვჰსთქვათ ჟამსა თვისსა მოკლედ, რამეთუ რომელი იგი გრძელად სიბრძნის-მეტყველებდეს მისთვის მსგავს არს იგი კაცსა რომელი წონნ ქართა.

ჟ. ცუდად-მზვაობრობაჲ სახითა თვისითა შეცვალება არს ბუნებისა, და გარდაქცევაჲ წესთა კეთილთა, და

ზვაობისათვის

სივლტოლა ბრალობისაგან, ხოლო ბუნებითა მისითა განმაბნეველი არს შრომათა მისთა, და წარმწყმედელი ოფლთა, და მპარავი საუნჯეთა სულიერთა, და ნაშობი ურწმუნოებისა, და წინამორბედი ამპარტავანებისა, ნავთსაყუდელთა შინა დანთქმა არს, და კალოსა შინა ჯინჭველი არს, რამეთუ წვლილ-არს, და ყოვლისავე ნაყოფისა და ნაშრომისა განმრყენელ არს.

ჟ. შინჭველი მოელის მომწიფებასა იფქლისასა, და ცუდად-მზვაობრობაჲ ჰგებს, რათა შეკრბეს სიმდიდრე მონაზონისა.

შ. შინჭველსა უხარინ, რათა პოოს და მოიპაროს, ხოლო ცუდად მზვაობარსა უხარინ, რათა წარწყმიდოს და განაბნოს.

ჩ. ეშმაკი სასო წარკვეთილებისა იხარებნ სიმრავლესა ზედა ბოროტათასა, ხოლო ეშმაკი ცუდად მზვაობრობისა სიმრავლესა ზედა სათნოებათასა.

ყ. ჭსული პირველისა მის არს სიმრავლე წყლულუებათა, ხოლო ასული მეორისა მის სიმრავლე შრომარა

ჩ. ჭსულის-ხმა-ყოფდ და პოო უკეთური იგი, კიდრე საფლავადმდე დაუცადებელი შენგან სამოსელსა შინა და სლვასა, და ყოველსავე საქმესა.

ჩ. ყოველთავე ზედა უშურველად ჰბრწყინავს მზე, და ყოველთავე საქმეთა შინა იპოების ცუდად მზვაობრობა, რამეთუ რაჟამს ვიძარხი აღმიმაღლდის გონება ჩემი, ხოლო რაჟამს განვხსნი, რათამცა არა საცნაურ იქმნა მარხვა ჩემი, კვალად ამას ზედა აღმიმაღლდის გონება ჩემი, ვითარმედ ბრძენ ვარ; რაჟამს შევიმოსი სამოსელი კეთილი ავმაღლდი, და ოდეს შევიმოსი ძველი აღმიმაღლდისვე გონება ჩემი, რაჟამს დავდუმნი ვმაღლოოდი, რაჟამს ვზრახვიდი ეგრეთვე ვიყვი; სადაცა მიაგდო კუროს თავი ესე ბოროტი, ყოველგნით ეკალი მისი აღმართ-იპოების განმგვრემელად სულისა.

ჩ. ცუდად-მზვაობარნი ქრისტიანობასა შინა, კერპთ

ზვავობისთვის.

აქებენ კაცსა პირსა ზედა მისსა.

11. **ქა.** ქაყამს გესმას ვითარმედ მეგობარმან შენმან ძვირი გიზრახა შენ მაშინ აჩვენე სიყვარული მის ზედა.

12. **ქა.** შიდა არს განგდება სულისაგან ქებისა კაცთასა, ხოლო უზესთაეს არს განგდება ქებისა ეშმაკთასა.

13. **ქა.** სიმდაბლე აჩვენა, არათუ რომელი თავსა თვისსა დაიმდაბლებდეს, რამეთუ ვითარმცა არა ეტვირთა თავი თვისი, არამედ მან აჩვენა სიმდაბლე, რომელი იგინოს სხვათაგან და მოითმინოს და არა შეცვალოს სიყვარული თვისი მათდა მიმართ.

14. **ქა.** შავიდევ გონებასა ჩემსა განცდად ეშმაკისა ცუდად მზავობრობისასა, და ვიხილე რამეთუ მოაგონნა მან ძმასა ერთსა გულის-სიტყვანი და წარვიდა და გამოუცხადა სხვასა ძმასა, რაჲ იგი მოაგონა მას, და მერმე მიავლინა პირველი იგი ძმა მეორისა მის. რათამცა უთხრნა გულის სიტყვანი იგი და მერმე ვითარცა დაფარულთა მცნობელსა ნატრიდა მათ.

15. **ქა.** ზრავალ გზის ასოთაცა გვამისათა შეეხის არა წმიდა იგი, და მზაკვარებასა თვისსა დასთესავენ მათ შორის, და აოცნებენ კაცსა ასოთა აღმდერებისა მიერ მომავალთა საქმეთა.

16. **ქა.** ქაყამს ეპისკოპოსობასა ანუ წინამძღვრობასა მოგაგონებდეს ნუ შეიწყნარებ მას, რამეთუ ძნელ არს სახორცეთა ადგილთაგან ძაღლისა განდევნა.

17. **ქა.** ქაყამს მცირედ ჟამ დაყვიით უდაბნოსა დაყუდებით და მშვიდობასა შინა, მაშინ მეტყვიან მტერი ჩვენი მისლვად სოფელსა, და მრქვის წარვედ რათა განარინენ სულნი იგი წარწყმედულნი, და აცხოვნენ იგინი.

18. **ქა.** სხვა არს ხილვა ჰინდოსა, და სხვა არს კაცისა სპეტაკისა; და კვალად სხვა არს სახე ცუდად მზავობრობისა მათი, რომელნი დამკვიდრებულ არიან მონასტერთა შინა, და სხვა არს მათი, რომელნი დამკვიდრებულ არიან უდაბნოთა.

თავი 22.

ლრ. ძაჟამს მოვიდენ ერისაგანნი მონასტრად, წინასწარ უსწრის ეშმაკმან ცუდად მზვაობრობისამან, და დაარწმუნის უგუნურთა მონაზონთა, განსლვად და შემთხვევად მათდა.

ჴს. წინაშე ფერხთა მათთა დაარწმუნის შევრდომად, და სიმდაბლესა იჩემებნ, სავსე იგო ამპარტავანებითა, და განშვენდებიედ წინაშე მათსა სახითა სიმშვიდისათა, ხოლო გონებანი მათნი შეკრულ არიან საფასეთა მათთა მიერ, რათამცა მოიღეს მათგან რაამე; და ხადიედ მათ უფლით, და ეტყვიედ ვითარმედ შემდგომად ივთისა არა არს ცხოვრება ჩვენი, გარნა ხელთა თქვენთაგან.

ჴტ. ღაბლასა რა დასხდიან, ეტყვიენ ცუდად მზვაობრობა, რათა იმარხონ, და უდარესთა მათ უწყალოდ ამხილებდიან.

ჴთ. სოცვად რაჲ დადგიან უდებნი ახოვან ყვნის, და უხმონი ხმა კეთილ, და მოძილნი მღვიძარედ, და ითხოვედ განმგისაგან ეკკლესიისა წარჩინებულებისა პატივისა წიგნის კითხვასა, და წინასწარ აღებასა ფსალმუნისასა და იბაკო წარდგომისასა, და მოძღვრით და მამით ხადიედ მას, ვიდრე ერის-კაცთა მათ წარსლვადმდე.

ჴი. ოკეთუ პატივი იციან განმგისა მის მიერ თხოვისა მათისაებრ ამპარტავან იქმნიან, და უკეთუ შეურაცხყვენს იგინი, ძვირსა იხსენებდიან მისთვის მრავალ-ჟამ.

ჴიჲ. შემდგომად წარსლვისა მის ერისკაცთასა, ეშმაკმან მან ცუდად მზვაობრობისამან, განდრიკნის გულნი მათნი ურჩებად, და მრისხანე და მაცილობელ ყვნიან ყოველთა მიმართ.

ჴიჴ. გუდად მზვაობრობა, მრავალგზის პატივისა წილ შეურაცხების მომატყვებელ-იქმნის, რამეთუ განრისხნიან რა მოწაფენი მათნი, სირცხვილი დიდი მოაწიის მათ ზედა.

ჴიჵ. გუდგდ მზვაობრობამან მრავალგზის ფიცხელნი მშვიდად შეცვალნის.

შვაობისათვის.

1008. **უ**ნებითთა საქმეთა ზედა მიიწევს, და მათ მიერ დასცნის მრავალგზის უბადრუკნი; **უ**იხილეთ ეშმაკი, რომელმან თვისი მოყვასი ეშმაკი შეაწუხა და განსდევნა, რამეთუ ძმანი ვინმე განრისხნეს ურთი-ერთას, და ვიდრელა შფოთსა შინა იყვნეს, იქმნა მოსლვა ვიეთმე კაცთა და დააცადეს მათ მეყვსეულად შფოთი იგი, არა **ი**ვთისათვის, არამედ ცუდად მზვაობრობისა-თვის, და გამოვიდეს მრისხანებისაგან, და მეიყიდნეს ცუდად მზვაობრობასა, რამეთუ ორთავე ერთბამად მონება ვერ ეძლო უბადრუკთა მათ.

1009. **ც**უდად მზვაობარი წესითა დაგვამითა მონაზონთა თანა იქცევინან, ხოლო გონებითა და საქმითა ერისაგანთა თანა იყვის.

1010. **ხ**აყვარელნო უკეთუ ზეცისა კეთილთა მიმართ მივისწრაფით, ზეცისაცა დიდებისა გემო ვიხილოთ, რამეთუ რომელმან მის დიდებისა გემო იხილოს, ყოველივე ქვეყანისა დიდება შეურაცხ-ჰყოს, რამეთუ მე მიკვირს, უკეთუ თვინიერ მისისა გემოს ხილვისა შეურაცხყოს, ვინ ამაოჲ ესე და წარმავალი.

1011. **ბ**რავალ გზის წარმტყვევნის ჩვენ ცუდად მზვაობრობამან და მერმე მოვიქცით ჩვენ დაუმჯობესად წარმოტყვევნით იგი, რამეთუ ვიხილენ ვიეთნიმე რომელთა იწყეს საქმე სულიერი ცუდად მზვაობრობით, და რომლისა იგი დაწყება ხენეშ იყო, აღსასრული მისი კეთილ და საქებელ იქმნა, რაჟამს მოქმედთა მათ შეცვალეს გონება მათი ზვაობისაგან სიმდაბლედ.

1012. **ძ**ომელი ზვაობდეს საქმეთა თვის ბუნებითთა, ესე იგი არს კეთილად სწავლულობისათვის და ხელმარჯვეობისა და კეთილად კითხვისა, და მეცნიერად გულის ხმის ყოფისა, და ხმა კეთილობისა და შვენიერებისათვის ხატისა და ჰასაკისა, და მსგავსსა ზედა ამათსა, ეგე ვითარი ვეროდეს მიემთხვიოს კეთილთა მათ ბუნებისა უაღრესთა, რამეთუ **დაძყოთი შქისიჲსა სწუ, იქმ-**

თავი 22.

ქობაქია-დის, იუჯი ზაშსუ ზიჭაღუ აქიქიქია ზა შიქიქია-
კუქი დის.

ით. ზაცთა მრავალთა შემუსრნეს და განკაფნეს
ხორცი მათნი, რათამცა მძლე ექმნან ვნებათა, და მოი-
გესცა მადლი სასწაულთ მოქმედებისა, და ძალი წინას-
წარმეტყველებისა, და სიმდაბლე არა მოიგეს, და ვერ-
გულის ხმა-ყვეს უბადრუკთა, ვითარმედ არა შრომანი,
არამედ უფროსად სიმდაბლე არს დედაჲ ამათ ესე ვი-
თართა.

შ. ქომელი ნიჭთა ითხოვდეს მღვთისაგან მოსაგებე-
ლად შრომათა მისთასა, ეგე ვითარსა ხენეში და უძლუ-
რი საფუძველი დაუც, ხოლო რომელსა შეერაცხოს თა-
ვი თვისი თანა-მდებად ჭირთა და შრომათა, მან მოულო-
დებელსა და უცნაურსა ჟამსა მიიღოს სიმდიდრე იგი-
დიდი.

ჰ. ჩუ შეიწყნარებ საყვარელო ეშმაკსა ზვაობისასა,
რაჟამს გეტყოდის ვითარმედ განაცხადენ სათნოებანი
შენნი, რათა სარგებელ ეყოს, რომელნი ხედვიდენ მათ,
რამეთუ რაჲ სარგებელ ეყოს *ლელსუ, აქიქითაქ ყაიქიქოსუ,
საყიქოსუ დისუქასი ზა თაღიქი თაქიქი ქიქიქიქიქიქასი.*

ჟ. ზერა რაჲ აღაშენებს ესრეთ კაცთა ვითარ ნიმ-
დაბლე და სახე კეთილი და სიტყვანი ტკბილნი და მშვი-
დნი რამეთუ ესე ვითარი სახე იქმნების სხვათაცა სახე
არა ზვაობისა; რომლისა რაჲმცა იყო უმეტეს სარგებე-
ლად.

ჟუ. მითხრობდა ბერი ვინმე წმიდა და გამოცდი-
ლი, და სთქვა ვითარმედ ვიყავ ოდესმე შესაკრებელსა
შინა ძმათასა, და მოვიდეს ცუდად-მზვაობრობისა და ამ-
პარტავანებისა ეშმაკნი, ერთი მარჯულ ჩემსა და ერთი
მარცხულ და ერთი იგი მიგმერდა გვერდთა თითითა მისითა
მზვაობრითა, და მაწვევდა რათამცა უთხარ მუნ მყოფთა
ჩვენება რაჲმე, ანუ მოღვაწება, რომელი შექმნა უდაბნოს-
ხოლო მე განვდევნე და ვარქვ: *შესითო აქიქიქი აქიქიქი, ზა*

სგაობასათვას

სოსტეოროთიყოთ აქმსიქს, ძაბჟოთსო 'სიხელციჭ'ის ქოტო-
 ურის ძიარისიძე.-ჭა მეყვესეულად მეორე იგი მარცხენესა ყუ-
 რსა ჩემსა მეტყოდა, ვითარმედ; **ყოფყუ, ყოფყუ;** რამეთუ
 დიდ იქმენ შენ, რომელ ურცხვინო იგი დედა ჩემი იოტე და
 მძლე ექმენ; ხოლო მე მიუგე მას შემდგომი იგი პირველ
 თქმულისა მის მუხლისა, ვითარმედ **ბოიქციქს ბაქს თაქოქს-**
ყოქ სოსტეოროთიყოთსო, ძაბჟოთსო ბუქყაჭ'ის ბუ: **ყოფყუ,**
ყოფყუ, ძიბჟოთსო კოთოთიძე ქმენ

ბჭ. **წ**კითხე მასვე ბერსა, და ვარქვე ვითარმედ ვი-
 თარ არს ცუდად-მზვზობობა დედა ამპარტავანებისა;
 ხოლო მან მომიგო და მრქეა მე, ვითარმედ ქებამან აღა-
 მალლის სული კაცისა, და რაჟამს ამალღლის სული, მა-
 შინ შეიპყრის იგი ამპარტავანებამან და აღიყვანის იგი
 ცადმდე, და მიერ შთაიყვანის უფსკრულადმდე, და ქვეს-
 კნელად ჯოჯოხეთისა.

ბჟ. **წ**რს დიდება **წ**რისა მიერ მოცემული, ვითარცა
 იგი წერილი არს, ვითარმედ **ბიბ'ბ'ბ'ყყოთსო ბიბ'ბ'ბ'ყოფ-**
ჭ'ჭ'ჭ'ყო და კვალად არს სხვა დიდებაჲ განგებითა ეშმაკი-
 სათა, ვითარცა იგი თქმული არს, ვითარმედ **ყოფი ფის**
თაქოქსიჭ'უ, ძიბ'ბ'ბ'ბ'სო კოთოთიძე **ჯუქყაჭ'იქს თაქოქსი** **ჩქქქსი-**
ყოყოყოთსოყოქ.

ბჟ. **წ**კეთუ გნებაჲს ცნობად **წ**ვთისა-მიერისა დიდე-
 ბისა, სცნა ესრეთ, რაჟამს შენ შეგერაცხოს დიდებაჲ იგი
 ვითარცა მავნებელი, და ყოვლითავე ღონის ძიებითა
 ივლტოდე მისგან, და სადაცა წარხვიდე მოქალაქობასა
 შენსა ფარვიდე; ხოლო საეშმაკო დიდებაჲ ესრეთ იცნა
 რაჟამს შენ გნებოს, რათამცა იხილეს კაცთა სათნოება
 შენი.

ბწ. **წ**ავგარწმუნებნ ჩვენ ბილწი იგი რათა ვიჩემებ-
 დეთ წინაშე კაცთა სათნოებათა, რომელნი არა მოგვეგ-
 ნიან და მოგვახსენებნ სიტყვასა მას სახარებისასა, რო-
 მელსა იტყვის, ვითარმედ: **ყსიყოთ ცხიყოთყოქსიქსი** **სიბოქ-**
თო თაქოქსი **ქოთსიყოქ** **ჩქქქსი, ძიბ'ბ'ბ'ბ'სო** **ყოყოთსო** **სიბ'ბ'ბ'ბ'სო**

თავი 22.

თქოქოქისო ლყოიოსო შუ ზჭაჭყუჭყის ზაღძესუ თქოქოქისუ
ზჷღღოღოსუ.

ქი. ზრავალ გზის განარინნის მმერთმან მოყვარენი
მისნი, ცუდად-მზვაობრობისაგან მოწვენადთა მათ მიერ,
მათზედა ყვედრებათა და კდემულებათა კაცთაგან.

132

ქო. შასაბამი არა-ზვაობისა არს-დაცვა პირისა, და
სიყვარული კდემისა, და ყვედრებისა, და საშვალის არს
დატევება ყოვლისავე საქმისა, რომელი მოატყვებდეს
ცუდად-დიდებასა: ხოლო სრული საზომი მისი, უკეთუ
ოდენ იბოების, უფსკრულისა აღსასრული, ესე იგი არს,
რათა ყოვლითა ძალითა მისითა ეძიებდეს კაცი გინებასა,
და ყვედრებასა და შეურაცხებასა.

5

10

ქი. ჩუ დაჭფარავ საყვარელო აუგთა შენთა რომელ-
თა ჩვენებაჲ საგონებელ იყოს დაბრკოლება:

ქი. ჳრა ერთისა წამლისა ჯერ არს დადება ყოველ-
სა წყლულებასა ზედა, არამედ სხვა წამალი ჯერ არს,
რაჟამს ჩვენ თვით მოვხდიდეთ დიდებასა ჩვენდა მომართ,
და სხვა რაჟამს მოუხდელად სხვათა მიერ მოვიდოდის
ჩვენდა.

15

ქი. ქაჟამს ხელყვით ქმნად საქმეთა რათმე ცუდად
მზვაობრობისა მომატყვებელთა, მაშინ გლოვა ჩვენი, და
სენაკსა შინა ჩვენსა. ლოცვად წარდგომისა შიში მოვიხ-
სენოთ, და უეჭველად შევარცხვინოთ ურცხვინო იგი,
უკეთუ ოდენ ლოცვისა ქეშმარიტისა ზრუნვაჲ გვაქვდეს;
ხოლო უკეთუ ესე გულის სიტყვა ვერ მოვიგოთ, მაშა
სირცხვილი იგი, რომელი შეუდგეს ცუდსა დიდებასა მო-
ვიხსენოთ, რამეთუ ყაჟოქოქისი მასჟოქოქისი ჳოქოქოქისი
თქოქოქისი თქოქისი შუჭუჭყუჭყისი აქავე და მას საუკუნესაცა.

20

25

47

ქი. ქაჟამს მაქებელთა და უფროსდა მაცთურთა ქე-
ბა გვიწყონ, მაშინ შინაგან ცოდვანი ჩვენნი მოვიხსენნეთ,
და სიმრავლენი უსჯულოებათა ჩვენთანი, და ესრეთ ვი-
ცნათ უღირსება ჩვენი.

30

ქი. ზრავალ-გზის ითხოვდიან რასმე მზვაობარნი, და

ზვაობასთვის

ჯერ-არნ რათა მოეცეს მათ თხოვა მათი, ამისთვისცა **ო**ფალმან უსწრის, და პირველ თხოვისა მათისა მოსცის მათ საქმე იგი, რათამცა არა მოიღეს იგი ლოცვითა თვისითა, და ზვაობასა მათსა შესძინონ.

ჩიქ. **ჩ**რფელნი არა ფრიად შთავარდებიან ამას გესლსა რამეთუ ცუდად მზვაობრობა მაოტებელი არს სიწრფოებისა, და ცხოვრება არს ზაკვითა და გვლარძნილებითა აღესებული.

ჩიქ. **ჩ**რს რომელიმე მატლი, რომელი აღიზარდის რაჲ, გამოისხნის ფრთენი და აღფრინდის სიმაღლედ; და ცუდად-მზვაობრობა სრულ იქმნის რაჲ, შვის ამპარტავანება, დასაბამი იგი და სრულ მყოფელი ყოველთა ბოროტთა.

ჩიქ. **ჩ**რა მექონი ამა სენითა ფრიად ახლოს არს ცხოვნებისადმი, ხოლო შებყრობილი ამით შორს გამოჩნდების დიდებისაგან წმიდათასა.

ოცდა მეორე ღიბეს. **ქ**ოშელსც არ შეიხერობს მზვაობრობა, იგი არ დაეცემა უკუნურის აშხარტავანებითა, მტერის და მოძულის **ი**ვთისა.

მოვედით ჩემდა ყოველნი მაშვრალნი და ტვირთ მძიმენი და **ჲე** განგისვენო თქვენ

ყლთა შთანთქმელი ჯოჯოხეთი

სულთა მაცხოვრებელი და ზეცად ამევახებელი **ჲიბე**

ქმარტავანებისათვის, რომლისათანა იტყვის ზომ- ბისათვისცა.

Ⲭ Ⲛ Ⲥ Ⲙ ⲙ Ⲛ.

22

ქმარტავანება უარის-ყოფა არს-**ივთისა**, და მეგობრობა ეშმაკთა, შეურაცხ-**მყოფელი** კაცთა, განკითხვისა დედა, ქებათა ნაშობი; უნაყოფოებისა სახე, შეწვევისა **ივთისა** მაოტებელი, წინამორბედი განცვიფრებისა, და ცნობა მიღებულობისა მიმატყვებელი; დაცმათა მიზეზი, განცოფებისა; წყარო გულის-წყრომისა; კარი ორგულებისა; სიმტკიცე ეშმაკთა; მცველი ცოდვათა; უწყალოებისა მშობელი; მოწყალებისა უმეცრება; სიტყვის მგებელი მწარე; მსაჯული უწყალო; წინა-აღმდეგომი **ივთისა**, და ძირი გმობისა.

ყ. ზასაბამი ამარტავანებისა არს აღსასრული ცუდად მზვობრობისა, ხოლო საშვალნი მისი. არს-**შეურაცხება** მოყვისსა, და შრომათა თვისთა ურცხვინოდ ქადგება, და ქება გულსა შინა, და სიძულილი მხილებისა, ხოლო სისრულე მისი არს-**უარის-ყოფა** შეწვევისა **ივთისა**, და სიხარული თვისსა საქმესა ზედა, და მინდობა ძალსა თვისსა, და გონება საეშმაკო.

რ. ღისმინოთ ყოველთა რომელთა გენებავეს განრება მთხრებლისა ამისგან ბოროტისა, ვითარმედ პირველად მადლობისაგან **ივთისა** მძიღებს ესე დაწყებასა, რამეთუ ურცხვინოებით პირველადვე **ივთისა** უარისყოფასა ვერ მოაგონებს კაცსა.

ს. ღიხილენ კაცნი, რომელნი მადლობდეს იმერთსა პირითა, და მადლობდენ გონებითა, და მოწამე არს ამას ზედა თარისეველი იგი, რომელი იტყოდა ვითარ-

5

10

15

20

25

157

ამპარტავანებისათვის.

თავისა თვისისა ვნებასა, ხოლო რომელი მისწრაფდეს მხილებისა მიმართ, განხსნილ არს იგი კრულებისაგან მსწრაფლ.

5 **იუ.** **ოკეთუ** თვინიერ სხვისა ვნებისა ამპარტავანებისა მიერ ოდენ ეშმაკი ზეცით გარდამოვარდა, გულის ხმა ვყოთ. ვითარმედ თვინიერ სხვისა სათნოებისა შესაძლებელ არს სიმდაბლისა მიერ ოდენ ზეცად აღსვლაჲ.

იუ. **წმპარტავანება** წარმწყმედელი არს ოფლთა და სიმდიდრისა სულიერისა.

10 **იხ.** **იღოუჭ-ყყოჲს ჳჲ დოუყოჲს იყა მესსიყოჲ ჰუთჳჲ,** ამისთვის რამეთუ ამპარტავანებით დაღადყვეს, **ღუჳაჳჲს ოაფოოსიჲ ჳჲ დოუ ისჳსიჲ ჰუთო,** ამისთვის რამეთუ მიზეზნი მათ საქმეთანი რომელთათვის ხადოდეს არა მოიკვეთნეს.

15 **იქ.** **ქიმა**სა ვისმე ამპარტავანსა, ბერი ვინმე სულიერი ასწავლიდა, ხოლო დაბრმობილმან მან მიუგო, ვითარმედ შემინდვე მე მამო, არა ვარ მე ამპარტავანი; ხოლო ყოვლად ბრძენმან ბერმან რქვა მას, რაჲ არს ეგე შვილო, შეგინდვენ შენ **ოფალმან**, აწლა დამარწმუნე ვითარმედ ამპარტავანი ხარ, რამეთუ თვით სწამე ესე, რაჟამს სთქუ ვითარმედ არა ამპარტავან ვარ.

20 **იჲ.** **ფრიად** სარგებელ არს ესე ვითართა თვის მორჩილება და ცხოვრება შეუტაცხი, და კითხვა ბუნებისა უაღრესთა მამათა სათნოებათა; და ნუ უკვე ეყოს მათ ესრეთ სასოება რაიმე ცხოვრებისა.

25 **იკ.** **სირცხვილი** არს სამკაულსა ზედა სხვისასა ზვაობა, და უგუნურობა არს სრულიად მადლთა ზედა და ნიჭთა **იწისა** მიმართ ამპარტავანება.

30 **იღ.** **ოკეთუ** კეთილი რაჲმე გქონებიეს პირველ შობისა შენისა და სოფლად მოსვლისა ზვაობდი მას ზედა, თუ არა შემდგომად შობისა მოგებულნი მადლნი, **იმერთსა** მოუცემიან, რომელმან იგი შობაცა, და არა არსისაგან არსად მოსვლა მოგანიჭა.

თავი 23.

119. **ქ**აოდენნიცა სათნოებანი გარეგან გონებისა შე-
ნისა წარგიმართებიან, და გონება შენი მათ ზედა არა
გიხმარებიან; მათთვის მალლოოდე რამეთუ იგინი ოდენ
არიან შენნი; ხოლო რავდენთაცა ზედა გონება შენი შემ-
წედ გიხმარებიან, იგინი არა შენნი არიან, რამეთუ გონ-
ება **ი**ვთისა მოცემულ არს. **ქ**აოდენნიცა ბვინიერ
ხორცთა შენთასა მოღვაწებანი გიქმნიან იგინი ოდენ
ქმნილ არიან შენისა მოსწრაფებისა მიერ, ხოლო რა-
მელნი ხორცითა შენითა გიქმნიან, იგინი არა შენნი
არიან, რამეთუ ხორცი არა თუ შენნი, არამედ **ი**ვთისა
დაბადებულნი არიან.

120. **კ**უ გულ პყრობილ ხარ დღეთა შენთა, ვიდრე
არა გამოხდეს ბრძანება შენთვის, ვინადგან გესმის მის
თვის, რომლისა იგი შემდგომად შესლვისა საქორწინესა
მას და ინახით ჯდომისა წოდებულთა მათ თანა *ყოყოსი
სიჲს ქყოსი ზე იყოსი ზე ჰყოლჲ ყსიყოსი ჰჲს ჴჲსიჲ
ხხსიყოსი.*

121. **კ**უ აღიმაღლებ თავსა შენსა რავდენცა იღვწი-
დე ზი თიხაო და მიწისაგანო, რამეთუ მრავალნი ზეცით
გარდამხრცვივს უხორცონი და უნივთონი.

122. **კ**უ ძაყამს პოვის ეშმაკმან აღგილი მუშაკთა მისთა
შორის, მაშინ მოუხდის მათ ძილსა შინა, ანუ თუ მღვიძა-
რედცა, ვითარცა სახით ანგელოსისა, ანუ მოწამისათა და
გამოუცხადებნ მათ სადღუმლოთა, და მიანიჭებნ მადლთა,
რათამცა სცთეს უბადრუკი იგი და სრულიადმცა გონე-
ბა ცთომილ იქმნეს.

123. **კ**უ შალაცათუმცა ბევრჯერ მოვწყდეთ **ქ**არისტეს-
თვის, არავე გარდაგვიხდის ჯერეთ თანანადები ჩვენი,
რამეთუ სხვა არს **ს**ისხლი: **ი**ვთისა, და სხვა არს **ს**ისხლი
მონისა ბუნებისაებრ ხორცთა მისთასა, არათუ ბუნებისა-
ებრ **ი**ვთაებისა.

124. **კ**უ წყოდეთ ძმანო უკეთუმცა განვიკითხვიდით,
და გამოვეძიებდით თავთა ჩვენთა, ვიპოვნითმცა ყოვლა-

ამპარტავანებისათვის.

დღე ვერ მიახლებულ კვალსა მას პირველთა მამათასა, და არცა კეთილად მმარხველ აღთქმასა მას მონაზონებისასა, რამეთუ ვიდრე მოაქამომდე უკეთუ კეთილად გულისხმა-ვჰყოთ სოფლისავე ვნებათა შინა ვიქცევით.

75 **ქქ.** შეშმარიტი მონაზონი ესე არს მიმოუტაცებელი თვალი სულისა, და შეურყეველი სურვილი ივთისა.

10 **ქლ.** ჰონაზონი იგი არს, რომელსა ბრძოლათა ზედა მოსლვასა ესრეთ უხარინ, ვითარცა მონადირესა პოვნა ნადირისა და აბეზღებნ მათ ლტოლვისა სახითა რათამცა მოვიდეს მის ზედა.

15 **ქმ.** ჰონაზონი იგი არს, რომელი ყოველთა დღეთა ცხოვრებისა მისისათა, აღტაცებულ იყოს გონებითა ივთისა მიმართ, და მწუხარე იყოს მარადის ცხოვრებისა ამის-თვის.

15 **ქნ.** ჰონაზონი იგი არს, რომელი ესრეთ მოსურნე იყოს სათნოებათათვის, ვითარცა გემოთ მოყვარენი გულის-თქმათა თვის.

ქო. ჰონაზონი იგი არს, რომლისა თვალი სულისა მიუარჩდილებელად ნათელი იყოს.

20 **ქპ.** ჰონაზონი იგი არს, რომელსა ექმნას სული თვისი უფსკრულ სიმდაბლისა, და მას შინა ყოველი სული ვნებათა დაენთქას და მოეშთოს.

ქრ. სიმაღლე ცოდვათა დავიწყებასა მოიყვანებს, რამეთუ მათი ხსენება სიმდაბლისა მომატყეველ არს.

25 **ქს.** მპარტავანება სიგლახაკე არს სრულიადი სულისა, რამეთუ სიზმართა და ბნელსა შინა მდიდრად ეგონის თავი თვისი, ხოლო განრაიდვიძის და ნათელი გამოუბრწყინდის, მაშინ ცნის ვითარმედ არცათუ პური აქვს.

30 **ქთ.** მრიან კაცნი რომელნი იქადიან სიმდიდრესა; და მათ არა რაჲ აქვს, და არიან სხვანი რომელნი დაამდაბლებენ თავთა თვისთა დიდსა სიმდიდრესა შა.

35 **ქუ.** მრათუ ოდენ წარმართებად არა შეეუნდობს ბილწი ესე, არამედ სიმაღლისაგანცა გარდამოაგდებს.

თავი 23.

მქ. ზმპარტავანი ბროწეული არს, გარეგან შვენე-
რი და შინაგან დამპალი.

მმ. ჰონაზონისა ამპარტავანისადა, არა სახმარ.
არს ეშმაკი; რამეთუ იგი თვით მტერი არს და მბრძოლი
თავისა თვისისა.

მ. შითარცა უცხო არს ნათლისაგან ბნელი ეგრეთვე
მონაზონი ამპარტავანი უცხო არს ყოვლისა სათნოებისა-
გან.

მჟ. ხულსა შინა ამპარტავანთასა იშენენ სიტყვანი.
გმობისანი, ხოლო სულსა შინა მდაბალთასა ხილვანი ზე-
ცათანი.

მყ. ჰპარავსა სძულს მზე, და ამპარტავანსა ხიმშიდღე
და ხიმდაბლღე.

მყ. ხცთეს ამპარტავანნი, არა უწყი თუ ვითარ, და
შეერაცხნეს თავნი თვისნი უვნებელად, და თვისი სიგლა-
ხაკე ჟამსა სიკვდილისასა ჰპოეს.

მწ. ძომელი შთავარდეს ამის ჯაჭვისა კრულებასა,
შეჰგავს ფრიადი ვედრება, ეგე ვითარისა მის მითისა მი-
მართ, ტირილითა, რათა მან განარინოს იგი მღვიძისა
მისგან წყვდიადისა, რამეთუ ცუდ არს ესე ვითარსა მას
ზედა შეწევნა კაცთა, არათუ ოფთალი შეეწიოს მას.

მყ. შპოე ოდესმე უთაო ესე. რომელი იქცეოდა
გულსა შინა ჩეშსა და ბეჭთა ზედა დედისა თვისისათა ამ-
აღლებულ იყო, რომელი იგი მოვინადირე მახითა შორ-
ჩილებისათა, და ვსტანჯნენ იგინი ტანჯვითა ხიმდაბლი-
სათა, და ვკითხე მათ რათამცა მაუწყეს თუ შესლვა მათი
ჩემთანა, ვითარ კარით არს; და რაჟამს იტანჯნეს იგი
ნი მომიგეს და მრქვეს მე, ვითარმედ: ჩვენ დასაბამი არა
გვაქვს. არცა შობა, რამეთუ დასაბამნი და მშობელნი
ვართ ყოველთა ვნებათანი; ხოლო გვბრძავს ჩვენ, არა
მცირედ შემუხსრვილება გულისა მორჩილებისაგან შობი-
ლი, რამეთუ ჩვენ მორჩილება არავისი გვისწავიეს. ზმის-
თვისცა ცათა შინა მთავრად დაბადებულ ვიყვენით და

**ჩამოული მისივე გამოუთქმელთა მათთვის გულის
სიტყვათა გამოგისათა. თავი კვ.**

ოროტისა ძირისა ბოროტი რტოჲ გვესმა, პირ-
ველ თქმულსა მას შინა თავსა, რამეთუ იტყოდა
ბილწი ამპარტავანება, ვითარმედ. მისი ნაშობი არს გა-
მოუთქმელი იგი გამობისა ბოროტი, ამისთვის ჯერ-არს
მისიცა შორის გამოღება, რამეთუ არა მცირე არს ბო-
როტი მისი, არამედ ფრიადცა დიდი არს, და უძვირეს
ყოველთა ვნებათა, და უძვირეს ესრეთ არს რომელ არ-
ცა შესაძლებელ არს ადვილად თქმა მისი. და აღსარება
და განქიქება წინაშე სულიერისა მკურნალისა, ამისთვის-
ცა მრავალთ სასოწარკვეთილებისა მშობელ ექმნა, რამე-
თუ ვითარცა ჭიამან შეშა, ეგრეთვე არაწმიდამან ყოვე-
ლივე სასოებისა მათისა ძალი განლიის.

ჟ. ესე უკვე ბილწი და უკეთური, მრავალ გზის
წმიდისა ჟამის წირვისა ჟამსა მოგვიხდის, და ჟამსა მას,
წმიდათა საიდუმლოთა ზიარებისასა გვბრძავნ გამობად
ოფლისა და შესწირავისა მის წმიდისა, და ამის გამო
უფროსად გულის ხმა ვყოთ, ვითარმედ არა ჩვენნი სული.
არს მომპოვნებელი ესე ვითართა მათ მიუწთომელთა.
და გამოუთქმელთა ბოროტთა, არამედ მკეთისა მოძული-
სა ეშმაკისანი არიან სიტყვანდ იგი, რომელი იგი ზეცით
გარდამოვარდა, ვინადგან მგომობარი იყო ოფლისა. რა-
მეთუ უკეთუ ჩვენნი არიან ბილწნი იგი სიტყვანი, ვი-
თარ თავყანისცემით და მადლობით მოვიღებთ ნიჭთა მათ,
ვითარ შესაძლებელ არს კურთხევაჲცა და ძვირის ზრახვაი-
ცა ერთბამად.

5

10

15

20

25

გმობისათვის

5 უ. ძრავალნი მრავალ გზის ამან მაცთურმან სრულე-
ლებით ცნობა მიღებულ და ეშმაკეულ ყენა, რამეთუ
არა არს სხვაჲ ძნიად აღსარებული გულის სიტყვა ვი-
თარ ესე, და ამისთვის მრავალთა თანა დაბერდაცა, ხო-
ლო არა რაჲ განაძლიერებს ესრეთ ეშმაკთა და გულის-
სიტყვათა ჩვენთა ზედა, ვითარ დაფარვა ბრძოლათა მათ
საეშმაკოთა.

10 ზ. ჩუ ვინ ჰგონებს გულის სიტყვათა მათ გმობისა-
თა თუ მისგან არს მიზეზი მათი, რამეთუ გულთ მეცნიერ
არს ოფალი და უწყის ვითარმედ არა ჩვენნი, არამედ
მტერთა ჩვენთანი არიან სიტყვანი იგი რომელნი მოგვივ-
ლენ.

15 უ. ხიმთვრალე მიზეზი არს შებრკოლებისა ფერხთა-
სა, და ეგრეთვე ამპარტავანება არს მიზეზი ესე ვითართა
ბოროტთა გულის-სიტყვათა, და შებრკოლებისა მის-
თვის უბრალო არნ კაცი იგი, ხოლო სიმთვრალისათვის
ბრალეულ და დასჯილ იქმნას.

20 უ. ხოცვად რა დავდგით, არა წმიდანი იგი და გა-
მოუთქმელნი გულის სიტყვანი ზედა აღგვიდგიან, და
ლოცვაჲ რაჲ აღვასრულით მეყვსეულად წარვიდიან, რა-
მეთუ რომელნი არა ბრძოდიან მათ, არცა იგინი ბრძვა-
ნან.

25 უ. ჳრათუ ოდენ იმერთსა და საღმრთოთა საქმეთა
ჰგმობს ულთო იგი, არამედ ბილწთაცა რაჲმე და უშვერ-
თა იტყვიან გულთა შინა ჩვენთა, რათამცა ანუ ლოც-
ვა იგი დაუტევეთ, ანუმცა სასოება. თავთა ჩვენთა წარ-
ვიკვეთეთ.

30 უ. ძრავალნი ლოცვისაგან დააბრკოლნა, და მრავალ-
ნი ზიარებისაგან წმიდათა საიდუმლოთასა უკუნ აქცინნა,
და რომელთამე ხორციანი მწუხარებით განლინა, და სხვანი
მარხვისაგან მოაუძღურნა ბოროტმან ამან, და კაცთ
მოძულემან მძლავრმან, და ყოვლადვე არა ულხინა მათ,
და არათუ ოდენ ერისკაცთა, არამედ მონაზონთაცა ზედა

თავი 23.

15 „უ. ჭანკითხვასა მოყვისასა ვეკრძალნეთ და გმობისა გულის სიტყვათაგან არა შეშფოთნეთ, რამეთუ მიზეზი და ძირი მეორისა მის პირველი იგი არს.

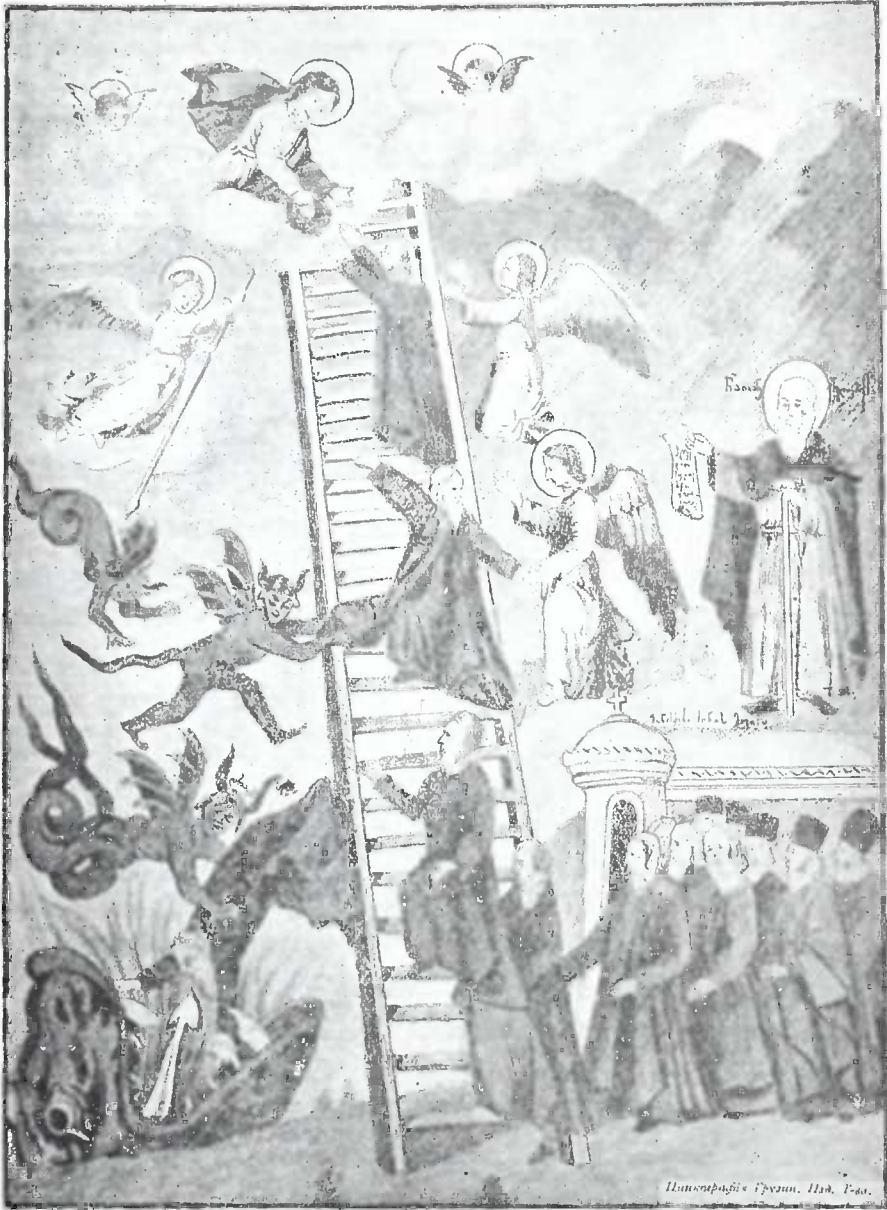
20 „ბ. ვითარცა რომელი შეყენებულ არს სახლსა შინა და ესმინ გარე წარმავალთა სიტყვანი, და იგი არას მიუგებნ მათ, ეგრეთ სულსა ესმიან ხორცთა შინა შეყენებულსა ეშმაკთა გმობანი, რომელთა იტყვიედ თანა წარვლიდენ რაჲ სულსა მას და შეშფოთნის იგი.

25 „ჟ. ძომელმან შეურაცხყოს იგი განთავისუფლებულ არს მისგან; ხოლო რომელსა სხვითა სახითა ენებოს ბრძოლად ყოფა მისი, უკუნისამდე დაადგრეს იგი მას შინა, რამეთუ რომელსა სულისა არა წმიდისა შეპყრობა ენებოს მსგავს არს კაცსა, რომელსა ენებოს შეპყრობა ქართა.

30 „ყ. სუო ვინმე მონაზონი მოსწრაფე, რომელსა ბრძოდა ეშმაკი ესე ოცწელ და დააჰკენა ხორცი მისნი მარხვითა და მღვიძარებითა. და ვითარცა ვერ პოვა ლხინება, დაწერა ვნება იგი ქარტასა ზედა, და მიართვა იგი წმიდასა ვისმე ბერსა და თვით შეუვრდა ფერხთა მისთა, და ვერეძლო მისა მიხედვად; ხოლო ვითარცა წარიკითხა იგი ბერმან მან განილიმნა და აღადგინა ძმა იგი, და ჰრქვა მას; დადეგ შეილო ხელი შენი ქედსა ზედა ჩემსა; და ვითარცა ქმნა ესე ძმამან მან.—რქვა მას ბერმან: ჩემზედა იყავნ ძმაო ცოდვა ესე რავდენ წელცა დაუყოფია შენთანა, ოდენ შენ ნურარადმცა შეგირაცხიეს იგი. და მითხრობდა ძმა იგი გულ-სავსებით, ვითარმედ არღა გამოსრულ ვიყავ სენაკისაგან ბერისა, ოდეს უჩინო იქმნა ვნება იგი, ესე მაუწყა მე ძმამან მან, და დიდად მადლობდა მმერთსა მრავალ მოწყალესა, რომლისა არს დიდება უკუნითი უკუნისამდე. ამინ.

35 „ჩინჱ მიიღო ძლევა ამა ვნებასა ზედა, მან განაგდო აშმაკთავანებაჲ.

მოედით ჩემდა ყოველნი მაშვრალნი და ტვირთ მძიმენი და **ძე** განგისვენო თქვენ

მთავრის წყაღ. მთ. წაღ.

ყ^რლთა შთანთქმელი ჯოჯოხეთი სულთა მაცხოვნებელი და ზეცად აყვებებელი **ჴიბე**

ქმეული მისივე სიმშვიდისა სიწმინდისა და უმა-
ნაოებისათვის, რომელნიცა არა გუნებისაგან წარ-
მოსდებიან, არამედ გულს მოღვინებისა და ურ-
მისაგან მოიპოვიან; და გვლარქნილებისა-თვის.

Ⲭ Ⲛ Ⲥ Ⲓ ⲚⲞ.

წინა უძღვნის მზესა ნათელი*) განთიადისა; და
ყოველსავე სიმდაბლესა წინა-უძღვის სიმშვიდი-
სა სათნოება, ამისთვისცა ნათლისა მის ჭეშმარიტისა ვი-
სმინოთ, რომელი ესრეთ განაწესებს მათ, რამეთუ იტყვის:
ⲁⲗⲟⲗⲁⲩⲟⲩⲟⲩ ⲛⲟⲩⲟⲩⲁⲩⲁⲩ, ⲛⲟⲩⲟⲩⲁⲩⲁⲩ ⲛⲟⲩⲟⲩⲁⲩⲁⲩ ⲛⲟⲩⲟⲩⲁⲩⲁⲩ
ⲛⲟⲩⲟⲩⲁⲩⲁⲩ. **წ**წ უკვე ჯერ არს, რათა პირველ მზისა ნათ-
ლისა თვის განვნათლდეთ, და მერმელა მზესა მივხედნეთ
კეთილად, რამეთუ ვითარცა შეუძლებელ არს თვინიერ
ნათლისა-ხილვა მზისა, ეგრეთვე შეუძლებელ არს თვინი-
ერ სიმშვიდისა-პოვნა სიმდაბლისა.

5
10
15
20
25

ყ. სიმშვიდე დაწყნარება არს გონებისა შეუცვალ-
ებელი, რომელი პატივისცა ზედა და შეურაცხებასა-სწო-
რად იყოფებინ.

უ. სიმშვიდე ესე არს, რათა ოდეს მოყვასი გაგი-
ნებდეს, და შეურაცხ-გყოფდეს, შენ ყოვლითა სულითა,
მისთვის ილოცვიდე-განწმენდილითა გულითა.

ჴ. სიმშვიდე კლდე არს მდებარე ამაღლებულად,
ზღვისაგან გულის წყრომისა, რომელი ყოველთავე მის
მიერ მომავალთა ღელვათა შემუსრავს, და თვით ყოვ-
ლადვე არა შეირყევს.

ჟ. სიმშვიდე მოთმინება არს ყოველთა განსაცდელ-
თა მადლობით და სიხარულით.

*) **ჩათლად-სიმშვიდესა** იტყვის, და **ძზედ-სიმდაბლესა**.

თავი 24.

იჲ. სიმშვიდე სიმტკიცე არს მოთმინებისა, და ბჭე სიყვარულისა და უფროსდა დედა მისი, და ძალი არს გულის ხმის ყოფისა, რამეთუ თქმულ არს ვითარმედ: **ღსყოფიონის ოაფიოძეჲ ჰყოფთაჲ ჯსდსი შისი.** მომატყვებელი არს ცოდვათა შენდობისა და კადნიერება არს ლოცვასა შინა; სამკვიდრებელი არს სულისა წმიდისა; რამეთუ იტყვის სული წმიდა. ვითარმედ: **ყოხსიჲ ჰყოფილსი, ჯდსიჲ ჰყოფთაჲ სრჲ ჰჲ ჰყოფთაჲ.**

ი. სიმშვიდე შემწე არს მორჩილებისა; და წინამძღვარი არს იეთის-მოშიშებისა; აღვირი არს გულის წყრომისა, დამხსნელი მრისხანებისა, მომატყვებელი სიხარულისა, და მსგავსება არს ჰრისტესი, სახეობთა ანგელოსთა და საკრველი ეშმაკთა, და საჭურველი ვნებათა მიმართ.

ქ. ხულსა ზედა მდაბალთა და მშვიდთასა განისვენოს ოთალმან, ხოლო სული მეშფოთისა საყდარი არს ეშმაკისა.

თ. ჰყოფთაჲ ჰჲმკყოფთაჲსი იყოფილსი, ხოლო მრისხანენი განიდევნენ ქვეყანით მათით.

ი. ხული მშვიდისა, საყდარი არს სიწრფოებისა, ხოლო გონება მრისხანე-მოქმედი არს უკეთურებისა და გვლარძნილებისა.

იჲ. ხულმან მშვიდმან შეიწყნარნეს სიტყვანი სიბრძნისანი, რამეთუ: **აქიყოფის ოაფიოჲ ჰყოფთაჲ სდსიყოფილსი,** და უფროსდა გულის-ხმის-ყოფასა.

იჲ. ხული მრფელი მეუღლე არს სიმდაბლისა, ხოლო გვლარძნილი-მოყვასი არს ამბარტაევანებისა.

იჲ. ხულნი მშვიდთანი-ალივსნენ გულის-ხმის-ყოფითა, ხოლო გონება მრისხანისა-სიბნელითა და გულის-ხმოებითა.

იჲ. ჰრისხანე და განმცხრომელი, შეიმთხვინეს ურთიერთ არს, და არა იპოვა სიტყვა სიწრფოებისა, ზრახვათა შინა მათთა.

სიმშვიდისათვის.

114. **აკეთე** განაღო გული პირველისა პოვო ძვირის ხსენება, და უკეთე გამოიძიო სული მეორისა პოვო მზაკვარება.

115. **სიწრფოება** წესი არს სულისა მარტივი აღუძვრელი ბორბოტისა მიმართ.

116. **აკეთურება** ხელოვნება არს საეშმაკო, და უშვერება მათი-განშორებული ჭეშმარიტებისაგან.

117. **ორგულება** წესი არს ბორბოტი, დამაბნელებელი სულისა და გონებისა, შეთხზული ყოვლითავე გვლარძნილებითა.

118. **სიწრფოება** არს გონება უზაკველი, სახე უტყუველი, და სიტყვა ჭეშმარიტი, არა მოპოვნებული, არცა წინასწარ-წვრთილი.

119. **ომანკოება** არს მხიარული სახე სულისა, ყოვლი-სავე მზაკვარებისაგან განშორებული სრულიად.

120. **ომანკოება** ბუნება არს ხულისა **რმიდისა**, რომელი იგი ესრეთ არიან ვითარ დაბადებულ არნ. და ყოველთა მიმართ იყვის სახიერ, ტკბილ და უშფოთველ.

121. **ღვლარძნილება** განშორება არს სიწრფოებისაგან, და გონება ცთომილი; ტყუილითა შეთხზული სიტყვა, და ფიცნი ცრუნი; უფსკრული არს მანქანებისა და ძვირის ხსენებისა, სწავლა არს მზაკვარებისა, და ხელოვნებით ტყუილი, მტერი განკითხვისა და მორჩილებისა, და მომატყვებელი დაცემათა, წინააღმდეგომი სიმდაბლისა,, და ამპარტავანება დამტკიცებული, მაჩვენებელი სინანულისა, და განშორება გლოვისაგან, მტერი აღსარებისა, და მოყვარული თვით-რჩულობისა, წინააღმდეგომი უვნებელობისა, და ღიმილი გინებათა ზედა, ჭმუნვარება მოსულელებული, და კრძალულება მომპოვნებელი, და ცხოვრება საეშმაკო.

122. **ნაცი** გვლარძნილი, მოყვასი და მეგობარი არს ეშმაკისა, ამისთვისცა **ოფალი** ესე ვითარისათვის გვამც-

თავი 24.

ნებს თქმად ვითარმედ: უყოცსნიქს სიყოქს ვასისაღის-
უჯს.

46. ზივლტოდით უფსკრულისაგან, უკეთურებისა-
გან, და მღვიმისაგან გვლარძნილებისა, რამეთუ წერილ
არს, ვითარმედ: **აქიყოფილსი კოვისსიყუძქსი**, და: **ყოთაღი-
ლქ თაყოფ ჰყოფსიყოთაღქ დჰხოქ უჯსღქსი ჰქ ჰქცყო-**
ყოქს, რამეთუ საძოვარ ეშმაკისანი არიან ეგე ვითარნი.

47. ზითარცა სიყვარულ ეწოდების იმერთსა, ეგ-
რეთვე სიწრფოება, ამისთვისცა ყოვლად ბრძენი იგი
მეტყველი ქებასა ქებათასა იტყვის წმიდისა მის მიმართ.
გულისა, ვითარმედ **სიოსიყაყუჯღქსი ყოყოყოფისიქ ყოქს**,
რომელ არს იმერთი; და კვალად ბრძენისა მის, ყოვლად.
ბრძენი იგი მამა იტყვის ვითარმედ: **ღქყოთ ჰქ კოსყოთ.**
ღქსი ჰქსი ოყოთა. და ესე ვითართა მათ ცხოვრებასა
იტყვის, ვითარმედ **ძაბყობღქსი უყო უჯსიღისიღისი კოსყოთ-**
ნი უყოყოთა; და კვალად წერილ არს ვითარმედ **ღყოთა**
ოყოთღქსი სიოსიყაყუჯ სულთა **ჰქ ჰაქღქსიქ ჰქთ ზიქ**
აოსიყოთ ოყოთა.

48. ზრა რაჲ არს მსგავსი სიწრფოებისა, ამისთვისცა
ვიდრემდის აქვნდა იგი ადამს, არა იხილა შიშლოება სუ-
ლისა თვისისა, არცა უშვერება ხორცთა თვისთა.

49. ზეთილ არს ბუნებითიცა იგი სიწრფოება და
სანატრელ, გარნა ვერ ესე ვითარი არს, ვითარ იგი რო-
მელი უკეთურებისაგან, შრომითა და ოფლითა სიწრფო-
ებად მოსრულ იყოს, რამეთუ პირველი იგი დაცულ არს
უკეთურებისა და ვნებათაგან, ხოლო მეორე ესე სიმ-
დაბლისა დიდისა და სიმშვიდისა მომატყვებელ არს, და
მისი სასყიდელი არა დიდ არს, ხოლო ამისი უფროსად
ამაღლებულ.

50. ზოველთა რომელთა გნებაეს მოპოვნება ოფლი-
სა წრფელად და უხაკველად, და მარტივითა და წმიდი-
თა გულითა მოუხდეთ მას; რამეთუ ვინაითგან იგი მარ-
ტივი არს და არა შეხავებული, ამისთვის მარტივთაცა

სიმშვიდისათვის

და უმანკოთა სულთა ეძიებს, რამეთუ არა სადა იპოვების სიმარტივე და სიწრფოება, განშორებული სიმდაბლისაგან.

ლმ. ოკეთური და მანქანა კაცი, და ფარულთ მცნობელი არს მტყუანი, რამეთუ სიტყვათაგან გონებისა ხედვათა იტყვინ, და სახეთაგან-გულის-სიტყვისა ცნობასა იქადინ.

ლნ. ღიხილენ წრფელნი, რომელთა ისწავეს მანქანათა და გვლარძილთაგან, მანქანება და გვლარძილება, და დამიკვირდა თუ ვითარ ბუნებითი საქმე ესრეთ მეყსა შინა წარწყმილდეს.

ლო. ძაზომ იგი წრფელნი ადრე გარდაიქცევიან მანქანებად, ეგოდენ მანქანანი და გვლარძილნი ძნიად მოვლენ სიწრფოებად.

ლი. ოცხოვებამან ჭეშმარიტმან და მორჩილებამან, და ღუმილმან მრავალი რა შეუძლებელი შეუძლეს ქმნად და მრავალნი უკუბრუნებელნი-განკურნეს.

ლი. ოკეთუ სწავლულება და მეცნიერება აღაზვებს მრავალთა, ნუ უკვე უსწავლელობა მრავალ გზის ვიეთმე დაამდაბლებს, რამეთუ უსწავლელობასა ზედა ვერ ზვაობს კაცი.

ლი. ხახე და ხატი ჭეშმარიტი სიწრფოებისა იქმნანეტარი სავლე წრფელი, მოწაფე დიდისა წტონისა, რამეთუ არავის სადა უხილავს ესე ვითარი, მცირედ ჟამ წარმართებად, ვერცა ვინ იხილოს.

ლი. ჰონაზონი წრფელი, საცხოვარი არს პირმეტყველი, და თვისი ტვირთი სრულიად ბეჭთა ზედა მოძღვრისათა დაუძს.

ლი. ჭრა სიტყვა უგის ცხოვარმან მწყემსსა; არცა სულმან წრფელმან წინამძღვარსა თვისსა, და შეუდგის იგი მწყემსსა მას, ვიდრეცა ჰნებავენ, და ვიდრე კვლადმდე სიტყვის გება არა იცის.

ლი. ქსოფჴ ყოფოჴჴი ჰზოჴჴი სდსოჴჴოჴოჴი ღუ-

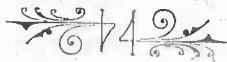
თავი 24.

თქმულს, და ძნიად მიეახლნენ უგუნურნი იგი ბრძენნი გვლარძნილებისანი, სიმშვიდესა.

ჟღ. შაცემათა მრავალგზის გვლარძნილნი მოაქცინეს, და უნებლიეთი ცხოვრება და უმანკოება მოატყვეს მათ.

ჟღ. ისწრაფე ძმაო, რათა სულელ-ყო თავი შენი, და დაუტევო ამაო იგი სიბრძნედ შენი, და ესრეთ პოვო: ცხოვრება და ნიწრფოება; ღრისტეს შესოს მიერ ოფლისა ჩვენისა, რომლისა არს დიდება თანა ჩამით და ხულით მძიდითურთ, აწდა-მარადის და უკუნითი უკუნისამდე. ამინ.

ჟინც ამ ღიბეს ზელა მიიღო ძლევა, — კანდიერ იქმნეს; ვინაღჯან იგი იქმნა მობაძავ ღრისტეს მოიპოვა ცხოვრება.

მოვედით ჩემდა ყოველნი მაშვარალნი და ტვირთ მძიმენი და **ჩუე** განგისვენო თქვენ

ჰაიბიანი იუჯანი, 1100. 7-00.

ყ^ალთა შთანთქმელი ჯოჯოხეთი სულთა მაცხოვნებელი და ზეცად ამყვანებელი **ჩიბე**

**ქართული მისივე, ვნებათა მომავლელისა მის და
წარწყმედელისა ხანატრელისა ხიმდაბლისათვის.**

თ რ უ ნ 59. (25)

ომელსა ენებოს სიტყვით გამოცხადებად უმეცა-
რთა და საცნაურ ყოფაჲ ჭეშმარიტისა მის სიყვა-
რულისა **ი**ვთისა ჭეშმარიტებით, და **ხიმდაბლისა** **შოვ-**
ლად **ჩ**მიდისა განცხადებულად, და **ხანატრელისა** მის სი-
წმიდისა და ბრწყინვალეებისა მის **ი**ვთისა მიერისა, და
შიშისა მისისა უტყუელისა, და გულ-სავსებისა მის საღმ-
რთოაჲსა, რომელი იქმნების გულსა-შინა; ესე ვითარი მს-
გავს არს კაცსა, რომელსა ენების სიტყვით და იგავით
ჩვენებად სიტკბოება თაფლისა მათდა, რომელთა ყოვლ-
ად არა ეხილის გემო თაფლისა; და მეორე ესე რომელი
სიტყვით თაფლისა სიტკბოებასა სთარგმნის, ცუდად მრ-
ავლის მეტყველებს.—**ხოლო** პირველი იგი ანუ გამოუც-
დელ არს სრულიად, სიტყვათა მათ და საქმეთა, რომელ-
თა სთარგმნის, ანუ ცუდად მზვაობრობისაგან ძლიერად
მოიკიცხვის.

იდესმე შესაკრებელსა მამათასა შემოვიდა შორის
გამოსაძიებელად საუნჯე დაკრძალული კეცის ჭურები-
თა და უფროსლა კეცის-გვამებითა, რომლისა იგი ბუნე-
ბა, სიტყვით არა საცნაურ იყო, არამედ ოდენ ზედა წე-
რილი სახელისა მისისა, საცნაურ იყო, ესე იგი არს: **ხი-**
მდაბლე **ხანატრელი**; და რავდენნიცა სულითა **ი**ვთისათა
ვილოდეს, იგინი შემოკრბეს სულიერსა მას სამსჯავროსა,
და თითოეულსა ფიცარნი **ი**ვთივ წერილნი მოაქნდეს,
მათ თანა სიბრძნისა და მეცნიერებისა, და გამოძიება
იქმნა დიდი ცნობად, თუ რაჲ არს ბუნება **ხიმდაბლისა**

სიმდაბლისათვის.

მის სანატრელისა; და რომელნიმე იტყოდეს ვითარმედ:
 სიმდაბლე არს დავიწყება ქველის საქმეთა თვისთა კრძალ-
 ვითი. **შ**ა სხვათა თქვეს ვითარმედ: სიმდაბლე არს, რათა
 კაცსა შეერაცხოს თავი თვისი, უუკანასკნელეს და
 უუცოდვილეს ყოველთასა. **შ**ა სხვათა თქვეს ვითარმედ:
 სიმდაბლე არს ცნობა კეთილად უძღურებისა თვისისა.
 და სხვათა თქვეს ვითარმედ: სიმდაბლე ესე არს რათა
 კაცი უსწრობდეს შევრდომად მოყვასსა ჟამსა განრისხე-
 ბისასა. და სხვათა სთქვეს ვითარმედ: სიმდაბლე არს ცნო-
 ბა მადლისა და წყალობისა **მ**ვთისა. და სხვათა სთქვეს
 ვითარმედ სიმდაბლე არს ცნობა მადლისა და წყალობი-
 სა **მ**ვთისა და სხვათა სთქვეს ვითარმედ სიმდაბლე არს ცნო-
 ბა შემუხრვილი სულისა, და ნებისა თვისისა უარისყოფა.

მე რაჟამს ესე ყოველი მესმა, და თავსა ჩემსა შო-
 რის მოსწრაფებით გამოვიძიე სანატრელისამის ბუნება,
 ამათ სიტყვათა მიერ ვერ გულის ხმა ვყავ; ამისთვის უკა-
 ნასკნელ ყოველთასა, ვითარცა ძაღლმან მოვილოკე ნა-
 ბიქვევი დაცვივნებული ტაბლისაგან, და პირთა მათ სა-
 ნატრელთასა; და ამას განვაწესებ და ვიტყვი ამის საქმი-
 სათვის, ვითარმედ: სიმდაბლე მადლი არს გამოუთქმელი,
 მათ მიერ ოდენ საცნაური, რომელთა მოუგის იგი.

სიმდიდრე არს მიუწდომელი სახელის დება და ნიჭი
მვთისა, რამეთუ იტყვის ვითარმედ **სსყოფყოთ** არა
 ანგელოსისაგან, არცა კაცისაგან, არცა წიგნისაგან, არა-
 მედ **სყოფენი**, შემოქმედისა ყოველთასა; **იხუბყოთაჲ** ბაყ-
 ყოშ **ყოფის შუე ზჷუყუდოთ უყოთოთ** და გონებითა, **ჷუ**
უყოთათ უყესსყოფსყოფ ბრძოლათაგან, და ლხინება გუ-
 ლის-სიტყვათაგან **სყოთოთ თყოყოთოდეს**.

ყ. სხვა არს ხილვა ამის წმიდისა ვენახისა, ჟამსა
 ზამთრისა მის ვნებათასა. და სხვა ხილვა აქვს არესა მას
 შინა სათნოებათასა. და სხვა ხილვა არს მისი ზაფხულისა
 მას შინა და მკასა ნაყოფთა მათ კეთილთასა: დაღაცათუ
 ყოველნივე სახენი მისნი ერთად შემოკრებებიან სიხარუ-

თავი 25

ლად და მხიარულებად, ამისთვისცა მსგავსად სახეთა მის-
თა არიან საქმენიცა მისნი.

ძ. რაჟამს აღყვავილებად იწყოს ჩვენ შორის, ყოველ-
ლად-ქებულისა მის ტევანმან, მაშინ ვიწყით შრომით
მოძულებად ყოველსავე დიდებასა და ქებასა კაცობრივ-
სა და განვაგდებთ თავთა ჩვენთაგან ყოველსავე გულის-
წყრომასა და მრისხანებასა.

ჴოლო რაჟამს აღორძინდებოდის დედოფალი ესე
ხათნობათა სულსა შინა, სულიერითა მით ჰასაკითა,
მაშინ არა-რად და უფროსდა საძაგებელად შეგვევრაცხ-
ნიან ჩვენ მიერ ქმნილნი ქველის-საქმენი, და მარადღე
ესრეთ ვგონებდით, თუ შევეძინებთ ტვირთსა ცოდვათა
ჩვენთასა, და ჩვენ უცნაურად განგვეზიის იგი, და ჩვენ
ზედა მოსრულთა ითვისა მიერ მადლთა, ვითარცა სას-
ჯელისა ჩვენისა განმრავლებად ვხედვედით უღირსებისა
ჩვენისათვის, და მაშინ არნ გონება ჩვენი წარუპარველ-
და დაკრძალულ საუნჯესა შინა შემუსრვილებისასა; და
ოცნებანი ოდენ და ბგერანი იგი მპარავთანი ესმოდინ
და არავისგან ევნებიან მათგანისა, რამეთუ სიმდაბლე
საუნჯე შეუხებელი არს.

ჴ. ჴჳა ესერა აღყვავებისათვის, და მცირედისა
აღორძინებისათვის მარადის შევებულისა ამის ნაყოფისა.
მცირედ სიბრძნის მეტყველებად ვიკადრე; ხოლო თუ
რაჲ არს სრული იგი ჰასაკი და ნაყოფიერება ჴღვდელ-
შვენიერისა მის ოფლისა, კითხეთ მონათა მაგათ ოფლი-
სათა და მან გაუწყოს, რამეთუ მე სიტყვით გამოჩინება
მისი ვერ ძალ მიძს.

ჴ. სიმდიდრისათვის და სიმალლისა, ამის სანატრე-
ლისა თქმაჲ შეუძლებელ არს. ხოლო ბუნებისათვის მი-
სისა სიტყვა, ყოვლადვე მოუგონებელ არს; არამედ სა-
ხეთა მისთა თვის ძალისაებრ გულის-ხმის-ყოფისა ჩვენისა
ვიტყოდით.

ჴ. სინანულსა. ქეშმარიტსა და გლოასა განშორე-

სიმდაბლესათჳს.

ბულსა ყოვლისაგანვე ბიწისა, და ყოვლად წმიდასა მას ახლად მოსრულთა სიმდაბლესა, ეგოდენი განყოფილება აქვს ურთიერთ არს, ვითარ იგი არს ფქვილი და ცომი და პური, რამეთუ შეიმუსრვის და დაიფქვის სული სინანულისა მიერ ჭეშმარიტისა; ხოლო შეირთვის ვითამე, და რათა ესრეთცა ვთქვა შეიზილების იუთისა მიმართ წყლითა ცრემლთა მათ კეთილთათა, და მერმე აღეტყინების ცეცხლი ოფლისა მიერი მის შორის, და შეიცხვების და განმტკიცნების სანატრელი იგი სიმდაბლე, უფუარი იგი და აღუზავებელი.

ჟ. ამისთვისცა ერთ ძალიქმნის და შეიერთის სანატრელი ესე სამკეცი ჯაჭვი, და უფროსლა მშვილდი-ცისა*) და შეერთებულად იყენიან საქმენიცა და ძალნი მისნი, და რომელიცა რაჲ სთქვა ამათ სამთაგანისა, თუ მისი არს იპოოს იგი მეორისაცა და მესამისა, ამისთვისცა მოკლედ გამოვაჩინო წინაშე თქვენსა.

ი. საქმე კეთილისა ამის და დიდებულისა სათნოებათა სამებისა: ბირველი ესე არს, შეწყნარება და თავსდება ყოვლისა გინებისა და შეურაცხებისა სიხარულით; რაჟამს განმარტებულთა ხელითა სულისათა, შეიწყნარებნ და შეიტკობნ კაცი ყოველსავე ყვედრებასა და კდემასა, ვითარცა წამალთა უჩინო მყოფელთა სენთა სულისათა, და აღმხოცელთა ცოდვათა დიდთა; ხოლო მეორე სახე კეთილისა მის სამ-ძალისა სათნოებათასა არს, სრულიად მოკვდინება გულის წყრომისა, და შემუსრვილება გულისა, და ბრალობა თავისა თვისისა ყოველსავე ზედა; ხოლო მესამე კიბე კეთილი არს თვისთა სათნოებათა, სრულიად უჯგროება, და ურწმუნოება, და მარადის გულისთქმა სწავლისა სარწმუნოებით.

ქ. **შეხუხუხიყო სჯაყოხუ და წინასწარ-მეტყველთა ზისიხუ დის, სიბრძნითაჲ ყაყოხუ შახიძიყოხუ; და**

*) შიშვილდად და სახელ სდვა სიმდაბლესა, მრავალ ფერანთა თვის კეთილთა და მადლთა მისთა.

თავი 25

დასასრული ყოველთავე არა წმიდათა ვნებათა—ცუდად-
 მზვობრობა და ამპარტავანება არს, რომელთაცა მკვლ-
 ელი არს, წმიდა ესე და სანატრელი ირემი, და ჰფარავს.
 მეუღლესა მისსა, რომელსა თანა-იყოს, ყოვლისავე გეს-
 ლისა სასიკვდილისაგან შეუხებელად რამეთუ სადამცა გა-
 მოსჩნდა მას შინა გესლი ორგულებისა და ძვირის ზრახვ-
 ისა. სადამცა დაიძალა გულსა მისსა გველი ბორბოტი, და
 არამცა მეყვსეულად განქიქნა და მოიკვდინა? არცა არს
 შეერთებასა შინა მისსა სიძულილისასა ხილვა; არცა დაუ-
 ჯერებლობისა და სიტყვის გებისა სახე, გარნა თუ სიტ-
 ყვა იყოს მართლ-მორწმუნეობისათვის, ურწმუნოთა მიმ-
 ართ.

მ. **ბ**ომელი ამას სანატრელსა შეერთოს იქმნას იგი
ქბილ, სახიერ. **ბ**ოწყალე, და **შ**აწყნარებულ, და **ქ**რ-
 წყინვალე, **ქ**ეუწუხებელ, **ბ**ღვიძარე, **ბ**ოსწრაფე, და რად
 მრავალს ვიტყვადი უვნებელ იქმნას ყოვლისაგან ვნე-
 ბისა, რამეთუ თქმულ არს ვითარმედ **ს**იშჯყოილჳ **ყ**ილჳ
ქოილჳ **შ**აშაყსილჳ **ქ**ოილჳ **ბ**აჟოილჳ, **შ**ე **ბ**ილჳ
ქოილჳ **ქ**ილჳ **ქ**ოილჳ **ქ**ილჳ და ვნებათა და ბრძოლათაგან.

ი. **ბ**ონაზონმან მდაბალმან არა გამოიძინეს დაფა-
 რულნი, და გამოუთქმელნი საქმენი; ხოლო ამპარტავანი
 გამოიკვლევდეს სასჯელთა ივთისათა.

იჳ **ბ**ონაზონსა ვისმე სულიერსა გამოუჩნდეს ეშმაკნი
 პირის პირ და ნატრიდეს, ხოლო ყოვლად ბრძენმან მან.
 ბურმან ჰრქვა: უკეთუ თქვენ დააცადოთ ქება ჩემი, თქვე-
 ნისა განშორებისაგან ვსცნა, ვითარმედ დიდ ვარ; უკეთუ
 კჳლა ქება ჩემი არა დააცადოთ, მაშინ თქვენისა ქებისა-
 გან ვსცნა, არა წმირდება ჩემი; **ი**ლჳ **ბ**ოილჳ **ქ**ილჳ
ქილჳ **ბ**ოილჳ **ქ**ილჳ **ქ**ილჳ **ქ**ილჳ **ქ**ილჳ **ქ**ილჳ **ქ**ილჳ **ქ**ილჳ
 აწ უკ-
 ვე განთუმეშორნეთ ჩემგან, თვითმცა დიდ ქმნილ ვარ,
 უკეთუ კჳლა მაქებდეთ მე მოვიპოო თქვენითა სიმდაბ-
 ლე, ხოლო იგინი განცვიფრდეს ორკერძოვე ძღვევასა
 მისსა ზედა და სიბრძნესა და უჩინო იქმნეს.

თავი 25.

ნისათა განიხარეს; და ერთი არს ესე სათნოება, რომელსა ეშმაკნი ვერ იჩემებენ.

44. სხვა არს სიმაღლე, და სხვა არს არა სიმაღლე; და სხვა არს სიმდაბლე, რამეთუ პირველი იგი მარადლე სხვათა განიკითხავს; და მეორე არავის განიკითხავს. არამედ არცა თავსა თვისსა დასჯის; ხოლო მესამე იგი დაუსჯეული არს, და მარადის თავსა თვისსა დასჯის.

45. სხვა არს სიმდაბლე, და სხვაა არს მოღვაწება სიმდაბლისა მიმართ; და სხვაა არს ქება მდაბლისა. რამეთუ პირველი იგი სრულთა არს; და მეორე იგი ქემარიტთა მორჩილთა; ხოლო მესამე ყოველთა მორწმუნეთა.

46. ქომლისა შინაგანი მდაბალ იყოს, ეგე ვითარი არა წარიბარვის ბაგეთა თვისთა მიერ, რამეთუ რომელი საუნჯესა შინა არა იღვას, კარსა არა გამოვალს.

47. ცხენი ვიდრემდის მარტოა არნ, ჰგონებენ ვითარმედ მალი არის, ხოლო რაჟამს შევიდის ასპარეზსა, მაშინ სცნის უძლურება თვისი.

48. ქაჟამს კაცი ბუნებითა*) ზედა არა ზვაობდეს, სასწაული არს ესე ვითარმედ უწყიეს კურნებად; ხოლო ვიდრემდის სულ-მყრალობასა მას იყნოსდეს, სუნნელებასა ვერ იყნოსებს.

49. ჭქვა ყოვლად წმიდამან სიმდაბლემან, ვითარმედ არავის ესჯოდის, არცა აცილობდეს, არცა შეიყვაროს დიდება, არცა მიერჩდეს წინამძღვრობად, ტრფილი ჩემი, ვიდრემდის მე შემომეყოს, რამეთუ ვინათგან მე შემვიერთოს, მიერიდგან მისდა რუსჯაყი რისე რისი.

50. ზონაზონსა ვისმე, რომელი მოსწრაფე იყო ამის სანატრელისა მოგებად, მოუხდეს ეშმაკნი, და დასთესეს ქება მათ მიერი გულსა შინა მისსა; ხოლო ნეტარმან

*) უნებთად იტუვის ხორციელსა დიდთა-შვილობასა, სულ-მარჯვეობასა, კეთილად მოსწავლეობასა, სმა კეთილობასა, შეგნიერებასა, და ჭასაკთა სიკეთესა.

სამდაბლისთვის.

იმსახურა ღონე კეთილი ძლევად მათდა; აღდგა და და-
წერნა კედელსა ზედა სახლისა მისისასა სახელები დი-
დთა და მალალთა სათნოებათა, ვითარ სიყვარული სრუ-
ლი და სიმდაბლე ჭნგელოსებრივი და ლოცვა წმიდა,
და სიწმიდე გამოუთქმელი და მსგავსთა ამათა. რაჟამს
იწყიან გულის სიტყვათა ქებად მისდა, თქვის მან: გვალე
წარვიდეთ სამხილებელისა მიმართ და მივიდის დი აღმო-
იკითხის სახელები იგი, და რქვის თავსა თვისსა: ზი
საწყალობელო, რაჟამს ესე ყოველნი მოიგნე, მაშინ ჯე-
რეთ შორსვე ხარ ივთისაგან, ხოლო ვინათგან ამათგანი
ჯერეთ არა რა გაქვს ვითარ ზვაობ.

ქს. **ღ**უ რაჟარს ამის მიზეზისა ძალი და არსება ჩვენ
თქმად ვერ შემძლებელ ვართ, ხოლო საქმეთა და ჩვეუ-
ლებათა მისთაგან, და წახილავთაგანხატისა მისისათა. მც-
ირედ რაჟამე ვსთქვათ არსებისა მისისა-თვისცა.

ქთ. სიმდაბლე საფარველი არს ივთისა, და ვერ ხედ-
ვაჲ თვისთა სათნოებათა.

ქი. სიმდაბლე უფსკრული არს შემუსრვილებისა შე-
უხებელ ყოველთავე მპარავთაგან, რომელნი იპარვენ ნა-
ყოფთა სულისათა.

ქიჲ. სიმდაბლე გოდოლი არს მტკიცე, **ქონიჲყუ
იონისჲ ჰქუისიჲსჲ.**

ქიჲ. **ქიჲიჲ იჲჲი იხიჲსი ჰქუისიჲნი ჰისჲნი, ჳჲ ყიჲ-
იჲნი, და უფროსდა გულის სიტყვამან აქიჲყოიჲყოიჲ-
ნი, ჳჲ იჲიჲიჲ იჲიჲსი ჰნი. ჳჲ ჳჲსიჲნიჲსი ქონიჲყუ
ნიჲ ჰქუისიჲსი ჰისიჲსი ჳჲ ჰაჲიჲყოიჲსი ჰისიჲსი დაამდაბლნეს.**

ქიჲ. სხვანი არიან სასწაულნი სულისა შინა მომგე-
ბელისა ამის სანატრელისასა, გარეშე ყოველთა მათ პი-
რველ თქმულთა საქმეთა, რომელთა მიერ სცნობს იგი
სიმდიდრესა სულისა თვისისასა; რამეთუ იგი ყოველნი
რომელნი პირველ ვსთქვენით კაცთა თვალსა არი-
ან, და კაცთა მიერ ითქმიან; ხოლო სასწაულნი იგი

თავი 25.

რომელნი სულსა შინა იქმნებიან მდაბლისასა, გამოუთქმელ-არია.

ითვ. ჰაშინ სცნა ამის ნეტარისა შენ შორის ჭეშმა-თიტად დამკვიდრება, რაჟამს აღივსოს გული შენი ნათლისა მის გამოუთქმელისა სიმრავლითა და ტრფიალება მიუთხრობელი იყოს შენ შორის ლოცვისა მიმართ, და პირველ ამასა გული არავისი განმკითხველი ცოდვათა ზედა და ცთომათა. ხოლო წინამორბედი ამისი არს სიძულილი ყოვლისავე ცუდად მზვაობრობისა და დიდებისა კაცთა მიერისა.

ითყ. ყოველსა რომელსა უცნობიეს ჭეშმარიტა ცნობითა სულისათა უძლურება თვისი, მას მიწასა ზედა კეთილსა უთესავს თესლი თვისი, რამეთუ არათუ ესრეთ დაეთესოს-არა აღყვავილნეს მუნ სიმდაბლე.

ითყ. რომელმან იცნა უძლურება თვისი, იგი მიწთომილ არს შიშსა ოფლისასა. და მას შინა რაჲ ვიდოდეს მიიწიოს ბჭეთა სიყვარულისათა.

ითხ. სიმდაბლე*) ბჭეარს სასუფეველისა, და რომელნი მიეახლნენ მას, მუნ შეიყვანებს მათ, რამეთუ ვჭგონებ თუ ამისთვის იტყოდან ოფალი, ვითარმედ რომელი მოვიდეს ამას კარსა ყოყოჭყის ჳჲ უჯშაყოჭყის სოფლისა ამისგან უშიშად ჳჲ სუხაყოფისა და მწვანლორანი სამოთხესა შინა საშეგებელისასა.

ითხ. ყოველნი რომელნი სხვითა გზითა მოვიდეს მონაზონებად შუაყოფისა დიხოდს ჳჲ დყოფისდესნი.

ითთ. ჴანვიხილნეთ კეთილად თავნი ჩვენნი, რომელნი ესე მოსწრაფე დასურვიელ ვართ ბოვნად სიმდაბლისა, და უკეთუ ვბოროტ სული ჩვენი, ვითარმედ ყოვლითა მოსწრაფებითა და ძალითა მისითა, ნებავეს რათამცა მოყ-

*) ესე იგი არს, ვითარმედ რომელი ჴრისტეს მსგავსითა სიმდაბლითა შევიდეს მონაზონებად, იგი კეთილად შევიდეს და განვიდეს საწუთროდსა. ამის ცხოვრებისგან, და სამთავრი მოკის-სადმრთო იგი განსვნება.

სიმდაბლისთვის.

ვასი ყოველსავე ზედა უმჯობეს და უპატიოსნეს ჩვენსა იყო, მაშინ ვსცნათ ვითარმედ ახლოს არს წყალობა.

შ. **ჴ**ითარცა არა იბოოს ცეცხლი თოვლსა შინა, ეგრეთვე არცა მწვალებელთა თანა იბოოს სიმდაბლე.

შჲ. **ჴ**სე სათნოება მართლ-მორწმუნეთა არს, და მათცა რომელნი წმიდა და **ი**ვთის მოყვარე იყვნენ.

შჲ. **ჴ**რავალნი ვიტყვით თავთა თვისთა ცოდვილად, და ნუ უკვე ეგრეთცა გვაქვენ, ხოლო შეურაცხებამან სხვათა მიერმან გამოსცადის გულისა სიმდაბლე.

შჲ. **ქ**ომელი მოვიდოდის ნავთ საყუდელსა ამას უღელვოსა მიმართ, არა დასცხრეს იგი გამოძიებად საქმეთა და სიტყვათა, და გულის სიტყვათა, და ღონეთა და ადგილთა და ცხოვრებათა უნდოთა, და მდაბალთა ვიდრემდის შეწევნითა **ი**ვთისათა ეგე ვითართა მათ საქმეთა მიერ განერეს მარადის მღელვარესა მას ამპარტავანებისა ზღვასა, და გამოიყვანოს მიერ ნავი სულისა თვისისა, რამეთუ რომელი ამის ბოროტისაგან ოდენ განერეს მან სხვათა ცოდვათა ადრე ბოოს შენდობა, ვითარცა მეზვერემან მან.

შჲ. **ქ**ომელთამე პირველ ქმნულნი ცოდვანი. შემდგომად შენდობისაცა მათისა, აქვენ მარადის მიზეზად სიმდაბლისა, და მათ მიერ შემუსრვენ ბოროტსა მას ამპარტავანებისა ქედსა.-და სხვანი **ჴ**რისტეს ვნებათა იხსენებენ, და მით დაამდაბლებენ თავთა თვისთა, და თანამდებად შეურაცხიან იგინი; და სხვანი დღითი დღე მომავალთა ცთომათა მიერ შემუსვრენ გულთა თვისთა; და სხვანი მოწევნულთა განსაცდელთა და სენთა მიერ, დედა იგი სათნოებათა შეიტკბეს. ხოლო არიან ვიეთნიმე არა უწყი თუ აწ არიანლა, რომელნი ნიჭთა მიერ ღვთისათა რაზომცა წარემართებოდინ თავთა თვისთა დაიმდაბლებენ, და უღირსად ჰქონან ესე ვითარისა მის სიმდიდრისაგან, და ეგრეთ არიან ვითარმცა დღითი დღე თა-

სამდაბლასოვის.

5 **შ'აჭყუა**, რამეთუ იცოდა მან, ვითარმედ ბუნება ესე ჩვენი თავით თვისით ვერ შემძლებელ არს უვნებელად დაცვად. და კვალად იტყოდა: **შ'იქი შ'იქი ჟისი ქოყა ლიქი** უქლოქლოქსე ყოსე **შ'აჭი**, ესე იგი არს ვითარმედ მას საუკუნესა, რამეთუ ვიდრე მუნ არა მივიდეთ, და მესმას **შენ** მიერი ქება ამის სოფლისა, ესე ქება არა რად შემირაცხიეს, და უფროდესა მანებელად.

10 **ს'უ.** **ო**კეთუ ესე უზესთავისი იგი ამპარტავანებისა საზღვარი არს, რომელი კაცი, კაცთა დიდებისათვის იჩემებდეს სათნოებათა მათ, რომელნი არა აქვნიდეს, მაშა, ესე სადმე დიდისა სიმდაბლისა სახე არს, რაჟამს ბრალნი რომელნი არა გვექმნენ, არა უვარ ვყოფდეთ, უკეთუ გვწამებდეს ვინ, გინათუ თავით თვისითცა ვიჩემებდეთ.

15 **ს'ზ.** **ჟ**სრეთყო, რომელმან იგი პური და ყველი ხელად მიიღო და დაჯდა კართა ზედა თვისთა გარდართხმით ძელსა ზედა, და აჩვენა მან ესე ვითარი სიმდაბლე; და კვალად სხვამან მან მუშაკმან სიწმიდისამან, რომელმან სამოსელი თვისი აღიძარცვა და ვიდოდა უვნებელად ქალაქსა შინა.

20 **ს'ი.** **ზ**რა ზრუნვენ ესე ვითარნი დაბრკოლებისათვის კაცთასა, რამეთუ მოუღებეს ძალი ღოცვისა მიერ. უხილავად გულ-სავსე-ყოფად ყოველთავე.

25 **ს'იჟ.** **ძ**ომელი პირველისა მისთვის ზრუნვიდეს, მეორისა მის ნაკლულევანებასა მხასწავებს, რამეთუ სადა **იმერთი** მზა იყოს მოცემად თხოვათა, მუნ ყოვლისავე ყოფად შემძლებელ ვართ.

30 **ს'იზ.** **ჟ**სე გამოვირჩიოთ ძმანო, რათა **იმერთსა** სათნო ვეყოფოდით, და არა კაცთა, რამეთუ ფრიად უხარის **იმერთსა** გვიხილნეს რაჟ ვითარმედ შეურაცხებასა ვეძიებთ კაცთაგან, რათამცა ამაო იგი ზვაობა შევიწრეთ და წარვწყმიდეთ.

ს'იქ. **ო**ცხოება ჭეშმარიტი მომატყუებელ არს ესე ვითართა ამათ კეთილთა, რამეთუ თვისთაგან თავსდება;

თავა 25.

შეურაცხებისა და კდემისა ფრიად დიდთა არს.

ნმ. ჩუ გიკვირს თქმულთა ამათთვის საყვარელო, რამეთუ არავინ არს რათამცა ერთითა ნაბიჯითა აღვიდა თავსა კიბისასა.

ო. წმით ქსიფი ყაყყოთოჲ ყრთადისჲჲჭ ჟიხისკუს ჰა-
ქოჲყოქსი ყრდით, არათუ რაჟამს ეშმაკნი გვერჩდენ, არა-
მედ იხილდეს სუცყოთოჲჲ ჩვენი ჴრყოქსას ცდსოჲ ჰეს ყ-
ლი სიმზრეყოთსდსოჲ.

ოჲ. ონაყოფოება ბუნებითი ზე აღამაღლებს რტო-
თა, ხისა მის თურინჯად წოდებულისა, ხოლო ქვერაჲ
დადრეკილ იქმნენ მეყვსეულად ნაყოფიერ იქმნებიან,
რომელი მეცნიერებით იკითხვიდეს, გულის ხმა უყოფიეს
მას სიტყვა ესე.

ოჲ. ჰოულებიეს ივთისა მიერ ამისცა სანატრელისა
კიბესა ოცდა ათეული და სამოცეული და ასეული აღსა-
ვალისა და უკანასკნელსა მას აღვლენ სრულნი, ხოლო
საშუალსა მას მოსწრაფენი, ხოლო პირველსა ყოველნი-
ვე შემძლებელ არიან აღსვლად.

ოჲ. ღომელმან იცნას თვისი საზომი, იგი არაოდეს
სცთეს ხელ ყოფად საქმისა უზესთაეს ძალისა თვისისა, და
ეგე ვითარსა მას დაუდგამს ფერხი სანატრელსა ამას
გზასა.

ოჲ. ჟითარცა იშიშვის ქათამი არწივისაგან; ეგრეთ-
ვე მდაბალი სიტყვის გებისაგან.

ოჲ. ღვინიერად წინასწარმეტყველებისა და ნიშებისა.
და სასწაულებისა მრავალნი შევიდეს სასუფეველად; ხო-
ლო თვინიერ სიმდაბლისა არა ვინ შევიდეს სასძლოსა
მას.

ოჲ. შირველთა მათ მეორე ესე მოქმედ დამცველ
არს; ხოლო მეორე ესე პირველთა მათ მიერ მრავალ
გზის უჩინო იქმნა, სუბუქთა შორის გონებითა.

ოჲ. მსეცა განაგო ოფალმან დამდაბლებისა ჩვენი-
სათვის, რამეთუ არავინ ესრეთ ხედავს წყლულგზათა თვ-

თავი 25.

აჟ. ჴითარცა არა იხილვების ქვეყანასა ზედა, არცა იბოვების ბუნება ცეცხლისა მცირე და დიდი, რამეთუ ყოველივე ბუნება მისი ერთ არს, დაღაცათუ მცირე ნაკვერცხალი იყვის ბუნებითა; დიდისავე სახმილისა სწორი არს; ეგრეთვე ჴემმარიტი სიმდაბლე საღაცა დაემკვიდროს, არა შეუნდობს მუნ ნივთსა ცოდვისასა ყოფად.

5

აშ. ჴიდრემდის ნებსით ვცოდვიდეთ, ჩვენ შორის იგი არა იბოვების; ამისთვისცა იცოდა **ო**ფალმან, ვითარმედ გარეშე სახე, მოიყვანებს სულსა **ხ**იმდაბლედ, აღილო არდაგი და გვიჩვენა ჩვენ ღონე და გზა სიმდაბლისა, რამეთუ საქმეთა მიემსგავსების სული, და ვითარცა საქმენი მისნი იყვნენ, ეგრეთვე იგი გამოისახვის.

10

აჟ. ჴთავრობა ანგელოსთაგანსა მას მიზეზ ამპარტავანებისა ექმნა, რომლისადა არა ამისთვის მიცემულ იყო მთავრობა იგი.

15

აჟ. სხვა არს გონება საყდართა ზედა მჯდომარისა; და სხვა არს სკორეთა ზედა დავრდომილისა, და ნუ უკვე ამისთვის დიდი იგი მართალი **ი**ობ ჯდა სასკორეთა ზედა გარეშე ქალაქისა, რამეთუ მაშინ მოიგო სრული იგი სიმდაბლე, და თქვა მეცნიერებითა სულისათა: **ჴ**უ-**ი**რჩინოჲ **თ**უჲო **ქ**ოჲ **ჴ**უ **ჴ**ჴჴჴჴჴჴჴჴ, **ჴ**უ **ყ**ოჲჴჴჴჴჴჴ **თ**უ-**ი**ო **ქ**ოჲ **ჴ**ო **ნ**ოჲჴჴჴ.

20

აწ. ჴიბოვებ მანასეს უცოდვილესად ყოველთა კაცთასა, რომელმან შეაგინა ტაძარი **ი**ვთისა, და ყოველივე სამსახურებელი მისი კერპებითა, რომლისა თვისცა დაღაცათუმცა ყოველმან სოფელმან იმარხა, ვერ კმა იყო სინანულად მისდა; არამედ შეუძლო **ხ**იმდაბლემან უკურნებელთა კურნებად.

25

აქ. **ო**ბჴოთაჲშლჴ **ჴ**ოჲნოჲჴ **შ**სლჴოჲჴოჲოჲა, ეტყვის დავით **ი**მერთსა **ყ**ოჲჴსოჲოჲოჲლჴ **ჴ**ოჲნჴჴ, საკვერთხი მარხვისა **ო**ჲოჲ **ჴ**ოჲნჴჴ **ო**ჲოჲჴჴ **შ**სლჴოჲჴოჲოჲ **ი**ოჲოჲოჲ **ო**ჲისი **ი**ოჲოჲო **ჴ**ჴჴჴჴჴოჲ, **ჴ**უ **ჴ**ოჲოჲ **ყ**ოჲჴჴსოჲოჲოჲ.

30

ათ. **ჴ**ოჲჴსლჴჴჴ **ო**ჲოჲოჲოჲ ოდესმე დაღად-ყო სანა-

სიმდაბლესათვის

ტრელმან სიმდაბლემან, მრუშებისათვის და კაცის კვლი-
სა, და მეყვესეულად ესმა, ვითარმედ **Опшудѣн ѡудяцѣ
дѣшѣиѣи ѡѡнѣи.**

ა. უზად სიმდაბლისა სანატრელთა მამათა ხორცი-
ელნი შრომანი თქვენს. ხოლო მე ვიტყვი შორჩილება-
საცა და სიწრფოებასა გულისასა, რომელნი იგი ბუნებით
სიმაღლისა წინა აღმდგომ არიან.

აჲ. ოკეთუ ამპარტავანებამან ანგელოსთაგანნი ვინ-
მე, ეშმაკად გარდაჭეცინნა, სიმდაბლესა სადმე შემძლე-
ბელ-არს ეშმაკთაგან ანგელოს ყოფა, ამისთვისცა დაცე-
მულნი ნუ უსასო იქმნებიან.

აჲ. მისწრაფოთ ძმანო და ვიღვაწოთ ყოვლითა ძა-
ლითა ჩვენითა, რათა ავმაღლდეთ თავსა ზედა ამის საწა-
დელისასა; და უკეთუ თავსა მისსა ვერ მივიწინნეთ ბარე
მხართა მისთა ზედა დავსხდეთ; უკეთუ კჳლა მუნცა აღს-
ლვად ვკელობთ, მაშა ღლიათა მისთაგან ნუმცა დავეცე-
მით, რამეთუ რომელი მიერ გარდამოვარდეს, არა უწყი
თუმცა სადა მიემთხვია მადლსა რასმე საღმრთოსა.

აჲ. ქირნი ამისნი და გზანი, გარნა არა ხატნი არიან
უბოვარება და უცხოება; დაფარვა სიბრძნისა, და თხოვა
მოწყალებისა; დამალვა დიდთა შვილობისა; ოტება კად-
ნიერებისა, განშორება მრავალ-მეტყველებისაგან, რამე-
თუ ვერაჲ ესრეთ დაამდაბლებს სულსა, ვითარ სახე და
ცხოვრება სიგლახაკისა და შეურაცხებისა, რამეთუ მაშინ
გამოსჩნდების **Πυθის-მოყვარება** ჩვენი, რაჟამს ძალგედვას
ამაღლება, და ვივლტოდით ხორციელისა ამადლებისა-
გან მიუქცევულად.

აჲ. ოდესცა ვნებასა რომელსამე ზედა შეიჭურვოდი,
ესე კეთილი სიმდაბლე შემწედ წარიყვანე, რამეთუ მა-
შინ **წიხიჲსჲ ჳჲ იჲიჲწიჲსჲ იჲიჲსჲ ქჲიჲსჲაჲ, ჳჲ ჳჲიჲიჲს-
ჲჲიჲსა იჲიჲსჲ ჳჲ იჲიჲსჲაჲ**, ესე იგი არს ვითარმედ ცოდ-
ვაჲ და სასო წარკვეთილება უჩინო ჰყო, და ეშმაკი და
ვეშაპნი ესე ხორცნი დასთრგუნნე **ქრისტეს** ძალითა.

თავა 25

აჟ. ნიშნადღე კიბე არს ცად აღმყვანებელი სული-
სა, უფსკრულისაგან ცოდვათასა.

აჟ. ნილა ვინმე⁰ გულსა შინა თვისსა ამისი სიკე-
თე, და შეიპყრა იგი განკვირვებამან, და ჰკითხვიდა რა-
თა უთხრას სახელი მშობელისა მისისა, ხოლო მან ბრწ-
ყინვალითა და მხიარულითა პირითა რქვა მას: და ვითარ
მშობელისა ჩემისა სახელსა იკითხავ, და იგი არს საკვი-
რველ და უსახელო, არა გითხრა სახელი მისი, ვიდრემ-
დის არა მოიგო მმერთი შენ შორის-დამკვირებულად-
მოძლისა არს დიდება უკუნითი უკუნისამდე ამინ.

შედა წულისა და წყაროჲსა-უფსკრული არს, და დედა გულის-ხმის-ყო-
ფისა და განკითვისა-ნიშნადღე.

მოვედით ჩემდა ყოველნი მაშვარალნი და ტვირთ მძიმენი და **ძე** განგისვენო თქვენ

ყ^ალთა შთანთქმელი ჯოჯოხეთი სულთა მაცხოვრებელი და ზეცად ამყვანებელი **ჴ**იბე

ქმული მისივე ნებაჩისა იოჯანსი, ღიაკრისისათვის, რომელ არს გულის ხმის შოჯა და განკითხვა გულის სიტყვათა, და ვნებათა და სათნოებათა.

ქ რ ზ უ ზ უ.

ანკითხვა და გულის-ხმის-ყოფა ახალ მოსრულთა მონაზონებად ესე არს, რათა საზომი თვისი და საქმე თვისი ჭეშმარიტად გულის-ხმა-ყონ; ხოლო საშუალოთა შორის ესე არს, რათა მოიგონ ცნობა გონიერებისა, რომელი იგი ჭეშმარიტსა მას კეთილსა ბუნებითისა და წინააღდგომისაგან განყოფდეს უცდომელად; ხოლო სრულთა შორის არს საღმრთოსა მის ბრწყინვალეებისაგან მოსრულ, გულის ხმის ყოფასა ნათელი, რომელი, დაენერგვის მკითხვისა მიერ გონებასა შინა, და ნათელითა თვისითა შემძლებელ არს, სხვათადა სიბნელისა განათლებად; გინათუ ესე არს განკითხვა ყოველთა ზედა: ახალთადა და საშუალოთა და სრულთა; ნებისა მკითხვისა უცდომელი პოვნა, რათა ყოველსა ჟამსა და ადგილსა და საქმესა იცოდის თუ, რომელსა ზედა არს ნება მკითხვისა, რომელი ესე იპოვების წმიდათა თანა გულითა და ხორციითა და პირითა.

ყ. რომელმან სამთა*) მათ კეთილად სძლოს, მან სძლია ხუთთადა, ხოლო რომელმან სამნი უდებუვნეს, იგი ვერცა ერთსა ხუთთაგანსა მძლე ექმნეს.

*) სამნი იგი ესე არიან: ნაურთვანება, ვეცხლის მოყვარება, და ცუდ-მზვარობა; ხოლო რომელმან სძლოს ამათ სამთა, ნაურთვანებას მარხვითა; ცუდად მზვარობასა სიმდაბლითა, ვეცხლის მოყვარებასა-სასიძებითა მკითხვისათა და ღოცვითა; მას უძლეუიეს სხვათა მათ ხუთდათადა: რომელ არიან, სიძვა, მრისხანება, მწუხარება, მოწყენება და ამხარტავანება.

განკითხვისათვის გულის-სიტყვათსა.

უ. **ქ**ანკითხვა არს შეუფინებელი და წმიდა განზრახვა, და ცნობა სვინილისისა, რომელ არს გონება გულის-ხმის-მყოფელი კეთილისა და ბოროტისა, რომელი და-ნერგა იმერთმან კაცსა თანა მამხილებელად ბოროტისა.

ჴ. **ჩ**უმცა ვინ შთავარდების უგულის-ხმოებისაგან ურწმუნოებად, რაჟამს იხილოს რამე, ანუ ესმას უზესთაესი ბუნებისა საქმე, რამეთუ სადა დაემკვიდროს უზესთაესი ბუნებათა იმერთი, უზესთაეს ბუნებისა იქმნებიან მუნ უმეტესნი საქმენი.

ჴ. **ც**მათ სამთა სახეთა მიერ იშვების უფროს ყოველგვარსა, ჩვენ შორის ბრძოლა ყოველივე საეშმაკო, ანუ უღებებისაგან, ანუ ამპარტავანებისა, ანუ შურისაგან მათისა, და საწყალობელ არს პირველი; და უბადრუკ არს მეორე; ხოლო მესამე სამგზის სანატრელი.

ჴ. **ძ**ანმზრახად და კანონად ყოველსავე ზედა შემდგომად ივთისა ჩვენი სვინილისი ვიხმაროთ, რათა ვიცოდით თუ ვინა კერძოა შემოვალს ნიავი ქარისა, და მისდა მიმართცა აღვმართნეთა აფრანი.

ჴ. **წ**ოველსავე საღმრთოსა საქმესა ზედა ჩვენსა, სამნი მთხრებლნი განგვიმზადნიან ჩვენ ეშმაკთა. რამეთუ პირველად გვებრძვიან რათა დაგვახრწიონ ჩვენ ყოფად კეთილისა, და ვითარცა ამას ზედა იძლივნენ, მერმე ისწრაფიან, რათამცა საქმე იგი არა საღმრთოდ იქმნა. და ვითარცა ამასცა ზედა იძლივნენ მტერნი იგი—მერმე ფარულად მოგვიხდენ ჩვენ და გვნატრიდენ, რამეთუ საღმრთოდ აღვასრულეთ საქმე იგი. და პირველისა მის მტერი არს-მოსწრაფება და ხსენება სიკვდილისა; და მეორისა—მორჩილება და შეურაცხება; ხოლო მესამისა-მარადის ბრალობაჲ თავისა თვისისა.

ჴ. **ჭ**ისი რისი ყიასაჲ რისიყი ჩვენსა, ისეთი ყოქმარაჲ რისი სიყმარაჲ ჩვენსა ცეცხლი ივთისა, რამეთუ მიერთგან არღარა არს ჩვენ შორის ბრძოლა ჩვეულებათა პირ-

თავი 26.

ველთა, რამეთუ **Иѣхиха** სიყიწო **სიყიწო-ისის ყიჭიყიწო** ყოვლისა მხურვალეებისა ბოროტისა, და სიბნელისა და ად-
ძვრისა ჩველებათა შინაგანთა და გარეგანთა ხილულთა
და უხილავთა.

მ. **ქ**მმაკნი მარადის წინააღმდეგომსა ამის პირველ
თქმულისა საქმისათვის ისწრაფიან ქმნად. რამეთუ რაჟამს
სულსა ეუფლნენ, და ნათელი იგი გონებისა დააბნელონ;
მიერთგან არღარა არნ ჩვენ შორის უბადრუკთა ამათ
სიფრთხილე გონებისა, არცა განკითხვა, არცა გულის
ხმის ყოფა, არცა სირცხვილი, არამედ უღმობელობა,
და უგუნურება, და განუკითხველობა, და სიბრმე-დაიცი-
ნიან თქმული ესე კეთილად, რომელნი სიძვისაგან მოქ-
ცეულ იყვნენ; ანუ კადნიერებისაგან განეფრთხოს; ანუ
უწესოებისაგან გულის-ხმის ყოფად მოსრულ იყვნენ, ვი-
თარ იგი შემდგომად განფრთხობისა მათისა მის გონებისა
სიბრმისაგან. და შემდგომად წარსლვისა ბნელისა მის,
თავთა თვისთაგანცა რცხვენინ გონებითა, სიტყვათა მათ
და საქმეთა ზედა, რომელთა იტყოდეს და იქმოდეს, იყ-
ვნეს რაჲ სიბნელესა მას შინა.

ი. **ო**კეთუ პირველად არა შელამდეს*) და შებნელდეს,
დღესა მას შინა სულისასა, ვერ შემოვლენ მპარავნი იგი,
რათამცა იპარეს, დაკლეს და წარსწყმიდეს.

იჲ. **ს**დისიყი სულისა არს წარწყმედა ბუნებითისა
მის კეთილისა.

იჳ. **ს**არვა არს რაჟამს ყოფდეს კაცი ბოროტსა და
მედგარსა, ვითარცა კეთილსა.

იჴ. **ს**არვა არს უცნაური წარტყვენვა სულისა.

იწ. **შ**ეხიყო სულისა არს—სიტყვიერისა მის გო-
ნებისა სიკვდილი, შთავრდომითა ბოროტთა საქმეთა.

იყ. **ჩ**დისიყი სულისა არს შემდგომად ურჩუ-
ლოებისა სრულიადისა სასოებისა წარკვეთაჲ.

*) **ი**ამე და ბნელ სულის აწს უღებება და მოწეინება და ბუ-
ლის-თქმა.

განვითხვისათვის გულის-სატყუაროსა.

იყი. ჩუ ვინ მიზეზობნ უძღურებასა, აღსრულებად მცნებათა სახარებისათა, რამეთუ მრავალნი არიან ძმანო, რომელთა უზესთაეს მცნებისაცა ქმნეს, და ეს დაგვარწმუნოს, რომელმან იგი უფროს თავისა თვისისა შეიყვარა მოყვასი*) და სული თვისი დადვა, და მცნება ოფლისა ამას ზედა არავე მოელო, არამედ უზესთაეს მცნებისა ქმნა.

იჩი. ჩუგეშინის-ცემულ იქმნედ, და მხნე იყვნედ და მხნე იყვნედ ვნებულნი იგი, რომელთა ოდენ სიმდაბლე აქენ, რამეთუ დაღაცათუ ყოველთა მთხრებლთა შთაცვიენ, და ყოველთა მახეთა შეეებნენ. და ყოველთა სენითა მოუძღურდენ; არამედ შემდგომად კურნებისა მათისა, ყოველთა მნათობ, და მკურნალ, და სანთელ, და წინამძღვარ ექმნენ; და სახეთა მათ სენისათა ასწავებდენ, და თვისისა გამოცდილებისაგან იხსნიდენ მათ, რომელთა ეგულებოდის დაცემაჲ.

იქი. ოაკეთუ პირველთა ჩვეულებათაგან ვიეთნიმე იმძლავრებოდინ, და ძალქედვას სიტყვით ოდენ სწავლად ასწავლიდენ, და ნუ უკვე თვისთა სიტყვათაგან სადმე შეჰრცხვენდეს, და საქმედცა იწყონ კეთილისა; ხოლო წინამძღვარ ნუ იქმნებიან, არამედ სიტყვით ასწავლიდენ თუ ძალ ედვას. და ნუ უკვე იქმნას მათზედაცა, ვითარცა ვიეთმე ზედა ვიხილე, რომელნი შთავრდომილ იყვნეს მწვირესა და დაფლულ, ვიდრე ყელამდე, და სახესა მუნ შთავრდომისა მათისასა, ყოველთა თანა წარმავალთა ასწავლიდეს, და ევედრებოდეს რათა არა წარვლონ გზა იგი, და მასვე მთხრებლსა შთავარდენ.

იჩი. შა სხვათა ცხოვრებისათვის, რომელი მათ იბრუნეს იგინიცა ყოვლად-ძლიერმან თიხისა მისგან იხსნა. უკეთუ კჳლა ვნებულნი იგი ნებსით მისცემდენ თავთა თვისთა გულის-თქმად, დუმილით აჩვენონ ესე ვითართა მათ სწავლა, რამეთუ წერილ არს რომელსა იოყა იოყს

*) 'საქელეს ძაოქიქულსა იტყვის, რომელი იგი შეახვენებდა თავსა თვისსა ძმათათვის.

ყაყაჲშ ჳჲ სიოჲყოიოჲშ.

ჲ. **წ**იცხელსა ჳეშმარიტად და ძნელსა ზღვასა წიაღ-
ვალთ ჳი მონაზონნო, და სავსესა მრავლითა ნიავექართა
და გრიგალითა, და მოქცევითა და კლდეებითა და მხე-
ცებითა და ავაზაკებითა, და სიფონებითა და ლელვითა
ბოროტითა.

ჲჲ. **წ**რიგალი სულისა გულის-ხმა-ვეოთ-მძაფრი იგი
და მეყვსეული გულის წყრომა. და მოქცევად სასო
წარკვეთილება, რომელი გარე მოეხვევის გონებასა და
ისწრაფინ უფსკრულად წარწყმედასა შთაყვანებად მისა.
და კლდედ-უგულის-ხმოებაჲ, რომელი ბოროტსა, ვი-
თარცა კეთილსა შეიტკობს. ხოლო მხეცად—მძიმენი ესე
და ველურნი ხორცნი გულის-ხმა-ვეყნეთ. და ავაზაკად
ცუდად მზვაობრობისა იგი ბოროტნი ეშმაკნი, რომელნი
იგი ტვირთსა და ნაშრომსა სათნოებათა ჩვენთასა წარი-
ტაცებენ. ხოლო ლელვად ვიტყვით-განძვინებულსა და
აღვსებულსა მუცელსა, რომელი თვისითა მით სიფიცხ-
ლითა პირად მხეცსა მიგვცემს. ხოლო სიფონი*) ზეცით
გარდამოვრდომილი იგი ამპარტავანება არს, რომელი იგი
აღვამაღლებს ცადმდე და შთაგვიყვანებს უფსკრულად.

ჲჲ. **წ**ოველთა რომელნი. ისწავლიან წერილთა, საც-
ნაურ არს მათდა და თუ, რომელნი არიან სწავლანი ახ-
ლად შემოსრულთანი სწავლად; **) ანუ რომელნი არიან სა-
შუალთა; და რომელნი არიან მოძღვართანი.

*) **წ**ეცით დრუბლის სვეტი ჩამოღებების ზღვასა ზედა და წუ-
ასსა ადილებს, და ამას ეწოდების სიფონი.

) **წსლად შემოსრულთა სწავლანი ესე არიან: **ბ**ორონილება, **ბ**არ-
ნვა, **ბ**ოთმინება, **წ**ოგნება სულისა, არა სიეგარული ნათესავთა და სის-
მართა, **ს**იმდაბლე და **ს**ოცვა; **წ**ოლო საშუალთა, **ს**ულგრძელება, **ს**იტ-
კობება, **ს**ახიერება, **ბ**ოწყალება, **ძ**ვირ-უსსენებლობა, **ო**პობება, **ს**არსნვა,
წრძალულება და **ს**ოცვა. **წ**ოლო სრულთა: **ს**იეგარული, **ს**ინარული,
ბშვიდობა, **წ**ანკითხვა, და **წ**ულის ხმის ეოფა უცთომელი ეოველსა
ჟამსა და ადილსა და საქმესა.

განგაობისთვის გულის-სიტყვებისა

47. შეკრძალნეთ კეთილად, ნუ უკვე მრავალი ეამი დავეოთ სწავლასა შინა, და ჯერეთ ანბანსავე ვისწავლიდეთ, რომელ ესე სირცხვილ არს, რაჟამს კაცი სწავლასა შინა დაბერებული ანბანსავე ისწავლიდეს.

48-ბანი მონაზონებისა ესე არს: ჰორჩილება, ჰარხვა, ჰღვიძარება, შთაცმა ძაძისა, ნაცარსა ზედა ჯდომა, ჰირილი, ჯღსარება, შუმილი, სიმდაბლე, სიმხნე, წინელი სიცივისა, შრომა, ობადრუკება, შეურაცხება, შემუსრვილება, ძვირუხსენებლობა, სიყვარული ძმათა, სახიერება, ხარწმუნობა მარტივი და მართალი ოზრუნველობა სოფლისა, სიძულილი უმანკო მშობელთა, სივლტოლა სოფლისა საქმეთაგან, ომანკობა და ნებსით-სიგლახაკე.

49. სწავლა საშუალოთა, რომელნი წარმართებულ იყვნენ მონაზონებასა შინა, ესე არს ოზვაობრობა, ოარისხველობა, სასოებისა სიმდიდრე, შაყულება, ჟანკითხვა, ჰტკიცედ ხსენება სასჯელისა და სიკვდილისა, ჰოწყალება. ოცხოთ-მოყვარება, სწავლა ზომითი, უოცვა უვნებელი, სიძულილი სახმართა.

50. ესე არს საზღვარი და რჩული სულთა განსრულებულთა, ივთის-მოშიშებითა წარუტყვენელი გული, განსრულებული სიყვარული, ჩყარო-სიმდაბლისა, ჟანსვლა გონებისა ივთისა მიმართ, შემოსვლა ჟრისტესი სულსა შინა, ჟანათლება ლოცვისა წარუტყვენელად, სიმრავლე ბრწყინვალებისა ივთისა, სურვილი სიკვდილისა, სიძულილი ამის ცხოვრებისა, სივლტოლა ხორცთაგან, ჰეოხი სოფლისა-მაიძულებელი ივთისა მოწყალებად, ჯნგელოსთა თანა შეერთებული, ოფსკრული გულის ხმის ყოფისა, ჩაძარი საიდუმლოთა, ჰხილველი გამოუთქმელთა, ჰაცხოვარი-კაცთა, იმერთი-ეშმაკთა, ოფალი ვნებათა; ჰეუფე ხორცთა, ჰთავარი გონებისა, ოცხო ცოდვისა, სახლი უვნებელობისა, ჰიმსგავსებული ჰეუფისა, შეწევნითა ჰეუფისათავე.

თავი 26.

449. ჳრა მცირედი სიფრთხილე უხმს გონებასა, რაჟამს ხორცი უძღურ იყვნენ, რამეთუ მაშინ გვიხილნიან რაჲ ეშმაკთა დავრდომილნი სარეცელთა ზედა, და ვერ შემძლებელნი უძღურებისა მისგან ბრძოლად მათდა ფიცხელთა ბრძოლათა ისწრაფდიან მოწევნად ჩვენ ზედა.

450. ძომელნი სოფელსა შინა არიან მათ, დასნეულდიან რაჲ გულის წყრომისა და მრავალ გზის გამოხისაცა ეშმაკი ჰბრძავს; ხოლო რომელნი გარეგან სოფლისა არიან მათ უკეთუ სახმარნი ეპოვებოდინ ნაყოფებისა და სიძვისა ეშმაკი ბრძავს; უკეთუ კჳლა ფიცხელთა და უნუგეშინისცემოთა ადგილთა იყვნენ, მოწყინებისა და უმადლოებისა მძლავრი სტანჯავს.

451. შავიდეგ გონებასა ჩემსა განცდად ეშმაკსა სიძვისასა და ვიხილე, რამეთუ საღმობათა და ტკივილთა შესძინებდა სნეულთა ზედა, და ტკივილთა მათ და საღმობათა შინა აღძვრასა ხორცთასა და დინებასა ჰყოფდა, და იყო განსაკვირვებელ საქმე იგი, რამეთუ საღმობათა და ტკივილთა შინა ფიცხელთა ხორცი ბორგდეს, და მძლავრობდეს; და ვიხილენ სხვანი სნეულნი მდებარენი და სარეცელთა ზედა მათთა ივთისა-ძალითა და ღმობიერებითა ნუგეშინისცემულ იქმნეს, და არღარა ეღმობდათ, არამედ ესრეთ იყვნენ. ვითარცა არღარა ენება სენისა მისგან განთავისუფლება; და კვალად ვიხილენ სნეულნი, რომელნი სენისა მის მიერ, ვითარცა კანონისა რასმე სამღმრთოსა სენისაგან სულიერისა და ვნებისაგან, ბოროტისა განთავისუფლდეს, და ვადიდე, რომელმან ხორცთა მიერ ხორცნივე წმიდა ყვნა სულსა თანა.

452. ჳონებასა გონიერსა, გონიერიცა ცნობა ჰმოსიეს, რომელი იგი ჩვენ შორის და არა ჩვენ შორის მყოფი გამოვიძიოთ დაუცხრომელად, რამეთუ რაჟამს იგი გამოჩნდეს გარეგანთა ამათ აღძრვათა დააცადონ საქმე თვისი, და ესე არს რომლისათვის იტყოდა ბრძენი ვინმე ვითარმედ, ცნობა საღმრთო ჰპოვე შენ.

განკათხვისათვის გულის-სიტყვათსა.

მ. ცხოვრება მონაზონისა გულის-ხმის-ყოფით იყავნ ყოველსავე საქმესა ზედა და სიტყვასა, და მოგონებასა და აღძვრასა, უკეთუ კჳლა არა ესრეთ იყოს, არა სამონაზნო არს ცხოვრება იგი, არცა მიძღვანესებული პნგელონთა.

მ. სხვა არს — უფრუყყაყოყუ ივთისა, და სხვა არს იყოიის ზოიისაყუ, და სხვა არს ჳეღყო მისი, და სხვა არს — იყოიისაჳ ზისი, და სხვა არს ჩაყოყყაიის-ღყო ზის მიერი. და პირველი იგი ყოველთა დაბადებულთა ზედა; და მეორე ყოველთა მორწმუნეთა თვის ოდენ; და მესამე სარწმუნო და ჳეშმარიტად მორწმუნეთა; და მეოთხე მათ ზედა, რომელნი მოსწრაფებით მონებენ მას; ხოლო მეხუთე მოყვარეთა ჳა მისთა გამოჩნდების.

მ. მრავალ გზის ერთისა გამკურნებელი წამალო, მეორისა მომაკვდინებელ იქმნის, და მრავალ გზის თვით იგივე წამალი მარგებელ იქმნის კაცისა, რაჟამს ჟამსა თვისსა მიიღის, და კვალად არა ჟამსა თვისსა მიღებული მომაკვდინებელ იქმნის მასვე.

მ. ჴიხილვე მკურნალი უგუნური, რომელმან უძლური შემუსრვილი შეაწუხა გინებითა, და შეურაცხებითა უჯეროთა, და სხვა არა რაჟ, გარნა სასო წარკვეთილება მოატყვა მას; და სხვა ვიხილვე მკურნალი ხელოანი, რომელმან გული ამპარტავანებითა განსრუებულ შეურაცხებითა და გინებითა განაპო, და ყოველივე სენი და სიმყრალე მისი წარმოაცალიერა.

მ. ჴიხილვე იგივე სნეული, ვითარმედ ოდესმე შესვა წამალი მორჩილებისა, განსაწმედელად არა წმიდებასა ვნებათასა და მიმოვიდოდა და არა მიიძინებდა, და ოდესმე თვალნი სულისა მისისანი მოუძღურდეს, და დაყუდებულ-იყო და არა ჳრახვიდა, ძაბყოიის ზსღყნი ყაიისი სბყნიჳ ისბყნი.

მ. ძომელთამე არა უწყი თუ ვითარ, რამეთუ არა

თავი 26.

მისწავიეს მე, ზვაობით გამოძიება ნიქთა ივთისათა, გარ-
ნა თუ ვითარ არა უწყი თვით გონებით, რათა ესრეთ
ვსთქვა აქვს მიდრეკილება მმარხველობისა მიმართ, ანუ
დაყუდების მოყვარეობისა, ანუ ხორცთა სიწმიდისა, ანუ
უკადნიერებლობისა, ანუ სიმწმიდისა, ანუ ლმობიერე-
ბისა.

ყოყ. შა არიან სხვანი, რომელთა ბუნება მათი წინა-
აღმდგომად აქვს ამათ საქმეთა მიმართ. და ძალისაებრ
მათისა აიძულებენ თავთა თვისთა, და ესე ვითარნი იგი.
დაღაცათუ ჟამსა თვისსა იძლევიან, გარნა ვითარცა მაი-
ძულებელნი ბუნებისანი უფროს პირველთასა სათნო
მიჩან.

ყოჩ. ჩუ უზვაობ უშრომელსა სიმდიდრესა ზედა ჭი-
კაცო, რამეთუ ფრიადი უვნებულობა იგი და უძლურე-
ბა, და ძლეულება შენი პირველვე იცოდა ნიქთა მიმცე-
მელმან მან, და მადლთა მათ მისთა უსასყიდლოთა მიერ
მცირედ რაჟმე გაცხოვნა თვინიერ შენისა შრომისაჲ.

ყოჩ. შა სიჩხოთაგანცა ზრდილობანი, და სწავლუ-
ლებანი და აღგილნი შეგვეწვევიან, გინა წინა-აღვიდგე-
ბიან სათნოებისა მიმართ, და მონაზონთა მოქალაქე-
ბისა.

ყოთ. ჩათელ მონაზონთა წნგელოსნი, და ნათელ
ყოველთა კაცთა ჭეშმარიტნი მონაზონნი არიან, და ამის-
თვის თანა გვადს, რათა ვიდვაწოთ ყოველსავე ზედა სახე
კითილის ყოფად შუ იოჯოჯუ იოჯუ იოჯოჯუ სიუჯუ სიტყვასა
ჩვენსა, გინა საქმესა ყისლუშჳიოთ შუ'სიუ'სისუ ჳუკისლყო-
ყისოჯოჯუ, რამეთუ უკეთუ ნათელი ბნელ იქმნეს, მაშა ბნე-
ლი, რომელ არიან სოფლიონი რაზომ დაბნელდენ.

ჰ. ოკეთუ მისმენდეთ და მერჩდეთ მე, უმჯობეს არს
რათა არა განვაბნიეთ თავნი ჩვენნი უბადრუკნი, პირად
პირადსა ბრძოლასა, ათასთა მიმართ, ათასეულთასა, და
ბევრთა ბევრეულთასა მტერთა ჩვენთა, რამეთუ ვერ კმა
ვართ ჩვენ, რათამცა გამოვიძიებით და ვპოვნით. მრავა-

თავა 26.

მონაზონესისაგან; გარნა ვიცი ვითარმედ იმერთსა ყოველივე ძალ უძს, და შეუძლებელ მის მიერ არა რაჲ არს.

შუ. ძინიად გულის-ხმის-საყოფელი კითხვა, მკითხეს მე ვიეთმე და უაღრესი ცნობისა ჩემისა, რომელი არა სადა მეპოვნა ჩემ მიერ წარკითხულთა წიგნთა შინა. რამეთუ იტყოდეს ვითარმედ რომელნი არიან რვათა მათ გულის-სიტყვათა თვისაგან ნაშობნი¹⁾; ანუ რომელი რომლისა არს ხუთთაგანისა, ოსამთა მათ მთავართაგანი მშობელი? ხოლო მე უმეცრება საქებელი, წინა უყავ, კითხვისა მის მათისა მიმართ; და ვევედრე მათ, რათა მასწაონ მე. და მასწავეს მე ნეტართა მათ, ესრეთ ვითარმედ: დედა სიძვისა არს ნაყროვანება; და მოწყინებისა-ზვაობა; ხოლო მწუხარება-სამთავე ნაშობი არს ნაყროვანებისაცა, და ვეცხლის-მოყვარებისა და ცუდად-მზვაობრობისა; და რისხვა ვგრეთვე სამთავე ნაშობი არს. ხოლო ამბარტავანებისა დედა-ცუდად მზვაობრობა არს.

ხოლო მე, ვევედრე ნეტართა მათ და ვარქვე, ვითარმედ: ესეცა მითხართ თუ ვითარმედ რომელნი არიან რვათა მათ გულის სიტყვათა ნაშობნი? ანუ რომელი რომლისა არს შვილი? ხოლო მასწავლიდეს, ტკბილად უვნებელნი იგი, და იტყოდეს ვითარმედ; არა არს წესი, ანუ მეცნიერება, უკეთურთა მათ-თანა, არამედ ყოველივე უწესობა და დაუწყნარებლობა. და დამარწმუნებდეს ამას ბრძენნი იგი ვრცელთა სახელთა მიერ, რომელთაგან მცირედნი აქაცა დავსწერენ; რათა მცირედისა ამისგან სხვათა თვისცა გულის ხმა ვყოთ. რამეთუ იტყოდეს, ვითარმედ: სიცილი უჟამოჲ და ცუდი, ოდესმე სიძვისა-

¹⁾ ძიგანი გულის-სიტყვანი ესენი არიან: ნაყროვანება, სიძვა, ვეცხლის-მოყვარება, რისხვა, მწუხარება, მოწყინება, ცუდად დიდება ამბარტავანება.

ოსამნი მთავარნი არიან: ნაყროვანება, ვეცხლის-მოყვარება და ზვაობა. ხოლო ხუთნი არიან: სიძვა, რისხვა, მწუხარება, მოწყინება და ამბარტავანება.

განკითხვათათვის გულის-სიტყვათას.

გან იშვების, და ოდესმე ცუდად-მზვაობრობისაგან, რა-
ჟამს ვისმე შინაგან თავი თვისი დაუტკებოდის ბორო-
ტად; და ოდესმე განსვენებისა და შვებისაგან. და ძილი
ფრიადი, ოდესმე იშვების შვებისაგან; და ოდესმე მარხვი-
საგან, რაჟამს ¹მმარხველი იგი ზვაობდეს; და ოდესმე
მოწყინებისაგან; და ოდესმე ბუნებისაგან. და მრავალ
მეტყველება ოდესმე მოწყინებისაგან შეიქმნე-
ების და ოდესმე ცუდად-მზვაობრობისაგან. და მო-
წყინება ოდესმე შვებისაგან და ოდესმე უშიშოებისაგან
ღვთისა. და ჯმობა ნაშობი არს ამპარტავანებისაგან,
და მრავალ გზის იქმნების განკითხვისაგან მოყვისა
მასვე ზედა; ანუ თუ შურისაგანცა ეშმაკათასა მოიწე-
ვის. გულფიცხელობა არს-სიმაძლირდგან და უღმობე-
ლობისა, და ცუდისა-სიყვარულისა. და ცუდი სიყვარუ-
ლი იქმნების-სიძვისაგან, ანუ ვეცხლის-მოყვარებისა, ანუ
ნაყროვნებისა, ანუ ცუდისა დიდებისა, და სხვათაგან მრავალ-
თა. და გვლარძნილება იქმნების-სიმაღლისაგან და
მრისხანებისა, და ორგულება-თვით-რჩულობისაგან, და
თავმოთნებისა; ხოლო ამათნი წინააღმდეგომნი, წინააღ-
მდეგომთა მათ მშობელთა მათთაგან იშვებიან, და რათა
არა მრავალსა ვიტყოდნი, რამეთუ დამაკლდების მე ჟამი,
უკეთუ მენებოს მე თითოეულისა გამოძიება, არამედ
მოკლედ ვსთქვა, ვითარმედ ჭეშმარიტი ძღვევა ყოველთა
მათ პირველ თქმულთა ვნებათა სიმდაბლე არს, რომელ
იგი უკეთუ ვინ მოიგოს ყოველისადავე უძღვევიეს.

შწ. ჩუშობელი ყოველთა ბოროტთანი არიან-გულის-
თქმაჲ და უკეთურება, რომელნი ესე, რომელსადაცა აქენ-
დენ, არა იხილოს მან **ღ**ათალი; ხოლო ვერარას გვერგოს
ჩვენ პირველისა მის განყენება, უკეთუ მეორე ესე გვაქ-
ვნდეს.

შთ. სახედ შიშისა **ღ**ათლისა გვაქვნდინ ხელმწიფენი
და მხეცნი, ხოლო სურვილისა მისისა სახედ ტრფიალება
ხორცთა გვაქვნდინ, რამეთუ არა რაჲ არს დამაყენებელ

თავი 26.

წინააღმდგომთა საქმეთაგანცა მოღებად სახისა სათნოე-
ბათასა.

წ. ჭლივსო გვლარძნილებითა ბოროტითა ესე ნათე-
სავი და ზვაობითა და ორგულებითა, რამეთუ შრომათა
ხორციელთა მსგავსად პირველთა მათ მამათასა აჩვენებს,
ხოლო მადლსა მათსა არა ღირს იქმნების, დაღაცათუ
ესრეთ არა სადა ეხმარებოდის ბუნებასა ამას მადლნი,
ვითარ აწ და სამართლად იქმნა ჩვენ ზედა ესე; რამეთუ
არა შრომითა, არამედ სიწოდებითა და სიმდაბლითა.
გამოჩნდების იმერთი სულთა შინა.

წჟ. შალაცათუ ძალი ოფლისა უძლურებასა შინა
გამოჩნდების, გარნა არავე უგულებელს-ყოს ოფალმან
მუშაკი ჯდაბალი.

წკ. ტაჟამს ვიხილოთ მოღვაწეთაგანი ვინმე ხორ-
ციელად მოუძლურებული, ნუმცა ვეძიებთ უკეთურებით
ცნობად სასჯელსა მისისა უძლურებისასა, არამედ უფ-
როსად სიყვარულითა კეთილითა, ვითარცა თვისი ასო
შევიტკობთ; და ვითარცა მხედარი ბრძოლისაგან დამაშვ-
რალი შევიწყნაროთ და განუსვენოთ.

წღ. ზოიწიის უძლურება მრავალ გზის განსაწმედე-
ლად ცოდვათა; და ოდესმე მოიწიის დამდაბლებისათვის
გონებისა.

წწ. სახიერმან მან და ტკბილმან ოფალმან და ჯეუ-
ფემან ჩვენმან, რაჟამს იხილოს ვინმე მცონარი მოღვაწე-
ბისა მიმართ, მაშინ უძლურების მიერ მრავალ გზის
ხორცინი დაამდაბლნის; და ოდესვე კვალად სული გან-
წმიდის ვნებათა და გულის სიტყვათაგან ბოროტთა

წყ. ყოველივე რაიცა მოიწიოს ჩვენზედა ხილული,
გინათუ უხილავი შესაძლებელ არს მისი კეთილადცა,
და საშუალადცა, და ბოროტდაცა შეწყნარება.

წყრ. ღიხილენ სამნი ძმანი რომელთა დასჭირდა
რაჲმე, და ერთი იგი განრისხნა; და მეორე დაადგრა
შეუწყებელად; ხოლო მესამე აღივსო სიხარულითა.

გზნებითხვათათვის გულას-სიტყვათასა.

ჩ.ჩ. ¹⁵ჩიხილე მე ქვეყანა ერთი, და თესული მრავალ-
თა მუშაკთა მიერ, და თითოეულსა სხვა და სხვა გულის
სიტყვა აქენდა, და ერთსა მას ესე აქენდა, რათა გარდაი-
ხადოს თანანადები თვისი; ხოლო მეორესა, რათა მოიგოს
სიმდიდრე; და სხვასა, რათა მოიმადლოს უფალი თვისი
ძღვნითა; და სხვასა რათა უჩვენოს საქმე თვისი თანა
წარმავალთა გზისათა, და მოიღოს ქება მათგან; და სხვა-
სა რათა მტერი თვისი შურად აღადგინოს და შეაწუხოს;
და სხვასა რათა არა იყვედრებოდის კაცთა მიერ, უქმო-
ბისათვის. ¹⁰

ჩ.ჩ. ¹⁵ესენი არიან სახენი თესლთა მათ მუშაკთანი:
მარხვა, მღვიძარება, მოწყალეობა, მსახურება-და მსგავსნი
ამათნი, ხოლო გულის სიტყვანი იგი მოსწრაფედ ძმათა
გამოიძინენ, თუ რომელთათვის ვიტყვი.

ჩ.ჩ. ¹⁵ჩითარცა იგი აღმოვივსებდით რაჲ წყალსა, მრ-
ავალ გზის თანა აღმოვიქვით მყვარი; ეგრეთვე ვიქმო-
დით რათა სათნოებათა, მრავალგზის მათ თანა შეეთხზვი-
ან ვნებანიცა ფარულად, და ესე ესრეთ გულის-ხმა-ვყოთ
რამეთუ უცხოთ შეწყნარებასა თანა შეეთხზვის-ნაყოფ-
ნება; და სიყვარულსა-სიძვა, და გულის-ხმის-ყოფასა - მა-
ნქანება; სიბრძნესა-გვლარძნილება; სიმშვიდესა-დახსნილ-
ება და მცონარება, და თვით-რჩულობა; და დუმილსა-
ზვაობა, და სიხარულსა-სიმაღლე; სასოებასა-უდებობა,
დაყუდებასა-მოწყინება და მცონარებავე; ქალწულებასა-
სიფიცხლე, სიმდაბლესა-კადნიერება, და ამათ ყოველთა
თანა, ვითარცა საკვრელი შეერთვის-ცუდად მზვაობრ-
ობა. ¹⁰

ა. ჩუმცა შევსწუხნებით საყვარელნო, რაჲმს ვით-
ხოვდეთ რასმე ¹⁵ოფლისაგან, და რაჲმს რავდენმე არა
ისმინოს ჩვენი. რამეთუ ენება ¹⁵ოფალსა, თუმცა ყოველ-
ნივე კაცნი, ერთსა შინა წამსა უვნებელობასამცა მიემთ-
ხვინეს. არამედ ყოველნი რომელნი ითხოვდენ ¹⁵ღვთისაგან
რასმე და ვერ მიემთხვეოდინ თხოვასა მას, ერთისა რასმე

თავი 26

ამათ მიზეზთაგანისა შეემთხვევის ესე ანუ რომელ პირველ ქამისა ითხოვდეს, ანუ უღირსად და ზვაობით ითხოვნ, ანუ უკეთუმცა მიეცა მათ თხოვა იგი ამაღლება ეგულვება, ანუ უღებებად მოსლვა.

სჟ. ესე ყოველთა იცნ ვითარმედ განგვეშორებიან ეშმაკნი და ვნებანი ქამ რავდენმე, გინათუ სრულიადცა, გარნა რავდენითა სახითა განგვეშორებიან ესე ვგონებთუ მცირედთა იციან:

ბანეშორნეს ვიეთგანმე ვნებანი, არაოდენ მორწმუნეთაგან, არამედ ურწმუნოთაცა თვინიერ ერთისა, რამეთუ დაუტევეს ერთი იგი მათ თანა, ვითარცა ბოროტთა ყოველთა წინამძღვარი, და აღმასრულებელი ადგილსა მას სხვათა ყოველთა ვნებათასა, რომლისა უკეთურება ეგოდენ არს, რომელ შემძლებელ იქმნა ანგელოსთა ეშმაკ ყოფად.

სყ. ზვალად განილევის ნივთი იგი ვნებათა ცეცხლისა მის საღმრთოსა მიერ შემწვარი და სულისაგან უჩინო ქმნილი.

სუ. ზვალად განეშორიან ეშმაკნი კაცისაგან ნებსით, რათამცა უზრუნველობა მოატყვეს მას, და მერმემცა მეყსა შინა მოუხდეს და წარიტაცეს და დაანთქეს. ვნებათა შინა, რათამცა იქმნა მიერიტგან თვით მბრძოლ თავისა თვისისა.

სშ. ღიცი სხვაცა განშორება ეშმაკთა, ვინათგან დაეჩვიოს სული ვნებათა და სახედ თქმულისა ამის არიან ჩხვილნი, რამეთუ ვინათგან დაეჩვივნენ ძუძუს წოვნასა, მერმე დაღაცათუ ძუძუსა მოსწყვიდნენ, თითთა თვისთა წოვდიან.

სჟ. ღიცი მეხუთეცა განშორება ეშმაკთა და ვნებათა სულისაგან, რომელი იქმნების სიწრფოებისაგან და უმანკოებისა ფრიადისა და კეთილისა, რამეთუ ჭეშმარიტ არს და სამართალ შეწევნა ესე ვრთა მათ ითვისა მიერ ძამბჟომბჟი უჯნჯიხისისი რისჟჟომი უჟაჟოთოჟ, და იხსნის

განკათხვათათვის გულის-სიტყვათსა

მათ უცნაურად ბოროტთაგან, ვითარცა ჩვილნი იგი ყრმანი მრავალ გზის განძარცვიან რა უმეცარ იყვნინან საქმესა მას.

აჟი. **ჩ**ინება ბოროტი ბუნებით, ბუნებასა შინა ჩვენსა არა დაბადებულ არს, რამეთუ არათუ ვნებათა დამბადებელ არს იმერთი, არამედ უფროსად სათნოებანი დაიბადნეს მის მიერ ჩვენ შორის; რამეთუ მოწყალებაჲ ბუნებითი არს ჩვენ შორის; ამისთვის წარმართნიცა სწყალობენ კაცსა; და სიყვარული ბუნებითი არს, რამეთუ პირუტყვნიცა მწუხარე იქმნებიან ურთიერთ არს განშორებისათვის. და სარწმუნოება ბუნებითი არს, რამეთუ ყოველნივე თავთა ჩვენთაგან მოვიღეთ სარწმუნოებასა, და სულთა ჩვენთა შორის ვშობთ მას; და სასოება ბუნებითი არს, ამისთვისცა სასოებით ნათელ ვიღებთ; და კვალად ხორციელთა ზედა სასოებითა. განმდიდრებისათა ვსთესავთ და ვავასხით, და ზღვასა შინავალთ, და ვინათგან ესრეთ არს, და სიყვარული ბუნებითა არს ჩვენ თანა, რომელ იგი საკვირველ არს, და აღსასრული სჯულისა და წინასწარმეტყველთასა, მაშა არა სადა შორს არიან ბუნებისაგან ჩვენისა სათნოებანი; და რცხვენოდენ ყოველთა რომელნა იტყვიან თუ შეუძლებელ არს სათნოებათა ქმნა.

აჟი. **ბ**აღრეს ბუნებისა არს სიწმიდე სრული ქალწულებისა, და ურისხველობა და სიმდაბლე და ღოცვა, და მღვიძარება, და მარხვა და ტირილი სამარადისო და გლოვა. ამათნი უკვე რომელთამე კაცნი; და რომელთამე ანგელოსნი და რომელთამე თავადი სიტყვა ივთისა არს მოძღვარ და მომცემელ.

აჟი. **ქ**აჟამს ორნი ბოროტნი მოიწივნენ, ჯერ არს უდარესისა გამორჩევა, ვითარ იგი ვდგით რაჲ ღოცვასა შინა, და მოვიდის ძმა ვინმე და ერთისა ორთაგანისა ქმნა თანა გვედვის, ანუ დატევება ღოცვისა, ანუ არა ხილვა ძმისა მის, და შეწუხება მისი, მაშინ უკვე გულის-ხმა-

თავი 26

ვყოთ ვითარმედ უაღრეს და უზესთაეს არს სიყვარული ლოცვისა, რამეთუ ლოცვა თავით თვისით ოდენ ერთი სათნოება არს, ხოლო სიყვარული შემკრებელი არს ყოველთა სათნოებათა.

ათ. შა კვალად მოვედ ოდესმე სიჭაბუკესა ჩემსა ქალაქად, დავჯედ რაჲ ტაბლასა ზედა, გარე მომადგეს ნაყროვნებისა და ზვაობისა, გულის-სიტყვანი, ხოლო შევძრწუნდი მე ნაშობისა მისგან ნაყროვნებისა, რომელ არს სიძვა, და ვიძლიე უფროსად ზვაობისაგან.

აბ. ჟრის კაცთა შორის ძირი ყოველთა ბორბოტთა არს ვეცხლის მოყვარება; ხოლო მონაზონთა შორის ნაყროვნება.

აბ. ჰრავალ გზის სულიერთა თანა დატევებულ იქმნიან ივთისა მიერ წვლილადნი რამე ვნებანი განგებულეებით, რათა უნდოთა მათ და არა რათა ზედა, თავთა თვისთა აბრალობდენ, და მოიგონ სიმდიდრე წარუპარველი სიმდაბლისა მის სანატრელისა.

აბ. ჭხლად მოსრულნი ვერ შემძლებელ არიან თვინიერ მორჩილებისა სიმდაბლისა მოგებად; რამეთუ ყოველმან რომელმან თავით თვისით ისწავის ხელოვნება, უეჭველად ზვაობნ მას ზედა.

აბ. ბრთა სათნოებათა შინა შემოკრბების ყოველივე საქმე სათნოებისა, ვითარცა მამანი იტყვიან, რომელთაგან; ერთი იგი გულისთქმათა დამხსნელი არს: დამეორე იგი, დახსნასა მას ვნებათასა-სამარადისოდ დაიცავს სიმდაბლისა მიერ, ამისთვისცა გლოვა ორკერძოდ არს, რამეთუ ცოდვასა დახსნის და სიმდაბლესა შემოიყვანებს.

აბ. ივთის მოშიშთა არს საქმე ესე, რათა ყოველმან რომელმანცა ითხოოს მათგან მისცემდენ, ხოლო რომელნი მისცემდენ მათცა რომელნი არა ითხოვდენ ესე უზესთაესთა არს; ხოლო რომელნი მიმტაცებელთა მათთაგან არა ითხოვდენ, და უფროსად თუ შეცაეძლოს, ესე

განკითხვათათვის გულის-სიტყვათსა.

სრულიად სრულთა არს საქმე.

აჲ. ღამოვიძინეთ თავნი ჩვენნი ყოველთავე ვნებათა ზედა და სათნოებათა, თუ რომელსა საზომსა შინა ვართ დასაბამსა, ანუ საშუალოსა, ანუ აღსასრულსა.

აჲ. ყოველნივე ეშმაკთა ჩვენდა მომართ ბრძოლანი, სამთა ამათ მიზეზთაგან იქმნებიან, ანუ გემოთ მოყვარებისაგან, ანუ ამპარტავენებისაგან, ანუ შურისა მათისაგან; და უკანასკნელნი იგი სანატრელ არიან, და საშუალნი ყოვლად უბადრუკ, ხოლო პირველნი სრულიად უხმარ.

აჲ. ღრს გულის სიტყვა რაიმე და ცნობა რომელსა ჭირთა თავს-მდებელ ეწოდების, რომელი იგი უკეთუ დაემკვიდროს კაცისა თანა, არღარა შეშინდეს იგი, არცადა უკუნიქცეს მოღვაწეობისა და ჭირისაგან ხორცთასა.

აჲ. ღმის სანატრელისა გულის-სიტყვისა-მიერ შეპყრობილ იქმნეს სულნი მოწამეთანი, და ადვილად შეურაცხ-ყვნეს სატანჯველნი.

ათ. *) სხვა არს დაცვა გულის სიტყვათა; და სხვა არს დაცვა გონებისა, **ყოთღისღუ უჴუ ჴუნყასიოყსაიო ჴისი ჴოშასიღიღიოი შჴისიღიღიოისჴუნქი**, ეგრეთვე უმაღლეს არს მეორე ესე პირველისა მის დაღაცათუ უძნელეს არს.

ა. სხვა არს ლოცვა გულისა სიტყვისათვის, და სხვა არს სიტყვის გება მათდა მიმართ, და სხვა არს არა რად შერაცხვა მათი, და პირველსა მას სხვა ეწამების იგი, რომელმან თქვა **იშჴითთა ყჴიოჴიწიღისღ ქიქსიღ, შამქიღჭჴისი**, და მსგავსი ამისი; და მერესა მას ეწამების იგი, რომელ-

*) ჴონება არს თავადი იგი მოგონებისა, ადვილი და ძალი რთული იგი ვითარცა თვალნი არს სულისა: ჴოლო გულის-სიტყვა არს გონებისა მიერ მოგონებული და გამოსახული საქმე. დამარხვა გონებისა არს რათა სრულიად შეუწყენარებულად დამარხოს იგი კაცმან, წვლილად-თაკანცა მოსლვათა და მოგონებათა არა კეთილთა. ჴ დაცვა გულან სიტყვათა არს, რათა მოუგონებელი იგი და მოსრული გონებად საქმე კარგ-მიაქციოს.

განკათხვანოთვის გულის-სიტყვასა.

ბის გამოკვლევაჲ, და შინაგან მოაგონებდიან, ვითარმედ
მცერთი თვალ-მღებელი არს. რამეთუ იგინი ამბარტავა-
ნებისა ნაშობნი არიან ყოვლითურთ.

აჲ. ოდესმე ეშმაკი ვეცხლის მოყვარებისა, სიმდაბ-
ლესა იჩემებნ; და კვალად ოდესმე ეშმაკი ცუდად მზვა-
ობრობისა, გვაწვევენ მოწყალებისა ყოფად; და ეგრეთვე
ეშმაკი გემოთ მოყვარებისა. ღოლო უკეთუ ამათ ორ-
თაგან წმიდა ვიქმნეთ რაჲთ, ნუმცა დავსცხრებით ყო-
ველსა ადგილსა მოწყალებისა ყოფად.

აჲ. ბრძკვეს ვიეთმე, ვითარმედ არიან ეშმაკნი ეშ-
მაკთა წინააღმდგომნი; ხოლო მე გულის-ხმა-ვყავ ვითარ-
მედ ყოველნივე ჩვენსა წარწყმედასა ეძიებენ.

აჲ. ყოვლისავე საქმისა სულიერისა, ხილულისა და
უხილავისა წინამძღვარი არს გულის სიტყვა, და სურვი-
ლი კეთილი შეწვენასა თანა მვთისასა, რამეთუ უკეთუ
ესენი არა უძლოდინ-სათნოებანი არა იქმნებიან.

აჲ. ოკეთუ ყაყაყოსღყო სუქმოსჲ რომელ არს
ღესჲ ყაყაყო ყაჲჲ აქსის, ვითარცა ბრძენი სოლომონ
იტყვის, ხოლო ყოველსა მას შინა ჩვენისადა ამის საღმრ-
თოსა მოქალაქობისა საქმენი არიან, ამისთვის გულის-
ხმა-ვყოთ და თითოეულსა საქმესა ჟამსა თვისსა ვეძიებ-
დეთ, რამეთუ უეჭველად მოღვაწეთა შორის ჟამი არს
უვნებელობისა, და ჟამი ვნებულებისა სიჩხოლათვის მოღ-
ვაწეთასა.

ჴამი არს ცრემლთა, და ჟამი გულფიცხელობისა;
ჴამი არს მორჩილებისა, და ჴამი წინამძღვრობისა; ჴამი
არს მარხვისა, და ჴამი ჴამისა. ჴამი არს ბრძოლისა
მტერთა მათ ხორცთასა, და ჴამი მოკვდინებისა მხურვა-
ლებისა მის; ჴამი არს ჴამთრისა სულიერისა, და ჴამი
მყუდროებისა გონებისა; ჴამი არს მწუხარებისა გულისა,
და ჴამი არს სიხარულისა სულიერისა; ჴამი არს სწავლი-
სა და ჴამი სმენისა; ჴამი მოიწვევის შეგინებისა ამბარტა-
ვანებისათვის და ჴამი სიწმიდისა სიმდაბლისათვის.

თავი 26.

¶ამი არს ბრძოლისა, და ჟამი არს განსვენებისა; ჟამი არს დაყუდებისა, და ჟამი უზრუნველობისა და ზრუნვისა და გარე-სვლისა; ჟამი არს ლოცვისა და წყნარებულისა, და ჟამი არს მსახურებისა უზაკველისა. ნურა რასმცა ვეძიებთ, პირველ ჟამისა ამპარტავანებისაგან; ნუ ვეძიებთ ზამთრის საქმესა ზაფხულისასა; ნუმცა ჟამსა თესვისასა, და საქმესა მკისასა, რამეთუ ჟამი არს თესვისა შრომათასა, და ჟამი არს მომკისა მადლთა მათ გამოუთქმელთა. ხოლო უკეთუ პირველ ჟამისა ვეძიებდეთ საქმეთა, ვერცა ჟამსა თვისსა ვპოვნეთ იგინი.

¶ამ. ძომელთამე*) პირველ შრომისა, და რომელთა შემდგომად შრომისა, და რომელთაზე ჟამსა სიკვდილისასა მოიხვენს ივთისაგან ნიჭნი და სასყიდელნი თვისთა შრომათანი ზანგებულებითა გამოუთქმელითა; საძიებელ არს უკვე, თუ რომელი მათგანი არს სხვათასა უმდაბლეს სამთა ამათ შორის.

¶მ. წრს სასო წარკვეთილება, სიმრავლისაგან ცოდვათასა და სიმძიმისაგან სვინიდისისა, და მწუხარებისაგან ფრიალისა, რაჟამს დაინთქას სული წყლულებათა შინა, და სიმძიმისაგან მათისა უფსკრულად სასოწარკვეთილებისა შთავარდებოდის. და არს კვალად სასოწარკვეთილება ამპარტავანებისაგან და სიმალლისა მოწვენილი, რაჟამს კაცი იგონებდეს თუ რადმცა მოიწია ჩემ ზედა ცთომბა ესე, რამეთუ არა ღირს ვიყავ ამის საქმესა, და რომელი გულის-ხმა-ჰყოფდეს ჰპოოს ამათ ორთავე თანა განყოფილი საქმე, რამეთუ ერთმან მან მისცის თავი თვისი უწესობასა, და მეორემან მან მოღვაწეობასა სასოწარკვეთილებით, რომელ ესე მოუზავებელ არს, არამედ პირველსა მას განკურნებს მარხვა და სასოება ივთისა, ხოლო მეორესა მას ხიმდაბლვე, და არავისი განკითხვა.

¶მ. სახედ და კანონად ესე გაქვნიდინ ყოველთა მო-

*) ორ სხედ არს ამათი განყოფილება, რამეთუ ერთითა სხითა პირველი უმდაბლეს არს; ხოლო მეორეთა უკანასკნელი.

განკითხვათათვის გულის-სატყუარასა

ქალაქობათა და საქმეთა შინა შენთა, გინათუ მორჩილებასა შინა იყო, ანუ თუ თვისგან, რათა ყოველსავე ხილულსა, გინა უხილავსა საქმესა შენსა ხედვიდე, უკეთუ საღმრთოდ იქმნების.—ხოლო ესე ესრეთ გულის ხმა ვყოთ, რამეთუ რომელნი ახლად მოსრულნი ვართ, უკეთუ საქმესა რასმე ვიქმოდით და არა შეგვემატებოდეს მის მიერ ხიმდაბლე, უმრავლესი მისსა რომელი გვაქვდეს; არა ვჰგონებ თუმცა საღმრთო იყო საქმე იგი, დიდ თუ იყოს, ანუ მცირე და ესე არს სასწაული ნებისა მათისა ჩვენ შორის, რომელნი ჯერეთ ჩვილ ვართ; და საშუალოთათვის განშორება ბრალთა არს, სასწაული ნებისა მათისა; ხოლო სრულთათვის საღმრთოჲსა მის ნათლისა განმრავლება და შემატება.

უკ. მცირენი ცთომანი წინაშე დიდთასა არა მცირე არიან; ხოლო დიდნი მცირეთა თანა, არა დიდად ჩანან.

უკ. ძაჟამს განწმდეს ჰაერი ღრუბელთაგან, მაშინ იხილვების მზე წმიდად; და სული რაჟამს ღირს იქმნას მოტევებასა პირველთა ცოდვათასა, მაშინ იხილოს ნათელი იგი საღმრთო კეთილად.

უკ. სხვა არს ცოდვა,*) და სხვა არს უქმობა; და სხვა არს უღებება და სხვა არს ვნება; და სხვა არს დაცემა: რომელი შემძლებელ იყოს მათისამიერ ძიებად ეძიებდინ კეთილად.

უკ. რომელნიმე სასწაულთ-მოქმედებასა და მინასწარ-მეტყველებასა ნატრიან უფროს ყოველთა ნიჭთა და მადლთა სულიერთა, და არა უწყიან ვითარმედ მრავალნი არიან ამათსა უხესთაესნი საზომნი, რომელნი იგი დაუცემელადცა ჰგიან მარადის.

*) თარგმანი. ცოდვად-ითქმის ყოველივე მცნების კარდასტლას, ხოლო უქმობად არა მოღვაწება და ქმნა საქმეთა მათისათა. და უღებება არს, რაჟამს იქმოდის კაცი კეთილსა, გარნა დახსნილობით და ვერ სრულად და ვნება არს დამტკიცებული, და ძნად წარდევნადი, და ვნებული გონების ჩვენის მიდრეკილება; ხოლო დაცემა არს ურწმუნობად, ანუ სოცრიელთა ცოდვათაგანსა, რასამე შთაგრდომს.

თავი 26.

ჟჟჟ. ქომელი სრულიად განწმედილ იყოს, იგი ხედავს სულსა მოყვისისასა. თუ ვითარ არს, დაღაცათუ თავადსა მას სულსა არსებასა ვერ იხილავს; ხოლო რომელი ვერ სრულ ქმნილ იყოს, არამედ ჯერეთ წარმართებასა შინა იყოს ხორციელთა მიერ საქმეთა, გულის ხმაჰყოფს სულისასაცა.

ჟჟჟ. წეცხლმან მცირემან მრავალგზის ყოველივე ნივთი განწმიდის; და ხვრელმან მცირემან, მრავალგზის ყოველივე შრომა დააცალიერის.

ჟჟჟ. ზრავალგზის განისვენებდინ რაჲ ესე მტერნი ხორცინი ძალი გონებისა ეგის, და მხურვალეზა წარმწყმედელი არა აღდგის; და კვალად მრავალგზის დავადნით იგინი მოღვაწეებითა, და აღძრვანი ბოროტნი აღძრვოდიან ჩვენ შორის, რათა არა თავთა ჩვენთა მოსავიკყვნეთ. არამედ მისა, რომელი იგი უხილავად ცხოველთა ჭათ და მტერთა ხორცთა მოაკვდინებს.

ჟჟჟ. ძაჟამს ვიხილნეთ ვიეთნიმე, რომელთა უყვარდეთ ჩვენ ივთისათვის, უფროსად მათდა მიმართ ვეკრძალნეთ, რათა არა კადნიერ ვიქმნეთ; რამეთუ არა რაჲ არს ესრეთ დამხსნელ სიყვარულისა და მოქმედი სიძულილისა, ვითარ კადნიერება.

ჟჟჟ. შვენიერ არს და წმიდა, და კეთილად მხედველი თვალი სულისა, და შემდგომად ანგელოსთა სიკეთისა, ყოვლისავე ბუნებისა, უაღრეს არს ამისთვისცა ვნებულთაცა გულის სიტყვანი, რომელნი სხვათა გულსა შინა იშენიან, სიყვარულად მათდა მიმართ შეუძლეს ცნობად, და უფროსად რაჟამს არა შეიგინებოდინ და დაინთქმოდინ მწვირეთა ამათ ხორცთა მიერ.

ჟჟჟ. ოკეთუ*) არა რაჲ ესრეთ წინა აღუდგების უნივთოსა მას, ვითარ ნივთიერი იგი, რომელი იკითხვიდეს გულის-ხმაჰყავნ.

*) ონივთო არს სული, და ნავთიერ ხორცი, და ამისთვისცა ხორცი წინააღმდეგმ არვან სულისა.

განკითხვათჳთვის გულის-სიტყვათასა

ძუ. რომელი*) უძლურ არიან სულითა იგინი ჳირ-
თაგან და განსაცდელთა ხორციელთა გულის ხმა-ჳყოფ-
ედ, ივთისა მათ ზედა მოხედვასა; ხოლო სრულნი მოსუ-
ლითა სულისა მძიდისათა, და განმრავლებითა მადლ-
თათა.

ძუ. ჳირიან სულნი რომელი სურვილითა სანდრ-
თოათა განმზნდებიან, და სიმდაბლითა გულისათა იქმან
სათნოებათა დიდთა; და სხვანი ხელ-ყოფენ საქმესა ამან,
ამპარტავანებითა და სირცხვილეულ-იქმნებრან.

ძუ. ჳრს ეშმაკი, რომელი რაჟამს სარეცელთა ზედა
დავწვით, მაშინ, მოვიდის ჩვენდა, და ბოროტითა და შუჳ-
გინებულითა გულის-სიტყვითა ისწრაფინ მოწყლვად ჩვენ-
და; და უკეთუ ჩვენ უდებ ვყოთ, და არა შევიტურნეთ
ლოცვითა მისა მიმართ, და დავიძინოთ ბოროტთა მას
გულის-სიტყვათა შინა შევცვივებთ ბოლწთა სიზმარს.

ძუ. ჳრს კვალად სხვა ეშმაკი, რომელი წინამსკაღ
და მსტარ ეწოდების, რომელი იგი განვიდვიძით რაჟამ
მოგვიხდის და ისწრაფინ უბირატესთა მათ გულის-სიტყ-
ვათა ჩვენთა შეგინებად.

ძუ. შაწყება დლისა მიეც ოფთალს; რათა განრა-
თენდეს მის მიერთა გულის-სიტყვათა დაიმკვიდრონ შენ
შორის, და არა ეშმაკისა მიერთა, რამეთუ რომელმანცა
უსწროს მისიცა იყოს დღე იგი.

ძუ. ხიტყვა საქებელი მითხრა მუშაკმან კეთილმამ-
სათნოებისამან, ვითარმედ განრათენდეს მეყვეულად
ესცნი თუ, ვითარ ყოფად ვიყვი მას დღესა ყოველსავე.

ძუ. ჳრავალნი არიან ივთის მსახურებისა, და წარ-
წყმედისა გზანი, ამის-თვისცა მრავალ-გზის; რომელი ერ-
თისა წინა-აღმდგომ არნ, მეორესა მოუხდის კეთილად
და ორთავე საქმე სათნო არნ წინაშე ოფთლისა.

*) ესე იგი არს ვითარმედ, ოდეს სულითა უძლურმან, სხუელეა-
თა შინა და განსაცდელთა მათმინება მოიგოს, მაშინ გულის-ხმა უფნ,
ვითარმედ მოხედვას ივთისა იქმნა მას ზედა.

თავი 26

მთ. ძაჯამს შეგვევმთხვევის განსაცდელი რაჟმე: მაშინ გვებრძვიედ ეშმაკნი, რათამცა ვსთქვიოთ რაჟმე, ანუ ვქმნენით ბოროტი, და რაჯამს ესე ვერ გვაქმნიიან, მაშინ ფარულად მოგვიხდიან და დასთესიან ჩვენ შორის მადლობა, სავსე ამპარტავანებითა.

მრ. ქომელთამე*) ზეცისა საქმენი ექმნენ, განრავშორებოდინ ერთითა მით ნაწილითა, ზე აღვლენ; ხოლო რომელნი ქვეყანისასა ზრახვიდენ, ქვე შთავლენ, რამეთუ განშორებულთავან საშვალ არავინ დაადგრების.

მრჲ. ჟრთი**) არს და დაბადებულთა შორის, რომელსა სხვასა თანა მოუღებიეს არსება, და არა მარტოდ, და საკვირველ არს თუ ვითარ გარეშე მისსა, რომლისა შორის მოუღებიეს არსება, შემძლებელ არს იგი ყოფად უვნებელად.

მრჳ. ზეთილთა მათ ასულთა დედანი შობენ, ხოლო დედათა ოფალი; და წინა აღმდგომთა მათ ბოროტთა ასულთა, დედანი მათნი შობენ; ხოლო დედათა მათთა ეშმაკი.

მრჴ. ზოშიში***) ბრძოლად ნუ განვალნ ზოსე ბრძანებს, და უფროსლა იმერთი; ნუ უკვე უკანასკნელი ცთობ

*) **ქანშორებად** აქა, კამს სიკვდილისსა იტუვის. სოლო რომელსა იტუვის თუ ერთითა ნაწილითა, ანუ ზე აღვლენ, ანუ ქვე შთავლენ? სულისთვის იტუვის; რამეთუ იგი არს რომელი ანუ ზეტას აღვლენ, ანუ ქვესკნელს შთავლენ, და სსუალ არა დაადგრების; სოლო სორცნი დაჩებან ქვეყანასა ზედა.

) **სულისთვის იტუვის და სორცთა თვის კაცისათა, რამეთუ კაცისა სულის სორცთა შინა მოუღებიეს არსება, და მათ შინა დაბადებულ არს. და უკვირს მისთვის ნეტარსა ამს თუ ვითარ განჩაქორის მას, რომელსა შინა დაბადებულ არს, ჰკიეს სრულად და უვნებელად და უცვალებელადვე.

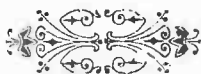
***) **ჰოშიში** სორცთა მოყვარესა იტუვის, ვითარმედ რომელი მოშიში არს და უკულო, და ეწუადიან სორცნი თვისნი, და უყვარან იგინი, ებე ვითარი მოღვაწებად ნუ შევალნ.

განკითხვათათვის გულის-სიტყვათასა.

მა სულისა, უძვირეს პირველისა მის დაცემისა*) ხორც-
თასა იქმნეს.

ჩათელი უფულთა სსეულთა არს-მგრძნობელნი თვალნი; ხოლო განებო-
თი ნათელი საღმრთოთა სასწაულებათა არს განკითხვა და გულის ხმის-
უფობა.

*) შტემად იტყუვის-სორციელს ცოდვასა, და ცთომად სულისა-
სასო წარკვეთილებასა. ხოლო თქვა თუ ვითარმედ უძვირეს პირველისა
დაცემისა, ამისთვის რამეთუ, რომელმან ერთგვის უფს აღთქმა სულიუ-
რად უფობის, და კვალად დაეტეს უძნელეს არს აღდგომა მისი, რამეთუ
სიმაღლით დაეტა. ხოლო უკანასკნელად ცთომად, სასოწარკვეთილებასა
უწესს, რომელსა შინა რომელნიცა შთავარდენ, უკეთუ ანა ჰევეს აღმაღვი-
ნებელი წარწემდებან.

ქანაქითხვისა და გულის-ხმის-ყოფისა თვისება. თავი მეორე.

იოზ. **წ**ითარცა სურინ ირემსა წყურიელსა, წყაროთა მიმართ წყალთასა, ეგრეთვე სურინ სულსა მონაზონთასა ცნობად ნებისა ივთისა სახიერისა მის და კეთილისა და სრულისა, და ამის თანა შეზავებულისა(ცა*); და კვალად წინა-აღმდგომისაცა და ბოროტისა ნებისა, რომლისათვის მრავალ არს სიტყვა ჩვენი, და ძნიად სათარგმანებელ, და თუ რომელნი საქმენი სახმარ არიან, რათა მსწრაფლ იქმნენ დაუდროებელად, მსგავსად სიტყვისა მის რომელი იტყვის ვითარმედ; ვაჲ არს მისდა რომელი აღროებდეს **შოითი შოი** და ჟამითი ჟამად. ანუ რომელნი საქმენი არიან, რომელთა დაწყნარებულად, და მრავლითა განზრახვითა ჯერ არს ქმნა. ვითარცა გვასწავებს მეტყველი იგი, რომელი იტყვის ვითარმედ **ჯუღნი სიხელყოთი ჯეთითი იქმნიეს კისითი**. და კვალად იტყვის ვითარმედ **ყაყოყოყოი კოქიყოი** ჯუ **ჯოქიყოი** იქმნიეს. **ქამეთუ ყოველთა ვერ ძალუც ამათ ძნიად გულის-ხმის-საყოფელთა ადვილად გულის-ხმის-ყოფა; ვინათგან იმერთ შემოსილიცა იგი, და რომელსა აქვნდა სული წმიდა მის შორის, მრავალგზის ილოცვიდა, ესე ვითართა ამათ საქმეთათვის; და ოდესმე იტყოდა ვითარმედ: ზესიყოი, იოთი იყოი სიყუე შილი, იქ ყინ ქუი იქითი სიქი, და კვალად ოდესმე**

*) **ქ**აჲ არს შეზავებული ნება რომელსა იტყვის ესე ნეტარი, კანსა თუ ესე არს, რამეთუ მრავალ-გზის იქმნ კაცი საქმესა რასამე, და არს მას შინა ნება ივთისა, და მეტვე მეტვესეულად შეესავის მას თანა ნებაცა ეშმაკის; და კვალად იქმნ საქმესა არა კეთილსა; და მეტვე შეერთვის მას შინა სადმერთცა ნება და იქმნის იგი კეთილ.

განკათხვას და გულის-ხმის ყოფასათვისვე.

იტყოდა ვითარმედ **შისიასაჲ** შუ **უწილთჳ** ყოწითჳ; და კვალად ვითარმედ, **შეაყოყო** შუ **ოაფუთა** უწილ **იხაშყოხილ-**
ელჳ **ყოწაშაჲ**, **იხაშყოთჳ** **ყოწიშაჲ** **შეშაქით** ყოველთაგანვე
ზრუნვათა და ვნებათა ამის სოფლისათა **ყოყოყო** და
აღვაძაღლე **საყოი** **ყოქო**.

იყო. რომელთაცა ჰნებავს ცნობად ნებისა **ივთისა**,
თანა აცს თავთა თვისთა მოკვდინება, და რომელთა ილ-
ოცონ მარტივითა და უმანკოჲთა გულითა სარწმუნოე-
ბით; და კითხონ მამათა ანუ ძმათა სულიერთა, და შეიწ-
ყნარონ მათ მიერ განზრახული, ვითარცა პირისაგან ღვ-
თისა, დაღაცათუ სიტყვა იგი წინააღმდეგომ მათისა მის
გულის სიტყვისა იყოს;—და დაღაცათუ არა ფრიად სუ-
ლიერნი, და გულის ხმის მყოფელნი იყვნენ, რომელთა
კითხვიდენ რამეთუ არა უგულვებელს ყოფს **ოფალი** სულ-
თა, რომელნი სარწმუნოებით და უმანკოებით მინდო-
ბილ იყვნენ განზრახვასა მამათასა, დაღაცათუ უმეცარ
იყვნენ, რომელთა ჰკითხვიდენ, არამედ მეტყველი მათი
ოფალი არს **ყოვლად-ბრძენი** **იგი** და **ხახიერი**.

იყო. ჰრავლითა ხიმდაბლითა საგსე არიან მოქმედ-
ნი იგი პირველ თქმულისა მის საქმისა, სიხარულით და
შეუფორგულვებლად, რამეთუ უკეთუ საგალობელითა
ვინმე აღაღებდა იგავთა, რავდენ უაღრეს არს გონება
სიტყვიერი, და სული გონიერი, უსულოსა მის საგალო-
ბელისა.

იოწ. რომელთა არა ინებეს, ამის პირველ თქმული-
სა საქმისა ქმნა, არამედ თავით თვისით ისწრაფეს ცნო-
ბად ნებისა **ოფლისა**, მრავალ ფერთა და მრავალ სახეთა
ლონეთა ქმნაჲ. გვითხრეს ჩვენ, რომელთაგანნი აწ ესერა-
ცა ვსთქვენე.

იოქ. **ჴანაშორეს** ვიეთმე გონება თვისი სრულიად
ყოველსავე ხორციელსა სიყვარულსა, რაჟამს აქვნდა ორი
რაიმე განზრახვა, და ენება ცნობად თუ, რომელი არს
ნება **ივთისა**. და დაიმჭირეს გონება მათი, რათა არცა

თავი 26.

ერთისა მათ ორთაგანისა მიმართ მიდრკებოდეს; და გონება მათი შიშვლად ნებისაგან თვისისა, მხურვალითა ლოცვითა, დაწესებულთა დღეთა წარუდგინნეს იმერთსა, და ესრეთ პოვეს ნებისა მისისა ცნობა: **ჩაჟამს ანუ ბონება უხილავი, უხილავად ეზრახა გონებასა მათსა, და უთხრა უმჯობესი; ანუ ერთი იგი გულის სიტყვა სრულიად სულისა მათისაგან უჩინო იქმნა. და სხვათა კვალად განსაცდელისაგან დახრწევისა მოწვევულისა საქმესა მას ზედა ცნეს, ვითარმედ ივთისა მიერ იყო დახრწევა იგი, მსგავსად მეტყველისა მის რომელმან სთქვა; ვითარმედ **იქსიუყუთ შასიოიუჲ თიქიუქიშუჲ შიქიუქიუთ-უქსის შუჲ ზეყსიქაოიუჲ იქსიუჲ.** და კვალად სხვათა ამისი წინააღმდეგომი სასწაული დაიდევს, და მოწვევულთაგან ჭირთა და განსაცდელთა მიერ მას საქმესა შინა ცნეს, ვითარმედ ნება ივთისა არს მას შინა. და სხვათა კვალად წარმართებისაგან და გამარჯვებისა ცნეს, ვითარმედ იმერთსა ნებაჲს იგი, ვითარცა თქმულ არს, ვითარმედ ყოველსავე მოქმედსა კეთილისასა იმერთი განუმარჯვებს.**

ილით. რომელსა იმერთი აქვნდეს თავსა შორის თვისსა განმანათლებლად, მისი გონება თვით განათლდების ივთისა მიერ, და გულისაჲსე იქმნების საქმეთა ზედა თუ, მსწრაფლ ჯერ-არს ქმნაჲ თვითოეულისა, ანუ გვიანად. **ჩამეთუ რაჟამს კაცი ორგულეზდეს საქმეთა ზედა, და ვერ გულ საჲსე იქმნებოდის, საცნაურ არს ვითარმედ: ჯერეთ განუნათლებელ და დრდების მოყვარე არს სული მისი.**

ილიქ. ჳრა არს ივთისა-თანა უსამართლოება, რათამცა დაუხშა კარი, რომელნი სიმდაბლით რეკდენ და ვევედრებოდინ.

ილიჲ. ყოველსავე რომელსა ვიქმოდით, გულის-სიტყვა ჩვენი ვიხილოთ, თუ რასა ზედა მიდრეკილ არს; რამეთუ ყოველი საქმე რომელსა ვიქმოდით ივთისათვის წმიდად, ყოველისავე ხორციელისა საქმისა და გულის-

განკითხვისა და გულისხმის-ყოფისათვისვე

სიტყვისაგან, კეთილიქმნას აღსასრული მისი; დაღაცათუ არა კეთილად ჩნდეს; უკეთუ კჳლა ხორციელი გულის-სიტყვა, იყოს მას შინა, არა უწყი თუ იქმნეს უმჯობე-სად, რამეთუ საშიშ არს.

იხსყ. ჴამოუთქმელ არიან განკითხავნი ოფლისანი, რამეთუ მრავალ გზის განგებულებით, ნება მისი დაფა-რის ჩვენგან, რამეთუ იცის ვითარმედ დაღაცათუ ვცნათ იგი, არა გვეგულების ქმნაჲ მისი, და ამისთვის ყოვლად-ვე, არა გამოგვიცხადის, რათა არა უმეტესი სასჯელი მოიწიოს ჩვენ ზედა, არა ქმნისა მისისათვის.

იხსყ. ჴული წრფელი განრომილ არს გვლარძილე-ბისაგან საქმეთასა, და დაუნთქმელად ცურავს ნავითა მით უმანკობისათა.

იხსპ. წრიან სულნი ახოვანნი რომელნი ტრფიალე-ბითა საღმრთოთა და სიმდაბლითა გულისათა ხელ-ყო-ფენ მოღვაწებათა უზესთაესთა მათისა ძალისა; და კვა-ლად არიან გულნი ამბარტავანნი, რომელნი ესრეთვე იქმენ. რამეთუ მრავალ გზის ეშმაკთა მოსწრაფე მყვნიან ხელ ყოფად უზესთაეს ძალისა ჩვენისა საქმეთა, რათა მის გამო სულ მოკლე ვიქმნეთ, და რომელი ძალ გვედვა ყოფად, მისგანცა დავესცნეთ, და ვიქმნეთ საცინელ მტერთა ჩვენთა.

იხსყ. ჴიხილენ მე კვალად სულნი და გვამნი უძლუ-რნი, რომელთა სიმრავლისათვის ცოდვათა მათთასა, ხელ-ყვეს უზესთაეს ძალისა მათისა მოღვაწებათა, და ვერ თავს იღვეს, რომელთაცა მე ვასწავე და ვარქვ: ვი-თარმედ სიმრავლისაებრ სიმდაბლისა, და არა სიმრავლი-საებრ შრომათასა შეიწირვის სინანული. ივთისა-მიერ შემოქმედისა ყოველთასა.

იხსყ. ოდესმე ადგილი ზრდილობისა იქმნის მასწავ-ლელ ბოროტთა მრავალთა, და ოდესმე ყოფა კაცთა თანა ბოროტთა, არამედ უფროსჯერ, უკეთურება სული-

თავი 26

სა და განდრეკილება გონებისა იქმნის მომატყვებელ წარწყმედისა.

ისქს. ძომელი განშორებულ იყოს ორთა ამათგან, იგი მესამისაგანცა განშორებულ არს, ხოლო რომელსა მესამე აქენდეს, ყოველსავე ადგილსა გამოუცდელ არს იგი. რამეთუ არა არს ადგილი, რომელმანცა დაიცვა კაცი ცოდვისაგან, უკეთუ თვით არა ეკრძალებოდეს.

ისქს. ოაკეთუ გვესჯოდინ ჩვენ ურწმუნონი, ანუ თუ ბოროტად მორწმუნენი ნებითა ბოროტითა შემდგომად ერთ ანუ ორგზის სწავლისა, განვეშორნეთ მათ; ხოლო უკეთუ სულითა წრფელითა ჭეშმარიტისა ცნობა ენებოს, ნუცა დავსცხრებით ვიდრე აღსასრულადმდე კეთილისა თქმად, გარნა ორნივე სიმტკიცისა ებრ, და საზომისა სულთა ჩვენთასა ვქმნათ.

ისქმ. ოაგუნურება დიდ-არს უკეთუ ვისმე ესმოდინ, უზესთაეს ბუნებისა იგი საქმენი წმიდათანი, და უსასო იქმნას ცხოვრებასა თვისსა; რამეთუ ორი სარგებელი ექმნას მას, უკეთუ ენებოს: ანუ აღიღოს შური სიმხნისა ბაძვად კეთილისათვის, ანუ იცნას თავი თვისი, და გულის-ხმა-ყოს კეთილად უძღურება თვისი, სიმდაბლითა მით სანატრელითა, რომელ არს მომატყვებელი კეთილთა.

ისქმ. ჭრიან შეგინებულნი ეშმაკნი, ეშმაკთა უბოროტესნი, რომელნი იგი არა თუ ოდენ ჩვენ გვებრძვიან ცოდვისა მიმართ, არამედ რათამცა სხვანიცა ვიზიარენით ბოროტსა მას, რათამცა უძვირესსა სატანჯველსა მივეცენით.

ისქოჲ. ჴიხილვე კაცი, რომელმან ისწავა ჩვეულება ბოროტი სხვისაგან; და მოძღვარი იგი მის საქმისა მოვიდა გულის-ხმის-ყოფად, და დასცხრა ბოროტისა მისგან და მოვიდა სინანულად, გარნა ცოდვისა მისთვის მოწაფისა მის უძღურ და ძნელ იქმნა სინანული მისი.

ისქოჲ. ჴრიად არს ჭეშმარიტად, ფრიად და დიდ უკე-

განკითხვისა და გულის-ხმის-ყოფისათვისვე

თურება სულთა მათ ბოროტთა, და მცირედთა მიერ სა-
ცნაურ და ვგონებ თუ ყოველივე არცა მცირედთა მიერ.
თუ ვითარ ოდესმე შვებასა შინა და სიმაძღრესა, მღვი-
ძარე ვიყვენით კეთილად; ხოლო ვიმარხვიდით რაჲ და-
ვიღვწიდი, დანთქმულ ვიყვენით ძილითა საწყალობე-
ლად; რაჲამს დაჟუღებულ ვიყვენით, განფიცხნიან გულ-
ნი ჩვენნი; და ერსა თანა რაჲ აღვერინით; ლმობიერ ვი-
ქმნით: რაჲამს გვშიინ სიხმართა ბოროტთა ვხედვედით,
და მაძღარ რა ვიყვენით, არა რას ვხედვიდით. ჟამსა მო-
ღვაწებისასა ვიყვენით დაბნელებულ; და ვსვით რაჲ ღვი-
ნო. ლმობიერ და მხიარულ ვიქმნით ამას ყოვლისათვის;
რომელ შემძლებელ არს **ო**.ფლისა მიერ განანათლენ-გა-
ნუნათლებელნი, რამეთუ ჩვენ განუნათლებელნი ვართ
გულის ხმის ყოფად ესე ვითართა საქმეთა; გარნა ამას
ვიტყვით ვითარმედ არათუ ყოვლადვე ეშმაკისაგან
იქმნების, ესე ვითარი შეცვალება ესე, არამედ ოდესვე
არნ შეზავებულებისაგან ბუნებისა ამის, რომელი მომეცა
მე ხორცთა ამათ გლახაკთა, და ზრქელთა და წინა-აღმ-
დგომთა.

ძოიუ. ძაჲამს იქმნას ჩვენ ზედა პირველ თქმულთა.
ამათ საქმეთაგანი რაჲმე, მაშინ მხურვალეობით და სიმდა-
ბლით **ო**.ფალსა ვევედრნეთ, და უკეთუ შემდგომად
ვედრებისა მის, მრავალ ჟამ ეგრეთვე ვპოოთ, ვსცნათ
ვითარმედ არა ეშმაკთაგან, არამედ ბუნებისაგან არს საქ-
მე იგი, ანუთუ განგებულება **ი**ვთისა რაჲმე არს, და წი-
ნა-აღმდგომთამიერ ნებაეს სარგებელი ჩვენი, რათამცა
ყოვლით კერძო სიმაღლე ჩვენი, დაამდაბლა.

ძოიზ. **წ**იცხელ არს და ძნელ გამოძიება უფსკრული-
სა მის **ი**ვთისა-სასჯელთასა, რამეთუ გამომეძიებელნი ესე
ვითართანი სიმაღლისა ნავსა შინა ცურვენ.

ძოიყ. ყითხა ვინმე ძმამან ბერსა ერთსა, დაფარულ-
თა მხედველთაგანსა, და რქვა მას ვითარმედ, რასათვის.
იმერთმან წინასწარ-იცოდა დაცემა ვიეთთამე, და შეამ-

თავი 26

კუნა იგინი ნიჭებითა და სასწაულებითა? ხოლო მან მიუგო ვითარმედ: ერთად რათა სხვანიცა სულნი განაკრძალნეს; და მეორედ რათა თვით-მფლობელობა კაცთა გამოაჩინოს; და მესამედ, რათა სასჯელსა მას მერმესა უსიტყველ ყვნეს დაცემულნი იგი.

ძოიყ. ძიველმან მან სჯულმან, ვითარცა უძღურმან თქვა ვითარმედ: **ყისძოიყ თაყისუ ყყისუ;** ხოლო **ოფალმან**, ვითარცა ძლიერმან ძმისაცა მოქცევა გვიბრძანა და თქვა ვითარმედ **აყყითოყ ცაბასი ძბაბაყნი ყყისბაყნი**, და შემდგომი ამისი.

ძოიხ. **ოკეთუ** წმიდა არს მხიარულება შენი და ზღაბალ სწავლა შენი, იქმოდე სიტყვასა **ოფლისასა** და უფროსად მათ თანა, რომელნი თავსიდებდენ. უკეთუ კჳლა მას საზომსა არა ხარ, მაშა სჯულიერსა მასვე სიტყვასა იქმოდე, და თავსა თვისსა ეკრძალე.

ძოიქ. **ჩუ** გიკვირს უკეთუ საყვარელნიცა შენნი შეგემტერნენ შენ, რამეთუ რომელნიმე ჭურჭელ ეშმაკისა არიან, და უფროსად მტერთა მისთა მიმართ.

ძოით. ზიკვირს მე საყვარელნო! ერთსა ზედა საქმეთა ჩვენთაგანსა, თუ ვითარ სათნოებათა ზედა გვაქვს შეწევნა **ივთისა** მიერ, რომელი **იგი** შემძლებელ არს ყოველსავე, და **ანგელოსთა** მისთა მიერ, და წმიდათა მისთა; ხოლო **ბოროტთა** ზედა ეშმაკნი ოდენ არიან შემწე, და ჩვენ მოსწრაფე ვართ უფროსად **ბოდოტთა** და ვნებათა მიმართ, და ამისთვის ფრიად სიტყვა ვერ ძალმიძს, არცა მნებავს.

ძიშ. შაბადებულნი ყოველნივე უკეთუ ვითარ დაიბადნეს მასვე ბუნებასა ზედა არიან, ვითარ მე ხატი ვარ **ივთისა**, და თიხასა ამას თანა აღრეულ ვარ, ვითარცა იტყვის დიდი **ზრიგორი ივთის-მეტყველი**, უკეთუ კჳლა დაბადებულთაგანი რაჲმე არს გარეგან ბუნებისა მის, რომელსა ზედა დაიბადა, უეჭველად განაღა თვისებისა მის მიმართ მისისა, განუძლომელად სურვიელ არს.

განკათხვისა და გულის-ხმ.ს-ყოფასათვისგე.

იშჳ. ყოველივე ღონე იხმარენ კაცმან, და ყოვლი-
თავე მოსწრაფებითა ისწრაფენ; რათა თინა ესე აღიყვა-
ნოს, და დასვას საყდარსა ივთისასა, და ნუ ვინ მიზეზობს
აღსავალისა მის მიმართ, რამეთუ გზა და კარი განღებ-
ულ არს.

იშჴ. ხმენა სულიერთა მათ სათნოებათა მამათასა,
განაღვიძებს გონებასა და სულსა კაცისასა, ბაძვად შურ-
ისა მათისა; და სმენა მოძღვრებისა მათისა, კვალად აღ-
ბაძვებს მათდავე მიმართ სურვილად, და უძღვის მათ
მსგავსებად მათდა, რომელთა აქვს შური საღმრთო.

იშჵ. ჴანკითხვა სანთელი არს ბნელსა შინა, წინამ-
ძღვარი არს-შეცთომილთა, და განმანათლებელი-ბრმა-
თა.

იშჶ. ჴანმკითხველი მოპოვნებული არს სიმრთელი-
სა, და დამარღვეველი და უჩინო მყოფელი საღმობათა.

იშჷ. ძომელნი მცირეთა საქმეთა ზედა სხვისათა
განმკვირვებელ არიან ორითა სახითა აქვს ესე, ანუ ფრია-
დისა უგულის ხმრებისაგან, ანუ ფრიადისა სიმდაბლისათ-
ვის აღიდებენ და აღამაღლებენ საქმეთა მოყვისათა.

იშჸ. უისწრაფოთ რათა არა ოდენ ვბრძოდით,
არამედ ვძლევდეთცა ეშმაკთა. რამეთუ რომელი ბრძო-
დის, ოდესმე სძლევს და ოდესმე იძლევის; ხოლო რო-
მელმან სძლოს სრულიად, იგი მარადის სძლევდესვე.

იშჹ. ძომელი მძლე ექმნა ვნებათა, იგი მოსწყლავს
და შემუსრავს ეშმაკთა, და ეჩვენების მათ სახითა და ხა-
ტითა, ვითარმედ აქვს ვნება, და ესრეთ აცთუნებნ მტერ-
თა, და დაშთის მათგან უბრძოლველად, და თვინიერ
განსაცდელისა.

იშჰ. შეურაცხ იქმნა ოდესმე ძმა ვინმე გინებითა
სხვისა მიერ, და იგი ყოვლადვე არა აღიძრა გულითა
შფოთად, არამედ ილოცა გონებით, და მერმე იწყო და-
დადებად ყოვლად ხმითა ვნებისათა შექმნილითა, და
აჩვენებდა ვითარმედ: ეტკივნა მას გინებისა მისთვის, და

თავა 26.

ესე ვითარითა სახითა დაფარა უვნებელობა იგი თვისი.

მშმ. სხვა ძმა კვალად ზემოჯდომისა იყო ყოველი-
თურთ მოძულე, და იჩემებდა სახესა და აჩვენებდა ვი-
თარმცა სტკიოდა მისთვის, და ენება ზემო ჯდომა.

მნი. **წ**ითარმე მიგიტხრა შენ და გამოგითარგმანო
სიწმიდე მისი, რომელი შევიდა სამეძაოსა, და აჩვენებდა
თუ ბოროტისათვის შევალს, ხოლო მან მეძაეიცა იგი
სიწმიდედ მოიზიდა

მნიჟ. სხვასა დაყუდებულსა ვისმე, მოართვა ვინმე
განთიად მსთვად ტევანი ყურძნისა, ხოლო ვითარცა
წარვიდა რომელმან იგი მოართვა მას, მოუხდა ბერი იგი
ყურძენსა მას მსწრაფლ და შეჭამა იგი თვინიერ გულის-
თქმისა, რათამცა აჩვენა ეშმაკთა თავი თვისი ვითარცა
ნაყროვანი.

მნიჟ. სხვასა ვისმე შემკობილსა სათნოებითა დაშ-
ჭირდა მცირედ ბაიაჲ და აჩვენებდა დღე ყოველ თავსა
თვისსა, ვითარმცა სტკიოდა ბაიაჲსა მისთვის, ხოლო მას
ყოვლადღე მისთვის ზრუნვაჲ არა აქვნდა.

მნიჟ. **წ**რიადი მღვიძარება და სიფრთხილე უხმს ესე
ვითართა ამათ. ნუ უკვე ვიდრე იგი მათ ენებოლს მოკიცხ-
ვა ეშმაკთა, მოიკიცხნენ ეშმაკისაგან, რამეთუ ესენი არიან,
რომელთათვის თქვა ნეტარმან მოციქულმან პავლე, ვი-
თარმედ **ყოთოჲსილჟ ბელთაჲსი** და იგინი სამართლად
ყოყბჲსილჟ ჲსილჲნი.

მნიწ. **ქ**ომელსა ნებავს გვამისა და გულისა წმიდისა
წარდგინებად წინაშე **ქ**რისტესა, დაიმარხენ ურისხველო-
ბაჲ და მარხვაჲ, თვინიერ ამათსა ყოველი შრომა ჩვენი
ცუდ-არს.

მნიჟ. **წ**ითარცა იგი სინათლე თვალთა განწვალებულად
არს, და რომელნიმე ფრთხილად ხედვენ, და რომელნიმე
ნაკლულად, ეგრეთვე მრავალ სახენი განყოფილებანი ჰქო-
ნან საცნაური სამის მზისა სულისა კაცისასა მოსვლათა.

მნიჟ. სხვა არს ხორციელთა ცრემლთა მიერ მომა-

განკითხვასა და გულის-ხმას-ყოფასათვისვე

ვალი სულსა შინა სიხარული; და სხვა არს სულიერთა ცრემლთა მიერი; და სხვა არს ხორციელთა თვალთა მიერი; და სხვა არს სულიერთა მიერი; სხვა არს სმენისაგან სიტყვათასა; და სხვა არს თავით თვისით სულსა შინა ქმნილი; სხვა არს მორჩილებისაგან, და სხვა არს დაყუდებისაგან, და ამათ ყოველთაგან განყოფილად; სხვა არს რომელი აღტაცებითა გონებისათა წარადგინებს სულსა წინაშე ნათელსა მას ზრისტესსა მიუთხრობელად და გამოუთქმელად.

მს'ჩ. ჳრიან სათნოებანი, და არიან მშობელნი სათნოებათანი; რომელიცა უკვე ბრძენ არს, იგი მშობელთა მათ მოგებასა ზედა უფროს მოსწრაფე არს.

მს'ქ. ჳშობელთა მათ ოფალი მხოლო არს ძალითა თვისითა მასწავლელ, ხოლო ნაშობთა მათ სხვანიცა მრავალნი.

მს'მ. ჳეკრძალნეთ ნუ უკვე, რაჟამს ვიმარხვიდეთ ნაკლულევანებასა მას ჳამადისასა, ძილითა აღვასრულებდეთ; რამეთუ უგუნურთა საქმე არს ესე, ვითარცა იგი კვალად უგუნურება არს მღვიძარებისა ჟამსა ფრიალი ჳამა.

მს'ა. ჳიხილენ მუშაკნი სათნოებისანი, რომელთა ჳირისა რასათვის მე მცირედ მიეშენეს ჳამადისა მიმართ, და მეყვსეულად ლამე ყოველ ჳე-დგომითა მხნეთა მათ და ახოვანთა სტანჯეს მუცელი მათი და ასწავეს მას რათა განძლომისაგან სიხარულით ივლტოდის.

მს'ბ. ჳრძვენ უბოვართა ეშმაკი ვეცხლის-მოყვარებისა ფიცხლად, ხოლო რაჟამს ვერ მძღე ექმნის, მაშინ კვალად გლახაკნი შემოიხვნის მიზეზად, და ესრეთ აიძულენ რათამცა უნივთონი იგი ნივთიერ-ყვნა.

მს'გ. ჳაჟამს გვბრძოდის სული სასოწარკვეთილებისა, მაშინ მცნება იგი რომელი მისცა პეტრეს ოფალმან, მოვიხსენოთ ვითარ უბრძანა სუბ'ყაქ'ჳე ჳთ ყი'ო' ჳ'ის'ს უენდობად. რამეთუ რომელი სხვასა ამცნო, არამცა ჳან

თავი 26

თავადმან უმეტესი ქმნაა? ხოლო რაჟამს ვზვაობდეთ, მაშინ სიტყვა იგი მოვიხსენოთ, ვითარმედ **ყაყაყობის ძაბუობის ზოვისხაყთას ყაყაყოიყო სჯაყო სულიერი, ზე სცთის ერთსა ვნებასა ზედა, რომელ არს სიმაღლე ზისი ოუ ყაყოთისყო თქილ-შეუც.**

ძიუ. ღრიან სულნი უკეთურნი და მოშურნენი ეშმაკნი რომელნი ნებსით განეშორებიან წმიდათაგან, რათა არა იძლინენ მათ მიერ, და მოატყვან მათ გვირგვინონობა.

ძიუ. **ჩუღუი ზისილნი შყოშაყის შყაყოთის,** და არა ვინ არს ამასზედა მაცილობელ, ხოლო მე ვიხილე ვინმე, რომელმან ქმნა მტერობა შორის ორთასა და ვნატრე მას.

ძიუ. **უყენეს** ორნი ვინმე, რომელთა აქენდათ ურთიერთ არს სიყვარული სიძვისა, ხოლო ბერმან ვინმე ბრძენმან და გამოცდილმან ქმნა შორის მათსა სიძულილი ურთიერთარს; რამეთუ შეასმენდა ერთსა მას მეორისა თანა, ვითარმედ მარადის ძვირსა-გიზრახავსო და ბოროტსა იტყვის შენთვის, - და ეგრეთვე მას მეორესა თანა, და შეუძლო ბრძენმან მან უკეთურებასა ეშმაკთასა, ღონითა კაცობრივითა დახსნად და ქმნა სიძულილი დამხსნელი სიძვისა.

ძიუ. ღრიან კაცი, რომელნი მცნებისა ერთისათვის, მეორესა მცნებასა დახსნიან; რამეთუ ვიხილენ ჭაბუკნი, რომელთა საღმრთოდ უყვარდათ ერთმან-ერთი გულითა წმიდითა, და სხვათა ვნებისა და სვინიდისისათვის გულსავსე ყვეს ერთმან ერთი და ჟამ რავდენმე განეშორნეს ურთიერთ არს, რათა არავის ეცეს დაბრკოლება.

ძიუ. **ჩითარცა** წინააღმდეგომ არიან ურთიერთარს დღე ქორწილისა, და დღე საფლავად მიყვანებისა; ეგრეთვე აქა ეწამებიან ურთიერთარს ამპარტავანება და სასოწარკვეთილება; და მრავალგზის უწესოებითა ეშმაკთათა,

თავა 26.

ნათელსა ზედა, კვალად სხვისა ნათლისა მოღებად და გულის-ხმის-ყოფისა კეთილისა.

ისაჲ. შალაცათუ ვიეთმე უცხოად აღუჩნდეს სიტყვა ესე, არამედ მე ვიტყვი ჭი ნეტარო, ვითარმედ ვითარცა ზემო ესე ვსტქუ თუ დაუსრულებელ არს სათნოება, და აწცა ვიტყვი ვითარმედ არცათუ უხორცონი იგი ბუნებანი ანგელოსთანი არიან წარუმართებელ, და მარადის ერთსა ზედა, არამედ ყოვლადვე დიდებითი დიდებად აღვლენ, და გულის-ხმის-ყოფასა ზედა მარადის გულის-ხმის-ყოფასა განამრავლებენ.

ისაჲ. ჩუ გიკვირს უკეთუ კეთილიცა რაჲმე მოგვაგონონ ეშმაკთა, და მერმე თვითვე წინა-აღგვიდგებოდინ გულის სიტყვითა, რამეთუ ამას ამისთვის იქმენ რათამცა დაგვარწმუნენს თუ გულისა ჩვენისა ზრახვანი იცნიან მათ, არამედ ნუ იყოფინ არათუ თვით მათვე რაიმე მოგონოს ჩვენდა არა იცნიან სხვა.

ისაჲ. ჩუ ხარ მსაჯული მწარე და ბოროტად განმკითხველი, რაჲმს იხილნე ვინმე რომელნი სიტყვით მალალ და დიდ იყვნენ მოძღვარ და განმანათლებელ სულთა, ხოლო საქმით ვერ ფიცხლად მოღვაწე, რამეთუ მრავალგზის ნაკლულეფანება საქმისა აღასრულის სარგებელმან სიტყვისამან.

ისაჲ. ჭრათუ ყოველთავე, ყოველივე სწორად გვაქვს, რამეთუ რომელთამე თანა სიტყვა სძლევს საქმესა, და სხვათა თანა საქმე სძლევს სიტყვათა.

ისაჲ. ჭოროტი იმერთსა არცარა დაუბადებებს, არცარა შეუქმნიეს, და ამისთვის სცთეს ვიეთნიმე, რომელთა თქვეს ვითარმედ ვნებანი რომელნიმე ბუნებითნი არიან სულსა შინა, და არა გულის ხმა ყვეს. ვითარმედ საქმენი იგი ბუნებასა. შინა ჩვენსა კეთილად დაბადებულნი, და სარგებელად ბუნებისა, ჩვენ ვნებად შევცვალენით რამეთუ ბუნებით ჩვენთანა თესლი არს შვილებისათვის, ხოლო ჩვენ შევცვალეთ იგი სიძვად. ბუნებით გულის

ვანკითხვისა და გულის-ხმას-ყოფისათვისკე.

წყრომა ჩვენთანა არს, ეშმაკთა მიმართ, ხოლო ჩვენ ვიხ-
მარებთ მას მოყვისისა მიმართ. და არს კვალად ჩვენ თანა
შური ბუნებითად, რათა კეთილისა ქმნად მოშურნე ვიყ-
ვნეთ, ხოლო ჩვენ ბოროტსა ზედა გვაქვს იგი. ბუნებით
არს ჩვენთანა გულის-თქმა, არამედ სასუფეველისათვის,
ხოლო ჩვენ შევსცვალეთ იგი ცოდვისათვის. და გვაქვს
სიმაღლეცა ბუნებით, არამედ ეშმაკთა ზედა; ხოლო ჩვენ
მოვიღეთ იგი სადა არა ჯერ არს. და მოგვეცა ბუნებით
სიხარულიცა, არამედ ოფლისათვის, და კეთილსა ზედა
მოყვისისასა, ხოლო ჩვენ ვყავთ იგი ბოროტსა ზედა. გვაქვს
ბუნებით ძვირის ხსენებაცა, არამედ მტერთა მიმართ სუ-
ლისათა და ჩვენ შევცვალეთ იგი ძმათა მიმართ.

ილარუ სულმან მოსწრაფეთამან აღადგინნის ეშმაკნი
რისხვად მის ზედა, ხოლო რაჟამს განმრავლდენ ბრძო-
ლანი-განმრავლდიან გვირგვინნიცა.

ილახ. ტომელი*) არა მოიწყლოვოდის ბრძოლათაგან
არცა გვირგვინოსან იქმნას; ხოლო რომელი მოწევნულ-
თა დაცემათა ზედა არა უსასო იქმნეს, არცა დააცადოს
ბრძოლა იგი ანგელოსთა მიერ, ვითარცა მხნე მხედარი
იდიდოს.

ილახი. ტომელმან**) იგი სამი ღამე დაყო ქვეყანასა

*) ტოწეგნულად დაცემად იტყვის, აღტაცებით ქმნილთა უჭერთა,
გინა საქმითა გინა სიტყვითა, რათა არა წარიკვეთოს კაცმან სასოება,
რაჟამს ესე ვითარი რამე მოიწიოს, არამედ დაღატოუ დაეტეს კვა-
ლად იღვაწოს და აღსდგეს და ბრძოდის მტერთა მისთა, ვითარცა არა
დაცემული, დაეგე ვითარი იდიდოს ანგელოსთაგან, ვითარცა ძმა იგი
რომელსა შეემთხვია სიძვა, და არა იძლია სასოწარკვეთილებისაგან,
ამის თვისცა გამოეტხადა მისთვის ბერსა ვითარმედ, მან რომელმანმე
ძმამან შემდგომად დაცემისა სძლო მტერთა.

**) რომელმან სამი დამე დაყო საფლავსა შინა ჭრისტემან, დაუ-
კუნისმდე ცხოველ არს, ხოლო რომელმან სამთა ჟამთა სძლოს იგი არ-
დარა მოკვდეს. სძლო სამნი ჟამნი არიან სიყრმისა, და სიჭაბუკისა და

თავი 26

შინა, ცხოველ არს ჴგი უკუნისამდე; ხოლო რომელი სამთა ჟამთა მძღვე ექმნას, არღარა იძლიოს არცა მოკვდეს უკუნისამდე.

იჰათ. **ოკეთუ** განგებულებით განსწავლისა ჩვენისათვის, შემდგომად ჩვენ შორის აღმოსვლისა საცნაურმან მან შიოქძენ სენის კვალად უღბი ჳღისოფისუ თაფისოფ ჩვენგან, მაშინ ჳღისჭყდეს ესყოთ სუფაფისოფოფ ჳრისოფ, ჳღ უიქმნეს უღბი, ჳღ ჳღის ყინოფ უიჭაჭოფენ ჩვენ შორის, პირველ წასრულნი ჩვენგან ველურნი იგი უიქყინო უააქმინო და ყოველნივე მხეცნი მალნარისა მის, ეკლოანთა ვნებათანი ჳღყაფისაჭოფენ ცუცყოფ ჳღენისა მის სასოებისა, და ითხოვდენ სუქისჭყოფის ვნებათასა ანუ საქმეთა ანუ გულის-სიტყვითა.

იჰა. ჳოფენასა შიოსოფის სიმდაბლისა მიერ ჩვენ შორის ყოქისყოფენ კვალად ჳღყინო ჳღ სუჭყაფისოფოფ თაფისოფ ჳღღჭყისოფენ, რომელ არიან გემოთ მოყვარენი სულნი, და არღარა ჩვენ თანა იყვნიან, ჳღყინ უცყაჭოჭ ეშმაკნი იგი, ვითარმედ უღენიჭაჭღ **ოაფეოძენ** ყააფე ჳღთ თენოფ კვალად **ყოფეოაყოფ** ჳრისოფ. და ჩვენ ვეტყუოდეთ თაყ უღენიჭაჭღ **ოაფეოძენ** ყააფე **ყოქისოფენოფ**, ჳღ უიქმნინოთ **ყოქის** სუცუფისაყოფოფენ, ხოლო თქვენ საწყალობელად ოტებულ.

იჰაფ. წააფ უღისოფ სოქ-ჩრის **ოაფეოთ** უიყოყოფისოფ საყოქსოფისოფ, რომელ არს სული ამაღლებული ყოველისაგანვე გულის-თქმისა მიწისაგანისა, ჳღ ყოყოჭოქის უფყოფოფ, რომელ არს გული პირველ დაბნელებული ვნებათაგან, ჳღ ყოქისოქინოქ ჳღ ჳღყინოქენ ცყოთოთ იქმნაყოქინო უფო კერპნი, და გულის სიტყვანი ბოროტნი ამის გონებისანი.

იჰაფ. **ოკეთუ** **ოთალი** ჩვენი **წესო** ჳრისტე ივლტოდა ჳეროდესგან ხორციელად, რომელი იგი ყოველსავე სიბერისა, რამელმან ამა სმთა ჟამთა სძღეს ვნებასა მას, არღარა შეემთხვიოს სიკვდილი სულისა, სულიერი ცოდვისა მიერ.

განკითხვისა და გულის-ხმის ვაფისათვისვე.

შემძლებელ იყო, განისწავლებოდნენ ამპარტავანი, რათა არა მისცემდნენ თავთა თვისთა ნებსით განსაცდელთა, რამეთუ იტყვის ვითარმედ *საყ შახლუქ ყოქსიყსიხუჭ ყოქსიხლსუ ყოქსიხუ, შუჲ ჯახიჲ მსაყოფის ქლყოფიხიჲ ყოქსიხუ.*

მსაჲ. შეეთხზნების ახოვნებასა თანა სიმაღლე, ვითარცა შეეთხზნების კვიპაროზისა თანა, რომელსა იგი ეწოდების ზმილაკი.

მსაჲ. ჴეთილითა გამოძიებითა გამოვეძიებდეთ. თავთა თვისთა, თუ არს კეთილი რაჲ ჩვენ თანა ქეშმარიტი, და ესრეთ ვჰპოვნეთ თავნი ჩვენნი ნაკლულევან ყოველისაგანვე კეთილისა ქეშმარიტისა.

მსაჲ. შიებდ ვნებათაცა სახესა დაუცადებელად და პოვო, ვითარმედ მრავალნი არიან ჩვენ შორის, რომელთაცა უძლურ რა ვიყვნეთ გონებითა ვერ ვხედავთ; ხოლო უკეთუ განათლდნენ თვალნი სულისანი, მაშინ ვხედვიდეთ მათ განცხადებულად, რამეთუ ვიდრემდის უფლებდნენ იგინი ჩვენ შორის ვერ ძალ გვიძს ხედვა მათი.

მსაჲ. იმერთი გონებასა განიკითხავს, ხოლო საქმესა ძალისაებრსა ეძიებს, და ყოველსავე კაცთ მოყვარებით.

მსაჲ. შიღ არს კაცი, რომელი არა დააკლებდეს ქმნად საქმეთა, რომელნი ძალსა მისსა იყვნენ, ხოლო უდიდეს მისსა არს რომელი სიმდაბლით ძალისა უმეტესთაცა ხელყოფდეს.

მსაჲ. ზრავალ გზის ეშმაკთა განგვაყენიან სულ მცირეთა საქმეთაგან, და რომელთაგან იყოს სარგებელი ჩვენი, და გვაწვევდიან მძიმეთა, და ძალისა უმეტესთა საქმეთა ქმნად.

მსაჲ. ჴპოვებ იოსებისთვის ვითარმედ გარემიქცევისათვის ცოდვისაგან და არა უვნებელობისათვის სანატრელ იქმნა.

მსაჲ. ნაძიებელ არს თუ რომელთა და რავდენთა ცოდვათა გარე მიქცევასა აქვს გვირგვინი; რამეთუ სხვა

თავი 26

არს სივლტოლა ბნელისაგან, ხოლო უდიდეს არს მივლტოლა მზისა მიმართ.

ძიუჯ. სიბნელე მომატყვებელ არს—შებრკოლებისა, და შებრკოლება—დაცემისა, და დაცემა—სიკვდილისა.

ძიუყ. ივინისაგან დაბნელებულთა და დაცემულთა მრავალ გზის განიბანეს წყლითა, ხოლო ვნებათაგან დაცემულთა განიბანეს ცრემლითა.

ძიუჯ. სხვა არს ამრღვევა გონებისა; და სხვა არს შეშფოთება; და სხვა არს დაბნელება; და პირველსა მას განკუთრებს მარხვა, და მაორესა დაყუდება, ხოლო მესამესა მორჩილება და **ოფალი** **ესეა** **ჩრისტე**, რომელი **შასილო-იქშიუ**.

ძიუჭ. ჭრა დამაყენებელ არს რათა სახედ განწმედისა სულისა შემოვიღოთ განმწმედელნი იგი ნივთიერთა მათ სამოსელთანნი, რამეთუ მათ განსწმედს და განაშვენებს მმურკვენელი და საღებავი. ხოლო სულიერი სამმურკვენლოჲ არს კრებული მონასტრისა, რომელი იგი ბილწებათა და სიზრქეთა და ცოდვათა სულისათა განსწმედს, ხოლო რაჟამს მას შისა სულმან აღიძარცვოს ყოველი სიზრქე გულის-წყრომისა და ძვირის ხსენებისა, მერმე ექმნების მას დაყუდება საღებაჲ შვენიერ და ფეროან.

ძიუყ. ჟიეთნიმე იტყვიან ვითარმედ დაცემაჲ პირველთაჲვე ცოდვათა შინა იქმნების ნაკლულევანებისაგან, სინანულისა პირველთა მათ დაცემათასა; ხოლო საძიებელ არს თუ ყოველმან რომელიცა არა დაეცეს პირველთაჲვე ცოდვათა ღირსად და სრულად შეინანაა?

ძიუყ. შაეცნეს ვიეთნიმე პირველთაჲვე ცოდვათა შინა, რამეთუ პირველნი იგი დავიწყებისა უფსრულსა დაანთქეს, და არა იხსენებდეს მათ თვის მოწევნადთა სატანჯველთა; ანუ ამისგან რამეთუ გემოთ მოყვარებისა მიერ იმერთი კაცთმოყვარედ, უმეტეს ზომისა შერაცხეს; ანუ თუ ამისგან, რამეთუ თვისისა ცხოვრებისა სასოება წარიკვეთეს. ხოლო ნუ უკვე მაბრალოს ვინმე თუ არა

განკითხვისა და გულის-ხმის-ყოფისათგანსგე

ესემცა ვსთქუ, ვითარმედ ანუ ამისგან, რამეთუ მტერნი ესე ხორცი ვერ შეკრნეს, რომელი ჩვეულებისა ძალითა მძლავრობდა მათ.

იჲქ. ნაძიებელ-არს თუ ვითარ, ვინადგან სული უხორცი და უნივთო არს, მომავალთა მისდა უხორცოთავე, ვითარ არიან ეგრეთ ვერ ხედავს, გარნა ნუ უკვე შეერთებისა მისთვის არს ესე, რომელი უწყის მხოლომან მან, რომელმან შეაერთა.

იჲქ. ზკითხა ძმამან ვინმე სულიერმან და სწავლულმან, საქმე რაჲმე, რომელი მე მინდა სწავლის, და მრქვა მე ვითარმედ: მითხარ თუ, რომელნი ცოდვანი დაამდაბლებენ გონებასა, ანუ რომელნი აღამაღლებენ? ხოლო მე აღვიარე: უმეცრება. მაშინ მრქვა მე, ვითარმედ: დავდვა შენ თანა მცირედ საფუარი სწავლისა, და მერმე შენ გამოიძიე კეთილად, რამეთუ სიძვა, და ნაყროვანება, და მრისხანება, და მოწყინება და ძილი ვერ აღამაღლებენ რქასა გონებისასა; ხოლო ვეცხლის მოყვარება, და მთავრობის მოყვარება, და მრავალ-მეტყველება, და განკითხვა, და სხვანი მრავალნი, ბოროტსა ზედა ბოროტსა შესძინებენ, და აღამაღლებენ გონებასა.

იჲქ. რომელიცა მივიდა ერის კაცთა მიმართ, ანუ თუ შეიწყნარნა იგინი სენაკსა თვისსა, და შემდგომად განშორებისა მათისა ეცა მას ისარი მწუხარებისა, და არა უფროსად მხიარულ იქმნა, რამეთუ განერა საფრხისა და დაბრკოლებისაგან, ესე ვითარსა ანუ ცუდად მზვაობრობისა, ანუ სიძვისა ეშმაკი ემღერის.

ი. შირველად გვიღირს რათა ვხედვიდეთ, თუ ვინაჲთ კერძო აღდგებიან ქარნი, რათა არა რაჲმს აღმართოთ აფრაჲ მაბრკოლებელ მექმნეს გზისა ჩვენისა.

იჲ. ჩუგეშინის-ეც ბერთა მშრომელთა სიყვარულით, რომელთა შემუსრნეს თავნი მათნი შრომითა მარხვისათა, და მიეც მცირედ განსვენება.

იჲ. წიძულებდ ქაბუკთა მარხვად, რომელთა შემუს-

თბვი 26.

რნეს სულნი მათნი ცოდვითა, და მოახსენებდ მათ სა-
ტანჯველთა მათ საუკუნეთა.

სუ. შეუძლებელ არს, ვითარცა ზემო გვითქვამს,
რათამცა განრავედით სოფლისაგან, მეყვსეულადმცა გან-
ვწმდით სრულიად ნაყროვნებისა და ზვაობისაგან; გარნა
ნუმცა ნაყროვნებითა ვეწყვებით ზვაობასა, არამედ უფ-
როსად მარხვითა ვევედრნეთ **ო**.ფალსა, რათა მიხსნნეს
მისგან, რამეთუ მოწევნად არს ჟამი, და აწვე არს რო-
მელთაცა ენებოს რათა დაამორჩილოს იგიცა **ო**.ფალმან
ქვეშე ფერხთა ჩვენთა.

სზ. ჭრათუ ერთნი ბრძოლნი ჰქონან ჰაბუკთაცა და
ბერთაცა მორავიდენ მონაზონებად, რამეთუ არა ერთ
არიან სენნი მათნი; ამისთვისცა ნეტარ არს სანატრელი
სიმდაბლე, რამეთუ ჰაბუკთაცა და ბერთაცა იქმნების
უცთომელ სინანულად.

სყ. ჩუ განკვირდები სიტყვასა ამას ზედა, რომლისა
მეგულვების თქმა, რამეთუ არიან მცირედნი, გარნა არი-
ან სულნი წრფელნი და უმანკონი და უმეცარნი მანქანე-
ბასა და გვლარძნილებასა, რომელთაცა კაცთა თანა ყო-
ფა სრულიად წინა-აღუდგების; რამეთუ ძალუცს მათ და-
ყუდებით მოძღვარსა თანა ოდენ ყოფითა, ვითარცა
კიბითა ზეცად აღსლვად, და შფოთთაგან მონასტერთასა
და ამბოხებათა, დარჩომად შეუხებელად და უვნებელად:

სყა. სიძვის მოყვარეთა, კაცნი; და უკეთურთა—**ზ**-
გელოსნი განკურნებენ; ხოლო ამპარტავანთა, **ო**.ფალი
მხოლო.

სზ. ესეცა სახე სიყვარულისა იქმნის მრავალ-გზის
რაჟამს მოვიდის რაჲ მოყვასი ჩვენდა მომართ, მიუტევით
ნებასა მისსა ზედა რაცა ენების, და ყოველსავე ზედა
ვაჩვენით პირი მხიარული.

სჟ. **ჴ**ამოვიძიოთ,*) თუ ვითარ და ვიდრემდის, და

*) **ზ**ადაცათუ არა უოფლადვე, არამედ მრავალ გზის დამსხნეა
არს სანანული კეთილთა, რამეთუ რაჟამს კეთილს რასმე ვიქმოდით, და

განკითხვისა და გულის-ხმის-ყოფისათვისვე.

ოდეს იქმნების სინანული დამხსნელ კეთილთა, უითარცა იგი ბოროტთა დამხსნელ არს.

სი. ღამოვიძიოთ და გულის-ხმა-ვეოთ კეთილად, თუ ოდეს ანუ რომელსა ზედა, ანუ ვიდრემდის გვიღრს-დადგრომად ბრძოლა ნივთსა მას ვნებათასა, რამეთუ იქმნების სივლტოლისაცა გამორჩევაჲ უძლურებისა თვის ჩვენისა, რათა არა მოვკვდეთ.

სი. ღიხილოთ და გულის ხმა ვყოთ: თუ, რომელნი ეშმაკნი აღამაღლებენ გონებასა, და რომელნი დაამდაბლებენ; და რომელნი განაფიცებენ, და რომელნი იჩემებენ ტყუილით ნათელსა; და რომელნი დახსნილ გვყოფენ, და რომელნი მოსწრაფე, და რომელნი მჭმუნვარებასა მაწვევენ, და რომელნი სიხარულსა.

სი. ჩუ გიკვირს უკეთუ მოვიდეთ რაჲ მონაზონებად, და დასაბამსა ვხედვიდეთ თავთა ჩვენთა უვნებელესად ვიდრეღა რაჲამს სოფელსა შინა ვიყუვნით; რამეთუ ჯერ არს, რათა პირველად აღიძრნენ ნივთნი იგი ვნებათანი და განვიდენ, და ეგრეთ მოვიდეს სიმრთელე; ანუ თუ პირველ მხეცნი იგი დამალულ-იყვნეს ჩვენ შორის, და ვერ ვხედვედით მათ, ხოლო აწ ვიხილეთ.

სი. ძაჲამს მოიწიოს რაჲმე, და სისრულედ მიახლებულნი იგი მცირესა რასმე ზედა იძლინენ ეშმაკთაგან ყოვლითავე ღონის-ძიებითა ისწრაფიან და ას წილად აღმოიზღვევენ საქმესა მას.

სი. უითარცა იგი ქარნი ოდესმე პირსა ზღვისასა აღძრვენ, რაჲამს არა ფიცხელ იყვნენ, და ოდესმე კვა-

შეინანოთ იგი, და სხვა რაჲმე მოკიგონოთ, და მწუნარე ვიქმნეთ თუ რად არა იგი ვქმნით, მაშინ განვახეუთ ჩვენ მიერ შეკრებილსა მას კეთილსა. და ესე გულის-ხმა-ვეოთ მათ შორის, რომელნი წარემატებიან მორჩილებასა შინა, და მერმე შეინანიან, თუ: რად არა დაუუღება მოიკეს და უღებ-ჭკევიან მორჩილება, მაშინ დასხნას იქმს სინანული იგი მის კეთილისას, ვიდრემდის დაღივნეს მოგებულნი იგი კეთილნი, და მაშინ იხილეს დატემა თვისი.

თავი 26.

ლად უფსკრულიდგან აღამღვრევენ, ეგრეთვე ვნებანი არიან, რამეთუ ვნებულთა სიღრმეთაგან გულისათა, შეაშფოთებენ; ხოლო სრულთარე პირსა გონებისასა. და ამისთვისცა მსწრათლ მოიპოვებენ იგინი თვისსავესა მას დაუფიწყარებასა,

სიჭ. ხრულთა არს საქმე ესე, რათა მარადის სცნობდენ სულსა შინა თვისსა, თუ რომელი გულის-სიტყვა არს სვინიდისისაგან მოსრული, და რომელი არს ივთისაგან, ანუ რომელი არს ეშმაკთაგან, რამეთუ არა ეშმაკნი ყოველსავე პირველითგან ბოროტად მოაგონებენ, ამის-თვის ძნელ-არს ამისი ცნობა.

ორი საგრძნობელი თვალთა-განათლდების სხეული; ხოლო გულისსიტყვათა და ცხადთა-მოქმედებათა განკითხვა-განანათლებენ თვალთა გულისათა.

ქავენი სხვაენი სათნოებათათვის.

არწმუნოება მტკიცე მოღვაწეებისა დედაა არს, ხოლო წინა-აღმდგომი ამისი საცნაურ-არს.

ჟ. ხასოება კეთილი მომადულეებელი არს სოფლისა; ხოლო წინა-აღმდგომი ამისი საცნაურ-არს.

ზ. სიყვარული ივთისა მიზეზი-არს უცხოებისა, ხოლო წინა-აღმდგომი ამისი საცნაურ-არს.

წ. ჭორჩილება შვა ბრალობამან თავისა თვისისამან, და სურვილმან, და შეურაცხებისამან.

ყ. ჭარხვა დედა არს სიმრთელისა, და მომახსენებელი სიკვდილისა.

ყი. ღსენება სიკვდილისა, და წვრთა ჭრისტეს ვნებათა, შემწე არიან სიწმიდისა.

ქ. წაყუდება უჩინო მყოფელი არს, ხორცთა მხურვალეებისა.

ქი. ჭღვიძარება და მარხვა შემმუსრველ არიან გულის სიტყვათა ბოძოტთა, ბილწთა და დამაცხრობელ ბრძოლათა.

ჟი. ხარწმუნოება და უცხოება მკვლელნი არიან ვეცხლის-მოყვარებისანი; ხოლო მოწყალებამან და სიყვარულმან, ხორცნიცა თვისნი მიცემად სცნიან.

ი. სოცვა სამარადისო წარმწყმედელი არს მოწყინებისა; ხოლო ხსენება სასჯელისა, მომატყვებელი არს მოსწრაფებისა.

იჟ. ჩამალი გულის-წყრომისა არს-სიყვარული გინებისა და კდემისა; ხოლო გალობა და მოწყალება და უბოვარება—მომაშთომელ არიან მწუხარებისა.

იყ. ნიძულილი ხილულთა, შემაყვარებელი არს უხი-

სათნოებთათვის.

ლავთა; ხოლო დუმილი და დაყუდება მბრძოლ — ცუდად-
მზვობრობისა; უკეთუ კულა საშუალ იყოფები შეუ-
რაცხება შეიყვარე.

17. ღმბარტავანება ხილული, განკურნოს მოქალა.
ქობამან შემუსრვილმან და უნდომან; ხოლო უხილავი
ოხილავმან მან წინა საუკუნეთა შობილმან.

18. ყოველთა ხილულთა ქვეწარმავალთა მკვლელი
არს ირემი; და უხილავთა მხეცთა ყოველთა მკვლელი
არს ხიმდაბლე.*

19. ერთი არს ბუნებითთაგანი, რომელი ყოველთა-
ვე უხილავთა საქმეთა გვასწავებს.

20. მითარცა*) გველსა ვერ ძალუცს აღძარცვად
ძველისა მის ტყავისა, არათუ შევიდეს ხვრელსა იწროსა;
ეგრეთვე ვერცა ჩვენ აღვიძარცვენთ პირველნი იგი ჩვე-
ულებანი და ბილწებანი სულისანი, და სამოსელი ძვე-
ლისა მის კაცისა, უკეთუ არა წარვლოთ იწრო იგი და
საჭირო გზა მარხვისა და შეურაცხებისა.

21. მითარცა ვერ შემძლებელ არს ფრიად გასუქე-
ბული მწყერი სიმღლელედ ცისად აღსლვად; ეგრეთვე
რომელი გაასუქებდეს ხორცთა თვისთა

22. მითარცა მწვირესა ზედა განმხმარსა ვერ განის-
ვენიან ღორთა; ეგრეთვე ხორცთა ზედა გამხმართა შრო-
მითა, ვერ განისვენიან ეშმაკთა.

23. მითარცა სიმრავლე კვამლისა მრავალ გზის და
შრეტს ცეცხლსა, ეგრეთვე მწუხარება უზომო დააბნე-
ლებს სულსა და განახმობს ცრემლთა.

24. მითარცა ბრმა მოისარი ვერ წარემართოს, ეგ-
რეთვე მოწაფე მაცილობელი წარწყმდეს.

25. მითარცა რკინამან კეთილმან მოლესის რკინა
რბილი, ეგრეთვე ძმამან მოსწრაფემან მრავალ გზის აც-
ხოვნის უდები.

26. მითარცა კვერცხი რომელი დაიმალის სკორესა

*) ეგრეთ ვგონებ თუ სვინიადისის იტყვის.

სხვათა.

შინა და გამოისხნის მართვენი, ეგრეთვე გულის სიტყვანი, რომელნი არა გამოაცხადნენ აღასრულნენ იგინი საქმით.

ლვ. **¶**ითარცა ცხენი ასპარეზსა შინა, რომელნი ხდებიედ ურთიერთას, ეგრეთვე კრებული ძმათა კეთილთა.

ლწ. **¶**ითარცა ღრუბელმან დაფარის ბრწყინვალეობა მზისა, ეგრეთვე ბოროტნი გულის-სიტყვანი დააბნელებენ გონებასა.

ლყ. **¶**ითარცა რომელსა ზედა გამოხდის ბრძანება სიკვდილისა, და არღარა იკითხავნ იგი, და არცა იტყვიან რას: ბასრობისა და სიმღერისათვის, ეგრეთვე არცა ჭეშმარიტმან მგლოვარემან აღავსოს მუცელი თვისი.

ლყა. **¶**ითარცა გლახაკთა იხილნიან რაჲ საუნჯენი მეფეთანი, უმეტესად სცნიან სიგლახაკე თვისი; ეგრეთვე სული რომელი იკითხვიდეს მაღალთა მათ სათნოებათა მამათა და მოწამეთასა, უმეტესად დამდაბლდეს გონება მისი.

ლწ. **¶**ითარცა რკინა უნებლიეთცა მორჩილობს მაგნიტსა, ეგრეთვე რომელნი დაეჩვივნენ ვნებასა, იმძლავრებიან მის მიერ იძულებით.

ლქ. **¶**ითარცა ზეთი დააწყნარებს ზღვასა, ეგრეთვე მარხვა დააცხრობს ხორცთა ხურვებასა.

ლკ. **¶**ითარცა წყალი შეიწრდის რაჲ ამალღდის ზე, ეგრეთვე სული შეიწრებული ბრძოლათა და განსაცდელთაგან ამალღდის სინანულითა ივთისა მიმართ და განერის მაჭირვებელთა მისთაგან.

ლდ. **¶**ითარცა რომელსა ნელსაცხებელი სუნნელი აქნდეს, დაღაცათუ მას არა ენებოს, საცნაურ იქმნების სუნნელებისა მისთვის, ეგრეთვე რომელსა თანა სული ოფლისა იყოს, საცნაურ იქმნების სიტყვითა და სიმდაბლისა მისისაგან ყოველთა მიერ.

ლდე. **¶**ითარცა ქარნი აღაშფოთებენ ზღვასა, ეგრეთ-

სათნაუბრაათვის

ვე გულის წყრომა უფროს ყოველთა სენთა აღაშფოთებს გონებასა.

ითყ. შითარცა საქმე რომელი თვალსა არა ეხილვოს, არა ფრიად სურის მისთვის, ეგრეთვე ქალწულნი ხორცითა სუბუქ არიან ბრძოლათაგან, ვიდრეღა გამოცდილნი ბოროტისანი.

ითყ. შითარცა საუნჯეთა მეფისათა, რომლისა გარემოს მცველნი იყვნინ, არა ფრიად იკადრებენ მპარავნი მიახლებად; ეგრეთვე რომელმან დაამკვიდროს ლოცვა გულსა თვისსა არა ფრიად წარიტყვენოს უხილავთა მათ ავაზაკათგან.

ითშ. შითარცა არა გამოვალს თოვლისაგან ცეცხლი; ეგრეთვე რომელი ეძიებდეს პატივსა ამის სოფლისასა, ვერმიემთხვიოს პატივსა ზეცისასა.

ითყ. შითარცა ერთმან ნაკვერცხალმან მრავალ-გზის ფრიადი ნივთი დასწვის, ეგრეთვე იპოვის ერთი კეთილი, რომელმან აღხოცის სიმრავლენი ცოდვათანი.

ითყ. შითარცა ვერ შესაძლებელ არს მოკვლა მხეტთა თვინიერ აბჯრისა; ეგრეთვე ვერცა მრისხანებისა მოკლა თვინიერ სიმდაბლისა.

ითწ. შითარცა ბუნება კაცისა შეუძლებელი არს თვინიერ საზრდელისა, ეგრეთვე კაცსა არა უღირს უღებება წამ-ერთცა ვიდრე სიკვდილადმდე.

ითწ. შითარცა მზისა ნათელი ხერვლისა მიერ შევიდის რაჲ სახლად ყოველივე განანათლის ვიდრეღა მცირეცა იგი მტვერი იხილვების, ეგრეთვე რაჲმს შევიდის შიში ივთისა გულსა კაცისასა, იხილნის მან ყოველნი ცოდვანი თვისნი ცხადნი და დაფარულნი.

ითთ. შითარცა კირჩხიბი ოდესმე წაღმართ ვალნ, და ოდესმე უკუღმართ და ვერ წარემართის, ეგრეთვე სული რომელი ოდესმე იცინოდის და ოდესმე ტიროდის, და ოდესმე იშვებდეს, ვერა რაჲ ირგოს მან.

შ. შითარცა მძინარისაგან წარბარვაჲ რაჲსამე ადვილ

სხვათა.

არს, ეგრეთვე რომელნი მახლობელ სოფლისა იყვნენ, ადვილად განიძარცვნენ საქმეთაგან კეთილთა.

შდ. შითარცა რომელი ბრძავენ ლომსა, უკეთუ უდებ ყოს წამ-ერთცა მოიკვლის, ეგრეთვე რომელი ხორცთათვისთა ბრძოდის, უკეთუ განუსვენებდეს მათ იძლიოს მათ მიერ.

შე. შითარცა რომელი რაჲ ადვიდოდის კიბესა გატეხილსა ბოროტი შეემთხვიოს მას, ეგრეთვე ყოველი პატივი და დიდება კაცობრივი წინა-აღმდგომ არიან-სიმდაბლისა.

შჳ. შითარცა შეუძლებელ არს თუმცა კაცსა მშინერსა არა მოეხსენებოდა პური, ეგრეთვე შეუძლებელ არს თვინიერ ხსენებისა სიკვდილისა და სასჯელისა-ცხოვრება.

შჴ. შითარცა წყალი აღხოცს წერილსა, ეგრეთვე ცრემლნი ცოდვათა.

შჵ. შითარცა რომელნიმე წერილნი წყლითა არა აღიხოცებიან და აღვხოცთ მათ სხვითა რაითმე ღონითა, ეგრეთვე სულნი რომელთა არა აქვენ ცრემლნი, აღიხოცნიან იგინი სულთქმითა და გლოვითა და ურვითა დიდითა.

შჶ. შითარცა სკორემან განამრავლის მატლნი; ეგრეთვე სიმრავლემან საქმელთამან განამრავლნის დაცემანი და გულის სიტყვანი ბოროტნი და შეგინებულნი.

შჷ. შითარცა რომლისა ფერხნი შეკრულ იყვნინ, ვერ შემძლებელ არიან სვლად, ეგრეთვე რომელი შეიკრებდეს საფასეთა, -ზეცათა აღსლვად ვერ შემძლებელ არს.

შჸ. შითარცა წყლული ახალი უადვილესად განიკურნების, ეგრეთვე დაძველებულნი წყლულებანი სულისანი ძნად განიკურნებიან, და შრომით დაღაცათუ განიკურნენ.

ში. შითარცა შეუძლებელ არს მკვდრისა სვლა,

სათნოებთათვის.

ეგრეთვე შეუძლებელ არს, რომელმან წარიკვეთოს სასოება ცხოვრებისა მისისა.

ჩ. შითარცა რომელი იტყოდის თუ სარწმუნოება მაქვს მართალი და იქმოდის ცოდვასა, მსგავს არს იგი პირსა რომელსა არა აქენდიან თვალნი.

ჩუ. ქომელსა არა აქენ სარწმუნოება მართალი, და იქმ მოღვაწებასა; მსგავს არს კაცსა რომელი აღმოასხამნ წყალსა, და შთაასხამნ ჭურსა განხვრეტილსა.

ჩყ. შითარცა ნავსა რომელსა აქენდეს მენავეთ მოძღვარი კეთილი მშვიდობით შევიდის ნავთსაყუდელად, ეგრეთვე სული რომელსა აქენდეს მწყემსი კეთილი, მშვიდობით აღვიდეს ზეცად, შეწევნითა მფთისათა, უკეთუ მორჩილ იყოს დაღაცათუ მრავალნი ცოდვანი ექმნენ.

ჩრ. შითარცა რომელი რაჲ ვილოდის გზასა უცნაურსა თვინიერ წინამძღვრისა აღვილად მოსცთეს, დაღაცათუ გონიერ იყოს, ეგრეთვე რომელი ხელმწიფებითა თავისა თვისისათა, და ნებასა ზედა თვისსა ვალნ, მონაზონებასა შინა პირველითგანვე აღვილად წარწყმდეს იგი, დაღაცათუ ყოვლისა სოფლისა სიბრძნე აქენდეს.

ჩშ. ოკეთუ ვინმე უძღური იყოს ხორცითა, და მრავალნი ცოდვანი ექმნეს, გზასა ხიმდაბლისასა და საქმეთა მისთასა ვილოდინ, რამეთუ სხვებრ ცხოვრებასა ვერ პპოვებს.

ჩყ. შითარცა შეუძლებელ არს რათამცა მრავალ ჟამ დასწეულებული ერთსა წამსა, პირველსავემცა ძალსა და სიმრთელესა მოვიდა, ეგრეთვე შეუძლებელ არს, თუმცა კაცმან ვნებულმან მეყსაშინა მოსპოლნა ვნებანი მისნი სრულიად.

ჩყ. ყოველსავე ვნებასა და სათნოებასა, რომელიცა გაქენდინ დაისწავლიდი საზომსა მისსა, და მარადის უმზირდი თუ, ოდეს აღორძნდების, ანუ ოდეს დამცირდების, და ესრეთ სცნა წარმართება და საზომი მისი.

სსგათა.

ქი. შითარცა რომელნი ოქროსა თიხად სცვალე-
დენ დიდად დასჭირდების, ეგრეთვე რომელნი ხორციე-
ლისა პატივისათვის სულიერთა სათნოებათა გამოაცხა-
დებენ.

ქი. შენდობა ცოდვათა მრავალთა მოიღეს მსწრაფლ,
ხოლო უვნებლობა მსწრაფლ არავის მოუგვის, ხოლო
ამას ივთისა შეწევნა უხმს და სიგრძე ჟამთა, და შრომაჲ
ფრიალი.

ქი. ულის ხმა ვყოთ, თუ რომელნი მხეცნი, გინა
ფრინველნი ბრძვანან ყანასა ჩვენსა ჟამსა თესვისასა, ანუ
რომელნი ჟამსა აღმოცენებისასა, ანუ რომელნი ჟამსა მკი-
სასა, რათა ჯეროვანდცა აღვმართნეთ მახენი და დაუდ-
გნეთ საბრხენი.

ქი. შითარცა უჯერო არს, უკეთუ თავ-ქედი ვისმე
ედვას და მოიკლას თავი თვისი, ეგრეთვე ბოროტ არს
ვიდრე სიკვდილადმდე სასოებისა წარკვეთა.

ქი. შითარცა უშვერება არს. უკეთუ ვინმე დაჰფ-
ლას მამა თვისი, და მორაიქცეს დაფლვისა მისგან, მეყვ-
სეულად ყოს ყორწილი. ეგრეთვე უჯერო არს მათდა
რომელნი იგლოენ ცოდვათა თვისთათვის, რათამცა ეძი-
ებდეს ამას საწუთოსა კაცთაგან პატივსა, ანუ განსვენე-
ბასა, ანუ დიდებასა.

ქი. შითარცა სხვა არს საყოფელი მთავართა, და
სხვა არს დასჯილთა, ეგრეთვე უხმს შეცოდებულთა, რა-
თა შეცვალეული საქმე და საყოფელი საჭიროჲ მოიგონ,
და არა ვითარ იგი უცოდველთა.

ქი. შითარცა მხედარი რომლისა პირი მოწყულულ
არნ ბრძოლასა შინა, არა უგულვებელს ყვის მეფემან,
არამედ მისცის ნიჭი და პატივი, ეგრეთვე მონაზონი
რომელსა ფრიალნი ჭირნი და განსაცდელნი თავს ესხნიან
ბრძოლასა შინა ეშმაკთასა, გვირგვინოსან ყოს იგი მეუ-
ფემან საუკუნემან ქარისტემან გვირგვინითა მით სიხარუ-
ლისათა.

ხათნოებათთვის

აჴ. სიბრძნე ბუნებით არს სულსა შინა, ხოლო ცოდვა წარსწყმედს სიბრძნესა მას.

აჴ. ცნობა ბოროტისა შობს დაცხრომასა შისსა, ხოლო ცნობა ნაშობი არს სვინილისისა, რომელ არს გონება მეცნიერი კეთილისა და ბოროტისა.

აჴ. სვინილისი არს მამხილებელად ჩვენდა მოცემული ითისა მიერ ბოროტათვის დამცველი ჩვენი, განძლიერებული ჩვენ შორის ნათლისდებისაგან, რომელი იგი რაოდენცა განწმდებოდის უმეტესად შემძლებელ არს მხილებად, და რაზომცა დაითრგუნვოდის მოუძღურდების; ამისთვის უნათლავთა ვერ ამხილებს ძლიერად ბოროტისათვის, არამედ უძღურად; ხოლო რომელნი უსმენდენ მას ნათელდებულნი მათგან დააცხრობს ბოროტთა: დაცხრომა ბოროტთაგან შობს სიძულილსა მათსა; ხოლო მოძულება ბოროტისა დასაბამი არს სინანულისა. და დასაბამი სინანულისა, არს დასაბამი ცხოვრებისა, - განწმედელი არს გონებისა, და განწმედა გონებისა-მშობელი არს მოღვაწებისა; ხოლო მოღვაწება-დასაბამი არს სათნოებათა. და დასაბამი სათნოებათა-ყვავილი არს სულისა; ხოლო ნაშობი სათნოებათა არს მხურვალეობა გულისა; და მხურვალეობა გულისა მშობელი არს ნაყოფთა კეთილთა; და ჩვეულება სათნოებისა-მშობელი არს შიშისა ოფლისა; ხოლო შიში შობს-დამარხვასა მცნებათასა. და დამარხვა მცნებათა-სახე არს სიყვარულისა; ხოლო დასაბამი სიყვარულისა-განმრავლება არს სიმდაბლისა. და სიმრავლე სიმდაბლისა-დედა არს უვნებელობისა; ხოლო უვნებელობისა მოგება-სრულება არს სიყვარულისა; და სრულება სიყვარულისა-დამკვიდრება არს ითვისა უვნებელობისა მიერ გულითა წმიდათა შორის, *ისუბყოთუ ჰესი იშყოთი იყოთანი*; რომლისა არს დიდება და სიმტკიცე, აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე ამინ.

მოვედით ჩემდა ყოველნი მაშურაღნი და ტვირთ შვიმეჩი და ძე განგისვენო თქვენ

ყლოთა შთანთქმელი ჯოჯობებით

სულთა მაცხოვნებელი და ზეცად ამყვანებელი ღიბე

ქართული ჩმიდისა მამისა ჩვენისა იოანესი დაყუ- დებისათვის სოცტა და სულისა.

Ⲡ Ⲛ ⲛ ⲛ ⲛ ⲛ.

ამეთუ ჩვენ ვინათგან ვიქმნენით მონა არა წმი-
დათა მათ ვნებათა და მორჩილ მათდა, ამისთვის
მზაკვარებანიცა და მანქანებანი და საქმენი მათნი ვიცნით
მცირედ რაჲმე, რომელნი იგი ეუფლნეს გლახაკსა ამას
სულსა ჩვენსა სულნი ბოროტნი. **ჴოლო** სხვანი არიან
იგინი, რომელთა ძალითა **სულისა ჩმიდისათა**, და მათ-
განთა სრულიად განთავისუფლებითა იცნიან ღონენი
მათნი. რამეთუ სხვა არს რომელი ტკივილთა მათგან და
საღმობათა სენისათა გულის-ხმა-ჰყოფენ, თუ ვითარი
განსვენება აქვს სიმრთელესა; და სხვა არს რომელი სი-
ხარულისა მისგან სიმრთელისა მწუხარებასა მას სნეულე-
ბისასა გულის-ხმა-ყოფს და გამოისახავს.

ჴოლო აწ ჩვენ ვითარცა უძღურთა გვეშინის სიბრძ-
ნის-მეტყველება თქვენდა მიმართ, ნავთ-საყუდელისა მის-
თვის დაყუდებისა. რამეთუ ვიცი ვითარმედ, ვითარცა
ძალდი რადგან ტაბლასა თანა და უმზირინ წარტაცებად
პურისა, და თვისგან შექმად მისა; ეგრეთვე ეშმაკი დგას
კრებულსა თანა კეთილსა ძმათა მორჩილთასა. და ისწრა-
ფის რათამცა წარიტაცა მიერ სული მიზეზითა დაყუდე-
ბისათა, და პოვამცა იგი მარტოდ თვინიერ შემწისა, და
შექმა იგი ამისთვისცა უკვე, რათა არა ვსცეთ მას ად-
გილი ჩვენისა ამის სიტყვისა მიერ, და მიზეზ მათდა,
რომელნი ეძიებენ მიზეზსა, აქამომდე არა ჯერ ვიჩინე
თქმად მშვიდობისა და დაწყნარებისათვის ბრძოლასა ში-
ნა მყოფთა მათ, ზეცისა ძეუფისა მხედართა მიმართ.

დაყუდებისათვის

გარნა ამას ოდენ ვიტყვი ვითარმედ, რომელნი კეთილად ბრძოდნან, მშვიდობისა და დაყუდებისა გვირგვინი განემზადებინ მათ, ხოლო აწ უკეთუ გნებავს მცირედი რაჲმე ვსთქვათ გულის-ხმის-ყოფისა სახით, რათა არავინ შეწუხნეს, უკეთუ სრულიად გამოუძიებელად დაუტეოთ ამის პირისა სიტყვა.

ჟ. შაყუდება ხორცთა არს, წესთა და საცნობელთა დაწყნარება; ხოლო დაყუდება სულისა არს, გულის სიტყვათა გულის-ხმის ყოფაჲ, და გონება წარუბარველი.

ჟ. სულის-სიტყვა მხნე და ახიანი მოყვარე არს დაყუდებისა, რომელი იგი დგან კართა ზედა გულისათა დაუცადებელად, დადაუძინებელად, და მომავალთა მათ მტერთა რომელთამე მოაკვდინებნ, და რომელთამე იოტებნ.

ჟ. ძომელი გულის-ხმის-ყოფითა გულისათა დაყუდებულიყოს, იცის მან თქმული ესე; ხოლო რომელი ჯერეთ ჩვილ-არს იგი უმეცარ არს ამას, და არა უხილავს გემოჲ ამისი.

ჟ. შაყუდებულისა გულის-ხმის-ყოფელისა, არა სახმარ არიან სიტყვანი; რამეთუ საქმეთა მიერ სიტყვათა თვისცა განათლდების.

ჟ. სასაბამი დაყუდებისა ესე არს, რათა ევლტოდის ხმათა და ამბოხებათაგან ერისათა, ვითარცა შემაშფოთებელთა გონებისათა; ხოლო დასასრული მისი ესე არს, რათა არა ეშინოდის თუმცა ამბოხებათა და ხმათა ერისათა შეაშფოთეს დაწყნარება მისი, არამედ იყოს ყოვლითურთ უვნებელ მათ შინა.

ჟ. ძომელი გულის-ხმის-ყოფით დაეყუდოს, განისწალოს იგი, და იქმნას სახლ-სიყვარულისა, და იყოს იგი ყოვლითურთ ტკბილ და აღუძრველ სიტყვის გებისა მიმართ, და გულის წყრომისა; ხოლო რომელი არა გულის-ხმის-ყოფათ ჯდეს, ეგე ვითარი იქმნას მონა ბულის-წყრომისა და ამბარტავანიბისა.

თავი 27.

15) ზაყუდებული იგი სრს, რომელმან უხორცო იგი და უნიეთო გონება შეაწყვიდოს, ნივთიერსა მას სენაკსა შინა, საკვირველი ესე საქმე და დიდი.

16) იძიებნ მარგარიტსა-მეძიებელი მისი; ხოლო მარგარიტსა მას უხილავსა, გონება დაყუდებულისა.

17) ჩუ შეურაცხად გიხნ ზემო თქმული ესე იგავი, თუ არა ვერ გიცნობიეს ჯერეთ დაყუდება.

18) ჭრა*) ესრეთ არს მონაზონი მარტო, ვითარ მონაზონი მონაზონსა თანა, რამეთუ მარტოსა დიდი სიფრთხილე უხმს და წარუბარველი გონება.

19) სხვათა თანა მყოფსა მას მრავალ-გზის შეეწიის მოყვასი, ხოლო მარტოდ მყოფსა შეეწიის ჭნგელოსი.

20) საცნაურნი იგი ძალნი ჭნგელოსთანი შეეწევიან და იყოფებიან სულიერსა დაყუდებულსა თანა; ხოლო წინა-აღმდგომი ამისი დავიღუმო და არა ვიტყოდე.

21) ხაღმრთოთა საქმეთა უფსკრული ღრმა არს; ხოლო გონება დაყუდებულისა იქცევის მას შინა.

22) ჭრათუ უცთომელ არს სამოსლითა ცურვა; და არა მშვიდობა არს ვნებულისა ივთის-მეტყველება.

23) სენაკი დაყუდებულისა ზღუდე არს გვამისა, ხოლო გვამი დაყუდებულისა ზღუდე არს გონებისა, და შინაგან აქეს სახლი გულის-ხმის-ყოფისა.

24) ჩომელსა აქენდეს ვნება, და სენი სულიერი, და ხელყოს დაყუდებასა; მსგავს არს კაცსა რომელმან გარდაიდის თავი თვისი ნავით გულსა ზღვისასა, და აქენ ხელთა მისთა ფიცარი მცირე, და ნებავენ უშრომელად ქვეყანად განსლვად.

*) იტყვის ნეტარი ესე ვითარმედ მარტოდ-მყოფობა ძნელი საქმე არს, რამეთუ სხვათა თანა მყოფსა უკეთუ წარსაკვიდოს აქეს კაცთაცან შეწყენს; ხოლო განშორებულსა უხმს დიდი სიფრთხილე, რათა არა დაეცეს, არამედ მარადის ოთავსა ევედრებოდეს და შეიკრძალოს თავი თვისა; და მერმე იმერტმან რაჟამს იხილოს, ვითარმედ ესე ვითარ არს, მოსცეს მასცა შემწედ ჭნგელოსი.

დაეუდებისათვის

11. რომელნიცა თიხათა ამათ ხორცთა ბრძვანან მათ თვის კეთილ არს თვისსა ჟამსა დაეუდება, უკეთუ წინამძღვარიცა ყვეს, რამეთუ სრულიად მარტოებასა ანგელოსებრი ძალი სახმარ არს.

12. იემი სიტყვა ჭეშმარიტთა დაეუდებულთათვის არს, რომელნი დაეუდებულ არიან სულით და ხორციით.

13. შაეუდებული მოწყინე იტყოდის ტყუილსა და აწვევდეს იგავით კაცთა, რათამცა გამოიყვანოს იგი დაეუდებისაგან.

14. შაუტევის რაჲ სენაკი თვისი და მიზეზობნ ეშმაკთა, და არა გულის ხმა ყოფენ ვითარმედ, რამეთუ თვით იგი ექმნა თავსა თვისსა ეშმაკ.

15. მიხილენ დაეუდებულნი, რომელთა მოტყინარე იგი ცეცხლებრ ივთისა-მიმართ სურვილი მათი დაეუდებისა მიერ აღუსრულებელად აღასრულებს, და ცეცხლითა-ცეცხლი, და ტრფიალებითა-ტრფიალება, და სურვილითა-სურვილი შვეს მათ.

16. შაეუდებული ჭეშმარიტი სახე არს ანგელოსისა ქვეყანასა ზედა, და ქარტითა სურვილისა ივთისათა, დაწერილითა მოსწრაფებისათა ლოცვა მისი განუთავისუფლებიეს, ყოვლისავე მცონარებისა და მოწყინებისაგან.

17. შაეუდებული იგი არს, რომელი დადადებს ჭეშმარიტებით, ვითარმედ, უფნშ'ს'უჭყყაყოი უხის უაყოი სოქუ შოქნ'უქუ იშოქითა მარადის.

18. შაეუდებული იგი არს, რომელმან სთქვა, ვითარმედ შუ შიოჩ'იოქი შუ უაყოი სოქუ შოქოქიუქიოქი უხის.

19. შახაშ საყვარელო კარი სენაკისა გვამითა, და კარი ენისა დაუხაშ სიტყვითა. და კარი გულისა დაუხაშ სულთა მათ ბოროტთა.

20. შაეუდროებამან ზღვისამან, და სიცხემან მზისამან, გამოსცადის მოთმინება მენავისა; და ნაკლულევანებამან სახმართამან, მოთმინებაჲ დაეუდებულისა გამოაჩინოს.

თავი 27.

ქც. ზენავესა მოეწყინის რაჲ ცურავნ წყალთა შინა; და დაყუდებული სულ მოკლე იქმნის, რა აღერიის სიმრავლესა.

ქდ. ჩუ გეშინინ ოცნებათაგან და ხმათა, რამეთუ გლოამან შიში ამაო არა იცის, არცა შეძრწუნდების ოცნებათაგან.

ქე. ქომლისა გონებამან ისწავა ჭეშმარიტი ლოცვა, იგი ოფალსა პირისპირ ეტყვის, ვითარცა კაცი, რომელი ზრახავნ მეფესა ყურის-ყურ; და რომელი სიტყვით ოდენ ილოცავს ხორციელად, იგი მსგავს არს კაცსა, რომელი წინაშე ყოველთა მთავართასა შეუვრდებიან მეფესა; ხოლო რომელნი ერის კაცთა შორის არიან, იგი მსგავს არიან კაცთა ამბოხებასა შინა ყოველისა ერისასა ევედრებოდნან მას.

ქვ. ოკეთუ ხელოვნება ესე კეთილად გისწავიეს, არა უმეტარ ხარ თქმულსა ამას.

ქგ. შასჯედ მცველად გულის სიტყვათა შენთა, უკეთუ ოდენ იცი ცვა, და ხედვედ კეთილად და მაშინ სცნა თუ ვითარ, ანუ ოდეს, ანუ სადაჲთ, ანუ რავდენნი შევლენან საყურძნესა შენსა პარვად.

ქდ. ქაჟამს დაშვრე ხედვისაგან და მსტოვარებისა აღსდევ და ილოცვედ, და დასჯედ საქმესავე შენსა ახოვნად.

ქე. ყნება ვისმე ფრიად გამოცდილსა ამის, პირისათვის წვლილადრე თქმად, გარნა შეშინდა: ნუ უკვე მუშაკსაცა დახსნილება მოატყვის, და რომელნი სურვიელ იყვნენ შესლვად ამას შინა სიტყვათა. მათ ზართა უკუნ-აქცინნეს.

ქვ. ქომელი იტყოდის დაყუდებისათვის, წვლილად და გულის ხმის ყოფით: განრისხნებიან მას ზედა ეშმაკნი; რამეთუ ვერვინ გამოაცხადებს ესრეთ საძაგელებასა მათსა, ვითარ იგი.

ქგ. ქომელი მიწევნილ არს სრულებასა დაყუდე-

დაყუდებისათვის

ბისასა, მას უცნობიეს სიღრმე საიდუმლოთა; ხოლო ვერ მიიწევის მუნ უკეთუ არა პირველად თავს ისხნეს ღელვათა ამბოხებანი, და სიმძაფრენი ქართანი და კვეთებანი მათნი

ით'ხ შამტკიცებს თქმულსა ამას მოციქული პავლე, რამეთუ უკეთუმცა არა მიტაცებული იყო დაყუდებით სამოთხედ, არამცა ასმიოდეს გამოუთქმელნი სიტყვანი.

ითს. შაყუდებისა ყურთა ისმინონ მეთისა მიერ საკვირველნი, რამეთუ იობსაცა შინა ესე ყოვლად ბრძენი დაყუდება იტყოდა, ჩაყ იყიყო ყაყითოჲ ჩუბთოჲ დისოჲ ყოროყნისანი იყოთისოჲჯესი სუქიყოთყოყოყოჲ.

ითთ. შაყუდებული იგი არს, რომელი ესრეთ ივლტინ კაცთაგან, თვინიერ სიძულილისა, ვითარცა იგი სულმოკლე და მცონარი მიივლტინ კაცთა მიმართ; ხოლო რათა ამისთვის ივლტოდის რომელ არა იქმნას მის შორის დახრწევა სიტკბოებისა მეთისა.

მ) ჩარვედ უფსუცსიო ყაყოყოი შასოჯოჯო ყოლი, რამეთუ განსყიდვასა ჟამ უხმს, არამედ განაბნიე შუე შოყდ უთოფუქოჲ და მონაზონთა, რათა ლოცვითა შეგეწინენ დაყუდებისა მიმართ, შუე დოოოოჲ ჟოყოფო ყოლი მორჩილებისა მიერ ტვირთული, და თავს იღვევ ძლიერად სიმძიმე იგი ვნებათა მოწყვედისა, და შაყოჲ შუე ყოშაშა-შოჲჲ მჟი სანატრელისა დაყუდებისა მიმართ, და გასწაო შენ უხილაგთა ძალთა ხილულად საქმე და მოქალაქობა.

მჲ. ჳრა განძღებანი ზეცისანი იგი უკუნითი უკუნისამდე გალობად შემოქმედისა, არცა რომელი იყვნენ ცასა მას შინა დაყუდებისასა განძღენ დიდებად დამბადებელისა.

მჳ. ჳრა რას ზრუნვენ ხორციელისათვის მხორციონი იგი; არცა ზრუნვენ სახმართათვის ხორციელნი იგი უხორციონი.

მჴ. ჳრა აქვს პირველთა მათ გულის თქმა გემოთა

თავა 27

მიმართ; და არცა მეორეთა მათ, სახმრისა რასმე მიმართ
კაცობრივისა. გინათუ განსვენებისაჲვის ხორციელისა.

მწ. ღრა ზრუნვენ ზეცისანი იგი მონაგებთა თვის;
აოცა ესენი უკეთურებისათვის და ბრძოლისა ეშმაკთასა.

მჟ. ღრა არს ზეცისათა მათ თანა სურვილი დაბადე-
ბულთა მათ ხილულთა; და არცა ამათ თანა გულის თქმა
პირებისა.

მჟრ. ღრაოდეს დასცხრენ. ზეცისანი იგი წარმართე-
ბად სიყვარულსა შინა მვთისასა; არცა ესენი დასცხრე-
ბიან ბაძვად მათდა.

მწი. ღრა უცნაურ არს მათ მიერ სიმდიდრე წარმარ-
თებისა მათისა; არცა ამათ მიერ ტრფიალება ზეცად
ამაღლებისა.

მწი. ღრა დასცხრებიან ზეცისანი, ვიდრემდის სერა-
ბინთა თანა მიიწინენ; არცა ესენი ვიდრემდის ანგელოს
იქმნენ.

მმ. ჩეტარ არს, რომელსა აქენდეს ამის საზომისა
მიწთომად სასოება. სამეზის სანატრელ არს რომელი
მიახლებულ იყოს, და ანგელოს არს, რომელი მიწვეულ
იყოს.

გაყუდებისათვის თითო სახეთა.

ჩ. **ესეცა** საცნაურ არს ყოველთა მიერ, ვითარმედ
ყოველთავე საქმეთა და ხელოვნებათა შინა განყოფილე-
ბანი არიან, ნებათა და განზრახვათა და საზომთანი; რა-
მეთუ არათუ ყოველთა აქვს სრული საზომი, არამედ
სხვათა სრული აქვს, და სხვათა უდარესი, ანუ უძლუ-
რებისაგან მათისა, ანუ მცონარებისა, და ამისთვის არიან
ამას საქმესაცა შინა განყოფილებანი. რამეთუ რომელ-
ნიმე შევლენ ნავთსაყუდელსა ამას, და უფროსად უფსკ-
რულსა უძლურებისათვის ხორცთა და პირთა მათთასა
და მძლავრებისათვის ჩვეულებათასა, რათამცა მოიწყვიდ-
ნეს იგანი. და სხვანი: რამეთუ მრისხანენი იყვნენ, და

დაყუდებისათვის

ერსა შორის გულის-წყრომასა ვერ სძლევდეს უბადრუკ-
ნი; და სხვათა თვით რჩულობისათვის მათისა და ზვაობი-
სა ინებეს შესვლა ამას ზღვასა; და სხვანი ამისთვის შე-
ვიდეს ამას შინა, რამეთუ ვერ ეძლო ნივთთა შორის ყო-
ფითა, ნივთთაგან განყენება; და სხვანი ამისთვის რათა
მოსწრაფება მოიგონ მარტოებითა; და სხვათა ამის-თვის
ალირჩიეს ესე, რათა ფარულად ტანჯნენ თავნი თვისნი
ცოდვათათვის; და სხვანი ამისთვის შევიდეს ამას შინა,
რათა დიდება მოატყვან თავთა თვისთა კაცთაგან. **ჟო-**
ლო არიან სხვანი უკეთუ ოდენ მოვიდეს რა ძე კაცისა
ქვეყანასა ზედა, და იბოვნენ ესე ვითარნი, რომელნი
სურვილისათვის და წყურვილისა სიყვარულისა **ღვთისა**
შეეყვნენ ამას სანატრელსა, რაჟამს იგი, პირველ შესვ-
ლისა მას შინა, მისცეს ყოველსავე გულისსიტყვასა მოწ-
ყინებისასა, ხელთ წერილი განშორებისა, რამეთუ მოწყი-
ნებისა თანა ყოფა პირველისა მისგან განშორება არს.

ქჳ. სიბრძნისა ამისებრ მცირედისა, რომელი მომე-
ცა ვითარცა უმეცარსა ხუროთ მოძღვარსა კიბე გამოძი-
ლიეს, ხოლო აწ თითოეული ხედვედინ თუ რომელსა
ხარისხსა არს კიბისა მის დაყუდებულთასა.

ქჴ. პირველი კიბე არს თვით რჩულობისათვის;
მეორე დიდებისათვის კაცთასა; მესამე უძლურებისაგან
ენისა; მეოთხე სივლტოლისათვის ნივთთასა; მეხუთე
მძღაჳრებისათვის გულის წყრომისა; მეექვსე რათა თავნი
თვისნი ტანჯნეს; მეშვიდე რათა მოსწრაფება მოიგონ;
მერვე რათა ცეცხლსა ზედა ცეცხლი შესძინონ.

ქჵ. შვიდნი იგი კიბენი, საქმენი არიან შვიდეული-
სა ამის საწუთოისანი, რომელნიმე კეთილ, და რომელნი-
მე ხენეშ, ხოლო მერვე მერმისა მის საუკუნოისა მომასწა-
ვებელი არს.

ქჶ. **ომზირდი** ჭი მონაზონო მარტოდ მყოფო ჟამსა
მხეცთა მოხვლისასა, თვარა ვერ უძლო მახისა კეთილად
დადგმად.

თავი 27

წიქ. ოკეთუ წარვიდა რომელმან იგი მიიღო ხელთ წერილი განშორებისა, ნამეტნავ არს ხელთ-საქმარი, უკეთუ კელა ჯერეთ არა განყენებულ არს იგი, არა უწყი თუ ვითარ დავეყუდო.

ძიქ. ძაოსთვის არა გამოსჩნდეს წმიდათა მხოტაბენ-ესელთაგან ეგოდენნი მნათობნი, ვითარ იგი გამოჩნდეს სკიტელთაგან, რომელი გულის-ხმა-ყოფს გულის-ხმა-ყავნ რამეთუ მე თქმა არა ძალ მიცს, და უფროსლა არა მნებავნ.

წიქ. ძომელნიმე ვნებათა ბრძოლითა, და წინააღმდეგომითა; და რომელნიმე გალობითა, და უმეტესსა ჟამსა ფსალმუნებასა შინა ყოფითა; და რომელნიმე ლოცვასა შინა დგომითა; და სხვანი ხედვასა შინა ყოფითა, გარდაიხდიან ჟამთა მათთა ამათ სახეთაებრ. — გამოიძიეთ ზემოთქმულიცა, და რომელი გულის-ხმა-ყოფს ოფლისა მიერ, გულის-ხმა ყავნ.

წიქ. ჭრიან სულნი უდებნი, რომელი შევიდეს რაჲ კრებულსა მონასტრისასა, და პოეს ფართოებით ჭამადი თანა-შემწედ დახსნილობისა მათისა, და სრულრად წარსაწყმედელად მოვიდეს; და არიან სხვანი რომელთა თვისი დახსნილობა სხვათა თანა ყოფითა აღიძარცვენ და არათუ ოდენ უდებთა ზედა, არამედ მოსწრაფეთაცა ზედა მრავალ გზის ესრეთვე იქმნა.

წიქ. ჭმასვე კანონსა დაყუდებისა თვისცა ვიტყვით ვითარმედ მრავალნი გამოცდილნი შეიწყნარნა და გამოუცდელ ყვნა და თვით-რჩულობისა მიერ გამოაჩინა გემოთ მოყვარება მათი, და სხვანი მიიხვნა, და შიშითა და ზრუნვითა თვისსა სასჯელთა ტვირთისათვის მოსწრაფე და მხურვალე ყვნა იგინი.

ა. ჩუმცა ვინ ძღეული გულის წყრომისაგან და სიმაღლისა, ორგულებისა და ძვირის-ხსენებისა ეძიებს ხილვად კვალსა დაყუდებისასა: ნუ უკვე გონება ცთომილება ოდენ შეიძინოს, ხოლო რომელი ამათგან წმიდა

დაუუდებისათვის.

არს, მან თვით ცნას უმჯობესი, და ვგონებ თუ, ყოველივე ვერცა მან.

აჟ. **ქომელნი** ჯერისაებრ აღასრულებდენ დაუუდებასა, სასწაულნი მათნი ესე არიან; გონება დაუძინებელი, გული წმიდა, აღტაცება **ივთისა** მიმართ, წინაშე თვალთა ქონება სასჯელისა, ხსენება სიკვდილისა, განუძლომელობა ლოცვისა, დაცვა წარუბარველი, მოკვდინება სიძვისა, უცნაურობა ცუდის სიყვარულისა, სიკვდილი სოფლისაგან, სიძულილი ნაყოფებისა; მიზეზი **ივთის-**მეტყველებისა, წყარო გულის-ხმის-ყოფისა, ცრემლი სამარადისო, წარწყმედა მრავლის-მეტყველებისა-და სხვა მსგავსი ამათი, რომელთა სიმრავლე წინა-აღუდგების რე; ხოლო რომელნი არა ჯერისაებრ აღასრულებდენ მას, ესე არს სიგლახაკისა მათისა სახე, აღორძინება გულის წყრომისა, დაუნჯება ძვირის ხსენებისა. სიყვარულისა განქარვება, სიმალლისა შემატება, და შემდგომი*) ამის დავიდუმო.

აყ. **წინადგან** მოიწია სიტყვა ესე ვითარისათვის, კეთილ არს რათა მორჩილთა თვისცა ჭეშმარიტთა ვსთქვათ, თუ რაჲ არიან სახენი მათნი და სასწაულნი, რამეთუ უფროსად მათდა მიმართ არს სიტყვა.

აჟ. **ქომელნი** სჯულიერად და კეთილად და ჯეროვნად იყვნენ მორჩილებასა შინა, სასწაულნი მათნი ესე არიან სიტყვისაებრ წმიდათა ჰამათასა, ნიმდაბლისა მის ახალთასა, დღითი დღე აღორძინება, გულის წყრომისა მოუძლოურება, სიბნელისა უჩინო ყოფა, ვნებათაგან ხსნა, სიძულილისაგან განთავისუფლება, მხილებათაგან და კდემათა გულის თქმისა აღხოცა, მოწყინებისა უმეცრება, მოსწრაფებისა განმრავლება; სიყვარული წყალობისა, უცხოება ამპარტავანებისაგან, რომელი ესე ყოველთა

*) შემდგომი ამათი გბთარ შე გვგონებ, არს დაცემა ხორციელს ცოდვასა შინა, ანუ წარწყმედა გონებისა და განცოფებაჲ, რამეთუ ესენი არიან ამპარტავანებისა ნაშობნი, ვათარ იგი გმოხდაცა.

თავი 27.

მიერ საძიებელ არს-და მცირედთა მიერ იპოების.

აჴ. ძაჴამს წყალი არა იყოს, წყაროსა შინა სახელი ამაო არს, და შემდგომი ამისი გულის-ხმა-უყოფიეს გონიერთა.

აჴ. ხულმან რომელმან არა დაიმარხოს აღთქმა რომელი ექმნა ოფლისა მიმართ, მან შეაგინოს თავი თვისი, და ესე საქმენი შეუდგენ მას ბილწებისანი: დავიწყება სიკვდილისა, უძღებება მუცლისა ვერ დაძვირვა თვალთა, მუშაკობა მზვობრობისა, განუძღომელობა ძილისა, გულფიცხელობა, ულმობელობა, საუნჯე გულის სიტყვათა ბოროტთა, განმრავლება ვნებათა, ტყვეობა გულისა, სიმრავლე შფოთისა, ურჩება, მაცილობლობა, სიყვარული ცუდი, ურწმუნოება, უჯეროება, მრავლის-მეტყველება, კადნიერება—ყოველთა უბოროტესი; და ყოველთა უძვირესი, გულფიცხელობა, რომელსა შეუდგს უშიშოება ივთისა, რომელ ესე დედა არს ყოველთავე დაცემათა და ვნებათა.

აჴ. შაყუდებულთა*) ხუთნი ბრძვანან რვათაგან, ხოლო მორჩილებასა შინა მყოფთა სამნი.

აჴ. შაყუდებულსა რომელსა მძლავრობდეს მოწყინება, დიდად დასჭირდეს, რამეთუ ჟამნი ლოცვისა და ხედვისანი წარაგნეს მისსა ბრძოლასა შინა.

აჴ. ზომეწყინა ოდესმე სენაკსა შინა ჩემსა ყოფა და სულ-მოკლე ვიქმენ, ვიდრეღა მენება დატევება მისი, და ვითარ მენება მიერ გამოსვლა, მოვიდეს კაცნი ვინმე, და ვითარცა დაყუდებულსა მნატრიდეს, და მეყვეულად წარიდევნა გულის სიტყვა იგი მოწყინებისა, ცუდად მზვობრობისა მიერ, და დამიკვირდა თუ ვითარ ყოველთავე ეშმაკთა სძლევს კუროს-თავის მსგავსი იგი ზვაობისა ეშმაკი.

*) შაყუდებულთა ბრძვანან გეტსლის მოყვარება, მოწყინება, მწუხარება, რისხვა და აშარტავანება. ჴოლო კრებულსა შინა მყოფთა: ნაყრფანება, სიძვა და ჴვაობა.

დაყუდებისათვის

თმ. შაიდევ გონებასა შენსა ყოველსა ჟამსა განც-
დად სასწორისა შენისა; თუ ვინაჲ მიდრკების, და მოქ-
ცევისა ჟამსა, და კვალად მიდრეკისა ჟამსა და განსწო-
რებასა, და იხილე თუ, ვიდრე და ვინა უფროს იყოს
მიდრეკილება და ძლევა. ღოღო რომელსა მოეგოს სუ-
ლისა-ჩმიდისა მიერ ზაყუდროება, იცის მან თქმული
ესე.

თ. საქმე დაყუდებისა ყოვლისა პირველად არს უზ-
რუნველობა საქმეთა ჯეროათაცა და უჯეროთა, რამე-
თუ რომელი პირველთა მათ განუღებდეს კარსა, უეჭვე-
ლად მეორეთა მიერ შეპყრობილ იქმნას. ხოლო მეორედ
საქმე დაყუდებისა ლოცვა განშორებული ყოვლისაგან
უღებობისა; მესამედ ხედვა გულისა წარუპარველი.

თჟ. ჩითარცა შეუძლებელ არს რათამცა რომელსა
არა ესწავა შეტყვება ასოთა, და იგიცა იკითხვიდა წიგნ-
თა; ეგრეთვე შეუძლებელ არს, რათამცა რომელთა პირ-
ველი იგი არა მოეგო, შემდგომთა ამათ ორთამცა იქმო-
დეს ჯეროვნად.

თყ. ჩიყავ*) რაჲ საშუალსა შინა საშუალთა-თანა

*) თარგმანი. საშვალ ზოცვას იტყვის, რამეთუ საშვალ არს
იგი დაყუდების, და საღმრთოს ხედვის; და იტყვის ნეტარი ესე მამა
იოანე, ვითარმედ საშვალს რაჲ ვიყავ, რომელ არს ზოცვაჲ საშუალ-
თა-თანა მივიწიე რომელ არიან ღნგელისნი, რამეთუ საშუალნი არიან იგ-
ინი ივთისა და კაცთა, და განმანათლებდეს წუერიელსაო, ესე იგი არს
ვითარმედ, რომელთაცა საქმეთა ცნობად მწუროდა და მსუროდა განმან-
თლებდეს გამოცხადებითა მათითა; ჩითხე უკვე თუ ვითარ იყო პირველ
ხილულისა ჰისისა-ფერისა, ესე იგი არს, ვითარმედ პირველ ღანკაცები-
სა, ვითარითა სხვითა იყო ჩარისტე-ხოლო ამის საქმისა იგიცა იგი
ღნგელისი, რომელი შეტუოდა, ვერ შემძლებელიყო თხრობად; რამეთუ
სახე ივთაებისა არცა თუ ღნგელისთა იცინ, არამედ არცა მთავარსა
ჭსუროდაო; ამას იტყვის ვითარმედ დადაცათუ ვკითხე, არამედ არავე უნ-
და მთავარსა, რომელ არს გონება, ცნობად ესე ვითარისა საქმისა, ხოლო
იტყვის ვითარმედ და აწ ვითარ არს, ესე იგი არს, ვითარმედ რაჟამს
პირველი იგი კითხვა ვერ ამისხსა. შერმე ვკითხე, და აწ ვითარ არს

თავი 27.

მივიწიე, და განანმათლებდეს წყურიელსა, და აჰა ესერა მათვე შორის ვიყავ, და თუ რაჲ იყო პირველ ხილულისა მის ფერისა მისისა სწავლად ვერ-ეძლო, რამეთუ არცა სუროდა მთავარსა მას; ხოლო თუ აწ ვითარ არს ვკითხვედი ცნობად, და მეტყოდა მე ვითარმედ თვისთა შინა არს, არამედ **ჟოსჟ ჟძჟჟ ყჟსჟ**. ხოლო მე ვიტყოდი, ვითარმედ რაჲ არს მარჯულ-დგომა დაჯდომაჲ მიზეზისა მის. და იტყოდა ვითარმედ შეუძლებელ არს ამისი სასმენელთა მიმართ თქმაჲ: ხოლო მე რომლისა მიმართ მსუროდა ვკითხე რაჲ, იტყოდა ვითარმედ, არღა მოწვეწულ არს ჟამი სმენად ესე ვითარისა ნაკლულევაწებისათვის ცეცხლისა მის უხრწნელებისა, ესე გინათუ მიწასა ამას თანა იყო არავიცი, გინათუ თვინიერ ამისა, ყოვლადვე უმეცარ ვარ.

ჴრისტე: ხოლო მან მჩქვა ვითარმედ თვისთა შინა არს, ესე იგი არს, ვითარმედ ორითა შით ბუნებითა, **იმერთი** სრული და კაცი სრული, არამედ არა ამით შინაჲ, ესე იგი არს ვითარმედ არა ამით ესე ვითართა მოკვდავთა და გასწრნადთა სორცთა შინა არს, ვითარ პირველ ჟუგარცმისა იყო, ვითარცა იტყვის ზავლე მოციქული, ვითარმედ დადაცათუ ვიცოდეთ **ჴრისტე** ხორციელად, ვითარმედ ჭამდა და სმიდა, განა არდაჩა ესრეთ უწყით, ესე იგი არს ვითარმედ დადაცათუ პირველ განსწყადნი და ზრქელნი სორცნი ემოსნეს, არამედ აწ არდაჩა ეგრეთ არს, რამეთუ ხორცნი რომელნი აწ **ოიფაღსა** ქონან უხრწნელ-არინ.

ჴვალად უკვე იტყვის ნეტარი ესე ვითარმედ ვკითხვედ თუ რაჲ არს მარჯვენით დგომა და ჯდომა მიზეზისა: ესე იგი არს ვითარმედ ვკითხე, თუ ვითარ მახარებელი იტყვის **ოიფლისათვის** თუ დაჯდა მარჯვენით **იფთისა**? ხოლო **სტეფანე**, მდგომარე იხილა იგი მარჯვენით ძლიერე ბისა. და თქვა **წნგელისმანო** თუ არცა ამისისა გამოცხადებისა ჟამი მოწვეწულ-არს ნაკლულევაწებისა-თვის: ცეცხლისა მის უხრწნელებისა? ესე იგი არს ვითარმედ ამისთვის რამეთუ ჟერეთ მოკვდავთა სორცთა შინა სარ და არღა მიწვეწულ-ხარ უხრწნელებასა.

ჴსე უოველი იხილა მამან **იოანე**, და იტყვის ვითარმედ გინათუ მიწაღს ამის ხორციითა ვინილე, გინათუ სორცთაგან აღტაცებულ ვიქმენ, და ეგრეთ ვინილე: არა უწვი-**იმერთმან** უწვის.

დაყუდებისათვის

აუ. ჩემი არს განგდება ძილსა მას შუადღისასა, და უფროსად ზაფხულისა დღეთა, და მაშინ ოდენ კეთილ არს ხელთ საქმარი.

აბ. ყიხილენ ეშმაკი მოწყინებისა, რამეთუ უსწრობს და წინა ურბის ეშმაკსა სიძვისასა, რათამცა დახსნა ხორცი და დანთქნა ძილითა, და ესრეთ ბილწებანი მოაწინა დაყუდებულთა ზედა.

აჟ. ოკეთუ წინააღუდგე მათ ძლიერად გებრძოდინ შენ ფიცხლად, რათამცა სთქვ არა რაჲ სარგებელ მეყოფის, და ესრეთმცა დასცხერ მოღვაწებისაგან, გარნა მხნე იყავ; რამეთუ არა რაჲ ესრეთ გამოაჩინებს ეშმაკთა ძლიერებასა, ვითარ მათ მიერნი ჩვენდა მომართ ბრძოლანი.

აკ. ღამსა სენაკით შენით განსვლისასა, დაიცევ ძლიერად სენაკსა შინა შეკრებულნი, რამეთუ რაჲამს კარი განელოს შეყენებულნი იგი ფრინველნი მსწრაფელ ივლტოდენ, და სარგებელი დაყუდებისა უჩინო იქმნეს.

აკ. ღამსა მცირე შეამრღვევს თვალსა, და ზრუნვა მცირე გარყვნის დაყუდებასა; რამეთუ დაყუდება შემოკრება არს გონებისა, და განშორება ჯეროვანთაცა ზრუნვათა და საურავთა.

აკ. ძომელსა მოუბოვებეს ჭეშმარიტი დაყუდება, ეგე ვითარი არცა ხორცთა თვისთა თვის ზრუნავს, რამეთუ უტყუველ არს, რომელმან იგი აღუთქვა.

აკ. ძომელსა ენებოს გონებისა თვისისა წმიდად წარდგინება წინაშე ოფლისა და განამრავლებდეს ზრუნვათა, მსგავს არს კაცსა რომელმან შეიკრნის ფერხნი თვისნი მაგრად, და ენების მალიად სირბილი.

აკ. იტყვიან ვიეთნიმე ვითარმედ ძნელ არს ყოვლისავე საფილოსოფოსოსა სწავლისა დასწავლაჲ, და მცირედნი იბოვებიან; ხოლო მე ვიტყვი, ვითარმედ ფრიად უძნელეს არს, და მცირედნი იბოვებიან, რომელთა იციან სიბრძნე იგი დაყუდებისა.

თავა 27

აღ. ძომელსა იმერთი არა ეცნოს ვითარცა ჯერ არს, იგი დაყუდებასა შინა გამოუცდელ არს სრულიად, და მრავალნი დელვანი მოიწინენ მის ზედა.

აყ. ბაყუდება გამოუცდელთა აჭირვებს, რამეთუ ვინაითგან გემო სიტკბოებისა ივთისა, არა ეხილვის მოწყინებითა და წარტყვენითა, და თვითო სახითა გულის სიტყვითა გარდაიხადნის ჟამნი თვისნი.

აუ. ძომელსა*) ეხილვოს სიკეთე იგი ლოცვისა ივლტოდის სიმრავლისაგან, ვითარცა კანჯარი, რამეთუ ვინ განკურნა სხვამან განველურებული იგი კანჯარი, გარნა ლოცვამან.

აზ. ძომლისადა ვნებანი უფლებულ იყვნენ, იგი მათითა წვრთითა იყოფების უდაბნოსა შინა, ვითარცა მითხრობდა ბერი წმიდა, ღიორგის ვიტყვი ჭრსელაელსა, რომელსა შენიცა პატიოსნება არა უმეცარ არს, იგი ასწავლიდა გლახაკსა ამას სულსა ჩემსა დაყუდებისათვის და იტყოდა, ვითარმედ დავიდევ გონებასა ჩემსა განცდად, და ვიხილენ განთიად მზვაობრობისა, და გულის თქმისა ეშმაკნი მომავალად, და შუა-დღე მოწყინებისა და მწუხარებისა და მრისხანებისა, ხოლო მწუხრსა მოიწინიან სკორის მოყვარენი იგი ნაყროვანებისა ეშმაკნი.

აყ. იმჯობეს არს მოწათე გლახაკი დაყუდებულსა, ზრუნვასა შინა მყოფსა.

აჟ. ძომელი დაყუდებულ იყოს, და დღითი დღე არა გულის ხმა ყოფდეს სარგებელსა, უწყოდეთ ვითარმედ, ანუ არა იქმს საქმეთა დაყუდებისათა, ანუ წარიტყვენვის ამპარტავანებისაგან.

აჩ. ბაყუდება არს მოუწყვედელად წინაშე ივთისა დგომა და მსახურება მისი.

*) რამეთუ ლოცვა შანიილისი შეესო ნაბუქადონოსორს, და განკურნა იგი ვითარცა კანჯარი ველურ ქმნილი, და ამისთვის იტყვის ამას ნეტარი ესე.

დაყუდებისათვის

აქ. უსენება ოფლისა უესოსი ეგრეთ დაადგერინ
შენთანა, ვითარცა ფშვინვა შენი, და მაშინ სცნა სარგე-
ბელი დაყუდებისა.

ამ. შაცემა მოწათისა თვისი ნება არს, და დაყუდე-
ბულისა ლოცვისა დახრწვევა.

აქ. ოკეთუ გიხაროდის სტუმართ მოსლვისათვის,
უწყოდე ვითარმედ მოწყინებისადა შეყოფილ ხარ, და
არა ივთისადა.

აქ. სახედ ლოცვისა გაქვდინ ქვრივი იგი ჭირვეუ-
ლი მოსაჯულისაგან მისისა, ხოლო სახე დაყუდებისა
არს დიდი იგი და ანგელოსთა სწორი დაყუდებული არ-
სენი.

აქ. უსენებდ ზი მარტოდ მყოფო ანგელოსისა ამის
დაყუდებულისა საქმესა, და იხილე რამეთუ მრავალ გზის
მისდა მოსრულნიცა გარე მიაქცინნის, რათა არა უდიდე-
სი წარწყმიდოს.

აქ. უიხილენ ეშმაკნი რომელნი ჯერისაებრ დაყუ-
დებულთა თანა მიავლინედ მიმომავალთა, და უდებთა
მონაზონთა, რათამცა მუშაკნი იგი სათნოებისანი, ამით
სახითა მცირედ რამე დააბრკოლნეს.

აქ. შაისწავენ ესე ვითარი ზი ქეშმარიტო დაყუდე-
ბულო, და ნუ რიდებ შეწუხებად ივთის-მოშიშებით, ნუ
უკვე ჰრცხვენესცა, და დასცხრენ მიმოსლვისაგან.

აქ. უკრძალე ნუ უკვე ზემო თქმულისა ამის სახისა-
თვის შეაწუხო სული ამაოდ, რომელი მოვიდოდის შენ-
და წყურიელი აღმოსვებად წყლისა- გარნა ყოველსავე
შინა სანთელი იგი გულის ხმის ყოფისა სახმარ არს
შენდა.

აქ. ცხოვრება დაყუდებულთა, და უფროსდა ყო-
ველთავე მონაზონთა გულის ხმის ყოფით, და სვინიდი-
სისა წამებითა იყავნ.

აქ. ძომელი წესიერად იყოფებოდის, მან ყოველ-
ნივე საქმენი თვისნი და სიტყვანი და გულის ზრახვანი

დაყუდებისათვის

ეს მოვიდეს მსაჯული, ხოლო ჭეშმარიტი დაყუდებული
თუ ოდეს მოვიდეს სიკვდილი.

ძით. შეკრულ არს პირველი იგი მწუხარებითა, და
მეორე ესე წყაროთა ცრემლთათა.

ძიო. ოკეთუ მოიგო მოთმინებისა კვერთხი, განგე-
შორნენ შენ მოწყინებისა ძალნი.

ძიოჲ. ზოთმინება ძარღვი არს და ძალი სულისა,
რომელი ჭირთა და ბრძოლათაგან არა დაეცემის.

ძიოჲ. ზოთმინე მუშაკი არს დაუცემელი და თუ დაე-
ცეს დაცემითაცა სძლევს.

ძიოჲ. ზოთმინება მოლოდება არს მარადღე განსაც-
დელთა.

ძიოჲ. ზოთმინება მომწყვედელი არს მიზეზთა, და
კრძალვა თავისა თვისისა.

ძიოჲ. წითარცა საჭიროდ უხმს ბუნებასა ამას საზრ-
დელი, ეგრეთვე დაყუდებულსა მოთმინება.

ძიოჲ. ბეორე ესე მიზეზი არს გვირგვინოსნობისა,
ხოლო პირველი მრავალ გზის იქმნის მიზეზ ვნებათა.

ძიოჲ. ზონაზონი პირველ დაფლვისა მომკვდარ არს,
და საფლავი მისი არს სენაკი მისი.

ძიოჲ. ზოთმინება შვის სასოებამან და გლოამან, რა-
მეთუ რომელი ამათ ორთაგან კიდე არს, იგი მონა არს
მოწყინებისა.

ძიოთ. ოაწყება ჯერ არს ჴრისტეს მხედარისა, თუ
რომელთა მტერთა შორით უხმს ოტება, ანუ რომელთა
მოშვება და ხელის ხელ ბრძოლა.

ძიო. ოდესმე ბრძოლამან გვირგვინი მოატყვის, და
ოდესმე ბრძოლისაგან ჯმნამან გამოუცდელ-ყვის კაცი.

ძიოჲ. სიტყვით ამათ წესთა სწავლა არა იქმნების,
რამეთუ არათუ ყოველნი ერთსა ზედა ვართ, ანუ სწო-
რად გვაქვს ბრძოლა.

ძიოჲ. წრთსა*) ვნებათაგანსა უმზირდი მარადის, რა-

*) სიძვისა კშმაკსა იტყვის.

თავი 27.

მეთუ იგი დაუცხრომელად გბრძავს შენ, დგომასა შინა, და სღვასა, დაჯდომასა, და წოლასა, და ლოცვასა და ძილსა.

იხჳ! წრათუ*) ყოველნივე დაყუდებასა შინა მყოფნი ერთითა გულის სიტყვითა სხენან; რამეთუ რომელთამე ესე აქვს საწვრთელად, ვითარმედ **ჩინდხოღის იღუჭყუაშ** **ოაფდოხი,** **ქონდყუ** **იქძი** **შდოჭვის;** და სხვათა ესე აქვს, ვითარმედ **შათბინყუათ** **თაქოქინათ** **შაიასაქინათ** **საქოთ-** **სი** **თაქოქინა;** და სხვანი ამას იწვრთიან, ვითარმედ **იოქო-** **ძი** **ჭუათ** **ჭე** **იოაღუქუათ;** და სხვანი ამას იგონებენ, ვითარმედ **ჯდნშდჭყნ** **სდქძყნი** **ყყნი** **ჭოხი** **შისთჳის** **სიქოჭოთი**; და სხვანი იგონებენ, ვითარმედ **ჭდქძე-** **თჭ** **ჭე** **შდქქაქინ** **შე** **ოაფდოშენ;** და სხვანი იწვრთიან, ვითარმედ **დოხ** **იოხი** **დოხენ** **ყნიყდნი** **ყსე** **დშის** **ყდშის-** **დნი** **შოქძის** **შისთჳის** **ჭიჭყის;** და სხვანი იგონებენ სიტყვასა მას, ვითარმედ **საქ იქიქო** **ქდისდჭშე** **ჯდქქნი,** **ჭე** **დოხიქინ** **იყას** **ქდნიქოთ** **თაქოქინჭე;** **ყსე** **ყაქოქონი-** **ქო** **იხჳენ,** **ყაოთ** **დშდთჯდნი** **ყითი** **შოიოქს** **უშრო-** **მელად** **გვირგვინსა.**

იხჭ. რომელი სისრულისა მიმართ ვიდოდეს კეთილად, იგი არათუ ოდენ რაჟამს ეღვიძოს, არამედ ძილსაცა შინა იქმნ თვისსა საქმესა, ამისთვისცა ვიეთნიმე ძილსაცა შინა ეშმაკთა ბრძვანან და სძლევენ.

იხჳ. ჩუ მოელი ნუცა წინა განემზადები მოსვლისათვის სტუმართასა, რამეთუ წესი დაყუდებისა მარტივი და წრფელი არს.

იხჳ. ღერ ვინ შემძლებელ არს აღშენებად გოდოლსა მას დაყუდებისასა, უკეთუ არა პირველად დაჯდეს და აღრაცხოს, უკეთუ ქონან ნივთნი მისნი აღსაშენ-

ჩამქელი მიიღებს ამათ შეიდათ **საზომთაგანი** გვირგვინსა. **რამქელი** იტყვიან თუ **პირველი** **რამქელიცა** ხედავს **ოაფდსა** **წინასწარ,** ხოლო მე ვიტყვი თუ მეხუთე მიიღებს, **რამქელი** იტყვის ვითარმედ, **დავმდაბლდი** **და** **მანხონა** **მე** **ოაფდმან.**

დაეუფებისათვის.

ნებელნი; ნუ უკვე შემდგომად საფუძვლის დადებისა, იქმნეს საცინელ მტერთა მისთა, და დამაბრკოლებელ სხვათა მუშაკთა მოქმედთა კეთილისათა.

იხს'ი. ჴულის ხმა ყავ კეთილად მომავალი შენდა ჟამსა დაყუდებისასა სიტკბოება, ნუ უკვე მკურნალთაგან მწარეთა და უფროსლა მტერთაგან მკვლელთა იყოს.

იხს'ი. იამით უმეტესი ჟამი ლოცვასა მიეც, და მცირედი ფსალმუნებასა, ხოლო კვალად დღისი ძალისა შენისაებრ განაგებდი.

იხს'ი. ჩიგნის კითხვაჲ არა მცირედ შეკრებს და განანათლებს გონებასა, რამეთუ სიტყვანი არიან სულისა ჩმიდისანი, და მკითხველთა მისთა განამტკიცებენ.

იხ'ი. ხათნობათა თვის და ვნებათა თქმულთა წიგნთა იკითხვედი, და ყოველი რავდენი ცხოვრებასა შენსა ასწავლის, რათა კეთილად შემოკრებს გონებასა შენსა.

იხ'ი. შრომათაგან ეძიებდ პოვნად სიტყვათა მათ ცხოვრებისათა უფროსლა ვიდრეღა წიგნთაგან.

იხ'ი. ჴონება ცთომილთა*) მათ თქმულთა და სიტყვათა, პირველ დიდისა სისრულისა ნუ იკითხავ, რამეთუ ბნელისა სიტყვანი არიან იგინი და უძლურთა დააბნელებენ.

იხ'ი. ხასმელითა ერთითა იცნობების გემო ღვინისა, და ერთითა სიტყვითა საცნაურ იქმნების მეცნიერთა მიერ მოძღვართა, დაყუდებულისა ყოველივე შინაგანი საქმე.

იხ'ი. შობილე ყოვლითა ძალითა შენითა ზვაობასა, რამეთუ არა რაჲ არს მისა უძვირესად წარმპარველ გონებისა.

იხ'ი. უკრძალე ენასა შენსა, განრახვიდე სენაკით შენით, რამეთუ მსწრაფლ განაბნინის მან შრომანი მრავალნი.

იხ'ი. მართივი მოიგე ცხოვრება, რამეთუ შეაგი-

*) ჴონება ცთომილად მწვალებელთა წიგნებსა იტყვის.

თავა 27

ნებს დაყუდებასა გვლარძნილება.

მომწ. ძომელნი მოვიდენ შენდა დაუგე მათ, რომელიცა ჯერ-იყოს ხორციელი, გინათუ სულიერი.

მომწ. ოკეთუ უბრძნეს ჩვენსა იყვნენ ღუმლით სიბრძნე ვაჩვენოთ, უკეთუ კჳლა სწორნი იყვნენ ზომით კარი განვალოთ, გარნა კეთილ არს რათა ყოველნივე უღრეს ჩვენსა შეგვერაცხნეს.

მომწ. ძალი მეფისა არს სიმრავლე ერისა და საფასეთა, და ძალი დაყუდებულთა ლოცვა ფრიალი.

მშ. ვითარცა სიტყვით წინააღმდგომ არიან აღსარება წმიდისა და დაუბადებელისა, და თაყვანის-საცემელისა სამებისა, და კვალად ხორციელისა განგებულებისა ერთისა მის წმიდისავე სამებისა; რამეთუ რომელი მუნ განყოფილად ითქმის აქა ერთად ითქმის, და რომელი მუნ ერთად ითქმის აქა განყოფილად, რამეთუ მუნ ვიტყვით სამთა გვამთა და ერთსა ბუნებასა, და აქა ერთსა გვამსა და ორთა ბუნებათა; ეგრეთვე უკვე სხვანი საქმენი არიან დაყუდებისანი, და სხვანი მორჩილებისანი.

მშ. ჩმიდა წინასწარმეტყველი, და წმიდა მოციქული იტყვიან ვითარმედ **იჲსი ქრისტე უსაწიგვე ოჲჲოისი;** ხოლო მე ვიტყვი ვითარმედ ვინ ცნა გონება კაცისა ჭეშმარიტად ხორციითა და სულითა დაყუდებულისა ძალითა ოჲფლისათა. რომლისა არს დიდება უკუნითი უკუნისამდე. ამინ.

ბჳეთის ძღიერებას შეადგენს სიმდიდრე და მრავალნი ქვეშევრდომნი; და კერეთვე ძღიერებას დაუდებულისას სიუხვე ლოცვისა.

მოვედით ჩემდა ყოველნი მაშერაღნი და ტვირთ მძიმენი და **ჩაე** განგისვენო თქვენ

ყლოა შთანთქმელი ჯოჯოხეთი

სულთა მაცხოვნებელი და ზეცად ამყვანებელი **წიბე**

ქამული მისივე, ყოვლად ჩმიდისა მის და სათ-
ნოებათა დედისა ლოცვისათვის, და მას შინა გვა-
მითაცა და გონებითა კეთილად დგომისათვის.

ქ ჳ უ ი ხ.

ოცვა ბუნებით შეერთება არს ივთისა და კაცი-
სა, ხოლო საქმით სიმტკიცე არს სოფლისა, და
დაგება ივთისა, დედა ცრემლთა და მერმე შვილი მათი
მომტევებელთა ცოდვათა; ხიდი განსაცდელთა, და შუა
კედელი ჭირთა, შემმუსრველი ბრძოლათა, საქმე ანგე-
ლოსთა, და საზრდელ უხორცოთა მათ ძალთა, სიხარუ-
ლი მერმისა მის საუკუნოისა, საქმე დაუსრულებელი და
წყარო სათნოებათა, წინამძღვარი მადლთა, წარმატება
უხილავი, და საზრდელი სულისა, სინათლე გონებისა,
მკვლელი სასოწარკვეთილებისა, და მიზეზი სასოებისა,
და მხსნელი მწუხარებისა, სიმდიდრე მონაზონთა, და
საუნჯე დაყუდებულთა, განმაქარვებელი გულის-წყრო-
მისა, სარკე სისრულისა, გამომაჩინებელი საზომისა, სახე
წესიერებისა, საუკუნოსა მის მომასწავებელი, და ახოვ-
ნებისა სასწაული.

ყ. ზოცვა ჭემმარიტისა მლოცველისათვის არს სამ-
სჯავროდ, და საყდარი დასასჯელი პირველ დიდისა მის
სასჯელისა.

უ. ზღსდევით ვისმინოთ სანატრელისა ამის დედოფ-
ლისა-სათნოებათასა, ხმაჲ რომლითა დაღადებს ჩვენდა
მომართ და იტყვის ხმითა მადლითა: **შაყოფითა ჩუბჭუ**
ყაყოფისი ძეყაფისი შუე უყოითა-ძაძაქისი, შუე ზაჲ უფს-
უისიყოქსა თაყოქსი. წოიყოთ იყოყოთა ჩუბი თაყოქსი 'ხოჭუ,
შუე იოაჲათა უფსიყოქსიყოფი ხაყოთოჲ თაყოქსითოჲ, და ლხი-

ლოცვისათვის

ნება წყლულებათა თქვენთა, *დაღმართად დაუღმარად* და *დაღმართად დაუღმარად* და ცოდვისა სენთა დიდთა მკურნალ.

ჴ. ქაედენნიცა მივალთ შემთხვევად ივთისა და ჴეუფისა ჩვენისა, ნუმცა ვიქმთ განუმზადებელად სლვასა მას, ნუ უკვე გვიხილნეს ჩვენ შორით უჭურველნი, და შიშველნი სამკაულისაგან სამეუფოსა და უბრძანოს მსახურთა შორს მისთა განძება ჩვენი პირისაგან მისისა შეკრულნი: და წიგნნი იგი სავედრებელნი ჩვენნი დახეულნი პირადვე ჩვენდა მოიქცენ.

ჴ. ჴიხვიდოდი რაჲ წინაშე ოფლისა წარდგომად, იყავნ სამოსელი სულისა შენისა საქჴსლითა მით ძვირუხსენებლობისათა მოქსოვილი, თვარა ვერა რაჲ ირგო ლოცვისა მისგან.

ჴ. იყავნ ყოველივე თხოვა შენი გონებითა მრბლითა, რამეთუ მეზვერე იგი და უძღები ერთითა სიტყვითა სათნო ეყენეს იმერთსა.

ი. ჴრთი სახე აქვს წარდგომასა მას ლოცვასა შინა წინაშე ივთისა, არამედ მრავალნი განყოფილებანი, და თვითო სახეობანი არიან მისნი.

ბ. ჴომელნიმე ვითარცა მეგობარსა და ჴეუფესა ეტყვიან სხვათა მეოხებისათვის, და არღარა თავთა თვისთა თვის; სხვანი დიდებისა, და სიმდიდრესა სულიერსა, და კანდიერებასა უმეტესსა ითხოვენ; სხვანი განრომად წინა მოსაჯულისა მათისაგან ევედრებიან; სხვანი პატივსა მოღებასა ეძიებენ; სხვანი სრულიად განთავისუფლებასა თანა ნადებისა მათისაგან ილოცვენ; და სხვანი საპყრობილით ხსნისათვის, და სხვანი ცოდვათა შენდობისათვის შეუვრდებიან.

მ. ჴოვლისა უპირატეს ქარტასა მას შინა ვედრებისა ჩვენისასა მადლობა დავაწესოთ, და მეორედ აღსარებაჲ და შემუსრვა გულისა გულის-ხმის ყოფით, და ესრეთღა თხოვაჲ ჩვენი ვაუწყოთ მეუფესა, რამეთუ ესე არს სახე კეთილი ლოცვისა, ვითარცა ძმასა ვისმე ეუწყა

თავი 28.

— ანგელოსისა მიერ.

1. **ო.** კეთუ სადა წარდგომილ ხარ წინაშე ხილულისა მსაჯულისა, არა სახმარ იყოს შენდა სხვა სახე დგომასა ლოცვისა შენისასა. უკეთუ კჳლა არცა თვით წარდგომილ ხარ, არცა სხვანი გიხილავნ წარდგომილნი: მაშა მიიღე სახე ესე ჭირვეულისა სნეულისაგან, ვითარ ევედრების იგი მკურნალსა, რაჟამს ეგულვებინ დაქრა ანუ დაწვა მისი.

2. **რ.** ზუ სიბრძნის მეტყველებ ლოცვასა შინა, რამეთუ მრავალ გზის ყრმათა ჩჩვილთა მარტივთა სიტყვითა მოწყალე ყვეს მათ ზედა მამა მათი ზეცათა.

3. **ს.** ზუ მრავლის მეტყველებასა ეძიებ, რათა არა განიბნოს გონება შენი ძიებად სიტყვათა; რამეთუ ერთმან სიტყვამან მეზვერისამან იმერთი მოწყალე ყო; და ერთმან სიტყვამან სარწმუნომან ავაზაკი აცხოვნა.

4. **ტ.** მრავალ მეტყველებამან, მრავალ გზის გონება განაბნია, ხოლო მზურვალედ ერთისაცა სიტყვისა თქმამან შემოკრების იგი.

5. **ც.** ძაჟამს ლმობიერ იქმნე სიტყვასა რომელსამე ზედა ლოცვასა შინა დაადეგ მას ზედა, და იტყოდე მას მრავალ გზის, რამეთუ მცველი ჩვენი მახლობელად ჩვენ თანა ილოცავს.

6. **ძ.** ზუ აჩვენებ კადნიერებასა ლოცვასა შინა, დაღათუ ფრიალი სიწმიდე გაქვნდეს, არამედ უფროსად სიმდაბლითა ფრიალითა მოუხედ, და უმეტესად კადნიერ იქმნე.

7. **წ.** შალათუ ყოველივე კიბე სათნოებათა აღგველოს, ცოდვათა შენდობისათვისვე ილოცვედ; რამეთუ გესმის პავლეს დიდისა მის მოციქულისა, რასა იტყვის ცოდვილთა თვის, ვითარმედ *დასძყოთოჲ უსიყყოთო შჳ ყოჲსი.*

8. **ყ.** შემამზადებელ საჭმელთა არს ზეთი და მარილი, და ფრთოვან-მყოფელი ლოცვისა სიწმიდე და ცრემ-

ლოცვისათვის

ლნი.

ქ. ოკეთუ შეიმოსო ყოვლითურთ სიმშვიდე და ურისხველობა, არა ფრიად დაშვრე განთავისუფლებად გონებისა შენისა წარტყვევისაგან.

ჟმ. ღიდრემდის მოვიგოთ ლოცვა წმიდა და ჯეროვანი უწყოდე ვითარმედ მიმსგავსებულ ვართ ყრმათა მცირეთა, რომელთა ძალედვის ხილვა კეთილად.

კ. ისწრაფე აღყვანებად გონებისა შენისა და შეყენებად სიტყვათა შენთა ლოცვასა შინა, და თუ მოუძლურდეს სიჩქოფსაგან მისისა, და დამდაბლდეს კვალად აღამალდე იგი.

კჟ. ღონებისა თვისი არს დაუდგრომელობა, ხოლო შემძლებელ არს დაყენებად მისა, რომელსა იგი ყოველივე ძალუცს იმერთსა.

კყ. ჩე საყვარელო უკეთუ კეთილად იღვაწო, მოვიდეს შენზედაცა, რომელი იგი ზღვასა მას გონებისასა შეზღუდავს და რქვას, *ფაჟშამშჟი ფუჟშაჟაჟაშჟი შჟი ქოჟი-შჟიმი ფიჟიჟიჟი სჟჟჟი ქოჟიჟაჟაშჟი.*

კც. შეუძლებელ არს შეკრვა სულისა, ხოლო სადა შემოქმედი სულისა იყოს, ყოველივე დაემორჩილოს მას.

კძ. ოკეთუ გიხილავს მზე ძალგიძსაა ზრახვად მისსა მიმართ, ხოლო რომელი არა გიხილავს, ვითარ ზრახვიდე მას უტყუელად.

კყ. მასაბამი ლოცვისა არს წვლილადი ოდენ მოსლვა გულის-სიტყვათა, და აღვილად წარდევნა მათი; ხოლო საშვალნი არს რათა სიტყვათა მათ შინა ოდენ იყოს გონება; ხოლო სისრულე მისი არს სიყვარული ივთისა.

კყ. სხვა არს სიხარული იგი ლოცვისა რომელი იქმნების მორჩილთა თანა; და სხვა არს რომელი იქმნების დაყუდებულთა თანა, რამეთუ პირველსა მას შინა: ნუ უკვე იქმნების ოცნებაცა ზვაობისა; ხოლო მეორე ესე სავსე არს სიმდაბლითა.

თავი 28.

ქწ. ოკეთუ მარადის ასწავლიდე გონებასა შენსა არა განშორებად შენგან ტაბლისაცა, დაგებასა შინა შენ თანა იყოს; უკეთუ კჳლა დააჩვიო დაუყენებელად მიმოსვლად, არაოდეს მოვიდეს შენდა.

ქქ. შიდი იგი ჭეშმარიტისა მის ლოცვისა მუშაკი შავლე იტყვის ვითარმედ *შსიყვჳრის ქსოთ სოცყიჳ თიქძეჳ ჴასნიყვითჳ ჴიჳითჳ* ეკკლესიასა შინა, ხოლო ჩჩვილთაგან გონებითა შორს არს ესე; რამეთუ ჩვენდა შემოკრებასა თანა გონებისასა სიმრავლეცა სახმარ არს ლოცვისა; ხოლო მეორე ესე პირველისა მის მომატყვებელ არს, ვითარცა იტყვის წერილი ვითარმედ მოანიჰის *თასლყიჳ ჭეშმარიტი და წმიდა შრომით და ჭირით შოთასლყიჳთისჳ* და მვედრებელსა მისსა.

ქთ. სხვა არს ბილწება ლოცვისა, და სხვა არს განრყვნილება, და სხვა არს წარპარვა, და სხვა არს ბიწი.

ქთ. ჴილწება ესე არს, რაჟამს სდგეს კაცი წინაშე ოფლისა, და ბოროტთა გულის-სიტყვათა იწვრთიდეს; და გარყვნილება არს, რაჟამს ლოცვისა ჟამსა ზრუნვათა მიმართ უსარგებლოთა წარიტყვენოდის; და წარპარვა ესე არს რაჟამს უცნაურად გონება მიმოვიდოდის; და ბიწი არს გულის სიტყვა ცუდი ყოველივე ჟამსა მას ჩვენდა მოსრული.

ქთ. ოკეთუ არა მარტოებით ვიყვნეთ ჟამსა მას ლოცვისა შინაგან გამოვსახოთ სახე იგი ვედრებისა, უკეთუ კჳლა არა იყვნენ ჩვენთანა მსახურნი იგი ჭებისანი, მაშინ გარეგანითაცა სახითა ვიქმოდით ვედრებასა, რამეთუ მრავალ გზის შეერთვის გონება ხორცთა თანა, რომელნი ჯერეთ არა სრულ იყვნენ.

ქთ. ყოველთავე რომელნიცა მივიდოდინ მეუფისა, უხმს შემუსრვილება გულისა, ხოლო უფროს ყოველისა მათ, რომელნი ითხოვდენ მოტევებასა თანა ნადებთასა, და შენდობასა ცოდვათასა.

ქთ. ოკეთუ მოაქამდე საპყრობილესა შინა ვართ,

ლოცვისათვის

ვისმინოთ მისი რომელი იგი ეტყვის პეტრეს, აღსდგე და მოიბლარდენ არდაგი მორჩილები, და აღიძარცვენება შენი, და შიშველი მისგან. მოუხედ **ო**ფალსა ლოცვასა შინა შენსა, და მისსა ნებასა ოდენ ხალოდ, და მაშინ პოო იმერთი, მპყრობელად საჭეთა მათ სულისა შენისათა, და დაუნთქმელად წარგიმართოს ცხოვრებად.

ითქ. ჭლდგე სოფლის მოყვარებისა და გემოთ-მოყვარებისაგან. განაგდენ ზრუნვანი, და უარყვენ ხორციანი შენნი, და აღიძარცვენ გულის სიტყვანი, რამეთუ ლოცვა სხვა არა რაჲ არს, გარნა სოფლისა ხილულისადა და უხილავისა უარის ყოფა, ვითარცა იტყვის მეტყველი იგი ვითარმედ **იოჯი სიჟი სიქუ ქუთი ყინი, ჯნიჟ ყინჯუნი იოჯი ყინიჟაჟაჟი ყინიჟიჟი სიქუ,** არა რაჲ; გარნა ესე რათა განშიშვლებული ყოვლისაგანვე საქმისა ლოცვითა, მარადის შენდა შემსჭვალულ ვიყო.

ითყ. ძომელთამე კეთილად უჩნს სიმდიდრე, და სხვათა დიდება, და სხვათა პატივი, **ქათაჟ სიქუჟი ბიუქ-ითყუჟი იქათიჟი ჯიქათი-ჯიქი, ჟუ ჟუქუქუჟი ოქათიჟი ბიქუქი სიქიჟიჟი** უვნებელობისა **სიქუქიჟი.**

ითყ. სარწმუნოებამან ლოცვა ფრთოვან ყვის, რამეთუ თვინიერ მისა ზეცად აღსლვად ვერ ძალ უცს მას.

ითქ. შალაცათუ არა ეშინის ივთისაგან მსაჯულსა მას, რამეთუ იგი თავადი არს იმერთი, გარნა შრომისა მისთვის, რომელსა შეამთხვევდეს მას ცოდვათა მიერ დაცემითა კეთილისაგან დაქვრიებული სული ყოს მან სასჯელი მისი, წინა-მოსაჯულთა მათ ხორცთაგან, და მბრძოლთა მისთა ეშმაკთაგან.

ითქ. ჩუ დავსცხრებით ვნებულნი ესე ვედრებად **ო**ფლისა, რამეთუ ყოველნივე უვნებელნი, ვნებულებისაგან მისწვდეს უვნებელობად.

ითთ. შადლიერთა მათ და კეთილთა სულთა, კეთილი იგი **ო**ფალი ჩვენი აღრე მიცემითა თხოვათა მათათა სიყვარულად თვისად მიიზიდავს, ხოლო უმადლოთა მათ

თავა 28.

და უგულის-ხმოთა არა მისცემს აღრე, რათა შიმშილითა მით და წყურვილითა თხოვათა მათათა ყვნეს იგინი მოთმინე ლოცვით მარადის ვედრებად მისდა; რამეთუ ძალმან მიიღის რაჟ პური წარვიდის ხოლო, მიმცემელისა მისგან; და სულმან უგუნურმან და უგულის ხომან მიიღის რაჟ თხოვა თვისი, არღარა შეუვრდებინ იმერთსა ვედრებით.

შ. **ჩუ** იტყვი თუ მრავალი ჟამი მაქვს ლოცვასა შინა, და ვერა რაჟ წარმიმართებიეს, რამეთუ აჰა ეგერა წარგიმართებიეს, რომელ სდგა წინაშე **ო**ფლისა და ზრახავ მას, რამეთუ რაჟმცა იყო უმაღლესი კეთილი, ვითარ დგომა წინაშე **ო**ფლისა, და ლოცვისა მიერ შეერთება მისთანა.

შჲ. **ღ**რა ეშინის ესრეთ დასჯილსა განჩინებისაგან გვემისა თვისისა, ვითარ მოღვაწესა ლოცვისაგან, ნუ უკვე ავნოს მას, ამისთვისცა უკეთუ ბრძენი და გონიერი იყოს საურავისა მის მიერ მოსპოს მისგან ყოველივე ძვირის-ზრახვა, და ზრუნვა და მოცილეობა, და მწუხარება და სიმაძღრე.

შჳ. **ჩ**ინავე განმზადებდი სულსა. შენსა. ლოცვითა, ვიდრე ჟამისა მისთვის ლოცვისა და **ი**ვთისა მიმართ ვედრებისა შენისა, და აღრე წარემართო კეთილად.

შჴ. **ჩ**იხილენ კაცნი რომელნი მორჩილებასა შინა ბრწყინვიდეს და გონებით რაზომცა შესაძლებელ იყო ხსენებასა **ი**ვთისასა არა უდებ ყოფდეს, და მეყსა შინა ლოცვად დადგეს, და ეუფლნეს მსწრაფლ გონებასა თვისსა, და ნაკადულნი ცრემლთანი, ვითარცა მდინარენი დიოდეს, რამეთუ წინათვე განმზადებულ იყვნეს მორჩილებისა მიერ.

შჵ. **ს**იმრავლესა თანა ფსალმუნებასა განბნევა აქვს გონებისა, ხოლო მარტოებითსა განბნევა გონებისა არა ესრეთ ფრიად აქვს, გარნა კვალად მარტოებითსა მოწყინება ბრძავს, და სიმრავლესა თანა გულის მოდგინება შე-

ლოცვისათვის

ეწვევის.

შჟ. სიყვარული მხედრისა მეფისა მიმართ, გამოაჩინის მისთვის ბრძოლამან, ხოლო სიყვარული მონაზონისა ივთისა მიმართ გამოაჩინის ლოცვისა ჟამმან.

შყ. ხაზომი და საქმე შენი ლოცვამან შენმან გამოგიცხადოს, რამეთუ სარკედ მონაზონისა სახელსდევს მას წმიდათა მამათა.

ში. ძომელი ჟამსა ლოცვისასა შეექცევინ საქმესა რასმე, მას ეშმაკნი ემღერიან, რამეთუ ესე არს ნება ეშმაკთა მათ, რათამცა ჟამითა ჟამი წარიპარეს ჩვენგან.

შს. ჩუ უგულებელს ყოფ რომელი გვევდრებოდის თუ ლოცვა ყავ ჩემთვის, დაღაცათუ არა გაქენდეს ლოცვა სრული, გარნა ულოცე მას შემუსრვილითა გულითა, რამეთუ სარწმუნოებამან მისმან, რომელმან ითხოის მრავალ გზის შემუსრვილებით მლოცველიცა აცხოვნა.

შთ. ყკრძალე ნუ უკვე აღზავნე, რაჟამს ლოცვა ყო სხვათათვის, და სასმენელ-ყოს ოფალმან ლოცვა შენი, არამედ უწყოდე ვითარმედ მათისა სარწმუნოებისათვის ყო ოფალმან მადლი იგი.

ჩ. ჟოველივე მასწავლელი დღითი დღედ ეძიებნ ყრმისაგან წარმოთქმად, რაჟ იგი ესწავის, და ყოვლისა გონებისაგან იძიოს ოფალმან, დღითი დღე ლოცვასა შინა ძალი რომელი მიუღებდეს ივთისაგან.

ჩჟ. ძაჟამს კეთილად ილოცო, მაშინ ბრძოლანი აღგიდგინენ მტერთა, რამეთუ ესე არს მარადის ჩვეულება მათი.

ჩყ. ჟოველივე სათნოება და უფროსდა ლოცვა გულის-ხმის-ყოფით და მხურვალეებითა გულისათა იქმნებოდენ.

ჩრ. ხულმან მხურვალედ მაშინ ილოცოს, რაჟამს გულის-წყრომასა მძღე ექმნეს.

ჩს. ჟოველი საქმე მრავლითა თხოვითა და შრომი-

თავა 28

თა და ჟამითა მოგებულნი მტკიცე არს

სიყ. ძომელმან შთალი მოიგოს თავსა შორის თვისსა, მას არა უხმს ლოცვისა სიტყვით სწავლა, რამეთუ მაშინ ხული იგი ჩმიდა მეოხ არს მისთვის თავისავე თვისისა მიმართ საყოთაქშაოჲ შით სასოცუყოყაოჲ.

სიყ. ჩილულსამცა ოცნებასა და ჩვენებასა ლოცვასა შინა ნუ შეიწყნარებ, ნუ უკვე სიცოფე მოიწიოს შენ ზედა და გონება ცთომილ იქმნე.

სიწ. ყოვლისავე თხოვისა გულსავესება ლოცვასა შინა გამოჩნდების.

სიწ. ყულსავესება არს განთავისუფლება ყოვლისაგანვე იქვისა.

სიწ. ყულსავესება არს უცნაურთა ცნობა შეუორგულლებელი.

ი. იყავ*) მოწყალე ფრიად უკეთუ ხარ მეძიებელი ლოცვისა წმიდისა, რამეთუ მის მიერ შაოყუყუის მონაზონნი ჟსოყოოსოჲ, ხოლო შემდგომი იგი შემდგომთა თანა.

იჲ. ძაჟამს აღევზნის ცეცხლი იგი მხურვალებისა სულსა შინა, მაშინ აღდგის ლოცვაჲ და აღემართის, ხოლო რაჟამს ლოცვა აღდგის და ამალღდის ზეცად, იქმნის გარდამოსვლაჲ ნათლისა მის საღმრთოსა ქორსა მას შინა სულისასა.

იჲ. იტყვიან ვიეთნიმე ვითარმედ უაღრეს არს ლოცვაჲ ხსენებასა სიკვდილისასა, ხოლო მე ვადიდებ გვამსა ერთსა ორითა ბუნებითა.

იჲ. ცხენმან კეთილმან ვლის რაჲ და განხურდის, უმეტესად შესძინის სრბასა, ხოლო სრბად გულის ხმა

*) შემდგომად იტყვის ოცდაათეულსა და სამოცეულსა, რომელსა მასწავლებს ერის კაცთათვის, ვითარმედ ოცდაათეულსა მოიგებენ ქარწინებულნი, რომელნი სიწმიდით იუვნენ შეუღლეუთა თვისთა თანა. და სამოცეულსა უქარწინებულნი და ქალწულნი. ხოლო ასეულსა, რომელსა სრულიად სოფელი მოიძულეს და იმურთის შეეუვნენ.

ლოცვისათვის

ვყოფ გალობასა ლოცვისასა, და ცხენად ახოვანსა მას გონებასა.

სჳ. შორით ეცის ესე ვითარსა-სული ბრძოლისა, და წინათვე განემზადის რაჲ დაადგრის უკუნისამდე უძლეველად.

სჳ. ღიცხელ არს წყურიელისათვის მიტაცება წყლისა პირისაგან მისისა, და რავდენ უფიცხლეს არს მონაზონისათვის მოსწრაფისა, რომელი ილოცვიდეს ღმობიერად, და თუ ვინმე უშალოს ლოცვა იგი საწადელი პირველ აღსრულებისა მისისა.

სჳ. ზუ*) დასცხრები ნუცა გეწყინების ლოცვაჲ ვიდრემდის იხილო ცეცხლი და წყალი კვალად შენდავე მოქცეული, რამეთუ ნუ უკვე ვერ პოო სხვა ჟამი ესე ვითარი შენდობად ცოდვათა შენთა ყოველთავე დღეთა შენთა.

სჳ. ძომელსა ეხილვოს გემო ლოცვისა მრავალ გზის ერთისა სიტყვისა თქმითა შეამწიკვლის გონება თვისი; და წარდგის რაჲ ლოცვად საწადელი იგი სიტკობება ჩვეულებისა ებრ ვერ პოის.

სჳ. ხხვა**) არს ხედვა ზედას-ზედა გულისა და სხვა არს ეპისკოპოსობა გულისა გონებისა მიერ მთავრისა, და მღვდელ-მოძღვრისა შემწირველისა სიტყვიერთა მათ მსხვერპლთა ჴრისტესდა.

*) მსრეთ იტუვის ვითარმედ უკეთუ გაქვნდა ცრემლთა დინება ივთის მიერ მცემული და ცეცხლი ღმობიერების დიდი, ზვაობისათვის შენის განგეშორნეს შენ იგინი; ნუ დასცხრები ლოცვისაგან ვიდრემდის კვალად იგივე ივთივ-მონიჭებულნი ცრემლნი, და ცეცხლი იგი ღმობიერების შენდავე მოიქცენ, რამეთუ არა უწეი თუმცა სხვა ესე ვითარი-ცოდვათა მოტყეების მომატეებელი საქმე ჳბოე.

**) ჴედვა მოასწავებს გულის-ხმას-ყოფას; სოლო ეპისკოპოსობად ამას იტუვის მამა ესე, რათა იუოს სული, ვითარცა ეპისკოპოსი უფლებული-ენებათა, ამასთვისცა შესძინა და სთქვა, ვითარმედ გონების მიერ მთავრისა და მღვდელ-მოძღვრისა: აწ უკვე სედვა გულის არს

თავი 28.

ათ. ქომელთამე მორავიდეს ცეცხლი იგი წმიდა ზეცისა შესწავს, ვითარცა იტყვის **ღვთის** მეტყველთაგანი ვინმე: ხოლო შესწავს მათ ნაკლულევანებისათვის სიწმიდისა; და კვალად რომელთამე განანათლებს საზომისათვის სისრულისა, რამეთუ მასვე ცეცხლ შემწველცა, და ნათელ-განმწმედელცა ეწოდების, ამისთვისცა ვიეთნიმე გამორავიდოდინ ლოცვისაგან. ვითარცა სახმილისაგან გამოვლენ განწმედლინი ნივთისა მისგან ცოდვათასა; და სხვანი ვითარცა ნათლისაგან განათლებულნი და ზეციერთა სიმდაბლისათა და სიხარულნითა შემოსილნი ესრეთ გამოვლენ მიერ, ხოლო რომელნი თვინიერ ამის ორისა სახისა გამოვლენ ლოცვისაგან, ეგე ვითართა ხორციელად ულოცავს და არა სულიერად.

ა. **ოკეთუ** შეეხნენ ხორცინი სხვისა ხორცთა იცვლების სახე და წესი ბუნებისა მათისა, მაშა ვითარ არა შეიცვალოს, რომელი ხორცსა **ღვთისასა** შეეხებოდის ხელითა უბრალოითა.

აჟ. **სახეთაებრ** ქვეყანისა მეფეთასა იხილვების რაჲმე სახიერსა მასცა მეუფესა ჩვენსა თანა, რამეთუ ოდესმე თვით, და ოდესმე მეგობრისა მისისა მიერ, და ოდესმე მონისა მიერ, და ოდესმე სრულიად უცნაურადცა ნიჭთა თვისთა მიმადლებს მხედართა თვისთა, არამედ მსგავსად სიმდაბლისა ჩვენისა განამრავლნის მადლნიცა მისნი ჩვენ თანა.

აყ. **ვითარცა** საძაგელ არს ქვეყანისა მეფისა, უკეთუ ვინმე დგეს წინაშე მისსა და მიიქცევდეს პირსა თვისსა, და ზრახვიდეს მტერთა მეფისათა, ეგრეთვე საძაგელ

მცირე საზომი, რაჲმს უმზიდეს კაცი და ბრძოდეს ვნებათა; ხოლო ეპისკოპოსობა არს სრულიადი უფლება და მთავრობა ვნებათა ზედა, და მთავარი არს გონება; რამელი ხორციელთა საზომსა კეთილად მართებდეს და დაწუნებდეს. ხოლო მღვდელთ-მოდღვარი არს გონება რამელი უფლებათა გულის-სიტყვათა და ძალთა მისთა წმიდად. **მზიდასა** საკურთხეველსა ზედა ლოცვასა შესწირვიდეს.

თავა 28.

ბეს სული და გონება ერთად, შაჟნი იჟი ზისი ჰჟოთ ყასოსი.

აჟ. ჳრცა ხორციელნი სახენი არცა სულიერნი ყოველთანივე ერთ არიან, რამეთუ რომელთამე ძალიადრე, და რომელთამე გვიანად ლოცვა ფსალმუნებისა მოუვაღს, რამეთუ პირველნი იგი წარტყვენვასა გონებისასა; და მეორენი უსწავლელობასა ბრძანან.

აჟ. **ო.**კეთუ დაუცხრომელად მტერთა შენთათვის ევედრებოდი მეუფესა, რაჟამს მოგეახლნენ გულბყრობილ იყავ არა ფრიად დაშვრე, არამედ თვით თავით თვისით ივლტოდინ შენგან, რამეთუ არა ნებავს არა წმიდათა მათ, რაჟამს გხედვიდეს ვითარმედ მიიღებ გვირგვინსა ბრძოლითა მათითა, არამედ გვემულნი ლოცვისაგან, ვითარცა ცეცხლისაგან ივლტოდინ.

აჟ. ჳხოვნება კეთილი მოიგე შენ, და ესრეთ მოიგო იმერთი მასწავლელად შენდა ლოცვისა.

აჟ. **ჟ.**ითარცა ხედვა თვალთა სიტყვით არა ისწავლების, რამეთუ ბუნებითი არს; ეგრეთვე არცა ლოცვისა შევნიერება ისწავლების სხვისა სიტყვითა, რამეთუ მას მოძღვრად მისა იმერთი აქვს; არათუ სიტყვანი არიან, რათამცა გესმის და დაისწავლენ, ანუ სიკეთე ხელოვნებისა, რათამცა მიიღე სხვისაგან; არამედ იმერთი არს მოძღვარი მისი, რომელმან ასწავის კაცთა მეცნიერება, და მონიჭის თხოვა მლოცველთა მისთა, და აკურთხნის წელიწადნი მართლისანი; რამეთუ მისი არს დიდება, აწდა მარადის და უკუნითი უკუნისამდე. ამინ.

მოვედით ჩემდა ყოველნი მაშურალნი და ტვირთ მძიმენი და **ბაე** განგისვენო თქვენ

ყლთა შთანთქმელი ჯოჯოხეთი

სულთა მაცხოვრებელი და ზეცად-ამყვებელი **ჰიბე**

**ქამული მისივე იკნებელოზისათვის და სისრული-
სა და აღდგომისათვის სულისა უწინაჲს ყოველ-
თა აღდგომისა.**

ქ ჯ უ ნ ლ.

ჰა ესერა ჩვენცა დადებულნი მღვიმესა მას უგუ-
ლის-ხმოებისასა ღრმასა, და ბნელთა მათ ვნება-
თა შინა და აჩრდილთა სიკვდილისა ამათ ხორცთასა
ვიწყებთ კანდიერებით სიტყვად სამყაროჲსა ამისთვის
მალლისა, რომელ არს უვნებელობაჲ; ხოლო ხილულსა
მას სამყაროსა ცისასა ჰქონან სამკაულად ვარსკვლავნი,
ხოლო **ო**ვნებელობასა სათნოებანი, რამეთუ მე **ო**ვნებე-
ლობასჲ სხვად ვერა რად გულის ხმა ვყოფ, გარნა ცად
გულისა და გონებისა, რომელსა ყოველნივე ბრძოლანი
ეშმაკისანი ნიავად შეერაცხნენ.

ჟ. **ო**ვნებელი ჰეშმარიტი იგი არს, რომელსა ხორც-
ნი უვნებელ, და სრულიად უხრწნელ ექმნენ, ხოლო
გონება დაბადებულთაგან აღემალლოს, და ყოველნივე
საცნობელნი მისდა დაემორჩილნენ, და წინაშე პირსა
ოფლისასა, სული თვისი წარედგინოს, და მარადის მისა
მიმართ მივიდოდის უზესთავესცა ძალისა თვისისა; და
კვალად ვიეთნიმე იტყვიან ვითარმედ უვნებელობა არს
აღდგომა სულისა, პირველ აღდგომისა ხორცთასა; და
სხვანი იტყვიან, ვითარმედ უვნებელობა*) გულის-ხმის-
ყოფა არს. **ი**ვთისა სწორად ანგელოსთასა, გინათუ მცი-
რედ იდენ ნაკლულევანად მათგან.

*) **ქ**ამეთუ **ო**ვნებელნი მარადის სწაღელის მიმართ განუდამე-
ლად მიისწრაფიან, და ესრეთ სისრულეს თვისსა დაუსრულებელ ჰყო-
ფენ, რამეთუ საუკუნეთა კეთილთა აღსასრული არა არს.

ჟგნებელობისათვის

ჟ. სრული იგი, სრულთა მათ დაუსრულებელი სრულება, რაჟამს მოვიდეს კაცსა თანა, ვითარცა მითხრობდა ვინმე რომელსა ეხილვა გემო მისი, ვითარმედ ესრეთ წმიდა ყოფს გონებასა, და ნივთთაგან სოფლისათა აღიტაცებს, რომელ უმეტესთა ჟამთა ცხოვრებისა მისისათა, მისი იგი მეუღლე აღტაცებული სოფლისაგან, ნავთსაყუდელსა მას შინა ზეცისა ხედვისასა გარდაიხდის; რომლისათვისცა იტყოდა, რომელსა ეხილვა გემო მისი: *ყოფილსიჲ ოყოფილსი ძაფიჲფილსი ყოფიყფილსით ყფილსი ჟმჲფილსი*.

ზ. ესე ვითარი იყო ჟეგვიბტელი იგი, ¹⁾რომელი ვერ იკადრებდა ხელთა თვისთა მყოვარ ჟამ ზეცად აღბყრობად, რაჟამს ილოცავნ ვიეთმე თანა, თუ არა დაავიწყდის თუ სადა არს; და არლარა მოიქცევინ მუნ მრავალ-ჟამ.

ყ. ჭრს უვნებელი, და არს სხვა უვნებელისა უუვნებელესი, რამეთუ ერთსა მას ძლიერად სძულად ბოროტნი; ხოლო მეორე იგი ფრიად მდიდარ არს სათნოებითა მარადის.

ყა. შა სიწმიდესაცა ქალწულებისასა უვნებელობა ეწოდების და სამართლად, რამეთუ წინა მსრბოლი არს, ყოველთა აღდგომისა და უხრწნელებისა განხრწნადთა მათ ბუნებათასა.

ყბ. ოვნებელობა აჩვენა მან ²⁾რომელმან იგი თქვა ვითარმედ გონება მაქვს ოფლისა.

ყგ. ოვნებელობა აჩვენა მეგვიბტელმან მან, ³⁾რომელმან თქვა ვითარმედ არა მეშინის ოფლისაგან.

ყდ. ოვნებელობა აჩვენა, რომელმან იგი ილოცა, რათა მოიქცეს ⁴⁾ვნებანი მისდავე, და ბრძოდეს მას.

1) ჟამასა ტითთის იტყვის.

2) შავლეს იტყვის მოციქულსა.

3) ჟამასა ჭნტანის იტყვის.

4) ჴთანეს იტყვის მოკლესა.

თავი 29.

11. **წ**ინ მოიგო ამას საწუთოსა, პირველ მერმისა მის საუკუნოასა უვნებელობა და სისრულე ესე ვითარი ვითარ ¹⁾ასურმან მან. რამეთუ სახელოვანი იგი და დიდი წინასწარ-მეტყველთა შორის დავით ეტყოდა **შ**ფალსა, ვითარმედ **שׁוֹרְפֵּי־אֵשׁ, מִי־הַיָּדֵי הַזֵּאת**; ხოლო ესე დიდი მოღვაწე **შ**ფლისა იტყოდა ვითარმედ: დააცხვრენ **შ**ფალო ღელვანი მადლისა შენისანი.

12. **უ**ვნებელობა აქვს მას სულსა, რომელი ესრეთ მხურვალე იყოს სათნოებათა ზედა, ვითარ იგი ვნებულნი გულის თქმათა ზედა.

13. **უ**კეთუ ესე არს ნაყროვნებისა საზღვარი, რომელ დაღაცათუ არა უნდეს აიძულებდეს თავსა თვისსა ჭამად, ესე სადმე საზღვარი არს მარხვისა, რომელ მშიერსა მას ბუნებასა, არავე სცემდეს საზრდელსა უბრალოდ.

14. **უ**კეთუ არს ესე ბუნებისა გარეგანი იგი საზღვარი სიძვის მოყვარებისა, რომელ პირუტყვთაგანცა და უსულოთაცა ჭურჭელთა ევნებოდის, ესე სადმე საზღვარი სრულისა სიწმიდისა არს, რომელ ყოველთავე ვნებისათვის, ვითარცა უსულოთა ხედვიდეს.

15. **უ**კეთუ ესე არს აღსასრული ვეცხლის მოყვარებისა, რომელ არაოდეს დასცხრებინ, არცა განძლებინ, შეკრებითა, ესე სადმე სისრულე არს უპოვარებისა, რომელ არცა ხორცთა თვისთა რიდოს.

16. **უ**კეთუ ესე არს სიდიდე მოწყინებისა, რომელ განსვენებასაცა შინა, მოთმინება არა აქენდეს, ესე სადმე არს მოთმინება რომელ ჭირი მოთმინებად შეერაცხოს.

17. **უ**კეთუ ესე არს სიღრმე მრისხანებისა, რომელ მარტოებითაცა რაჲ იყოს კაცი განრისხდებოდის, ესე სადმე არს სულგრძელებისა საქმე, რომელ შემაწუხებელსა მისსა, ვითარცა მეგობარსა ხედვიდეს.

18. **უ**კეთუ ესე არს ცუდად მზვაობრობისა სიმაღლე, რომელ თუმცა არავინ იყოს მაქებელი თანა, იგი

1) ჭამასა **אֵשׁ** იტყვის.

თავა 29.

ბქმნების, უკეთუ ერთიცა სათნოებაჲ უდებ იყოს.

43. **ო**ცნებელობა ესრეთ გულის ხმა ყავ; ვითარმცა პალატი იყო დიდისა მის მეუფისა, ხოლო სავანე მრავალ არიან მას შინა, და ზღუდე მისი არს ცოდვათა მიტევებაჲ.

10
15
20
იყო. **ჩ**რბიოდეთ ძმანო ჩემნო, გვევდრები ვრბიოდეთ, და ვისწრაფდეთ შესვლად პალატსა მას მეუფისა დიდისასა, და სასძლოსა მას სინაბრულისასა; უკეთუ კჳლა სიმძიმისაგან ცოდვათა და ბოროტთა ჩვეულებათასა ვერ შევიდეთ სასძლოსა მას ჳი განსაცდელი ესე, გარნა ბარე ვისწრაფოთ, რათა ერთსა რაჲსამე სავანეთა მისთაგანსა მივემთხვივნეთ; უკეთუ კჳლა მუნცა ვერ შევიდეთ ზღუდესამცა გარე ნუ დავშთებით, არამედ ყოვლისა ღონის ძიებითა ვისწრაფოთ შინაგან შესლვად ზღუდესა მას, რამეთუ რომელი პირველ აღსასრულისა მას ზღუდესა შინაგან არა შევიდეს, უდაბნოთჲ გარე შესტებოლის და შეიქამოს მხეცთა მიერ. ამისთვის ილოცვიდა წინასწარ მეტყველი ვითარმედ **იყოთხოჲ სოჲხოჲ შოჲთ ჯდისჭოჲდჲ-ჭო სოოჲჭოჲს; და სხვა წინასწარმეტყველი იტყვის; ვითარცა პირისაგან ივთისა, ვითარმედ ჯოჲს ღაჭოჲდჲსო თოჲოჲდჲსო ჯდისჭოჲდჲსო ყათისი სოჲხოჲ ჳჲ თოჲოჲდჲსო.**

25
30
იყო. **ჲ**ანვჳკვეთოთ ჳი საყვარელნო, შუა-კედელი იგი ზღუდისა მის, რომელი იგი ურჩებისა მიერ ბოროტად აღვაშენეთ, და მოვიდოთ აქა შენდობა თანა ნადებთა, რამეთუ არა არს ლხინება, ანუ სინანულს ჯოჯოხეთს შინა; მოვიცალოთ და გულის ხმა-ვყოთ. რამეთუ არა გვაქვს მძხეზი არცა ცოდვათა სიმრავლე, არცა ტვირთისა სიმძიმე, არცა ჟამთა სიმარცხე, არცა სვა რაჲ. — რამეთუ რომელთაცა შეიწყნარეს **ო**ფალი საბანელითა მით მეორედ შობისათა **შოსლჲ შჲთ ღოთშოჲოჲოჲს ყოოთ-იყოთხოჲ-ყათჲს.** და თქვა: **შაოღოოჲთ ჳჲ ჯაყოთს-იჲშე-ყოჲთ, იოჲშოთჲ ჳჲ ჩჲტ იჲჲტ(ი)ს,** და მე ვარ შე-

უგნებელობისათვის.

ნებელობა და ხიწმიდე. რომლისა არს დიდება უკუნითი
უკუნისამდე. ამინ.

ქონებასს გლახკათასს აღადგენს მწვირისგან ვნებათასს და აღმადლებს
ქვეყნით სეტად სსნატრელი უგნებელობა, ხალხ სიუფარული ყოფლად
ქებული დასვამს ქთავართა თანა უნგელოსთასს, მთავართა. თანა ერის
ოაფლისათა.

მოვედით ჩუბდა ყოველნიშაშვარაღნი და ტვირთ მძიმენი და ძე განგისვენო თქვენ

ყ'ლთა შთანთქმელი ჯოჯოხეთი   სულთა მაცხოვრებელი და ზეცად ამყვანებელი ჴიბე

ქამული მისივე ზვიდისა მამისა ჩვენისა იოანე სინელ მამასახლისისა, სამოგისა მისთვის სამთა სათნოებათასა: სარწმუნოებისა, სასოებისა და სიყვარულისა.

ბ ე ჟ ე ზ .

ბოლო ზეო შემდგომად ყოველთა ამათ პირველ თქმულთა, **ჟ**ისუ სიძაითუ მოჯოჟს, და საკვრელსა მას ყოველთასა განამტკიცებს და დაიმკირავს: **ს**იძიოძაყნაოჯუ, სიძსაოჯუ **ზ**ე სიყარუისაოჯო, **ზ**ე აქჟისას ყოველისა სიყარუისაოჯო, რამეთუ **ი**მერთ ეწოდების. ხოლო მე ვხედავ ერთსა მას მცხინვარებად, და მეორესა ნათლად, და მესამესა მზისთვალად. ხოლო სამთავე ერთად ბრწყინვალებად და შარავანდედად. რამეთუ პირველსა მას ძალუც ქმნად ყოველივე; და მეორესა წყალობა **ი**ვთისა გარემოდგეს; ხოლო მესამე არა დავარდების, არცა ოდენ დასცხრების სრბისაგან, და მის შიერ მოწყლულსა გულსა არღარა უტევებს განსვენებად ტრფიალებისა მისგან საღმრთოჲსა.

ე. ძომელსა სიყვარულისათვის ენებოს სიტყვა **ი**ვთისათვის ხელ უყოფიეს თქმად, ხოლო **ი**ვთისათვის სიტყვით თქმა საცთურ არს უკრძალველთათვის.

ე. სიტყვა სიყვარულისა ანგელოსთა მიერ ოდენ საცნაურ არს და მათ მიერცა ძალისაებრ ბრწყინვალეებისა მათისა.

ზ. სიყარუისაოჯო **ი**შჟითი ჟის, ხოლო რომელსა მისისა საზღვრისა თქმა ენებოს, იგი უფსკრულსა შინა დაბრმობილი ქვიშასა რტყხავს.

ი. სიყვარული ბუნებით მსგავსება არს **ი**ვთისა,

თავი 30.

რაოდენ კაცთა მიერ შესაძლებელ არს და მისაწთომელ, ხოლო საქმითა სიმთვრალე არს სულისა კეთილი; ხოლო სახითა წყაროა არს სარწმუნოებისა, და უფსკრული სულგრძელებისა, და ზღვა სიმდაბლისა.

ჟი. სიყვარული ქემმარიტი განშორება არს ყოვლისავე წინააღმდეგომისა გულის-სიტყვისა, *ძიუბჟითაჲ სიყიყი-ძიუბჟითაჲ ვახიასჲჲ ჟიუჲ უჯანყჲს.*

ჟი. სიყვარული და უვნებელობა და შვილება საღმრთო სახელითა ოდენ განყოფილ არიან, ხოლო ძალი მათი ერთ-არს, ვითარცა იგი ცეცხლი, და ალი და ნათელი.

პ. რაოდენ სიყვარული დააკლდებოდის შიში განმრავლდების, რამეთუ რომელსა შიში არა აქვდეს, იგი ანუ სიყვარულითა აღვსებულ არს, ანუ სულითა მომკვდარ არს.

ჟი. რა რაა არს დამაყენებელ, რათა მოვიხვნეთ სახენი შიშისა **ღვთისა**, და მოსწრაფებისა, და შურისა, კეთილისა, და მონებისა და სიყვარულისა **ღვთისა**.

ჟი. **ჩეტარ** არს რომელმან ესე ვითარი სიყვარული მოიგოს **ღვთისა** ვითარი აქვს ტრფიალსა ბორბტსა ტრფიალისა მიმართ ფვისისა.

ჟი. **ჩეტარ**-არს მის კაცისა, რომელსა ესრეთ ეშინოდის **ღვთისა**, ვითარცა ეშინის მსაჯულისაგან მის მიერ დასჯილთა.

ჟი. **ჩეტარ**-არს რომელსა ესრეთ სურის **ღვთისა**, ვითარცა მშიერსა პურისა მიმართ.

ჟი. **ჩეტარ**-არს რომელი ესრეთ მოსწრაფე არს მონებად **ღვთისა**. ვითარცა მონანი ერთგულნი უფლისა მიმართ.

ჟი. **ჩეტარ**-არს, რომელსა აქვს ესე ვითარი შური სათნოებათათვის, ვითარცა კაცთა დიდების მოყვარეთა სოფლისათა პატივთა მათთვის სამეუფოთა.

ჟი. **ჩეტარ**-არს, რომელი ესრეთ სდგეს ლოცვასა

სამობის-სათნაობათვის,

შინა წინაშე ოფლისა, ვითარცა მხედარნი დგანან შიშით წინაშე მეფისა.

იჟ. ჩეტარ-არს რომელი ისწრაფის მომადლებად ოფლისა, ვითარ მეგობარნი ურთიერთარს.

იხ. ჭრა სურინ ჩხვილსა ყრმასა ესრეთ დედისა თვისისათვის, ვითარცა კაცსა შვილსა სიყვარულისასა ჰსურის ოფლისათვის.

იქ. ძომელსა აქვდეს ვისდამე მიმართ სიყვარულო მტკიცე და ტრფიალება, მას მარადის პირი საყვარელი-სა მის მისსა ეოცნებინ და შინაგან სიტკბოებით შეიტკბობნ მას, და ძილსაცა შინა არა განქარდებინ სურვილი მისი, არამედ მასვე ხედავენ რაჲ, ესრეთ იქმნებინ ხორციელთა საყვარელთა ზედა, და უხორცოთა.

იშ. ჰოიწყლა ვინმე ამის მიერ, და იტყოდა საკვირველად, ვითარმედ ჰუ შარსი-ჟის ბუნებისათვის ხორცთასა, უსაოთა უსაოთა სიჭრ ბარსის-ჟის, სიმრავლესა მისთვის სიყვარულისა.

იჩ. ესე საცნაურ იყავნ შენდა ზი ნეტარო, ვითარმედ რაჟამს მოსწყვიდნეს ქვეწარმავალნი იგი ბოროტნი ირემ-მან მან, რომელი არს სული ახოვანი, მაშინ საყრის ზე შარსის-ჟის ოფლისა მიმართ; რამეთუ ცეცხლითა მით სიყვარულისადა, ვითარცა წამლითა შემწველითა იწვებინ.

იჟ. შიმშილისა საქმე უცნაურ არს და უჩინო, ხოლო წყურილისა ფიცხელ და ცხად და ყოველთა მიერ საცნაურ; ამისთვის იტყოდა, რომელსა იგი სუროდა ივთისა მიმართ, ვითარმედ საყრის-ჟის საყრის-ჟის ოფლისა შარსით უსაოთას.

იყ. ოკეთუ ხილვა მეგობრისა მხიარულ გვყოფს ჩვენ რაიმცა არა ქმნა ხილვამარ პირისა ივთისამან რაჟამს მოვიდეს გულისა მიმართ წმიდისა უხილავად.

იყ. შიში ივთისა რაჟამს მხურვალებითა სულისათა იყოს განღვეს და მოსპოლავს მწიკვლევაგებასა, რამეთუ

თავი 30.

იტყვის, ვითარმედ ყოქმცყოფიანს ყუყსა ყუნსოც უასიღნი
სოქმნი; ხოლო სიყვარული წმიდა, რომელთამე შეშვამს,
ვითარცა იტყვის მეტყველი იგი ვითარმედ ყოყოფიანს
უყოფილს სოქმნი; და კვალად სხვათა განაბრწყინვებს და
მზიარულ ყოფს, რამეთუ იტყვის ვითარმედ ზისოც ბი-
ბისთა უსიყაზუ უყოფილ სოქმ, ზუ ყოქყოფს ბი ზუ მყოფ-
იყოფილ სოქმნი; ზუ მოყოფს უყოფილ უყოფ-
იყოფს უსიყა უყოფილს.

43. **ქა.** ქაქამს კაცი ყოვლითურთ შეეზაოს სიყვარულ-
სა მისასა, მაშინ ვარეგანცა ვითარცა სარკითა გამოაჩი-
ნებს შინაგანსა მას ბრწყინვალეებასა სულისასა, რამეთუ
ესრეთ იდიდა მოსე მეთის-მზილველი; და რომელნი
მიიწინენ ესე ვითარსა ამას ანგელოსებრსა საზომსა, მრავალ
გზის საზრდელიცა ხორცთა დაავიწყდების, და რაჲ
საკვირველ არს ესე: ვინაჲდგან ბოროტმანცა სურვილ-
მან მრავალ-გზის საზრდელი დაავიწყა.

44. **ქა.** მსრეთ ვჰგონებ, ვითარმედ რომელნი ამას უხრ-
წნელსა საზომსა მიიწინენ, არცა ხორცნი მათნი შევარ-
დებიან სალმობათა ჩვეულებებისაებრ, რამეთუ წარსწყმდეს
მისგან მიზეზნი სენთანნი, ვითარცა იგი დაშრტა აღნი
მხურვალეებისა, და არცადა საზრდელი რომელსა მიიღებ-
დიან ეჰამებიან, რამეთუ წყალი ზრდის ძირსა ხეთასა,
ხოლო ცეცხლი იგი ზეცისა სულსა მათსა.

45. **ქა.** ჭლორძინება შიშისა მეთისა არს დასაბამი სიყ-
ვარულისა, ხოლო აღსასრული სიყვარულისა არს დასაბა-
მი მეთის-მეტყველებისა.

46. **ქა.** რომელმან საცნობელნი თვისნი სრულიად იმერ-
თსა შეაერთნა, მან ისწავლნეს საადუმლონი მისთა სიტყ-
ვათანი, რამეთუ უკეთუ არა ესრეთ იქმნეს ძნელ არს
მეთისათვის-სიტყვა.

47. **ქა.** სიტყვა იგი არსებითი სრულ ყოფს სიწმიდესა,
ხოლო მოსვლამან მისმან მოთაკვდინის სიკვდილი-და მო-
რაკვდეს სიკვდილი, მერმე განათლდეს მოწაფე იგი. მგ-

სამაზის-სათნოებიათვის.

თის-მეტყველებისა.

ლთ. სიტყვა **ოფლისა** ჰგვის უკუნითი უკუნისამდე, ხოლო რომელსა **ოფალი** იმერთი ვერ გულის-ხმა-ეყოს ჯერისაებრ, იგი ჰაზრით იტყვიან.

ლთ. სიწმიდემან და სიყვარულმან მოწაფე იგი საყვარელი ივთის მეტყველ-ჰყვეს, რომელმან დაამტკიცა სიტყვითა თვისითა სარწმუნოება ყდ წმიდა სამებისა.

ლთ. ძომელსა უყვარს **ოფალი**, მას პირველვე შეუყვარებებს ძმა თვისი, რამეთუ სასწაული პირველისა მის, არს მეორე ესე.

ლთ. ძომელსა უყვარდეს მოყვასი, არა სადა ისმინოს მან ძვირის-ზრახვა; არამედ ვითარცა ცეცხლისაგან ივლტოდის მისგან.

ლთ. ძომელი იტყოდის თუ მიყვარს **ოფალი**, და ძმა თვისი სძულდეს, მსგავს არს კაცსა რომელი ძილსა შინა რბიოდის.

ლთ. ძალი სიყვარულისა **ნასოება** არს, რამეთუ მის მიერ მოველით სასყიდელსა მას სიყვარულისასა.

ლთ. **ნასოება** არს უცნაურისა, სიმდიდრისა სიმდიდრე.

ლთ. **ნასოება** არს შეუორგულელებელი პირველ საუნჯისა საუნჯე.

ლთ. **ნასოება** არს შრომათა შინა განსვენება, და იგი არს კარი სიყვარულისა, და იგი არს შემმუსრველი სასოვარკვეთილებისა, და იგი არს საუკუნოსა მის ხატი.

ლთ. ჩაკლულევანება სასოებისა უჩინო ყოფა არს სიყვარულისა, რამეთუ მისდა მოკიდულ არიან მოღვაწეებანი. მას კიდავს შრომანი და მას გარე მოადგს წყალობა.

ლთ. ჭონაზონი სასოებისა მუშაკი, მკვლელი არს მოწყინებისა, რამეთუ მახვილითა სასოებისათა დაკლავს მას.

ლთ. ჭემოს-ხილვა ნიჭთა **ოფლისათა** შობს **ნასოებასა**, ხოლო რომელთა არა უხილავსთ გემო მათი, არძალუცს

თავი 30.

არს სიმტკიცე, რომლისა არს ძალი, რომლისა ყოველი-
ვე მიზეზი კეთილთა არს, და იყო და იყოს აწდა მარა-
დის, და დაუსრულებელთა მათ კეთილთა და ნათელთა
საუკუნეთა. ამინ.

ქამული ზისივე ჩებარისა მაისა ჩვენისა ირანე
 სინელ-ჭამა-სახლისისა, მწყემსისა და წინამძღვრი-
 სა მიმართ, რომელი ესე მისცა სხვათა ამათ პირ-
 ველ-თქულთა თავთა თანა ირანე ქაითელ მაასა-
 ხლისისა, რომელსა ეთხოვა მისგან, კათა დაუწერ-
 ნეს სწავლანი მონაზონებისანი.

ვეყანისა ამის წიგნსა შინა, მე შენ, **იმერტ-შე-**
მოსილო, ყოველთა უკანასკნელ დაგწერე; ხო-
 ლო ზეცისასა მას, მრწამს ვითარმედ ყოველთა უწინარეს
 იყო, პატივითა **ხაღმართოსა** მას **ჩიგნსა** შინა დაწერისა-
 თა, უკეთუ ქეშმარიტ-არს თქმული იგი, ვითარმედ რომ-
 მელნი იყვნენ **აჲჲჲჲჲჲჲჲჲ** გონებითა, **აჲჲჲჲჲჲ**
აჲჲჲჲჲჲჲჲჲ პატივითა.

ბ. ლ. ლ.

ბ. წყემსი ქეშმარიტი იგი არს, რომელმან წარწყმედი-
 ლნი სიტყვიერნი ცხოვარნი უბიწოებითა, და თვისითა
 მოსწრაფებითა და ლოცვითა მოძიებად და აღმართებად
 შეუძლის.

ვ. ზენავეთ მოძღვარი იგი არს, რომელსა მოედის
 ძალი **ივთისა-მიერ** უხილავად, და თვისთა შრომათაგან,
 არა ოდენ ღელვათაგან, არამედ უფსკრულისაგანცა აღ-
 მოყვანებად ნავისა.

ჟ. ჰკურნალი იგი არს, რომლისა სული და ხორც-
 ნი იყვნენ მრთელ და უვნებელ, და არა ვისგან ეხმარე-
 ბოდის წამალი.

შ. ჰოდღვარი იგი არს, რომელსა მიჯნოს საცნაუ-
 რი წიგნი გულის-ხმის-ყოფისა, **თითითა** **ივთისათა** და-
 წერილი, რომელ არს ძალი ბრწყინვალებისა მისოსა, და
 სხვათა წიგნთაგან არა რაჲ ეხმარებოდის.

ბრუნ. 4.

ჟსეცა ჩვეულება ბუნებისა ყო, სახიერმან იმერთ-
მან ჩვენმან; რომელ ხედვიდენ რა სნეულნი მკურნალსა
იხარებდიან, დაღაცათუ არას ჰკურნება.

ჟ. ჰოიგენ ზენცა ზი საკვირველო, წამალნი დასა-
დებელნი წყლულებათა ზედა, ემპლასტროჲ, და განმახ-
მობელნი წყლულისანი, და წამალნი შესასმელნი, და
საოლაფნი თვალთანი; და დამკვრელნი განტეხილთა ასო-
თანი; და გასაწმედელნი შარავთანი, და დამაყენებელნი
სუნ-მყარობათანი; განსახსნელნი ძარღვთანი, და ჭურ-
ჭელნი დაწვისანი და საცხებელნი წყლულთანი; და წა-
მალნი საძილონი, და მახვილნი განსაკვეთელად, და შე-
სახვეველნი შემუხვრილთანი; უკეთუ კჳლა ამის ყოვლი-
საგან ცალიერ ვართ, ვითარ ვაჩვენოთ ხელოვნება მკურ-
ნალობისა, რამეთუ სასყიდელნი არათუ სიტყვათანი
არიან, არამედ საქმეთანი.

ჟ. ემპლასტროჲ არს, განკურნება ვნებათა ხილულ-
თა ხორციელთა.

ჟ. შესასმელი წამალი არს, კურნება შინაგანთა ვნე-
ბათა და წარმოცარიელება ბილწებისა უხილავისა.

ჟ. ლანმახმობელი სისხლისა წამალი არს. გინება და
შეფრაცება, რომელმან ატკივნის გულსა და განკურნის,
და განახმის სიმსივნე და სიმპალე ამპარტავანებისა.

ჟ. საოლაფი არს თვალთა სულისათა შემრღვეულ-
თა, გულის წყრომისაგან განმწმედელი მხილება.

ჟ. ძარღვის გასახსნელი ჭურჭელი არს მსწრაფლ
წარმოცალიერება სიმყარლისა უჩინოსა.

ჟ. ძარღვის გასახსნელი ჭეშმარიტი არს მსწრაფლი
და ფიცხელი კდმა, საკურნებელად სნეულთა მათ.

ჟ. ირუბელი გასაწმედელი არს, შემდგომად ძარღ-
ვის განკვეთისა მის, ტკბილთა მიერ და ლმობიერთა
სიტყვათა მწყემსისა და მკურნალისათა განსვენება სნეუ-
ლისა მის.

ჟ. შასაწველი არს კანონი მიცემული, ჟამ რავდენმე
სინანულად და ცხოვრებად სნეულისა მის.

14. **საცხებელი** არს შემდგომად დაწვისა სიტყვით, ანუ ნუგეშინის ცემითა ხორციელითა, ნუგეშინის-ცემა სნეულისა მის.

15. **ხაძილი** არს ტვირთვა, ტვირთსა მას მორჩილისასა, და რათა მორჩილებისა მიერ მოატყვას მას განსვენება, და ძილი უძილი და სიბრმე კეთილი ვერ ხედვად თვისთა სათნოებათა.

16. **სახვეველი** არს მზვობრობისაგან დახსნილთა, მოხსენებითა სიკვდილისათა განმტკიცება.

17. **ქოლო** დასასრულსა ყოვლისასა არს მახვილი, განჩინება და მოკვეთა ასოსა სულიერისა დამბლისა, და უკურნებელისა, რათა არა სხვათაცა მისცეს თვისი იგი სენი და მღიერი.

18. **ბკურნალთა** შორის სანატრელ არს, სულმყრალობისა უჩინო მყოფელი იგი წამალი, რომელი ოდეს აქენ არღარა ეცემინ სუნმყრალობა-და ეგრეთვე წინამძღვართა შორის სანატრელ არს უვნებელობაჲ, რამეთუ მათ რაჟამს არა ეცემინ სული სიმყრადისა ადვილად მივიდოდინ ყოვლისავე წყლულებისა კურნებად; ხოლო ამათ რაჟამს მოიგიან უვნებელობა ძალ უძნ, ყოვლისავე სულისა მომკვდარისა აღდგინებად.

19. **ესეცა** უხმს წინამძღვარსა სხვათა თანა საქმეთა, რათა თითოეულსა ღირსებისაებრ მისისა პატივსცემდეს და აჩვენებდეს სიყვარულსა, ნუ უკვე ვითარცა იაკობმანცა ავნოს, საყვარელსა მასცა და სხვათაცა მისთანათა. ხოლო ესე მათ შეემთხვევის, რომელთა საცნობელნი სულისანი, არა სრულიად დაეჩინენ განყოფად კეთილისა, და ხენეშისა, და საშუალისა.

ბჭჳი. 4.

სირცხვილი არს მწყემსისა უკეთუ ილოცვიდეს მიცემად მოწაფეთა მისთადა, რომელი თვით არა მოეგოს.

5. **ჩითარცა** რომელთა იხილიან პირი მეფისა, და ყვიან იგი მეგობარ თვისა, და ყოველნი წარჩინებულნი მისნი მიერიტვან ძალუცნ უცნაურთა თვისცა მეფისათა,

ანუ თუ მტერთა თვისცა ხვეშნა, უკეთუ ენებოს და შეყვანება წინაშე მეფისა ვერეთვე წმიდათა თვის გულის ხმა ყავ, რამეთუ მეგობართა საყვარელთაგან რცხვენისცა მოყვარეთა მათ და მორჩილობენ, და მრავალ გზის აიძულებიანცა მათ მიერ. ჴეთილ არს რათა მოვიგნეთ მეგობარნი უხილაჳნი იგი ძალნი. რამეთუ ვერვინ ესრეთ შემძლებელ არს შეწევნად ჩვენდა სათნოებისა მიმართ. მითხრა ვინმემ ივთის მოყვარეთაგანმან, ვითარმედ ყოვლადვეო, არამედ უფროსად საუფლოთა დღესასწაულთა იმერთი თვისთა მონათა საკუთართა, მიანიჭებს ნიჭთა და მადლთა.

ბეჭეუ ზ.

ოხმს მკურნალსა რათა სრულიად მოსპოლნეს მხს-გან ვნებანი, რათა ესრეთ შეუძლოს, ჟამსა შინა ოდეს ჯერ იყოს, რათა იჩემებდეს რასმე ვნებათაგანსა და უფროსად გულის-წყრომასა; რამეთუ უკეთუ სრულიად აღხოცნეს იგინი სულისა თვისისაგან, ვერ ძალუც უვნებლად ჩემება მათი.

გ. ჴიხილვე ცხენი რომელი ჯერეთ ვერ სრულიად დამწყსილ იყო, და ამისთვის ვიდრემდის ლაგამნი მაგრად ხელთა აქვდეს ზედა მჯდომელსა მყუდროებით ვიდოდან და რომელსამე ჟამსა მცირედ მიუშვა ლაგამთა,*) და თვითცა ავნო და მასცა ავნო.

უ. ჴსე იგავი არს უფროს ყოვლისა, ორთა ეშმაკთა ზედა იქმნების, რომელსა ნებაჳს გულის-ხმის-ყოფა გულის-ხმა-ყავნ.

ბეჭეუ ჴ.

ჴაშინ გულის ხმა ყოს მკურნალმან ივთისა-მიერ მოცემული მისდა სიბრძნე, რაჟამს სხვათა მრავალთა მიერ უკურნებელთა ვნებათა განკურნებად შეუძლოს.

*) ჴაკმად გულის ხმა იყოფების, ივთის-შიში და კრძალულება, და მარხვა და ჴრუნვა წინამძღვრისა. სოლო ორთა ეშმაკთა იტუვის ამ ჴარტავანების და საურთავანებისას; რამეთუ სჯდა იყოს მარხვა და სიმდაბლე, მუნ ვნებათა არა რაჳ ძალუც.

ჟ. ღრა საკვირველ არს იგი მასწავლელი, რომელმან კეთილად მოსწავლენი ყრმანი განაბრძენეს სწავლითა. არამედ რომელმან უსწავლონი და გონება მძიმენი განსწავლნეს და სრულ ყვნეს.

ზ. ზაშინ გამოჩნდის ენიოხოთა ხელოვნება ოდეს გამოუცდელითა ცხენითა სძლიან, და ცხენნი იგი განაზრინიან.

წ. ოკეთუ მოცემულ არიან შენდა თვალნი წინასწარ-ხედვად ღელვათა ნავსა შინა მყოფთა, მათ წინასწარ-ეტყოდე თუ არა, შენ ხარ მიზეზ მათის დანთქმისა, ვინადგან შენდა რწმუნებულ არს მენავეთ მოძღვრება.

ყ. ჟიხილენ მკურნალნი, რომელთა მიზეზნი ვნები-სანი სნეულსა წინასწარ არა აუწყეს, და მის მიერ ფრიადი შემუსრვილება და შრომა მოატყვეს სნეულსაცა და თავთა თვისთაცა.

ყჟ. ძაზომცა ხედვიდეს წინამძღვარი მოწაფეთა. მისსა მიმართ სარწმუნოებასა, ეგოდენ ყოვლითა კრძალუ-ლებითა დაიცვენინ თავი თვეისი, საქმეთაცა ზედა და სიტყვათა, რათა არავის დაბრკოლება სცეს, ვინადგან ყოველნი მას ხედვენ, ვითარცა ხატსა და სახესა მათსა და რჩულსა საქმისა მათისასა.

ყჸ. ზწყემსი ჭეშმარიტი გამოაჩინოს სიყვარულმან სამწყსთათმან, რამეთუ სიყვარულისათვის მწყემსი იგი კეთილი ჯვარს-ეცვა

ბღჟი ჟ.

ბიტყვათა შენთა ყოველთავე გულის-ხმის-ყოფით იტყოდე და არა სადა გვენოს.

ბ. შეაწუხე სნეული მცირედ ჟამ, რათა არა განუგ-რძელდეს სნეულება, ანუ თუ მოკვდეს სრულიად ღუმი-ლისა მის შენისაგან მავნებელისა.

ბჟ. ზრავალნი ღუმილისაგან მენავეთ მოძღვრისა, ჰგონებდეს თუ კეთილად ვლენ, ვიდრემდის სცეს ნავი მათი კლდესა და შემუსრეს.

ბჸ. ჟისმინოთ დიდისა პავლესი, ვითარ მიუწერს ტი-

მოთეს და ეტყვის ვითარმედ: ამხილე, შერისხენ, და ნუ-
გეშინის ეც, ჟამსა და უჟამოსა; ხოლო ჟამი იგი არს,
ვითარ მე ვგონებ, რაჟამს მოითმენდენ მხილებულნი იგი;
და უჟამო არს რაჟამს ელმოდის და შეწუხნებოდინ მისთ-
ვის, რამეთუ წყარონიცა დაღაცათუ არავის სწყუროდეს
არა დასცხრებიან აღმოცენებად წყლისა.

ჟ. რომელთაჲ ვინამდღვართა ბუნება მორცხვი არს,
და არა ამხილებენ, სადა ჯერიყოს მოწაფეთა, რომელ-
თაცა ვამცნებ, რათა არა დასცხრენ საქმეთა მათ მოძღვ-
რისათა ქმნად მოწაფეთა ზედა, რათა არა თვითცა ივნონ,
და მათცა ავნონ.

ჟ. ჩინიინოთ ხმისა მის საღთოსა, რომელი იტყ-
ვის ვითარმედ: მოჰკვეთე ეგე, რათა არა ქვეყანასაცა
აცთუნებდეს; და კვალად იტყვის ვითარმედ მოისპენ
უკეთურებაჲ თქვენგან; და კვალად იტყვის ვითარმედ:
ნუ ილოცავ ჩემდამო ერისა ამისთვის; და ეგრეთვე კვა-
ლად საულისათვის ეტყოდა სამოილს ვითარმედ, რასათ-
ვის შენ მწუხარე ხარ საულისთვის, და მე განმიგდებიეს
იგი ჩემგან.—ამას ყოველსა ჯერ არს რათა მეცნიერ იყოს
მწყემსი: თუ რომელთა საქმეთა ზედა, და ოდეს, და ვი-
თარ ჯერ არს ყოფად; რამეთუ ივთისა არა რაჲ არს
უქვეშმარტვისი.

ჟ. რომელსა თვისაგან შეპრისხნე, და არა შერცხ-
ვენდეს მას, თუცა სიმრავლესა ზედა შერისხნე არავე
შერცხვენდეს; რამეთუ ჩვეულება ბოროტებისა მოუღე-
ბიეს, და ცხოვრება თვისი მოუძულეებიეს.

ჩ. ზ. ს.

ჩინილენ სნეულნი კეთილნი, რომელთა იცოდეს
თვისი მოშიშება, და უთმინოება, და დაღაცათუ არა ენე-
ბა მკურნალთა შეკვრა მათი, და ესრეთ კურნება; არა-
მედ იგინი ევედრნეს ნებსით, რათა იძულეებით და უნებ-
ლიეთ ჰკურნოს მათ, მკურნალმან მან; რამეთუ სული
გულს მოდგინე იყო საუკუნოჲსა მისთვის სასოებისა,
ხოლო ხორცნი უძლურ, პირველთა მათთვის ჩვეულება-

თა, რომელნი იგი ვიხილენ რა, განვაზრახე მკურნალთა რათა ისმინონ მათი.

ვ. ჭრცა ყოველთადა უხმს წინამძღვარსა მისსა მომავალთა თქმად, თუ იწრო და საჭირო არს ბჭე იგი, არცა ყოველთადა უხმს თქმა თუ უღელი ტკნილ არს, და ტვირთი მცირეო; არამედ რათა თითოეულისა ჯერისაებრ დასდებდეს წამალსა; და რომელნი ძნელოანთა ცოდვათაგან დამძიმებულ იყვნენ და მოუძღურებულნი მეორესა მას ეტყოდის; რომელნი მიდრეკილ იყვნენ სასოწარკვეთილებისა მიმართ; და კვალად რომელთა გონებასიმაღლისა და ამპარტავანებისა მიმართ მიდრეკილ იყოს მათთვის, პირველი იგი კეთილ არს.

ვ. ძომელთამე ენება გზასა შორსა წარსლვა, და კითხეს მეცნიერთა მათ გზისათა, და მათ რქვეს, ვითარმედ აღვილ არს და ვაკე; ამისთვისცა სიტყვითა მათითა უღებებით იწყეს სლვად, და ნახევარსა გზისასა დაიხსნენ, ანუ თუ უკუნ იქცეს, რამეთუ განუმზადებელ იყვნეს ბრძოლათა მათთა მიმართ, და ვგრეთვე წინააღმდეგომი გულის ხმა ყავ.

ვ. სადა სურვილი მეთისა მიეახლა გულსა; მუნ მრისხანება მან სიტყვათამან, ვერ შეუძლო შეშინება; სადა შიში გეგნისა შევიდა, მუნ ყოველთავე შრომათა თავსდება აღვილ იქმნა; და სადა სასუფეველისა სასოება იცნობების, მუნ შეურაცხება არს ყოვლისავე ქვეყანისა.

ჟ. ოხმს კეთილსა ერისთავსა, რათა მეცნიერ იყოს ერისა მისისა თვითოეულისა ძალსა და ახოვნებასა, რამეთუ ნუ უკვე იყვნენ ვინმე შორის ერისა მისისა წინამბრძოლ; და მარტოდ მბრძოლ-რომელთა უხმს დაყუდებით დაჯდომა.

ჟ. ჰერ ძალუც მენავეთ მოძღვარსა ოდენ, თვინიერ მენავეთა შეწევნისა ნავისა განრინებად, ვერცა მკურნალსა განკურნებად სნეულისა, არა თუ უჩვენოს სნეულმან მან წყლულება თვისი, და ევედრებოდის მას კურნებად წყლულისა მის.

11. რომელთა რცხვენა მკურნალისაგან, დაღბეს წყლულებანი მათნი, და მრავალნი მოცაკვდეს სრულიად.

(ჩჴჴ. B.)

12. ძაქამს სძოდენ ცხოვარნი, ნუ დასცხრებინ მწყემსი სტვინვასა სიტყვისასა, და უფროსად ეგულვებოდის რაჲ მათ დაძინება; რამეთუ არა რასაგან ეშინის ესრეთ მგელსა, ვითარ სტვინისაგან მწყემსისა.

13. ღრცა მარადის დამდაბლება უხმს თავისა თვისისა უგულის ხმოდ მწყემსსა, არცა მარადის ამადლება უგუნურად, ვინათგან ხედავს შავლეს დიდსა მოციქულსა, ვითარმედ ორსავე ამას შინა ჯეროვნად იქცეოდა.

14. ჰრავალ გზის ოფთალმან დაუყენის თვალნი მორჩილთა ახლად მოსრულთანი, რათა ვერ ჰედვიდენ ნაკლულევანებათა მოძღვრისათა, ხოლო რომელთამე წინამძღვართა გამოუცხადნეს მათ იგინი, და ვნება მოატყვეს.

15. ჴიხილე წინამძღვარი, რომელი დიდისა მის სიმდაბლისა მისისაგან, შვილთა თვისთა განაზრახებნ: ეგულვებინ რა ქმნაჲ რასამე; და ვიხილე სხვა ვინმე, რომელი თვისსა სიბრმესა უგუნურებით გამოუცხადებდა, და კიდევით რომელთამე საქმეთა ზედა განაზრახებდა მათ.

16. ჴიხილენ ვნებულნი, რომელთა ვნებულად იწყეს წინამძღვარობად, და მცირედ-მცირედ შერცხვენ მოწაფეთა მათთაგან, და ვნებანი მოიწყვიდნეს, ხოლო ესე ვითარ მე ვგონებ სასყიდელმან მან მათ მიერ ცხოვნებულთა მან ქმნა მათ ზედა, და ექმნა მათ ვნებულად დაწყებული იგი საქმე უვნებელობისა მიზეზ.

(ჩჴჴ. B.)

17. ჴეკრძალნეთ ნუ უკვე ნავთსაყუდელსა შინა მოგებული ზღვასა შინა განვაბნიოთ, იციან თქმული ესე, რომელნი ჯერეთ დაუმწყსელ არიან კეთილსა შინა და შევლენ ამბოხებათა და ზრუნვათა ხორციელთა.

18. შილ არს ჴეშმარიტად სულგრძელოდ და მხნედ

მოთმინება, სიცხესა მას დაყუდებისასა, და მოწყინებასა მისსა, და რათა არა ეძიებდეს გარეგან სენაკისა განსლვასა და განცხრომათა, ვითარ იქმან სულმოკლენი მენავენი, და ჟამსა მყუდროებისასა წყალთა შინა ცურვენ. ხოლო ფრიად უზესთავს არს არა შიში შფოთთა და ამბოხებათაგან, არამედ დადგრომა მათ შინა, შეუშფოთებელითა და აღუძვრელითა გულითა, და ყოფა გვამითა-კაცთა თანა; და გონებითა-ივთისა თანა.

ԹՆԻՆ. Կ.

Գსეცა Քი საკვირველო! საძიებელმცა არს თუ, რომელი დასჯილი მოვალს საშინელსა ამას, და ჭეშარიტსა სამსჯავროსა ჩვენსა, ანუ რომელი უბრალოჲ მოისწრაფის მსახურებად, და მონებად ივთისა, რამეთუ ამათ ორთავე გამოსვლანი უրთიერთას წინააღმდეგომ არიან, და განყოფილნი მოქალაქობანი უხმან მათ.

Կ. Գოვლისა პირველად კითხვიდე მოსრულსა მას თვისაგან, თუ რաჲ არიან საქმენი იგი მისნი, რათა ორი სარგებელი მიეცეს აღსარებისაგან, რათა აღსარებისა მისთვის რცხვენოდის, და მარადის შორს იყოს კადნიერებისაგან, და რათა იცოდეს თუ ვითართა ტვირთთა მისთა თავსმდებელ ქმნილ ვართ და სიყვარულად აღიძვროდის.

Կ. Կუცამცა ამას უმეცար ხარ Քի პატիოსանო! ვითար՞ցա იგი არ՞ցա უმეცար ხარ: ნუ იყოფին, ვითარմედ Ոմերთი განიკითხავს შეცოდებულთა ადგილისა ებր՞ցა, და გონებისა; და ზრდილობისა, ეგრეთვე Մեն იქმოდե, რამეთუ ფრიადი განყოფილება არს საქმეთა შინა ცოდვისათա.

Կ. Խრავალ გზის უუძღურესի, უმდაბლესცა არն გონებითა; ამისთვისცა უსუბუქესადცა ღირს არს ტანջვად, სულიერთა მათ მსაჯულთა მიერ, ხოლო წინააღმდეგომი ამისი საცნաურ არს.

ԹՆԻՆ. ԿԸ.

Ըրա մშვიდლობա არს, უკეთუ ლომի ცხოვարთա Յմწყ-

სიდეს; და არა უცთომელ არს უკეთუ ვნებული, ვნებულ-
თავე წინამძღვარ იყოს.

ყ. **ო**შვერ არს მელი ქათამთა შორის, და უშვერ
არს გულისწყრომა წინამძღვართა თანა; რამეთუ იგი ქა-
თამთა შესჭამს, ხოლო ესე სულთა პირმეტყველთა
ავნებს.

ჟ. **ი**ხილე: ნუ ხარ ზომისა უმეტეს, წვლილადთა
საქმეთა გამომეძიებელ, რათა ესრეთ იქმნე მსგავს **ი**ვ-
თისა.

შ. **ქ**აქვნიდინ იმერთი წინამძღვრად, ყოველთავე
საქმეთა შენთა გულისათა და გარეშეთა, და ნუ რა რას
ზედა იქმ ნებასა შენსა, არამედ მისსა, რათა იქმნე შენ-
ცა უზრუნველ, რაჟამს ყოველივე მისდა მიგენდოს და
მისითა წამისყოფითა იქმოდი.

ჩ. **ღ**სემცა საძიებელ არს ჩვენ შორის, უკეთუ სარწ-
მუნოებისათვის ჩვენდა მოსრულთასა, და არა ჩვენისა
მოსწრაფებისაგან, მოვიდა მადლი **ი**ვთისა მიერ ჩვენ ზე-
და, რამეთუ მრავალთა ვნებულთადაცა ამით სახითა სას-
წაულნი ქმნეს.

ჩ. **ო**კეთუ მრავალთა ჰრქვიან **ო**ფალოსა მას დღესა
შინა ვითარმედ, **ო**ფალო არა სახელითა შენითა ვწინას-
წარმეტყველებდითა; არა სადა ურწმუნო არს ზემო თქ-
მული ესე თავი.

ჩ. **ჩ**ინც ჭეშმარიტად მოიპოვა მოწყალება **ი**ვთისა-
გან; მას შეუნიშვნელად შეუძლიან კეთილ-მყოფობა უძ-
ლურთა, და ამ სახით იგი იქმს ორთა დიდთა. კეთილთა:
პირველად მას, რომ დაიცავს თავისთავს უვნებელად დი-
დების გესლისაგან; და მეორედ, რომ აღსძრავს შეწყა-
ლებულთა მხოლოსა **ი**ვთისადმი შეწირვად მადლობისა.

დასრული იყ.

ქომელნი გზასა მას ძლიერად ვიდოდინ, მათ ძლიე-
რიცა და სრული და მტკიცე წამალი წინა-უყავ; ხოლო
რომელნი ჩვილ არიან ჯერეთ გონებითა მათ სძე ეც,

ვითარცა ჩხვილთა, რამეთუ ჟამი არს თითოეულისა ჭამადისა.

ვ. ერთმან ჭამადმან რომელთამე გულის-მოდგინება მოატყვის, და მანვე ჭამადმან სხვათა სულ მოკლება; ამისთვისცა ჯერ არს, რათა ჟამისაებრ და პირისა, და საზომისა დავასხმიდეთ თესლსა.

ვ. ძომელთამე სულთა წინამძღვრობისა საქმე არად შერაცხეს, და ხელყვეს უგუნურებით სულთა წინამძღვრობად, და აქვნდა მათ მრავალი სიმდიდრე და ცალიერნი მის ყოვლისაგან წარვიდეს ამიერ, რამეთუ სხვათა განუყვეს იგი წინამძღვრობითა მით.

ვ. ერთარცა იგი არიან ჭეშმარიტნი შვილნი, და სხვანი მეორედისა ცოლისანი, და სხვანი დაგდებულნი, და სხვანი მხველისაგან, ეგრეთვე მოძღვრებაცა თვითო სახე იქმნების.

ვ. წრს მოძღვრება ჭეშმარიტი მიცემა სულისა, სულისათვის მოყვისისა სრულიად; და არს სხვა პირველთა ოდენ ცოდვათა ტვირთვაჲ; და სხვა არს მის მიერ ბრძანებულთა საქმეთა სიმძიმისა ოდენ ტვირთვაჲ, ნაკლულე ვანებისათვის უვნებელობისა და სულიერისა ძალისა.

ვ. სრულსა მასცა მოძღვრებასა შინა დატევებისაებრ მათისა ნებისა, ვიტვირთავთ ჩვენ სასჯელსა.

ვ. შვილი ერთგული მაშინ იცნობებდს, ოდეს მამა მისთანა არა იყოს.

ვ. წესწავებდინ წინამძღვარი, მათ რომელნი წინაშე კაცთასა სიტყვას უგებდენ მას, და წინაშე დიდთა პირთასა; და კანონევდინ მათ მძიმითა კანონითა, რათა სხვათაცა შინა მოატყვის მათ მიერ, დაღაცათუ მძიმედ ელმოდის და განმწარდებოდინ შერისხვისა მისთვის, რამეთუ უმჯობეს არს მრავალთა სარგებელი ერთისა სავანებელსა.

ვ. წრიან ვიეთნიმე, რომელნი სიყვარულისაგან უზესთაეს ძალისა თვისისაცა იტვირთვენ ტვირთთა სხვისათა, სიტყვისა მისთვის რომელი იტყვის, ვითარმედ უფ-

როსი ამისსა სიყვარული არავის აქვს, და შემდგომი ამისი; და არიან სხვანი რომელთა მოუღებოეს ძალიცა მკითხისა მიერ ტვირთვისა, და არა იქმან მას, რათამცა აცხოვნეს მძა, და ცხოვრებისა მისისათვის, იტვირთესმცა სიმძიმე. ხოლო მე ვითარცა სიყვარულისაგან უცხოთვაბრალობ მათ, და საწყალობელ მიჩანნ; ხოლო პირველ მათთვის მიპოვნოეს წერილი, ვითარმედ რომელმან გამოიყვანოს პატიოსანი, არა წმიდებისაგან, ვითარცა პირი ჩემი იყო იგი; და კვლად რომელი იტყვის, ვითარცა უყავ მას გეყავნ შენ.

11. **ი**ციცა გულის ხმა ყავ, ვითარმედ მრავალგზის გონებით ცოდვა წინამძღვრისა უძვირეს განიკითხვის, საქმით ქმნასა მოწაფისასა; რამეთუ უადვილეს არს მხედრისა ცოდვა, ვიდრე ბოროტად განზრახვა ერისკთვისა.

12. **ს**წავლიდი მოწაფეთა შენთა; რათა ხარტკრელობა ცოდვათა არა იხსენებდენ სახით ვითარ ექმნას, ხოლო სხვასა ყოველსავე იხსენებდენ ღამე და დღე ვითარ ექმნას.

13. **ს**წავლიდი რათა ყოვლითურთ უმანკო იყვნენ ურთიერთარს, ხოლო ბრძენ და მრავალ ღონე ეშმაკთა მიმართ, და ამას ზედა სახედ მისცემდი თავსა შენსა.

14. **რ**უმცა დაგეთარვის ურთიერთარს სიყვარულიცა სამწყსოთა შენთა, რამეთუ ღონე არს მგელთა, დახსნილთა მიერ მოსწრაფეთაცა-დახსნად.

15. **რ**უ უდებ ხარ უდებთა თვის ღოცვად, არათუ რათა შეიწყალნენ, რამეთუ ესე შეუძლებელ არს ვიდრემდის იგინი არა შეგეწეოდინ, არამედ ამას ილოცევდბ; რათა იმერთმან მოსწრაფებად მოიყვანნეს.

16. **ო**ძღურნი მწვალებელთამცა თანა ნუ მივალნ ქამად, ვითარცა წერილ არს მამათა მიერ, ხოლო ძლიერთა, უკეთუ ენებოს წარსლვა და ქამაცა დიდებად **ო**ფლისა მივიდოდედ.

17. **რ**უ მიზეზობ უმეცრებასა, რამეთუ რომელმან არა იცოდის და ქმნას ღირსი გვემისა იგვემოს რომელ

არა ისწავლა.

ბ ლ უ ლ

სირცხვილ არს მწყემსისაგან შიში სიკვდილისა, ვინათგან მორჩილებაცა ესე არს უშიშოებასიკვდილისაგან, მაშა არა უფროსად წინამძღვრობასა უხმს უშიშოება სიკვდილისა.

ვ. ჭამოიძიე ზი ნეტარო, თუ რომელთა სათნოებათა თვინიერ სიწმიდისა სულისა და ხორცთასა, არა იხილვების ოფალი, და იგინი ასწავენ ყოვლისა უწინარეს შვილთა შენთა; ვოლო ყოვლისავე დედათა და სავენებელთა პირთა ხილვისაგან განაშორენ.

ჟ. ძალისაებრ და საზომისა თვითოეულისა ჩვენისა ქვეშე მყოფთასა განვაგნეთ საქმენი მათნი, რამეთუ არა ვისი ჯერ არს ნავთსაყუდელისაგან განვლენა

შ. სირველ ჯეროვნისა გამოცდისა, ხელთა ნუ ვის დაეახამთ, ნუ ქრთამისათვის, ნუცა დიდთა შვილობისათვის, რამეთუ სასჯელისა თანამდებ არიან ესე ვითარნი, ნუ უკვე ვერ თავს იღვან სიცხე და შრომა მონაზონებისა და სოფლად მიიქცენ, და რომელთა დაესხნენ მათდა ხელნი, არა უბრალო იყვნენ პასუხის გებად წინაშე მეთისა.

ჟ. წინმე არს ვითარი მნე მეთისა, რომელსა თვისნი ცრემლნი და შრომანი თავისა თვისისათვის არღარა ეხმარებიან, არამედ სხვათათვის ყოფს მათ მეთისა მიმართ ურიდად.

ჟ. ჩუ დასცხრები სულთა და ხორცთა შეგინებულთა წმიდა-ყოფად, რათა არა თვისისა ოდენ სულისა და მოყვისისა, არამედ სხვათაცა სულთა თვის მიიხვნე მეთისა მიერ გვირგვინი, სახე რა კეთილის ექმნე სხვათა და შენ ძლით იდიდოს მებრთი, და კადნიერებით ითხოო მისგან-სასყიდელი.

ჩ. წიხილვე უძლური ვინმე ძმა, რომელმან უძლურება სხვისა უძლურისა სარწმუნოებითა განწმიდა, რაჟამს ურცხვენელობა საქებელი იხმარა მისთვის მეთისა

შიმართ, და სული თვისი, სულისა მისისათვის დასდვა, გარნა სიმდაბლითა, და მისისა კურნებისაგან თავიცა თვისი განკურნა; და ვიხილე სხვა რომელმან ამპარტავანებით ეგრეთვე ქმნა, და ესმა რისხვით, ვითარმედ მკურნალო პირველად განიკურნე თავი შენი.

ქ. **ქ**მნების ჯმნა კეთილისაგან უზესთაესი და კეთილისათვის, ვითარცა რომელი იგი და წამებისაგან დაცულ იქმნა, არათუ რამეთუ მას ეშინოდა, არამედ სხვათა მათთვის რომელნი მისგან ირგებდეს და განათლდებოდეს.

მ. **წ**რს კაცი რომელი სხვისა პატივისათვის მისცემს თავსა თვისსა შეურაცხებად, და სხვათა მიერ შერაცხილ არს გემოთ-მოყვარებად, და მსახურად, და იგი არს ქეშმარიტი.

ნ. **ო**კეთუ რომელსა აქენდეს სიტყვა სარგებელისა, და არა მისცემდეს უშურველად, და არა განერეს იგი ბრალისაგან, მაშა რაზომი ბრალი მოიწიოს საყვარელო მას ზედა, რომელსა ძალედვას, საქმიტცა შეწევნა, და არა შეეწიოს.

რ. **ი**ხსენ რომელი ეგე ხსნილ ხარ ივთისა მიერ; აცხოვნე, რომელი ეგე ცხოვნებულ ხარ; განარინენ მიმავალნი სიკვდილად, და მოიყიდენ რომელნი იგი მოიკლვოდენ ეშმაკისაგან, რამეთუ ესე არს საქმე უზესთაესი ყოვლისავე საქმისა და ხედვისა კაცთა და ანგელოსთასა.

ს. **ქ**ომელი ივთისა მიერ მისდა მიცემულითა სიწმიდითა, სხვისა ბილწებათა განსწმედდეს, გამოაჩინებს თავსა თვისსა შემწედ **ო**ხორცოთა მათ ძალთა; რამეთუ უბიწოთა მსხვერპლთა შესწირავს იგი ივთისა, და ესე საქმე ანგელოსთა არს, რამეთუ შესწირონ მისსა ძღვენი, სულთა ყოველთა რომელნი არიან გარემოს მისსა.

ტ. **წ**რა რაჲ ესრეთ გამოაჩინებს ჩვენდა მომართ დამბადებელისა ჩვენისა კაცთ მოყვარებასა და სახიერებასა, ვითარ ესე რომელ დაუტევნა ოთხმეოცდა ათცხრამეტნი, და მოვიდა მოძიებად შეცტომილისა

მივსცეთ მათ ჩვენდა მომართ კადნიერება, რამეთუ ამით სახითა დიდად წარემართნენ ჩვენდა მომართ სარწმუნოებასა და სიყვარულსა, და კვალად გვიღირს რათა ვასწავლიდეთ მათ ქონებად ჩვენდა მომართ შიშისა; და ჩვენ კვალად სახესა სიმდაბლისასა ვაჩვენებდეთ მათ.

კვ. ჩხილვე ნუ უკვე უზომომან სიმდაბლემან შენმან, ნაკვერცხალი ცეცხლისა შეკრიბოს თავსა ზედა შეილთა შენთასა.

კვ. ყოველსა შინა მოვალე ხარ რათა იყო მოთმინე, გარდა ურჩებისა ბრძანებულთა შენთასა.

კვ. მულის-ხმა-ყავ ნუ უკვე არიან შენსა მაგას ვენახსა ხენი რომელნი ოდენ ქვეყანასა აცთუნებენ, და ნუ უკვე სხვასა ადგილსა შემძლებელ არიან ნაყოფიერებად, რომელთაცა სიყვარულით აღმოგლეჯად და სხვასა ადგილსა დანერგულად ნუ უდებ ვიქმნებით.

კჳ. ჩუ უკვე შემძლებელ იყოს წინამძღვარი სოფლისა მახლობელთაცა ადგილთა, დაუბრკოლებელად ქმნად სათნოებისა, არამედ ეკრძაღენ მისთანა მყოფთა თვის, და უკეთუ მუნ ენებოს ყოფად, ნუ შეიწყნარებნძმათა ვნებულთა, რამეთუ არათუ ყოველ არა შეწყნარება ხენეშ არს.

კჳ. ოკეთუ სულიერი დაყუდება აქვნდეს მკურნალსა, ხორციელი არა ფრიად სახმარ არს მისდა კურნებასა მას შინა სნეულთასა, უკეთუ კულა ბირველი იგი არა აქვნდეს და მეორე ესე იხმარენ.

კჳ. წრა არს ესრეთ კეთილად შეწირული ჩვენ მიერ მთისა ძღვენი, ვითარ სულთა ბირმეტყველთა სინანულითა მისდა მიპყრობაჲ.

კჳ. ყოველივე სოფელი ერთისა სულისა, არა ღირს-არს, რამეთუ იგი წარვალს, ხოლო ესე უკუნისამდე გიგს.

თქუი. 18.

ღმისთვის უკვე ნუ ნატრი ნეტარო რომელნი საფა-

სეთა, არამედ რომელნი ცხოვართა პირმეტყველთა შესწირვენ **ჟარისტესა**.

ყ. ობიწომცა არს მსხვერპლი **შენი**, თუ არა რაჲ სარგებელ გეყოს.

ჟ. ჟითარცა იგი მიცემა ჯერ იყო ძისა კაცისა, ხოლო ვაჲ მისდა რომლისა მიერ მიეცეს, ვგრეთვე წინააღმდეგომი ამისი გულის-ხმა-ყავ, ვითარმედ ცხოვნება ჯერ იყო ყოველთა მოსწრაფეთა, ხოლო სასყიდელი მისი არს, რომლისა მიერ ცხოვრება მათი იქმნა.

ჟ. შემდგომად ივთისა, ძალიცა დიდი გვიხმს სულიერი ზოი წმიდაო მამაო, რათა რომელთა იგი ხელ გვიყოფიეს წმიდასა მას **ჩმიდათასა** შეყვანებად, და შეწირვად საკურთხეველსა **ჟარისტესსა**, ვიდრემდის წინაშე კართა შესავლისათა იყვნენ, უკეთუ ვიხილნეთ იგი სიმრავლისა მისგან ხენეშისა შეიწრებულნი, უბურათ ხელთა მათთა ვითარცა ჩვილთა და ხენეშისა მისგან გულის-სიტყვათასა განვათავისუფლნეთ.

ჟ. ოაკეთუ კჳლა ფრიად ჩვილ და უძლურ იყვნენ მხართა ჩვენთა ზედა ვიტვირთნეთ და აღვაძალდნეთ ვიდრემდის შევლონ კარი იგი იწროჲ და საჭიროჲ, რამეთუ ყოველივე შეიწრება დატენება მუნ იქმნების, ამისთვისცა იტყოდა **ჩინასწარ-მეტყველი** ვითარმედ, ესე არს შრომა ჩემ წინაშე დიდი, რათამცა ერთი ოდენ შევედ სიწმიდესა **ივთისასა**.

ჟ. ცქმულ არს ჩვენ მიერ ზემოთა მათ თავთა შინა ზი მამათა მამაო, მის მამათა მამისათვის და მოძღვრისა მოძღვათასა, თუ ვითარი იყო სიბრძნითა ზეცისათა, ყოვლითურთ რწმემკობილი, ჯეროვნად მამხილებელი, წმიდა, მოწყალე, შემნდობელ, ბრწყინვალე; და ყოვლისა უმჯობესი ესე იყო მისთანა, რომელ უკეთუ ვინ იხილის ვითარმედ ნებაჲს ცხოვრება, უმეტესი მოსწრაფება დადვის მის ზედა; და კვალად რომელნი იხილნის თუ აქვს თვისი ნება, და სიყვარული საქმისა რასამე, ესრეთ ისწრაფის მოწყვედად ნებისა მის, რომელ ყოველნივე ივლტოდინან ქონებად

რაისამე ზედა ნებისა მისისა; და იტყოდა ამასცა სანატრელი იგი ვითარმედ უმჯობეს არს განძება მონასტრისაგან, ვიდრე შენდობა ნებისა მისისა ქონებად მოწაფეთა, რამეთუ რომელმან განაძის მრავალ გზის განძებული იგი აამდაბლის. ხოლო რომელი მიუშვებდეს ნებასა თვისსა ვითარცა სახედ მოწყალებით მან ყოს, რათა ჟამსა სიკვდილისასა საწყალობელად სწყევდენ მას, რამეთუ აცთუნნა და არა რაჲ არგო მას.

h. ექვნიდა ესეცა ჩვეულება დიდსა მას რომელ შემდგომად მწუხრისა გალობისა დაჯდის იგი საყდართა ზედა გვამითა ძელისასა, და სულითა მადლთასა ვითარცა მეუფე; და გარე მოადგიან მას, ვითარცა ბრძენნი ფუტკარნი, კეთილი იგი კრებული; და ვითარცა ივთისათა, ისმენდეს სიტყვათა მისთა, და მორჩილებდეს ბრძანებათა მისთა; და რომელსამე უბრძანებნ ორმეოცდა ათისა ფსალმუნისა, და რომელსამე სამეოცდა ათისა ფსალმუნისა და რომელსამე ასისა თქმად პირველ დაძინებისა, და რომელსამე ეგრეთვე მუხლ დრეკასა უბრძანებნ; და სხვასა ქვეჯდომით ძილი მისცის; და სხვასა ჟამი განუწყისს წიგნის კითხვისა; და სხვასა უბრძანის ლოცვად და დადგომად განწყისებულსა ჟამსა,—და დაედგინნეს ორნი ძმანი ზედა მდგომელად, რათა დღისი აყენებდენ ცუდად მეტყველებისაგან, და ღამით კვალად ცუდისა მღვიძარებისაგან, ანუ ურთიერთარს თანა უბნობისა.

ii. შა კვალად ტაბლასაცა ზედა თითოეულისადა წესი განეწესა დიდსა მას, რამეთუ არათუ ყოველთა ჭამადი ერთი იყო, არამედ თითოეულისა წესი დაედვა; და რომელსამე ხმელა ბურსა და წყალსა უბრძანებნ მიღებად, კეთილი იგი მნე; და სხვათა უმეტესადრე ნუგეშინისცემნ, და საკვირველი ესე იყო, რომელ ყოველსავე უდრტვინველად ვითარცა პირისაგან ივთისა შეიწყნარებდეს; და აქვნიდა ქვემო კერძო დიდსა მას ადგილი იგი დილეგისა, რომლისათვის ვჰსთქუთ და ზემო კერძო დიდისა მის მონასტრისა, კვალად სხვა ლავრა რომელსა

შინა ძლიერთა მიავლინებნ დაყუდებად ძლიერი იგი და სრული.

11. **ჩუ** შეუნდობ გევედრები წრფელთა, რათა არა გვლარძნილ იქმნენ; არამედ უფროსად გვლარძნილნი უკეთუ ძალგედვას მოიყვანენ სიწრფოებად.

12. **სრულიად** უვნებელ ქმნილი იგი შემძლებელ არს კეთილად, და ჯერისაებრ ქმნად სასჯელისა, რამეთუ ნაკლულევანება უვნებელობისა სცემს გულსა მსაჯულისასა, და არა შეუნდობს ჯეროვნად ყოფად სასჯელისა.

13. **სარწმუნოებისა** მართლისა სამკვიდრებელი დაუტევე ყოვლისა პირველად შვილთა შენთა, რათა არა ოდენ შვილნი, არამედ შვილის-შვილნიცა შესწირნენ **ოფლისა** მართლ-მადიდებლობით.

14. **წაბუკთა** მხურვალეთა და ქედფიცხელთა, დაქენჯნად ნუ შეიწყალებ, რათა ჟამსა სიკვდილისასა გადიდონ შენ.

15. **წმასცა** ზედა სახედ შენდა იყავნ დიდი იგი მოსე ზი ყოვლად ბრძენო, რამეთუ ვერ შეუძლო მორჩილთა მათ მისთა ფარაოსაგან განთავისუფლებად, ვიდრემდის ჭამეს უფუარი.

16. **ოფუარი** ესე არს, რათა არა აქვნდეს მოწაფესა მიშვება ნებასა თვისსა, რამეთუ ნება აღამაღლებს კაცსა, ხოლო უფუარი მარადის მდაბალ არს, ხოლო ველის ყრდელად გულის-ხმა-ვყოთ, სიფიცხე იგი მხილებისა და კდემისა მოძღვრისა, და იწროება იგი მარხვისა. რომელი ექმნის სიმწარე ხორცთა, ხოლო არიან იგი ტკბილ სულისა, უფროს თაფლისა გოლფელისა.

17. **ჴოლო** მე მამათა მამაო, რომელი ამას შენ მოგიწერ, ვსძრწი სიტყვისა მისგან, რომელი იტყვის ვითარმედ: რომელი სხვასა ასწავლი თავისა თვისისა რად არ იქმნები მასწავლელ, ხოლო აწ ესოდენ ვსთქვა და სარბიელი სიტყვისა ჩემისა დავაცადო.

დაწერი იჴ.

ჴული რომლისაც სიწმიდისა მიერ ივთისდა შეყო-

ფილ იყოს, სხვისა სიტყვა სწავლად არა ეხმარების, რამეთუ სიტყვა იგი დაუსაბამო აქვს მოძღვრად და წინამძღვრად და განმანათლებლად მისა ნეტარსა მას, ვითარცა ეგე არს შენი სიწმიდე, რომელსა არა სიტყვითა ლიტონითა მეცნიერ ვარ, არამედ საქმით გამოცდილ ვარ შენსა მას ყოვლად წმიდასა გონებასა მომსრველსა მხეცთა მათ ბოროტთასა, სიმშვიდითა შენითა და სიმდაბლითა მსგავსად დიდისა მის სჯულის მდებელისა მოსესსა, რომლისა კვალსა შეუდეგ, და კნინლა მასცა წარხედ სიწმიდისა და ღალწულებისა მადლითა, რომლისა მიერ უფროს ყოვლისა შესაძლებელ არს მიახლებად ივთისა, წმიდისა მის და უხრწნელისა რომელი იგი მომნიჭებელ არს უხრწნელებისა, და აღამაღლებს ქვეყანით ზეცად მოღვაწეთა მათ.

ჟ. ძომლისათვის შენცა, ვითარცა ცეცხლისა ეტლითა, მსგავსად დიდისა მის ილიასა ამაღლებულმან, არა თუ ოდენ მეგვიპტელი იგი მოაკვდინე, და ქვიშასა მას სიმდაბლისასა დაფალ, არამედ მთადცა აღზვედ და იმერაი იხილე ეკლოანითა და ფიცხლითა, და ძნად შესაწველითა მოქალაქობითა.

რ. შა ხმა იგი ივთისა გესმა, ნათელი მისი იხილე, და ხამლნი იგი რომელ არიან ვნებათა ნივთნი წარიხადენ ფერხთაგან სულისათა; და უპყარ ბოლოსა მისსა რომელი იგი ანგელოსთაგან ვეშაპ იქმნა, და მღვიმესა ქვესკნელსა შთახადე იგი; და ფარაოს მძლე ექმენ მაღალსა მას და ამპარტავანსა, და მეგვიპტელნი გვემენ, და მათნი პირმშონი მოსწყვიდენ, რომელ ესე დიდ არს საკვირველებით.

ს. ღმისთვისცა ოფალმან გარწმუნა შენ წინამძვრობა ძმათა, რომელნიცა იხსნენ შენ ნეტარო ფარაოსაგან და ბოროტისა მის აღიზისა, და შიეც მათ სვეტი ცეცხლისა, და ღრუბლისა საღმრთოსა, დამშრეტელი ყოვლისავე ვნებათა სახმილისა.

ჟ. შა არა ესოდენ, არამედ მეწამული ესე და ცეც-

ხლის ფერი ზღვა განუბე მათ, რომელსა შინა მრავალნი დავინთქმით, და მძლედ გამოაჩინენ იგინი კვერთხითა მწყემსობისა შენისათა, და ყოველნი მღევარნი მათნი სრულიად დაანთქენ; და ამას ზედა ამაღლეკიცა იგი ამა-რტავანებისა, რომელი შემდგომად ზღვისა განვლისა შე-ემთხვევის, მოსწყვიდე აღპურობითა ხელთათა, შორის საქმისა და ხედვისა, ერისა მისთვის ივთისა მიერ შენდა რწმუნებულისა, და მძლე ექმენ წარმართთა, და მთად უვნებელობისა აღიყვანე ერი შენი.

ჟ. ზღვდელნი დაუდგინენ მათ და წინა-დაცვეთა უვნებელობისა ასწავე, რომლისა თვინიერ არა იხილვე-ბის იმერთი, არათუ იქმნას წინა დაცვეთა ვნებათა, და მოსლვა სიწმიდისა; და სიმაღლედ აღხვედ და ყოველი უგულისხმოებისა ბნელი განკვეთე, და მიეახლე ნათელსა ფრიად უაღრეს მაყლოანისა მის, და ღირს იქმენ შენ ხმასა საღმრთოსა, და ღირს იქმენ ხედვასა და წინასწარ-მეტყველებასა, და იხილე ზურგიით კერძო ივთისა, ესე იგი არს საუკუნო იგი ყოფადი ნათელი, და გესმა ხმა იგი ვითარმედ, ვერ იხილოს კაცმან პირი ჩემი.

ი. შა მერმე სიღრმესა მას სიმდაბლისასა შთახვედი ქორებსა შინა, და თანა გაქვენდეს ფიცარნი იგი ივთივ წერილნი გულის ხმის ყოფისანი, და დიდებულ იყო პირი სულისაცა და ხორცთა.

ი. რაიმე ვსთქვა ხბოსა მისთვის, ჰი საქმე იგი, ჰი შემუსრვა იგი ფიცართა, და მერმე რა უბყარ ხელსა ერი-სასა; და განვლე უდაბნო იგი და წყურილისა მის ალი დაშრიტე, და წყარონი მათ ცრემლთანი მოანიჭენ ძელი-სა მიერ, რომელ არს ჯვარცმა ხორცთა, ვნებათა თანა და გულისთქმათა, და წარმართნი იგი ბოროტნი ცეცხ-ლითა ივთისა მიერთა დასწვენ; და იორდანედ მოხვედ, რამეთუ არა რაი არს დამაყენებელ მცირედ რაიმე სახი-სა მის ძველისა დატეობა, რამეთუ განკვეთე იგი დიდად მდინარე და ქვემონი წყალნი ზღვასა მას მარილთა და სიკვდილისა მისცენ; და სხვანი იგი წყალნი სიყვარული-

სანი ზემოთ დააგუბენ, წინაშე თვალთა სულიერთა მათ ისრაელთასა.

iii. **ბ**ა ბრძანე ათორმეტთა მათ ლოდთა მოღება, გინათუ მოციქულთა რიცხვი, მათ მიერ აღაშენე; ანუ თუ რვათა მათ ვნებათა ძღვევა; და ოთხთა მათ დიდთა სათნოებათა მოგება მოასწავე, და მკვდარი იგი და უნაყოფო ზღვა ზურგიტ დაუტევე სრულიად, და იერიქოდ მიხვედ ქალაქად, და დაბერე ნესტვისა ლოცვისასა შვიდისა ამის შვიდეულისა ჟამთა საწუთროსათა, და დაარღვიენ ზღუდენი იგი და სძლე ვიდრეღა შენცა შემწისა მისა მიმართ უნივთოისა ლაღადებდი, ვითარმედ მტერისა მახვილსა მოაკლდა სრულიად, და ზღუდენი იგი ვნებათა ჩემთანი დაარღვიენ.

iv. **ქ** ვსთქვა უმეტესიცა, იერუსალიმად აღხვედ, რომელ არს ხილვა სრულისა მის მშვიდობისა და **ჴ**ე იხილე **რ**თი იგი მშვიდობისა, და მისთანა იღვაწე, ვითარცა კეთილმან მხედარმან, მისთანა ჯვარს ეცვ. ხორცითა ვნებათა თანა და გულის თქმათა, და იქმენ შენცა ივთისა მიერ იმერთ ფარაოსა, და ყოვლისავე წინააღმდეგომისა ძალისა; და **ხ**ეს თანა დაიფალ; და შთახედ მისთანა უფსკრულთა მათ ივთის-მეტყველებისათა, და ნელსაცხებელი მიიღე მეგობართა მათ სათნოებათაგან, და ესრეთ აღსდევ, რამეთუ რაჲ დამაყენებს თითოეულად თქმად.

v. **ღ**სდევგ მესამესა დღესა, ესე იგი არს შემდგომად ძღვევისა სამთა მათ მძლავრთა: ნაყოფებისა, ვეცხლის მოყვარებისა და მზვაობრობისა; და უფროსად შემდგომად განწმედისა სულისა და ხორცთა და გონებისა გულის თქმისაგან და გულის წყრომისა და გულის სიტყვათა.

vi. **ბ**ა მთად ზეთის ხილთასა აღხედ, მთასა მას რომლისათვის წმიდა იგი იტყოდა: მთანი მალაღნი ირემთა, სულთა მათ მომსრველთა ვნებათასა. რამეთუ ჯერ არს შემოკლება, და არა გრძლად სიბრძნის მეტყველება,

სიბრძნითა სავსისა მიმართ, და უფროს ჩვენ ყოველთა მცნაურისა, რამეთუ აღხედ მას, რომლისათვის წიგნი იტყოდა, ვითარმედ მათ მომსრველთა ვნებათასა.

116. ჳმისა უკვე შემდგომად შენცა აღხედ და აღიხილენ ზეცად თვალნი, რამეთუ კვალად სიტყვისა წესი, სიტყვისა მიმართ მივიყვანო. გვაკურთხენ ჩვენ მოწაფენი, და განიცადე წინამდებარე იგი სათნოებათა ჳიბე რომელსაცა მადლითა მით ივთისათა მოცემულითა შენდა, საფუძველი დასდევ, ვითარცა ბრძენმან ხუროთ მოძღვარმან, და უფროსდა აღსასრული ყავ.

117. შალაცათუ სიმდაბლისა სიღრმითა, ჩვენი ესე გლახაკი და უსწავლელი პირი აიძულე ერისა შენისა მიმართ აღებად, და არა საკვირველ არს, რამეთუ მოსეცა უწესდა თავსა თვისსა ხმა წვლილად და ენა-ბრგვნილად, არამედ მას ჳრონ ჰყვა კეთილად მეტყველი, ხოლო შენ-ნეტარო არა ვუწყი თუ რად მოხვედ წყაროდ განხმელად და აღვსებულად-მყვართაგან ეგვიპტისათა და უფროსად ნაკვერცხალთა ეგვიპტისათა.

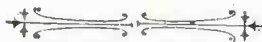
118. შა ვინათგან არა ჯერ არს დატეობად სახესა და იგავსა შენისა მის აღსლვისასა, აღუსრულებელად, ამისთვის კვალად პირველსავე სიტყვასა მოვიდევ; რამეთუ აღხედ მთასა მას წმიდასა, და თვალნი ზეცად აღიხილენ, და ფერხნი კიბესა სათნოებათასა დასდგი, აღხვედ და ამალლდი; და აღფრინდი და ამალლდი ღალადებითა, და მტერთა მძლე ექმენ, და მოსწყვიდენ და წინა წარუძღვ, და უფროსდა აწცა მარადის გვიძღვი ჩვენ ყოველთა, რამეთუ აღსრულ ხარ თავსა მას წმიდისა მის. სათნოებათა კიბისა და შეერთეაულ ხარ სიყვარულსა; ხოლო სიყვარული არს იმერთი, რომლისა არს დიდება და სიმტკიცე აწდა მარადის და უკუნითი უკუნისამდე. ამინ.

**ზანდუკი ესე იგი საძიებელი წიგნისა ამის კლემავ-
სისა.**

ჩინა სიტყვაობა წიგნისა ამის კლემავსისა წ. მამისა მეთიმესი თქმული დანიელ მონაზონისა რაითელისა, წიგნისა ამის- თკის სულთა განმანათლებელის კლემავსზედ. წინასიტყვაობა.	გვერდი III
ცხოვრება წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩვენისა იოანე სინელ მამასახლისისა, აღწერილი დანიელ მონაზონისა.	VI
მპისტოლე წმიდისა მამისა იოანე რაითელ მამასახლი- სის ნეტარი იოანეს მიმართ სინელ მამასახლისისა.	XIV
მპისტოლე წმიდისა იოანე სინელ მამასახლისისა იოანეს მიმართ რაითელ მამასახლისისა.	XV
თავი ა. ზამოსღვისათვის სოფლით	კ. 20
თავი ბ. სიძულილისათვის სოფლისა და მონაგებთა მისთა.	ლვ 36
თავი გ. უცხოებისათვის	მდ 44
სიზმართათვის	ნა 51
თავი დ. მორჩილებისათვის ყოვლად ქებულისა და შვენიერისა.	გვ 56
თავი ე. სინანულისათვის, და დილეგსა შინა შეყენე- ბულისათვის.	გვ 106
თავი ვ. ხსენებისათვის სიკედილისა.	გპვ 126
თავი ზ. ბლოვისათვის.	გლზ 133
თავი ც. ურისხველობისათვის და გულის-წყრომისა.	გნბ 152
თავი თ. ძვირის ხსენებისათვის.	გდბ 162
თავი ი. ძვირის ზრახვისა და განკითხვისათვის.	გდზ 167
თავი ია. ღუმილისათვის და მრავალ მეტყველებისათვის	გოზ 172
თავი იბ. ტყუილისათვის.	გოვ 176
თავი იგ. მოწყინებისათვის	გპ 180
თავი იდ. ნაყოფანებისათვის.	გპმ 185
თავი იე. უხრწნელისა მისთვის ურომათა მიერ და ოფლთა განხრწნადათა კაცთა მიერ მოგებუ- ლისა სიწმიდისა და ქალწულებისათვის.	გჟვ 196
თავი ივ. ვეცხლის მოყვარებისათვის	სკვ 223
თავი იზ. უპოვარებისათვის	სკვ 226
თავი იპ. ბულფიცხელობისა და ულმობელობისათვის.	სლ 230
თავი ით. ძილისათვის და მრავალთა თანა ლოცვისა- თვის	სლმ 235
თავი იკ. მღვიძარებისათვის.	სლთ 239

	გვერდი.
თავი, კა. მოშიშვებისათვის	სმდ 244
თავი კბ. ცუდად მზეობრობისათვის	სმს 248
თავი კვ ამპარტუანებისათვის	სნთ 259
ბმობის გულის სიტყვისათვის	სმვ 266
თავი, კდ. სიმშვიდისა, სიწორფობისა და უმანკოებისათვის.	სოა 271
თავი, კე. სიმდაბლისათვის	სოს 278
თავი, კვ. ბულის ხმის ყოფისათვის და განკითხვისა გულის სიტყვათა, ვნებათა და სათნოებათა	სუვ 296
ბანკითხვისა და გულის-ხმის-ყოფისათვის-ვე	ბვბ 329
თაენი სხვანი სათნოებათათვის	ბვგ 343
თავი, კზ. დაყუდებისათვის ხორცთა და სულისა დაყუდებისათვის ზითო სახეთა.	ბვდ 356
ბვც 358	
თავი კს. შოვლად წმიდისა მის და სათნოებათა დედისა ლოცვისათვის, და მას შინა გვამითაცა და გონებითა კეთილად დგომისათვის.	ბოდ 374
თავი კთ. შენებელობისათვის და სისრულისა, და აღდგომისათვის სულისა, უწინარეს ყოველთა აღდგომისა.	ბბს 388
თავი ლ. სარწმუნოებისა, სასოებისა და სიყვეარულისათვის.	ბბე 395
თქმული სიტყვანი მისივე ნეტარისა მამისა იოანესი მწყემსისა შიმართ იოანე რაითელისა.	უბ 403

უმათავრესი შეცოლომები

გვერ.	სტრიქონი	სეკიდაძე	დაბეჭდილას	უნდა იყოს.
V	11	"	ვეცხლის	ვეცხლის
VI	11	"	ნესტი	ნესტი.
33	20	"	(ხუც) მარცულ	მარჯულ.
37	3	"	(ხუც) ვერ	ვერ.
46	1	"	ეოველი	ყოველი.
52	1	"	უნრაობასა	უძრაობასა.
63	7	"	(ხუც) ვსქუ	ვსთქუ
"	"	"	გრათი	ბრალი.
75	4	"	მონასათვის	მინასათვის
88	29	"	უსახო	უსასო.
98	31	"	ჰარობდეს	ჰამრობდეს
100	24	"	ახისთვის	ამისთვის.
104	8	"	იგონოს	იგინოს.
110	19	"	(ხუც) შელლოლოვილნი	შელპოლოვილნი
112	4	"	ღვაძი	ღვარი.
116	4	"	(ხუც) განიყორა	განიშორა
"	5	"	(ხუც) განცდა მეა	განზდა მეა.
117	29	"	მესამე	მესმა
129	20	"	მაქმე	საქმე
134	24	გამოტოვებდა სიტ.	აწროების შექმდე	და მშუხარებისა
148	2	ზევიდ.	იცნის	იცნის
185	24	"	რრიასა	ურრიასა.
186	10	"	რაჟამს	რაჟამს.
188	14	"	ძლევა	ძლევისა
191	18	"	ძმისა	ძმრისა.
"	26	"	მშრომი	შრომა
199	6	"	და ესრეთ	და ერთი
219	24	"	დადგება	დადგება
"	29	"	განიხსენების	განიხსენების
253	8	"	მეიყიდნეს	მიეყიდნეს.
271	1	"	უძღვის	უძღვის.
272	12	"	სახეობთა	სახეობა
280	10	"	საძაგებელად	საძაგელებად
285	22	"	ღირსა	პირსა
300	2	შენიშ.	სარხვა	მარხვა
310	5	ზევიდ.	იცან	იციან
314	8	"	ცეღვისაგან	ხეღვისაგან

342	5	ზევიდ.	დაუვიწყარებასა	დაწყნარებასა
389	17	„	სძულად	სძულან
397	30	„	ხილვამაჲ	ხილვამან
411	20	„	კითხვეით	კიცხვეით
415	14	„	ერისათვის	ერისთავისა.

იგნი ესე აღემაქსისა გადაწერილ-იქმნა მთასა წმიდასა
ათონს 1900 წელსა, ახალ ქართველთ წმიდა მოცი-
ქულის, მახარებელის, ღვთის-მეტყველის და მკერდ-მიყრდნობი-
ლისა იოანეს საეანესა შინა. — ძველის მონასტრის ივერიის ქართ-
ველთ წიგნთა საცაესა შინა დაცულისა პერლამენტზედ დაწერილის
ნათარგმნის ბერძულიდამ, წმიდისა მამისა ჭყენისა მეთიმის მიერ.

